

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិចណែ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សារឿៗ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

ព្រះ
វ្យាគ បិដក ចាឡី
និង
សេចក្តីវ្យាគយំការសាខ្មេរ
និយម បិដក
បហានក្ខន្ធ តតិយការក

៣

និស្សត្តិយកណ្ណ នឹង បាប៊ត្តិយកណ្ណ

បោះពុម្ពលើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ច. ស. ២២៧៨

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីប ណែ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវ័ន្យ ទុកក្នុងគេហទំព័រ ៥០០០ ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

វិសេសបិដកេ មហាវិក្កស្ស

តតិយោ ភាគោ

ធមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

និស្សតិយកណ្ណំ

ឥមេ ខោ បនាយស្មន្តោ តំស និស្សតិយា

នាចិត្តិយា ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ។

បីវិវិក្កស្ស បឋមសិក្ខាបទំ

[១] តេន សមយេន ទុន្ណោ ភកវា វេសាលិយំ

វិហារតិ តោតមតេ ចេតិយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន

ភកវតោ ភិក្ខុនំ តិច្ឆិវំ អនុញាតំ ហោតិ ។ ធម្មតិយា

ភិក្ខុ ភកវតោ តិច្ឆិវំ អនុញាតនិ អញ្ញោនេវ តិច្ឆិវេន

តាមំ បវិសនិ អញ្ញោនេវ តិច្ឆិវេន អារមេ អច្ឆនិ

វិន័យបំណិក មហាវិកង្គ

ភាគទី ៣

ខ្ញុំសូមនមស្ការ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

និស្សគ្គិយកណ្ត

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ
ទាំង ៣០ នេះឯង មកកាន់ឧទ្ទេស
(គឺព្រះបាតិមាភូវ័ជលសង្ឃត្រវស័វ័ជនរាល់កន្លះវ័័) ។

បីវិវិគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[១] សម័យនោះ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់
នៅក្នុងគោតមកចេតិយ ទៀបក្រុងវេសាលី ។ វេលានោះឯង ត្រៃ
ចីវរវ័ជលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បានអនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុទាំងឡាយរួច
ស្រេចហើយ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ (ភិក្ខុមានពួក ៦) បានដឹងថា
ត្រៃចីវរព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតហើយ (ក៏ប្រើប្រាស់ចីវរប្រាស
ពុទ្ធានុញ្ញាត គឺប្រើប្រាស់ចីវរចីវរត្រៃ) ចូលទៅកាន់ស្រុក (សៀក
ដណ្តប់) ចីវរមួយត្រៃ នៅក្នុងអារាម (សៀកដណ្តប់) ចីវរមួយត្រៃ

វិស័យបិដកេ មហាវិកង្កោ

អញ្ញោលេវ តិច្ឆិវេន នហានំ ទិក្ខវន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា សន្យាសា លន្តិវោ កក្កប្បុកា សិក្ខាតាមា
តេ ឧស្សាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ តតំ ហិ ធាម
ធាតុកិយា ភិក្ខុ អតិវេកចិវំ ជាវេស្សន្តិ ។ អថទោ
តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេសុំ ។ អថទោ
ភក្ខវ ឯតស្មំ និទានេ ឯតស្មំ បក្កវណោ ភិក្ខុសង្ឃំ
សន្និទាតាបេត្តា ធាតុកិយេ ភិក្ខុ បដិប្បន្តិ សច្ចំ តិវ
តុច្ឆេ ភិក្ខុវេ អតិវេកចិវំ ជាវេស្សន្តិ ។ សច្ចំ ភក្ខវតិ ។
វិក្កវហិ ពុទ្ធា ភក្ខវ អនុច្ឆិកំ ហោយបុរិសា អ-
នុច្ឆិកំ អប្បិច្ឆិបំ អស្សាមណាតំ អក្កប្បិយំ
អក្កវណិយំ តតំ ហិ ធាម តុច្ឆេ ហោយបុរិសា
អតិវេកចិវំ ជាវេស្សន្តិ នេតំ ហោយបុរិសា អប្បសង្ហា-
នំ វា បសាទាយ បសង្ហានំ វា ភិយ្យោភាវាយ

វិទ្យាបិដក មហាវិវាទ

ចុះកាន់កំពង់ផ្លូវទឹក (ស្វៀកដណ្តប់) ចំរើមួយត្រៃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណា ដែលជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស ជាអ្នកមានសេចក្តីអៀន
ខ្មាស ជាអ្នកក្តៅក្រហាយនឹងបាប ជាអ្នកពេញចិត្តខាងការរៀនសូត្រ
ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស គំរងៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ
មិនសមបំបើនឹងប្រើប្រាស់អតិរេកចិវរ (ចិវរច្រើន) លើសកំណត់ ។
លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ រួចត្រាស់សួររេញកំទៅពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុ
ក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយបានប្រើប្រាស់អតិ-
រេកចិវរ មែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
បរទ្ទាសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកឯងរាល់គ្នាធ្វើនេះ
មិនទំនង មិនសមបែប មិនសមគួរ មិនមែនជារបស់សមណៈ ជាការមិន
គប្បី មិនគួរបើនឹងធ្វើសោះ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ គួរបើដែរ អ្នក
ឯងរាល់គ្នានឹងប្រើប្រាស់អតិរេកចិវរ (យ៉ាងនេះ) ម្ចាស់មោឃបុរសទាំង-
ឡាយ អំពើដែលអ្នកឯងរាល់គ្នាធ្វើនេះ នឹងបាននាំមនុស្សដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬមនុស្សដែលបានជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើងរឹតតែជ្រះថ្លា

៣

និស្សត្តិយកណ្តោ បីវិវត្តស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិទាំង

១ មេ ១ ឃ្លា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧដ្ឋិ-
សេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ អតិវេកចីវរំ ជារេយ្យ
និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឃ្លា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[២] តេន ទោ បន សមយេន អាយស្មតោ
អាណន្តស្ស អតិវេកចីវរំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ អាយស្ម
ច អាណន្តោ តំ ចីវរំ អាយស្មតោ សារីប្បត្តស្ស ទានុ-
កាមោ ហោតិ ។ អាយស្ម ច សារីប្បត្តោ សាកេតេ
វិហារតិ ។ អថទោ អាយស្មតោ អាណន្តស្ស ឯតទហោសិ
ភិក្ខុវេ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ន អតិវេកចីវរំ ជារេតត្ថន្តិ
ឥទព្វ មេ អតិវេកចីវរំ ឧប្បន្នំ អហត្ថិមំ ចីវរំ អាយ-
ស្មតោ សារីប្បត្តស្ស ទានុកាមោ អាយស្ម ច សារី-
ប្បត្តោ សាកេតេ វិហារតិ កថំ នុ ទោ មយា បជិបដ្ឋិ-
តត្ថន្តិ ។ អថទោ អាយស្ម អាណន្តោ ភិក្ខុវេ ឯតមត្ត
អាហោចេសិ ។ កីវចីវរំ បនាណន្ត សារីប្បត្តោ អាណន្តស្ស-
តិទិ ។ ឈមំ វា ភិក្ខុវេ ឈមំ ឈមំ វា ភិក្ខុ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ បិវវគ្គ សិប្បបទទំ ៦ បញ្ញត្តិទំទាន

ឡើងទៀត(នោះ)ក៏ទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយប្រើប្រាស់អតិ-
រេកបិវ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ^(១) ។ ឯសិក្ខាបទនេះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

(២) គ្រានោះ អតិរេកបិវ កើតឡើងដល់ព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុចង់ប្រគេនបិវនោះទៅព្រះសារីបុត្ត
ដ៏មានអាយុ ។ តែព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លោកគង់នៅឯនគរ
សាកេត (មិនទាន់និមន្តមកដល់) ។ វេលានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
ត្រិះរិះគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិសិក្ខាបទថា ភិក្ខុមិនត្រូវ
ទ្រទ្រង់អតិរេកបិវឡើយ ឥឡូវអតិរេកបិវ កើតឡើងដល់អញហើយ
អញមានបំណងនឹងប្រគេនបិវនោះទៅព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ តែព្រះ
សារីបុត្តដ៏មានអាយុ លោកគង់នៅឯនគរសាកេត តើអញត្រូវប្រតិបត្តិ
ដូចម្តេចអេះ ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបានក្រាបទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ
ចុះសារីបុត្តនៅយូរឬខ្លានថែទៀតនឹងមកដល់ ។ ព្រះអានន្ទក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ប្រហែលជាប្រាបូនថែដូដូចបែបៗទៀត

១ ធីអតិរេកបិវនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអបក្ខំបាចិត្តិយ ។

៤

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កេ

អថខោ ភគវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ ជន្ម
កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ នសា-
ហាបរមំ អតិរេកចីវរំ ជាវេត្តំ ឯវេត្តំ បន ភិក្ខុវេ ឥម
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ និដ្ឋិតចីវរស្មី ភិក្ខុនា
ឧត្តតស្មី កបិណេ នសាហាបរមំ អតិរេកចីវរំ ជាវេត្តំ
តំ អតិក្កាមយតោ និស្សតិយំ មាចិតិយន្តិ ។

[៣] និដ្ឋិតចីវរស្មីនិ ភិក្ខុនោ ចីវរំ កតំ វា ហោតិ
នដ្ឋំ វា វិនដ្ឋំ វា នឡំ វា ចីវរាសា វា ឧបច្ឆិណ្ណា ។
ឧត្តតស្មី កបិណេតិ អដ្ឋន្តំ មាតិកានំ អព្វាតវាយ
មាតិកាយ ឧត្តតំ ហោតិ សឿន វា អន្តរា ឧត្តតំ
ហោតិ ។ នសាហាបរមនិ នសាហាបរមតា ជាវេ-
ត្តំ ។ អតិរេកចីវរំ ជាម អននិដ្ឋិតំ អវិកប្បិតំ ។

វិធម្មបិដក មហាវគ្គ

(ទើបលោកនឹងនិមន្តមកដល់) ។ ព្រះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក
ក្នុងវេលានោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យអ្នករាល់គ្នា
ទុកអតិរេកចីវរ កំណត់ត្រឹមដប់ថ្ងៃ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ត្រូវសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កាលបើចីវរសម្រេចហើយ (ក្តី)
កមិនដោះហើយ (ក្តី) ភិក្ខុត្រូវទុកអតិរេកចីវរ បានតែត្រឹមដប់ថ្ងៃ បើឲ្យ
កន្លងហួសពីដប់ថ្ងៃនោះទៅ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

[១] ត្រង់ពាក្យថា ចីវរសម្រេចហើយ អធិប្បាយថា ចីវរដែល
ភិក្ខុបានធ្វើរួចហើយក្តី ចីវរដែលបាត់ដោយចោរជាដើមលួចយកទៅក្តី ចីវរ
វិនាសដោយសត្វករណ្ណៗជាដើមភាគក្តី ចីវរដែលភ្លើងឆេះក្តី សេចក្តី
ប្រាថ្នាក្នុងចីវរ (របស់ភិក្ខុនោះ) ដាច់ស្រឡះក្តី ។ ពាក្យថា កមិន
ដោះហើយ គឺកមិនដែលដោះដោយបណ្តាមាតិកា ៨ យ៉ាង មាតិកា
ណាមួយ ឬសង្ឃបានប្រជុំគ្នាសូត្រដោះក្នុងកាលជាចន្លោះ ។ ពាក្យ
ថា កំណត់ត្រឹមដប់ថ្ងៃ គឺភិក្ខុត្រូវទុក (អតិរេកចីវរ) កំណត់យ៉ាងយូរ
បានត្រឹមតែដប់ថ្ងៃ ។ ចីវរដែលភិក្ខុមិនបានអធិដ្ឋាន មិនបានវិកប្ប

៥

និស្សត្តិយកណ្តោ បីវិវត្តស្ស បឋមសីក្ខាបទស្ស សំព្វបទវិកង្កោ

ចីវរំ នាម ធន្នំ ចីវរាជំ អញ្ញាតំ ចីវរំ វិកេប្បទ្ធិបកំ
បច្ឆិមំ^(១) ។ តំ អត់ត្តាមយតោ និស្សត្តិយំ ហោតីតិ^(២)
ឯកានសេ អរុណាក្ខមនេ និស្សត្តិយំ ហោតិ និស្សជ្ជិតតំ
សង្ឃស្ស វា គណស្ស វា បុគ្គលស្ស វា ។ ឯវត្ត
បន ភិក្ខុវេ និស្សជ្ជិតតំ ។

(៤) តេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា ឯកំសំ
ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា វុឌ្ឍានំ ភិក្ខុនំ ចានេ វុឌ្ឍិត្តា ឧក្កដិកំ
និសីទិត្តា អញ្ញាលំ បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ ឥទំ
មេ កន្តេ ចីវរំ ទសាហាតិក្កន្តំ និស្សត្តិយំ ឥមាហំ
សង្ឃស្ស និស្សជ្ជាមិតិ ។ និស្សជ្ជិត្តា អាបត្តិ នេសេតព្វា ។
ព្យត្រេន ភិក្ខុនា បដិពលេន អាបត្តិ បដិក្កហេតព្វា
និស្សជ្ជចីវរំ នាតតំ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥទំ
ចីវរំ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ និស្សត្តិយំ សង្ឃស្ស និស្សជ្ជំ ។
យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥមំ ចីវរំ ឥត្តន្ទាមស្ស
ភិក្ខុនោ ទទេយ្យាតិ ។

១ ឧ. វិកេប្បទ្ធិបច្ឆិមំ ។ ២ និស្សត្តិយំ ហោតីតិ ឯត្ថ ហោតិសត្តោ អតិបេក្ខនាហេ វវេយ្យ
សុត្តេ អនាគតព្វា ។ ឥតវចា សុត្តំ ឧនំ សិយា ឯវំ និស្សត្តិយំ ហោតិ កាចិភ្និយន្តំ វវេយ្យ ។
វិបាសោ គហោតតំ ។

និស្សត្តិយកណ្ត ចំវែវត្ត សិក្ខាបទទី ១ សិក្ខាបទវិវាដ្ត

ឈ្មោះថាអតិវេកចំវែវ ។ បណ្តាចំវែវទាំង ៦ ចំវែវណាមួយដែលតូចបំផុត គួរលមកភិក្ខុវិកប្បទាន ឈ្មោះថាចំវែវ ។ ពាក្យថា បើទុកឲ្យកន្លង ហួសពីដប់ថ្ងៃនោះទៅ ត្រូវនិស្សត្តិយ អធិប្បាយថា ចំវែវ កាលបើអរុណារះ ឡើងក្នុងថ្ងៃទី ១១ (ឡើងទៅ) ភិក្ខុត្រូវលះចេញ គឺត្រូវលះដល់ជំនុំ សង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវលះ (ចំវែវ ដល់ជំនុំសង្ឃ) បែបយ៉ាងនេះ ។

(៤) ភិក្ខុនោះឯង ត្រូវ(យកចំវែវដែលជានិស្សត្តិយនោះ) ចូលទៅកេ ជំនុំសង្ឃ ហើយធ្វើឧត្តកសន្តិ (ចំពៅ) ច្រៀងស្នាម្ល៉ាងរួចសំពះបាទាភិក្ខុបាស ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោងប្រណម្យអញ្ជាស់ឡើង គោលនឹងសង្ឃ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគម្ពីរសង្ឃដ៏ចម្រើន នេះចំវែវរបស់ខ្ញុំកន្លងដប់ថ្ងៃ ត្រូវ និស្សត្តិយហើយ ឥឡូវខ្ញុំសូមលះចំវែវនេះដល់ជំនុំសង្ឃ ។ លុះ (ភិក្ខុនោះ) លះរួចហើយ ត្រូវសំដែងអាបត្តិចេញ ។ ភិក្ខុអ្នកទ្វាសអង្គអាចត្រូវទទួល អាបត្តិ ត្រូវប្រគល់ចំវែវដែលលះចេញដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសង្ឃ ដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ដ្បិតភិក្ខុឈ្មោះនេះ^(១) បានលះចំវែវនេះ ដែលត្រូវនិស្សត្តិយដល់ជំនុំសង្ឃហើយ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់ សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវប្រគល់ចំវែវនេះ ឲ្យទៅភិក្ខុឈ្មោះនេះ^(២) វិញចុះ ។

១-២ ត្រង់នេះត្រូវដាក់ឈ្មោះចេញលមក គឺបើភិក្ខុនោះឈ្មោះអ្វី ត្រូវចេញឈ្មោះនោះ ដូច ឈ្មោះថា ពុទ្ធវច្ឆិត ធម្មវច្ឆិត សង្ឃវច្ឆិត ដាដើម ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កោ

[៥] តេន ភិក្ខុនា សម្មហុលេ ភិក្ខុ ឧបសង្ក-
មិត្តា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា វុឌ្ឍានំ ភិក្ខុនំ
ចានេ វុឌ្ឍិត្តា ឧក្កដិកំ និសីទិត្តា អញ្ចលំ បត្តហេត្វា
ឯវេស្ស វចនីយោ ឥទំ មេ កន្លេ ចីវរំ ទសាហាតិក្កនំ
និស្សត្តិយំ ឥមាហំ អាយស្មន្តានំ និស្សជ្ជាមិត្ត ។
និស្សជ្ជិត្តា អាបត្តិ ទេសេតត្វា ។ ព្យតេន ភិក្ខុនា
បដិពលេន អាបត្តិ បដិក្កហេតត្វា និស្សជ្ជចីវរំ ទាតតំ
សុណន្ត មេ អាយស្មន្តា ឥទំ ចីវរំ ឥត្តន្តាមស្ស
ភិក្ខុនោ និស្សត្តិយំ អាយស្មន្តានំ និស្សជ្ជំ ។ យទា-
យស្មន្តានំ បត្តកលំ អាយស្មន្តា ឥមំ ចីវរំ ឥត្តន្តាមស្ស
ភិក្ខុនោ ទទេយ្យន្តិ ។

[៦] តេន ភិក្ខុនា ឯកំ ភិក្ខុំ ឧបសង្កមិត្តា
ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា ឧក្កដិកំ និសីទិត្តា អ-
ញ្ចលំ បត្តហេត្វា ឯវេស្ស វចនីយោ ឥទំ មេ អាវុសោ
ចីវរំ ទសាហាតិក្កនំ និស្សត្តិយំ ឥមាហំ អាយស្មន្តោ

វិធីបដិសេធ មហាវិវាទ

(៥) (បើលះចំវែរដល់គណៈ) ភិក្ខុនោះត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុច្រើនអង្គ
(គឺភិក្ខុបីរូប ឬពីររូប) ហើយធ្វើឧត្តរាសន៍ធៀងស្មាមាងសំពះទៀបបុរាណ
ភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ រួចអង្គុយច្រហោងប្រណម្យអញ្ជាញឡើង ពោលនឹង
ភិក្ខុទាំងនោះយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន នេះចំវែររបស់ខ្ញុំ កន្លង
ដប់ថ្ងៃ ត្រូវនិស្សត្តិយហើយ ឥឡូវខ្ញុំសូមលះចំវែរនេះដល់លោកដ៏មានអាយុ
ទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនោះលះចូរហើយ ត្រូវសំដែងអាបត្តិចេញ ។ ភិក្ខុ
អ្នកឆ្ងាសអង្គអាចត្រូវទទួលអាបត្តិ រួចត្រូវឲ្យចំវែរដល់ភិក្ខុលះនោះដោយ
ពាក្យថា សូមលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ចំវែរនេះ
របស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ជានិស្សត្តិយ លោកបានលះបង់ដល់លោកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយហើយ ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់លោកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយហើយ អស់លោកដ៏មានអាយុត្រូវប្រគល់ចំវែរនេះឲ្យទៅ
ភិក្ខុឈ្មោះនេះវិញចុះ ។

(៦) (បើលះដល់ចុក្កល) ភិក្ខុនោះ ត្រូវចូលទៅរកភិក្ខុមួយរូប
ហើយធ្វើឧត្តរាសន៍ធៀងស្មាមាង រួចអង្គុយច្រហោងប្រណម្យអញ្ជាញឡើង
ហើយពោលនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ នេះចំវែររបស់ខ្ញុំ
កន្លងដប់ថ្ងៃហើយត្រូវតែលះបង់ ឥឡូវខ្ញុំសូមលះចំវែរនេះដល់លោក

៧

និស្សន្ទិយកណ្តោ បីវិវត្តស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវារោ

និស្សន្ទិយមីតិ ។ និស្សន្ទិស្តា អាបត្តិ ទេសេតញ្ចា ។ តេន
ភិក្ខុនា អាបត្តិ បដិក្កហេតញ្ចា និស្សន្ទិបិវំ ទានតំ ឥមំ
បិវំ អាយស្មតោ ទម្មតិ ។

(៧) ទសាហាតិក្កន្ទេ អតិក្កន្ទសញ្ញំ និស្សន្ទិយំ
ទាចិក្កិយំ ។ ទសាហាតិក្កន្ទេ វេមតិក្កេ និស្សន្ទិយំ
ទាចិក្កិយំ ។ ទសាហាតិក្កន្ទេ អនតិក្កន្ទសញ្ញំ និស្ស-
ន្ទិយំ ទាចិក្កិយំ ។ អនទិដ្ឋិតេ អទិដ្ឋិតសញ្ញំ និស្សន្ទិយំ
ទាចិក្កិយំ ។ អវិកច្ឆិតេ វិកច្ឆិតសញ្ញំ និស្សន្ទិយំ ទា-
ចិក្កិយំ ។ អវិស្សន្ទិតេ វិស្សន្ទិតសញ្ញំ និស្សន្ទិយំ ទាចិក្កិ-
យំ ។ អនន្ទេ នន្ទសញ្ញំ និស្សន្ទិយំ ទាចិក្កិយំ ។ អវិនន្ទេ
វិនន្ទសញ្ញំ និស្សន្ទិយំ ទាចិក្កិយំ ។ អនឡេ ទឡសញ្ញំ

ទំស្សត្ថយពណ្ណ បីវរវត្ត សំក្ខបទទី ១ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

ដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុនោះ លុះលះរួចហើយត្រូវសំដែងអាបត្តិចេញ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវទទួលអាបត្តិ ហើយត្រូវប្រគល់បីវរដែលលះបង់ដោយពាក្យ ថា ខ្ញុំឲ្យបីវរនេះទៅលោកដ៏មានអាយុវិញ ។

(៧) (កាលបើបីវរ) កន្លងហួសដប់ថ្ងៃហើយ ភិក្ខុដ៏ឃ្នាស ថាកន្លង ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ (កាលបើបីវរ) កន្លងហួសដប់ថ្ងៃ ហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ (កាលបើ បីវរ) ដែលកន្លងហួសដប់ថ្ងៃហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់កន្លងទេ ត្រូវ និស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ (កាលបើបីវរ) ដែលមិនទាន់បានអធិដ្ឋាន ហើយភិក្ខុសំគាល់ថាបានអធិដ្ឋានហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ (កាល បើបីវរ) ដែលភិក្ខុមិនទាន់បានវិកច្ឆា ហើយភិក្ខុសំគាល់ថាបានវិកច្ឆា ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ (កាលបើបីវរ) ដែលភិក្ខុមិនទាន់បានលះ ហើយភិក្ខុដ៏ឃ្នាសថាបានលះ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ (កាលបើបីវរ) មិនបាត់ទេ ហើយភិក្ខុសំគាល់ថាបាត់ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ (កាលបើបីវរ) មិនខូចទេ ហើយភិក្ខុសំគាល់ថាខូច ត្រូវនិស្សត្តិយ បាចិត្តិយ ។ (កាលបើបីវរ) ភ្លើងមិនរេះទេ ហើយភិក្ខុសំគាល់ថាភ្លើងរេះ

៨

វិនយបិដកេ មហាវិញ្ញាណ

និស្សក្ខិយំ ទាចិច្ចិយំ ។ អវិលុត្តេ វិលុត្តសញ្ញំ និស្សក្ខិយំ
ទាចិច្ចិយំ ។ និស្សក្ខិយំ ចីវរំ អនិស្សន្និត្វា បរិកុញ្ញតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ទសាហានតិក្កន្តេ អតិក្កន្ត-
សញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ទសាហានតិក្កន្តេ វេមតិកោ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ទសាហានតិក្កន្តេ អនតិក្កន្តសញ្ញំ
អនាបត្តិ ។

[៨] អនាបត្តិ អន្តោទសាហំ អនិដ្ឋេតិ វិកល្យេតិ
វិស្សន្នេតិ នស្សតិ វិនស្សតិ ទយ្ហតិ អច្ឆិទ្ធិត្វា កល្យាណិ^(១)
វិស្សាសំ កល្យាណិ^(២) ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មីកស្សតិ ។

[៩] តេន ខោ បន សមយេន ធាត្វក្កិយា ភិក្ខុ
និស្សន្ន ចីវរំ ន ទេន្នំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ

១-២ ឧ. ម. ធឰណ្ណន្តំ ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ (កាលបើចីវរ) ចោរគំនុំបានបួនយកទេ តែភិក្ខុសំគាល់ថាចោរបួនយក ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមិនបានលះ ចីវរដែលត្រូវនិស្សត្តិយ ហើយយកមកប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ (កាលបើចីវរ) មិនទាន់កន្លងហួសដប់ថ្ងៃទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាកន្លងហើយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ (កាលបើចីវរ) មិនទាន់កន្លងហួសដប់ថ្ងៃទេ ភិក្ខុមាន សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ (កាលបើចីវរ) មិនទាន់កន្លងហួស ដប់ថ្ងៃ ហើយភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់កន្លងទេ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៨) វរៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិនោះ គឺភិក្ខុបានអធិដ្ឋាន បានវិកប្ប កងខាងកងដប់ថ្ងៃ ១ ភិក្ខុបានលះ ១ ចីវរបាត់ ១ ចីវរខូច ១ ចីវរភ្លើង ឆេះ ១ ចីវរចោរដណ្តើមយក ១ ចីវរដែលភិក្ខុយកដោយសេចក្តីស្មោះ ស្មាល ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

(៩) ក្នុងសម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុមិនប្រគល់ចីវរដែលលះ ឲ្យទៅភិក្ខុ (ម្ចាស់ចីវរ) នោះវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលជាអ្នក មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏លើកទោស

និស្សត្តិយករណ្ណ បីវវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស ទុក្ខដិប្បញ្ញត្តិ

ឧដ្ឋាយន្តំ ខ័យន្តំ វិនាថេន្តំ កតំ ហិ នាម ធាតុនិយា
ភិក្ខុ និស្សជ្ជបីវំ ន ទស្សន្តិភិ ។ កកវតោ ឯកមត្តំ
អាហារេសុំ ។ អថខោ កកវា ធាតុនិយេ ភិក្ខុ បដិប្បច្ឆិ
សច្ចំ កិវ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ និស្សជ្ជបីវំ ន ទេថាភិ ។ សច្ចំ
កកវាភិ ។ វិកវហិ តុម្ភោ កកវា ។ ថេ ។ ធម្មំ កតំ
កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ និស្សជ្ជបីវំ ន
នាតត្វំ យោ ន ទទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាភិ ។

បឋមសិក្ខាបទំ ឧដ្ឋិតំ ។

៧

ធិស្សន្តិយកណ្ត ចីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ១ អំពីបញ្ញត្តិដោយទុក្ខជាបត្តិ

គិះដៀល បន្ទោសថា គួរបើដៃ ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុមិនឲ្យចីវរដែលលះ
(ទៅភិក្ខុម្ចាស់ចីវរ) វិញ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្លះ
ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ត្រាព្រះនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
សួរទៅពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយ
មិនបានឲ្យចីវរដែលលះ (ទៅភិក្ខុម្ចាស់ចីវរ) វិញ មែនឬ ។ ពួក
ឆត្វគ្រិយភិក្ខុក្រាបទូលថា មែន ព្រះអង្គ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស ។ បេ ។ រួចទ្រង់ធ្វើធម៌កថា ត្រាស់ហៅ
ភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយព្រះពុទ្ធដីកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក៏មិនឲ្យចីវរដែលលះ (ទៅភិក្ខុម្ចាស់ចីវរ) វិញ ភិក្ខុណាមិនឲ្យ ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាចគិតក្នុង ។

សិក្ខាបទទី ១ បប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទី

[១០] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេន
ខោ វេន សមយេន ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ហត្ថេ បីវំ និក្ខិបត្វា
សន្តរុត្តរេន ជនបទចារិកំ បក្កមន្តិ ។ តានិ បីវរានិ
បីវំ^(១) និក្ខិត្តានិ កណ្ណកិតានិ ហោន្តិ ។ តានិ បីវរានិ^(២)
ភិក្ខុ ឌុតាបេន្តិ ។ អន្តសា ខោ អាយស្មា អាណន្តោ
សេនាសនចារិកំ អាហិណ្ណាន្តោ តេ ភិក្ខុ តានិ បីវរានិ
ឌុតាបេន្តេ និស្វាន យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ
ឌុបសង្កមិត្វា តេ ភិក្ខុ ឯតទរោច កស្សីមាណិ អាវុសោ
បីវរានិ កណ្ណកិតានិ^(៣) ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
អាណន្តស្ស ឯតមត្តំ អាវេចេសំ ។ អាយស្មា អាណន្តោ
ឌុជ្ឈាយតិ ទិយតិ វិចារេតិ កថំ ហិ នាម ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ
ហត្ថេ បីវំ និក្ខិបត្វា សន្តរុត្តរេន ជនបទចារិកំ
បក្កមិស្សន្តិ^(៤) ។ អថខោ អាយស្មា អាណន្តោ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាវេចេសំ ។ អថខោ ភកកា តេ ភិក្ខុ បដិប្បថិ

១ បីវរំសេតិបិ បាវេរិ ។ ២ ឌុរោបិយមម្មយោត្តកេសុ ៩ ហោតិ ។

សិក្ខាបទទី ២

(១០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅវត្ត
ព្រះជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
មានភិក្ខុច្រើនរូបបានធ្វើចិវេទុកនៅវែងភិក្ខុទាំងឡាយ (រួចស្ងៀកដណ្តប់) តែ
ស្បង់នឹងចិវារចេញទៅកាន់ជនបទចារិកទៅ ។ ឯចិវែវដែលភិក្ខុធ្វើទុកនោះ
យូរពេកក៏វាមធ្វ្វកជាអស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏យកចិវែវទាំងអម្បាលនោះទៅ
ហាលសំដីល ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុបាននិមន្តទៅកាន់សេនាសនចារិក
ក្រឡេកទៅឃើញភិក្ខុទាំងនោះកំពុងហាលសំដីលចិវែវទាំងនោះ ក៏ដើរចូល
ទៅជិតភិក្ខុទាំងឡាយនោះ លុះចូលទៅជិតហើយសួរទៅភិក្ខុទាំងនោះថា
ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ចិវែវទាំងនេះជាមធ្វ្វកជាអស់ តើវារបស់លោក
ណា ។ គ្រានោះឯងភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ក៏បានប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ព្រះអាន-
ន្ទដ៏មានអាយុ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុក៏លើកទោស គំរងៀល បន្ទោស
ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងធ្វើចិវេទុកជាក៏វែវរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយ
(ស្ងៀកដណ្តប់) តែស្បង់នឹងចិវារចេញដើរទៅកាន់ជនបទចារិកសោះ ។
ទើបព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរតប

សិស្សត្រ័យកណ្តោ បិវរវត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស តិលាធាវត្តវត្ត

សច្ចំ កំរ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ហត្ថេ ចីវរំ និក្ខុបិត្វា
សន្តវត្តវេន ជនបទចារិកំ បក្កមន្តិទំ ។ សច្ចំ
ភកវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា ភកវា កថំ ហិ ធាម
តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា ភិក្ខុនំ ហត្ថេ ចីវរំ និក្ខុបិត្វា
សន្តវត្តវេន ជនបទចារិកំ បក្កមិស្សន្តិ ទេតំ ភិក្ខុវេ
អប្បសន្នានំ វា បសាធាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោកា-
វាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យេន និដ្ឋិតចីវស្មី ភិក្ខុនា ឧត្តតស្មី កាបិទេ
ឯកវត្តម្បិ ចេ ភិក្ខុ តិចីវេន វិប្បវសេយ្យ និស្សត្តិយំ
ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ចំ ភកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១១] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ
កោសម្ព័យំ តិលាលោ ហោតិ ។ ញាតកា តស្ស ភិក្ខុនោ
សន្តិកេ ទ្ធតំ ចាហោសុំ អាតច្ចតុ ភទ្ធានោ មយំ
ឧបជ្ឈហិស្សាមាតិ ។ ភិក្ខុបិ ឯវមាហំសុ កច្ច អាវុសោ

និស្សត្តិយកណ្ត បីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ២ រឿងកិក្ខុមាណសិ

ទៅពួកភិក្ខុទាំងនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយបានធ្វើចីវរ
ទុកនៅដៃភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយ(ស្ងៀកដណ្តប់) តែស្បង់នឹងចីវរចេញដើរ
ទៅកាន់ជនបទចារិក មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រាស ហេតុនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គួរចីវរ មោឃបុរសទាំងនោះ
ហ៊ានធ្វើចីវរទុកនៅដៃភិក្ខុទាំងឡាយ (ហើយស្ងៀកដណ្តប់) តែស្បង់
នឹងចីវរចេញដើរទៅកាន់ជនបទចារិក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែល
អ្នកធ្វើនេះ នឹងបាននាំមនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើង
ឬមនុស្សដែលបានជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំងឹតតែជ្រះថ្លាឡើង (នោះ)ក៏ទេ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះ
យ៉ាងនេះថា កាលបើចីវរបស់ភិក្ខុសម្រេចហើយ កបិទដោះហើយ
បើភិក្ខុនៅប្រាសចាកត្រៃចីវរ សូម្បីតែមួយយប់ ក៏ត្រូវនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ជាផលពួកភិក្ខុ
យ៉ាងនេះហើយ ។

(១១) ត្រាខ្លះឯង ក្នុងក្រុងកោសម្ពី មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។
ពួកជនជាញាតិក៏បានចាត់ប្រែបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនោះថា សូមឲ្យ
លោកម្ចាស់និមន្តមក យើងនឹងផ្គត់ផ្គង់បម្រើ ។ ទាំងភិក្ខុទាំងឡាយ

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ញាតតា នំ ឧបជ្ឈហំស្សន្តីតិ ។ សោ ឯវមាហ ភកវតា
អាវសោ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញតំ ន តិច័វវេន វិប្បវ-
សិតព្វនំ អបាញ្ចម្ហិ តិលានោ ន សក្កោមិ តិច័វមាទាយ
បក្កមិតុំ នាហំ គមិស្សាមីតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
អាពេចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មំ និទានេ ឯតស្មំ
បតរលោ ធម្មំ កេដំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ តិលានស្ស ភិក្ខុនោ តិច័វវេន អវិប្បវាសសម្មតិ
នាតុំ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ នាតព្វា ។ តេន តិលានេន
ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯតំសំ ឧត្តរាសង្កំ កវិត្វា
វុឡានំ ចានេ វង្ខិត្វា ឧត្តរិកំ និសិទិត្វា អញ្ញលំ
បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ កន្តេ តិលានោ ន
សក្កោមិ តិច័វមាទាយ បក្កមិតុំ សោហំ កន្តេ សង្ឃំ
តិច័វវេន អវិប្បវាសសម្មតិ យាចាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ
យាចិតព្វា តតិយម្បិ យាចិតព្វា ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនោ
បដិទលេន សង្ខេព ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ កន្តេ

វិនយចំណែក មហាវិវត្ត

ក៏ដូចនិយាយថា ម្នាលអារុសោ លោកចូរនិមន្តទៅចុះ ពួកញាតិភ្នំនឹងបាន
ផ្គត់ផ្គង់បម្រើលោក ។ ភិក្ខុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះវិញថា ម្នាលអារុសោ
ទាំងឡាយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ជាសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
រួចហើយថា ភិក្ខុមិនត្រូវនៅប្រាសចាកវត្តចំរើនទេ ក៏ឥឡូវខ្ញុំមានជម្ងឺ
មិនអាចនឹងយកវត្តចំរើនទៅបានឡើយ ខ្ញុំនឹងទៅមិនកើតទេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានទូលសេចក្តីនេះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។
ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ក៏ធ្វើធម្មកថា
ក្នុងវេលានោះ ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យជំនុំសង្ឃឱ្យនូវសម្មតិ ដើម្បីឱ្យនៅប្រាសចាកវត្ត-
ចំរើនដល់ភិក្ខុដែលមានជម្ងឺ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (សង្ឃ) ត្រូវឱ្យសម្មតិ
យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុដែលមានជម្ងឺនោះត្រូវចូលទៅកាន់ជំនុំសង្ឃ ហើយធ្វើ
ឧត្តកសង្ឃឆ្លៀងស្មាម្ខាង រួចសំពះបាទាភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយ
ច្រហោងផ្គង់អញ្ជាលឡើង ពោលនឹងសង្ឃយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចំរើន ឥឡូវខ្ញុំមានជម្ងឺ មិនអាចនឹងយកវត្តចំរើនទៅបានទេ
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំនោះសូមសម្មតិដើម្បីនៅប្រាសចាកវត្តចំរើន
នឹងសង្ឃ ។ ភិក្ខុត្រូវសូមគំរប់ព័រដងផង ត្រូវសូមគំរប់បីដងផង ។
ភិក្ខុអក្ខត្វាសអង្គីអាចត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឱ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន

១៣

និស្សត្តិយកណ្តែ ចីវរវត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អវិប្បវាសសម្មតិ

សង្ខេប អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ ភិលានោ ន សក្កោតិ
តិច្ឆវេរមាណាយ បក្កមិភុំ ។ សោ សង្ឃំ តិច្ឆវេរន
អវិប្បវាសសម្មតិ យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្នំ
សង្ខេប ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ តិច្ឆវេរន អវិប្បវាសសម្មតិ
នទេយ្យ ។ ឯសា ញតិ ។ សុណានុ មេ កន្តេ សង្ខេប
អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ ភិលានោ ន សក្កោតិ តិច្ឆ-
វេរមាណាយ បក្កមិភុំ ។ សោ សង្ឃំ តិច្ឆវេរន អវិប្បវាស-
សម្មតិ យាចតិ ។ សង្ខេប ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ តិច្ឆវេរន
អវិប្បវាសសម្មតិ ទេតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ
ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ តិច្ឆវេរន អវិប្បវាសសម្មតិយា
នានំ សោ តុល្លាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។
ទិដ្ឋា សង្ឃន ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ តិច្ឆវេរន
អវិប្បវាសសម្មតិ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លា ។
ឯវមេតំ យាយាមីតិ ។ ឯវញ្ច ចន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ

និស្សន្ទិយកណ្ត បីវរវត្ត សិក្ខាប្បទេស ២ អំពីអវិច្ឆារាសម្មតិ

សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ (ដ្បិត) ភិក្ខុនេះឈ្មោះនេះមានជម្ងឺ មិនអាចនឹង
យកត្រៃបិដកចេញដើរទៅបានទេ ។ ភិក្ខុនោះមកសូមសម្មតិដើម្បីនៅប្រាស
ចាកត្រៃបិដកនឹងសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាល ល្មមសមគួរដល់សង្ឃ
ហើយ សង្ឃត្រូវឱ្យសម្មតិដើម្បីនៅប្រាសចាកត្រៃបិដកដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ
ចុះ ។ វាចានេះ(ជាពាក្យផ្តើម)ញ៉ាំងសង្ឃឱ្យជំងឺ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏
ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុនេះឈ្មោះនេះមានជម្ងឺ មិនអាចនឹង
យកត្រៃបិដកចេញដើរទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះសូមសម្មតិដើម្បីនៅប្រាសចាក
ត្រៃបិដកនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃឱ្យនូវសម្មតិដើម្បីនៅប្រាសចាកត្រៃបិដកដល់ភិក្ខុ
ឈ្មោះនេះ ។ ការឱ្យនូវសម្មតិដើម្បីនៅប្រាសចាកត្រៃបិដកដល់ភិក្ខុឈ្មោះ
នេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា សូមឱ្យលោកដ៏មានអាយុអង្គ
នោះស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា សូមឱ្យលោកដ៏
មានអាយុអង្គនោះនិយាយឡើង ។ ការសម្មតិដើម្បីនៅប្រាសចាកត្រៃបិដក
សង្ឃបានឱ្យដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះហើយ ។ ការឱ្យសម្មតិគួរដល់សង្ឃ ព្រោះ
ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវហេតុនេះដោយកិរិយាស្ងៀម
យ៉ាងនេះ (ទុកជាការស្រេច) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវ
សំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កាលបើបិដករបស់ភិក្ខុសម្រេចហើយ

វិនយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

ទុក្ខិសេយ្យាថ និស្សិតិវិវស្សំ ភិក្ខុនា ទុក្ខនស្ស កបិទេ
ឯករត្តម្យំ ថេ ភិក្ខុ តិវិវទេន វិប្បវសេយ្យ អញ្ញាត្រ
ភិក្ខុសម្មតិយា និស្សិតិយំ ចាចិតិយេន្ទំ ។

[១២] និស្សិតិវិវស្សំន្ទំ ភិក្ខុនោ ចិវំ កតំ វា
ហោតិ នន្ទំ វា វិនន្ទំ វា ទឡំ វា ចិវិវសា វា
ទុបច្ឆន្ទា ។ ទុក្ខនស្ស កបិទេតិ អន្ទន្ទំ មាតិកោនំ
អញ្ញាតាយ មាតិកាយ ទុក្ខនំ ហោតិ សម្មេន វា
អន្តរា ទុក្ខនំ ហោតិ ។ ឯករត្តម្យំ ថេ ភិក្ខុ តិវិវទេន
វិប្បវសេយ្យតិ សម្មាដិយោ វា ទុក្ខាសម្ពេន វា
អន្តរាសកេន វា ឯករត្តម្យំ ថេ វិប្បវត្តំ ហោតិ^(១) ។
អញ្ញាត្រ ភិក្ខុសម្មតិយាតិ វេយ្យា ភិក្ខុសម្មតិ ។
និស្សិតិយំ ហោតិវិ ឬហា អរុណុក្ខមនេន និស្សិតិយំ
ហោតិ និស្សិតិវិ ឬសម្មស្ស វា គណាស្ស វា បុគ្គលស្ស
វា ។ ឯវេញ មន ភិក្ខុវេ និស្សិតិវិ ។ តេន ភិក្ខុនា
សម្មំ ទុបសម្ពតិកា ។ ថេ ។ ឯវេស្ស វេយ្យា

១ ឯករត្តម្យំ ថេ វិប្បវត្តំ ហោតិព្យទំ ឧបេយមរម្មុបាត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

វិនយចំណិត មហាវិក្ក

កមិនដោះហើយ បើភិក្ខុនៅប្រាសចាកត្រៃចីវរ សូម្បីតែមួយយប់ ត្រូវ
និស្សត្តិយជាចិត្តិយ រៀរលែងតែភិក្ខុដែលបានអវិប្បវាសសម្មតិអំពីសង្ឃ ។

(១២) ត្រង់ពាក្យថា កាលបើចីវររបស់ភិក្ខុសម្រេចហើយ អធិប្បាយ
ថា ចីវរដែលភិក្ខុបានធ្វើចេញស្រេចហើយក្តី ចីវរចាត់ក្តី ចីវរដែលខូចក្តី
ចីវរភ្លើងឆេះក្តី បំណងក្នុងចីវរជាច្រើនស្រឡះក្តី ។ ពាក្យថា កមិនដោះ
ហើយ អធិប្បាយថា កមិនដោះហើយ បណ្តាមាតិកាទាំង៨យ៉ាង ដោយ
មាតិកាណាមួយ ម្យ៉ាងទៀតកមិនដែលសង្ឃបានដោះក្នុងចន្លោះ ។
ពាក្យថា បើភិក្ខុនៅប្រាសចាកត្រៃចីវរ សូម្បីតែមួយយប់ អធិប្បាយថា
បើភិក្ខុនៅប្រាសចាកសង្ឃដឹក ទុក្ខកសង្កត់ ស្បង់ក្តី សូម្បីតែមួយយប់ ។
ពាក្យថា រៀរលែងតែភិក្ខុដែលបានអវិប្បវាសសម្មតិអំពីសង្ឃ អធិ-
ប្បាយថា លើកលែងតែភិក្ខុដែលបានអវិប្បវាសសម្មតិអំពីសង្ឃ ។
ពាក្យថា និស្សត្តិយ អធិប្បាយថា ចីវរជានិស្សត្តិយដំណាលនឹងពេល
ដែលអរុណរះឡើង ភិក្ខុនោះឯង ត្រូវលះ (ចីវរនោះ) ដល់សង្ឃ ឬគណ
ឬបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចីវរនោះភិក្ខុត្រូវលះបង់យ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុ
នោះត្រូវចូលទៅកាន់ដំនុសង្ឃ ។ បេ ។ ហើយពោលនឹងសង្ឃយ៉ាងនេះថា

១៥

និស្សត្តិយកណ្តោ បីវិវត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស មាតិកា

ឥន្ទំ មេ កន្តេ ចីវរំ^(១) រត្តិវិប្បវត្តំ^(២) អញ្ញាត្រ កិក្ខុសម្ម-
តិយា ជិស្សត្តិយំ ឥមាហំ សង្ឃស្ស ជិស្សនាមីតិ
។ បេ ។ ទទេយ្យតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យន្តិ ។ បេ ។
អាយស្មតោ ទម្មតិ ។

[១៣] តាមោ ឯកុបទារោ នាទ្ធិបទារោ ជិវេសនំ
ឯកុបទារំ នាទ្ធិបទារំ ឧទ្ទោសីតោ ឯកុបទារោ នាទ្ធិបទា-
រោ អដ្ឋោ ឯកុបទារោ នាទ្ធិបទារោ មាលោ ឯកុបទារោ
នាទ្ធិបទារោ ចាសានោ ឯកុបទារោ នាទ្ធិបទារោ
ហម្មិយំ ឯកុបទារំ នាទ្ធិបទារំ នាវំ ឯកុបទារោ
នាទ្ធិបទារោ សត្តោ ឯកុបទារោ នាទ្ធិបទារោ ទេត្តំ
ឯកុបទារំ នាទ្ធិបទារំ ធិញ្ញកករណំ ឯកុបទារំ នាទ្ធិបទារំ
អារាមោ ឯកុបទារោ នាទ្ធិបទារោ វិហារោ ឯកុបទារោ
នាទ្ធិបទារោ រុក្ខម្បលំ ឯកុបទារំ នាទ្ធិបទារំ
អន្លោកាសោ ឯកុបទារោ នាទ្ធិបទារោ ។

១ ទ. វ. ពិបិវំ ។ ២ ទ. រត្តិ វិប្បវត្តំ ។ វ. ឯកវត្តំ វិប្បវត្តំ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ ចិវវវគ្គ សិក្ខាបទទី២ អំពីមាតិកានៃសិក្ខាបទនោះ

បតិគ្រិត្រៃសង្ឃដ៏ចំរើន ចិវវនេះខ្ញុំនៅប្រាសយូរតម្កល់រាត្រីហើយ ជា
និស្សត្តិយ ព្រោះឥតមានភិក្ខុសម្មតិទេ ខ្ញុំសូមលះចិវវនេះដល់សង្ឃ
ៗ បេ ។ (ត្រង់របេយ្យាលទាំងបី មានអធិប្បាយត្រង់សិក្ខាបទទី១ក្នុងវគ្គ
ជាមួយគ្នានេះរួចហើយ) ។

(១៣) ស្រុកមានទុបចារវត្តមួយ មានទុបចារផ្សេងគ្នា ផ្ទះមាន
ទុបចារវត្តមួយ មានទុបចារផ្សេងគ្នា ឃ្នាំងមានទុបចារវត្តមួយ មានទុបចារ
ផ្សេងគ្នា បញ្ចាមានទុបចារវត្តមួយ មានទុបចារផ្សេងគ្នា រោងមានជ្រុងបួន
មានទុបចារវត្តមួយ មានទុបចារផ្សេងគ្នា ប្រាសាទមានទុបចារវត្តមួយ
មានទុបចារផ្សេងគ្នា ប្រាសាទមានដំបូលត្រងីល មានទុបចារវត្តមួយ
មានទុបចារផ្សេងគ្នា នាវាមានទុបចារវត្តមួយ មានទុបចារផ្សេងគ្នា ពួក
ឈ្មួញទេមានទុបចារវត្តមួយ មានទុបចារផ្សេងគ្នា វិស្រមានទុបចារវត្ត
មួយ មានទុបចារផ្សេងគ្នា លានស្រវមានទុបចារវត្តមួយ មានទុបចារ
ផ្សេងគ្នា សួនច្បារមានទុបចារវត្តមួយ មានទុបចារផ្សេងគ្នា វិហារមាន
ទុបចារវត្តមួយ មានទុបចារផ្សេងគ្នា ទីដិតដើមឈើមានទុបចារវត្តមួយ
មានទុបចារផ្សេងគ្នា ទីវាលមានទុបចារវត្តមួយ មានទុបចារផ្សេងគ្នា ។

វិន័យបិដក មហាវិកត្តោ

[១៤] តាមោ ឯកកុបបារោ ឆាម ឯកកុលស្ស
តាមោ ហោតិ បរិក្ខត្តោ ច អន្តោតាមេ ចីវរំ ធិក្ខិបិត្វា
អន្តោតាមេ វត្ថុតំ ។ អបរិក្ខត្តោ ហោតិ យស្មី យរេ
ចីវរំ ធិក្ខិត្តំ ហោតិ តស្មី យរេ វត្ថុតំ ហត្ថចាសា
វា ន វិជហិតតំ ។ ឆាន្ទបបារោ ឆាម^(១) ឆាឆាកុល-
ស្ស តាមោ ហោតិ បរិក្ខត្តោ ច យស្មី យរេ ចីវរំ
ធិក្ខិត្តំ ហោតិ តស្មី យរេ វត្ថុតំ សកាយេ វា ទ្វារម្ប-
លេ វា ហត្ថចាសា វា ន វិជហិតតំ ។ សកាយំ
គច្ឆន្តេ ហត្ថចាសេ ចីវរំ ធិក្ខិបិត្វា សកាយេ វត្ថុតំ
ទ្វារម្បលេ វា ហត្ថចាសា វា ន វិជហិតតំ ។ សកាយេ
ចីវរំ ធិក្ខិបិត្វា សកាយេ វត្ថុតំ ទ្វារម្បលេ វា ហត្ថចាសា
វា ន វិជហិតតំ ។ អបរិក្ខត្តោ ហោតិ យស្មី យរេ
ចីវរំ ធិក្ខិត្តំ ហោតិ តស្មី យរេ វត្ថុតំ ហត្ថចាសា
វា ន វិជហិតតំ ។

[១៥] ឯកកុលស្ស ធិវេសនំ ហោតិ បរិក្ខិត្តញ្ច
ឆាឆាតញ្ច ឆាឆាធិវកា អន្តោធិវេសនេ ចីវរំ ធិក្ខិបិត្វា

១ ឧបេយមរម្មណេត្តកេសុ ៧១ បាវេទយំ ៧ ហោតិ ។

វិន័យប័ណ្ណ មហាវិក្ក

(១៤) ស្រុកដែលឈ្មោះថាមានឧបចារវត្តមួយ (នោះសំដៅយក)
ស្រុករបស់ត្រកូលវត្តមួយ ដែលគេកំរើត្នំទ្ធុ (របង) ជុំវិញ ភិក្ខុត្រូវទុកចំរែ
ក្នុងខាងក្នុងស្រុក ហើយនៅក្នុងខាងក្នុងស្រុក ។ ស្រុកដែលគេមិនបាន
កំរើត្នំទ្ធុជុំវិញ ភិក្ខុទុកចំរែក្នុងផ្ទះណា ត្រូវនៅក្នុងផ្ទះនោះ ម្យ៉ាងទៀតមិន
ត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។ ស្រុកដែលឈ្មោះថាមានឧបចារផ្សេងគ្នា គឺ
ស្រុករបស់ត្រកូលផ្សេងគ្នា គេបានកំរើត្នំទ្ធុជុំវិញ ភិក្ខុទុកចំរែក្នុងផ្ទះណា
ត្រូវនៅក្នុងផ្ទះនោះ ឬនៅក្នុងរោងជាទីប្រជុំ ឬទៀបទ្វារ ហើយមិនត្រូវ
លះហត្ថបាសឡើយ ។ កាលបើភិក្ខុនៅក្នុងរោងជាទីប្រជុំ ត្រូវទុកចំរែក្នុង
ហត្ថបាស ហើយនៅក្នុងរោងជាទីប្រជុំ ឬទៀបទ្វារ មិនត្រូវលះហត្ថបាស
ឡើយ ។ បើភិក្ខុទុកចំរែក្នុងរោងជាទីប្រជុំ ត្រូវឲ្យនៅក្នុងរោងជាទីប្រជុំ
ឬទៀបទ្វារ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។ បើស្រុកដែលគេមិន
បានកំរើត្នំទ្ធុទេ ភិក្ខុទុកចំរែក្នុងផ្ទះណា ត្រូវនៅក្នុងផ្ទះនោះ ហើយមិនត្រូវ
លះហត្ថបាសឡើយ ។

(១៥) បើផ្ទះរបស់ត្រកូលវត្តមួយ ដែលគេបានកំរើត្នំទ្ធុជុំវិញ មាន
ល្វែងផ្សេង ៗ គ្នា មានបន្ទប់ផ្សេង ៗ គ្នា ភិក្ខុត្រូវទុកចំរែខាងក្នុងផ្ទះ

១៧

ឧស្សត្តិយកណ្តោ ចីវរវត្តស្ស ទុតិយសំព្វាបទស្ស បទរាជនីយំ

អន្តោនិវេសនេ វត្តតំ ។ អបរិក្ខតំ ហោតិ យស្មី កព្វ
ចីវរំ និក្ខតំ ហោតិ តស្មី កព្វ វត្តតំ ហត្ថទាសា វា ន
វិជហិតតំ ។ នាណកុលស្ស និវេសនំ ហោតិ បរិក្ខតត្តា
នាណកត្តា នាណឌីវកា យស្មី កព្វ ចីវរំ និក្ខតំ ហោតិ
តស្មី កព្វ វត្តតំ ធារម្មលេ វា ហត្ថទាសា វា ន វិជ-
ហិតតំ ។ អបរិក្ខតំ ហោតិ យស្មី កព្វ ចីវរំ និក្ខតំ
ហោតិ តស្មី កព្វ វត្តតំ ហត្ថទាសា វា ន វិជហិតតំ ។

[១៦] ឯកកុលស្ស ឧទ្ទោសតោ ហោតិ បរិក្ខតត្តា
ច នាណកត្តា នាណឌីវកា អន្តោឧទ្ទោសតេ ចីវរំ និ-
ក្ខតិបិត្តា អន្តោឧទ្ទោសតេ វត្តតំ ។ អបរិក្ខតត្តា ហោតិ
យស្មី កព្វ ចីវរំ និក្ខតំ ហោតិ តស្មី កព្វ វត្តតំ
ហត្ថទាសា វា ន វិជហិតតំ ។ នាណកុលស្ស ឧទ្ទោ-
សតោ ហោតិ បរិក្ខតត្តា ច នាណកត្តា នាណឌីវកា
យស្មី កព្វ ចីវរំ និក្ខតំ ហោតិ តស្មី កព្វ វត្តតំ ធារម្មលេ
វា ហត្ថទាសា វា ន វិជហិតតំ ។ អបរិក្ខតត្តា ហោតិ
យស្មី កព្វ ចីវរំ និក្ខតំ ហោតិ តស្មី កព្វ វត្តតំ
ហត្ថទាសា វា ន វិជហិតតំ ។

ឧស្សត្តិយកណ្ណ ចីវរវត្ត សំព្វបទទី ២ បទភានីតិយ

ហើយត្រូវនៅខាងក្នុងផ្ទះ ។ ផ្ទះដែលគេមិនបានកំរងព័ទ្ធជុំវិញទេ (ភិក្ខុ) ទុក
ចីវរក្នុងល្វែងណា ត្រូវនៅក្នុងល្វែងនោះ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថបាស
ឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀតផ្ទះរបស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា ដែលគេបានកំរងព័ទ្ធ
ជុំវិញ មានល្វែងផ្សេងៗ គ្នា មានបន្ទប់ផ្សេងៗគ្នា (ភិក្ខុ) ទុកចីវរក្នុង
ល្វែងណា ត្រូវនៅក្នុងល្វែងនោះ ឬត្រូវនៅទៀបទ្វារ ហើយមិនត្រូវលះ
ហត្ថបាសឡើយ ។ ផ្ទះដែលគេមិនបានកំរងព័ទ្ធជុំវិញទេ (ភិក្ខុ) ទុកចីវរ
ក្នុងល្វែងណា ត្រូវនៅក្នុងល្វែងនោះ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

(១៦) ឃ្នាំងរបស់ត្រកូលតែមួយ ដែលគេបានកំរងព័ទ្ធជុំវិញ មាន
ល្វែងផ្សេងៗ គ្នា មានបន្ទប់ផ្សេងៗ គ្នា (ភិក្ខុ) ត្រូវទុកចីវរខាងក្នុងឃ្នាំង
ហើយត្រូវនៅខាងក្នុងឃ្នាំង ។ ឃ្នាំងដែលគេមិនបានកំរងព័ទ្ធជុំវិញទេ
(ភិក្ខុ) ទុកចីវរក្នុងល្វែងណា ត្រូវនៅក្នុងល្វែងនោះ ហើយមិនត្រូវលះ
ហត្ថបាសឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀតឃ្នាំងរបស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា ដែលគេ
បានកំរងព័ទ្ធជុំវិញ មានល្វែងផ្សេងៗ គ្នា មានបន្ទប់ផ្សេងៗគ្នា (ភិក្ខុ)
ទុកចីវរក្នុងល្វែងណា ត្រូវនៅក្នុងល្វែងនោះ ឬត្រូវនៅទៀបទ្វារ
ហើយមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។ ឃ្នាំងដែលគេមិនបានកំរងព័ទ្ធ
ជុំវិញទេ ភិក្ខុទុកចីវរក្នុងល្វែងណា ត្រូវនៅក្នុងល្វែងនោះ ហើយមិន
ត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិវាដោ

[១៧] ឯកកុលស្ស អដ្ឋោ ហោតិ អន្តោអដ្ឋ
បិវំ និក្ខិបិត្វា អន្តោ អដ្ឋ វត្តតំ ។ នានាកុលស្ស
អដ្ឋោ ហោតិ នានាគញ្ញា នានាឱវកា យស្មី កព្វេ បិវំ
និក្ខិតំ ហោតិ តស្មី កព្វេ វត្តតំ ទ្វារម្បលេ វា ហត្តទាសា
វា ន វិជហិតតំ ។

[១៨] ឯកកុលស្ស មាលោ ហោតិ អន្តោមាលេ
បិវំ និក្ខិបិត្វា អន្តោមាលេ វត្តតំ ។ នានាកុលស្ស
មាលោ ហោតិ នានាគញ្ញា នានាឱវកា យស្មី កព្វេ
បិវំ និក្ខិតំ ហោតិ តស្មី កព្វេ វត្តតំ ទ្វារម្បលេ វា
ហត្តទាសា វា ន វិជហិតតំ ។

[១៩] ឯកកុលស្ស ទាសាទោ ហោតិ អន្តោទា-
សាទេ បិវំ និក្ខិបិត្វា អន្តោទាសាទេ វត្តតំ ។ នានាកុ-
លស្ស ទាសាទោ ហោតិ នានាគញ្ញា នានាឱវកា
យស្មី កព្វេ បិវំ និក្ខិតំ ហោតិ តស្មី កព្វេ វត្តតំ
ទ្វារម្បលេ វា ហត្តទាសា វា ន វិជហិតតំ ។

[២០] ឯកកុលស្ស ហម្មិយេ ហោតិ អន្តោហម្មិយេ
បិវំ និក្ខិបិត្វា អន្តោហម្មិយេ វត្តតំ ។ នានាកុលស្ស

វិទយបិដក មហាវិក័ត្ត

(១៧) បញ្ហារបស់ត្រកូលតែមួយ ភិក្ខុទុកចីវរខាងក្នុងបញ្ហាហើយ
ត្រូវនៅខាងក្នុងបញ្ហា ។ បញ្ហារបស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា មានល្ងង់
ក៏ផ្សេងៗ គ្នា មានបន្ទប់ក៏ផ្សេងៗ គ្នា ភិក្ខុទុកចីវរក្នុងល្ងង់ណា ត្រូវនៅ
ក្នុងល្ងង់នោះ ឬត្រូវនៅទៀបទ្វារ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

(១៨) ប្រាសាទមានជ្រុង ៤ របស់ត្រកូលតែមួយ ភិក្ខុទុកចីវរខាង
ក្នុងប្រាសាទមានជ្រុង ៤ ហើយត្រូវនៅក្នុងខាងក្នុងនៃប្រាសាទមាន
ជ្រុង ៤ ។ ប្រាសាទមានជ្រុង ៤ របស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា មានល្ងង់ផ្សេងៗ
គ្នាមានបន្ទប់ផ្សេងៗ គ្នា ភិក្ខុទុកចីវរក្នុងល្ងង់ណា ត្រូវនៅក្នុងល្ងង់នោះ
ឬត្រូវនៅទៀបទ្វារ មួយទៀតមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

(១៩) ប្រាសាទវែងរបស់ត្រកូលតែមួយ ភិក្ខុទុកចីវរខាងក្នុង
ប្រាសាទវែង ហើយត្រូវនៅខាងក្នុងប្រាសាទវែង ។ ប្រាសាទវែងរបស់
ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា មានល្ងង់ផ្សេងៗ គ្នា មានបន្ទប់ផ្សេងៗ គ្នា ភិក្ខុទុក
ចីវរក្នុងល្ងង់ណា ត្រូវនៅក្នុងល្ងង់នោះ ឬត្រូវនៅទៀបទ្វារ ហើយមិន
ត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

(២០) ប្រាសាទមានដំបូលត្រង័លរបស់ត្រកូលតែមួយ ភិក្ខុទុក
ចីវរខាងក្នុងប្រាសាទត្រង័ល ហើយត្រូវនៅខាងក្នុងប្រាសាទត្រង័ល ។
ប្រាសាទមានដំបូលត្រង័លរបស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា មានល្ងង់ផ្សេងៗ គ្នា

១៧

និស្សត្តិយកណ្តោ បីវិវត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយំ

ហម្មិយំ ហោតិ នាណគត្តា នាណឱវកោ យស្មី កត្តោ
បីវំ និក្ខិបិត្តា ហោតិ តស្មី កត្តោ វត្តតំ ធារម្បលេ វា
ហត្ថទាសា វា ន វិជហិតតំ ។

[២១] ឯកកុលស្ស នាវា ហោតិ អន្តោនាវាយ
បីវំ និក្ខិបិត្តា អន្តោនាវាយ វត្តតំ ។ នាណកុលស្ស
នាវា ហោតិ នាណគត្តា នាណឱវកោ យស្មី ឱវកោ
បីវំ និក្ខិបិត្តា ហោតិ តស្មី ឱវកោ វត្តតំ ធារម្បលេ វា^(១)
ហត្ថទាសា វា ន វិជហិតតំ ។

[២២] ឯកកុលស្ស សត្តោ ហោតិ សត្តោ
បីវំ និក្ខិបិត្តា បុរតោ វា បន្តតោ វា សត្តតន្តរា
ន វិជហិតតំ បស្សតោ អត្តនំ ន វិជហិតតំ ។
នាណកុលស្ស សត្តោ ហោតិ សត្តោ បីវំ និក្ខិបិត្តា
ហត្ថទាសា ន វិជហិតតំ ។

[២៣] ឯកកុលស្ស ខេត្តំ ហោតិ បរិក្ខិត្តត្តោ
អន្តោខេត្តំ បីវំ និក្ខិបិត្តា អន្តោខេត្តំ វត្តតំ ។
អបរិក្ខិត្តំ ហោតិ ហត្ថទាសា ន វិជហិតតំ ។

១ ឧ. ម បោគ្គពេសុ គិទ្ធ បាវទ្ធយំ ៩ ហោតិ ។

ធិស្សន្តីយកណ្ត ចំរវេន្ត សិក្ខាបទទី ២ បទភាសីធីយ

មានបន្ទប់ផ្សេងៗ គ្នា ភិក្ខុទុកចំរវេក្នុងវិល្លងណា ត្រូវនៅក្នុងវិល្លងនោះ
ឬត្រូវនៅទៀបទ្វារ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

(២១) នាវរបស់ត្រកូលតែមួយ ភិក្ខុទុកចំរវេខាងក្នុងនាវ ហើយ
ត្រូវនៅខាងក្នុងនាវ ។ នាវរបស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា មានវិល្លងផ្សេងៗ
គ្នា មានបន្ទប់ផ្សេងៗ គ្នា ភិក្ខុទុកចំរវេក្នុងបន្ទប់ណា ត្រូវនៅក្នុងបន្ទប់នោះ
ឬត្រូវនៅទៀបទ្វារ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

(២២) ពួកឈ្មួញរទេះរបស់ត្រកូលតែមួយ ភិក្ខុធ្វើចំរវេទុកនឹងពួក
ឈ្មួញរទេះ (រទេះ) ទោះបីដើរ ខាងមុខរទេះក្តី ខាងក្រោយរទេះក្តី
មិនត្រូវលះបង់ចម្ងាយ ៧ អព្ពន្ធរ^១ឡើយ (ដើរឲ្យល្អមតែ) ក្រឡេក
មើលទៅឃើញ (រទេះ) ទើបមិនត្រូវលះបង់អព្ពន្ធរ ។ ពួកឈ្មួញរទេះ
របស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា ភិក្ខុធ្វើចំរវេទុកនឹងពួកឈ្មួញរទេះហើយ មិនត្រូវ
លះហត្ថបាសឡើយ ។

(២៣) វិស្ររបស់ត្រកូលតែមួយ គេបានបិទរាំងជុំវិញ ភិក្ខុ
ទុកចំរវេក្នុងខាងក្នុងនៃវិស្រ (នោះ) ត្រូវនៅក្នុងខាងក្នុងនៃវិស្រ (នោះ) ។
(បើវិស្រ) គេមិនបានរាំងព័ទ្ធជុំវិញទេ ភិក្ខុមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

១ អង្គកថា ពស្សលំសេចក្តីថា ២៧ ហត្ថ ហៅថាមួយអព្ពន្ធរ (ចម្ងាយ ៧ អព្ពន្ធរគ្រិវិដា ១៧ ៦ ហត្ថ) ។

វិទ្យបិដកេ បហារិវង្កោ

នាណកុលស្ស ខេត្តំ ហោតិ បរិក្ខិត្តញ អន្តោខេត្ត
ចីវរំ ធិក្ខិប័ត្វា អន្តោខេត្ត វត្តតំ ទ្វារម្ភលេ វា ហត្ថ-
ចាសា វា ន វិជហិតតំ ។ អបរិក្ខិត្តំ ហោតិ ហត្ថចាសា
ន វិជហិតតំ ។

[២២] ឯកកុលស្ស ធិញ្ញករណំ ហោតិ បរិក្ខិត្ត-
តញ អន្តោធិញ្ញករណេ ចីវរំ ធិក្ខិប័ត្វា អន្តោធិញ្ញ
វត្តតំ ។ អបរិក្ខិត្តំ ហោតិ ហត្ថចាសា ន វិជហិតតំ ។

នាណកុលស្ស ធិញ្ញករណំ ហោតិ បរិក្ខិត្តញ អន្តោ-
ធិញ្ញករណេ ចីវរំ ធិក្ខិប័ត្វា ទ្វារម្ភលេ វា វត្តតំ
ហត្ថចាសា វា ន វិជហិតតំ ។ អបរិក្ខិត្តំ ហោតិ
ហត្ថចាសា ន វិជហិតតំ ។

[២៥] ឯកកុលស្ស អារាមោ ហោតិ បរិក្ខិត្តត្តោ ច
អន្តោអារាមេ ចីវរំ ធិក្ខិប័ត្វា អន្តោអារាមេ វត្តតំ ។ អប-
រិក្ខិត្តត្តោ ហោតិ ហត្ថចាសា ន វិជហិតតំ ។ នាណកុលស្ស
អារាមោ ហោតិ បរិក្ខិត្តត្តោ ច អន្តោអារាមេ ចីវរំ ធិក្ខិប័ត្វា
ទ្វារម្ភលេ វា វត្តតំ ហត្ថចាសា វា ន វិជហិតតំ ។
អបរិក្ខិត្តត្តោ ហោតិ ហត្ថចាសា ន វិជហិតតំ ។

វិនយចំណី មហាវិក័ត្ត

បើស្រែរបស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា គេបានកំរងព័ទ្ធជុំវិញ ភិក្ខុទុកចីវរក្នុង
ខាងក្នុងនៃស្រែ (នោះ) ហើយត្រូវនៅក្នុងខាងក្នុងនៃស្រែ (នោះ) ឬ
(ត្រូវនៅ) ទៀបទ្វារ មិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។ (បើស្រែ)
គេមិនបានកំរងព័ទ្ធជុំវិញទេ ភិក្ខុមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

(២២) លានស្រែរបស់ត្រកូលតែមួយ គេកំរងព័ទ្ធជុំវិញ ភិក្ខុ
ទុកចីវរក្នុងខាងក្នុងនៃលានហើយ ត្រូវនៅក្នុងខាងក្នុងនៃលាន (នោះ) ។
(បើលានស្រែ) គេមិនបានកំរងព័ទ្ធជុំវិញទេ ភិក្ខុមិនត្រូវលះហត្ថបាស
ឡើយ ។ លានស្រែរបស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា គេបិទកំរងព័ទ្ធជុំវិញ ភិក្ខុទុក
ចីវរក្នុងខាងក្នុងនៃលានហើយ ត្រូវនៅទៀបទ្វារ មិនត្រូវលះហត្ថបាស
ឡើយ ។ (បើលានស្រែ) គេមិនបានកំរងព័ទ្ធជុំវិញទេ ភិក្ខុមិនត្រូវលះ
ហត្ថបាសឡើយ ។

(២៦) សួនច្បាររបស់ត្រកូលតែមួយ គេបានកំរងព័ទ្ធជុំវិញ ភិក្ខុ
ទុកចីវរក្នុងសួនច្បារហើយ ត្រូវនៅក្នុងខាងក្នុងនៃសួនច្បារ ។ សួនច្បារ
គេមិនបានកំរងព័ទ្ធជុំវិញទេ ភិក្ខុមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។ សួនច្បារ
របស់ត្រកូលផ្សេងៗ គ្នា គេបានកំរងព័ទ្ធជុំវិញ ភិក្ខុទុកចីវរក្នុងខាងក្នុង
នៃសួនច្បារហើយ ត្រូវនៅទៀបទ្វារ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។
សួនច្បារគេមិនបានកំរងព័ទ្ធជុំវិញទេ ភិក្ខុមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

២១

និស្សត្តិយកល្លោ ចីវរវត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទោជនីយំ

[២៦] ឯកកុលស្ស វិហារោ ហោតិ បរិក្ខតោ ច
អន្លោវិហារេ ចីវរំ និក្ខិបិត្វា អន្លោវិហារេ វត្តតំ ។
អបរិក្ខតោ ហោតិ យស្មី វិហារេ ចីវរំ និក្ខិតំ ហោតិ
តស្មី វិហារេ វត្តតំ ហត្ថទាសា វា ន វិជហិតតំ ។
នាណកុលស្ស វិហារោ ហោតិ បរិក្ខតោ ច យស្មី
វិហារេ ចីវរំ និក្ខិតំ ហោតិ តស្មី វិហារេ វត្តតំ ទ្វារម្ភលេ
វា ហត្ថទាសា វា ន វិជហិតតំ ។ អបរិក្ខតោ
ហោតិ យស្មី វិហារេ ចីវរំ និក្ខិតំ ហោតិ តស្មី
វិហារេ វត្តតំ ហត្ថទាសា វា ន វិជហិតតំ ។

[២៧] ឯកកុលស្ស វត្តម្ភលំ ហោតិ យំ មជ្ឈន្តិកេ
កាលេ សមន្តា នាយា ដរតិ អន្លោនាយាយ ចីវរំ
និក្ខិបិត្វា អន្លោនាយាយ វត្តតំ ។ នាណកុលស្ស
វត្តម្ភលំ ហោតិ ហត្ថទាសា ន វិជហិតតំ ។

[២៨] អដ្ឋោកាសោ ឯកុបទារោ នាទ្ធិបទារោ
នាម^(១) អតាមកេ អរោស្ត វស្តា សត្តតន្តរា ឯកុ-
បទារោ តតោ បរំ នាទ្ធិបទារោ ។

១ ឧ.ម. ពេត្តកេសុ ឥទំ ពាវទ្ធិយំ ៩ ហោតិ ។

និស្សត្តិយកណ្តា បីវរវត្ត សំព្វបទទី ២ បទអាជនីយ

[២៦] លំនៅរបស់ត្រកូលតែមួយ គេបានរាំងព័ទ្ធជុំវិញ ភិក្ខុ
ទុកចិវរកងខាងក្នុងលំនៅហើយ ត្រូវនៅខាងក្នុងលំនៅ ។ លំនៅ
ដែលគេមិនបានរាំងព័ទ្ធជុំវិញទេ ភិក្ខុទុកចិវរកងលំនៅណា ត្រូវនៅក្នុង
លំនៅនោះ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។ លំនៅរបស់ត្រកូល
ផ្សេងៗគ្នា គេបានរាំងព័ទ្ធជុំវិញ ភិក្ខុទុកចិវរកងលំនៅណា ត្រូវនៅក្នុង
លំនៅនោះ ឬត្រូវនៅទៀបទ្វារ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។
លំនៅដែលគេមិនបានរាំងព័ទ្ធជុំវិញទេ ភិក្ខុទុកចិវរកងលំនៅណា ត្រូវនៅ
ក្នុងលំនៅនោះ ហើយមិនត្រូវលះហត្ថបាសឡើយ ។

[២៧] ម្លប់ឈើរបស់ត្រកូលតែមួយ ក្នុងពេលថ្ងៃត្រង់ម្លប់ឈើនោះ
ផ្សាយទៅជុំវិញត្រឹមណា ភិក្ខុទុកចិវរកងខាងក្នុងម្លប់ ហើយត្រូវនៅត្រឹម
តែខាងក្នុងម្លប់(នោះ) ។ ម្លប់ឈើរបស់ត្រកូលផ្សេងៗគ្នា ភិក្ខុមិនត្រូវ
លះហត្ថបាសឡើយ ។

[២៨] ដែលហៅថា ទីវាល មានឧបចារតែមួយ មានឧបចារផ្សេងៗ
គ្នា គឺទីក្នុងវិញដែលឥតមានស្រុក ចំនួន៧អង្គនរដោយជុំវិញ (ទីវាល
នោះ) ហៅថាមានឧបចារតែមួយ លំដាប់តំពីអង្គនរនោះទៅ ហៅថា
មានឧបចារផ្សេងៗគ្នា ។

វិទយបិដកេ មហាវិក្កោ

(២៧) វិប្បវុត្តេ វិប្បវុត្តសញ្ញា អញ្ញត្រ កិក្ខុសម្មតិយា
និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ វិប្បវុត្តេ វេមតិកោ អញ្ញត្រ
កិក្ខុសម្មតិយា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ វិប្បវុត្ត
អវិប្បវុត្តសញ្ញា អញ្ញត្រ កិក្ខុសម្មតិយា និស្សត្តិយំ ទា-
ចិត្តិយំ ។ អប្បច្ចុទ្ធសញ្ញា អញ្ញត្រ កិក្ខុសម្មតិ-
យា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អវិស្សដ្ឋិតេ វិស្សដ្ឋិតសញ្ញា
អញ្ញត្រ កិក្ខុសម្មតិយា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អនន្ទ
នន្ទសញ្ញា អញ្ញត្រ កិក្ខុសម្មតិយា និស្សត្តិយំ ទា-
ចិត្តិយំ ។ អវិនន្ទេ វិនន្ទសញ្ញា អញ្ញត្រ កិក្ខុសម្មតិយា
និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អនឡេ ទឡសញ្ញា អញ្ញត្រ
កិក្ខុសម្មតិយា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អវិលុត្តេ វិលុត្ត-
សញ្ញា អញ្ញត្រ កិក្ខុសម្មតិយា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

វិធម្មបិដក មហាវិភង្គ

(២៧) ភិក្ខុមានសេចក្តីដឹងច្បាស់ថា ចីវរដែលខ្លួននៅប្រាស ត្រង់
ចីវរដែលខ្លួននៅប្រាសហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ វៀរលែងតែបានភិក្ខុ
សម្មតិ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រង់ចីវរដែលខ្លួននៅប្រាស ត្រូវនិស្សត្តិ-
យបាចិត្តិយ វៀរលែងតែបានភិក្ខុសម្មតិ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា ចីវរខ្លួនមិនបាន
នៅប្រាសទេ ត្រង់ចីវរដែលខ្លួននៅប្រាសហើយ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ
វៀរលែងតែបានភិក្ខុសម្មតិ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា ចីវរខ្លួនបានដក
អធិដ្ឋានហើយ ត្រង់ចីវរដែលខ្លួនមិនបានដកអធិដ្ឋានទេ ត្រូវនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ វៀរលែងតែបានភិក្ខុសម្មតិ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា ចីវរខ្លួន
បានលះបង់ហើយ ត្រង់ចីវរដែលខ្លួនមិនទាន់បានលះបង់ទេ ត្រូវនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ វៀរលែងតែបានភិក្ខុសម្មតិ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា ចីវរបាត់
ត្រង់ចីវរដែលមិនមែនបាត់ទេ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ វៀរលែងតែ
បានភិក្ខុសម្មតិ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា ចីវរវិនាស ត្រង់ចីវរដែលមិនមែន
វិនាសទេ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ វៀរលែងតែបានភិក្ខុសម្មតិ ។
ភិក្ខុសំគាល់ថា ចីវរភ្លើងឆេះ ត្រង់ចីវរដែលភ្លើងមិនមែនឆេះទេ ត្រូវ
និស្សត្តិយបាចិត្តិយ វៀរលែងតែបានភិក្ខុសម្មតិ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា
ចីវរចោរប្លន់យក ត្រង់ចីវរដែលចោរមិនមែនប្លន់យកទេ ត្រូវនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ វៀរលែងតែបានភិក្ខុសម្មតិ ។

២៣

និស្សត្តិយកណ្ណោ បីវេវុទ្ធស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនាថត្តិវាណ

[៣០] និស្សត្តិយំ ចីវរំ អនិស្សត្តិដ្ឋានា បរិកុញ្ញតិ
អាថត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អវិប្បវត្តេ វិប្បវត្តសញ្ញា អាថត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ អវិប្បវត្តេ វេមតិកោ អាថត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អវិប្បវត្តេ អវិប្បវត្តសញ្ញា អនាថត្តិ ។

[៣១] អនាថត្តិ អន្តោអរុណោ បច្ចុទ្ធនំ វិស្សដ្ឋតិ
នស្សតិ វិនស្សតិ ទយ្ហតិ អច្ឆិដ្ឋានា ចណ្ណានិ^(១) វិស្សាសំ
ចណ្ណានិ^(២) ភិក្ខុសម្មតិយា ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិ-
កស្សានិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

១-២ ឧ. ម. ធល្ហាដ្ឋ ។

ឱស្សន្តិយកណ្ត បីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ២ បទភានធីយ

[៣០] ភិក្ខុមិនបានលះបីវរដែលជាឱស្សន្តិយ ហើយប្រើប្រាស់
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា បីវរគឺខ្លួននៅប្រាសហើយ ត្រង់បីវរ
ដែលខ្លួនមិនមែននៅប្រាសទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ក្នុងបីវរដែលមិនបាននៅប្រាស ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា
បីវរគឺខ្លួនមិនមែននៅប្រាសទេ ត្រង់បីវរដែលខ្លួនមិនមែននៅប្រាសពិត
មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៣១] ហេតុដែលមិនត្រូវអាបត្តិនោះគឺ ភិក្ខុបានដកអធិដ្ឋានក្នុង
ខាងក្នុងនៃអរុណ ១ ភិក្ខុបានលះបីវរ ១ បីវរធាតុ ១ បីវរវិនាស ១
បីវរភ្លើងរនេះ ១ បីវរចោរដណ្តើមយក ១ អ្នកដទៃយកដោយសុខសាល ១
ភិក្ខុដែលបានអវិប្បវាសសម្មតិអំពីសង្ស័យ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាបទ

(៣២) តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ

វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញាស្ស ភិក្ខុនោ អកាលចីវរំ
ឧប្បជ្ឈំ ហោតិ តស្ស តំ ចីវរំ កយិរមាណំ នប្បហោតិ ។
អថខោ សោ ភិក្ខុ តំ ចីវរំ ឧស្សាបេត្វា បុនប្បជ្ឈំ វិមជ្ឈ-
តិ ។ អន្តសា ខោ កកវា សេនាសនទាវកំ អាហិណ្ឌាន្តោ
តំ ភិក្ខុំ តំ ចីវរំ ឧស្សាបេត្វា បុនប្បជ្ឈំ វិមជ្ឈនំ ទិស្វាន
យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ
ឯតនោច កស្សនំ ភិក្ខុ ឥមំ ចីវរំ ឧស្សាបេត្វា បុនប្ប-
ជ្ឈំ វិមជ្ឈសីតិ ។ ឥទំ មេ កន្តេ អកាលចីវរំ ឧប្បជ្ឈំ

សិក្ខាបទទី ៣

(៣២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ
នាវត្តព្រះជេតពន ជាអារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកមហាសេដ្ឋី ជិតក្រុង
សាវត្ថី ។ កាលនោះឯង អកាលចីវរ^(១)កើតឡើងដល់ភិក្ខុ ១ រូបមានឈ្មោះ
មិនប្រាកដ លុះភិក្ខុនោះធ្វើចីវរនោះទៅមិនល្មមគ្រាន់ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនោះ
ក៏លើកចីវរនោះឡើង ហើយទាញឲ្យតឹងធ្វើឲ្យយឺត សាច់សម្អាតនោះ
រឿយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានយាងទៅកាន់សេនាសនចារិក ទ្រង់
ទេតទៅឃើញភិក្ខុនោះកំពុងតែលើកចីវរឡើងទាញរឿយ ។ លុះទ្រង់ទេត
ឃើញហើយ ទ្រង់យាងចូលទៅជិត ហើយត្រាស់សួរទៅភិក្ខុនោះ
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បានជាអ្នកលើកចីវរឡើងហើយទាញរឿយ ។ នេះតើ
ព្រោះហេតុអ្វី ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ដ៏ចម្រើន នេះជាអកាលចីវរដែលកើតឡើងដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ធ្វើទៅមិនគ្រាន់

១ តីចីវរដែលកើតឡើងក្នុងឧកាស ១១ ខែ គឺគាំងពីត្រីមថ្ងៃ ១ រោចខែកត្តិក ទៅដល់ថ្ងៃ ១៥
កើតខែអស្សុជ នេះជាអកាលចីវរបស់ភិក្ខុដែលឥតបានក្រាលកបិស ។ ឯភិក្ខុដែលបានក្រាល
កបិស អកាលចីវរមានកំណត់ ៧ ខែ គឺគាំងពីត្រីមថ្ងៃ ១ រោចខែផល្គុនទៅដល់ថ្ងៃ ១៥ កើតខែ
អស្សុជ ។

និស្សត្តិយកណ្តុ បីវិវត្តស្ស គតិយសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិនិទានំ

កយិរមាណំ នប្បហោតិ តេនាហំ ឥមំ បីវំ ឧស្សាបេត្វា
បុនប្បុរំ វិមជ្ឈាមីតិ ។ អត្ថំ បទ តេ ភិក្ខុ បីវប្បប្បាសាតិ ។
អត្ថំ ភក្កវាតិ ។ អថខោ ភក្កវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
បក្ករណេ នម្ពំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុជា-
នាមិ ភិក្ខុវេ អកាលបីវំ បដិគ្គហេត្វា បីវប្បប្បាសាយ (១)
និក្ខំ វិក្ខុនិ ។

[៣៣] តេន ខោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ភក្កវតា
អនុញ្ញាតំ អកាលបីវំ បដិគ្គហេត្វា បីវប្បប្បាសាយ (២)
និក្ខំ វិក្ខុនិ (៣) អកាលបីវំ (៤) បដិគ្គហេត្វា អតិវេកមាសំ
និក្ខំ បទិ ។ តានិ បីវានិ បីវវិសេ ភណ្ណិកាពទ្ធានិ
តិដ្ឋនិ ។ អនុសា ខោ អាយស្មា អាណន្តោ សេ-
នាសនចារិកំ អាហិណ្ណន្តោ តានិ បីវានិ បីវវិសេ
ភណ្ណិកាពទ្ធានិ បីតានិ (៥) និស្សាន ភិក្ខុ អាមន្តេសំ
កស្សិមាណំ អារុសោ បីវានិ បីវវិសេ ភណ្ណិកា-
ពទ្ធានិ តិដ្ឋនិ ។ អម្បាតំ អារុសោ ឥមាណិ

១ ឧ. ម. បីវប្បប្បាសា ។ ២ ឧ. ម. បីវប្បប្បាសា ។ ៣ ឥតោ បរិ ឧ. ម. ញោត្តកេស្ម
តេសេនោ ទិស្សតិ ។ ៤ ឧ. ម. អកាលបីវានិ ។ ៥ ឧ. ម. តិដ្ឋន្តេ ។

ឧប្បត្តិយកណ្តា ចីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ៣ បញ្ញត្តិនិទាន

ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំព្រះអង្គលើកចីវរនេះឡើងហើយទាញរឿយ ។
ដើម្បីឲ្យយឺតសាច់ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានបំណង
នឹងកេចីវរថែមទៀតដែរឬទេ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមត្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស មានបំណងដែរ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ត្រង់ធ្វើធម៌កថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុងកាលនោះថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យអ្នកទាំងឡាយទទួលនូវអ-
កាលចីវរហើយទុកដាក់បាន ព្រោះមានសង្ឃឹមថានឹងបានចីវរថែមទៀត ។

(៣៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
បានអនុញ្ញាតឲ្យទទួលអកាលចីវរទុកដាក់បានព្រោះមានសង្ឃឹមថានឹងបាន
ចីវរថែមទៀត ហើយក៏ទទួលអកាលចីវរទុកដាក់ឲ្យលើសជាង ១១ ឡើង
ទៅ ។ ចីវរទាំងនោះក៏ជាប់គ្នាដូចជាបង្កើតនៅលើឈើស្បៀង ។ ព្រះអានន្ទ
ដ៏មានអាយុនិមន្តទៅកាន់សេនាសនបារិក ជួនជាត្រឡែកមើលទៅឃើញ
ចីវរទាំងឡាយនោះជាប់គ្នាដូចជាបង្កើតនៅលើឈើស្បៀង លុះឃើញ
ហើយក៏ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ (នោះ) មកសួរថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ
នេះចីវររបស់លោកណាក៏ជាប់គ្នាដូចជាបង្កើតនៅលើឈើស្បៀង(ដូច្នោះ)។
ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសា នេះអកាលចីវររបស់យើង យើងទុក

វិទយបិដកេ មហាវិកត្តោ

អកាលចីវរាជំ ចីវរប្បប្បាសាយ^(១) និក្ខត្តានិទិតំ ។ កិវចីវំ
បនាវុសោ ឥមាជំ ចីវរាជំ និក្ខត្តានិទិតំ ។ អតិរេកមាសំ
អាវុសោតិ ។ អាយស្មា អាណន្ទោ ឧជ្ឈាយតិ ទ័យតិ
វិទាចេតំ កតំ ហិ នាម ភិក្ខុ អកាលចីវំ បដិក្កហេត្វា
អតិរេកមាសំ និក្ខបិស្សន្តិទិតំ ។ អថទោ អាយស្មា
អាណន្ទោ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាណេចេសិ ។ អថទោ
ភក្កវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បក្ករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ
សង្ឃទាតាបេត្វា ភិក្ខុ បដិប្បច្ឆិ សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អកាលចីវំ បដិក្កហេត្វា អតិរេកមាសំ និក្ខបិស្សន្តិទិតំ ។
សច្ចំ ភក្កវាតំ ។ វិក្កហិ ពុទ្ធា ភក្កវា កតំ ហិ នាម
តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា អកាលចីវំ បដិក្កហេត្វា
អតិរេកមាសំ និក្ខបិស្សន្តិ ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នាជំ
វា បសាទាយ បសន្នាជំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
ឯវត្តា បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្កាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
និដ្ឋិតចីវស្មី ភិក្ខុវា ឧត្តតស្មី កតំនេ ភិក្ខុវោ

១. ឧ.ម. ចីវរប្បប្បាសាយ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ដោយមានបំណងនឹងរកចីវរវែងមទៀត ។ ព្រះអានន្ទសួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុសោ
តាំងឡាយ ចុះចីវរតាំងនេះលោកទុកយូរប៉ុន្មានថ្ងៃហើយ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយ
ប្រាប់ថា ចីវរតាំងនេះយើងទុកជាង១ខែហើយ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
ក៏បន្ទោស តិរវៀល បន្តិះបង្កាប់ថា មិនសមបើ ពួកភិក្ខុ ហ៊ានទទួល
អកាលចីវរយកមកទុកឱ្យលើសជាង១ខែឡើយទៅសោះ ។ ត្រាព្រោះ
ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានក្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឱ្យ
ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃក្នុងកាលនោះ ហើយត្រាស់សួរទៅពួកភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
តាំងឡាយ បានឮថា ពួកភិក្ខុបានទទួលអកាលចីវរទុកឱ្យលើសជាង
១ខែមែន ។ ភិក្ខុតាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស
មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំង
ឡាយ គួរបើវែង ពួកមោឃបុរសតាំងនោះហ៊ានទទួលអកាលចីវរហើយ
ទុកឱ្យលើសជាង១ខែ (ដូច្នោះ) ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកតាំង
ឡាយធ្វើនេះ នឹងបានដឹកនាំមនុស្សដែលមិនទាន់បានជ្រះថ្លា ឱ្យជ្រះថ្លា
ឡើង ឬនាំមនុស្សដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យរំងឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតក៏ទេ
។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយចូរសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិក្រាបទេនេះ
យ៉ាងនេះថា កាលបើចីវររបស់ភិក្ខុសម្រេចហើយ ក៏មិនដោះហើយ

២៧)

និស្សត្តិយកល្លោ បីវរវត្តស្ស ភតិយសិប្បាធស្ស សិប្បាបទវិរាដ្ឋោ

បទេវេ អកាលបីវរំ ឧប្បជ្ជេយ្យ អាគុដ្ឋមាទេន ភិក្ខុនា
បដិគ្គហេតត្ថំ បដិគ្គហេត្វា ឱប្បមេវ កាលេតត្ថំ នោ ចស្ស
នារិប្បិ មាសបរមន្តេន ភិក្ខុនា តំ បីវរំ និក្ខិបិតត្ថំ
ឱនស្ស ពារិប្បិយា សតិយា បច្ឆាសាយ តតោ ច
ឧត្តរំ និក្ខិមេយ្យ សតិយាបិ បច្ឆាសាយ និស្សតិយំ
នាចិត្តិយន្តំ ។

(៣២) និដ្ឋិតបីវរស្មី ភិក្ខុនាតិ ភិក្ខុនោ បីវរំ កតំ វា
ហោតិ នដ្ឋំ វា វិនដ្ឋំ វា ឧឡំ វា បីវរាសា វា ឧបច្ឆិដ្ឋា ។
ឧត្តតស្មី កបិទេតិ អដ្ឋន្តំ មាតិកានំ អញ្ញាតរាយ
មាតិកាយ ឧត្តតំ ហោតិ សង្ឃេន វា អន្តរា ឧត្តតំ
ហោតិ ។ អកាលបីវរំ នាម អនត្តតេ កបិទេ ឯកា-
នសមាសេ ឧប្បជ្ជំ អត្តតេ កបិទេ សត្តមាសេ ឧប្បជ្ជំ
កាលេបិ អាទិស្ស និដ្ឋំ ឯតំ អកាលបីវរំ នាម ។

ឧស្សត្តិយកណ្ណ ចីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ៣ សិក្ខាបទវិរាត្តិ

បើអកាលចីវរកើតឡើងចំពោះភិក្ខុ ទាំងភិក្ខុសោតក៏ត្រូវការ (អកាលចីវរ
នោះ)ត្រូវទទួលចុះ លុះទទួលរួចហើយ ត្រូវរៀនសូត្រធ្វើឲ្យតាម បើចីវរ
នោះខ្លះធ្វើមិនត្រាន់ទេ ភិក្ខុនោះមានបំណងថានឹងរកចីវរមកបំពេញនូវ
ចីវរដែលខ្លះ (នោះ) ត្រូវទុកចីវរនោះបាន យ៉ាងយូរមុតត្រឹម ១ ខែ
បើទុកឲ្យលើសពី ១ ខែនោះទៅ បើទុកជាមានបំណងថានឹងរកចីវរមក
បំពេញទៀតក៏ដោយ គង់ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

(៣៤) ត្រង់ពាក្យថា កាលបើចីវររបស់ភិក្ខុសម្រេចហើយ
អធិប្បាយថា ចីវរដែលភិក្ខុធ្វើរួចហើយក្តី ចីវរចាត់ក្តី ចីវរខូចក្តី ចីវរ
ភ្លើងឆេះក្តី សេចក្តីចង់បានចីវរដាច់ស្រលះហើយក្តី ។ ពាក្យថា
កមិនដោះហើយ អធិប្បាយថា កមិនដែលដោះហើយ បណ្តាមាតិកា
ទាំង ៨ យ៉ាង ដោយមាតិកាណាមួយ ឬពុំនោះដំនុំសង្ឃៗបានដោះហើយ
ក្នុងចន្លោះ (ខេត្តកម្ពុជ) ។ (បើ)ភិក្ខុមិនបានក្រាលគ្រងកម្រិនទេ ចីវរដែល
កើតឡើងក្នុងកាល ១១ ខែហៅថា អកាលចីវរ (បើ) ភិក្ខុបានក្រាលគ្រង
កម្រិន ចីវរដែលកើតឡើងក្នុងកាល ៧ ខែ ហៅថាអកាលចីវរ បើទុកជា
គេពោលថាជាកាលចីវរហើយឲ្យក៏ដោយ គង់ហៅថាអកាលចីវរដូចគ្នា ។

វិន័យបិដក មហាវិវាទោ

ឧប្បជ្ឈេយ្យាតិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ សង្ឃតោ វា កណ្តោតោ វា
ញាតិតោ វា មិត្តតោ វា បំសុក្ខុលតោ^(១) វា អត្តនោ
វា ធនេន ។

[៣៥] អាកង្ខមាទេនាតិ ឥច្ឆមាទេន បដិក្ក-
ហោតតំ ។ បដិក្កហោត្វា ឱប្បមេវ កាវេតព្វន្តិ ទសាហា
កាវេតតំ ។

[៣៦] នោ ចស្ស ចារិប្បវិទិ កយិរមាទំ នប្បហោតិ ។
មាសបរមន្តេន ភិក្ខុនា តំ បិវំ និក្ខិបិតព្វន្តិ មាសបរ-
មតា និក្ខិបិតតំ ។ ឱនស្ស ចារិប្បវិទាតិ ឱនស្ស
ចារិប្បវត្តាយ ។ សតិយា បច្ឆាសាយាតិ បច្ឆាសា ហោតិ
សង្ឃតោ វា កណ្តោតោ វា ញាតិតោ វា មិត្តតោ វា
បំសុក្ខុលតោ^(២) វា អត្តនោ វា ធនេន ។

[៣៧] តតោ ចេ ឧត្តរី និក្ខិបេយ្យ សតិយាបិ
បច្ឆាសាយាតិ តទហ្មប្បជ្ឈេ ម្ភុល បិវេ បច្ឆាសា បិវំ ឧប្បជ្ឈតិ

១ ឧ. ម. បំសុក្ខុលំ ។ ២ ឧ. ម. បំសុក្ខុលំ ។

វិធីបំណង មហាវិវាទ

ពាក្យថា កើតឡើង អធិប្បាយថា ឆប្បកើតឡើងអំពីសង្ឃក្តី អំពីគណៈក្តី អំពីញាតិក្តី អំពីមិត្តក្តី អំពីបំណុលក្តី អំពីទ្រព្យរបស់ខ្លួនក្តី ។

(៣៥) ពាក្យថា ត្រូវការ អធិប្បាយថា កាលបើចង់បាន គ្រូទទួលចុះ ។ ពាក្យថា លុះទទួលរួចហើយត្រូវរៀនរាប់វេទធ្វើឲ្យឆាប់ អធិប្បាយថា ត្រូវធ្វើឲ្យបានក្នុងរយៈពេល១០ថ្ងៃ ។

(៣៦) ពាក្យថា បើចំរើនោះខ្លះធ្វើមិនគ្រាន់ទេ អធិប្បាយ ថា ចំរើដែលភិក្ខុធ្វើទៅហើយមិនគ្រាន់ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះត្រូវ ទុកចំរើនោះបានយ៉ាងយូររាប់ផុតត្រឹម ១ ខែ អធិប្បាយថា ភិក្ខុត្រូវទុក (ចំរើ) ជាយូររាប់ផុតត្រឹមតែ ១ ខែ ។ ពាក្យថា ដើម្បីនឹងបំពេញនូវចំរើ ដែលខ្លះ អធិប្បាយថា ដើម្បីសេចក្តីត្រូវការនឹងបំពេញនូវចំរើដែលខ្លះ ។ ពាក្យថា បើទុកជាមានបំណង អធិប្បាយថា មានសេចក្តីសង្ឃឹម ថានឹងបានអំពីសង្ឃក្តី អំពីគណៈក្តី អំពីញាតិក្តី អំពីមិត្តក្តី អំពីបំណុលក្តី អំពីទ្រព្យរបស់ខ្លួនក្តី ។

(៣៧) ពាក្យថា បើទុកឲ្យលើសពី ១ ខែនោះទៅ ទុកជា មានបំណងថានឹងរកចំរើរមកបំពេញទៀតក៏ដោយ អធិប្បាយថា កាល បើមូលចំរើ^(១) កើតឡើងក្នុងវិប្បនោះហើយ ចលាសាចំរើ^(២) ក៏កើតឡើង

១ ចំរើរដើម ។ ២ ចំរើដែលកើតឡើងដោយសេចក្តីចង់បានជាខាងក្រោយ ។

២៧

និស្សត្តិយកណ្ណោ បិវវគ្គស្ស តតិយសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវង្កោ

នសាហា កាវេតតំ ។ ទ្ធិហុប្បន្នេ ម្វលចីវេ... តីហុប្បន្នេ
ម្វលចីវេ... ចត្វហុប្បន្នេ ម្វលចីវេ... បញ្ចាហុប្បន្នេ
ម្វលចីវេ... ឆាហុប្បន្នេ ម្វលចីវេ... សត្តាហុប្បន្នេ
ម្វលចីវេ... អដ្ឋាហុប្បន្នេ ម្វលចីវេ... នវាហុប្បន្នេ ម្វល-
ចីវេ... នសាហុប្បន្នេ ម្វលចីវេ... បច្ចាសាចីវំ ឧប្បជ្ឈ-
តិ នសាហា កាវេតតំ ។ ឯកានសេ ឧប្បន្នេ ម្វលចី-
វេ... ទ្វានសេ ឧប្បន្នេ ម្វលចីវេ... តេរសេ ឧប្បន្នេ
ម្វលចីវេ... តុទ្ធសេ ឧប្បន្នេ ម្វលចីវេ... បណ្ណារសេ
ឧប្បន្នេ ម្វលចីវេ... សោឡសេ ឧប្បន្នេ ម្វលចីវេ...
សត្តរសេ ឧប្បន្នេ ម្វលចីវេ... អដ្ឋារសេ ឧប្បន្នេ
ម្វលចីវេ... ឯក្ខនីសេ ឧប្បន្នេ ម្វលចីវេ... រីសេ
ឧប្បន្នេ ម្វលចីវេ បច្ចាសាចីវំ ឧប្បជ្ឈតិ នសាហា
កាវេតតំ ។ ឯករីសេ ឧប្បន្នេ ម្វលចីវេ បច្ចាសា-
ចីវំ ឧប្បជ្ឈតិ នវាហា កាវេតតំ ។ ទ្វារីសេ ឧប្បន្នេ
ម្វលចីវេ បច្ចាសាចីវំ ឧប្បជ្ឈតិ អដ្ឋាហា កាវេតតំ ។
តេរីសេ ឧប្បន្នេ ម្វលចីវេ... សត្តាហា កាវេតតំ ។

ធិស្សន្តិយកណ្ណ ចម្រើន សិក្ខាបទទី ៣ សិក្ខាបទរាង

(ក្នុងថ្ងៃនោះដែរ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទានក្នុងរាង ១០ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចីវរ
កើតឡើងបាន ២ ថ្ងៃ... ៣ ថ្ងៃ... ៤ ថ្ងៃ... ៥ ថ្ងៃ... ៦ ថ្ងៃ...
៧ ថ្ងៃ... ៨ ថ្ងៃ... ៩ ថ្ងៃ... ១០ ថ្ងៃ បច្ចុសាចីវរ
ក៏កើតឡើងក្នុងថ្ងៃទី ១០ ភិក្ខុត្រូវធ្វើចីវរឲ្យហើយ ក្នុងរាង ១០
ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចីវរ កើតឡើងបាន ១១ ថ្ងៃ... ១២ ថ្ងៃ...
១៣ ថ្ងៃ... ១៤ ថ្ងៃ... ១៥ ថ្ងៃ... ១៦ ថ្ងៃ...
១៧ ថ្ងៃ... ១៨ ថ្ងៃ... ១៩ ថ្ងៃ... ២០ ថ្ងៃ បច្ចុសាចីវរ
ក៏កើតឡើងក្នុងថ្ងៃទី ២០ ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទានក្នុងរាង ១០ ថ្ងៃ ។
កាលបើមូលចីវរកើតឡើងបាន ២១ ថ្ងៃ បច្ចុសាចីវរក៏កើតឡើង (ក្នុងថ្ងៃ
នោះដែរ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទានក្នុងរាង ៧ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចីវរកើតឡើង
បាន ២២ ថ្ងៃ បច្ចុសាចីវរក៏កើតឡើង (ក្នុងថ្ងៃនោះដែរ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន
ក្នុងរាង ៨ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចីវរកើតឡើងបាន ២៣ ថ្ងៃ បច្ចុសាចីវរក៏
កើតឡើង (ក្នុងថ្ងៃនោះដែរ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទានក្នុងរាង ៧ ថ្ងៃ ។

៣០

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

ចតុត្ថីសេ ឧប្បន្នេ មូលចីវេ... ឆាយា កាវេតតំ ។
បញ្ចវីសេ ឧប្បន្នេ មូលចីវេ... បញ្ចាហា កាវេតតំ ។
ធាតុសេ ឧប្បន្នេ មូលចីវេ... ចតុហា កាវេតតំ ។
សត្តវីសេ ឧប្បន្នេ មូលចីវេ... តិហា កាវេតតំ ។
អដ្ឋវីសេ ឧប្បន្នេ មូលចីវេ... ធីហា កាវេតតំ ។
ឯក្ខន្តីសេ ឧប្បន្នេ មូលចីវេ បច្ចាសាចីវំ ឧប្បជ្ជិត
ឯកាហំ កាវេតតំ ។ តីសេ ឧប្បន្នេ មូលចីវេ
បច្ចាសាចីវំ ឧប្បជ្ជិត តទហេវ អធិដ្ឋាតតំ វិកេប្បេតតំ
វិស្សជ្ជេតតំ ។ នោ ច អធិដ្ឋហេយ្យ វា វិកេប្បេយ្យ វា
វិស្សជ្ជេយ្យ វា ឯកត្ថីសេ អរុណ្យក្កមនេ ទិស្សកិយំ
ហោតិ ទិស្សជ្ជិតតំ សង្ឃស្ស វា កណាស្ស វា បុគ្គលស្ស
វា ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ទិស្សជ្ជិតតំ ។ បេ ។ ឥទំ
មេ កន្លេ អកាលចីវំ មាសាតិក្កន្ធិ ទិស្សកិយំ ឥមាហំ

វិនយចំណី មហាវិវាទ

កាលបើមូលចីវរកើតឡើងបាន ២៤ ថ្ងៃ បច្ចុប្បន្នចីវរកើតឡើង (ក្នុងថ្ងៃ
នោះដែរ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងរាង ៦ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចីវរកើតឡើង
បាន ២៥ ថ្ងៃ បច្ចុប្បន្នចីវរកើតឡើង (ក្នុងថ្ងៃនោះដែរ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់
ក្នុងរាង ៥ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចីវរកើតឡើងបាន ២៦ ថ្ងៃ បច្ចុប្បន្នចីវរកើត
ឡើង (ក្នុងថ្ងៃនោះដែរ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងរាង ៤ ថ្ងៃ ។ កាលបើ
មូលចីវរកើតឡើងបាន ២៧ ថ្ងៃ បច្ចុប្បន្នចីវរកើតឡើង (ក្នុងថ្ងៃនោះដែរ)
ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងរាង ៣ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចីវរកើតឡើងបាន ២៨ ថ្ងៃ
បច្ចុប្បន្នចីវរកើតឡើង (ក្នុងថ្ងៃនោះដែរ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងរាង
២ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចីវរកើតឡើងបាន ២៩ ថ្ងៃ បច្ចុប្បន្នចីវរកើតឡើង
(ក្នុងថ្ងៃនោះដែរ) ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យទាន់ក្នុងរាង ១ ថ្ងៃ ។ កាលបើមូលចីវរ
កើតឡើងបាន ៣០ ថ្ងៃ បច្ចុប្បន្នចីវរកើតឡើង (ក្នុងថ្ងៃនោះដែរ)
ភិក្ខុនោះត្រូវអធិដ្ឋាន ត្រូវវិកប្ប ត្រូវលះបង់ក្នុងថ្ងៃនោះឯង ។ បើភិក្ខុ
មិនបានអធិដ្ឋានក្តី មិនបានវិកប្បក្តី មិនបានលះបង់ក្តី តែអរុណរះឡើង
ក្នុងថ្ងៃទី ៣១ (ចីវរនោះ) ត្រូវនិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវលះបង់ដល់សង្ឃ
ឬគណៈ ឬបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។
ថាបពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន នេះជាអកាលចីវរបេស្សំ ទុកក្នុងហ្សូស ១ ខែ

៣១

និស្សត្តិយកណ្តោ ចីវរវត្តស្ស ពតិបសិក្ខាបវស្ស អាបត្តិវាហ

សង្ឃស្ស និស្សត្តិយាមិ ។ បេ ។ ទទេយ្យានិ ។ បេ ។

ទទេយ្យនិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទដ្ឋានិ ។

[៣៨] វិសកាកេ ឧប្បន្នេ មូលចីវរេ បច្ចាសាចីវរំ

ឧប្បន្ននិ រត្តិយោ ច សេសា ហោន្និ ន អកាមា

កាវេតតំ ។

[៣៩] មាសាតិកកន្តេ អនតិកកន្តសញ្ញំ និស្សត្តិយំ

នាចិត្តិយំ ។ មាសាតិកកន្តេ វេមតិកោ និស្សត្តិយំ នាចិត្តិ-

យំ ។ មាសាតិកកន្តេ អនតិកកន្តសញ្ញំ និស្សត្តិយំ នាចិត្តិ-

យំ ។ អនទិដ្ឋិតេ អនទិដ្ឋិតសញ្ញំ អវិកប្បិតេ វិកប្បិតសញ្ញំ

អវិស្សដ្ឋិតេ វិស្សដ្ឋិតសញ្ញំ អនទេជ្ជេ ទដ្ឋិតសញ្ញំ អវិទេជ្ជេ

វិទេជ្ជិតសញ្ញំ អនទឿ ទឿសញ្ញំ អវិល្យតេ វិល្យតសញ្ញំ

និស្សត្តិយំ នាចិត្តិយំ ។

និស្សត្តិយកណ្ត បីវិវត្ត សំពាបទទី ៣ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

ត្រូវនិស្សត្តិយហើយ ឥឡូវខ្ញុំសូមលះបីវារៈនេះដល់សង្ឃ ។ (ត្រង់របេយ្យាល តាំងបី មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ ទី ១ ក្នុងវគ្គជាមួយគ្នានេះ) ។

(៣៨) កាលបើមូលបីវារៈដែលមានចំណែកមិនស្មើគ្នា^(១)កើត ឡើងហើយ បច្ចុប្បន្នបីវារៈក៏កើតឡើងដែរ តែកត្រិសល់នៅច្រើន (បើ) ភិក្ខុមិនចង់ធ្វើទេ ក៏មិនត្រូវធ្វើ (បីវារៈនោះឡើយ) ។

(៣៩) បីវារៈកន្លងទៅ១ខែហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាកន្លងទៅមិន ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ បីវារៈកន្លងទៅ១ខែហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តី សង្ឃឹម ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ បីវារៈកន្លងទៅ១ខែហើយ ភិក្ខុសំគាល់ ថាមិនទាន់កន្លងទេ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ បីវារៈដែលមិនបានអធិដ្ឋាន ភិក្ខុសំគាល់ថាបានអធិដ្ឋានហើយ (ក្តី) បីវារៈដែលមិនបានវិកប្ប ភិក្ខុ សំគាល់ថាបានវិកប្បហើយ (ក្តី) បីវារៈដែលមិនបានលះបង់ ភិក្ខុសំគាល់ ថាបានលះបង់ហើយ (ក្តី) បីវារៈដែលមិនបាត់ ភិក្ខុសំគាល់ថាបាត់ (ក្តី) បីវារៈដែលមិនខូចទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាខូច (ក្តី) បីវារៈភ្លើងមិនរេះ ភិក្ខុ សំគាល់ថាភ្លើងរេះ (ក្តី) បីវារៈចោរឥតបានយកទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាចោរយក (ក្តី) ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ (ដូចគ្នាទាំងអស់) ។

^១ មូលបីវារៈបច្ចុប្បន្នបីវារៈដែលមានសាច់ក្រាស់ស្លើងមិនស្មើគ្នា ភិក្ខុមិនអាចនឹងដេរវាមួយគ្នា បាន ហៅថា មានចំណែកមិនស្មើគ្នា ។

៣២

វិធីយថិដិកេ មហាវិកង្កោ

[៤០] និស្សក្កយំ បិវំ អនិស្សដ្ឋិត្វា បរិភុក្ខាតិ អាបតិ

ទុក្ខដស្ស ។ មាសានតិក្កន្តេ អតិក្កន្តសញ្ញា អាបតិ

ទុក្ខដស្ស ។ មាសានតិក្កន្តេ វេមតិកោ អាបតិ

ទុក្ខដស្ស ។ មាសានតិក្កន្តេ អនតិក្កន្តសញ្ញា អនាបតិ ។

[៤១] អនាបតិ អន្តោមាសេ អធិដ្ឋេតិ វិកេប្បតិ

វិស្សដ្ឋេតិ នស្សតិ វិនស្សតិ ទយ្ហតិ អច្ឆិដ្ឋិត្វា តណ្ហាតិ^(១)

វិស្សាសំ តណ្ហាតិ^(២) ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មីកស្សាតិ ។

ភតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

១ ២ ឧ. ម. ធម្មនិក្ខិ ។

វិធីបិដក មហាវិវត្ត

(៤០) ភិក្ខុមិនបានលះចំវែវដែលជានិស្សគ្គិយ ហើយប្រើប្រាស់
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ចំវែវមិនទាន់កន្លងទៅ១ខែទេ ហើយភិក្ខុសំគាល់ថាកន្លង
ទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ចំវែវមិនទាន់កន្លង១ខែទេ ភិក្ខុមានសេចក្តី
សង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ចំវែវមិនទាន់កន្លង ១ ខែទេ ភិក្ខុសំគាល់ថា
មិនទាន់កន្លងមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៤១) វារៈសំដែងអំពីមិនមានអាបត្តិ គឺ ភិក្ខុបានអធិដ្ឋានចំវែវនោះ
ក្នុងរោងមួយខែ ១ បានវិកប្បចំវែវ ១ បានលះ ១ ចំវែវបាត់ ១ ចំវែវខូច ១
ចំវែវភ្លើងឆេះ ១ ចំវែវដែលចោរដណ្តើមយកទៅ ១ គេយកចំវែវដោយសេច-
ក្តីសិទ្ធិសាល ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បញ្ចត្តសិក្ខាបទី

[២២] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស បុរាណា-
នុតិយំករ កិក្ខុនិសុ បព្វជិតា ហោតិ ។ សា កិក្ខុនិ^(១)
អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស សន្និកេ អកិក្ខុណំ អាកច្ច-
តិ ។ អាយស្មាបិ ឧទាយិ តស្ស កិក្ខុនិយា សន្និកេ
អកិក្ខុណំ កច្ចតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អាយស្មា ឧទាយិ តស្ស កិក្ខុនិយា សន្និកេ កត្តវិស្សក្ក
ករោតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧទាយិ បុព្វណ្ណសមយំ
និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន សា កិក្ខុនិ តេនុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តស្ស កិក្ខុនិយា បុរោ អង្គជាតិ
វិវិត្វា អាសនេ និសីទិ ។ សាបិ ខោ កិក្ខុនិ អាយ-
ស្មតោ ឧទាយិស្ស បុរោ អង្គជាតិ វិវិត្វា អាសនេ
និសីទិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧទាយិ សារត្តា ។^(២)

១១. ម ពោត្តរកេសុ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. សារត្តោ ។

សំណួរទី ៤

[៤២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ
វត្តព្រះជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រាពនោះឯង
មានស្រីជាបុរាណទុតិយិការរបស់ទុទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ ឬសក្កន៍សំណាក់
នាងភិក្ខុនី ។ នាងភិក្ខុនីនោះតែងមកកាន់សំណាក់ទុទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ
ជារៀយ ។ ចំណែកនាងទុទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុក៏តែងទៅកាន់សំណាក់
នាងភិក្ខុនីនោះជារៀយ ។ ដែរ ។ វេលានោះឯង ទុទាយិកិក្ខុដ៏មាន
អាយុបរិភោគកត់ក្នុងសំណាក់នាងភិក្ខុនីនោះ ។ លំដាប់នោះ ទុទាយិ
កិក្ខុដ៏មានអាយុ ក៏ស្ងៀមដណ្តប់រួចយកបាត្រនឹងចំរេ ចូលសំដៅទៅ
រកទីដែលនាងភិក្ខុនីនោះនៅ ក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាម លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏អង្គុយលើកាសនៈខាងមុខនាងភិក្ខុនីនោះ បើកអង្គជាត
បង្ហាញ ។ ឯនាងភិក្ខុនីនោះ ក៏អង្គុយលើកាសនៈខាងមុខទុទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ
បើកអង្គជាតបង្ហាញដែរ ។ វេលានោះ ទុទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុមានកម្រែក

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តស្ស ភិក្ខុនិយោ អង្គជានំ ឧបនិជ្ឈាយំ ។ តស្ស អង្គ-
ជាតតោ^(១) អសុច្ឆិ មុច្ឆិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧទាយំ តំ
ភិក្ខុនំ ឯតទរោច កង្ក ភតិទំ ឧទកំ អាហារ អន្តរវាស-
កំ ជោវិស្សមិតំ ។ អាហារយ្យ អហមេវ ជោវិស្សមិតំ ។
អថខោ^(២) សា^(៣) ភិក្ខុនិ^(៤) តស្ស^(៥) តំ អសុច្ឆិ ឯកទេសំ
មុខេន អក្កហេសិ ឯកទេសំ អង្គជានេ ចក្កិចិ ។ សា
តេន កតំ កណ្ហំ ។ ភិក្ខុនិយោ ឯវមាហំសុ អយំ
ភិក្ខុនំ អត្រហ្មចារិទំ អយំ កត្តិទំ^(៦) ។ នាហំ អយ្យ
អត្រហ្មចារិទំ ។ អថខោ^(៧) សា^(៨) ភិក្ខុនិ^(៩) ភិក្ខុនិទំ ឯត-
មត្តំ អាហេចេសិ ។ ភិក្ខុនិយោ ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ
កតំ ហំ នាម អយ្យោ ឧទាយំ ភិក្ខុនិយោ បុរណាចិវំ
ជោវិចេស្សតិទំ ។ អថខោ តា ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនំ ឯត-
មត្តំ អាហេចេសុំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្ប្នា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហំ នាម អាយស្មា
ឧទាយំ ភិក្ខុនិយោ បុរណាចិវំ ជោវិចេស្សតិទំ ។

១ តេសុ ន បញ្ញាយតិ ។ ២-៣-៤-៥ តេសុ ន ទិស្សន្តិ ។ ៦ ឧ. ម. អត្រហ្មចារិទំ
អយំ ភិក្ខុនំ កត្តិទំ ។ ៧-៨-៩ តេសុ ន បញ្ញាយន្តិ ។

វិនយបិណ្ឌ មហាវិកង្គ

ក៏សំឡឹងមើលទៅអង្គជាតនាងភិក្ខុនីនោះ ។ ទឹកអស្សុចិក្ខុវិញ្ញាណក៏អង្គជាត
របស់ឧទាយិកិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះ ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុក៏និយាយទៅ
នឹងភិក្ខុនីនោះថា នៃបួនស្រី ឯងចូរទៅនាំយកទឹកមក អញនឹងលាងស្បង់ ។
នាងភិក្ខុនីនោះតបវិញថា លោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ឲ្យស្បង់មកខ្ញុំវិញ
ខ្ញុំនឹងលាងប្រគេន ។ វេលានោះឯង នាងភិក្ខុនីនោះ ក៏បានយកទឹកអស្សុចិ
របស់ឧទាយិកិក្ខុនោះបន្តិចដាក់ក្នុងមាត់ យកបន្តិចដាក់ក្នុងអង្គជាត ។ នាង
ភិក្ខុនីនោះក៏មានគភីដោយសារទឹកអស្សុចិនោះ ។ ពួកនាងភិក្ខុនីក៏និយាយ
យ៉ាងនេះថា នាងភិក្ខុនីនេះ មិនមែនប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរទេ ទើបបាននាង
ភិក្ខុនីនេះមានគភី ។ នាងភិក្ខុនីនោះតបវិញថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ ខ្លួនខ្ញុំ
មិនបានប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរទេ ។ វេលានោះ នាងភិក្ខុនីនោះបានប្រាប់
សេចក្តីនេះដល់នាងភិក្ខុនីផង ។ នាងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ក៏លើកទោស
គំនង្វៀល បន្តិចបង្កាប់ថា មិនសមបើលោកម្ចាស់ឧទាយិ ប្រើនាងភិក្ខុនីឲ្យ
លាងចីវរចាស់ (របស់ខ្លួនសោះ) ។ លំដាប់នោះ ពួកនាងភិក្ខុនីទាំងនោះ
បានប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានប្រាថ្នា
តិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏លើកទោស គំនង្វៀល បន្តិចបង្កាប់
ថា គួរបើដែរ ឧទាយិដ៏មានអាយុប្រើនាងភិក្ខុនីឲ្យលាងចីវរចាស់ ។

៣៥

និព្វានកិច្ចការ បីវិញ្ញាណ បញ្ចក្ខណ៍ បញ្ចក្ខណ៍ បញ្ចក្ខណ៍

អដថោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ឯតមន្តំ អាភេទេស្មំ ។
អដថោ ភក្កវា ។ បេ ។ អាយស្មន្តំ ទុនាយ បដិប្បន្តិ
សច្ចំ ក្កវ ភ្នំ ទុនាយ ភិក្ខុនិយា បុរាណាចីវំ ទោ
វាបេសីតិ ។ សច្ចំ ភក្កវាតិ ។ ញាតិកា តេ
ទុនាយ អញ្ញាតិកាតិ ។ អញ្ញាតិកា ភក្កវាតិ ។
អញ្ញាតិកា មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ ន ជាទាតិ
បដិវ្យុបំ វា អប្បដិវ្យុបំ វា ចាសាទិកំ វា អប្បសា-
ទិកំ វា តត្ថ ហិ ឆាម ភ្នំ មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ
ភិក្ខុនិយា បុរាណាចីវំ ទោវាបេស្សសិ ទេតំ មោយ-
បុរិស អប្បសន្នាទំ វា បសាទាយ បសន្នាទំ វា
ភិក្ខុកាវយេ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យាម យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ
ភិក្ខុនិយា បុរាណាចីវំ ទោវាបេយ្យ វា រជាមេយ្យ វា
អាគោជាមេយ្យ វា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយន្តិ ។

ឯស្សន្តិយកល្យ ចីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ៤ សេចក្តីបញ្ចត្តិ

ត្រាទោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ បានក្រាបទូលសេចក្តីខ្លះដល់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ទ្រង់សួរទុតាយិ
ភិក្ខុដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់ទុតាយិ ពួកអ្នកបានប្រើនាងភិក្ខុនីឲ្យលាងចីវរ
ចាស់ មែនឬ ។ ទុតាយិក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មែន ។
ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ទុតាយិ នាងភិក្ខុនីនោះ
ត្រូវជាញាតិឬមិនមែនជាញាតិនឹងអ្នកទេ ។ ទុតាយិក្រាបទូលថា សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស (នាងភិក្ខុនីនោះ) មិនត្រូវជាញាតិនឹងខ្ញុំព្រះអង្គ
ទេ ។ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា នែមោឃបុរស ជនមិនមែនជា
ញាតិ មិនស្គាល់អំពើសមគួរឬមិនសមគួរ អំពើនាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា
ឬមិននាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លារបស់នាងភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ (នោះ
ទេ) នែមោឃបុរស មិនសមបើអ្នកទៅប្រើនាងភិក្ខុនីដែលមិនមែនជា
ញាតិឲ្យលាងចីវរចាស់សោះ នែមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ
មិនមែននាំពួកមនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើយ ឬមនុស្ស
ដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរំលឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទៀត(នោះ) ទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសីក្ខាបទនេះ យ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុណាមួយ ប្រើនាងភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិឲ្យលាងក្តី ឲ្យ
ជ្រលក់ក្តី ឲ្យគក់ឬបោកក្តី នូវចីវរចាស់ ភិក្ខុនោះ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

៣៦

វិធម្មបិដកេ មហាវិក្កោ

[៤៣] យោ ច នាតិ យោ យោ និសោ ។ បេ ។ ភិក្ខុតិ
។ បេ ។ អយំ នមស្មី អត្ថេ អនិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។ អញ្ញា-
តិកា នាម មាតិតោ វា បិទិតោ វា យាវ សត្តមា បិតាម-
ហាយុតា អសម្ពុទ្ធា ។ ភិក្ខុនិ នាម ទុកតោ សង្ឃ
ឧបសម្ពុទ្ធា ។ បុរាណាបិវំ នាម សកី ជិវត្តិបិ សកី
ចារុតិបិ ។ នោវតិ^(១) អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ នោតិ^(២)
និស្សត្តិយំ ហោតិ ។ រដាតិ អាណាបេតិ^(៣) អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ វត្តិ^(៤) និស្សត្តិយំ ហោតិ ។ អាតោដេហិតិ
អាណាបេតិ^(៥) អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សកី ចាណិប្បហារិ^(៦)
វា មុត្តរាប្បហារិ^(៧) វា ទិន្នេ និស្សត្តិយំ ហោតិ និស្សជ្ជិតត្ថំ
សង្ឃស្ស វា កណាស្ស វា មុត្តលស្ស វា ។ ឯវញ្ចេ បន
ភិក្ខុវេ និស្សជ្ជិតត្ថំ ។ បេ ។ នំទំ មេ កន្លេ បុរាណាបិវំ

១ ភ. នោវិបេយ្យតិ នោវិហិតិ អាណាបេតិ ។ ២ ភ. នោវិបិតិ ។ ៣ ភ. រដាបេយ្យតិ
រដាហិតិ អាណាបេតិ ។ ៤ ភ. វត្តិ ។ ៥ ភ. អាតោដេយ្យតិ អាតោដេហិតិ អាណាបេតិ ។
៦ ចាណិប្បហារេតិបិ ធាណេ ។ ៧ មុត្តរាប្បហារេតិបិ ធាណេ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

(៤៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ (ត្រង់របេយ្យាលទាំងពីរ) មាន
អធិប្បាយត្រង់សិក្ខាបទទី ១ ក្នុងប្រាជ្ញាជីកកណ្ណរូបហើយ ។ នាងភិក្ខុនី
ដែលឥតមានជាប់ទង់គន្លង់អំពីចំណែកខាងមាតាក្តី អំពីចំណែកខាងបិតាក្តី
ដកបដល់គ្លីនដីដូនដីតាជាតំរប់ ៧ ហៅថាមិនមែនជាញាតិ ។ ដែល
ហៅថា នាងភិក្ខុនី (នោះសំដៅយក) ស្រីដែលបានឧបសម្បទាក្នុង
សំណាក់សង្ឃទាំងពីរ (ភិក្ខុសង្ឃនិងភិក្ខុនីសង្ឃ) ។ សម្ពត្តិដែលភិក្ខុស្យក
ម្តងក្តី ដណ្តប់ម្តងក្តី ហៅថា ចីវរហាស ។ ភិក្ខុប្រើនាងភិក្ខុនីថា នាងចូរ
លាងចីវរឲ្យអាត្មា (យ៉ាងនេះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ចីវរដែលនាងភិក្ខុនី
លាងហើយនោះ ជានិស្សគ្គិយ ។ ភិក្ខុបង្គាប់នាងភិក្ខុនីថា នាងចូរដ្រ-
លកចីវរឲ្យអាត្មា ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ចីវរដែលនាងភិក្ខុនីដ្រលកហើយ
នោះជានិស្សគ្គិយ ។ ភិក្ខុប្រើនាងភិក្ខុនីថា នាងចូរចោកចីវរឲ្យអាត្មា ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ កាលបើចីវរដែលនាងភិក្ខុនីយកមកចោកដោយដៃក្តី
ដោយដំបងក្តី អស់វារៈតែម្តង ចីវរនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវលះចីវរនោះ
ដល់ជំនុំសង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវ
លះចីវរយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ចីវរហាសនេះ

៣៧

និស្សត្តិយកណ្តោ បីវរវត្ថុស្ស បក្កុសិក្ខាបទស្ស រាបន្តិវារោ

អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា លោកិយនំ និស្សត្តិយំ វេទាហំ
សម្មស្ស និស្សជ្ជាមីតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យតិ ។ បេ ។
ទទេយ្យន្តិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មីតិ ។

[២២] អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរាណបីវរ
លោកិយនិ និស្សត្តិយំ វាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញា-
តិកសញ្ញិ បុរាណបីវរ លោកិយនិ វេទិយនិ និស្សត្តិយេន
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរា-
ណបីវរ លោកិយនិ អាគោដាយនិ និស្សត្តិយេន អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរាណ-
បីវរ លោកិយនិ វេទិយនិ អាគោដាយនិ និស្សត្តិយេន
អាបត្តិ ទ្ធិន្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិក-
សញ្ញិ បុរាណបីវរ វេទិយនិ និស្សត្តិយំ វាចិត្តិយំ ។
អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរាណបីវរ វេទិយនិ
អាគោដាយនិ និស្សត្តិយេន អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ បុរាណបីវរ វេទិយនិ

និស្សន្ទិយកល្យាណ បីវរវន្ត សិក្ខាបទទី ៤ វាវៈដែលត្រូវអាបត្តិ

ខ្ញុំបានប្រើនាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ឲ្យលាង ជានិស្សន្ទិយហើយ ខ្ញុំសូម
លះចំវារនេះដល់ដំនុំសង្ឃ ។ (ត្រង់បេយ្យាលទាំងបី មានអធិប្បាយ
ត្រង់សិក្ខាបទទី ១ ក្នុងវគ្គជាមួយគ្នានេះរួចហើយ) ។

[៤៤] នាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថា មិនមែន
ជាញាតិ ហើយប្រើឲ្យលាង នូវចំវារចាស់ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។
នាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាមិនមែនជាញាតិ ហើយ
ប្រើឲ្យលាង ឲ្យជ្រលក់ នូវចំវារចាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ នឹង
និស្សន្ទិយ ។ នាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាមិនមែន
ញាតិ ហើយប្រើឲ្យលាង ឲ្យបោក នូវចំវារចាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
នឹងនិស្សន្ទិយ ។ នាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថា
មិនមែនញាតិ ហើយប្រើឲ្យលាង ឲ្យជ្រលក់ ឲ្យបោក នូវចំវារចាស់
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ នឹងនិស្សន្ទិយ ។ នាងភិក្ខុនីមិនមែន
ជាញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាមិនមែនញាតិ ហើយប្រើឲ្យជ្រលក់
នូវចំវារចាស់ ត្រូវនិស្សន្ទិយបាចិត្តិយ ។ នាងភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ
ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាមិនមែនញាតិ ហើយប្រើឲ្យជ្រលក់ ឲ្យបោក
នូវចំវារចាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ នឹងនិស្សន្ទិយ ។ នាងភិក្ខុនីមិន
មែនជាញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាមិនមែនញាតិ ហើយប្រើឲ្យជ្រលក់

៣៨

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឆោវាបេតិ និស្សត្តិយេន អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញា បុរាណាចារិ វជាបេតិ
 អាគោជាបេតិ ឆោវាបេតិ និស្សត្តិយេន អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ
 ទុក្ខដានំ ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញា បុរា-
 ណាចារិ អាគោជាបេតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។
 អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញា បុរាណាចារិ អាគោ-
 ជាបេតិ ឆោវាបេតិ និស្សត្តិយេន អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញា បុរាណាចារិ អាគោ-
 ជាបេតិ វជាបេតិ និស្សត្តិយេន អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញា បុរាណាចារិ អាគោជា-
 បេតិ ឆោវាបេតិ វជាបេតិ និស្សត្តិយេន អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ
 ទុក្ខដានំ ។ អញ្ញាតិកាយ វេមតិកោ ។ បេ ។ អញ្ញា-
 តិកាយ ញ្ញាតិកសញ្ញា ។ បេ ។ អញ្ញាស្ស បុរាណាចារិ
 ឆោវាបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ និសីទនប្បព្ពត្តវណំ
 ឆោវាបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ឯកតោ ទុបសម្មន្ទាយ

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

ឲ្យលាង នូវចីវរចាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ នឹងនិស្សត្តិយ ។
នាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាមិនមែនញាតិ ហើយប្រើ
ឲ្យជ្រលក់ ឲ្យបោក ឲ្យលាង នូវចីវរចាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ
នឹងនិស្សត្តិយ ។ នាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថា
មិនមែនញាតិ ហើយប្រើឲ្យបោក នូវចីវរចាស់ ត្រូវនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ ។ នាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាមិនមែនញាតិ
ហើយប្រើឲ្យបោក ឲ្យលាង នូវចីវរចាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
នឹងនិស្សត្តិយ ។ នាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់
ថាមិនមែនជាញាតិ ហើយប្រើឲ្យបោក ឲ្យជ្រលក់ នូវចីវរចាស់ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ នឹងនិស្សត្តិយ ។ នាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ
ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាមិនមែនញាតិ ហើយប្រើឲ្យបោក ឲ្យលាង
ឲ្យជ្រលក់ នូវចីវរចាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ នឹងនិស្សត្តិយ ។
នាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ នាង
ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថាមិនមែនញាតិ ។ បេ ។
ហើយប្រើឲ្យលាង នូវចីវរចាស់របស់ភិក្ខុឯទៀត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុប្រើ (នាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ) ឲ្យលាងសម្តុត់និសីទនៈនឹងគ្រឿង
កម្រាល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុប្រើនាងភិក្ខុនីដែលជាឯកតោទុបសម្បទា

ព្យាស

ធិស្សន្តិយកណ្តោ បីវរវត្ថុស្ស ធម្មត្ថសិក្ខាបទស្ស វននាចត្តិវារោ

នោវាបេតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ញាតិ-
កសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញា
អនាបត្តិ ។

[៤៥] អនាបត្តិ ញាតិកាយ នោវត្ថិយា អញ្ញាតិកា
ទុតិយា ហោតិ អវុត្តា នោវតិ អបរិកុត្តិ នោវាបេតិ
បីវរ វេមត្វា អញ្ញា បរិក្ខារំ នោវាបេតិ សិក្ខុមាណាយ
សាមណេរិយា ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សាតិ ។

ធម្មត្ថសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ឆ័យស្បៀងយណ្ត ចីវរវត្ត សិញ្ញបទទី ៤ វិវះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ឲ្យលាងត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ នាងភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែន
ញាតិ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ នាងភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ នាងភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ មិន
ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៤៥) អាបត្តិ (មិនមានដល់ភិក្ខុមាន ៨ យ៉ាង) គឺ នាងភិក្ខុនី
ដែលជាញាតិរបស់ភិក្ខុ កំពុងលាងចីវររបស់ភិក្ខុ ហើយស្រាបតែមាន
នាងភិក្ខុនីទំព័រដែលមិនមែនជាញាតិ មកយកចីវរអុំពីដៃនាងភិក្ខុនីនោះ
ទៅលាងឲ្យ ១ នាងភិក្ខុនីឃើញចីវររបស់ភិក្ខុមានមន្ទិលសៅហ្មង ហើយ
យកមកលាងឲ្យមិនបាច់ចាំប្រើ ១ ភិក្ខុប្រើនាងភិក្ខុនីឲ្យលាងចីវរប្តីដែល
មិនទាន់បានប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុប្រើនាងភិក្ខុនីឲ្យលាងគ្រឿងបរិក្ខារឯទៀត
ក្រៅពីចីវរ ១ ភិក្ខុប្រើនាងសិក្ខុមាណាឲ្យលាងចីវរឲ្យ ១ ភិក្ខុប្រើសាមណេរី
ឲ្យលាងចីវរឲ្យ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិញ្ញបទទី ៤ ចប់ ។

សិក្ខាបទទី ៥

(៤៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅវត្ត
វេទ្យវនកលន្ទកនិវាសន្ទាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង នាងឧប្ប-
លវណ្ណា ភិក្ខុនីនៅក្នុងអន្ទវន ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ វេលានោះឯង នាងឧប្ប-
លវណ្ណា ភិក្ខុនី លុះពេលព្រឹកឡើង ក៏បានស្ងៀមស្ងៀមដំបូងរួចនាំយកបាត
នឹងចំរើចូលទៅឯក្រុងសាវត្ថីដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះដើរទៅបិណ្ឌបាតក្នុង
ក្រុងសាវត្ថី រួចត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាតក្នុងកាលជាខាងក្រោយនៃកត្ត
ហើយក៏ចូលសំដៅទៅក្នុងអន្ទវន (វិព្រាណីត) ដើម្បីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ
លុះចូលទៅដល់វិព្រាណីតហើយ ក៏អង្គុយសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃទៀបគល់
ឈើនីមួយ ។ សម័យនោះឯង មានពួកចោរអ្នកធ្វើនូវចោរកម្ម បាន
សម្លាប់មេគោ១ អារយកសាច់រួចនាំយកចូលទៅកាន់វិព្រាណីត ។ ឯមេ
ចោរជាធំបានក្រឡេកមើលទៅឃើញនាងឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនី កំពុងអង្គុយ
សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃទៀបគល់ឈើនីមួយ ។ លុះឃើញហើយចោរនោះក៏
មានសេចក្តីត្រិះរិះថា មើប្រសិនណាពួកចោរជាគូននឹងបងប្អូនអញឃើញ
នាងភិក្ខុនីនេះហើយ មុខជានឹងបៀតបៀននាងភិក្ខុនីនេះមិនខាន (លុះគិត
យ៉ាងនេះហើយ) មេចោរក៏នាំពួកចោរទាំងនោះដើរទៅតាមផ្លូវដទៃវិញ

៤១

និស្សន្ទិយកណ្តោ បីវិវត្តស្ស បញ្ចមសំព្វបទស្ស បញ្ញត្តិធិកាំង

អថខោ សោ ចោរតាមណីកោ មំសេ បក្កេ វាមំសាធិ
កហេត្វា បណ្ណេន បុដ្ឋំ^(១) ពទ្ធិត្វា ឧប្បលវណ្ណាយ
កិក្ខុធិយា អវិទ្ធិវេ វុត្តេ អាសត្តត្វា យោ បស្សតិ
សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ធិន្ទិយេវ ហាត្តតិ វត្តា
បក្កាមិ ។ អស្សោសំ ខោ ឧប្បលវណ្ណា កិក្ខុធិ
សមាធិម្ហា វដ្ឋហិត្វា តស្ស ចោរតាមណីកស្ស វាមំ
វាចំ ភាសមាណស្ស ។ អថខោ ឧប្បលវណ្ណា កិក្ខុធិ
តំ មំសំ កហេត្វា ឧបស្សយំ អកមាសិ ។ អថខោ
ឧប្បលវណ្ណា កិក្ខុធិ តស្ស វត្តិយា អច្ចយេន តំ
មំសំ សម្មាទេត្វា ឧត្តរាសន្តេន កណ្ឌិកំ ពទ្ធិត្វា
វេហាសំ អតកន្ធា វេឡុវេន បច្ចដាសិ ។

[៤៧] តេន ខោ បន សមយេន កកវា តាមំ
បិណ្ណាយ បរិដ្ឋា ហោតិ ។ អាយស្មា ឧទាយិ
ឌីហិយកោ ហោតិ វិហារទាលោ ។ អថខោ ឧប្ប-
លវណ្ណា កិក្ខុធិ យេនាយស្មា ឧទាយិ តេធម្មសង្កមំ
ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ ឯតទេវោច កហំ កន្តេ
កកវាតិ ។ បរិដ្ឋា កកិធិ កកវា តាមំ បិណ្ណាយាតិ ។

១ ឧ. ម. បណ្ណបុដ្ឋំ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ បីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ៥ បញ្ញត្តិនិទាន

វេលានោះឯង មេចារនោះកាលបើដុំសាច់គេចំអិនរួចស្រែចហើយ ក៏យក
សាច់យ៉ាងល្អ ខ្ទប់នឹងស្លឹកឈើយកទៅរៀននឹងដើមឈើដិតនាងឧប្បល-
វណ្ណភិក្ខុនី ហើយពោលថា នរណាមួយ ទោះបីជាសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍
ក្តី បានឃើញដុំសាច់ដែលអញទុកឲ្យនេះហើយ ចូរនាំយកទៅចុះ រួច
ហើយក៏ចេញដើរទៅ ។ នាងឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនី ចេញពីសមាធិហើយ
បានឮសំដីនេះរបស់មេចារដែលកំពុងពោលនោះ ។ លំដាប់នោះ
នាងឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនីក៏បានយកសាច់នោះទៅឯកន្លែងនៅរបស់ខ្លួន ។
វេលានោះឯង នាងឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនី លុះកន្លងព្រឹកនោះទៅហើយ
នាងក៏ចាត់ចែងយកសាច់នោះមកវែចជាបង្កើបដោយបីពរ រួចហើយក៏
ហោះទៅឯអាគារ ទៅចុះក្នុងវត្តវេជ្ជវន ។

[៤៧] សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់យាង
ចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុជាអ្នក
នៅចាំរក្សាវត្ត ។ លំដាប់នោះ នាងឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនី បានចូល
ទៅរក ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សួរទៅ
ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់យាងទៅណា ។ ឧទាយិក្រាបថា ម្ចាស់បួនស្រី
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងចូលទៅបិណ្ឌបាតឯស្រុកហើយ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឥមំ កន្លេ មំសំ ភកវតោ ទេហិតិ ។ សន្តប្បតោ
តេ^(១) ភតិទិ ភកវា មំសេន សថ មេ ត្វំ អន្តរវាសកំ
ទទេយ្យសិ ឯវមហម្បិ^(២) សន្តប្បតោ ភវេយ្យំ អន្តរវាស-
កេនាតិ ។ មយំ ខោ កន្លេ មាតុតាមា នាម កិច្ចលាភា
ឥទព្វំ មេ អន្តិមំ បរាមំ ចីវំ ជាហំ ទស្សមិតិ ។
សេយ្យថាថិ ភតិទិ បុរិសោ ហត្ថំ ទត្វា កច្ឆ វិស្ស-
ជ្ជេយ្យ^(៣) ឯវមេវ ខោ ត្វំ ភតិទិ ភកវតោ មំសំ ទត្វា
មយ្ហិ^(៤) អន្តរវាសកំ វិស្សជ្ជេហិតិ^(៥) ។ អថខោ ឧប្បល-
វណ្ណា ភិក្ខុទិ អាយស្មតា ឧទាយិទា និប្បិធិយមាទា
អន្តរវាសកំ ទត្វា ឧបស្សយំ អគមាសិ ។ ភិក្ខុទិយោ
ឧប្បលវណ្ណាយ ភិក្ខុទិយា បត្តចីវំ បដិក្ខណ្ឌិយោ
ឧប្បលវណ្ណំ ភិក្ខុទិ ឯតទរោច្ឆំ កហាន្តេ អយេ
អន្តរវាសកោតិ ។ ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុទិ ភិក្ខុទិទំ
ឯតទត្ថំ អាភេថេសិ ។ ភិក្ខុទិយោ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ

១ ឧ. ម. តយា. រាមញ្ញបោត្តកេ បន ន ទិស្សតិ ។ ២ ឯវព្វាហំបិទិបិ បាយោ ។
៣ ឧ. ម. សជ្ជេយ្យ ។ ៤ ឧ. ម. មយំ ។ ៥ ឧ. ប. ន សន្តសីតិ ។

វិធីបដិសេធ មហាវិវាទ

នាងឧប្បលវណ្ណាកិក្ខុនី និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូម
លោកម្ចាស់មេត្តាថ្វាយសាច់នេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យទានផង ។
ទទាមនិយាយថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី នាងឲ្យព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យផ្អែក
ដោយសាច់ (យ៉ាងណា) ប្រសិនបើនាងឲ្យស្បៀងដល់អាត្មា ក៏ឈ្មោះថា
នាងឲ្យផ្អែកដោយស្បៀងយ៉ាងនោះដែរ ។ នាងឧប្បលវណ្ណាកិក្ខុនីតបវិញថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំជាមាតុគ្រាម មានលាភបានដោយកម្រ
ណាស់ ។ មួយទៀតចំរើរបស់ខ្ញុំនេះ ជាចំរើគំរប់៥ ជាទីចម្រុះ ខ្ញុំមិន
ប្រគេនលោកម្ចាស់ទេ ។ ទទាមនិយាយថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី ដូចជាបុរស
ដែលឲ្យអីវ៉ា(ទៅគេ) គួរលះខ្សែដង្កិនផង យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ប្អូនស្រី
បើនាងថ្វាយសាច់ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ ចូរលះស្បៀងរបស់នាង
ដល់អាត្មា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ គ្រានោះ នាងឧប្បលវណ្ណាកិក្ខុនី កាលបើ
ទទាមដ៏មានអាយុចេះតែទទួលសូម ក៏ប្រគេនស្បៀងហើយត្រឡប់ទៅឯលំ
នៅរបស់ខ្លួនវិញ ។ ពួកនាងកិក្ខុនីកាលទទួលយកបាត្រនឹងចំរើនាងឧប្ប-
លវណ្ណាកិក្ខុនី ក៏សួរនាងឧប្បលវណ្ណាកិក្ខុនីថា បពិត្រនាងជាប្អូនស្រី
របស់នាងតើនៅឯណា ។ នាងឧប្បលវណ្ណាកិក្ខុនីក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះ
ដល់នាងកិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ នាងកិក្ខុនីទាំងឡាយក៏លើកទោស តិះដៀល

៤៣

និស្សត្តិយកណ្ណោ ចីវរវត្តស្ស បញ្ចមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិទំនង

វិទាចេន្ទ្រិ កងំ ហំ នាម អយ្យោ ឧទាយំ ភិក្ខុនិយា
ហត្ថតោ^(១) ចីវរំ បដិគ្គហោស្សនីតិ កិច្ចលាភោ មាតុតា-
មោតិ ។ អថទោ តា ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ
អាហារេចសុំ ។ យេ នេ ភិក្ខុ អប្បវិច្ឆា ។ បេ ។ នេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្ទ្រិ កងំ ហំ នាម អាយស្សា
ឧទាយំ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ^(២) ចីវរំ បដិគ្គហោស្សនីតិ ។
អថទោ នេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាហារេចសុំ
។ បេ ។ សច្ចំ កិវ តុំ ឧទាយំ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ^(៣)
ចីវរំ បដិគ្គហោសីតិ ។ សច្ចំ ភក្កវតិ ។ ញាតិកា
នេ ឧទាយំ អញ្ញាតិកាតិ ។ អញ្ញាតិកា ភក្កវតិ ។
អញ្ញាតិកា មោយ បុរិស អញ្ញាតិកាយ ន ជា នាតិ បដិវ្យប់
វា អប្បដិវ្យប់ វា សន្តំ វា អសន្តំ វា តត្ថ នាម
តុំ មោយ បុរិស អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ
ចីវរំ បដិគ្គហោស្សនីតិ នេតំ មោយ បុរិស អប្បសន្នានំ

១.២-៣ ទ. ម ពោធិ៍កេសុ ន ហោពី ។

និស្សត្តិយកណ្ណ ចីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ៥ បញ្ញត្តិនិទាន

បន្តិចបន្តួចថា លោកម្ចាស់ ឧទាយិ មិនសមរម្យនឹងទទួលយកចីវរវត្តដែលនាង
ភិក្ខុនីសោះ មាតុត្រាមសុទ្ធតែមានលាភប្រទានដោយកម្រ ។ ត្រាពោះ
នាងភិក្ខុនីទាំងនោះក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុណា
ដែលមានប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏លើកទោស តិះដៀល
បន្តិចបន្តួចថា ឧទាយិដ៏មានអាយុមិនគួរបើនឹងទទួលយកចីវរវត្តដែលនាងភិក្ខុ-
នីសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ ឧទាយិ ប្រទានឲ្យថា អ្នកឯងបាន
ទទួលចីវរវត្តដែលនាងភិក្ខុនី មែនឬ ។ ឧទាយិភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស មែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ ឧទាយិ
នាងភិក្ខុនីនោះត្រូវជាញាតិទេ ឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ ឧទាយិក្រាប
ទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស (នាងភិក្ខុនីនោះ) មិនមែនជាញាតិទេ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោឃបុរស បុរសដែលមិនមែន
ជាញាតិ មិនស្គាល់អំពើគួរ ឬមិនគួរ ល្អិតល្អ ឬមិនល្អិតល្អ របស់ស្រី
ដែលមិនមែនជាញាតិ(នោះ)ទេ ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯង ហេតុអ្វីក៏
ទទួលយកចីវរវត្តដែលនាងភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ (ដូច្នោះ) ម្ចាស់មោឃ-
បុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ នឹងបានដឹកនាំមនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា

វិសយបិដកេ មហារិកង្កោ

ភិ ចសាទាយ បសុដ្ឋានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ មេ ។
ឃវេន្យ មន ភិក្ខុវេ វេមំ សិក្ខាមទំ ឧទ្ទិសេយ្យាម យោ
បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយោ ហត្ថតោ ចីវរំ
បដិក្កល្លោយ្យ ធិស្សន្តិយំ ទាចិត្តិយន្តិ ។ ឃវេន្យំ
ភកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាមទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[៤៨] តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ កុក្កុច្ចា-
យន្តា ភិក្ខុនំ ចារិវដ្ឋកចីវរំ^(១) នប្បដិក្កល្លានិ ។
ភិក្ខុនិយោ ឧដ្ឋាយន្តិ ច័យន្តិ វិទាចេន្តិ កមំ ហំ ធាម
អយ្យា អញ្ញាតិ ចារិវដ្ឋកចីវរំ^(២) នប្បដិក្កល្លាស្សន្តិ^(៣) ។
អស្សេស្សំ ខោ ភិក្ខុ តាសំ ភិក្ខុនំ ឧដ្ឋាយន្តិ
ច័យន្តិ វិទាចេន្តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតា
ឃវេន្យំ អាហេចេស្សំ ។ អថខោ ភកវា ឃវេន្យំ ធិនាទេ
ឃវេន្យំ បករណេ ធម្មំ កមំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ
អនុជាធាមំ ភិក្ខុវេ បញ្ញត្តិ ចារិវដ្ឋកំ^(៤) បដិក្កហោតុំ
ភិក្ខុស្ស ភិក្ខុនិយោ សិក្ខាមាទាយ សាមណោស្ស

១-២ ឧ. ម. បារិវត្តកចីវរំ ។ ៣ ឧ. ម បដិក្កហោស្សន្តិ ។ ម. ឧប្បដិក្កហោស្សន្តិ ។
៤ ឧ. ម. បារិវត្តកំ ។ បារិវត្តកចីវរន្តិបិ បាលោ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

ឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើង ឬមនុស្សដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើង
ក៏ទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសំដែងឡើង
នូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ទទួលយកចីវរអំពីដៃនាង
ភិក្ខុនីដែលមិនមែនជាញាតិ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ សិក្ខា-
បទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះ ។

(៤៨) សម័យនោះឯង មានពួកភិក្ខុសង្ឃឹយ មិនហានទទួល
យកចីវរដែលត្រូវការផ្លាស់ប្តូររបស់នាងភិក្ខុនីទាំងឡាយ ។ នាងភិក្ខុនី
ទាំងឡាយ ក៏លើកទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា លោកម្ចាស់
ទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងមិនទទួលយកចីវរដែលត្រូវការផ្លាស់ប្តូររបស់យើង
សោះ ។ កាលពួកនាងភិក្ខុនីទាំងនោះ កំពុងលើកទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្កាប់ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បានព្យាបាស ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះ
បានក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ
ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្ម័កថា ហើយត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងវេលានោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាត ដើម្បីឲ្យអ្នកទាំងឡាយទទួលយកចីវរដែលត្រូវការផ្លាស់ប្តូរតា
របស់សហធម្មិកបុគ្គល ៥ ពួកគឺ ភិក្ខុ ភិក្ខុនី សិក្ខុមាណា សាមណេរ

និស្សត្តិយកណ្ត ចីវរវត្តស្ស បញ្ចមសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

សាមណេរិយា អនុជានាថិ ភិក្ខុវេ ឥវេសំ បញ្ចុដ្ឋិ
ចារិវដ្តកេ(១) បដិក្កហោតុំ ឃវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ
ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ ចីវរំ បដិក្កណ្ណាយ្យ អញ្ញាតិ ចារិវ-
ដ្តកា(២) និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយន្តិ ។

(៤៧) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ អញ្ញាតិកា នាម ហតិតោ វា បិតិតោ
វា យាវ សត្តមា បិតាបហយុតា អសម្ពុទ្ធា ។
ភិក្ខុនិ នាម ឧកតោសវេជ្ជ ឧប្បសម្បទ្ធា ។ ចីវរំ នាម
នដ្ឋំ ចីវរនំ អញ្ញាតរំ ចីវរំ វិកប្បន្ទបកំ បដ្ឋិមំ(៣) ។
អញ្ញាតិ ចារិវដ្តកាតិ វេបេត្តា ចារិវដ្តកំ ។ បដិក្កណ្ណាតិ
បយោតេ ទុក្កដំ បដិណកេន និស្សត្តិយំ ហោតិ
និស្សត្តិវត្តំ សម្មស្ស វា កណស្ស វា បុត្តលស្ស វា ។
ឃវញ្ច បន ភិក្ខុវេ និស្សត្តិវត្តំ ។ បេ ។ ឥទំ បេ កន្តេ

១ ឧ. ម. ចារិវត្តកំ ។ ចារិវត្តកប្រវត្តិបិ បាលី ។ ២ ឧ. ម. ចារិវត្តកា ។ ឯវិសព្វត្ត ញាតព្វំ ។
៣ ឧ. វិកប្បន្ទបគបដ្ឋិមំ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ ចីវរវត្ថុ សិក្ខាបទទី ៥ បញ្ញត្តិបន្ទាប់

សាហណេវី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទាំងឡាយ
ទទួលយកចីវរដែលត្រូវការផ្លាស់ប្តូរគ្នានឹងពួកសហធម្មិកទាំង ៥ នេះ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុណាមួយ ទទួលយកចីវរអំពីដៃនាងភិក្ខុនី ដែលមិនមែនជាញាតិ
(ភិក្ខុនោះ)ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ រៀរលែងតែផ្លាស់ប្តូរគ្នា ។

(៤៧) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ (ត្រង់បេយ្យាលទាំងពីរ មាន
អធិប្បាយក្នុងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទរួចហើយ) ។ នាងភិក្ខុនីដែលគតមាន
ជាប់ទង់គន្លងអំពីចំណែកខាងមាតាភ្នំ ចំណែកខាងបិតាភ្នំ ដរាបដល់គូ
នៃដីដូនដីតាជាគំរប់ ៧ ហៅថាមិនមែនជាញាតិ ។ ស្រីដែលបាន
ទុបសម្បទាអំពីសំណាកុំឧកសេសន្សំ ហៅថានាងភិក្ខុនី ។ បណ្តាចីវរ
ទាំង ៦ ចីវរណាមួយ ដែលតូចបំផុតគួររលួមភិក្ខុនីនិកប្បទាន ហៅថា
ចីវរ ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែផ្លាស់ប្តូរគ្នា សេចក្តីថា លើកលែង
តែចីវរដែលផ្លាស់ប្តូរគ្នា ។ ភិក្ខុទទួលយកចីវរ ត្រូវអាបត្តិទុកដក្នុង
ប្រយោគដែលទទួល ចីវរនោះ ជានិស្សត្តិយ ក្នុងទណៈដែលបានមក
ភិក្ខុត្រូវលះចីវរនោះដល់ជំនុំសង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គល ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុត្រូវលះចីវរយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន

វិធីបិដកេ មហាវិកង្កោ

ចំរើ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ បដិក្កហិតំ
អញ្ញាតិ ចារិដ្ឋកា និស្សតិយំ ឥមាហំ សង្ឃស្ស
និស្សន្ទាមីតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យាតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យន្តិ
។ ប ។ អាយស្មតោ ទម្មីតិ ។

[៥០] អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី ហត្ថតោ^(១)
ចំរើ បដិក្កណាតិ អញ្ញាតិ ចារិដ្ឋកា និស្សតិយំ ចា-
ចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតិកាយ វេមតិកោ ហត្ថតោ^(២) ចំរើ
បដិក្កណាតិ អញ្ញាតិ ចារិដ្ឋកា និស្សតិយំ ចាចិត្តិយំ ។
អញ្ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញី ហត្ថតោ^(៣) ចំរើ ប-
ដិក្កណាតិ អញ្ញាតិ ចារិដ្ឋកា និស្សតិយំ ចាចិត្តិយំ ។

[៥១] ឯកតោ ឧបសម្មន្ទាយ ហត្ថតោ ចំរើ ប-
ដិក្កណាតិ អញ្ញាតិ ចារិដ្ឋកា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
ញាតិកាយ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ញាតិកាយ
ញាតិកសញ្ញី អនាបត្តិ ។

១-២-៣ ឧ. ម. ហេតុកេសុ ៨ ហោតិ ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

ចីវរនេះដែលខ្ញុំបានទទួលយកអំពីដៃនាងភិក្ខុនី ដែលមិនមែនជាញាតិ
ជាទិស្សគ្រូយហើយ វៀរលែងតែផ្លាស់ប្តូរគ្នា ឥឡូវខ្ញុំសូមលះចីវរនេះដល់
ជំនុំសង្ឃ ។ (ត្រង់បេយ្យាលទាំងបី មានអធិប្បាយត្រង់សិក្ខាបទទី១
ក្នុងវគ្គជាមួយគ្នានេះរួចហើយ) ។

(៥០) នាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុដ៏ធំច្បាស់ជាមិនមែនជា
ញាតិ ទទួលយកចីវរអំពីដៃ ត្រូវនិស្សគ្រូយបាចិត្តិយ វៀរលែងតែផ្លាស់
ប្តូរគ្នា ។ នាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ទទួល
យកចីវរអំពីដៃ ត្រូវនិស្សគ្រូយបាចិត្តិយ វៀរលែងតែផ្លាស់ប្តូរគ្នា ។ នាង
ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ ទទួលចីវរអំពីដៃ ត្រូវ
និស្សគ្រូយបាចិត្តិយ វៀរលែងតែផ្លាស់ប្តូរគ្នា ។

(៥១) ភិក្ខុទទួលយកចីវរអំពីដៃនាងភិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទាអំពី
សំណាកឯកគោសង្ឃ (គឺអំពីចំណែកនាងភិក្ខុនីសង្ឃតែម្យ៉ាង) ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ វៀរលែងតែផ្លាស់ប្តូរគ្នា ។ នាងភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុ
សំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ នាងភិក្ខុនីជាញាតិ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ នាងភិក្ខុនីជាញាតិ ភិក្ខុ
សំគាល់ថាជាញាតិ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

៤៧

ឱស្សន្តិយកណ្តុ ចីវរវត្តស្ស បញ្ចមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តវាហ

[៥២] អនាបត្តំ ញាតិកាយ ចារិវដ្ឋកំ បរិត្តេន វា
វិបុលំ វិបុលេន វា បរិត្តំ ភិក្ខុ វិស្សាសំ គណ្ណាតិ
តាវកាលំកំ គណ្ណាតិ ចីវរំ បមេត្វា អញ្ញំ បរិក្ខារំ
គណ្ណាតិ សិក្ខាមាយ សាមណេរិយា ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ ឱធិតំ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ ចីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ៥ វារៈ ដែលមិនត្រូវអាចត្តិ

(៥២) អាចត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុ ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង គឺ

- ភិក្ខុទទួលយកចីវរអំពីដៃនាងភិក្ខុនីដែលជាញាតិ ១ ភិក្ខុទទួលយកចីវរ
- ដោយការផ្លាស់ប្តូរគ្នា ១ ភិក្ខុទទួលយកចីវរមានដៃម្លូច្រើន ដោយចីវរ
- មានដៃម្លូតិច ឬភិក្ខុទទួលយកចីវរមានដៃម្លូតិច ដោយចីវរមានដៃម្លូ
- ច្រើន ១ ភិក្ខុយកចីវរដោយសេចក្តីសិទ្ធិស្មាល គឺយកដោយនាងសេចក្តី
- ទុកចិត្តគ្នា ១ ភិក្ខុយកចីវរជារបស់ខ្លួនគាត់ ១ ភិក្ខុទទួលយកគ្រឿងបរិក្ខារ
- ឯទៀតរបស់សិក្ខុមាននឹងសាមណេរី លើកលែងតែចីវរចេញ ១ ភិក្ខុឆត ១
- ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទី

(៥៣) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេនវេន អនាថបិណ្ណំកកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
បដ្ឋោ ហោតិ ធម្មំ កងំ កាតុំ ។ អថខោ អញ្ញាតារោ
សេដ្ឋីបុត្តោ យេនាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមត្វា អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យ-
បុត្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសីទិ
ខោ តំ សេដ្ឋីបុត្តំ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
ធម្មិយា កតាយ សន្ទុស្សីសិ សមាទបេសិ សមុត្តជេសិ
សម្មហំសេសិ ។ អថខោ សោ សេដ្ឋីបុត្តោ អាយស្មតា
ឧបនន្ទន សក្យបុត្តន ធម្មិយា កតាយ សន្ទុស្សីតោ
សមាទបិតោ សមុត្តជិតោ សម្មហំសិតោ អាយស្មន្តំ
ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ ឯតនរោច វេទយ្យាថ កន្ត យេន
អត្តោ បដិពលា មយំ អយ្យស្ស ទាតុំ យទិទំ

សិក្ខាបទទី ៦

(៥៣) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
 ឈ្មោះឧបនន្ទដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្ត ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងការសំដែងធម៌ ។
 គ្រានោះ កូនសេដ្ឋីម្នាក់មាននាមនឹងគោត្រមិនប្រាកដ ចូលទៅឯកន្លែង
 ដែលឧបនន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្តលោកគង់នៅ លុះចូលទៅដល់
 ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះឧបនន្ទដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្ត ហើយអង្គុយក្នុងទី
 សមគួរ ។ ឧបនន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្តបានញ្ជាំងសេដ្ឋីបុត្ត
 នោះដែលអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ឲ្យឃើញច្បាស់លាស់ ឲ្យកាន់យកល្អ
 ឲ្យកើតសេចក្តីប្រឹងប្រែងឡើង ឲ្យរីករាយស្រួល ដោយធម្មិកថា ។
 គ្រានោះ សេដ្ឋីបុត្តនោះ កាលបើព្រះឧបនន្ទដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្ត
 ឲ្យឃើញច្បាស់លាស់ ឲ្យកាន់យកល្អ ឲ្យគ្នាហានឡើងព្រម ឲ្យរីក
 រាយស្រួល ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏បានបរវណោពាក្យនេះនឹងឧបនន្ទ
 ភិក្ខុដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្តថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់
 ត្រូវការដោយច្រើនណា ដែលយើងខ្ញុំអាចប្រគេនដល់លោកម្ចាស់បាន

និស្សត្តិយកណ្តុ បីវរវត្តស្ស ធន្ឋិសំព្វាថេស្ស សិក្ខាបទនំគាខី

បីវរ បិ ណ្ហាថា តសេ ជា ស ន តំ លា ន ប្ប ច្ច យ ភេ ស ជ្ជ បរិ ក្កា-
រ ទ្ធិ^(១) ។ ស ចេ មេ ត្វំ អា វុ សោ ទា តុ កា មោ សិ វ សោ
ឯ កំ សា ជ កំ ទេ ហិ តិ ។ អ ម្ពា កំ ទោ ក រ ទ្ធិ កុ ល-
បុ ត្តា ធំ កិ ស្មី វិ យ ឯ ក សា ជ កំ ក រ ទ្ធិ^(២) អា ក មេ ថ^(៣)
ក រ ទ្ធិ យា វ យ វំ ក ច្ឆា មិ យ វំ ក តោ វ សោ វ
ឯ កំ សា ជ កំ ប ហិ ណិ ស្ស មិ វ សោ វ សុ ទ្ធា វ រ ទ្ធិ ។
ទ តិ យ ម្មិ ទោ អា យ ស្មា ឧ ប ន ទ្ធោ ស ក្ស បុ ត្តោ
តំ សេ ជ្ជ បុ ត្តំ ឯ ត ទ វោ ច ស ចេ មេ ត្វំ អា វុ សោ
ទា តុ កា មោ សិ វ សោ ឯ កំ សា ជ កំ ទេ ហិ តិ ។
អ ម្ពា កំ ទោ ក រ ទ្ធិ កុ ល បុ ត្តា ធំ កិ ស្មី វិ យ ឯ ក សា-
ជ កំ ក រ ទ្ធិ អា ក មេ ថ ក រ ទ្ធិ យា វ យ វំ ក ច្ឆា មិ យ វំ
ក តោ វ សោ វ ឯ កំ សា ជ កំ ប ហិ ណិ ស្ស មិ
វ សោ វ សុ ទ្ធា វ រ ទ្ធិ ។ ទ តិ យ ម្មិ ទោ អា យ ស្មា
ឧ ប ន ទ្ធោ ស ក្ស បុ ត្តោ តំ សេ ជ្ជ បុ ត្តំ ឯ ត ទ វោ ច

១ ឧ. បីវរ. . . បរិក្ខារទន្តិ ។ ២ ទ្វីសុ បុរិមេសុ វាវេសុ អយមញោ ឧ. ម យោគូកេសុ
ឆ បញ្ញាយតិ គតិយវាវេយវ ទិស្សតិ ។ ៣ ឧ. ម. អាធមេហិ ។

សំណួរយកល្អ ចំរើវត្ត សំព្វបទទី ៦ ឆ័តានៃសំព្វបទ

ដូចជា ចំរើវ ចំណូលបាត សេនាសនៈនឹងគិលាន ច្បាប់យ៉ាង កែសង្គមរដ្ឋប្រឹក្សា លោក ម្ចាស់ត្រូវប្រាប់បច្ច័យទាំងនោះមកចុះ ។ ព្រះឧបនន្ទថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ បើ អ្នកប្រាថ្នានឹងប្រគេនអាត្មា ចូរអ្នកប្រគេនសាដកមួយ អំពីពួកសាដកដែល អ្នកកំពុងប្រើអស់នេះចុះ ។ សេដ្ឋបុត្រនិយាយថា ទានប្រាសយើងខ្ញុំជាកូន អ្នកមានត្រកូល នឹងមានតែសាដកមួយដើរទៅហាក់ដូចជាមិនសម (មុខគួរ ឲ្យអៀនខ្មាស) ទានប្រាស សូមលោកម្ចាស់បង្កើនចំរើវ ទំរំខ្ញុំទៅផ្ទះ ខ្ញុំ ដល់ទៅផ្ទះហើយនឹងបញ្ជូននូវសាដកមួយ អំពីពួកសាដកដែលខ្ញុំកំពុងប្រើ អស់នេះ ឬសាដកដែលល្អគ្រាន់ជាងសាដកអស់នេះ មកប្រគេនលោក ម្ចាស់ ។ ឧបនន្ទក៏ដ៏មានអាយុ ជាសក្យបុត្រ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងសេដ្ឋ- បុត្រនោះអស់វារៈពីរដងថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ បើអ្នកមានប្រាថ្នានឹងប្រគេន អាត្មា ចូរអ្នកប្រគេនសាដកមួយ អំពីពួកសាដកដែលអ្នកកំពុងប្រើអស់នេះ ចុះ ។ សេដ្ឋបុត្រនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំជាកូលបុត្រ មានតែសាដកមួយដើរទៅហាក់ដូចជាមិនសម (គួរឲ្យអៀនខ្លួនណាស់) ទានប្រាសលោកម្ចាស់សូមបង្កើនចំរើវ ទំរំខ្ញុំទៅផ្ទះ ខ្ញុំដល់ទៅផ្ទះហើយ នឹងបញ្ជូនសាដកមួយ អំពីសាដកអស់នេះ ឬសាដកដែលល្អគ្រាន់បើជាង សាដកអស់នេះ មកប្រគេនលោកម្ចាស់ ។ ឧបនន្ទក៏ដ៏មានអាយុ ជា សក្យបុត្រ បានពោលពាក្យនេះនឹងសេដ្ឋបុត្រនោះអស់វារៈបីដងថា

វិនយចំពោះ មហាវិញ្ញាណ

សព្វេ មេ ច្នៃ អាវុសោ នាតុកាមោសិ ឥតោ ឯកំ
សាដកំ ទេសីតិ ។ អម្បាកំ ខោ កន្លៃ កុលបុត្តានំ
កិស្សំ វិយ ឯកសាដកំ កន្លំ អាគមេថ កន្លៃ យាវ យវិ
កច្ឆាមិ យវិ កាតា ឥតោ វា ឯកំ សាដកំ បហិណិស្សាមិ
ឥតោ វា សុន្ទរកន្លំ ។ កី បទ តយា អាវុសោ
អនាតុកាមេន បវរិតេន យំ ភ្នំ បវរិតោ ន ទេសីតិ ។
អថខោ សោ សេដ្ឋិបុត្តោ អាយស្មតា ឧបទន្ធន
សក្យបុត្តេន និប្បឿយមាថោ ឯកំ សាដកំ នត្វា
អគមាសិ ។ មនុស្សា តំ សេដ្ឋិបុត្តំ បស្សិត្វា ឯតនេវេច្ចំ
កិស្ស ភ្នំ អយ្យ^(១) ឯកសាដកោ អាគច្ឆសីតិ ។
អថខោ សោ សេដ្ឋិបុត្តោ តេសំ មនុស្សានំ ឯតមត្តំ
អាវោទេសិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិទាចន្តិ
មហិច្ឆា ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា អសន្តដ្ឋា

១ ឧ. ម. អយ្យា ។

វិទយបិដក មហាវិកន្ត

នៃអ្នកដ៏មានអាយុ បើអ្នកចង់ប្រគេនអាត្មា ឬអ្នកប្រគេនសាដកមួយ អំពី
សាដកអស់នេះចុះ ។ សេដ្ឋីបុត្តនិយាយថា បតិគ្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន
យើងខ្ញុំជាកុលបុត្ត មានសាដកតែមួយដើរទៅហាក់ដូចជាមិនសម ទាន
ព្រោស លោកម្ចាស់សូមបង្ខំចំរើន ទំរាំខ្ញុំទៅផ្ទះ ខ្ញុំទៅដល់ផ្ទះហើយ នឹង
បញ្ជូនសាដកមួយ អំពីសាដកដែលខ្ញុំកំពុងប្រើអស់នេះ ឬសាដកដែលល្អ
គ្រាន់បើជាសាដកអស់នេះ មកប្រគេនលោកម្ចាស់ ។ ឧបនន្ទភិក្ខុនិយាយ
ថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ អាត្មាមានប្រយោជន៍អ្វី ដោយអ្នកដែលមិនចង់
ប្រគេនសោះហើយបរាណា (ព្រោះ) អ្នកបរាណានូវបច្ច័យណា ហើយ
មិនឱ្យបច្ច័យនោះ ។ សេដ្ឋីបុត្តនោះ កាលដែលឧបនន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុ
ជាសក្យបុត្តបន្ទិតបន្ទី (ញាយៗ) ក៏ប្រគេនសម្បត្តិសាដកមួយហើយ
ទៅក្នុងកាលនោះឯង ។ មនុស្សទាំងឡាយឃើញសេដ្ឋីបុត្តនោះហើយ
បាននិយាយពាក្យនេះថា អ្នកម្ចាស់ ព្រោះហេតុអ្វីបានជាអ្នកមានសាដក
តែមួយដើរមកដូច្នោះ ។ គ្រានោះ សេដ្ឋីបុត្តបានប្រាប់ដំណើរនោះ
ដល់មនុស្សទាំងឡាយនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏លើកទោស
តិះដៀល បន្តិះបង្ហាត់ថា សមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធ
ជាសក្យបុត្តនេះមានប្រាថ្នាច្រើន ឥតមានសន្តោស សមណៈពួកនេះ

៥១

ធីស្សត្តិយកណ្តោ បីវិវិក្កស្ស ធម្មនិមន្តនាយ សិក្ខាវេទនា

នយមេ^(១) សុករា ធម្មនិមន្តនាយ^(២) កាតុំ កតំ ហំ
នាម សេដ្ឋីបុត្តន ធម្មនិមន្តនាយ កយរមា នាយ
សាដកំ កណ្ឌិស្សន្តិ^(៣) ។ អស្សាសុំ ចោ ភិក្ខុ តេសំ
មនុស្សនំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខ័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្តដ្ឋា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្ត
ខ័យន្ត វិចារេន្ត កតំ ហំ នាម អាយស្មា ឧប-
នន្តោ សក្យបុត្តោ សេដ្ឋីបុត្តំ បីវំ វិញ្ញាបេស្សតីតិ ។
អថចោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេថេសុំ ។
សច្ចំ កិវ តុំ ឧបនន្ត សេដ្ឋីបុត្តំ បីវំ វិញ្ញាបេសីតិ ។
សច្ចំ ភកវតី ។ ញាតកោ តេ ឧបនន្ត អញ្ញាតកោតិ ។
អញ្ញាតកោ ភកវតី ។ អញ្ញាតកោ មោយបុរិស
អញ្ញាតកស្ស ន ជាណតិ បដិវបំ វា អប្បដិវបំ វា
សន្តំ វា អសន្តំ វា តត្ថ នាម តុំ មោយបុរិស
អញ្ញាតកំ សេដ្ឋីបុត្តំ បីវំ វិញ្ញាបេស្សសិ នេតិ
មោយបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសានាយ បសន្នានំ
វា កិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ

១ ឧ. ម. នយមេវី ។ ២ ឧ. ម. ធម្មនិមន្តនាបិ ។ ៣ ឧ. ម. ធម្មស្សន្តិ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ ចិវរវត្ត សិក្ខាបទទី ៦ និទាននៃសិក្ខាបទ

គេមិនងាយនឹងមិននូវោយធម៌បានទេ កាលបើសេដ្ឋីបុត្រមិននូវោយធម៌
មិនសមបីប៉េនីទទួលយកសាវ័កសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យ
មនុស្សទាំងនោះលើកទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាប៉ហ្វើយ ។ ពួកភិក្ខុណា
ដែលមានប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏លើកទោស
តិះដៀល បន្តបង្ហាប៉ហ្វើយ ព្រះឧបនន្ទដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្រមិនសមបីប៉េ
នឹងសុំចិវរវត្តសេដ្ឋីបុត្រសោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ក៏ក្រាបទូល
ដំណើរនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃឧបនន្ទ
ត្រូវអ្នកសុំចិវរវត្តសេដ្ឋីបុត្រ មែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ដំណើរនោះពិតមែន ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា នៃឧបនន្ទ គេត្រូវ
ជាញាតិរបស់អ្នកឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ ព្រះឧបនន្ទទូលថា បពិត្រព្រះដ៏
មានព្រះភាគ គេមិនមែនជាញាតិទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា នៃមោឃបុរស
មនុស្សមិនមែនជាញាតិ មិនដឹងការគួរឬមិនគួរ ល្អិតល្អឬមិនល្អិតល្អរបស់
មនុស្សដែលមិនមែនជាញាតិនឹងគ្នា (នោះ) ទេ នៃមោឃបុរស មិន
គួរបើអ្នកឯងសុំចិវរវត្តសេដ្ឋីបុត្រដែលមិនមែនជាញាតិ (ដូច្នោះ) សោះ
នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់មនុស្ស
ដែលនៅមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ មិនមែននាំមនុស្សដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំលឹក
តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញា-
តកំ កហាបតី វា កហាបតានី វា បិវំ វិញ្ញាបេយ្យ
និស្សក្កយំ នាចិត្តិយន្តំ ។ ឯវញ្ញំ ភក្កតា ភិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៥២] តេន ខោ បន សមយេន សម្មហុលា
ភិក្ខុ សាគេតា សាវត្ថុ អន្ធានមក្កបដិបដ្ឋា ហោន្តំ ។
អន្តរាមក្កេ ហោរា និក្ខមិត្តា តេ ភិក្ខុ អចិន្តិសុ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ ភក្កតា បដិក្ខតំ អញ្ញាតកំ កហា-
បតី វា កហាបតានី វា បិវំ វិញ្ញាបេយ្យនិ កុក្កុយន្តា
ន វិញ្ញាបេសុ យថានក្កា វ សាវត្ថុ កន្ធា ភិក្ខុ អភិវា-
នេន្តិ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ សុន្តរា ខោ ឥមេ អាវុសោ
អាជីវកា យេ ឥមេ ភិក្ខុ អភិវានេន្តិតិ ។ តេ ឯវមាហំសុ
ន មយំ អាវុសោ អាជីវកា ភិក្ខុ មយន្តិ ។ ភិក្ខុ
អាយស្កន្តំ ឧចាលី ឯតទវេចំ ឥឡំ អាវុសោ ឧចាលី
ឥមេ អនុយុញ្ញាហិតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្កតា
ឧចាលីនា អនុយុញ្ញាយនា ឯតមត្តំ អារោចេសុ^(១) ។

១ ឧបាយបោត្តេ អយមត្តោ ន ទិស្សតិ ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

គប្បីសំដែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ សុំចីវរ ចំពោះ
គហបតីក្តី គហបតីនីក្តី ដែលមិនមែនជាញាតិ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវនិស្សគ្គិយ
បាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ជាដល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

(៥២) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុជាច្រើនចេញអំពីក្រុងសាកេត
ដើរតាមផ្លូវឆ្ងាយទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ។ ពួកចោរចេញមកដណ្តើម (យក
បាត្រនិងចីវរ) របស់ភិក្ខុទាំងនោះក្នុងពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ លំដាប់នោះ
ភិក្ខុអម្បាលនោះរឿសក្តីចិត្តថា ការសុំចីវរចំពោះគហបតីក្តី គហបតី-
នីក្តី ដែលមិនមែនជាញាតិ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ហើយ
មិនហ៊ានសុំចីវរ ក៏ដើរទាំងអាក្រាតផ្លូវទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីហើយថ្វាយបង្គំ
ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា វិនិច្ឆ័យ
ទាំងឡាយ អាជីវកម្មនេះល្អ ចេះសំពះភិក្ខុទាំងឡាយដែរ ។ ភិក្ខុ
អាក្រាតទាំងនោះនិយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងមិនមែនជាអាជីវករទេ
យើងជាភិក្ខុដែរ ។ ពួកភិក្ខុក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបាលីដ៏មាន
អាយុថា វិនិច្ឆ័យនិយាយអាយុ និងមន្តលោកសង្កេតសួរមនុស្សអាក្រាត
អស់នេះមើល ។ ភិក្ខុអាក្រាតទាំងឡាយនោះ លុះព្រះឧបាលីដ៏មាន
អាយុសង្កេតសួរ ក៏បានប្រាប់ដំណើរនេះ (ដោយសព្វគ្រប់) ។

៥៣

និស្សត្តិយកណ្ណោ បីវរវត្តស្ស ធម្មិសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិទី៦៦

អថោ អាយស្មា ទិចាលី តេ ភិក្ខុ អនុប្បញ្ញត្តា
ភិក្ខុ ឯតទកោច ភិក្ខុ ឥមេ អារុសោ ទេថ តេសំ^(១)
បីវរវត្តំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ មេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារចន្តិ កងំ ហិ ធាម ភិក្ខុ
នត្តា អានុស្សន្តិ ននុ ធាម តិណោន វា បណ្ណោន វា
បដិញ្ញាទេត្តា អានុត្តន្តិ ។ អថោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ
ឯតទត្ថំ អារោចេសំ ។ អថោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ
ឯតស្មី បកវណោ ធម្មំ កងំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អច្ឆិទ្ធិបីវរស្ស វា នដ្ឋបីវរស្ស វា
អញ្ញាតតំ កហាបតិ វា កហាបតានិ វា បីវរ វិញ្ញាបេតុ
យំ អារាសំ បមមំ ឧបកត្តតិ សុចេ តត្ត ហោតិ សង្ឃស្ស
វិហារបីវរំ វា ឧត្តវត្តវណំ វា កុប្បវត្តវណំ វា ភិសិច្ឆរិ
វា តំ កហេត្វា ចារុបិតុំ តញ្ច^(២) ខោ^(៣) លភិក្ខុ

១ ឱ. ម. តេសំ ។ ២-៣ ឱ. ឌ. ហេត្តកេសុ ឆ ហោតិ ។

និស្សន្ទិយកណ្តុ បីវរគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ និទាននៃអនុប្បញ្ញត្តិ

ព្រះទុបាលីដ៏មានអាយុ លុះបានសង្កេតសួរភិក្ខុ (អាគ្រាត) ទាំង
នោះហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងនេះជាភិក្ខុហើយ លោកទាំងឡាយចូរឲ្យចីវរ
ដល់ភិក្ខុ (អាគ្រាត) ទាំងនោះផងចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដែល
មានប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏លើកទោស តិះដៀល ចន្តៈ
បង្កប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនស្របបើនឹងមានខ្លួនអាគ្រាតដើរមកសោះ
គួរតែភិក្ខុទាំងនោះបិទបាំង (រាងកាយ) ដោយស្មៅ ឬស្លឹកឈើហើយ
សិមមកទៅអេះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ
ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគក៏ទ្រង់សំដែងធម្មកថា ហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលចោរដណ្តើមយកចីវរ
ទៅក្តី ដែលមានចីវរបាត់ក្តី សុំចីវរចំពោះគហបតី ឬគហបតានី ដែល
មិនមែនជាញាតិបាន ភិក្ខុ (ដែលមានចីវរអន្តរាយ) នោះ ចូលដល់អាវុស
ណាមុន បើចីវរកងវត្តក្តី សម្ពត្តកម្រាលវត្តក្តី សម្ពត្តកម្រាលផែនដីក្តី
ស្រែមព្វក្តី របស់សង្ឃមានក្នុងអាវុសនោះ ឲ្យយកសម្ពត្តនោះ
ស្ងៀកដណ្តប់ដោយគិតថា អញបានសម្ពត្តនោះ (ស្ងៀកដណ្តប់សិន)

វិសយចំដកេ មហាវិកង្កោ

ឱទ្ធិបរិស្សាមីតិ នោ បេ ហោតិ សង្ឃស្ស វិហារចីវរំ
វា ទុត្តរត្តរណំ វា កុប្បត្តរណំ វា ភិសិដ្ឋរំ វា តិណោន
វា បណ្ណោន វា បដិច្ចាទេត្តា អាគន្ធានំ ន ភ្លេវ នន្តេន
អាគន្ធានំ យោ អាគច្ឆេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ឃវត្ថុ
បន ភិក្ខុវេ ឥបំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
ភិក្ខុ អញ្ញាតតំ កហបតិ វា កហបតានី វា ចីវរំ
វិញ្ញាបេយ្យ អញ្ញត្រ សមយា ទិស្សតិយំ មាចិត្តិយំ ។
តត្តាយំ សមយោ អច្ឆិទចីវរោ វា ហោតិ ភិក្ខុ នដ្ឋចីវរោ
វា អយំ តត្ថ សមយោតិ ។

[៥៥] យោបនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
អញ្ញាតតោ នាម មាតិតោ វា ចិតិតោ វា យាវ
សត្តមា ចិតាបហយុតា អសម្ពុទ្ធា ។ កហបតិ នាម
យោ កោចិ អតារំ អជ្ឈាវសតិ ។ កហបតានី នាម
យោ កាចិ អតារំ អជ្ឈាវសតិ ។ ចីវរំ នាម ធន្នំ

វិនយបិដក មហាវិវត្ត

ហើយនឹងទុកវិញ បើចំវែកនិវត្តក្តី សម្ពត្តសម្រាប់ក្រាលត្រៃក្តី សម្ពត្ត
សម្រាប់ក្រាលផែនដីក្តី ស្រែមព្រួញក្តី របស់សង្ឃមិនមានទេ ភិក្ខុនោះ
ត្រូវបិទបាំង (រាងកាយ) ដោយស្មៅឬស្លឹកឈើហើយសិមមក មិនត្រូវ
ដើរមកទាំងអាត្រាតឡើយ ភិក្ខុឯណាមក (ទាំងអាត្រាត) ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសំដែងសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ សុំចំវែចំពោះគហបតី ឬគហបតានី ដែល
មិនមែនជាញាតិ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ រៀរលែងតែមាន
សម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺភិក្ខុមានចំវែដែលហោរវេណ្ឌិម
យកទៅ ឬភិក្ខុមានចំវែខូច នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(៥៥) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ (ត្រង់បេយ្យាលទាំងពីរ មាន
អធិប្បាយដូចសេចក្តីក្នុងបឋមបារាជិកសិក្ខាបទ) ។ ជនដែលឥតមានជាប់
ទងគន្ធន អំពីចំណែកខាងមាតាភ្នំ អំពីចំណែកខាងបិតាភ្នំ ដរាបដល់គូ
នៃជីដូនជីតាទី ៧ ហៅថាមិនមែនជាញាតិ ។ បុរសណាមួយ
នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ (បុរសនោះ) ហៅថាគហបតី (ប្រុសមេផ្ទះ) ។
ស្រីណាមួយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ (ស្រីនោះ) ហៅថាគហបតានី
(ស្រីមេផ្ទះ) ។ ដែលហៅថាចំវែ (នោះ) គឺបណ្តាចំវែទាំង ៦ យ៉ាង

៥៥

និស្សត្តិយករណ្ណំ ពីរវិគ្គស្ស ធម្មសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិកត្តោ

ចីវរាជំ អញ្ញាតំ ចីវរំ វិកេច្ឆន្តបតំ បច្ឆិមំ^(១) ។ អញ្ញាត្រ
សមយាតិ វេទេន្ទា សមយំ ។ អច្ឆិទ្ធិចីវរោ នាម
ភិក្ខុស្ស ចីវរំ អច្ឆិទ្ធិ ហោតិ រាជ្ជហិ វា ចោបេហិ វា
នុតេហិ វា យេហិ កេហិចិ វា អច្ឆិទ្ធិ ហោតិ ។
នជ្ជចីវរោ នាម ភិក្ខុស្ស ចីវរំ អត្តនា វា នឌ្ឍំ
ហោតិ ឧទកេន វា វុឌ្ឍំ ហោតិ ឧទ្ទុបេហិ វា ឧបចិកាហិ
វា ខាយិតំ ហោតិ បរិកោគជិណ្ឌំ វា ហោតិ ។ អញ្ញាត្រ
សមយា វិញ្ញាបេតិ បយោគេ ទុក្កដំ បដិលាគេន និស្ស-
ត្តិយំ ហោតិ និស្សជ្ជិតតំ សង្ឃស្ស វា គណស្ស វា
បុគ្គលស្ស វា ។ ឯវញ្ញ បទ ភិក្ខុវេ និស្សជ្ជិតតំ ។ បេ ។
ឥទំ មេ កន្តេ ចីវរំ អញ្ញាតកំ កហាបតិកំ អញ្ញាត្រ
សមយា វិញ្ញាបិតំ និស្សត្តិយំ ឥមាហំ សង្ឃស្ស
និស្សជ្ជាមីតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យាតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យន្តិ
។ បេ ។ អាយស្មតោ នម្មិតំ ។

១ ១. វិក្កុស្សបទបច្ឆិមំ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ ចីវរវត្ត សំព្វបទទី ៦ សំព្វបទវិភង្គ

តាមតែចីវរណាមួយក៏ដោយ ដែលមានខ្នាតបើយ៉ាងតូចណា សត្រឹមល្មម
វិកច្ឆបុរាណ ។ ពាក្យថា រៀរវៃលងតែមានសម័យ គឺលើកនូវសម័យចេញ ។
ចីវរបស់ភិក្ខុដែលស្តេចទាំងឡាយរឹបយកទៅក្តី ចោរទាំងឡាយដណ្តើម
យកទៅក្តី អ្នកលេងទាំងឡាយដណ្តើមយកទៅក្តី អ្នកណាមួយដណ្តើម
យកទៅក្តី (ភិក្ខុនោះ) ហៅថា មានចីវរគេដណ្តើមយកហើយ ។ ចីវរបស់
ភិក្ខុដែលភ្លើងឆេះក្តី ដែលខ្ទឹមបន្ទាត់ទៅក្តី ដែលកណ្តុរកាត់ប្តូរកណ្តៀរការ
កាត់ក្តី ដែលចាស់ព្រោះច្រើប្រាស់ក្តី (ភិក្ខុនោះ) ហៅថា មានចីវរខូច
ហើយ ។ ឥតមានសម័យទេ ភិក្ខុសុំ (ចីវរ) ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដក្ខន្ឋប្រយោគ
ដែលសុំ ចីវរ (នោះ) ជានិស្សត្តិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុត្រូវលះចីវរ
នោះដល់សង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវលះចីវរ
យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ចីវរនេះខ្ញុំសុំចំពោះ
គហថតិមិនមែនជាញាតិដោយឥតមានសម័យទេ ជានិស្សត្តិយហើយ
ខ្ញុំសូមលះចីវរនេះដល់សង្ឃ ។ (ត្រង់បេយ្យាលទាំងបី មានអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ ក្នុងវគ្គជាមួយគ្នានេះរួចហើយ) ។

វិន័យបិដកេ មហាវិវាដោ

[៥៦] អញ្ញាតតេ អញ្ញាតកសញ្ញំ អញ្ញាត ស-
សមយា ចីវរំ វិញ្ញាបេតិ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ ។
អញ្ញាតតេ វេមតិកោ អញ្ញាត សមយា ចីវរំ វិញ្ញាបេតិ
និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតតេ អញ្ញាតកសញ្ញំ
អញ្ញាត សមយា ចីវរំ វិញ្ញាបេតិ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ ។
ញ្ញាតតេ អញ្ញាតកសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
ញ្ញាតតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ញ្ញាតតេ
ញ្ញាតកសញ្ញំ អនាបត្តិ ។

[៥៧] អនាបត្តិ សមយេ ញ្ញាតកាធំ បវរំតាធំ
អញ្ញាស្សត្តាយ អត្ថនោ ធនេន ទុម្ពត្តកស្ស អាទិ-
កម្ម្និកស្សតិ ។

ធម្មសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិទយបិណ្ឌ មហាវិក្ក

(៥៦) គហបតិមិនមែនញាតិ កិក្ខុដ៏ងច្បាស់ថា មិនមែនញាតិ
ហើយសុំចិវរ ដោយឥតមានសម័យទេ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ គហបតិ
មិនមែនជាញាតិ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសុំចិវរ ដោយឥត
មានសម័យទេ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ គហបតិមិនមែនញាតិ
កិក្ខុដ៏ងច្បាស់ថាមិនមែនញាតិ សុំចិវរ ដោយឥតមានសម័យទេ ត្រូវ
និស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ គហបតិជាញាតិ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ គហបតិជាញាតិ កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ ។ គហបតិជាញាតិ កិក្ខុដ៏ងច្បាស់ថាជាញាតិ មិនមាន
អាបត្តិឡើយ ។

(៥៧) អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខុកាលសុំចិវរក្នុងសម័យគួរ ក្នុង
សំណាកដន់ទាំងឡាយជាញាតិ ក្នុងសំណាកដន់ទាំងឡាយដែលបរា-
ណាហើយ សុំឲ្យអ្នកដទៃ (ដូរ) ដោយទ្រព្យខ្លួន ដល់កិក្ខុឆត ដល់កិក្ខុ
ជាអាទិភិក្ខុ; ។

សត្តមសិក្ខាបទី

[៥៨] តេន សមយេន តុន្ទោ ភកវា សារត្ថិយំ វិហារ-

តិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណាកស្ស អាវាមេ ។ តេន ខោ បន

សមយេន ធាតុកិយា ភិក្ខុ អច្ឆិណ្ឌបិវកេ ភិក្ខុ ឧបសង្ក-

មិត្តា ឃីវ វនេន្ទិ ភកវតា អាវុសោ អនុញ្ញាតំ អច្ឆិណ្ឌបិវស្ស

វា នដ្ឋបិវស្ស វា អញ្ញាតតំ ភហបតី វា ភហបតានី

វា បិវំ វិញ្ញាបេតុំ វិញ្ញាបេថ អាវុសោ បិវន្ទិ ។ អលំ

អាវុសោ លទ្ធិ អម្មេហិ បិវន្ទិ ។ មយំ អាវុសោ

អាយស្មនានំ អត្តាយ វិញ្ញាបេមាតិ ។ វិញ្ញាបេថ

អាវុសោតិ ។ អថខោ ធាតុកិយា ភិក្ខុ អញ្ញាតកេ

ភហបតិកេ ឧបសង្កមិត្តា ឃីវនេវេត្ថំ អច្ឆិណ្ឌបិវកា

អាវុសោ ភិក្ខុ អាគតា នេថ នេសំ បិវន្ទិ តហំ

បិវំ វិញ្ញាបេសុំ ។ តេន ខោ បន សមយេន

សិក្ខាបទទី ៧

(៥៨) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្នុង
វត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ឆត្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុមានពួក៦) ចូលទៅរកពួកភិក្ខុដែលមាន
ចីវរចោរដណ្តើមយកទៅ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុមានចីវរ ដែលចោរដណ្តើមយកទៅក្តី
ដែលមានចីវរវិនាសទៅក្តី ឲ្យសុំចីវរនឹងគហបតិ ឬនឹងគហបតានី
ដែលមិនមែនជាញាតិបាន ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ចូរសុំចីវរទៅ ។
ពួកភិក្ខុដែលចោរដណ្តើមយកចីវរនោះឆ្លើយថា ល្ហើយអាវុសោ យើង
បានចីវរហើយ ។ ពួកឆត្វគ្គិយភិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើង
នឹងសុំចីវរឲ្យលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា
ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ចូរសុំចុះ ។ គ្រានោះ ពួកឆត្វគ្គិយ-
ភិក្ខុចូលទៅរកពួកគហបតិដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយបានពោលពាក្យ
នេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានចីវរចោរដណ្តើមយកទៅ
ឥឡូវនេះលោកនិមន្តមក អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រគេនចីវរដល់លោកទាំង
នោះផងចុះ ហើយក៏សុំចីវរមានចំនួនច្រើន ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង

វិទយចំណេ មហាវិកង្កោ

អញ្ញតរោ បុរិសោ សកាយំ និសិទ្ធា អញ្ញតរំ បុរិសំ
ឯតទរោច អច្ឆន្ទបិវត្តោ អយ្យា អាតតា នេសំ
មយា បិវំ ទិន្ទន្តិ ។ សោមិ ឯវមាហា មយាមិ ទិន្ទន្តិ ។ អ-
បរោមិ ឯវមាហា មយាមិ ទិន្ទន្តិ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ
វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា
ន មត្តំ ជាតិក្ខា ពហុំ បិវំ វិញ្ញាបេស្សន្តិ ទុស្សរណ៍ដ្ឋំ វា
សមណា សក្យបុត្តិយា ករិស្សន្តិ បត្តាហិកសាលំ
វា^(១) បសារេស្សន្តិតិ ។ អស្សាសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ
មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិចា សន្តជា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម នព្វតិយា ភិក្ខុ
ន មត្តំ ជាតិក្ខា ពហុំ បិវំ វិញ្ញាបេស្សន្តិតិ ។ អថខោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ សច្ចំ កិរ
តុមេ ភិក្ខុវេ ន មត្តំ ជាតិក្ខា ពហុំ បិវំ វិញ្ញាបេស្សន្តិ ។
សច្ចំ ភកវតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា ភកវតំ កតំ ហិ

១ កត្តបិ ពោធិកេ វត្តសន្និប្បយំ វា អាបណោ បសារេស្សន្តិតិ ពាលោ ទិស្សតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញា

មានបុរសម្នាក់អង្គុយក្នុងរោងសម្រាប់ប្រជុំ បានពោលពាក្យនេះនឹងបុរស
ម្នាក់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយដែលមានចីវរចោរដណ្តើមយកទៅ ឥឡូវ
លោកនិមន្តមក ខ្ញុំបានប្រគេនចីវរដល់លោកម្ចាស់ទាំងនោះហើយ ។ បុរស
នោះឯងពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំក៏បានប្រគេនចីវរដែរ ។ បុរសឯទៀតនិយាយ
យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំក៏បានប្រគេនដែរ ។ ដនទាំងឡាយអម្បាលនោះពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ពួកសមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យ-
បុត្ត មិនសមបើនឹងមិនដឹងប្រមាណហើយសុំចីវរមានចំនួនច្រើន (យ៉ាងនេះ
សោះ) ពួកសមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តនឹងធ្វើដំនួញសម្តុតឬថា
នឹងតាំងពនធុរលក់សម្តុត (ទេដឹង) ។ ពួកភិក្ខុបានឮពាក្យមនុស្ស
ទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណា
មានប្រាថ្នាគិត ជាអ្នកសន្តោស ។ បេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះ ក៏ពោលទោស
តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ពួកភិក្ខុត្រូវតែយមិនសមបើនឹងមិនដឹងប្រមាណ
ហើយសុំចីវរមានចំនួនច្រើន (យ៉ាងនេះ) សោះ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះ ក៏ក្រាបទូលដំណើរនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយមិនដឹងប្រមាណហើយ
សុំចីវរមានចំនួនច្រើន មែនឬ ។ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សេចក្តីនោះ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា

៥៧

និស្សត្តិយកណ្តោ បីវរក្ខស្ស សក្កមសំព្វាបទស្ស បញ្ញត្តិ

នាម ឥន្ទ្រ មោយ បុរិសា ន មត្តំ ជាទិត្យា ពហុ
បីវរ(១) វិញ្ញាបេស្សេន ទេតំ មោយ បុរិសា អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យេកាវាយ ។ បេ ។
ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ សមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេថ
តណ្ហេ អញ្ញាតកោ កហបតិ វា កហបតានិ វា ពហុហិ
បីវរេហិ អភិហដ្ឋិ បវរេយ្យ សន្តត្តបរមទេន ភិក្ខុនា
តតោ បីវរំ សាទិតត្ថំ តតោ បេ ឧត្តរំ សាទិយេយ្យ
និស្សត្តិយំ ពាចិត្តិយន្តិ ។

[៥៧] តណ្ហេតិ អច្ឆន្ទបីវរកំ ភិក្ខុំ ។ អញ្ញាតកោ
នាម មាតិតោ វា បិតិតោ វា យាវ សត្តមា បិតាមហាយុតា
អសម្ពន្ធោ ។ កហបតិ នាម យោ កោចិ អការំ
អដ្ឋាវសតិ ។ កហបតានិ នាម យោ កាចិ អការំ
អដ្ឋាវសតិ ។ ពហុហិ បីវរេហិតិ ពហុកេហិ បីវរេហិ ។

១ កត្តបិ ហេតុពេ ពហុនំ បីវរកតិ ទិស្សតិ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ ចីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងមិនដឹង
ប្រមាណសុំចីវរមានចំនួនច្រើន នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ
មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិន
ទានជ្រះថ្លាហើយ ឬមិនមែននាំឲ្យរឹងរិតតែកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដល់ជន
ទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា បើគហបតីក្តី
គហបតានីក្តី បរវណ្ណាដល់ភិក្ខុនោះ ដើម្បីឲ្យកាន់យកតាមត្រូវការ
ដោយចីវរដ៏ច្រើន ភិក្ខុនោះគប្បីត្រេកអរចំពោះចីវរនោះ តែត្រឹមអន្តរ-
វាសក នឹងទុត្តរាសន្តិ បើភិក្ខុត្រេកអរឲ្យលើសជាងកំណត់នោះ ត្រូវ
និស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

[៥៧] ត្រង់ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុមានចីវរដែលចោរ
ដណ្តើមយកទៅ ។ ជនដែលមិនជាប់អំពើចំណែកមាតាភ្នំ អំពើចំណែក
បិតាភ្នំ ដរាបដល់គូនៃដីដូនដីតាជាតំប ៧ ហៅថាមិនមែនញាតិ ។
មនុស្សប្រុសណាមួយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មនុស្សប្រុសនោះហៅថា គហ-
បតិ ។ មនុស្សស្រីណាមួយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មនុស្សស្រីនោះហៅថា
គហបតានី ។ ពាក្យថា ចីវរច្រើន គឺចីវរមានប្រមាណច្រើន ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អភិបាដ្ឋំ បវាយ្យាតិ យាវតកំ វេចសិ តាវតកំ កណ្ណា-
ហិតិ ។ សន្តរតរមរមន្តន កិក្កុនា តតោ បិវំ សាទិត-
ព្វន្តិ សចេ តិណំ នដ្ឋានិ ហោនិ ទ្វេ សាទិតព្វន្តិ ទ្វេ
នដ្ឋានិ ឯកំ សាទិតព្វំ ឯកំ នដ្ឋំ ន^(១) សាទិតព្វំ ។
តតោ ច ទុត្តរំ សាទិយេយ្យាតិ តទុត្តរំ វិញ្ញាបេតិ បយោកេ
ទុក្កដំ ។ បដិលាកេន និស្សក្កិយំ ហោតិ និស្សដ្ឋិតព្វំ
សង្ឃស្ស វា កណស្ស វា បុគ្គលស្ស វា ។ ឯវព្វា
បន កិក្កុវេ និស្សដ្ឋិតព្វំ ។ បេ ។ វេទំ មេ កន្តេ
បិវំ អញ្ញាតកំ កហបតិកំ^(២) តទុត្តរំ វិញ្ញាបេតិ និស្សក្កិយំ
វេហាហំ សង្ឃស្ស និស្សដ្ឋាមិតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យាតិ
។ បេ ។ ទទេយ្យន្តិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មិតិ ។

១ ឌ. ម. ន កិក្កិ ។ ២ ធិតោ បរិ ឌ. ម. ហោត្តកេសុ ឧបសង្កមិត្វតំ ពាហេ ទិស្សតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិវត្ត

ពាក្យថា នាំមកបរវេណា គឺត្រីហស្តពោលថា លោកម្ចាស់ត្រូវការចីវរ
ប៉ុន្មានចូរទទួលយកប៉ុណ្ណោះចុះ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះគប្បីត្រេកអរនឹងចីវរ
ចំពោះចីវរដែលគេនាំមកនោះ កំណត់ត្រីមអន្តរវាសកន៍នឹងទុក្ខរាសន៍ គឺថា
បើចីវរទាំងបីវិនាសទៅហើយ ភិក្ខុគប្បីត្រេកអរត្រឹមតែចីវរតែ (បើ) ចីវរ
ពីរវិនាសទៅ ភិក្ខុគប្បីត្រេកអរត្រឹមតែចីវរមួយ (បើ) ចីវរវិនាសទៅតែមួយ
ភិក្ខុកុំគប្បីត្រេកអរ (នឹងចីវរឯទៀត) ឡើយ ។ ពាក្យថា បើភិក្ខុត្រេកអរ
ឲ្យលើសជាងកំណត់នោះ គឺភិក្ខុសុំចីវរលើសជាងកំណត់នោះ ត្រូវអា-
បតិទុកដកដីប្រយោគដែលសុំ ។ ចីវរដែលបានមកជានិស្សគ្គិយ
ភិក្ខុត្រូវលះបង់ចីវរនោះដល់សង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចីវរនោះ ភិក្ខុគប្បីលះបង់យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចម្រើន ចីវរនេះ ខ្ញុំសូមព័ត៌ហបតិមនៃមនជាញាតិឲ្យលើសពីកំណត់នោះ
ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះបង់ចីវរនេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ គប្បីឲ្យ ។ បេ ។
គប្បីឲ្យ ។ បេ ។ ខ្ញុំឲ្យដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

៦១

និស្សត្តិយកណ្តោ បីវរវត្តស្ស សន្តមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវា

[៦០] អញ្ញាតតេ អញ្ញាតកសញ្ញា តទុត្តរំ បីវរំ
វិញ្ញាបេតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតតេ វេមតិកោ
តទុត្តរំ បីវរំ វិញ្ញាបេតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។
អញ្ញាតតេ ញាតកសញ្ញា តទុត្តរំ បីវរំ វិញ្ញាបេតិ
និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ ញាតតេ អញ្ញាតកសញ្ញា
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ញាតតេ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ ញាតតេ ញាតកសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[៦១] អនាបត្តិ សេសកំ អាហារិស្សមីតិ ហរោ
ត្ថតិ សេសកំ តុយ្យវ ហោត្ថតិ ទេន្ទំ ន អច្ច្នការណា
ទេន្ទំ ន ទដ្ឋការណា ទេន្ទំ ញាតកាធំ បវរំតាធំ
អត្តោ ធនេន ឧត្តត្តកស្ស អាទិកម្ម្នកស្សតិ ។

សន្តមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ ចីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

(៦០) គហបតិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ
ហើយសូមចីវរឲ្យលើសពីកំណត់នោះ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។
គហបតិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសូមចីវរឲ្យ
លើសពីកំណត់នោះ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ គហបតិមិនមែនជាញាតិ
ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ ហើយសូមចីវរឲ្យលើសពីកំណត់នោះ ត្រូវ
និស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ គហបតិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ គហបតិជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ គហបតិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(៦១) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលនាំចីវរទៅដោយគិតថា
អញនឹងនាំចីវរដែលសល់មក ដល់ភិក្ខុដែលទាយកប្រគេនដោយពាក្យថា
ចីវរដែលសល់ចូរមានដល់លោកចុះ ដល់ភិក្ខុដែលទាយកប្រគេន
ដោយឥតមានហេតុគឺចោរដណ្តើមយកចីវរ ដល់ភិក្ខុដែលទាយកប្រគេន
ដោយឥតមានហេតុគឺចីវរបាត់ ដល់ភិក្ខុត្រេកអរនឹងចីវររបស់ញាតិ
ទាំងឡាយ ដល់ភិក្ខុត្រេកអរនឹងចីវររបស់ជនដែលគេបរាណាឲ្យ ដល់ភិក្ខុ
ត្រេកអរនឹងចីវរដែលបានដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជា
ខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

អង្គបសិក្ខាបទី

(៦២) តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ
បន សមយេន អញ្ញាតវេ បុរិសោ បជាបតី ឯតទរោច
អយ្យំ ឧបនន្ទំ ចីវរេន អញ្ញានេស្សមីតិ ។ អស្សេសិ
ខោ អញ្ញាតវេ បិណ្ឌាទាតចារិកោ កិក្ខុ តស្ស បុរិសស្ស
តមំ វាចំ កាសមានស្ស ។ អថខោ សោ កិក្ខុ យេនា-
យស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
អាយស្មន្ទំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ ឯតទរោច មហាបុត្តោ-
សិ ត្ថំ អារុសោ ឧបនន្ទំ អមុកស្មី ឱកាសេ អញ្ញាតវេ
បុរិសោ បជាបតី ឯតទរោច អយ្យំ ឧបនន្ទំ ចីវរេន
អញ្ញានេស្សមីតិ ។ អត្តារុសោ មំ សោ ឧបដ្ឋាកោតិ ។
អថខោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ យេន សោ
បុរិសោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ បុរិសំ ឯតទរោច
សន្ទំ កិរ មំ ត្ថំ អារុសោ ចីវរេន អញ្ញានេតុកាមោសីតិ ។

សិក្ខាបទទី ៨

(៦២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្នុងវត្តព្រះជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះ
បុរសម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធថា អញនឹងឲ្យលោកម្ចាស់
ឧបនន្ទស្បៀកដណ្តប់ចីវរ ។ កាលដែលបុរសនោះកំពុងនិយាយពាក្យយ៉ាង
នេះ ក៏ក្តៅអ្នកប្រព្រឹត្តិបិណ្ឌិក ១ អង្គបានឮ (ពាក្យនោះច្បាស់) ។ ទើប
ក៏ក្តៅនោះចូលទៅក្រែងឧបនន្ទដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្ត លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្តថា ម្ចាស់
អារុសោឧបនន្ទ លោកជាអ្នកមានបុណ្យច្រើន(ព្រោះ)ក្នុងភ័ក្ត្រសង្ខារ
នានាបុរសម្នាក់ និយាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធថា អញនឹងឲ្យលោកម្ចាស់
ឧបនន្ទស្បៀកដណ្តប់ចីវរ ។ ព្រះឧបនន្ទនិយាយថា ម្ចាស់អារុសោ បុរស
នោះជាឧបដ្ឋាក្ខំ ។ ព្រះឧបនន្ទដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្ត ចូលទៅក្រែងបុរស
នោះ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសនោះថា ម្ចាស់
អ្នកដ៏មានអាយុ ឮថាអ្នកមានប្រាជ្ញាដ៏ឲ្យភាគស្បៀកដណ្តប់ចីវរ មែនឬ ។

៦៣

និស្សក្ខិយកណ្ណោ បីវរវន្តស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិនិទានំ

អថិ មយ្យេ^(១) ឯវំ ហោតិ អយ្យេ ឧបនេន្ទិ បីវរេន អន្តា-
នេស្សាមីតិ ។ សចេ ចោ មំ ត្វំ អាវុសោ បីវរេន
អន្តានេតុតោហាសិ ឯវ្យុបេន បីវរេន អន្តានេហិ ក្យោហំ
នេន អច្ឆន្នោមិ កវិស្សាមិ យាហំ ន បរិកុញ្ញិស្សា-
មីតិ ។ អថចោ សោ បុរិសោ ឧជ្ឈាយតិ ធីយតិ
វិចារេតិ មហិច្ឆា ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា
អសន្តដ្ឋា នយិមេ សុភរា បីវរេន អន្តានេតុ កតំ
ហិ នាម អយ្យោ ឧបនេន្ទោ បយា បុព្វេ អប្បវារិតោ
ឧបសន្តមិត្តា បីវរេ វិកប្បំ អាបន្និស្សនីតិ ។ អស្សោសុំ
ចោ ភិក្ខុ តស្ស បុរិសស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ធីយន្តស្ស
វិចារេន្តស្ស ។ យេ នេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្តដ្ឋា
។ បេ ។ នេ ឧជ្ឈាយន្តិ ធីយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ
នាម អាយស្មា ឧបនេន្ទោ សក្យបុត្តោ បុព្វេ អប្បវារិតោ
កហាបតិកំ ឧបសន្តមិត្តា បីវរេ វិកប្បំ អាបន្និស្សនីតិ ។
អថចោ នេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមន្តំ អាពេចសុំ ។
សច្ចំ កវិ ត្វំ ឧបនេន្ទ បុព្វេ អប្បវារិតោ កហាបតិកំ

១ ឧ. ម. មេយ្យ ។ មេ អយ្យ ឥតិ ទ្វិសុបិ វិកប្បេសុ បទន្តោទោ ។

ឥស្សត្តិយកណ្ណ ចីវរវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ បញ្ញត្តិមិទាន

បុរសនោះនិយាយថា មែន លោកម្ចាស់ ខ្ញុំគិតយ៉ាងនេះថា អញនឹងឲ្យ
លោកម្ចាស់ឧបនន្ទស្ងៀកដណ្តប់ចីវរ ។ ព្រះឧបនន្ទនិយាយថា ម្ចាស់
អាវុសា បើអ្នកមានប្រាថ្នាឲ្យអាត្មាស្ងៀកដណ្តប់ចីវរ ឬឲ្យអាត្មាស្ងៀក
ដណ្តប់ចីវរវែបយ៉ាងនេះចុះ (ព្រោះថា) បើអាត្មាមិនប្រើប្រាស់នូវចីវរណា
អាត្មានឹងធ្វើខ្លួនឲ្យជាអ្នកស្ងៀកដណ្តប់នូវចីវរនោះ ដូចម្តេចបាន ។ ឯបុរស
នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកសមណៈជាកូនចៅ
ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តអស់នេះ មានសេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន មិនមានសន្តោស
ពួកសមណៈអស់នេះទាយកមិនដាយនឹងឲ្យស្ងៀកដណ្តប់ចីវរទេ មិនសម
បើលោកម្ចាស់ឧបនន្ទដែលអញមិនទាន់បរវណាមុន ហើយមកកំណត់
ចីវរ (យ៉ាងនេះ) ឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យបុរសនោះក៏ពុំ
ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស ។ បេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា មិនសមបើ ព្រះឧបនន្ទដ៏មានអាយុ
ជាសក្យបុត្ត គេមិនទាន់បរវណាមុន ហើយចូលទៅកេតហបតិ ហើយ
កំណត់ចីវរ (យ៉ាងនេះ) ទេ ។ ត្រាវនោះ ភិក្ខុអម្បាលនោះ ក្រាបទូល
សេចក្តីនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ឧ-
បនន្ទ ឮថាអ្នកឯង គេមិនទាន់បរវណាមុន ហើយចូលទៅកេតហបតិ

វិធីបដិសេធ មហាវិវត្តោ

ឧបសម្ព័ន្ធមិត្តា ចីវរេ វិកលប្បំ អាបជ្ជសីតិ ។ សច្ចំ
កកវាតិ ។ ញាតកោ តេ ឧបនន្ត អញ្ញាតកោតិ
អញ្ញាតកោ កកវាតិ ។ អញ្ញាតកោ មោយបុរិស
អញ្ញាតកស្ស ទ ជាលាតិ បដិវ្រប់ វា អប្បដិវ្រប់
វា សន្នំ វា អសន្នំ វា តត្ត លាម^(១) ត្វំ មោយបុរិស
បុព្វ អប្បវារិតោ អញ្ញាតកំ គហបតិកំ ឧបសម្ព័ន្ធមិត្តា
ចីវរេ វិកលប្បំ អាបជ្ជិស្សសិ នេតំ មោយបុរិស អប្បសញ្ញា
វា បសាទាយ បសញ្ញាធំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ មេ
ឯវញ្ច បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបធំ ឧទ្ធិសេយ្យា
ថ កិក្ខុំ បនេវ ឧទ្ធិស្ស អញ្ញាតកស្ស គហបតិស
វា គហបតានិយា វា ចីវរេតាបធំ^(២) ឧបក្ខដំ ហោ
ឥមំនា ចីវរេតាបនេន ចីវំ ចេតាបេត្វា ឥត្តន្ទា
កិក្ខុំ ចីវរេន អញ្ញាទេស្សមីតិ ។ តត្ត ចេ សោ កិក្ខុំ

១ កត្តបិ បោត្តពេ កថញ្ញិ នាម ត្វំ មោយបុរិសាតិ ទិស្សតិ ។ ២ បីវំ ចេតាបេត្តិ បរិវត្តេន
ឯគេន បីវម្បលេនាតិ បីវចេតាបត្តំ ។ យទាទីតា សុត្តេន តាពមោតិ គន្ធិយំ វុត្តំ ។ តវ
យេវយ្យេន បីវចេតាបត្តិ បរត្តិ ។ តិ បមាណំ ន ហោតិ ទ្វេភារិស្ស ការណារតោ

វិទយបិណ្ឌ មហាវិក្ក

ហើយកំណត់ចំរើរ មែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ម្នាលឧបនន្ទ គ្រហស្ថនោះជាញាតិ
របស់អ្នក ឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
គ្រហស្ថនោះ មិនមែនជាញាតិទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមោឃបុរស
ជនមិនមែនជាញាតិរមែងមិនដឹងការសមគ្រក្តី មិនសមគ្រក្តី ការល្អិតល្អក្តី
មិនល្អិតល្អក្តី របស់ជនដែលមិនមែនជាញាតិទេ ម្នាលមោឃបុរស
អ្នកឯងដែលគេមិនបានបរាណមុន ហើយចូលទៅរកគហបតី មិនមែនជា
ញាតិហើយកំណត់ចំរើរដូចម្តេចបាន ម្នាលមោឃបុរសអំពើនេះ មិនមែន
នាំឲ្យរកតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនបានជ្រះថ្លាទេ ឬមិន
មែននាំឲ្យរើតតែរកតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លា
ហើយទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើង
នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ដម្លែចំរើរដែលគហបតីក្តី គហបតានីក្តី មិន
មែនជាញាតិចំពោះភិក្ខុហើយតាំងទុកថា ខ្ញុំនឹងទិញចំរើរដោយដម្លែចំរើរ
នេះ ហើយនឹងឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះ ស្ងៀកដណ្តប់ចំរើរ ។ បើភិក្ខុនោះ

៦៥

និស្សត្តិយកណ្តែង បីវេទ្តស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

បុព្វេ អប្បវារិកោ ឧបសង្កម័ត្វា បីវេ វិកប្បំ អាចន្តេយ្យ សាដុ វត មំ អាយស្មា ឥមំនា បីវេចតាបនេន ឯវុបំ វំ ឯវុបំ វំ បីវំ ចេតាបេត្វា អច្ឆានេហិតិ កល្យាណ- កម្យតំ ឧទានាយ និស្សត្តិយំ វាចិត្តិយន្តំ ។

[៦៣] ភិក្ខុំ បនេវ ឧទ្ទិស្សានិ ភិក្ខុស្សត្វាយ ភិក្ខុំ អារម្មណំ ករិត្វា ភិក្ខុំ អច្ឆានេតុកាមោ ។ អញ្ញាតកោ ធាម មាតិកោ វំ បិតិកោ វំ យាវ សត្តមា បិមាមហយុតា អសម្ពុត្តោ ។ កហាបតិ ធាម យេ កោចិ អតារំ អជ្ឈាវសតិ ។ កហាបតាជី ធាម យា កោចិ អតារំ អជ្ឈាវសតិ ។ បីវេចតាបនំ ធាម ហិរញ្ញំ វំ សុវណ្ណំ វំ មណិ វំ មុត្តា វំ មសារកល្លំ វំ ផលិកោ វំ បដកោ វំ សុត្តំ វំ កប្បសោ វំ^(១) ។ ឥមំនា បីវេចតាបនេនាតិ បច្ចុបដ្ឋតេន ។ ចេតាបេត្វាតិ បរិវេដ្ឋត្វា^(២) ។ អច្ឆានេស្សាមិតិ នស្សាមិ ។ តត ចេ សោ ភិក្ខុតិ យំ ភិក្ខុំ ឧទ្ទិស្ស បីវេចតាបនំ

១ ឧ ម បីវេចតាបនំ នាម ហិរញ្ញំ វំ សុវណ្ណំ វំ មុត្តា វំ មណិ វំ បរាឡោ វំ ផាលោ វំ បដិកោ វំ សុត្តា វំ កប្បសោ វំ ។ ២ ឧ. ម. បរិវេដ្ឋត្វា ។

និស្សត្តិយកណ្ណ បីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ សិក្ខាបទវិវត្ត

ដែលគេមិនបានបរាណាមុន ហើយចូលទៅក្នុងទីនោះ ព្រោះអាស្រ័យ
សេចក្តីចង់បានចីវរល្អ ហើយកំណត់ចីវរដោយពាក្យថា ល្អហើយអ្នក
ដ៏មានអាយុ អ្នកចូរទិញចីវរមានបែបយ៉ាងនេះក្តី ។ ដោយដម្លែចីវរនេះ
ហើយឲ្យអាគ្នាស្ងៀកដណ្តប់ចុះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

[៦៣] ត្រង់ពាក្យថា ចំពោះភិក្ខុ គឺដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុ ធ្វើ
ភិក្ខុឲ្យជាអារម្មណ៍ មានប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុស្ងៀកដណ្តប់ចីវរ ។ ផងដែល
មិនជាប់អំពីចំណែកខាងមាតាភ្នំ អំពីចំណែកខាងបិតាភ្នំ ដរាបដល់គូរនៃ
ដីដូនដីតាទី ៧ ហៅថា មិនមែនជាញាតិ ។ បុរសណាមួយនៅគ្រប់
គ្រងផ្ទះ បុរសនោះហៅថា គហបតិ ។ ស្រីណាមួយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ
ស្រីនោះហៅថា គហបតានី ។ ប្រាក់ភ្នំ មាសភ្នំ កែវមណីភ្នំ កែវ
មកាភ្នំ កែវមកិតភ្នំ កែវផលិតភ្នំ សម្ពត្តប្បុសក្ខាភ្នំ អម្បូរភ្នំ កប្បាសភ្នំ
ហៅថាដម្លែចីវរ ។ ពាក្យថា ដោយដម្លែចីវរនេះ គឺដោយ
ដម្លែចីវរដែលតាំងឡើងចំពោះ ។ ពាក្យថា ទិញ គឺប្តូរគ្នា ។
ពាក្យថា អញ្ជូននឹងឲ្យស្ងៀកដណ្តប់ គឺថា អញ្ជូននឹងប្រគល់ ។
ពាក្យថា បើភិក្ខុនោះ គឺដម្លែចីវរដែលទាយកដកល់ទុកចំពោះភិក្ខុណា

វិទយបិដកេ មហាវិក្កោ

ឧបក្ខដំ ហោតិ សោ ភិក្ខុ ។ បុព្វេ អប្បវារិតោតិ
បុព្វេ អវុត្តោ ហោតិ កីទិសេន តេ កន្តេ ចីវរេន អត្តោ
កីទិសំ តេ ចីវំ ចេតាបេស្សមីតិ(១) ។ ឧបសង្កមិត្តាតិ
យវំ កុញ្ញ យត្ត កត្តចំ ឧបសង្កមិត្តា ។ ចីវរេ វិកេប្បំ
អាមជ្ជេយ្យាតិ អាយតំ វា ហោតុ វិត្តតំ វា អប្បិតំ វា
សណ្ណំ វា ។ ឥមីនា ចីវរេចេតាបនេនាតិ បច្ចុបដ្ឋិតេន ។
ឯវរូបំ វា ឯវរូបំ វាតិ អាយតំ វា វិត្តតំ វា អប្បិតំ វា
សណ្ណំ វា ។ ចេតាបេត្តាតិ បវរដ្ឋិតា ។ អត្តាទេហិតិ
នដ្ឋេហិ ។ កល្យាណកម្យតំ ឧបាទាយាតិ សាធុត្តិកោ
មហាគ្សត្តិកោ ។ តស្ស វិចនេន អាយតំ វា វិត្តតំ វា
អប្បិតំ វា សណ្ណំ វា ចេតាបេតិ បយោកេ ទុក្ខដំ
បដិលាកេន និស្សត្តិយំ ហោតិ និស្សដ្ឋិតតំ សង្ឃស្ស
វា កណស្ស វា បុត្តលស្ស វា ។ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ
និស្សដ្ឋិតតំ ។ បេ ។ ឥទំ មេ កន្តេ ចីវំ បុព្វេ អប្បវារិតោ(២)
អញ្ញាតិកំ កហបតិកំ ឧបសង្កមិត្តា ចីវរេ វិកេប្បំ អាបន្នំ
និស្សត្តិយំ ឥមាហំ សង្ឃស្ស និស្សដ្ឋាមីតិ ។ បេ ។ ទ.
នេយ្យាតិ ។ បេ ។ នេយ្យនិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ នម្ពិតិ ។

១ ទ. ម. ចេតាបមីតិ ។ ២ កត្តបិ ពោត្តកេ អប្បវារិតំ ទិស្សតិ អយម្មន ពាលោ
អប្បវារិតោតិ យុត្តកោ ។

វិធម្មបិដក មហាវគ្គ

គឺភិក្ខុនោះឯង ។ ពាក្យថា គេមិនបានបរវណាមុន គឺគេមិនទាន់និយាយ
មុនថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកត្រូវការដោយចីវរដូចម្តេច ខ្ញុំនឹង
ទិញចីវរដូចម្តេចប្រគល់លោក ។ ពាក្យថា ចូលទៅ គឺទៅកាន់ផ្ទះ (គេ)
ឬចូលទៅរកគេក្នុងទីណាមួយ ។ ពាក្យថា កំណត់ចីវរ គឺចីវរវែងក្តី
ធំក្តី សាច់ដីតក្តី សាច់មតក្តី ។ ពាក្យថា ដោយដម្លៃចីវរនេះ
គឺដោយដម្លៃចីវរដែលតាំងឡើងចំពោះ ។ ពាក្យថា បែបយ៉ាងនេះក្តី ។
គឺចីវរវែងក្តី ធំក្តី មានសាច់ដីតក្តី មានសាច់មតក្តី ។ ពាក្យថា ទិញ
គឺប្តូរគ្នា ។ ពាក្យថា បូរឲ្យស្បែកដណ្តប់ គឺបូរឲ្យ ។ ពាក្យថា ព្រោះ
អាស្រ័យសេចក្តីចង់បានចីវរ គឺជាអ្នកត្រូវការចីវរ ជាអ្នកត្រូវការចីវរ
មានដម្លៃច្រើន ។ ទាយកទិញចីវរវែងក្តី ធំក្តី មានសាច់ដីតក្តី មានសាច់
មតក្តី តាមសំដីភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះត្រូវពាបត្តិទុកដកដងប្រយោគដែលប្រើ
ចីវរនោះជាទិស្សគ្លីយ កងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុត្រូវលះដល់សង្ឃ
បុគ្គលៈ ឬបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចីវរភិក្ខុត្រូវលះយ៉ាងនេះ
។ បេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ចីវរខ្ញុំនេះគេមិនបានបរវណាមុន
ខ្ញុំចូលទៅរកគេហបតីមិនមែនជាញាតិ ហើយកំណត់ចីវរ ជាទិស្សគ្លីយ
ខ្ញុំសូមលះចីវរនេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ សង្ឃគប្បីឲ្យ ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីឲ្យ ។ បេ ។ ខ្ញុំឲ្យចីវរដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

៦៧

និស្សត្តិយកណ្តោ បីវេក្ខស្ស អង្គមសិក្ខាបទស្ស អនាបតិវារោ

[៦៤] អញ្ញាតតេក អញ្ញាតកកសញ្ញា បុព្វេ អប្បវារិតោ
កហាបតិកំ ឧបសង្កម្មិត្វា ចីវរេ វិកប្បំ អាបជ្ជតិ និស្សត្តិ-
យំ ចាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតតេក វេមតិកោ បុព្វេ អប្បវារិតោ
កហាបតិកំ ឧបសង្កម្មិត្វា ចីវរេ វិកប្បំ អាបជ្ជតិ
និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតតេក ញាតកកសញ្ញា បុព្វេ
អប្បវារិតោ កហាបតិកំ ឧបសង្កម្មិត្វា ចីវរេ វិកប្បំ
អាបជ្ជតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ ញាតតេក អញ្ញាត-
កកសញ្ញា អាបតិ ទុក្កជស្ស ។ ញាតតេក វេមតិកោ
អាបតិ ទុក្កជស្ស ។ ញាតតេក ញាតកកសញ្ញា អនាបតិ ។

[៦៥] អនាបតិ ញាតកានំ បវារិតានំ អញ្ញាស្សត្តាយ
អត្តោ ធនេន មហាភ្នំ ចេតាបេតុកាមស្ស អប្បភ្នំ
ចេតាបេតិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

អង្គមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

សិទ្ធិស្បៀងកណ្តា ចីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ៨ វិវះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[៦៤] គហបតិមិនមែនញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ គេមិន
បានបក់រណាមុន ចូលទៅរកគហបតិ ហើយកំណត់ចីវរ ត្រូវនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ ។ គហបតិមិនមែនញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ គេមិន
បានបក់រណាមុន ចូលទៅរកគហបតិ ហើយកំណត់ចីវរ ត្រូវនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ ។ គហបតិមិនមែនញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ គេមិន
បានបក់រណាមុន ចូលទៅរកគហបតិ ហើយកំណត់ចីវរ ត្រូវនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ ។ គហបតិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ គហបតិជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ គហបតិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៦៥] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលកំណត់ចីវរ ក្នុងសំណាកជនជា
ញាតិ ជនដែលបានបក់រណាហើយ ដល់ភិក្ខុដែលកំណត់ចីវរដើម្បី
ប្រយោជន៍ភិក្ខុដទៃ ដល់ភិក្ខុដែលកំណត់ចីវរដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ដល់
ភិក្ខុដែលទាយកមានប្រាថ្នានឹងទិញចីវរមានដៃម្លូច្រើនប្រគេន ឲ្យទិញចីវរ
មានដៃម្លូចចិញ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៨ ចប់ ។

ឆវិមសិក្ខាបទី

[៦៦] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកកំ សារវត្ថុយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថវិល្លាតិស្ស អារាមេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន អញ្ញាតវេ បុរិសោ អញ្ញាតំ បុរិសំ
ឯតទកេច អយ្យំ ឧបនន្តំ ចីវរេន អដ្ឋានេស្សាមីតិ ។
សោចិ ឯវមាហា អហម្មំ អយ្យំ ឧបនន្តំ ចីវរេន អដ្ឋា-
នេស្សាមីតិ ។ អស្សោសិ ទោ អញ្ញាតវេ បិណ្ណាបា-
កោ កិក្ខុ តេសំ បុរិសានំ ឥមំ កថាសល្លាមិ ។
អថទោ សោ កិក្ខុ យេនាយស្សា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យ-
បុត្តំ ឯតទកេច បហាបុត្តោសិ ត្ថំ អារិសោ ឧបនន្ត
អមុកស្មី ឱកាសេ អញ្ញាតវេ បុរិសោ អញ្ញាតំ បុរិសំ
ឯតទកេច អយ្យំ ឧបនន្តំ ចីវរេន អដ្ឋានេស្សាមីតិ សោចិ
ឯវមាហា អហម្មំ អយ្យំ ឧបនន្តំ ចីវរេន អដ្ឋានេស្សាមីតិ ។
អត្តារិសោ មំ តេ ឧបដ្ឋាកាតិ ។ អថទោ អាយស្សា ឧ-
បនន្តោ សក្យបុត្តោ យេន តេ បុរិសោ តេនុបសង្កមិ

សិក្ខាបទទី ៧

(៦៦) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាតិ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តព្រះជេតពាន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង បុរស
ម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសម្នាក់ថា ខ្ញុំនឹងឲ្យព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់
ស្ងៀកដណ្តប់ចីវរ ។ ឯបុរសនោះបានពោលយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឯងក៏នឹងឲ្យព្រះ
ឧបនន្ទជាម្ចាស់ស្ងៀកដណ្តប់ចីវរដែរ ។ ភិក្ខុ ១ រូបធាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត
បានឮពាក្យបរចាត្តា នៃបុរសទាំងឡាយនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ចូល
ទៅរកព្រះឧបនន្ទដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្ត លុះចូលទៅដល់រហើយ បាន
និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្តថា ម្ចាស់អាវុសោ
ឧបនន្ទ លោកជាអ្នកមានបុណ្យច្រើន (ព្រោះ) ក្នុងឧកាសឯណោះ
មានបុរសម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសម្នាក់ថា ខ្ញុំនឹងឲ្យព្រះ
ឧបនន្ទជាម្ចាស់ស្ងៀកដណ្តប់ចីវរ ឯបុរសនោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា
ខ្ញុំឯងក៏នឹងឲ្យព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់ស្ងៀកដណ្តប់ចីវរដែរ ។ ព្រះឧបនន្ទបាន
និយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ បុរសទាំងនោះជាឧបដ្ឋាករបស់ខ្ញុំ ។
លំដាប់នោះ ព្រះឧបនន្ទដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្តចូលទៅរកបុរសទាំងនោះ

និស្សត្តិយកណ្តោ បីវិវត្តស្ស នវមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិនិទានំ

ទុបសន្តម្ពិត្តា តេ បុរិសេ ឯតេនេវេច សច្ចំ កិរិ
បំ តុម្ពេ អាវុសោ បីវេហិ អប្បានេតុកោមត្តានិ ។
អបិ នយ្យេ^(១) ឯវិ ហោតិ អយ្យំ ទុបនន្តំ បីវេហិ
អប្បានេស្សាមាតិ ។ សេច ចោ បំ តុម្ពេ អាវុសោ
បីវេហិ អប្បានេតុកោមត្ត ឯវេយេន បីវេន អប្បា-
នេដ ត្យាហំ តេហិ អប្បន្នោបិ កិរិស្សាមិ យា-
នាហំ ន បរិកុត្តិស្សាមីតិ ។ អថចោ តេ បុរិសា
ទុដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិទាចេន្តិ មហិទ្ឋា ឥមេ សមណា
សក្យបុត្តិយា អសន្តដ្ឋា នយិមេ សុត្តរា បីវេហិ
អប្បានេតុ កតំ ហិ នាម អយ្យេ ទុបនន្តោ អម្ពេហិ
បុព្វេ អប្បវរិតោ ទុបសន្តម្ពិត្តា បីវេ វិកប្បំ អាចជ្ជិស្ស-
តិតិ ។ អស្សាសុំ ចោ ភិក្ខុ តេសំ បុរិសានំ
ទុដ្ឋាយន្តានំ ទីយន្តានំ វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិទ្ឋា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ
វិទាចេន្តិ កតំ ហិ នាម អាយស្សា ទុបនន្តោ សក្យ-
បុត្តោ បុព្វេ អប្បវរិតោ ឥហាបតិកេត ទុបសន្តម្ពិត្តា

១ តោ អយ្យ ពិព័ បទព្ពោ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ ចីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ បញ្ញត្តិធិតាន

លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសទាំងនោះថា ម្ចាស់
អារ៉ុសា ឮថាអ្នកទាំងឡាយចង់ឲ្យអាត្មាស្ងៀកដណ្តប់ចីវរ មែនឬ ។
បុរសទាំងនោះឆ្លើយថា មែនលោកម្ចាស់ យើងទាំងឡាយបានគិតយ៉ាង
នេះថា យើងខ្ញុំនឹងឲ្យព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់ស្ងៀកដណ្តប់ចីវរទាំងឡាយ ។
ព្រះឧបនន្ទនិយាយថា ម្ចាស់អារ៉ុសា បើអ្នកទាំងឡាយចង់ឲ្យអាត្មា
ស្ងៀកដណ្តប់ចីវរទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យអាត្មាស្ងៀកដណ្តប់
ដោយចីវរបែបយ៉ាងនេះចុះ បើអាត្មាមិនត្រូវប្រើប្រាស់ចីវរទាំងឡាយ
ណា អាត្មានឹងស្ងៀកដណ្តប់នូវចីវរទាំងឡាយនោះ ដូចម្តេចបាន ។
គ្រានោះ បុរសទាំងនោះ ពោលពោស តិះដៀល បន្ទះបង្ហាប់ថា
សមណៈទាំងឡាយ ជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុគ្គលនេះមានប្រាថ្នាច្រើន
មិនមានសន្តោស សមណៈទាំងនេះគេមិនងាយនឹងប្រគល់ចីវរទេ
មិនសមបើព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់ដែលយើងទាំងឡាយ មិនបានបរវណា
ជាមុន ហើយចូលមកកំណត់ចីវរសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
ឮពាក្យបុរសទាំងនោះកំពុងពោលពោស តិះដៀល បន្ទះបង្ហាប់ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោល
ពោស តិះដៀល បន្ទះបង្ហាប់ថា មិនសមបើព្រះឧបនន្ទដ៏មានអាយុ
ជាសក្យបុគ្គល ដែលគេឥតបានបរវណាមុន ហើយចូលទៅកកហប់តិ

វិធីបំណែក មហាវិភង្គ

ច័រេ វិក្កប្បំ អាបជ្ជិស្សតិភិ ។ អថោ តេ ភិក្ខុ
កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហារេសុំ ។ សច្ចំ កិវ តំ
ទុបនន្ទ បុព្វេ អប្បវារតោ កហាបតិកេ ទុបសន្តិ-
មិត្តា ច័រេ វិក្កប្បំ អាបជ្ជិស្សតិ ។ សច្ចំ កកវតិ ។
ព្យាតកា តេ ទុបនន្ទ អញ្ញាតកាតិ ។ អញ្ញាតកា
កកវតិ ។ អញ្ញាតកោ ខោយបុរិស អញ្ញាត-
កានំ ន ជាតាតិ បដិវ្វេ វា អប្បដិវ្វេ វា សន្តំ
វា អសន្តំ វា នត្ត ខាវ តុំ ខោយបុរិស បុព្វេ
អប្បវារតោ អញ្ញាតកេ កហាបតិកេ ទុបសន្តិមិត្តា
ច័រេ វិក្កប្បំ អាបជ្ជិស្សតិ នេតំ ខោយបុរិស
អប្បសន្តានំ វា បសានាយ បសន្តានំ វា ភិយ្យោកា-
វាយ ។ បេ ។ វេត្តា បន ភិក្ខុវេ វេ វេ សិក្ខាបទំ
ទុទ្ធិសេយ្យាថ ភិក្ខុំ បនេវ ទុទ្ធិស្ស ទុកិដ្ឋំ អញ្ញាតកានំ
កហាបតិកំ វា កហាបតានិកំ វា បច្ចេកច័រេចតាបនា
ទុបត្តជា ហោន្តិ វេហំ បយំ បច្ចេកច័រេចតា-
បនេហំ បច្ចេកច័រេវា ចតាបនា វេត្តន្តាមំ ភិក្ខុំ

វិទ្យាបិដក មហាវិញ្ញាណ

ហើយកំណត់ចំរើរសោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ឧបទន្ធច្បថាអ្នកឯងគេមិនបានបរវរណាជាមុន ហើយចូលទៅរកគហបតិ កំណត់ ចំរើរ មែនឬ ។ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិតមែន ។ ម្ចាស់ឧបទន្ធច្បថា ជនទាំងឡាយនោះជាញាតិ ឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជនទាំងនោះមិនមែនជាញាតិទេ ។ ម្ចាស់ មោឃបុរស ជនដែលមិនមែនជាញាតិ រមែងមិនដឹងការសមគួរ ឬមិន សមគួរ ការល្អិតល្អ ឬមិនល្អិតល្អ របស់ជនទាំងឡាយមិនមែនជាញាតិទេ ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯងគេមិនបានបរវរណាជាមុន ហើយចូលទៅរក គហបតិមិនមែនជាញាតិ កំណត់ចំរើរដូចម្តេចបាន ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដល់ជនទាំងឡាយមិនទាន់ ជ្រះថ្លាទេ ឬមិនមែននាំឲ្យរំងឹតតែកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ដម្លែចំរើរផ្សេងគ្នា ដែលគហបតិភ្នំ គហបតានីភ្នំ មិនមែនជាញាតិទាំងពីរនាក់ចំពោះ ភិក្ខុ ១ រូប ហើយដកលំទុកថា យើងទាំងឡាយនឹងទិញចំរើរទាំងឡាយ មួយម្នាក់ដោយដម្លែចំរើរផ្សេងគ្នាទាំងនេះ ហើយនឹងទិញភិក្ខុឈ្មោះនេះ

និស្សន្ទិយកណ្តែក ចីវរវិគ្គស្ស ឆវមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

ចីវរេហំ អន្តាទេស្ស្ហាមាតិ ។ នត្រ ថេ សោ ភិក្ខុ បុព្វេ
អប្បវាវិតោ ទុបសន្តមំត្វា ចីវរ វិតតប្បំ អាចន្ទេយ្យ
សាធុ វត មំ អាយស្មន្តោ វេមេហំ បព្វេកចីវរេតាប-
នេហំ ឯវុចំ វំ ឯវុចំ វំ ចីវំ ចេតាថេត្វា អន្តាទេស
ទុកោ វ សន្តា ឯកេនាតិ កល្យាណកម្យតំ ទុចា-
នាយ ធិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយន្តំ ។

[៦៧] ភិក្ខុ បទេវ ទុទ្ធិស្សាតិ ភិក្ខុស្សត្តាយ ភិក្ខុ
អារម្មណំ កវិត្វា ភិក្ខុ អន្តាទេតុកាមា ។ ទុភិទ្ធិន្ត
ទ្ធិន្តំ ។ អញ្ញាតកា នាម មាតិសោ វំ មិតិសោ វំ
យាវ សត្តមា ចិតាមហយុតា អសម្ពុទ្ធា ។ កហាបតិ
នាម យេ កេចិ អតាវំ អជ្ឈាវសន្តិ ។ កហាបតាធិ
នាម^(១) យា កាចិ អតាវំ អជ្ឈាវសន្តិ ។ ចីវរេតាបនា
នាម ហិរញ្ញា វំ សុវណ្ណា វំ មណី វំ មុត្តា វំ មសារ-
តល្លា វំ ផលិកា វំ បដកោ វំ សុត្តា វំ កក្កាសា វំ^(២) ។

១ ឧ. ម. គហបនាទិយោ នាម ។ ២ ឧ ម ចីវរេតាបនា នាម ហិរញ្ញា វំ
សុវណ្ណា វំ មុត្តា វំ មណី វំ បរិឡា វំ ផាលា វំ បដិកា វំ សុត្តា វំ
កក្កាសា វំ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ បីវរវត្ត សិក្ខាបទទី ៩ សិក្ខាបទវិកង្គ

ស្ងៀកដណ្តប់ចំរើរទាំងឡាយ ។ បើកិច្ចនោះគមិនបានបរវណា ជាមុន
ហើយចូលទៅក្នុងទីនោះ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីចង់បានបីវរវត្ត ហើយ
កំណត់ចំរើរដោយពាក្យថា ស្រួលហើយ អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងពីរ ចូររូបរួមជាមួយគ្នា ទិញចំរើរបែបយ៉ាងនេះផង ។ ដោយ
ដម្លែចំរើរម្ចាស់ផ្សេងគ្នាទាំងនេះ ហើយឲ្យអាត្មាស្ងៀកដណ្តប់ចុះ កិច្ចនោះ
ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

(៦៧) ត្រង់ពាក្យថា ចំពោះកិច្ចទម្រង់ គឺដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កិច្ច
ធ្វើកិច្ចឲ្យជាអារម្មណ៍ មានប្រាថ្នាឲ្យកិច្ចស្ងៀកដណ្តប់ ។ ពាក្យថា ទាំង
ពីរនាក់ គឺជនទាំងពីរ ។ ជនទាំងឡាយមិនបានជាប់អំពីចំណែក
ខាងមាតាភ្នំ អំពីចំណែកខាងបិតាភ្នំ ដរាបដល់គូរនដីដូនដីតាទី៧
ហៅថា មិនមែនញាតិ ។ ប្រុសទាំងឡាយឯណាមួយនៅគ្របគ្រងផ្ទះ
ប្រុសទាំងនោះហៅថា គហបតិ ។ ស្រីទាំងឡាយឯណាមួយនៅ
គ្របគ្រងផ្ទះ ស្រីទាំងនោះហៅថា គហបតានិ ។ ប្រាក់ភ្នំ មាសភ្នំ
កែវមណ្ឌីភ្នំ កែវមុត្តាភ្នំ កែវមគិត ឬកែវពព្រាស ពេជ្រក្នុងកន្លែងភ្នំ កែវ
ផលិតភ្នំ សម្ពត់ឬសក្ខាតភ្នំ អម្បោះភ្នំ កប្បាសភ្នំ ហៅថា ដម្លែចំរើរ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឥមេហំ បិវចេតាមនេហិតិ បច្ចុបដ្ឋិតេហិ ។ ចេតាមេត្វាតិ
បរិវេដ្ឋត្វា ។ អច្ឆានេស្សាមាតិ ធស្សាម ។ តត
ចេ សោ ភិក្ខុតិ យំ ភិក្ខុំ ទុក្ខិស្ស បិវចេតាមនា
ឧបត្ថុជា ហោនិ សោ ភិក្ខុ ។ បុព្វេ អប្បវារិតាតិ
បុព្វេ អវត្ថោ ហោតិ កិដិសេន តេ កន្លេ បិវចេ
អត្វា កិដិសំ តេ បិវំ ចេតាមេស្សាមាតិ^(១) ។ ឧប-
សង្កមិត្វាតិ យំ កន្ធិ យត្ថ កត្តចិ ឧបសង្កមិត្វា ។
បិវេ វិក្ខប្បំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ អាយតំ វា ហោតុ
វិត្តតំ វា អប្បតំ វា សឃ្ហំ វា ។ ឥមេហំ បិវចេ-
តាមនេហិតិ បច្ចុបដ្ឋិតេហិ ។ ឯវរូបំ វា ឯវរូបំ វាតិ
អាយតំ វា វិត្តតំ វា អប្បតំ វា សឃ្ហំ វា ។
ចេតាមេត្វាតិ បរិវេដ្ឋត្វា ។ អច្ឆានេហិតិ ធខ្នេដ ។
ឧកោ វ សឆ្ហា ឯកេនាតិ ទ្វេបិ ឯកេន ។ កល្យាណ-
កម្មតំ ឧទានាយាតិ សាធុត្តិកោ មហាគ្សត្តិកោ ។

១ ឧ. ម. ចេតាមេហិតិ ។

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

ពាក្យថា ដោយដម្លែចីវរទាំងឡាយនេះ គឺដោយដម្លែចីវរដែលដកល់
ក្នុងទីបំពោះមុខ ។ ពាក្យថា ទិញ គឺដូរ ។ ពាក្យថា នឹងឲ្យស្ងៀក
ដណ្តប់ គឺនឹងឲ្យ ។ ពាក្យថា បើភិក្ខុនោះ គឺដម្លែចីវរដែលទាយក
បំពោះភិក្ខុបណ្តា ហើយដកល់ទុក គឺភិក្ខុបណ្តោះឯង ។ ពាក្យថា គេមិន
បានបរវណាមុន គឺទាយកមិនបាននិយាយមុនថា ទានប្រាស លោក
ម្ចាស់ត្រូវការចីវរបែបដូចម្តេច ។ យើងទាំងឡាយនឹងទិញចីវរបែបដូច
ម្តេចប្រគេនលោកម្ចាស់ ។ ពាក្យថា ចូរទៅ គឺទៅកាន់ផ្ទះឬចូលទៅ
រកគេក្នុងទីណាមួយ ។ ពាក្យថា កំណត់ចីវរ គឺចីវរវែងក្តី ធូក្តី មាន
សាច់ដីក្តី មានសាច់មត់ក្តី ។ ពាក្យថា ដោយដម្លែចីវរទាំងនេះ
គឺដម្លែចីវរទាំងឡាយដែលដកល់ក្នុងទីបំពោះមុខ ។ ពាក្យថា បែប
យ៉ាងនេះផង ។ គឺចីវរវែងក្តី ធូក្តី មានសាច់ដីក្តី មានសាច់មត់ក្តី ។
ពាក្យថា ទិញ គឺដូរ ។ ពាក្យថា ចូរឲ្យស្ងៀកដណ្តប់ គឺចូរ
ប្រគល់ឲ្យ ។ ពាក្យថា អ្នកទាំងពីរចូររួមជាមួយគ្នា គឺអ្នកទាំងពីរ
ចូររួមគ្នា ។ ពាក្យថា ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីចង់បានចីវរល្អ គឺភិក្ខុ
មានសេចក្តីត្រូវការដោយចីវរស្អាត ត្រូវការដោយចីវរមានដម្លែច្រើន ។

៧៣

និស្សត្តិយកណ្តោ បីវិវត្តស្ស វេសសិក្ខាបទស្ស អាបជ្ជិវារោ

តស្ស វេសនេន អាយតំ វា វិត្តតំ វា អប្បតំ វា
សន្តំ វា ខេតាបន្តិ បយោគេ ទុក្កដំ បដិលាភេន
និស្សត្តិយំ ហោតិ និស្សត្តិភព្វំ សង្ឃស្ស វា កណាស្ស
វា បុគ្គលស្ស វា ។ ឃវត្តា បន ភិក្ខុវេ និស្សត្តិភព្វំ
។ បេ ។ ឥទំ មេ កន្តេ បីវេ បុព្វេ អប្បវារិភោ អញ្ញាត-
កេ កហបតិកេ ឧបសង្កមិត្តា បីវេ វិកប្បំ អាបជ្ជិ និស្ស-
ត្តិយំ ឥហាហំ សង្ឃស្ស និស្សត្តិមិតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យតិ
។ បេ ។ ទទេយ្យន្តិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មិតិ ។

[៦៨] អញ្ញាតកសញ្ញា អញ្ញាតកសញ្ញា បុព្វេ អប្ប-
វារិភោ កហបតិកេ ឧបសង្កមិត្តា បីវេ វិកប្បំ
អាបជ្ជិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតកេ វេសតិកោ
បុព្វេ អប្បវារិភោ កហបតិកេ ឧបសង្កមិត្តា បីវេ
វិកប្បំ អាបជ្ជិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតកេ
ញាតកសញ្ញា បុព្វេ អប្បវារិភោ កហបតិកេ ឧប-
សង្កមិត្តា បីវេ វិកប្បំ អាបជ្ជិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

ឧប្បត្តិយកណ្ណ ចីវរវិន្ទ សិក្ខាបទទី ៩ សំដែងអំពីវារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

ទាយកទាំងឡាយទិញចីវរវែងក្តី ធំក្តី មានសាច់ជិតក្តី មានសាច់ល្អិតក្តី
តាមពាក្យភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវទុកដកដងប្រយោគដែលប្រើ ចីវរនោះ
ជានិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុត្រូវលះដល់សង្ឃក្តី ដល់គណៈក្តី
ដល់បុគ្គលក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចីវរនោះភិក្ខុត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏បរិវេន ចីវរខ្ញុំនេះគេមិនបានបវរណា ជាមុន ខ្ញុំចូលទៅរក
គហបតិមិនមែនជាញាតិ ហើយកំណត់ចីវរ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះចីវរ
នេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ សង្ឃគប្បីឲ្យ ។ បេ ។ លោកដ៏មានអាយុ
ទាំងឡាយគប្បីឲ្យ ។ បេ ។ ខ្ញុំឲ្យដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

(៦៨) គហបតិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ
គេមិនបានបវរណាមុន ចូលទៅរកគហបតិទាំងឡាយ ហើយកំណត់ចីវរ
ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ គហបតិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តី
សង្ឃឹម គេមិនបានបវរណាមុន ចូលទៅរកគហបតិទាំងឡាយ ហើយ
កំណត់ចីវរ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ គហបតិមិនមែនជាញាតិ
ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ គេមិនបានបវរណាមុន ហើយចូលទៅរក
គហបតិទាំងឡាយ ហើយកំណត់ចីវរ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

៧៤

វិនយបិណ្ឌ មហាវិកង្កោ

ញាតតេ អញ្ញាតកសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

ញាតតេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ញាតតេ

ញាតកសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[៦៧] អនាបត្តិ ញាតកោនំ បវរីតានំ អញ្ញា-
ស្សត្ថាយ អត្តនោ ឆនេន មហាភ្នំ ចេតាបេតុកាមាណំ
អប្បភ្នំ ចេតាបេតិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

សិរិមហាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

គហបតិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

គហបតិជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ គហបតិ

ជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ មិនជាអាបត្តិ ។

(៦៧) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលកំណត់ចីវរក្នុងសំណាកដនជា
ញាតិទាំងឡាយ ដល់ភិក្ខុដែលជនបានបរាណារហើយ ដល់ភិក្ខុដែលកំ-
ណត់ចីវរដើម្បីភិក្ខុដទៃ ដល់ភិក្ខុដែលកំណត់ចីវរដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន
ដល់ភិក្ខុដែលញ៉ាំងទាយកមានប្រាថ្នាទិញចីវរមានដៃម្លូច្រើន ទ្រទិញចីវរ
មានដៃម្លូតិចវិញ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទូសមស័ក្ខាបទ្ធ

[៧០] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ វិហារតិ
ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ ខោ
ចន សមយេន អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស
ឧបដ្ឋាកោ មហាមត្តោ អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យ-
បុត្តស្ស ទ្ធតេន ចីវចេតាបនំ ចាហេសិ ឥមំនា ចីវចេតា-
បនេន ចីវំ ចេតាបេត្វា អយ្យំ ឧបនន្ទំ ចីវនេ
អដ្ឋានេហិតិ ។ អថខោ សោ ទ្ធតោ យេនាយស្មា
ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តេជបស្កមំ ឧបស្កមិត្វា
អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ ឯតទរោច ឥទំ ខោ
កន្តេ អាយស្មន្តំ ឧទ្ធិស្ស ចីវចេតាបនំ អាកតំ បដិក្ក-
ណាតុ អាយស្មា ចីវចេតាបនន្តិ ។ ឯវំ វុត្ត អា-
យស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តំ ទ្ធតំ ឯតទរោច
ន ខោ មយំ អារុសោ ចីវចេតាបនំ បដិក្កណាម
ចីវត្វា ខោ មយំ បដិក្កណាម កាលេន កប្បយន្តិ ។
ឯវំ វុត្ត សោ ទ្ធតោ អាយស្មន្តំ ឧបនន្ទំ សក្យបុត្ត

សិក្ខាបទទី ១០

(៧០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តព្រះជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
អាមាត្យធំជាមួយគ្នា បង្ហាញរបស់ព្រះបនន្ទដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្ត បញ្ជូន
ដម្ងែចីវរទៅដោយបម្រើ ដើម្បីព្រះបនន្ទដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្តដោយ
ពាក្យថា អ្នកចូរទិញចីវរដោយដម្ងែចីវរនេះ ហើយចូរឲ្យព្រះបនន្ទ
ជាម្ចាស់ស្ងៀកដណ្តប់ចីវរចុះ ។ ឯបម្រើនោះក៏ចូលទៅរកព្រះបនន្ទ
ដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះ
នឹងព្រះបនន្ទដ៏មានអាយុជាសក្យបុត្តថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ដម្ងែ
ចីវរនេះខ្ញុំនាំមកចំពោះលោកដ៏មានអាយុ សូមលោកដ៏មានអាយុទទួល
យកដម្ងែចីវរ (នេះ) ចុះ ។ កាលបើបម្រើនោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ
ព្រះបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ បានពោលពាក្យនេះនឹងបម្រើនោះថា
ម្ចាស់អាវុសោ យើងទទួលដម្ងែចីវរមិនបានទេ យើងទទួលបានតែចីវរ
ដ៏សមគួរដោយកាលគួរ ។ កាលបើព្រះបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ
ពោលយ៉ាងនេះហើយ បម្រើនោះបានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះបនន្ទ

វិទយបិដកេ មហាវិកត្តោ

ឯតទលោច អត្ថំ បដាយស្មតោ កោចិ វេយ្យាវច្ឆក-
កោតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវោ ឧទាសកោ
អារមំ អតមាសំ កេនចិទេវ ករណីយេន ។ អថខោ
អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តំ ទ្ធិតំ ឯតទលោច
ឯសោ ខោ អារុសោ ឧទាសកោ ភិក្ខុនំ វេយ្យា-
វច្ឆកកោតិ ។ អថខោ សោ ទ្ធិតោ តំ ឧទាសកំ សញ្ញា-
បេត្យា យេនាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ ឯតទលោច
យំ ខោ កន្ទេ អាយស្មា វេយ្យាវច្ឆកវំ ទិទ្ធិសិ សញ្ញត្តោ
សោ មយា ឧបសង្កមតុ អាយស្មា កាលេន បីវេន
តំ អញ្ញាទេស្សតិតិ^(១) ។ តេន ខោ បន សមយេន អា-
យស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តំ ឧទាសកំ ន កំញំ
អវចាសំ ។ ទុតិយទ្បំ ខោ សោ មហាមត្តោ អាយស្មតោ
ឧបនន្តស្ស សក្យបុត្តស្ស សង្កិកេ ទ្ធិតំ ចាហេសិ

១ ឥតោ បរិ ឧបាយបោត្តកេ តេន ខោ បន សមយេន សោ មហាមត្តោ អាយស្មតោ
ឧបនន្តស្ស សក្យបុត្តស្ស សង្កិកេ ទ្ធិតំ បាហេសិ បរិកុញ្ញតុ អយ្យោ តំ បីវំ ឥច្ឆាម មយំ អយ្យោ
តំ បីវំ បរិកុញ្ញតិ បាលិ បញ្ញាយតិ ។ សព្វត្ថ បន ន ទិស្សតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិភង្គ

សក្យបុត្តដ៏មានអាយុថា អ្នកណាមួយដាវេយ្យវច្ចករ^(១)របស់លោកដ៏មាន
អាយុ មានដែរឬ ។ សម័យនោះ ឧបាសកម្នាក់បានទៅកាន់ភារម
ដោយមានកិច្ចការនីមួយ ។ គ្រានោះ ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ
បានពោលពាក្យនេះនឹងបម្រើនោះថា ម្ចាស់អាវុសា ឧបាសកនេះឯង
ដាវេយ្យវច្ចកររបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯបម្រើនោះក៏ពន្យល់ឧបាសក
នោះ ហើយចូលទៅរកព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុថា
បតិត្រលោកដ៏ចំរើន វេយ្យវច្ចករដែលលោកដ៏មានអាយុចង្អុលប្រាប់
នោះ ខ្ញុំបានពន្យល់រួចហើយ សូមលោកដ៏មានអាយុចូរទៅរកគេចុះ
វេយ្យវច្ចករនោះនឹងឱ្យលោកម្ចាស់ស្ងៀកដណ្តប់ចិវរ ដោយកាលដ៏គួរ ។
សម័យនោះឯង ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ មិនបាននិយាយ
ពាក្យអ្វីនីមួយនឹងឧបាសកឡើយ ។ អាមាត្យធំនោះបញ្ជូនបម្រើទៅ
ក្នុងសំណាក់ព្រះឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ អស់ពីរដំបូរដំបូរ

១ អ្នកទទួលធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើ ។

៧៧

និស្សន្ទិយកណ្តោ បីវិវត្តស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទនិកាមំ

បរិកុញ្ញតុ អយ្យោ នំ បីវំ ឥន្ទាម មយំ អយ្យោន នំ
បីវំ បរិកុញ្ញត្ថំ ។ ឧតិយម្បិ ខោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ
សក្យបុត្តោ នំ ឧទាសកំ ន កតិញ្ចំ អវចាសិ ។ តតិ-
យម្បិ ខោ សោ មហាមត្តោ អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស
សក្យបុត្តស្ស សន្តិកេ ទ្ធិនំ ចាហោសិ បរិកុញ្ញតុ អយ្យោ
នំ បីវំ ឥន្ទាម មយំ អយ្យោន នំ បីវំ បរិកុញ្ញត្ថំ^(១) ។
តេន ខោ បន សមយេន និកមស្ស សមយោ
ហោតិ ។ និកមេន ច កតិកា កតា ហោតិ យោ
បច្ឆា អាកច្ឆតិ បញ្ញាសម្មន្ទោតិ ។ អថខោ អាយស្មា
ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ យេន សោ ឧទាសកោ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា នំ ឧទាសកំ ឃតនកោច
អត្តោ មេ អារុសោ បីវំវេនាតិ ។ អន្តរោ កន្តេ អាក-
មេហំ អន្តរំ និកមស្ស សមយោ និកមេន ច កតិកា
កតា ហោតិ យោ បច្ឆា អាកច្ឆតិ បញ្ញាសម្មន្ទោតិ ។
អន្តរំ មេ អារុសោ បីវំ ទេហិតំ ឡិវន្តិកាយ បរាមសិ ។
អថខោ សោ ឧទាសកោ អាយស្មតោ ឧបនន្ទេន

១ កត្តបិ ពោត្តកេ អយ្យស្ស សកំ បីវំ បរិកុញ្ញត្ថំ ទិស្សតិ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ ចីវរវគ្គ សិក្ខាបទទី ១០ សំដែងអំពីនិកាសនៃសិក្ខាបទ

លោកម្ចាស់ចូរច្រើប្រាស់ចីវរនោះ យើងខ្ញុំចង់ឲ្យលោកម្ចាស់ច្រើប្រាស់
ចីវរនោះ ។ ព្រះឧបនទ្ធសក្យបុគ្គល្មីមានអាយុក៏មិនបាននិយាយពាក្យ
អ្វីនិមួយនឹងឧបាសកនោះអស់វារៈពីរដង ។ មហាមាត្យនោះបញ្ជូន
ចម្រើទៅក្នុងសំណាក់ព្រះឧបនទ្ធសក្យបុគ្គល្មីមានអាយុ អស់វារៈបីដងថា
លោកម្ចាស់ចូរច្រើប្រាស់ចីវរនោះ យើងខ្ញុំចង់ឲ្យលោកម្ចាស់ច្រើប្រាស់
ចីវរនោះ ។ សម័យនោះឯង ជាសម័យនៃអ្នកនៅក្នុងនិគម ។ ក៏អ្នក
និគមបានធ្វើកតិកា (ប្តេជ្ញា) គ្នាថា អ្នកណាមកក្រោយគេ ត្រូវលក់អ្នកនោះ
ហាសិបកហាបណៈ ។ លំដាប់នោះ ព្រះឧបនទ្ធសក្យបុគ្គល្មីមានអាយុ
ចូលទៅក្នុងឧបាសកនោះ លុះចូលទៅជិតហើយ បានពោលពាក្យនេះ
នឹងឧបាសកនោះថា ម្ចាស់អារុសោ អាត្មាត្រូវការចីវរ ។ ឧបាសកនោះ
តបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ស្អប់បង្កើតថ្ងៃនេះមួយថ្ងៃសិន
(ព្រោះ) ថ្ងៃនេះជាសម័យ (ប្តេជ្ញាគ្នា) នៃអ្នកនៅក្នុងនិគម អ្នកនិគមធ្វើ
ប្តេជ្ញាគ្នាថា អ្នកណាមកក្រោយគេ ត្រូវលក់អ្នកនោះហាសិបកហាបណៈ។
ព្រះឧបនទ្ធក៏លូកចាប់ថ្នក់ថា ម្ចាស់អារុសោ ចូរអ្នកឲ្យចីវរដល់អាត្មាក្នុង
ថ្ងៃនេះឯង ។ ឯឧបាសកដែលព្រះឧបនទ្ធសក្យបុគ្គល្មីមានអាយុដ៏វិតពារ

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សក្យបុត្តនំ ធិប្បវិទ្ធិយមាលោ អាយស្មតោ ឧបនន្តស្ស
សក្យបុត្តស្ស ចីវរំ ចេតាមេត្វា បច្ឆា អគមាសំ ។
មនុស្សានំ ឧទាសកំ ឯតទរោធំ កិស្ស ត្វំ អយ្យ^(១)
បច្ឆា អាគតោ បញ្ញាសំ ជិវោសីតិ ។ អថទោ សោ
ឧទាសកោ តេសំ មនុស្សានំ ឯតមត្តំ អាហោចសិ ។
មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ខ័យន្តំ វិចារេន្តំ មហិច្ឆា ឥមេ
សមណា សក្យបុត្តិយា អសន្តដ្ឋា នយិមេសំ សុករំ
វេយ្យវុធំចិ កាតុំ កតំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្តោ
សក្យបុត្តោ ឧទាសកេន អដ្ឋលោកន្តេ អាគមេហិតិ
វុច្ឆមាលោ នាគមេស្សតីតិ ។ អស្សេសុំ ទោ ភិក្ខុ
តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ខ័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ខ័យន្តំ
វិចារេន្តំ កតំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ
ឧទាសកេន អដ្ឋលោកន្តេ អាគមេហិតិ វុច្ឆមាលោ
នាគមេស្សតីតិ^(២) ។ វថទោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាហោចសុំ ។ សច្ចំ កិរ ត្វំ ឧបនន្ត

១ ឧ. ម. អយ្យ ។ ២ ឧ. ម. ភាគមិស្សតីតិ ។

វិធីបិដក មហាវិក្ក

ក៏ទិញចំវែប្រគេន ឧបន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ ហើយបានទៅដល់
(និគមនោះ) ជាខាងក្រោយគេ ។ មនុស្សទាំងឡាយ បានពោលពាក្យ
នេះនឹងឧបាសកនោះថា អ្នកជាម្ចាស់ អ្នកមកក្នុងកាលជាខាងក្រោយគេ
ព្រោះហេតុអ្វី យើងឈ្នះអ្នកហាសិបកហាបណៈហើយ ។ ទើបឧបាសក
នោះប្រាប់ដំណើរនៃដល់មនុស្សទាំងអម្បាលនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា សមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅ
ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តអម្បាលនេះ មានសេចក្តីប្រាថ្នាធំ ឥតមានសន្តោស
មិនងាយអ្នកណា នឹងធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើ ដល់សមណៈអម្បាលនេះទេ
ព្រះឧបន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ កាលបើឧបាសកពោលថា លោកម្ចាស់
សូមលោកម្ចាស់បង្កើតក្នុងវិថីនេះមួយវិថីសិន មិនគួរបើមិនព្រមបង្កើត
សោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮពាក្យមនុស្សទាំងឡាយពោលទោស
តិះដៀលបន្តបង្ហាត់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា
ព្រះឧបន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ កាលបើឧបាសកនិយាយថា លោក
ម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់បង្កើតក្នុងវិថីនេះមួយវិថីសិន មិនគួរបើមិនព្រមបង្កើត
ឲ្យសោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលដំណើរនេះចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ឧបន្ទ ឮថា

៧៧

និស្សត្តិយកណ្តោ បីវរវត្តស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

ឧទាសកេន អន្ត្តណ្ណោ កន្តោ អាគមេហិតិ វុច្ឆមាណោ
នាគមេសីតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិកាហិ ពុទ្ធា ភកវា
កតំ ហិ នាម ត្វំ មោយបុរិស ឧទាសកេន អន្ត្តណ្ណោ
កន្តោ អាគមេហិតិ វុច្ឆមាណោ នាគមេស្សសិ នេតិ
មោយបុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសានាយ បសន្នាធំ
វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេថ ភិក្ខុំ បនេវ ឧទិស្ស រាជា
វា រាជគោត្តោ វា ព្រាហ្មណោ វា កលាបតិកោ វា
ទូតេន បីវរចេតាបនំ បហិណេយ្យ ឥមិនា បីវរចេតាបនេន
បីវរ ចេតាចេត្វា ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ បីវរេន អច្ឆានេហិតិ ។
សោ ចេ ទូតោ តំ ភិក្ខុំ ឧបសន្តមិត្វា ឯវំ វេនេយ្យ
ឥធំ ខោ កន្តោ អាយស្មន្តំ ឧទ្ទិស្ស បីវរចេតាបនំ
អាភតំ បដិក្កណាតុ អាយស្មា បីវរចេតាបនធំ ។
តេន ភិក្ខុនា សោ ទូតោ ឯវមស្ស វចនីយោ ន
ខោ មយំ អារុសោ បីវរចេតាបនំ បដិក្កណាម បីវរញ្ច
ខោ មយំ បដិក្កណាម កាលេន កប្បយធំ ។
សោ ចេ ទូតោ តំ ភិក្ខុំ ឯវំ វេនេយ្យ អត្ថិ

និស្សន្ទិយកណ្ត បីវរវគ្គ សិក្ខាបទទី ១០ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

អ្នកឯងកាលទុបាសកពោលថា លោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់បង្អង់ក្នុង
ថ្ងៃនេះមួយថ្ងៃសិន មិនព្រមបង្អង់ចាំ មែនឬ ។ ព្រះឧបនន្ទក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ
ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯងកាលដែលទុបាសកពោលថា
លោកម្ចាស់ សូមលោកបង្អង់ក្នុងថ្ងៃនេះមួយថ្ងៃសិន មិនសមបើមិនបង្អង់ឲ្យ
គេទេ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តី
ជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬមិនមែននាំឲ្យរើស្រក
តែកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
នេះថា ស្តេចក្តី រាជអាមាត្យក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី គហបតីក្តី បញ្ជូន
ដម្លែចីវរទៅដោយបម្រើចំពោះភិក្ខុ ១ រូបថា អ្នកឯងចូរទិញចីវរដោយដម្លែ
ចីវរនេះ ហើយចូរឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះស្យូកដណ្តប់ចីវរចុះ ។ បើបម្រើនោះ
ចូលទៅវតភិក្ខុនោះ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា លោកម្ចាស់ ដម្លែចីវរនេះ
ខ្ញុំនាំមកចំពោះលោកដ៏មានអាយុ លោកដ៏មានអាយុសូមទទួលយកដម្លែ
ចីវរចុះ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវនិយាយពាក្យយ៉ាងនេះនឹងបម្រើនោះថា ម្ចាស់
អាវុសា យើងទទួលយកដម្លែចីវរមិនបានទេ យើងទទួលបានតែចីវរ
សមគួរដោយកាលដ៏គួរ ។ បើបម្រើនោះពោលនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

បនាយស្មុតោ កោចិ វេយ្យាវច្ឆករោតិ ។ បីវត្តិកេន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វេយ្យាវច្ឆករោ និទ្ធិសិទ្ធិពោ អារាមិកោ
វា ឧបាសកោ វា ឯសោ ចោ អារុសោ ភិក្ខុនំ
វេយ្យាវច្ឆករោតិ ។ សោ ចេ នូតោ តំ វេយ្យាវច្ឆករំ
សញ្ញាបេត្វា តំ ភិក្ខុំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វេយ្យេ យំ
ចោ កន្តោ អាយស្មា វេយ្យាវច្ឆករំ និទ្ធិសិ សញ្ញាតោ
សោ មយា ឧបសង្កមតុ អាយស្មា កាលេន បីវេន
តំ អច្ឆានេស្សតិ ។ បីវត្តិកេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វេយ្យា-
វច្ឆករោ ឧបសង្កមិត្វា ទ្ធិតិក្ខុត្តំ^(១) ចោនេតពោ សារេតពោ
អត្តោ មេ អារុសោ បីវេនាតិ ។ ទ្ធិតិក្ខុត្តំ ចោនេយមាណោ
សារយមាណោ^(២) តំ បីវំ អភិជិច្ឆានេយ្យេ វេច្ឆេតំ កុសលំ
នោ ចេ អភិជិច្ឆានេយ្យេ ចតុក្ខត្តំ បញ្ចក្ខត្តំ ធកុតុបរមំ^(៣)

១ ទ្ធិតិក្ខុត្តិបិ បវេន្តិ ។ ២ យេវុយ្យេន ពោទយមាណោ សារិយមាណោតិ បវេន្តិ ។ តំន យុជ្ជតិ ។
ន ហិ តំមេ បាហិ កម្មវាចកា ។ តេ ចេ កម្មវាចកា សិយំ វេយ្យាវច្ឆករោតិ ចទំ អភិជិច្ឆានេយ្យេតិ
បទេ កត្តា សិយា ។ ឯវិ សន្តេ បាលិយោ ឧក្ខមោ វេយ្យេ ។ តតោ បរិ ហិ ពិក្ខុសទោ អភិជិច្ឆា-
នេយ្យេតិ បទេសុ កត្តា ។ កត្តាវិគរណិយម្បិ កត្តាវេន វណ្ណិកា ។ វិបាសោ តហេតព្វំ ។
៣ ធកុតុបរមន្តិបិ បវេន្តិ ។

វិទយបិណ្ឌ មហាវិវត្ត

អ្នកណាមួយជាវេយ្យាវច្ឆករ របស់លោកដ៏មានអាយុ មានវ័យវ្ម ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកត្រូវការចំរើរ គប្បីបញ្ញាញវេយ្យាវច្ឆករ
គឺញាមវត្ត ឬទុបាសកថា ម្នាលអារុសោ អ្នកនេះឯងជាវេយ្យាវច្ឆករ
របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បើបម្រើនោះពន្យល់វេយ្យាវច្ឆករនោះហើយ
ក៏ចូលទៅរកភិក្ខុនោះ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
លោកដ៏មានអាយុបញ្ញាញវេយ្យាវច្ឆករណា វេយ្យាវច្ឆករនោះខ្ញុំព្រះ
ករុណា បានពន្យល់ហើយ សូមលោកដ៏មានអាយុចូលទៅរក (គេ) ចុះ
គេនឹងឲ្យលោកម្ចាស់ស្បៀកដណ្តប់ចំរើរដោយកាលដ៏គួរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុអ្នកត្រូវការចំរើរ គប្បីចូលទៅនឹងទារ ជាសំភ្លើនវេយ្យាវច្ឆករ
បើលើកថា ម្នាលអារុសោ ភាតាត្រូវការចំរើរ ។ កាលបើភិក្ខុទៅនឹងទារ
ទៅជាសំភ្លើនអស់ពីរបីលើក ក៏ញ៉ាំងចំរើរនោះឲ្យសម្រេចបាន ការនេះ
ជាការល្អ បើញ៉ាំងចំរើរនោះឲ្យសម្រេចមិនបានទេ ភិក្ខុគប្បីទៅយក
ស្បៀមចំពោះមុខបួនលើក ប្រាំលើក ប្រាំមួយលើក យ៉ាងច្រើន

៨១

នស្សត្តិយកណ្តោ បីវេក្កស្ស ទសមសំក្ខាបទស្ស សំក្ខាបទវិកង្កេ

តុណ្ហាភ្នំតេន ឧទ្ទិស្ស វាតតំ ចតុក្កតំ បញ្ចក្កតំ ធម្មតុ
បរមំ តុណ្ហាភ្នំតោ ឧទ្ទិស្ស តិដ្ឋមាណោ តំ បីវំ អភិជិច្ចា-
នេយ្យ ឥច្ឆេតំ កុសលំ នោ ចេ អភិជិច្ចានេយ្យ តតោ
ចេ ឧត្តរំ វាយមមាណោ តំ បីវំ អភិជិច្ចានេយ្យ ជិស្សត្តិ-
យំ ចាចិត្តិយំ នោ ចេ អភិជិច្ចានេយ្យ យតស្ស
បីវេចតាបដំ អាកតំ តត្ថ សាមំ វា កន្តតំ ទូតោ វា
ចាហេតញោ យំ ខោ តុម្ភេ អាយស្មន្តោ ភិក្ខុំ ឧទ្ទិស្ស
បីវេចតាបដំ បហិណ្ឌត្ថ ន តំ តស្ស ភិក្ខុនោ កញ្ច
អត្ថំ អនុកោតិ យុញ្ញាយស្មន្តោ សកំ មា វោ សកំ
វិនស្សតិ^(១) ។ អយំ តត្ថ សាមីចិតិ ។

[៧០] ភិក្ខុំ បនេវ ឧទ្ទិស្សតិ ភិក្ខុស្សត្តាយ
ភិក្ខុំ អារម្មណំ កាវត្តា ភិក្ខុំ អច្ឆានេតុកាមោ ។
វាជា នាម យោ កោចិ រជ្ជំ កាវតិ ។ វាជកោត្តោ
នាម យោ កោចិ រញ្ញោ កត្តវេតនារហោ^(២) ។ ព្រាហ្មណោ
នាម ជាតិយា ព្រាហ្មណោ ។ កហបតិកោ នាម
ឋបេត្វា វាជាដំ វាជកោត្តំ ព្រាហ្មណំ អវសេសោ
កហបតិកោ នាម ។ បីវេចតាបដំ នាម ហិរញ្ញំ វា

១ វិនស្សតិថិ បរិស្ថិ ។ ២ សព្វត្ថ វត្តវេតនាហារោតិ ទិស្សតិ ។

និស្សន្ទិយកណ្ត ចំវែវត្ត សិក្ខាបទទី ១០ សិក្ខាបទវិកត្ត

កាលបើភិក្ខុឈរស្ងៀមនៅចំពោះមុខបួនលើក ប្រាំលើក ប្រាំមួយលើក
យ៉ាងច្រើន ញ៉ាំងចំវែវនោះឲ្យសម្រេចបាន ការនេះជាការល្អ បើធ្វើ
ចំវែវនោះឲ្យសម្រេចមិនបានទេ ហើយភិក្ខុនោះចេះតែព្យាយាមឲ្យរលីស
អំពីកំណត់នោះទាល់តែបានចំវែវនោះមក ភិក្ខុនោះ ត្រូវនិស្សត្តិយបាបិត្តិយ
បើភិក្ខុញ៉ាំងចំវែវនោះឲ្យសម្រេចមិនបានទេ បម្រើនោះនាំដៃម្នាក់ដើម្បី
ភិក្ខុនោះ អំពីសំណាកអ្នកណា ភិក្ខុគប្បទៅខ្លួនឯង ឬប្រើបម្រើទៅ
ក្នុងសំណាកអ្នកនោះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
បញ្ជូនដៃម្នាក់ណា ទៅចំពោះភិក្ខុបណ្តា ដៃម្នាក់នោះ មិនសម្រេច
ប្រយោជន៍បន្តិចបន្តួចដល់ភិក្ខុនោះទេ អ្នកដ៏មានអាយុចូរទារយករបស់
ខ្លួនវិញចុះ ទ្រព្យរបស់អ្នកទាំងឡាយចូរកុំឲ្យវិនាស ការនេះជាសាមីចិកម្ម
(សេចក្តីប្រព្រឹត្តិគរ) ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[៧១] ត្រង់ពាក្យថា ចំពោះភិក្ខុ ១ រួច សេចក្តីថា ដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់ភិក្ខុគឺធ្វើភិក្ខុឲ្យជាអារម្មណ៍ មានប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុស្ងៀកដណ្តប់ចំវែវ ។
អ្នកណា មួយសោយរាជសម្បត្តិ អ្នកនោះឈ្មោះថា ស្តេច ។ អ្នកណា មួយ
គួរទទួលបាននឹងបៀវត្សរបស់ស្តេច អ្នកនោះឈ្មោះថា រាជអាមាត្យ ។
ជនជាត្រាហ្មណ៍ដោយជាតិ ឈ្មោះថា ត្រាហ្មណ៍ ។ ដែលហៅថា
តហបត្តិ គឺជនដ៏សេស រៀរលែងស្តេច រាជអាមាត្យនឹងត្រាហ្មណ៍ចេញ

វិទយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សុវណ្ណំ វា មណី វា មុត្តា វា មសារតល្លំ ដ-
លំកោ វា^(១) ។ ឥមិនា បិវចេតាបនេនាតិ បច្ចុប្បដ្ឋិ-
តេន ។ ចេតាបេត្វាតិ បរិវេដ្ឋត្វា ។ អប្បាទេហិតិ
នដ្ឋេហិ ។ សោ ចេ ទូតោ តំ ភិក្ខុំ ឧបសង្កម័ត្វា
ឃំ វេទយ្យ ឥទំ ចោ កន្តំ អាយស្មន្តំ ទុទ្ធិស្ស
បិវចេតាបនំ អាកតំ បដិក្កណ្ណាតុ អាយស្មា បិវចេតា-
បន្តិ ។ តេន ភិក្ខុនា សោ ទូតោ ឃំមស្ស វេទនិយោ
ន ចោ មយំ អារុសោ បិវចេតាបនំ បដិក្កណ្ណាម បិវត្ត
ចោ មយំ បដិក្កណ្ណាម កាលេន កប្បិយន្តិ ។ សោ
ចេ ទូតោ តំ ភិក្ខុំ ឃំ វេទយ្យ អត្ថិ បនាយស្មតោ
កោចិ វេយ្យវច្ឆករោតិ ។ បិវត្តិកេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា
វេយ្យវច្ឆករោ និទ្ធិសិតតោ អារាមិកោ វា ឧបាសកោ
វា ឃសោ ចោ អារុសោ ភិក្ខុនំ វេយ្យវច្ឆករោតិ ។ ន
វត្តតោ តស្ស ទេហិតិ វា សោ វា និក្ខិបិស្សតិ សោ វា
បរិវេដ្ឋិស្សតិ^(២) សោ វា ចេតាបេស្សតិ ។ សោ ចេ ទូតោ
តំ វេយ្យវច្ឆករំ សញ្ញាបេត្វា តំ ភិក្ខុំ ឧបសង្កម័ត្វា

១ ឧ. ម. បិវចេតាបនំ នាម ហិរញ្ញំ វា សុវណ្ណំ វា មុត្តា វា មណី វា ។ ២ សព្វត្ត
បរិវេដ្ឋិស្សតិ ទិស្សតិ ។

វិនយបិដក មហាវិរាដ្ឋ

ហៅថា គហបតិ ។ ប្រាកត្តិ មាសក្តិ កែវមណីក្តិ កែវមុត្តាត្តិ កែវមភិតត្តិ
កែវផលិតត្តិ ហៅថាថ្ងៃចីវរ ។ ពាក្យថា ដោយដម្ងៃចីវរនេះ គឺដម្ងៃចីវរដែល
គេដកល់ទុកចំពោះ ។ ពាក្យថា ទិញ គឺដូរ ។ ពាក្យថា ឲ្យស្ងៀកដណ្តប់
គឺឲ្យ ។ ថាបើបម្រើនោះចូលទៅរកភិក្ខុនោះ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា
លោកម្ចាស់ដម្ងៃចីវរនេះខ្ញុំនាំមកចំពោះលោកដ៏មានអាយុ ។ លោកដ៏មាន
អាយុចូរទទួលយកដម្ងៃចីវរចុះ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីនិយាយយ៉ាងនេះនឹងបម្រើ
នោះថា ម្ចាស់អារុសោ យើងទទួលយកដម្ងៃចីវរមិនបានទេ យើងទទួល
បានតែចីវរសមគួរដោយកាលដ៏គួរ ។ បើបម្រើនោះនិយាយនឹងភិក្ខុនោះ
យ៉ាងនេះថា អ្នកណាមួយជាវេយ្យាវច្ឆករ របស់លោកដ៏មានអាយុ មាន
ដែវប្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកត្រូវការចីវរគប្បីបង្ហាញវេយ្យាវច្ឆករ
គឺញាមវត្ត ឬទុបាសក (ប្រាប់គេ) ថា ម្ចាស់អារុសោ បុគ្គលនេះ
ឯង ជាវេយ្យាវច្ឆកររបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មិនគប្បីពោលនឹងបម្រើនោះ
ថា អ្នកចូរឲ្យដល់បុគ្គលនោះក្តី ថា បុគ្គលនោះនឹងទុកជាក្តី ថា
បុគ្គលនោះនឹងដូរក្តី ថា បុគ្គលនោះនឹងទិញក្តី ។ បើបម្រើនោះពន្យល់
វេយ្យាវច្ឆករនោះ ហើយចូលទៅរកភិក្ខុនោះ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា

៨៣

និស្សន្ទិយកណ្តោ បីវិវត្តស្ស ទសមសំព្វបទស្ស សំព្វបទវិវត្តោ

ឯវំ វេទយ្យ យំ ខោ កន្តេ អាយស្នា វេយ្យវច្ឆករំ
និទ្ទិសំ សញ្ញត្តិ សោ មយា ឧបសង្កមតុ អាយស្នា
កាលេន បីវេន តំ អច្ឆាទេស្សតិភំ ។ បីវត្ត-
កេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វេយ្យវច្ឆករោ ឧបសង្កមត្វា
ទ្ធិត្តក្ខតំ ចោទេតព្វោ សារតព្វោ អត្តោ មេ អារុសោ
បីវេនាតិ ។ ន វត្តព្វោ ទេហំ មេ បីវំ អាហារ មេ
បីវំ បរិវេដ្ឋហិ^(១) មេ បីវំ ចេតាបេហិ មេ បីវំ ទ្ធិ ។ ទុតិ-
យម្យំ វត្តព្វោ តតិយម្យំ វត្តព្វោ ។ សចេ អភិទិច្ឆាទេតិ
សច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ អភិទិច្ឆាទេតិ តត្ត កត្តា
តុណ្ហិក្ខតេន ទុទ្ធិស្ស ហំតតំ ន អាសនេ និសីទិតតំ ន
អាមិសំ បដិក្កហេតតំ ន ធម្មោ ភាសិតព្វោ ។ កំការ-
ណា អាគតោសីតិ បុច្ឆមាទោ^(២) ជាណាហិ អារុសោតិ
វត្តព្វោ ។ សចេ អាសនេ វំ និសីទិតិ អាមិសំ វំ
បដិក្កណ្ណាតិ ធម្មំ វំ ភាសិតិ ហំនំ កញ្ញតិ ។ ទុតិយម្យំ
ហំតតំ តតិយម្យំ ហំតតំ ចតុក្ខតំ ចោទេត្វា ចតុក្ខតំ
ហំតតំ បញ្ចក្ខតំ ចោទេត្វា ទ្ធិក្ខតំ ហំតតំ នក្ខតំ

១ សព្វត្ថ បរិវេត្តហិ ទិស្សតិ ។ ២ សព្វត្ថ បុច្ឆិយមាទោតិ ទិស្សតិ ។

និស្សត្តិយកណ្ត ចីវរវត្ត សិញ្ញបទទី ១០ សិញ្ញបទវិភង្គ

បតិគ្រលោកដ៏ចម្រើន លោកដ៏មានអាយុ បង្ហាញនូវវ័យក្រវែករណា
វ័យក្រវែករនោះខ្ញុំបានពន្យល់ហើយ សូមលោកដ៏មានអាយុ ចូរទៅរក
(គេ) ចុះ វ័យក្រវែករនោះនឹងឲ្យលោកស្ងៀកដណ្តប់ចីវរដោយ
កាលគួរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកត្រូវការចីវរត្រូវចូលទៅរក
វ័យក្រវែករ ហើយដាស់តឿនរំលឹកពីរបីលើកថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ
អាត្មាត្រូវការចីវរ ។ មិនគប្បីនិយាយថា អ្នកចូរឲ្យចីវរដល់អាត្មា ចូរនាំ
ចីវរមកឲ្យអាត្មា ចូរជូរចីវរឲ្យអាត្មា ចូរចាត់ចែងចីវរឲ្យអាត្មា ។
ភិក្ខុគប្បីនិយាយនឹងវ័យក្រវែករនោះ អស់វារៈពីរដងដង គប្បីនិយាយ
អស់វារៈបីដងដង ។ បើភិក្ខុញ្ញាំងចីវរនោះឲ្យសម្រេចបាន ការនេះជាការ
ល្អ បើភិក្ខុញ្ញាំងចីវរនោះឲ្យសម្រេចមិនបានទេ ភិក្ខុគប្បីទៅក្នុងទីនោះ
ហើយឈរនៅស្ងៀមក្នុងទីចំពោះមុខ មិនគប្បីអង្គុយលើអាសនៈ មិន
គប្បីទទួលភាមិស មិនគប្បីនិយាយធម៌ ។ កាលបើវ័យក្រវែករនោះសួរ
ថា លោកមកព្រោះហេតុអ្វី ភិក្ខុគប្បីនិយាយថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ
អ្នកចូរដឹងចុះ ។ ថាបើភិក្ខុអង្គុយលើអាសនៈក្តី ទទួលភាមិសក្តី
និយាយធម៌ក្តី ឈ្មោះថា កាច់កិរិយាឈរ ។ ភិក្ខុគប្បីឈរអស់វារៈពីរដង
ដង គប្បីឈរអស់វារៈបីដងដង គប្បីទារបួនដង ហើយឈរបួនដង
(បើ) ទារប្រាំដងហើយ គប្បីឈរពីរដង (បើ) ទារប្រាំមួយដងហើយ

វិទយបិដកេ បហាវិកង្កោ

ចោទេត្វា ន ហាតត្ថំ ។ តតោ ចេ ទុត្តរិ វាយមហាថោ
នំ ចីវរំ អភិជិច្ឆាទេតិ បរយោគេ ទុក្កដំ បដិលាកេន
និស្សត្តិយំ ហោតិ និស្សជិតត្ថំ សង្ឃស្ស វា កលស្ស
វា បុគ្គលស្ស វា ។ ឃុំត្វា បទ ភិក្ខុវេ និស្សជ្ជិ-
តត្ថំ ។ បេ ។ ឥទំ មេ កន្លេ ចីវរំ អតិវេកតិក្ខុត្ថំ
ចោទនាយ អតិវេកនក្ខត្ថំ ហានេន អភិជិច្ឆាទេតិ
និស្សត្តិយំ ឥមាហំ សង្ឃស្ស និស្សជ្ជាមីតិ ។ បេ ។
ននេយ្យតិ ។ បេ ។ ននេយ្យន្តិ ។ បេ ។ អាយស្មនោ
ទម្មីតិ ។ នោ ចេ អភិជិច្ឆាទេយ្យ យតស្ស ចីវរ-
ចេតាបនំ អាកតំ តត្ថ សាមំ វា កន្លត្ថំ ទូតោ
វា ចាហេតញ្ចោ យំ ចោ ទុម្ពេ អាយស្មនោ ភិក្ខុ
ទុទ្ធិស្ស ចីវរចេតាបនំ បហិណ្ឌិត ន តំ តស្ស
ភិក្ខុនោ កញ្ចំ អត្ថំ អនុកោតិ យុញ្ញាយស្មនោ
សកំ មា វេ សកំ វិនិស្សតិ ។ អយំ តត្ថ
សាមីចីតិ អយំ តត្ថ អនុធម្មតា ។

[៧២] អតិវេកតិក្ខុត្ថំ ចោទនាយ អតិវេកនក្ខត្ថំ
ហានេ^(១) អតិវេកសញ្ញា អភិជិច្ឆាទេតិ និស្សត្តិយំ

១ សព្វត្ថ ហានេតិ ទិស្សតិ ។

វិន័យប័ដិក មហាវិកង្គ

មិនគប្បីឈរ (ទៀត) ទេ ។ កាលបើភិក្ខុព្យាយាមឱ្យលើសពីកំណត់នោះ
ឱ្យចំវែរនោះសម្រេចបាន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្ឋប្រយោគដែលព្យាយាម ចំវែរ
ដែលបានមកជានិស្សត្តិយ ចំវែរនោះភិក្ខុត្រូវលះដល់សង្ឃក្តី ដល់នរណៈក្តី
ដល់បុគ្គលក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំវែរនោះភិក្ខុគប្បីលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ចំវែរនេះខ្ញុំឱ្យសម្រេចបានដោយទារលើសពី ៣
ដង ដោយឈរលើសពី៦ដង ជានិស្សត្តិយ ខ្ញុំសូមលះចំវែរនេះដល់សង្ឃ
។ បេ ។ សង្ឃគប្បីឱ្យ ។ បេ ។ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយគប្បីឱ្យ ។ បេ ។
ខ្ញុំឱ្យលោកដ៏មានអាយុ ។ បើភិក្ខុឱ្យចំវែរនោះសម្រេចមិនបានទេ រថ្ងៃចំវែរ
ដែលគេនាំមក ដើម្បីភិក្ខុនោះអំពីសំណាកបុគ្គលណា ភិក្ខុគប្បីទៅក្នុង
សំណាកបុគ្គលនោះខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើឱ្យទៅក្តី ដោយពាក្យថា ម្នាលអ្នក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយបញ្ជូនដៃម្នាក់ចំវែរណា ទៅចំពោះភិក្ខុ
ដៃម្នាក់ចំវែរនោះមិនសម្រេចប្រយោជន៍បន្តិចបន្តួចដល់ភិក្ខុនោះទេ អ្នកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយ ចូរតៀនទារយករបស់ខ្លួនចុះ ទ្រព្យរបស់អ្នកទាំងឡាយ
ចូរកុំឱ្យវិនាស ។ ពាក្យថា ការនេះជាសាមិច្ចិកមក្នុងសិក្ខាបទនោះ
គឺថាការនេះ ជាសភាពដ៏សមគួរតាមធម៌ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(៧២) ភិក្ខុទារលើសពី៣ដង ឈរលើសពី៦ដង មានសេចក្តី
សំគាល់ថាលើសមែន (ហើយ) ឱ្យចំវែរនោះសម្រេចបាន ត្រូវនិស្សត្តិយ

និស្សត្តិយកណ្តោ ចីវរវត្តស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវា

ចាចិត្តិយំ ។ អតិរកតិក្ខត្តំ ចោទនាយ អតិរកនក្ខត្តំ
ហំនេ វេមតិកោ អភិទិច្ឆាទេតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។
អតិរកតិក្ខត្តំ ចោទនាយ អតិរកនក្ខត្តំ ហំនេ ឱន-
កសញ្ញា^(១) អភិទិច្ឆាទេតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ ឱនក-
តិក្ខត្តំ ចោទនាយ ឱនកនក្ខត្តំ ហំនេ អតិរកសញ្ញា
អាបត្តិ ទិក្ខជស្ស ។ ឱនកតិក្ខត្តំ ចោទនាយ ឱនក-
នក្ខត្តំ ហំនេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទិក្ខជស្ស ។ ឱន-
កតិក្ខត្តំ ចោទនាយ ឱនកនក្ខត្តំ ហំនេ ឱនកសញ្ញា
អនាបត្តិ ។

[៧៣] អនាបត្តិ តិក្ខត្តំ ចោទនាយ ក្ខត្តំ ហំនេន
ឱនកតិក្ខត្តំ ចោទនាយ ឱនកនក្ខត្តំ ហំនេន
អចោទិយមាណោ ទេតិ សាមិកោ ចោទេត្វា ទេតិ^(២)
ទិច្ឆត្តិកស្ស អាទិកត្តិកស្សតិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។
ចីវរវត្តោ^(៣) បរិមោ ។

១ ទទកសញ្ញាតិចី ។ ២ កញ្ជ្រាយំ បយោគោ ពហុវិចនវសេន កតោ ។ ៣ ឱ. ប
កវិសេវោ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ បីវរក្ក សិក្ខាបទទី ១០ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុទារលើសពីព្យាដន៍ ឈរលើសពី៦ដង មានសេចក្តី
សង្ស័យ ហើយឲ្យបីវរនោះសម្រេចបាន ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុទារលើសពីព្យាដន៍ ឈរលើសពី៦ដង មានសេចក្តីសំគាល់ថានៅខ្លះ
ហើយឲ្យបីវរនោះសម្រេចបាន ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុទារថយពី
ព្យាដន៍ ឈរថយពី៦ដង មានសេចក្តីសំគាល់ថាលើស ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុទារថយពីព្យាដន៍ ឈរថយពី៦ដង មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុទារថយពីព្យាដន៍ ឈរថយពី៦ដង មានសេចក្តីសំគាល់
ថាថយ ជាអាបត្តិ ។

(៧៣) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុញ៉ាំងបីវរឲ្យសម្រេចដោយទារ
(ត្រឹម)ព្យាដន៍ ឈរ(ត្រឹម)៦ដង ដល់ភិក្ខុញ៉ាំងបីវរឲ្យសម្រេចដោយ
ទារខ្លះពីព្យាដន៍ ឈរខ្លះពី៦ដង ដល់ភិក្ខុដែលមិនបានត្រឹមទារ វេយ្យា-
វច្ចករគឺឲ្យ(ឯង) ដល់ភិក្ខុដែលម្ចាស់របស់ទារឲ្យ ដល់ភិក្ខុឆត
ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។
បីវរក្កទី ១ ចប់ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីណូ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារឿវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

៨៦

វិធីយមិជិតេ មហាវិរាដ្ឋោ

តស្សន្តានំ

និសេកវត្តំ មាសោ ច លោកបណំ បដិគ្គហោ

អញ្ញាតកញ្ច ឱទ្ធិស្ស ឱក្កំ ឱតកេន ចាតិ ។

វិនយចំណីក មហាវិវត្ត

ទុក្ខាន^(១)នៃចីវរវគ្គនោះ ដូច្នោះគឺ

សម្ពត្តភតិរកចីវរដែលភិក្ខុបានមកហើយ មិនបានវិកប្បអធិដ្ឋាន ក្នុងវេលា
ដែលអស់អំណាច គានិសង្ស្កម្មនហើយ ទុកឲ្យកន្លងដប់រាត្រី ១ ក្នុងវេលា
ដែលអស់អំណាច គានិសង្ស្កម្មនហើយ ភិក្ខុនៅប្រាសចាកវិច្ឆិចីវឲ្យ
កន្លងមួយរាត្រី ១ ភិក្ខុទុកអកាលចីវរឲ្យហួសពីមួយខែ ១ ភិក្ខុប្រើនាងភិក្ខុនី
មិនមែនជាញាតិឲ្យលាងចីវរចាស់ ១ ភិក្ខុទទួលចីវរពីដៃនាងភិក្ខុនីមិនមែន
ជាញាតិ ១ ភិក្ខុសូមចីវរពីគ្រហស្ថមិនមែនជាញាតិ ១ ភិក្ខុសូមចីវរហួសពី
អន្តរវាសក (ស្បង់) នឹងទុត្តរសង្ក (ចីពារ) ១ ភិក្ខុទៅនិយាយនឹងគ្រហស្ថ
ដែលមិនមែនជាញាតិ មិនបានបរវណា ដែលគេបម្រុងនឹងប្រគេនចីវរ
ឲ្យគេប្រគេនចីវរឲ្យល្អ ១ ភិក្ខុទៅនិយាយនឹងគ្រហស្ថច្រើនរូប មិនមែន
ជាញាតិមិនមែនជនដែលបានបរវណា ឲ្យគេរូបរួមថ្លៃជាមួយគ្នា ដើម្បី
ទិញចីវរឲ្យល្អ ១ ភិក្ខុទៅតំណទាចីវរអំពីវេយ្យាវច្ឆករហួសពីបីដង នឹងឈរ
ហួសពីប្រាំមួយដង ១ ។

១ ពាក្យរួមគ្នាជាគ្រឿងរក្សាសេចក្តីដែលពោលហើយមិនឲ្យសេចក្តីនោះវិសាសខ្លាត់ខ្លាយទៅ
(បាននិលំបញ្ជីរឿង) ។

កោសិយវិគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទំ

(៧៤) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា អាឡិយំ
វិហារតិ អត្តាឡិយេ ចេតិយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
ធាតុកិយា កិក្ខុ កោសិយការកេ ទុបសង្កមីត្វា ឃំ
វនេន្តិ ពហូ អាវុសោ កោសការកេ បចេ អម្ពាភំបិ
នស្សេ មយំបិ ឥន្ទាម កោសិយមិស្សកំ សន្តតំ
កាតុន្តិ ។ តេ ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិទាចេន្តិ កង
ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា អម្មេ ទុបសង្កមីត្វា
ឃំ វត្តន្តិ ពហូ អាវុសោ កោសការកេ បចេ
អម្ពាភំបិ នស្សេ មយំបិ ឥន្ទាម កោសិយមិស្សកំ
សន្តតំ កាតុន្តិ អម្ពាភំបិ អលាកា អម្ពាភំបិ
ទុល្លន្តិ យេ មយំ អាជីវស្ស ហេតុ បុត្តនារស្ស
ការណា ពហូ ខុទ្ទកេ នាលោ សង្ឃតំ អាចា-
នេមាតិ ។ អស្សោសំ ខោ កិក្ខុ តេសំ ទុជ្ឈា-
យន្តានំ ខីយន្តានំ វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខុ
អប្បវា ។ បេ ។ តេ ទុជ្ឈាយន្តិ ខីយន្តិ វិទាចេន្តិ

កោសិយវិគ្គ សិក្ខាបទទី ១

(៧២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងអគ្គា-
ឡវេលតិយ ទៀបក្រុងអាឡវី ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ
ចូលទៅរកពួកជនអ្នកធ្វើសូត្រ ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្វារនាងទាំងឡាយឲ្យច្រើន នឹង
ឲ្យយើងខ្លះ យើងក៏ចង់ធ្វើសន្តតលាយដោយសូត្រដែរ ។ ជនអ្នកធ្វើសូត្រ
ទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា សមណៈទាំង
ឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត មិនសមបើនឹងចូលទៅរកយើង
ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
ឡាយចូរស្វារនាងឲ្យច្រើន នឹងឲ្យយើងខ្លះ យើងចង់ធ្វើសន្តតលាយ
ដោយសូត្រដែរ ពួកយើង ណាធ្វើសត្វមានជីវិតតូចៗ ជាច្រើនឲ្យដល់
នូវសេចក្តីវិនាស ព្រោះហេតុសេចក្តីចិញ្ចឹមជីវិតខ្លួននឹងកូនប្រពន្ធ ពួក
យើងទាំងនោះ ឈ្មោះថាមិនមានលាភផង ឈ្មោះថាបានទ្រព្យដោយ
អាគ្រក់ផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យជនអម្បាលនោះពោលទោស
តិះដៀល បន្តបង្កាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានប្រាថ្នាតិច
ៗ ថេ ៗ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កងំ ហំ ឆាម ធាតុក្កិយា ភិក្ខុ កោសិយ កា-
រកេ ឧបសង្កម្មិត្វា ឃីវំ វត្តន្តំ ពហុ អាវុសោ
កោសការកេ បច្ចេ អម្ពាគំបិ ទស្សេ មយំបិ
ឥច្ឆាម កោសិយមិស្សកំ សន្តតំ កាតុន្តំ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាពោចេសុំ ។
សច្ចំ កិវ តុម្រេ ភិក្ខុវេ កោសិយការកេ ឧប-
សង្កម្មិត្វា ឃីវំ វទេ ពហុ អាវុសោ កោសការកេ
បច្ចេ អម្ពាគំបិ ទស្សេ មយំបិ ឥច្ឆាម កោសិ-
យមិស្សកំ សន្តតំ កាតុន្តំ ។ សច្ចំ ភកវតំ ។
វិគរហំ ពុទ្ធា ភកវតំ កងំ ហំ ឆាម តុម្រេ មោយបុរិ-
សា កោសិយការកេ ឧបសង្កម្មិត្វា ឃីវំ វត្តេ
ពហុ អាវុសោ កោសការកេ បច្ចេ អម្ពាគំបិ
ទស្សេ មយំបិ ឥច្ឆាម កោសិយមិស្សកំ សន្តតំ
កាតុន្តំ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ
បសន្នាធំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឃីវត្ថូ បទ ភិក្ខុវេ

វិនយបិដក មហាវិក្កង

ពួកធម្មតិយភិក្ខុ មិនសមបើនឹងចូលទៅរកជនអ្នកធ្វើសូត្រ ហើយនិយាយ
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកទាំងឡាយចូរស្សានានឱ្យច្រើន
នឹងឱ្យយើងខ្លះ យើងចង់ធ្វើសន្តតលាយដោយសូត្រដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះត្រាបទូលដំណើរនុះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរ
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយចូលទៅរកពួកអ្នកធ្វើសូត្រ
ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ចូរស្សានានឱ្យច្រើន នឹងឱ្យយើងខ្លះ យើងចង់ធ្វើសន្តតលាយដោយ
សូត្រដែរ ពិតមែនឬ ។ បតិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដំណើរនោះពិត
មែន ។ ព្រះតុម្ពដ៏មានរង្វាស់ទ្រង់គិតដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងចូលទៅរកពួកអ្នកធ្វើសូត្រ ហើយនិយាយ
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្សានាន
ឱ្យច្រើន នឹងឱ្យយើងខ្លះ យើងចង់ធ្វើសន្តតលាយដោយសូត្រដែរ ម្ចាស់
មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាហើយផង មិនមែននាំឱ្យរើងរឹតតែជ្រះថ្លាដល់ជនដែល
ជ្រះថ្លាហើយផង ។ រេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

៨៧

និស្សត្តិយកណ្ណោ កោសិយវត្តស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិភង្គោ

ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យោ យោ បទ ភិក្ខុ
កោសិយវិស្សកំ សន្តតំ កាវាបេយ្យ ទិស្សត្តិយំ
ចាទិត្តិយន្តិ ។

[៧៥] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថោ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ សន្តតំ ឆាម សន្តវិត្តា កតំ ហោតិ
អវាយមំ ។ កាវាបេយ្យាតិ ឃកេនបិ កោសិយសុនា
មិស្សិត្តា ករោតិ វា កាវាបេតិ វា បយោគេ ទុក្កជំ
បដិលាភេន ទិស្សត្តិយំ ហោតិ ទិស្សជ្ជិតព្វំ សុឡ័ស្ស
វា កលាស្ស វា បុក្កលស្ស វា ។ ឃវញ្ច បទ
ភិក្ខុវេ ទិស្សជ្ជិតព្វំ ។ បេ ។ ឥទំ មេ ភន្តេ កោ-
សិយវិស្សកំ សន្តតំ កាវាបេតិ ទិស្សត្តិយំ ឥមាហំ
សុឡ័ស្ស ទិស្សជ្ជាមីតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យាតិ ។ បេ ។
ទទេយ្យន្តិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មីតិ ។

ធីស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ សិក្ខាបទវិវាទ

គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យគេធ្វើ
សន្តតលាយដោយសូត្រ សន្តតនោះជានិស្សត្តិយ^(១) ភិក្ខុនោះត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៧៥) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១
ក្នុងបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ គ្រឿងកម្រាលដែលមិនបានត្បាញ
គេស្តាប់សម្រេចតែម្តង ហៅថា សន្តត ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺភិក្ខុលាយ
ដោយសរសៃសូត្រ សូម្បីមួយសរសៃហើយធ្វើខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យធ្វើក្តី
ត្រូវអាបត្តិទុកដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ សន្តតដែលបានមកជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុ
ត្រូវលះដល់សង្ឃក៏បាន គណៈក៏បាន បុគ្គលក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សន្តតនោះភិក្ខុត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សន្តត
លាយដោយសូត្រនេះ ខ្ញុំឲ្យគេធ្វើ ជានិស្សត្តិយ ខ្ញុំសូមលះសន្តតនេះដល់
សង្ឃ ។ បេ ។ សង្ឃគប្បីឲ្យ ។ បេ ។ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយគប្បីឲ្យ
។ បេ ។ ខ្ញុំឲ្យដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

១ ត្រង់ពាក្យថា ធីស្សត្តិយ បាចិត្តិយ ប្រែបានជាព័រស័យ គឺប្រែបែបដូចសិក្ខាបទទាំងអស់
ក្នុងបិដកមួយស័យ ដូចសិក្ខាបទក្នុងកោសិយវគ្គនេះមួយស័យ តាមស័យក្នុងអដ្ឋកថា ។

៧០

វិទយបិដកេ មហាវិរាត្តោ

[៧៦] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ
និស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហិ
បរិយោសាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ ។ បរេហិ
វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ ។
បរេហិ វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាបេតិ និស្សក្កិយំ
ទាចិត្តិយំ ។ អញ្ញស្សត្ថាយ ករោតិ វា កាវាបេតិ
វា អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អញ្ញេន កតំ បដិលភិត្វា
បរិគ្គញ្ញតិ អបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

[៧៧] អនាបត្តិ វិវាទំ វា កុម្មត្តរណំ វា សា-
ណិទាការំ វា ភិសី វា តិម្លោហានំ វា ករោតិ
ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

បរេមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិទ្យបិដក មហាវិកង្គ

(៧៦) សន្តតិកុធ្វើខ្លួនឯងមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួន
ឯង សន្តតនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សន្តតដែល
ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឯងមិនទាន់ស្រេច ឲ្យអ្នកដទៃសម្រេច សន្តតនោះជានិស្សគ្គិយ
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សន្តតដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យ
សម្រេចដោយខ្លួនឯង សន្តតនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
សន្តតដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេច សន្តតនោះ
ជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឯងក៏ ប្រើគេឲ្យធ្វើក៏
ដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបានសន្តតដែលអ្នកដទៃធ្វើ
ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៧៧) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលធ្វើសម្ពត្តិពិភានក្តី សម្ពត្តកម្រាល
លើទីដែលគេបូកលាបក្តី រនាំងក្តី ពួកក្តី ឆ្នើយក្តី ដល់ភិក្ខុឆត
ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ចាតិ ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

(៧៨) តេន សមយេន តុន្តោ ភគវា វេសាលីយំ
វិហារតិ មហារាជេ ក្យុដាការសាលាយំ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ធាតុតិយា ភិក្ខុ សុទ្ធកាឡិកានំ ឯឡក-
លោមាណំ សន្តតំ កាវាបេន្តិ ។ មនុស្សា វិហារចារិកំ
អាហិស្គាត្តា បស្សិត្វា ឧជ្ឈាយន្តិ ធិយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ
ហិ នាម ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា សុទ្ធកាឡិកា-
នំ ឯឡកលោមាណំ សន្តតំ កាវាបេស្សន្តិ សេយ្យថាបិ
តិហិ កាមភោគិនោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ
មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ធិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
ធិយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម ធាតុតិយា ភិក្ខុ
សុទ្ធកាឡិកានំ ឯឡកលោមាណំ សន្តតំ កាវា-
បេស្សន្តិតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាភេ-
ចេសុំ ។ សច្ចំ កិវ តុប្បេ ភិក្ខុវេ សុទ្ធកាឡិកានំ ឯឡ-
កលោមាណំ សន្តតំ កាវាបេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។

សិក្ខាបទទី ២

[៧៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្នុងគុដាតារ-
សាលា ក្នុងមហាន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ពួក
ធញ្ញគ្រិយក៏កុំឱ្យគេធ្វើសន្តិភ័យដោយរោមចៀមខ្មៅសុទ្ធ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ដើរទៅកាន់ចារិកវិហារ ឃើញហើយពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់
ថា ពួកសមណៈទាំងនេះជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត មិនសមបើនឹងឱ្យគេ
ធ្វើសន្តិភ័យដោយរោមចៀមខ្មៅសុទ្ធ ដូចជាពួកគ្រហស្ថ ជាអ្នកបរិភោគកាម
សោះ ។ ក៏កុំទាំងឡាយបានឮពាក្យពួកមនុស្សពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្គាប់ហើយ ។ ពួកកិក្ខណាមានប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ក៏កុំអម្បាល
នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកធញ្ញគ្រិយក៏កុំ មិនសមបើនឹង
ឱ្យគេធ្វើសន្តិភ័យដោយរោមចៀមខ្មៅសុទ្ធសោះ ។ ក៏កុំអម្បាលនោះក្រាប
ទូលដំណើរនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ក៏កុំ
ទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយឱ្យគេធ្វើសន្តិភ័យដោយរោមចៀមខ្មៅសុទ្ធ
ពិតមែនឬ ។ ពួកធញ្ញគ្រិយក៏ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ

វិធីបិដក មហាវិកង្កោ

វិករហិ តុទ្ធា កកវា កកមំ ហិ ធាប តុទ្ធា មោ-
យ បុរិសា សុទ្ធិកាឡកានំ ឯឡកណេវាមានំ សុទ្ធិតំ
កាវាមេយ្យន្តិ ធើតំ មោយ បុរិសា អញ្ញសុទ្ធានំ វា
បសាទាយ បសុទ្ធានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ញ
បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យាថ យោ
បន ភិក្ខុ សុទ្ធិកាឡកានំ ឯឡកណេវាមានំ សុទ្ធិតំ
កាវាមេយ្យ ធើស្សតិយំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(៧៧) យោ បនាតិ យោ យោធិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថ អធិប្បោតោ
ភិក្ខុតិ ។ កាឡកំ ធាប ម្លេ កាឡកានំ ជាតិយា
កាឡកំ វា រជនកាឡកំ វា ។ សុទ្ធិតំ ធាប
សុទ្ធិត្វា កកតំ មោតិ អវាយិបំ ។ កាវាមេយ្យភិ
កកេតិ វា កាវាមេតិ វា បយោគេ ទុក្ខនំ បដិ-
លាកេន ធើស្សតិយំ មោតិ ធើស្សន្តិកតំ សង្ឃស្ស វា
កណាស្ស វា បុគ្គលស្ស វា ។ ឯវញ្ញ បន ភិក្ខុវេ
ធើស្សន្តិកតំ ។ បេ ។ ឥទំ បេ កន្លៃ សុទ្ធិកាឡកានំ

វិធីបិដក មហាវិក័ត

ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មិនសមបើនឹងឲ្យគេធ្វើសន្តិកដោយរោមចៀមខ្មៅ
សុទ្ធតែ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកពាល់គ្នាធ្វើនេះ មិនមែន
នាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាហើយផង មិនមែននាំឲ្យរើរតែ
ជ្រះថ្លាដល់ជនដែលជ្រះថ្លាហើយផង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
ឲ្យគេធ្វើសន្តិកដោយរោមចៀមខ្មៅសុទ្ធ សន្តិកនោះជានិស្សគ្លិយ ភិក្ខុត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៧៧) គ្រងពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី១
នៃបុគ្គលិកកណ្ណរចហើយ ។ ដែលហៅថារោមចៀមខ្មៅ (នោះសំដៅ
យក) រោមចៀមខ្មៅទាំងពីរយ៉ាង គឺរោមចៀមខ្មៅពីកំណើត១ រោមចៀម
ខ្មៅពីគ្រឿងដែលកំ១ ។ គ្រឿងកម្រាលដែលគេមិនត្បាញ គ្រាន់តែគេ
ស្អប់ ហើយធ្វើឲ្យសម្រេច ហៅថា សន្តិក ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ
គឺភិក្ខុធ្វើខ្លួនឯងក៏ ឲ្យគេធ្វើក៏ ត្រូវអាបត្តិទុកដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ សន្តិក
ដែលបានមកជានិស្សគ្លិយ ភិក្ខុត្រូវលះដល់សង្ឃក៏បាន ដល់នរណៈក៏បាន
ដល់បុគ្គលក៏បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សន្តិកនេះ ខ្ញុំឲ្យគេធ្វើដោយរោមចៀមខ្មៅសុទ្ធ

៧៣

និស្សត្តិយកណ្តោ កោសិយវិជ្ជស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនាថត្តិវាណ

ឯឡុកកណ្តោ មាណសំ សុត្តនំ កាណាថនំ និស្សត្តិយំ ឥមាហំ
សង្ឃស្ស និស្សត្តិយមីតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យតិ ។ បេ ។
ទទេយ្យតិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មីតិ ។

[៨០] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាមេតិ
និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហិ បរិ-
យោសាមេតិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ បរេហិ វិប្បកតំ
អត្តនា បរិយោសាមេតិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។
បរេហិ វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាមេតិ និស្សត្តិយំ
ទាចិត្តិយំ ។ អញ្ញស្សត្តាយ កកោតិ វា កាណមេតិ វា
អាមត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អញ្ញោ កតំ បដិលភិត្តា
បរិកុញ្ញតិ អាមត្តិ ទុក្កជស្ស ។

[៨១] អនាថត្តិ វិនាទំ វា កុម្មត្តរណំ វា សា-
ណិទាការំ វា កិសី វា តម្រោហាទំ វា កកោតិ
ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ វិវះដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ជានិស្សត្តិយ ខ្ញុំសូមលះសន្តតនេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ សង្ឃត្រូវឲ្យ ។ បេ ។
លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយត្រូវឲ្យ ។ បេ ។ ខ្ញុំឲ្យដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

[៨០] សន្តតដែលភិក្ខុធ្វើខ្លួនឯងមិនទាន់ស្រេច ឲ្យសម្រេចដោយ
ខ្លួនឯង សន្តតនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សន្តតដែល
ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឯងមិនទាន់ស្រេច ឲ្យអ្នកដទៃសម្រេច សន្តតនោះជានិស្សត្តិយ
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សន្តតដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យ
សម្រេចដោយខ្លួនឯង សន្តតនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
សន្តតដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃសម្រេច សន្តតនោះ
ជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុធ្វើសន្តតខ្លួនឯងក៏
ប្រើគេឲ្យធ្វើក៏ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបាន
សន្តតដែលបុគ្គលដទៃធ្វើ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៨១] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុធ្វើសម្ពត៌ពិតានក្តី គ្រឿងកម្រាល
ផែនដីក្តី រទាងក្តី ពួកក្តី ខ្មើយក្តី ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

តតិយសិក្ខាបទី

[៧២] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា កវត្ថយ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថវិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន ធញត្តិយា ភិក្ខុ ភកវតា
បដិក្ខត្តិ សុទ្ធកាឡកានំ ឯឡកលោមាណំ សន្តតំ
កាវាចេត្តិ^(១) ថោកំយេវ ឌីនាតំ អន្តេ អាទិយិត្វា
តថេវ សុទ្ធកាឡកានំ ឯឡកលោមាណំ សន្តតំ
កាវាចេត្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ បេ ។ តេ
ទុដ្ឋយន្តិ ឌីយន្តិ វិចារេត្តិ កងំ ហិ នាម ធញត្តិយា
ភិក្ខុ ថោកំយេវ ឌីនាតំ អន្តេ អាទិយិត្វា តថេវ សុទ្ធកា-
ឡកានំ ឯឡកលោមាណំ សន្តតំ កាវាចេស្សន្តិ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតា ឯតមត្តំ អារាមេស្ស ។ សច្ចំ
កិវ តុម្រេ ភិក្ខុវេ ថោកំយេវ ឌីនាតំ អន្តេ អាទិយិត្វា
តថេវ សុទ្ធកាឡកានំ ឯឡកលោមាណំ សន្តតំ
កាវាចេថាតិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា ភកវា

១ ពិគោ បរិ ឧ. ម. បោត្តកេសុ តេតិ បារោ ហោតិ ។

សិក្ខាបទទី ៣

(៨២) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានបុព្វាសិវៈ ព្រះអង្គគង់ក្នុងវត្ត
ព្រះជតពាន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏គ្រានោះឯង
ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុភិក្ខុគាថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់ហាមមិនឱ្យភិក្ខុប្រើ
គេឱ្យធ្វើសន្តតដោយរោមចៀមខ្មៅសុទ្ធ ក៏នាំគ្នាប្រើឱ្យគេធ្វើសន្តតដោយ
រោមចៀមខ្មៅសុទ្ធជុំវិញ តែលាយរោមចៀមសបន្តិចត្រង់ដោយ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយណា អ្នកមានប្រាថ្នាតិច ។ លេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ពោលទោស តិះដៀល បន្ទះបង្គាប់ថា ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុមិនសមបើ
នឹងទៅឱ្យគេធ្វើសន្តតដោយរោមចៀមខ្មៅសុទ្ធជុំវិញ ហើយយករោម
ចៀមសលាយបន្តិចត្រង់ដោយប៉ុណ្ណោះទេ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
មានព្រះបន្ទូលសួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកប្រើឱ្យគេធ្វើ
សន្តតដោយរោមចៀមខ្មៅសុទ្ធជុំវិញ ហើយលាយរោមចៀមសបន្តិច
ត្រង់ដោយ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា

និស្សត្តិយកល្លោ កោសិយវត្តស្ស ភគិយសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

កតំ ហិ នាម តុម្ហេ មោយ បុរិសា ថោកំយេវ ឱនាតំ
អន្តេ អាទិយិត្វា តថេវ សុទ្ធកាឡិកានំ ឯឡិក-
លោមាទំ សន្តតំ កាវបេស្សេ ទេតំ មោយ បុរិសា
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យេកាវាយ
។ បេ ។ ឯវេត្ត បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យ-
ថ នវំ បទ ភិក្ខុនា សន្តតំ ការយមាទេន ទ្វេ ភាតា
សុទ្ធកាឡិកានំ ឯឡិកលោមាទំ អាទាតញ្ចា តតិយំ
ឱនាតានំ ចតុត្ថំ តោចរិយានំ ។ អនាទា បេ ភិក្ខុ
ទ្វេ ភាតេ សុទ្ធកាឡិកានំ ឯឡិកលោមាទំ តតិយំ
ឱនាតានំ ចតុត្ថំ តោចរិយានំ នវំ សន្តតំ កាវ-
បេយ្យ និស្សត្តិយំ មាចិត្តិយន្តិ ។

[៨៣] នវំ នាម ករណំ ឧបាទាយ វុច្ឆតិ ។
សន្តតំ នាម សន្តវិត្វា កតំ ហោតិ អវាយមំ ។
ការយមាទេនាតិ ករោន្តោ វា កាវបេន្តោ វា ។
ទ្វេ ភាតា សុទ្ធកាឡិកានំ ឯឡិកលោមាទំ អា-
ទាតញ្ចាតិ ធារិយិត្វា ទ្វេ តុលា សុទ្ធកាឡិកានំ ឯឡិ-
កលោមាទំ អាទាតញ្ចា ។ តតិយំ ឧនាតានន្តិ តុលំ

និស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវត្ត សិក្ខា៣១ទី ៣ សិក្ខាបទវិភង្គ

ម្នាលបុរសសោនសូន្យ ហេតុដូចម្តេច បានជាពួកអ្នកឱ្យគេធ្វើសន្តតដោយ
រោមចៀមខ្មៅសុទ្ធដុំបោះ ហើយលាយរោមចៀមសបន្តិចត្រង់ដោយដូច្នោះ
ម្នាលបុរសសោនសូន្យ អំពើនេះ មិនមែននាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់អ្នក
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំអ្នកដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើង
ទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខា-
បទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុកាលឱ្យគេធ្វើសន្តតប្តី គប្បីកាន់យករោមចៀម
ខ្មៅសុទ្ធពីភាគ រោមចៀមសភាគទីបី (១ ភាគ) រោមចៀមក្រហមភាគ
ទីបួន (១ ភាគ) ។ បើភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសន្តតប្តី មិនកាន់យករោមចៀមខ្មៅសុទ្ធ
ពីភាគ រោមចៀមសភាគទីបី រោមចៀមក្រហមភាគទីបួន ទេ សន្តតនោះ
ជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៨៣) សន្តតដែលធ្វើជាដំបូង ហៅថា សន្តតប្តី ។ គ្រឿងកម្រាល
ដែលមិនបានត្បាញ គេស្តាប់សម្រេចតែម្តង ហៅថា សន្តត ។ ត្រង់ពាក្យ
ថា កាលឱ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងក្តី ប្រើឱ្យគេធ្វើក្តី ។ ពាក្យថា គប្បីកាន់
យករោមចៀមខ្មៅសុទ្ធពីភាគនោះ គឺភិក្ខុត្រូវប្តឹងរោមចៀមខ្មៅសុទ្ធពី
ដំបូង ហើយសឹមកាន់យក ។ ពាក្យថា រោមចៀមសភាគទីបីនោះ

វិនយបិដក មហាវិវត្តោ

ឌីណាតានំ ។ ចតុត្ថំ កោចរិយានន្ទិ តុលំ កោចរិយានំ ។
អនាទា ចេ ភិក្ខុ ទ្វេ កាកេ សុទ្ធកាឡិកានំ ឯឡក-
លោមាទំ តតិយំ ឌីណាតានំ ចតុត្ថំ កោចរិយានន្ទិ អនាទិ-
យិត្វា តុលំ ឌីណាតានំ តុលំ កោចរិយានំ នវំ សន្តតំ
ករោតិ វា កាវាបេតិ វា បយោកេ ទុក្កដំ បដិលាកេន
និស្សតិយំ ហោតិ និស្សជ្ជិតតំ សង្ឃស្ស វា កណាស្ស
វា បុគ្គលស្ស វា ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ និស្សជ្ជិតតំ
។ បេ ។ ឥទំ មេ កន្តិ សន្តតំ អនាទិយិត្វា តុលំ
ឌីណាតានំ តុលំ កោចរិយានំ កាវាបិទំ និស្សតិយំ
ឥមាហំ សង្ឃស្ស និស្សជ្ជាមិតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យតិ
។ បេ ។ ទទេយ្យន្ទិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មិតិ ។

[៨៤] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ
និស្សតិយំ ចាចិតិយំ ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហំ បរិយោ-
សាបេតិ និស្សតិយំ ចាចិតិយំ ។ បរេហំ វិប្បកតំ អត្តនា
បរិយោសាបេតិ និស្សតិយំ ចាចិតិយំ ។ បរេហំ វិប្បកតំ

វិនយបិណ្ឌ មហាវិក្ក

គឺរោមចៀមសម្បយដញ្ជឹង ។ ពាក្យថា រោមចៀមក្រហមភាគទីបួននោះ
គឺរោមចៀមក្រហមម្បយដញ្ជឹង ។ ពាក្យថា បើភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសន្តតថ្មី មិន
កាន់យករោមចៀមខ្មៅសុទ្ធព័រភាគ រោមចៀមសភាគទីបី រោមចៀម
ក្រហមភាគទីបួន គឺថាភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ប្រើឱ្យគេធ្វើក្តី នូវសន្តតថ្មី មិនលាយ
រោមចៀមសម្បយដញ្ជឹង រោមចៀមក្រហមម្បយដញ្ជឹងទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ វេលាបានមក សន្តតនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវលះ
ដល់សង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីលះយ៉ាងនេះ
ថា ។ បេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សន្តតនេះ ខ្ញុំឱ្យគេធ្វើមិនបានលាយ
ដោយរោមចៀមសម្បយដញ្ជឹង រោមចៀមក្រហមម្បយដញ្ជឹង ជានិស្សគ្គិយ
ខ្ញុំសូមលះសន្តតនេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ សង្ឃគប្បីឱ្យ ។ បេ ។ លោក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយគប្បីឱ្យ ។ បេ ។ ខ្ញុំឱ្យដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

(៨៤) ភិក្ខុធ្វើសន្តតដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ស្រេច (ត្រាត្រាយ)
ឱ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង សន្តតនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបា-
ចិត្តិយ ។ ភិក្ខុធ្វើសន្តតដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ស្រេច ឱ្យអ្នកដទៃសម្រេច
សន្តតនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ អ្នកដទៃធ្វើសន្តត
មិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង សន្តតនោះជានិស្សគ្គិយ
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ អ្នកដទៃធ្វើសន្តតមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យអ្នកដទៃ

៧៧

និស្សត្តិយកណ្តោ កោសិយវគ្គស្ស ធម៌យសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវារោ

បរេហំ បរិយោសារបេតិ និស្សត្តិយំ តាចិត្តិយំ ។
អញ្ញាស្សត្តាយ កកោតិ វា កាវារបេតិ វា អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ អញ្ញោ កតំ បដិលភិស្វា បរិកុញ្ញតិ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៨៥] អនាបត្តិ តុលំ ឱនាតានំ តុលំ តោចរិយានំ
អាទិយិត្វា កកោតិ ពហុតរំ ឱនាតានំ ពហុតរំ តោចរិយានំ
អាទិយិត្វា កកោតិ សុទ្ធិំ ឱនាតានំ សុទ្ធិំ តោចរិយានំ
អាទិយិត្វា កកោតិ វិតានំ វា កុម្មត្តាលំ វា សាលិចា-
ការំ វា ភិសំ វា តិម្លោហានំ វា កកោតិ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មិកស្សតិ ។

ធម៌យសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតិ ។

ឧប្បត្តិយករណ្ណ កោសិយវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ

សម្រេច សន្តតនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុធ្វើឯងភិក្ខុ
ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើភិក្ខុ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបាទ
សន្តតដែលអ្នកដទៃគេធ្វើហើយយកមកប្រើប្រាស់ ក៏ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។

(៨៥) អាចត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុធ្វើសន្តតយករោមចៀមសម្បយដញ្ជឹង
(១ ភាគ) រោមចៀមក្រហមម្បយដញ្ជឹង (១ ភាគ) មិនមានដល់ភិក្ខុធ្វើសន្តត
យករោមចៀមសច្រើន យករោមចៀមក្រហមច្រើនជាងកំណត់នោះ មិន
មានដល់ភិក្ខុធ្វើសន្តតយករោមចៀមសសុទ្ធ ក្រហមសុទ្ធ មិនមានដល់
ភិក្ខុយករោមចៀមធ្វើជាពិតានក្តី ជាកម្រាលផ្លូវដែលគេបូកលាបក្តី ជា
រនាំងបាំងក្តី ជាពូកក្តី ជាខ្នើយក្តី មិនមានដល់ភិក្ខុឆត មិនមានដល់ភិក្ខុ
ជាខាងដើមបញ្ចក្តី ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

បញ្ចប់សិក្ខាបទ

[៨៦] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ
ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ អនុវស្សំ សន្តតំ កាវារេស្សន្តិ ។
តេ យាចនពហុលា វិញ្ញត្តិពហុលា វិហារន្តិ ឯឡកលោ-
មាជិ ទេថ ឯឡកលោមេហិ អន្តោតិ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កដំ ហិ នាម សមណា
សក្យបុត្តិយា អនុវស្សំ សន្តតំ កាវារេស្សន្តិ យាចន-
ពហុលា វិញ្ញត្តិពហុលា វិហារស្សន្តិ ឯឡកលោមាជិ
ទេថ ឯឡកលោមេហិ អន្តោតិ អម្ពាគំ - បន សក្ក
កតាជិ សន្តតាជិ បញ្ចបិ ធមិ វស្សនិ ហោន្តិ យេសំ
នោ នារកា ឧហនន្តិបិ ឧម្មហន្តិបិ ឧនុរេហិបិ ឧជ្ឈនិ
នមេ បន សមណា សក្យបុត្តិយា អនុវស្សំ សន្តតំ
កាវារេស្សន្តិ យាចនពហុលា វិញ្ញត្តិពហុលា វិហា-
រស្សន្តិ ឯឡកលោមាជិ ទេថ ឯឡកលោមេហិ
អន្តោតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សន្តិ

សិក្ខាបទទី ៤

[៨៦] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តព្រះ
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏ត្រាវនោះឯង
ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យគេធ្វើសន្តិករាល់ឆ្នាំ ។ ភិក្ខុទាំងនោះជាអ្នកអង្វរច្រើន
ជាអ្នកសូមច្រើនដោយពាក្យថា អាត្មាត្រូវការដោយរោមចៀម អ្នក
ទាំងឡាយចូរឲ្យរោមចៀមដល់អាត្មា ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស
តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកសមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត មិន
គួរបើនឹងឲ្យគេធ្វើសន្តិករាល់ឆ្នាំយ៉ាងនេះ ពួកសមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជា
សក្យបុត្ត ជាអ្នកអង្វរច្រើន ជាអ្នកសូមច្រើនដោយពាក្យថា អាត្មាត្រូវការ
ដោយរោមចៀម អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យរោមចៀមដល់អាត្មា ក៏ពួកយើងធ្វើ
សន្តិកម្មន៍ប្រើបាន ៥ ឆ្នាំខ្លះ ៦ ឆ្នាំខ្លះ ក្មេងរបស់យើងទាំងឡាយជុះដាក់ខ្លះ
នោមដាក់ខ្លះ កណ្តុរកាត់ខ្លះ (ក៏គង់ប្រើបានយូរដល់ត្រីមនោ) ចំណែកពួក
សមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តទាំងនេះ ឲ្យគេធ្វើសន្តិករាល់ ១ ឆ្នាំ
សមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្តនេះ ជាអ្នកអង្វរច្រើន ជាអ្នកសូម
ច្រើនដោយពាក្យថា អាត្មាត្រូវការដោយរោមចៀម អ្នកទាំងឡាយ
ចូរឲ្យរោមចៀមដល់អាត្មា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យមនុស្សទាំងនោះ

៧៧

និស្សត្តិយកណ្តោ កោសិយវត្តស្ស បកុត្តសិក្ខាបទស្ស បញ្ចក្កំ

ឧជ្ឈាយន្តានំ ឌីយន្តានំ វិនាចន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ឌីយន្តិ វិនាចន្តិ កង្វ
ហិ ឆាម ភិក្ខុ អនុវស្សំ សន្តតំ កាវាមេស្សន្តិ
យាចនតហុលា វិញ្ញតិពហុលា វិហរិស្សន្តិ ឯឡក-
លោមាណិ ទេម ឯឡកលោមេហិ អត្តោតិ ។ អថទោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសំ ។ សច្ចំ កិវ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនុវស្សំ សន្តតំ កាវាមេន្តិ យាចន-
តហុលា វិញ្ញតិពហុលា វិហរន្តិ ឯឡកលោមាណិ ទេម
ឯឡកលោមេហិ អត្តោតិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ វិករ-
ហិ ពុទ្ធា ភកវត កង្វ ហិ ឆាម តេ ភិក្ខុវេ មោយ-
បុរិសា អនុវស្សំ សន្តតំ កាវាមេស្សន្តិ យាចនតហុលា
វិញ្ញតិពហុលា វិហរិស្សន្តិ ឯឡកលោមាណិ ទេម ឯឡ-
កលោមេហិ អត្តោតិ ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ មេ ។
វេត្តា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេម

ឧប្បន្និយកណ្ណ កោសិយវគ្គ សិក្ខាបទទី ៤ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ពោលទោស តិរវៀល បន្តបង្កាប់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
អ្នកមានប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិរវៀល
បន្តបង្កាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងឱ្យគេធ្វើសន្តតកល់ឆ្នាំឡើយ
ពួកភិក្ខុទាំងនេះជាអ្នកអង្វរច្រើន ជាអ្នកសូមច្រើនដោយពាក្យថា អាត្មា
ត្រូវការដោយរោមចៀម អ្នកទាំងឡាយចូរឱ្យរោមចៀមដល់អាត្មា ។
ត្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលដំណើរនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពូកែភិក្ខុទាំងឡាយ
ឱ្យគេធ្វើសន្តតកល់ឆ្នាំ ភិក្ខុទាំងឡាយជាអ្នកអង្វរច្រើន ជាអ្នកសូមច្រើន
ដោយពាក្យថា អាត្មាត្រូវការដោយរោមចៀម អ្នកទាំងឡាយចូរឱ្យរោម
ចៀមដល់អាត្មាដូច្នោះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដំណើរនោះពិតមែន ។ ព្រះត្បទដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
តិរវៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯបុរសសោនសូន្យទាំងនោះមិនគួរបើនឹង
ឱ្យគេធ្វើសន្តតកល់ឆ្នាំឡើយ ជាអ្នកអង្វរច្រើន ជាអ្នកសូមច្រើនដោយ
ពាក្យថា អាត្មាត្រូវការដោយរោមចៀម អ្នកទាំងឡាយចូរឱ្យរោមចៀម
ដល់អាត្មាដូច្នោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឱ្យកើត
សេចក្តីជ្រះថ្លាដល់អ្នកដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬនាំអ្នកដែលជ្រះថ្លាហើយ
ឱ្យរើងរកតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

វិធីបិដកេ មហាវិក្កោ

នវំ បន ភិក្ខុនា សន្តតំ កាវាយេត្វា ធាតុស្សនំ
នាវេតត្ថំ ។ ឧវេន ចេ ធម្មំ វស្សនំ តំ សន្តតំ វស្សនេត្វា
វា អវស្សនេត្វា វា អញ្ញំ នវំ សន្តតំ កាវាយេយ្យ
និស្សតិយំ ចាចិត្តិយន្តិ ។ វេស្សនំ ភកវតា ភិក្ខុនំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញតំ ហោតិ ។

(៨៧) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ កោសម្ព័យំ តិលានោ ហោតិ ។ ញាតកា
តស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិកេ ទ្ធតំ ចាហេសុំ អាភច្ឆតុ
ភទ្ធនោ មយំ ឧបដ្ឋហិស្សនាតិ ។ ភិក្ខុបិ វេស្ស-
ហំសុ ភច្ឆាវសោ ញាតកា តំ ឧបដ្ឋហិស្សន្តិ ។
សោ វេស្សាហ ភកវតា អាវុសោ សិក្ខាបទំ បញ្ញតំ
នវំ បន ភិក្ខុនា សន្តតំ កាវាយេត្វា ធាតុស្សនំ
នាវេតត្ថំ អហញ្ញម្ហិ តិលានោ ន សក្កោមិ សន្តតំ
អាទាយ បក្កមិតំ មយ្ហញ្ច វិទា សន្តតា ន ជាសុ
ហោតិ នាហំ គមិស្សមិតំ ។ ភកវតា វេតមត្តំ
អាវេនេសុំ ។ អថខោ ភកវា វេតស្មី និទានេ
វេតស្មី បកវណោ នម្មី កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមនេសិ

វិនយបិដក មហាវិរាត្ត

គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសន្តត្តប្តី គប្បី
ប្រើប្រាស់ឱ្យដល់ប្រាំមួយឆ្នាំ ។ បើប្រើប្រាស់មិនទាន់ដល់ប្រាំមួយឆ្នាំទេ
លះចោលក្តី មិនបានលះចោលក្តីនូវសន្តត្តនោះ ហើយឱ្យគេធ្វើសន្តត្តប្តី
ដទៃទៀត សន្តត្តនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយ ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាសិក្ខាបទនេះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ
ដោយប្រការដូច្នោះ ។

(៨៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ទៅក្នុងនគរកោ
សម្តី ។ ពួកញាតិបានច្រើនម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនោះ ដោយពាក្យថា
សូមលោកដំបំរើនិមន្តមក យើងខ្ញុំទាំងឡាយនឹងបានទំនុកបម្រុង ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក៏បាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ពារុសោ លោកចូរទៅចុះ ពួក
ញាតិនឹងបានថែរាំលោក ។ ភិក្ខុនោះនិយាយតបយ៉ាងនេះថា ពារុសោ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាសិក្ខាបទហើយថា ភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសន្តត្តប្តី
គប្បីប្រើប្រាស់ឱ្យដល់ ៦ ឆ្នាំ ក៏ខ្លួនខ្ញុំមានជម្ងឺ មិនអាចនឹងនាំយកសន្តត្តទៅ
បាន ខ្លួនខ្ញុំលះសន្តត្តចេញហើយមិនសប្បាយទេ (ហេតុនេះ) ខ្ញុំមិនទៅ
ទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រោះនិទាននេះ ព្រោះដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា
ហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងខណៈនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ធីស្សន្តិយកណ្តោ ពាសិយវិគ្គស្ស បក្កត្ថសិក្ខាបទស្ស សន្តតសម្មតិ

អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ភិលានស្ស ភិក្ខុនោ សន្តតសម្មតិ
នាតុំ វេស្ស បន ភិក្ខុវេ នាតព្វា តេន ភិលានេន
ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្ក
កវិត្វា វុឌ្ឍានំ ភិក្ខុនំ នាទេ វត្ថុត្វា ឧក្កដិកំ ជិសំទិត្វា
អញ្ញលី បក្កហេត្វា វេសស្ស វេននិយោ អហំ កន្ត
ភិលានោ ន សក្កោតិ សន្តតំ អាទាយ បក្កមិតុំ
សោហំ កន្ត សង្ឃំ សន្តតសម្មតិ យាចតិ ។
ទុតិយម្យំ យាចិតព្វា តតិយម្យំ យាចិតព្វា ។ ព្យត្តេន
ភិក្ខុនា បដិពាលេន សង្ឃោ ញាបេតព្វោ សុណានុ
មេ កន្ត សង្ឃោ អយំ ឥត្តញ្ញាមោ ភិក្ខុ ភិលានោ
ន សក្កោតិ សន្តតំ អាទាយ បក្កមិតុំ ។ សោ
សង្ឃំ សន្តតសម្មតិ យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
មត្តកល្លំ សង្ឃោ ឥត្តញ្ញាមស្ស ភិក្ខុនោ សន្តតសម្មតិ
ទទេយ្យ ។ ឯសា ញត្ថំ ។ សុណានុ មេ កន្ត សង្ឃោ
អយំ ឥត្តញ្ញាមោ ភិក្ខុ ភិលានោ ន សក្កោតិ សន្តតំ អា-
ទាយ បក្កមិតុំ ។ សោ សង្ឃំ សន្តតសម្មតិ យាចតិ ។

ឆ័យស្រ្តីយកណ្ណា កោសិយវគ្គ សិក្ខាបទទី ៤ ការសន្មតិសន្តត

តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃឲ្យសន្តតសម្មតិដល់ភិក្ខុឈ័ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សង្ឃគប្បីឲ្យដោយសន្តតសម្មតិយ៉ាងនេះ ភិក្ខុឈ័នោះគប្បីចូលទៅរកសង្ឃ
គ្រងចីវរេធៀនស្នាម្នាងហើយថ្វាយបង្គំបាទភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ហើយ
អង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជូលពោលយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាមានជម្ងឺ មិនអាចនឹងនាំយកសន្តតទៅផងបានទេ
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណានោះសូមសន្តតសម្មតិនឹងសង្ឃ ។
ភិក្ខុឈ័នោះគប្បីសូមសម្មតិអស់វារៈពីរដងផង គប្បីសូមសម្មតិអស់វារៈបី
ដងផង ។ ភិក្ខុអ្នកទ្វាសអង្គអាចគប្បីញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះឈ្មោះនេះមានជម្ងឺ មិនអាចកាន់យក
សន្តតទៅផងបានទេ ។ ភិក្ខុនោះសូមសន្តតសម្មតិនឹងសង្ឃ ។ បើការសន្តតិ
សន្តតនេះមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឲ្យសន្តតសម្មតិ
ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាវាចាប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះឈ្មោះនេះមានជម្ងឺ មិនអាចកាន់
យកសន្តតទៅផងបាន ។ ភិក្ខុឈ័នោះសូមសន្តតសម្មតិនឹងសង្ឃ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សន្តតសម្មតំ នេតិ ។
យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សន្តត-
សម្មតិយា នានំ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ
កាសេយ្យ ។ ទិន្នា សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ
សន្តតសម្មតិ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណា ។
ឯវមេតំ នារយាមីតិ ។ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេថ នវំ បន ភិក្ខុនោ សន្តតំ
កាវលេត្វា ធាតុស្សានំ ឯវេតតំ ។ ឡិវេន ថេ ធន្នំ
វស្សានំ តំ សន្តតំ វិស្សន្តេត្វា វា អវិស្សន្តេត្វា វា
អញ្ញំ នវំ សន្តតំ កាវលេយ្យ អញ្ញំ ភិក្ខុសម្មតិយា
និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[៨៨] នវំ នាម ករណំ ឧទាទាយ វុច្ចតិ ។ សន្តតំ
នាម សន្តវត្តា កតំ ហោតិ អវាយិបំ ។ កាវលេត្វាតិ
កវត្តា វា កាវលេត្វា វា ។ ធាតុស្សានំ នាវេតតុន្តិ
ធាតុស្សវាមតា ឯវេតតំ ។ ឡិវេន ថេ ធន្នំ វស្សានន្តិ
ឡិវេនធាតុស្សានំ ។ តំ សន្តតំ វិស្សន្តេត្វា វាតិ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិកត្ត

សង្ឃឲ្យការសន្ទតិសន្ទតិដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការឲ្យសន្ទតិសន្ទតិដល់
ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុ
អង្គនោះគប្បីស្ងៀមនៅ (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោក
ដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពាលឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យការសន្ទតិសន្ទតិ
ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះហើយ ។ ការសន្ទតិសន្ទតិនេះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះ
សង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំចាំទុកទូរៀងនេះដោយអាការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសរសើរឡើងនូវសិទ្ធិបទនេះ
យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសន្ទតិប្រើប្រាស់ឲ្យអស់៦ឆ្នាំ ។ បើមិន
ទាន់ដល់៦ឆ្នាំទេ លះចោលសន្ទតិនោះក្តី មិនលះចោលក្តី ហើយឲ្យគេ
ធ្វើសន្ទតិប្រើប្រាស់ទៀត រៀនលេងតែភិក្ខុបានសម្មតិ (អំពីសង្ឃ) សន្ទតិនោះ
ជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៨៨] សន្ទតិដែលទើបនឹងធ្វើ ហៅថា សន្ទតិថ្មី ។ គ្រឿង
កម្រាលដែលគេគ្រាន់តែស្តាប់មិនបានត្បាញ ហៅថា សន្ទតិ ។ ត្រង់
ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើនោះ គឺធ្វើឯង ឬឲ្យគេធ្វើ ។ ពាក្យថា គប្បីប្រើប្រាស់
ឲ្យអស់៦ឆ្នាំ គឺគប្បីប្រើប្រាស់យ៉ាងច្រើនត្រឹម៦ឆ្នាំ ។ ពាក្យថា បើមិន
ទាន់ដល់៦ឆ្នាំទេ គឺថយពី៦ឆ្នាំចុះមក ។ ពាក្យថា លះចោលសន្ទតិនោះក្តី

១០០

និស្សត្តិយកណ្តោ កោសិយវិគ្គស្ស ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

អញ្ញោសំ ទត្វា ។ អវិស្សជ្ជេត្វា វាតំ ន កេស្សចំ ទត្វា ។
អញ្ញាត្រ ភិក្ខុសម្មតិយាតិ វេយ្យា ភិក្ខុសម្មតិ ។
អញ្ញំ នវំ សទ្ធកំ ករោតិ វា កាវាបេតិ វា បយោគេ
ទុក្កដំ បដិលាកេន ទិស្សត្តិយំ ហោតិ ទិស្សជ្ជិតត្ថំ
សង្ឃស្ស វា គណស្ស វា បុត្តលស្ស វា ។ ឃវញ្ច បន
ភិក្ខុវេ ទិស្សជ្ជិតត្ថំ ។ បេ ។ ឥទំ មេ កន្តេ សទ្ធកំ ទុន-
កេនត្ថស្សាទិ កាវាបេតំ អញ្ញាត្រ ភិក្ខុសម្មតិយា ទិស្ស-
ត្តិយំ ឥមាហំ សង្ឃស្ស ទិស្សជ្ជាមីតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យតិ
។ បេ ។ ទទេយ្យតិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្ពីតិ ។

(៨៧) អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ
ទិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហំ
បរិយោសាបេតិ ទិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ បរេហំ វិប្បកតំ
អត្តនា បរិយោសាបេតិ ទិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។
បរេហំ វិប្បកតំ បរេហំ បរិយោសាបេតិ ទិស្សត្តិយំ
ទាចិត្តិយំ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវគ្គ សំព្វបទទី ៤ សិក្ខាបទទី ៦

គឺបានឲ្យសន្តតនោះទៅអ្នកដទៃ ។ ពាក្យថា មិនលះចោលក្តី គឺ
មិនបានឲ្យដល់អ្នកណានីមួយ ។ ពាក្យថា រៀរលែងតែភិក្ខុដែលបាន
សម្មតិ (អំពីសង្ឃ) គឺលើកលែងនូវភិក្ខុដែលបានសម្មតិ (អំពីសង្ឃ) ។
(កាលប្រើប្រាស់សន្តតចាស់មិនទាន់គ្រប់៦ឆ្នាំ) ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី
នូវសន្តតដទៃថ្មីទៀត ត្រូវអាបតិទុកដក្នុងប្រយោគដែលធ្វើ សន្តតនោះជា
និស្សត្តិយក្នុងខណៈដែលបានមកភិក្ខុត្រូវលះដល់សង្ឃ ឬគណៈឬបុគ្គល។
ឆាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីលះយ៉ាងនេះថា ។ បេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចម្រើន សន្តតនេះខ្ញុំឲ្យគេធ្វើថ្មី (តែខ្ញុំប្រើប្រាស់សន្តតចាស់) មិនទាន់
ដល់៦ឆ្នាំទៅឡើយ (សន្តតថ្មី) ជានិស្សត្តិយ ព្រោះគ្មានភិក្ខុសម្មតិ
ខ្ញុំសូមលះនូវសន្តតនេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ សង្ឃគប្បីឲ្យ ។ បេ ។ លោក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយគប្បីឲ្យ ។ បេ ។ ខ្ញុំឲ្យដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

[៨៧]. ភិក្ខុធ្វើសន្តតដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ហើយ (ត្រៃក្រាយ)
ទើបបង្ហើយដោយខ្លួនឯង ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុធ្វើសន្តត
ដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ហើយ ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើបង្ហើយ ក៏ត្រូវនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ ។ អ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ហើយ ភិក្ខុធ្វើបង្ហើយដោយខ្លួនឯង
ក៏ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ អ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ហើយ ភិក្ខុឲ្យអ្នក
ដទៃធ្វើបង្ហើយ ក៏ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

១០៤

វិសេសបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៧០] អនាមត្តិ ធាតុស្សានិ កកោតិ អតិរេក-
ធាតុស្សានិ កកោតិ អញ្ញាស្សតាយ កកោតិ វា
កាវចេតិ វា អញ្ញោន កកតំ បដិលកិត្វា បរិកុញ្ញតិ
វិតានំ វា កុម្មត្តរណំ វា សាលាបាការំ វា ភិសី
វា តិម្លោហានំ វា កកោតិ ភិក្ខុសម្មតិយា ឧម្មត្តកស្ស
អាធិកម្មកស្សតិ ។

បក្កុសំក្កាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិធីបិដក មហាវិក្ក

[៩០] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុប្រើប្រាស់សន្តិកថាសវដល់ ៦ ឆ្នាំ
ហើយធ្វើសន្តិកថា មិនមានដល់ភិក្ខុប្រើប្រាស់សន្តិកថាសវលើសពី ៦
ឆ្នាំ ហើយធ្វើសន្តិកថា មិនមានដល់ភិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យអ្នកដទៃធ្វើ
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ មិនមានដល់ភិក្ខុបានសន្តិកថាដែលអ្នកដទៃធ្វើ
យកមកប្រើប្រាស់ មិនមានដល់ភិក្ខុយកសន្តិកថាជាពិភានក្តី ជាកម្រាល
ផ្លូវដែលគេបូកលាបក្តី ជារនាំងបាំងក្តី ជាពូកក្តី ជាខ្នើយក្តី មិនមានដល់
ភិក្ខុដែលបានសមតិ មិនមានដល់ភិក្ខុធូត មិនមានដល់ភិក្ខុជាខាង
ដើមបញ្ចត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទី

[៧១] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវានេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អាវាមេ ។ អថខោ
ភកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥច្ឆាមហំ ភិក្ខុវេ តេមាសំ
បដិសល្លយំតុំ នម្មិ កេនចិ ឧបសង្កម័តញោ អញ្ញត្រ
ឯកេន បិណ្ណាចាតនីហារកេនាតិ ។ ឃំ កន្តេតិ ខោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ បដិស្សុណិត្វា នាស្សុន កោចិ
ភកវន្តំ ឧបសង្កម័តិ អញ្ញត្រ ឯកេន បិណ្ណាចាតនី-
ហារកេន ។ តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថយំ
សង្ឃេន កតិកា កតា ហោតិ ឥច្ឆតាវសោ ភកវា
តេមាសំ បដិសល្លយំតុំ ន ភកវា កេនចិ ឧបសង្ក-
ម័តញោ អញ្ញត្រ ឯកេន បិណ្ណាចាតនីហារកេន យោ
ភកវន្តំ ឧបសង្កម័តិ^(១) ចាចិត្តយំ ទេសាបេតញោតិ ។

[៧២] អថខោ អាយស្មា ឧបសេនោ វង្គន្តបុត្តោ
សបវសោ យេន ភកវា តេនុបសង្កម័ ឧបសង្កម័ត្វា

១ ឥតោ បរិ ឧ. ម. ពេន្តពេសុ សោតិ យោ ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ៥

(៧១) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតប្រាថ្នាដើម្បីនឹងលាក់ខ្លួនសម្លៀកបំប្លែង អ្នកណាមួយកុំគប្បីចូល
ទៅរកតថាគត លើកលែងតែភិក្ខុ ១ រូប ដែលជាអ្នកនាំយកនូវបិណ្ឌបាត
ទៅឲ្យ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលព្រះពុទ្ធដ៏កាថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ភិក្ខុ
នីមួយៗមិនបានចូលមករកព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្នុងទីនេះជាប្រាកដ លើក
លែងតែភិក្ខុ ១ រូប ដែលជាអ្នកនាំយកបិណ្ឌបាតទៅថ្វាយ ។ ក៏វេលានោះ
ឯង សង្ឃក្នុងក្រុងសាវត្ថីបានប្តេជ្ញាថា ម្ចាស់អាវុសា ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសម្រាកព្រះអង្គនៅបានបីខែ ភិក្ខុណាមួយកុំគប្បី
ចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ លើកលែងតែភិក្ខុ ១ រូប ដែលជាអ្នកនាំយកបិណ្ឌបាត
ទៅថ្វាយនោះ ភិក្ខុណាចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ ភិក្ខុដទៃត្រូវឲ្យភិក្ខុនោះសំ-
ដែងអាបត្តិបាចិត្តិយចេញ ។

(៧២) គ្រានោះ ភិក្ខុ ១ រូបសេនវន្តបុត្រដ៏មានអាយុព្រមដោយ
បរិសុទ្ធ បានចូលទៅគាល់សម្តេចព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រង់ទីដែល

វិទ្យុបិដកេ មហាវិភង្គោ

ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និស័ទិ ។ អាចណ្ឌំ
ខោ បនេតំ ពុទ្ធានំ ភក្កវន្តំ អាគន្ធកេហិ ភិក្ខុហិ
សន្ធិ្ធំ បដិសម្មាទិតុំ ។ អថខោ ភក្កវា អាយស្មន្តំ
ឧបសេនំ វន្តនុបុត្តំ ឯតទរោច(១) កក្ខិ រោ ឧបសេន
ឧមនីយំ កក្ខិ យាបនីយំ កក្ខិត្ត អប្បកិលមថេន
អន្ធានំ អាគតាតិ ។ ឧមនីយំ ភក្កវា យាបនីយំ
ភក្កវា អប្បកិលមថេន ច មយំ កន្លេ អន្ធានំ
អាគតាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយ-
ស្មតោ ឧបសេនស្ស វន្តនុបុត្តស្ស សន្ធិវិហារិកោ
ភិក្ខុ ភក្កវតោ អវិទ្ធកេ និស័ទ្ធោ ហោតិ ។ អថខោ
ភក្កវា តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច មនាទានិ តេ ភិក្ខុ
បំសុក្កុលានិ ។ ន ខោ មេ កន្លេ មនាទានិ
បំសុក្កុលានិ ។ កស្ស បន តុំ ភិក្ខុ បំសុក្កុ-
លិកោតិ ។ ឧបជ្ឈាយោ មេ កន្លេ បំសុក្កុលិកោ

១ ឧ. ម. វ. ឯកមន្តំ និស័ទ្តំ ខោ អាយស្មន្តំ ឧបសេនំ វន្តនុបុត្តំ ភក្កវា ឯតទរោច ។

វិនយចំណី មហាវិកង្គ

ព្រះអង្គគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយបានថ្វាយបង្គំគាល់ព្រះអង្គក្នុងទីដ៏-
សមគួរ ។ សេចក្តីស្រុះស្រួលរាក់ទាក់មួយអង្វើដោយពួកអាគន្ធកិក្ខុនេះ
ជាកិច្ចដែលព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទាំងឡាយ ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំទុកមក
ហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរពាក្យនេះនឹងឧប-
សេនកិក្ខុវង្សបុត្រដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់ឧបសេន អ្នករាល់គ្នាល្មមធន់ត្រា
បានដែរឬ អ្នករាល់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលដែរឬ អ្នករាល់គ្នាដើរផ្លូវ
ឆ្ងាយមកមិនលំបាកទេឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ យើងខ្ញុំទាំងឡាយល្មមធន់ត្រាបាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
យើងខ្ញុំទាំងឡាយល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល ម្យ៉ាងទៀត បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយដើរផ្លូវឆ្ងាយមកមិនបានលំបាកទេ ។ ក៏សម័យ
នោះឯង កិក្ខុជាសត្វវិហារិករបស់ឧបសេនវង្សបុត្រដ៏មានអាយុ អង្គុយជិត
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរ
កិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កិក្ខុ បំសុក្ខលទាំងឡាយជាទីគាប់ចិត្តរបស់អ្នក
ដែរឬ ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បំសុក្ខលទាំងឡាយ
មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់កិក្ខុ ក៏អ្នកប្រព្រឹត្តបំសុក្ខល(នោះ) ដើម្បីអ្វី ។ កិក្ខុនោះក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (ព្រោះ) ឧបជ្ឈាយវរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គប្រព្រឹត្តបំសុក្ខល

១០៧

និស្សត្តិយកណ្តោ កោសិយវិគ្គស្ស បញ្ចមសិក្ខាបទស្ស ឧបសេវិត្តិ

ឯវំ អហំ បិ បំសុត្តុលំកោតិ ។ អថខោ កកវា
អាយស្មន្តំ ឧបសេនំ វជ្ជន្តប្បតំ ឯតទរោច ទាសាទិកា
ខោ ត្យាយំ ឧបសេន បរិសា កតំ ត្វំ ឧបសេន
បរិសំ វិនេសីតិ ។ យោ មំ កន្តោ ឧបសម្ម-
ទំ យាចតិ តមហំ^(១) ឯវំ វនាមិ អហំ ខោ
អារុសោ អារញ្ញកោ បិណ្ណាទានិកោ បំសុត្តុលំកោ
សចេ ត្វំ បិ អារញ្ញកោ កវិក្សសិ បិណ្ណាទានិកោ
បំសុត្តុលំកោ ឯវំហំ តំ ឧបសម្មាទេស្សមីតិ
សចេ មេ បដិស្សណាតិ ឧបសម្មាទេមិ នោ ចេ
មេ បដិស្សណាតិ ន ឧបសម្មាទេមិ យោ មំ
និស្សយំ យាចតិ តមហំ^(២) ឯវំ វនាមិ អហំ ខោ
អារុសោ អារញ្ញកោ បិណ្ណាទានិកោ បំសុត្តុលំកោ
សចេ ត្វំ បិ អារញ្ញកោ កវិក្សសិ បិណ្ណាទានិកោ
បំសុត្តុលំកោ ឯវំហំ តេ និស្សយំ ធម្មមីតិ
សចេ មេ បដិស្សណាតិ និស្សយំ ទេមិ នោ ចេ
មេ បដិស្សណាតិ ន ទេមិ^(៣) ឯវំ ខោ អហំ កន្តោ

១ ឧ. ម. ភាហំ ។ ២ ឧ. ម. ភាហំ ។ ៣ ឧ. ម. ន និស្សយំ ទេមិ ។

តំស្សង្គំយកណ្ត កោសិយវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥ ធិតាគព្រះឧបសេន

ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ត្រូវប្រព្រឹត្តបំសុក្ខលយ៉ាងនោះដែរ ។ ត្រាតែនោះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរភក្តីឧបសេនវន្តនបុត្រដ៏មានអាយុ យ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់ឧបសេន បរិសទ្យរបស់អ្នកនេះប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា ម្ចាស់
ឧបសេន អ្នកទូន្មានបរិសទ្យដូចម្តេច ។ ឧបសេនភក្តីដ៏មានអាយុក្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កុលបុត្រណាមកសូមឧបសម្បទានឹងខ្ញុំ
ព្រះអង្គ ។ វេមន៍ប្រាប់កុលបុត្រនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំជា
អ្នកប្រព្រឹត្តនៅវៃព្រៃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុក្ខល
បើអ្នកនឹងជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅវៃព្រៃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
បំសុក្ខលដែរ ខ្ញុំនឹងឲ្យអ្នកបានឧបសម្បទា បើអ្នកណាទទួលស្តាប់ខ្ញុំព្រះ
អង្គ ៗនឹងឲ្យអ្នកនោះបានឧបសម្បទា បើអ្នកណាមិនទទួលស្តាប់ខ្ញុំព្រះអង្គ
ទេ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនឲ្យអ្នកនោះបានឧបសម្បទាទេ អ្នកណាសូមនិស្ស័យនឹង
ខ្ញុំព្រះអង្គ ៗ នឹងប្រាប់អ្នកនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តនៅវៃព្រៃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុក្ខល
បើអ្នកនឹងនឹងជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅវៃព្រៃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តបំសុក្ខលដែរ ខ្ញុំនឹងឲ្យនិស្ស័យដល់អ្នក បើអ្នកណាទទួលស្តាប់
ខ្ញុំព្រះអង្គ ៗ នឹងឲ្យនិស្ស័យដល់អ្នកនោះ បើមិនទទួលស្តាប់ខ្ញុំព្រះអង្គទេ
ខ្ញុំព្រះអង្គមិនឲ្យនិស្ស័យដល់អ្នកនោះទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ

១០៨

វិទយបិណ្ឌេ មហាវិកង្កោ

បរិសំ វិទេមីតិ ។ សាធុ សាធុ ឧបសេន សាធុ ខោ
ត្ថំ ឧបសេន បរិសំ វិទេសិ ជាលាសិ បន ត្ថំ ឧបសេន
សាវត្ថិយំ^(១) សង្ឃស្ស កតិកន្តិ ។ ន ខោ អហំ
កន្តិ ជាធម៌ សាវត្ថិយំ សង្ឃស្ស កតិកន្តិ ។
សាវត្ថិយំ ខោ ឧបសេន សង្ឃន កតិកា កតា
ស័ច្ឆតាវសោ កកវ តេមាសំ បដិសន្ធិយំត្ថំ ន
កកវ កេនចិ ឧបសង្កមិតញ្ច អញ្ញត្រ ឯកេន
បិណ្ឌាចារិយាវកេន យោ កកវន្តំ ឧបសង្កមតិ
ចាចិត្ថិយំ ទេសាបេតញ្ចតិ ។ បញ្ញាយំស្សតិ កន្តិ
សាវត្ថិយំ សង្ឃ សកាយ កតិកាយ ន មយំ
អប្បញ្ញតិ បញ្ញាបេស្សម បញ្ញតិ វ ន សម្មចិន្ទិ-
ស្សម យថាបញ្ញតេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាធាយ
វតិស្សមាតិ ។ សាធុ សាធុ ឧបសេន ន
អប្បញ្ញតិ បញ្ញាបេតត្ថំ បញ្ញតិ វ ន សម្មចិន្ទិតត្ថំ

១ ឧ ម. សាវត្ថិយា ។

វិនយបិដក មហាវិកត្ត

រឺមង្គលៃណ នាំបរិសទ្យរងាយភា ការយាងទេឯង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ត្រាស់ប្រទានពរសាធុការថា ឧបសេន ល្អហើយ ។ ឧបសេន អ្នក
ណែនាំបរិសទ្យល្អពិតហើយ ឧបសេន អ្នកដឹងសេចក្តីប្តេជ្ញារបស់សង្ឃ
ក្នុងក្រុងសាវត្ថីដែរឬទេ ។ ឧបសេនក៏ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានដឹងសេចក្តីប្តេជ្ញារបស់សង្ឃក្នុងក្រុងសាវត្ថីទេ ។ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧបសេន សង្ឃបានប្តេជ្ញាហើយក្នុងក្រុង
សាវត្ថីថា អារុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសម្របសម្រាក
ព្រះអង្គនៅអស់បីខែ ភិក្ខុណាមួយកុំគប្បីចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ លើកលែង
តែភិក្ខុ ១ រូប អ្នកនាំយកបិណ្ឌបាតទៅថ្វាយ ភិក្ខុណា ចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ
ភិក្ខុដទៃគប្បីឱ្យភិក្ខុនោះសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយចេញ ។ ភិក្ខុឧបសេន ក្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃក្នុងក្រុងសាវត្ថីបានបញ្ញត្តិដោយ
សេចក្តីប្តេជ្ញារបស់ខ្លួន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយនឹងមិនបញ្ញត្តនូវហេតុដែល
ព្រះអង្គមិនទាន់បានបញ្ញត្តិទេ ម្យ៉ាងទៀត នឹងមិនដកចេញនូវសិក្ខាបទ
ដែលទ្រង់បានបញ្ញត្តិទុកហើយទេ នឹងប្រព្រឹត្តកាន់យកសិក្ខាបទដែល
ទ្រង់បញ្ញត្តិទុកមកហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ល្អណាស់
ហើយឧបសេន ភិក្ខុមិនត្រូវបញ្ញត្តនូវសិក្ខាបទដែលគាត់មិនទាន់បាន
បញ្ញត្តិហើយ ម្យ៉ាងទៀត មិនត្រូវដកនូវសិក្ខាបទដែលគាត់បញ្ញត្តិហើយ

១០៧

និស្សត្តិយករណ្ណ កោសិយវិគ្គស្ស បញ្ចមសិក្ខាបទស្ស ឧបសេនវិគ្គ

យថា បញ្ចត្តេស្ស សិក្ខាបទេស្ស សមាទាយ វត្តតត្ថំ
អនុជាធាមិ ឧបសេន យេ តេ ភិក្ខុ អារក្ខកា
ចំណ្ហាចាតិកា ចំសុក្ខលីកា យថាសុខំ មំ ទស្ស-
នាយ ឧបសង្កម្ពន្តតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
សុត្តហ្មលា ភិក្ខុ ពហិទ្ធារកោដ្ឋកេ បិតា ហោន្តិ
មយំ អាយស្មន្តំ ឧបសេនំ វង្កនប្បត្តំ ចាចិត្តិយំ
ទេសាបេស្សាមាតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧបសេនោ
វង្កនប្បត្តោ សបរិសោ ឧដ្ឋាយាសនា ភកវន្តំ អភិវ-
ទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ តេ
ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ ឧបសេនំ វង្កនប្បត្តំ ឯតនេវេច្ចំ
ជាធាសិ ត្ថំ អារុសោ ឧបសេន សាវត្ថិយំ សង្ឃស្ស
កតិកន្តិ ។ ភកវេមិ មំ អារុសោ ឯវមាហ ជាធាសិ
បន ត្ថំ ឧបសេន សាវត្ថិយំ សង្ឃស្ស កតិកន្តិ
ន ខោ អហំ កន្តេ ជាធាមិ សាវត្ថិយំ សង្ឃស្ស
កតិកន្តិ សាវត្ថិយំ ខោ ឧបសេន សង្ឃន កតិកា
កតា ឥច្ឆតារុសោ ភកវេ តេមាសំ បដិសល្លិយំតុ
ន ភកវេ កេនចិ ឧបសង្កម្ពតញ្ច អញ្ញត្រ ឯកេន

និស្សត្តិយកណ្ណ ពោសិយវគ្គ សិក្ខាបទទី៥ និទានព្រះឧបសេន

ត្រូវប្រព្រឹត្តការន័យកតាមសិក្ខាបទដែលតថាគតបានបញ្ញត្តិទុកហើយ ឧប-
សេន តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តនៅព្រៃ អ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត
នឹងប្រព្រឹត្តបំសុក្ខលចូលទៅរកតថាគតតាមសប្បាយចុះ ។ ក៏ត្រាពោះឯង
ភិក្ខុច្រើនរូបឈរនៅជិតក្បែរទ្វារខាងក្រៅបាននិយាយគ្នាថា យើងទាំង
ឡាយ ត្រូវឲ្យលោកឧបសេនវន្តនបត្រដ៏មានអាយុសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយ
ចេញ ។ វេលានោះ ឧបសេនភិក្ខុវន្តនបត្រដ៏មានអាយុព្រមទាំងបរិសេន
ក្រោកចេញចាកអាសនៈ ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទេស្សិណ
ហើយចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងឧប-
សេនវន្តនបត្រដ៏មានអាយុក្នុងវេលានោះថា អារុសោឧបសេន អ្នកដឹង
សេចក្តីប្តេជ្ញា របស់សង្ឃក្នុងក្រុងសាវត្ថីដែរឬ ។ ឧបសេនភិក្ខុបាននិយាយ
តបថា អារុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានត្រាស់សួរខ្ញុំយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់ឧបសេន អ្នកបានដឹងសេចក្តីប្តេជ្ញារបស់សង្ឃក្នុងក្រុងសាវត្ថីទេ ខ្ញុំ
ទូលតបថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានដឹងសេចក្តីប្តេជ្ញា
របស់សង្ឃក្នុងក្រុងសាវត្ថីទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ឧប-
សេន សេចក្តីប្តេជ្ញាសង្ឃបានធ្វើហើយក្នុងក្រុងសាវត្ថីថា ម្ចាស់អារុសោ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រាថ្នានឹងសម្របសម្រួលព្រះអង្គនៅអស់បីខែ ភិក្ខុ
ណាមួយកុំគប្បីចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លើកលែងតែភិក្ខុ ១ រូប

វិធីយបិដកេ មហាវិកង្កោ

បិណ្ឌូបាតនី បារាគេន យោ ភគវន្តិ ឧបសង្កមនិ
បាបិត្តិយំ ទេសាបេតព្ភោតិ បញ្ញាយំស្សនិ ភេន
សាវត្តិយំ សង្ឃោ សកោយ កតិកាយ ន មយំ
អប្បញ្ញតំ បញ្ញាបេស្សម បញ្ញតំ វា ន សម្មច្ឆិដ្ឋិស្សប
យថាបញ្ញតេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាទាយ វត្តិស្សា-
បាតិ អនុញាតាសោ ភគវតា យេ តេ ភិក្ខុ
អារាញា បិណ្ឌូបាតិកា បំសុត្វលីកា យថាសុខំ
បំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមនតិ ។ អថោ តេ ភិក្ខុ
សច្ចំ ខោ អាយស្មា ឧបសេនោ វត្តនបុត្តោ អាហ
ន អប្បញ្ញតំ បញ្ញាបេតព្ភំ បញ្ញតំ វា ន សម្មច្ឆិដ្ឋិ-
តព្ភំ យថាបញ្ញតេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាទាយ
វត្តិតព្ភនិ ។

(៧៣) អស្សោស្មំ ខោ ភិក្ខុ អនុញាតា ភិក្ខុ
ភគវតា យេ តេ ភិក្ខុ អារាញា បិណ្ឌូបាតិកា បំសុ-
ត្វលីកា យថាសុខំ បំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមនតិ ។

វិនយបិដក មហាវិវត្ត

អ្នកនាំយកបិណ្ឌបាតទៅថ្វាយបូណ៌នោះ ភិក្ខុណាចូលទៅគាល់ព្រះដីមាន
ព្រះភាគ ភិក្ខុដទៃត្រូវឲ្យភិក្ខុនោះសំដែងអាបត្តិបាចិត្តិយចេញ ខ្ញុំចូលតប
ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃក្នុងក្រុងសាវត្ថីបានបញ្ជាក់ដោយសេចក្តី
បេដារបស់ខ្លួន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ នឹងមិនបញ្ជាក់នូវហេតុដែលព្រះ
អង្គមិនទាន់បានបញ្ជាក់ ម្យ៉ាងទៀត នឹងមិនដកនូវពុទ្ធប្បញ្ញត្តិដែលព្រះអង្គ
បានបញ្ជាក់ទុកស្រេចហើយ នឹងប្រព្រឹត្តកាន់យកតាមសិក្ខាបទដែលព្រះ
អង្គទ្រង់បញ្ជាក់ទុកមកហើយ ម្ចាស់អាវុសា ព្រះដីមានព្រះភាគទ្រង់
អនុញ្ញាតហើយថា ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅវៃព្រៃ ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបង្កកូល ភិក្ខុទាំងឡាយនោះចូលមករក
តថាគតតាមសប្បាយចុះ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានពោលថា ឧបសេន-
ភិក្ខុ វិន័យប្រតិដ្ឋានអាយុ បានពោលពាក្យពិតមែន ភិក្ខុមិនត្រូវបញ្ជាក់
នូវសិក្ខាបទដែលព្រះអង្គមិនទាន់បានបញ្ជាក់ ម្យ៉ាងទៀត មិនត្រូវដកនូវ
សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាក់ទុកមកហើយ ត្រូវប្រព្រឹត្តកាន់យកតាម
សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាក់ទុកមកហើយ ។

(៧៧) ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮ (ដំណឹង) ថា ពួកព្រះដីមាន
ព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តនៅវៃព្រៃ អ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត
អ្នកប្រព្រឹត្តបង្កកូល ចូលទៅរកតថាគតតាមសប្បាយចុះ ។

១១១

និស្សត្តិយេវលោក កោសិយវគ្គស្ស បញ្ចមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទនិទានំ

តេ ភក្កវង្គំ និស្សត្តានិយេ^(១) បិហាយន្ត្រា^(២) សន្តតានិ
ឧជ្ឈិក្ខា អាណត្តានិ បិណ្ណាវាតិកានិ បំសុត្តុលិកានិ
សមាទិយេសុ ។ អថខោ ភក្កវា សត្តបុរេហិ
ភិក្ខុហិ សន្តិ សេនាសនបារិកំ អហិណ្ណន្តោ
អន្តស សន្តតានិ តហិ តហិ^(៣) ឧជ្ឈិកានិ
បស្សិតានិ^(៤) ភិក្ខុ អាមន្តេសិ កស្សិមានិ ភិក្ខុវេ
សន្តតានិ តហិ តហិ ឧជ្ឈិកានិ ។ អថខោ
តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ឯតបន្តំ អាហេចសុ ។ អ-
ថខោ ភក្កវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បក្ករណេ
ធម្មំ កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ សិក្ខាបនំ បញ្ញាបេស្សមិ នស
អត្តវសេ បដិច្ច សង្ឃសុដ្ឋតាយ សង្ឃជាសុតាយ
ធុម្ពនំ ឫក្កលានំ និក្កហាយ បេសលានំ ភិក្ខុនំ
ជាសុវិហារាយ និដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ
សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិយាតាយ អប្បសន្តានំ

១ ឧ. ប. ទស្សនំ ។ ២ ឧ. ម. បិហន្តា ។ ៣ ឧ. ម. តហំ តហំ ។ ៤ ឧ. ម. បស្សិតា ។

និស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥ សិក្ខាបទទី ១៦

ភិក្ខុទាំងនោះកាលប្រាថ្នានឹងឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទើបលះចោលនូវ
សន្តតទាំងឡាយ ហើយសមាទានការញ្ញាក្នុងធម្មត្ថំ បិណ្ណបាតក្នុងធម្មត្ថំ និង
បំសុក្កលិក្នុងធម្មត្ថំ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាងទៅកាន់
ចារិកសេនាសនៈ ព្រមដោយភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប បានទេតព្រះទេត្រ
ឃើញនូវសន្តតទាំងឡាយ ដែលពួកភិក្ខុចោលរាត់រាយក្នុងទីនោះៗ លុះ
ទតឃើញហើយទើបត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ហេតុអ្វី ពួកអ្នកក៏លះចោលសន្តតទាំងឡាយនេះក្នុងទីនោះៗ ។ ទើបភិក្ខុ
ទាំងនោះក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគតាមដំណើរនេះ ។ ព្រោះនិទាននេះ
ព្រោះដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទើបទ្រង់ធ្វើធម្ម័កថា ហើយត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះតថាគតនឹងបញ្ញត្ត
សិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ដប់យ៉ាង
គឺ ដើម្បីសេចក្តីប្រពៃដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ ១
ដើម្បីនឹងសង្កតសង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយអ្នកមានគំនិតអាក្រក់ ១ ដើម្បី
នៅសប្បាយនៃភិក្ខុទាំងឡាយអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ដើម្បីឃាត់
ហាបនូវអាសវៈទាំងឡាយជាបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាបនូវអាសវៈទាំង
ឡាយដែលនឹងមានទៅទាំងមុខ ១ ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លានៃបុគ្គលទាំងឡាយ

១១២

វិសយបិដកេ មហាវិវត្តោ

បសាទាយ បសន្នាធំ ភិយ្យោភារាយ សន្និដ្ឋន្តិយា
វិនយានុត្តហាយ ឯវត្តា បន ភិក្ខុវេ វេ វេ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យថ និសីទនសន្តតំ បន ភិក្ខុនា ការយ-
មាខេន បុរាណសន្តតស្ស ភាមន្តា សុភតវិនិច្ឆ័
អាណាតត្វា ឧត្តណ្ណាករណាយ ។ អនាទា ចេ ភិក្ខុ
បុរាណសន្តតស្ស ភាមន្តា សុភតវិនិច្ឆ័ វេ និសី-
ទនសន្តតំ ការាបេយ្យ និស្សត្តិយំ វាចិត្តិយន្តិ ។

[៧៤] និសីទនំ នាម សទសំ វុច្ឆតិ ។ សន្តតំ
នាម សន្តត្វា កតំ ហោតិ អវយំមំ ។ ការយ-
មាខេនាតិ ករោនោ វា ការាបេនោ វា ។ បុរាណ-
សន្តតំ នាម សកី ជីវត្តំ បិ សកី ថារតំ បិ ។
ភាមន្តា សុភតវិនិច្ឆ័ អាណាតត្វា ឧត្តណ្ណាករណាយាតិ
វិវត្តិយំ វេ វេ ចតុស្សំ វា និដ្ឋិត្វា ឯកទេសេ
វា សន្តតត្វំ វិជដេត្វា វា សន្តតត្វំ ។ អនាទា

វិធីបិដក មហាវិក័ត

អ្នកមិនទាន់ជ្រះថ្លា ១ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលអ្នកជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំងឹតតែជ្រះថ្លា
ឡើង ១ ដើម្បីតាំងនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម ១ ដើម្បីសេចក្តីអនុគ្រោះដល់ព្រះ
វិន័យ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុកាលឲ្យគេធ្វើសន្តិកសម្រាប់ទ្រាប់អង្គុយ គប្បីយក
សន្តិកចាស់ ១ ចំអាមព្រះសុគតដោយជុំវិញ (មកផ្សំលាយនឹងសន្តិកថ្មី)
ដើម្បីធ្វើសន្តិកថ្មីនោះឲ្យខូចពណ៌ ។ បើភិក្ខុឲ្យគេធ្វើនិស័ទនសន្តិកថ្មី
មិនយកសន្តិកចាស់ ១ ចំអាមព្រះសុគតដោយជុំវិញ (មកផ្សំលាយនឹង
សន្តិកថ្មីទេ) សន្តិកនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៧៤) វិធីលហៅថា និស័ទនៈនោះ គឺកម្រាលដែលប្រកបដោយ
ដោយ ។ វិធីលហៅថា សន្តិកនោះ គឺកម្រាលដែលគេគ្រាន់តែស្នាចមិន
បានគ្បាញ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើឯងឬឲ្យគេធ្វើ ។ សន្តិកសូម្បី
ស្លៀកម្តង សូម្បីដណ្តប់ម្តង^(១) ហៅថាសន្តិកចាស់ ។ ពាក្យថា គប្បី
យកសន្តិកចាស់ ១ ចំអាមព្រះសុគតដោយជុំវិញ (មកលាយនឹងសន្តិកថ្មី)
ដើម្បីធ្វើសន្តិកថ្មីនោះឲ្យខូចពណ៌ គឺថា ភិក្ខុត្រូវកាត់ (សន្តិកចាស់)
ជារង្វើមូលក្តី ជាបួនជ្រុងក្តី ហើយយកមកលាតក្រាលលាយចុះក្នុងទឹមួយ
ឬស្ថិតហើយលាតក្រាលក្តី ដើម្បីធ្វើឲ្យជាបេស្ត់ខ្លួន ។ ពាក្យថា

១ អង្គីកថា ពន្យល់ថា អង្គុយម្តង ដេកម្តង ។

១១៧

និស្សន្ទិយកណ្តោ កោសិយវគ្គស្ស បក្សមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវារោ

មេ ភិក្ខុ បុរាណសន្តតស្ស សាមន្តា សុភតវិនិច្ឆ័យ
អនាទិយិត្វា បុរាណសន្តតស្ស សាមន្តា សុភតវិនិច្ឆ័យ
នវំ និសីទនសន្តតំ កកោតិ វា កាការមេតិ វា
ចយោគេ ទុក្កដំ បដិណាកេន និស្សត្តិយំ ហោតិ
និស្សន្ទិយតំ សង្ឃស្ស វា កណាស្ស វា បុគ្គលស្ស
វា ។ ឃវញ្ច មន ភិក្ខុវេ និស្សន្ទិយតំ ។ មេ ។ ឥទំ
មេ កន្តេ និសីទនសន្តតំ អនាទិយិត្វា បុរាណសន្តតស្ស
សាមន្តា សុភតវិនិច្ឆ័យ កាការបិតំ និស្សត្តិយំ ឥមាហំ
សង្ឃស្ស និស្សន្ទិយតំ ។ មេ ។ ទទេយ្យតិ ។ មេ ។
ទទេយ្យន្តិ ។ មេ ។ អាយស្មតោ ទម្មីតិ ។

(៧៥) អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសារមេតិ
និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អត្តនា វិប្បកតំ បវេហិ
បរិយោសារមេតិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ បវេហិ វិប្ប-
កតំ អត្តនា បរិយោសារមេតិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។
បវេហិ វិប្បកតំ បវេហិ បរិយោសារមេតិ និស្សត្តិយំ
ទាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាស្សត្តាយ កកោតិ វា កាការមេតិ
វា អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

ឆ័យស្ស្គិយកណ្ណ កោសិយវត្ត សិក្ខាបទទី ៥ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

បើភិក្ខុមិនយកសន្តិកថាស៍ ១ ចំអាមព្រះសុគតដោយជុំវិញ (មកលាយនឹង
សន្តិកថាស៍) គឺថា ភិក្ខុធ្វើឯងក៏ ឲ្យគេធ្វើក៏ ឲ្យសន្តិកសម្រាប់ប្រាប់អង្គុយថ្មី
មិនយកសន្តិកថាស៍ ១ ចំអាមព្រះសុគតដោយជុំវិញមកលាយ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដកដងប្រយោគដែលធ្វើ សន្តិកនោះជានិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក
ភិក្ខុគប្បិលះដល់សង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គលក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុគប្បិលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សន្តិកសម្រាប់
ប្រាប់អង្គុយនេះ ខ្ញុំឲ្យគេធ្វើមិនបានកាត់យកសន្តិកថាស៍ ១ ចំអាមព្រះ
សុគតដោយជុំវិញមកលាយ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះសន្តិកនេះដល់សង្ឃ
។ បេ ។ សង្ឃគប្បិឲ្យ ។ បេ ។ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយគប្បិឲ្យ
។ បេ ។ ខ្ញុំឲ្យដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

(៧៥) ភិក្ខុធ្វើសន្តិកដោយខ្លួនឯងនៅមិនទាន់ហើយ (គោរក្រាយ)
ធ្វើឲ្យហើយដោយខ្លួនឯងម្តងទៀត ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុធ្វើខ្លួន
ឯងមិនទាន់ហើយ ឲ្យអ្នកដទៃបង្ហើយ ក៏ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។
អ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ហើយ ភិក្ខុធ្វើឲ្យហើយដោយខ្លួនឯង ក៏ត្រូវនិស្សគ្គិយ
បាចិត្តិយ ។ អ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ហើយ ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃធ្វើបង្ហើយ
ក៏ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឯងក៏ ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក៏ ដើម្បី
ប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

១១៤

វិសយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

(៧៦) អនាមត្តិ បុរាណសន្តតិស្ស ភាមន្តា សុត្ត-
តវិនត្តិ អាទិយត្ថា ករោតិ អលភន្តោ ថោកតវ
អាទិយត្ថា ករោតិ អលភន្តោ អនាទិយត្ថា ករោតិ
អញ្ញោ កតំ បដិលភិត្តា បរិកុញ្ញតិ វិនាទំ វា
កុម្មត្តរណំ វា សាណាថាការំ វា ភិសី វា តិម្លោហនំ
វា ករោតិ ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

ចញ្ចមសំព្វាមទំ ខ្ញុំអ្នកំ ។

វិធម្មបិដក មហាវិរាដ្ឋ

[៧៦] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុធ្វើសន្តិកថ្មីយកសន្តិកថាសំ ១ ចំអាម
ព្រះសុគតដោយជុំវិញមកលាយ មិនមានដល់ភិក្ខុកាលរកសន្តិកថាសំមិន
បាន ១ ចំអាមធ្វើលាយវែតបន្តិច មិនមានដល់ភិក្ខុកាលរកសន្តិកថាសំបន្តិច
មិនបានធ្វើមិនបានលាយ មិនមានដល់ភិក្ខុបានសន្តិកថាដែលអ្នកដទៃធ្វើយក
មកប្រើប្រាស់ មិនមានដល់ភិក្ខុធ្វើជាពិភានក្តី ជាកម្រាលផ្លូវដែលគេ
បូកលាបក្តី ជារទាំងបាំងក្តី ជាត្រកក្តី ជាខ្នើយក្តី មិនមានដល់ភិក្ខុធូត
មិនមានដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ចក្តី ។

សំព្វាចទទី ៥ ចប់ ។

ធម្មសិក្ខាបទី

(៧៧) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ កោស-
លេសុ ជនបទេសុ សាវត្ថី កច្ចន្តស្ស អន្តរាមត្តេ
ឯឡកលោមាធិ ឧប្បជ្ជីសុ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ
តាធិ ឯឡកលោមាធិ ឧត្តរាសន្តេន ភណ្ឌិកំ ពុទ្ធិត្វា
អកមាសិ ។ មនុស្សា នំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឧប្បណ្ឌិ-
កត្តកេន តេ កន្តេ កតាធិ កត្តកោ ឧទយោ
ភវិស្សតិ ។ សោ ភិក្ខុ តេហិ មនុស្សេហិ ឧប្បណ្ឌិ-
យមាណោ មជ្ឈំ អហោសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ
សាវត្ថី កត្តា តាធិ ឯឡកលោមាធិ បិតកោ វ
អាសុម្ពំ ។ ភិក្ខុ នំ ភិក្ខុំ វរមាហិសុ^(១) កស្ស
ត្វំ អាវុសោ ឥមាធិ ឯឡកលោមាធិ បិតកោ វ
អាសុម្ពសីតិ ។ តថា ហិ បណាហំ អាវុសោ ឥមេសំ

១ ឧ. ម. ឯតទវោចំ ។

សិក្ខាបទទី ៦

(៧៧) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក៏គ្រានោះឯង កាលភិក្ខុ
មួយរូបទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ក្នុងភោសាលជនបទ ក៏បានរោមចៀមជាច្រើន
ក្នុងពាក់កណ្តាលផ្លូវ (ដោយទាយកប្រគេន) ។ ភិក្ខុនោះក៏ចង់រើច
រោមចៀមទាំងឡាយនោះជាបង្វែចដោយទុត្តកសង្ក (ចីពរ) ហើយទៅ ។
មនុស្សទាំងឡាយឃើញភិក្ខុនោះហើយនាំគ្នានិយាយចំអកថា ព្រះករុណា
រោមចៀមព្រះករុណា ទិញមកថ្លៃប៉ុន្មាន នឹងបានចំណេញប៉ុន្មាន ។
កាលមនុស្សទាំងឡាយនោះ និយាយចំអកដូច្នោះហើយ ភិក្ខុនោះក៏មាន
សេចក្តីអៀនខ្មាស ។ លុះភិក្ខុនោះទៅដល់ក្រុងសាវត្ថី ក៏ឈរទំលាក់
រោមចៀមទាំងនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកឈរទំលាក់ចោលនូវរោមចៀមទាំងនេះដើម្បីអ្វី ។
ភិក្ខុនោះនិយាយតបថា អាវុសោ ព្រោះហេតុតែរោមចៀមទាំង
នេះ បានជាមនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នានិយាយចំអកខ្ញុំ ហេតុនេះឯង

វិសយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

ឯឡុកលោមាណិ កាវណា មនុស្សបរិ ឧប្បណ្ណិវត្តានិ ។
កីវទ្ធកតោ បន ត្វំ អារុសោ ឥមាណិ ឯឡុកលោមាណិ
អាហារសីតិ ។ អតិវេកតិយោជនំ អារុសោតិ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បវិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយនិ ខ័យនិ
វិចារេនិ កេដំ ហិ នាម ភិក្ខុ អតិវេកតិយោជនំ
ឯឡុកលោមាណិ អាហារិស្សតីតិ ។ អថខោ តេ
ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ សច្ចំ កិវ
ត្វំ ភិក្ខុ អតិវេកតិយោជនំ ឯឡុកលោមាណិ អា-
ហារសីតិ ។ សច្ចំ កតវតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា កតវ
កេដំ ហិ នាម ត្វំ មោយបុរិស អតិវេកតិយោជនំ
ឯឡុកលោមាណិ អាហារិស្សសិ នេតំ មោយបុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសានាយ បសន្នានំ វា កិយ្យោ-
ភាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យថ ភិក្ខុនោ បនេវ អន្ធានមត្តប្បដិប្បន្នស្ស
ឯឡុកលោមាណិ ឧប្បជ្ជេយ្យំ អាគន្ធមានេន ភិក្ខុនា
បដិក្កហេតព្វានិ បដិក្កហេត្វា តិយោជនបរមំ សហត្តា

វិនយចំណីក មហាវិកង្គ

(ទើបខ្ញុំទំលាក់ចោលចេញ)។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះសួរថា ម្ចាស់អាវុសោក
លោកនាំយកកេមចៀមទាំងនេះមកដំឡើងមានចម្ងាយប៉ុន្មាន? ភិក្ខុនោះឆ្លើយ
ថា អាវុសោ ខ្ញុំនាំកេមចៀមទាំងនេះមកដល់ទីឆ្ងាយជាងបីយោជន៍ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា ភិក្ខុមិនសមបើនឹងនាំយកកេមចៀមមក
ឆ្ងាយជាងបីយោជន៍ដូច្នោះឡើយ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលដំ-
ណើរនឹងដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ ត្រូវអ្នកឯងនាំយកកេមចៀមមកឆ្ងាយជាងបីយោជន៍ ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដំណើរនោះពិតមែន ។
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស ហេតុដូច
ម្តេចបានជាអ្នកឯងនាំយកកេមចៀមមកកាន់ចម្ងាយដូច្នោះជាងបីយោជន៍ដូច្នោះ
ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា
ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ មិនមែនញ៉ាំងអ្នកដែលជ្រះថ្លា
ហើយឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កេមចៀមទាំង
ឡាយកើតឡើងដល់ភិក្ខុអ្នកដើរផ្លូវឆ្ងាយ កាលបើភិក្ខុប្រាថ្នា គប្បីទទួល
យកបាន លុះទទួលហើយ បើមិនមានអ្នកនាំយកទៅឲ្យទេ គប្បីនាំយកទៅ

១១៧

និស្សត្តិយកណ្តោ កោសិយវត្តស្ស ធម្មិសំពុបទស្ស ធស្ស វិរត្តោ

ហារេតព្វានិ អសន្តោ ហារកេ តតោ ច ឧត្តរំ
ហរេយ្យ អសន្តេបិ ហារកេ និស្សត្តិយំ ចានិត្តិយន្តិ ។

(៧៨) កិក្ខុនោ បទេវ អន្ធានមគ្គប្បដិបន្នស្សាតំ
បដំ តច្ឆន្តស្ស ។ ឯឡកលោមាទិ ឧប្បជ្ជេយ្យន្តិ
ឧប្បជ្ជេយ្យំ សង្ឃតោ វា កណតោ វា ញាតតោ
វា មិត្តតោ វា បំសុក្ខុលតោ វា អត្តនោ វា ជនេន ។
អាគម្ព័ទានេនាតិ ឥច្ឆានេន បដិក្កហេតព្វានិ ។
បដិក្កហេត្វា តិយោជនបរមំ សហត្តា ហារេតព្វានិ តិ
តិយោជនបរមតា សហត្តា ហារេតព្វានិ ។ អសន្តោ
ហារកេតិ ន អញ្ញោ កោចិ ហារកោ ហោតិ
ឥត្តិ វា បុរិសោ វា កហដ្ឋោ វា បព្វជិតោ វា ។
តតោ ច ឧត្តរំ ហរេយ្យ អសន្តេបិ ហារកេតិ
បឋមំ ចានំ តិយោជនំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ក-
ដស្ស ទុតិយំ ចានំ អតិក្កាមេតិ និស្សត្តិយានិ ហោន្តិ^(១)
អន្តោតិយោជនេ បិតោ ពហិតិយោជនំ ចានេតិ
និស្សត្តិយានិ ហោន្តិ^(២) អញ្ញស្ស យានេ វា កណ្តោ វា

១-២ និស្សត្តិយំ ចានិក្ខិយន្តិ សព្វត្ថ អាគតំ ។

ឥស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ កិរិយាចៃកទូរសិក្ខាបទនោះ

ដោយវិជ្ជាខ្លួនឯងកាន់ចម្ងាយផ្លូវយ៉ាងច្រើនត្រឹមបីយោជន៍ កាលបើមិនមាន
អ្នកនាំយកទៅឲ្យទេ ភិក្ខុនាំយករោមចៀមទៅដោយខ្លួនឯងលើសពីកំណត់
នោះទៅ រោមចៀមនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៧៨) គ្រងពាក្យថា ភិក្ខុអ្នកដើរផ្លូវឆ្ងាយ គឺភិក្ខុអ្នកដើរទៅតាមផ្លូវ ។
ពាក្យថា រោមចៀមទាំងឡាយកើតឡើង គឺថា រោមចៀមទាំងឡាយកើត
ឡើងអំពីសង្ឃក្តី អំពីគណៈក្តី អំពីញាតិក្តី អំពីមិត្តក្តី អំពីបង្ស្យកូលក្តី ដោយ
ទ្រព្យរបស់ខ្លួនក្តី ។ ពាក្យថា កាលបើភិក្ខុប្រាថ្នា គឺថា កាលបើភិក្ខុចង់បាន
ត្រូវទទួលយកបាន ។ ពាក្យថា លុះទទួលហើយ គប្បីនាំទៅដោយវិជ្ជាខ្លួន
ឯងកាន់ចម្ងាយផ្លូវយ៉ាងច្រើនត្រឹមបីយោជន៍ គឺថា ភិក្ខុគប្បីនាំទៅដោយវិជ្ជា
ខ្លួនឯងត្រឹមបីយោជន៍យ៉ាងច្រើន ។ ពាក្យថា បើមិនមានអ្នកនាំយកទៅឲ្យ
គឺតាមអ្នកដទៃនីមួយៗ ស្រីក្តី ប្រុសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី នាំយកទៅឲ្យ ។
ពាក្យថា កាលបើមិនមានអ្នកនាំយកទៅឲ្យទេ ភិក្ខុនាំយករោមចៀមទៅ
ដោយខ្លួនឯងលើសពីកំណត់នោះទៅ គឺថា ភិក្ខុឈានជុំហ៊ានទី ១ ឲ្យ
លើសពីបីយោជន៍ទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ឈានជុំហ៊ានទី ២ ឲ្យលើសទៅ
រោមចៀមទាំងនោះជានិស្សត្តិយ កាលភិក្ខុបិតនៅក្នុងខាងក្នុងបីយោជន៍
តែចោលរោមចៀមឲ្យធ្លាក់ចុះខាងក្រៅបីយោជន៍ រោមចៀមទាំងនោះ
ក៏ជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុដាក់ចុះនូវរោមចៀមក្នុងយានក្តី ក្នុងបង្វែចក្តីនៃអ្នកដទៃ

១១៨

វិទេយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អជា នន្តស្ស បក្ខំបិទ្វា តិយោជនំ អតិក្កាមេតិ
និស្សក្កិយានិ ហោន្តិ និស្សជ្ជិតព្វានិ សង្ឃស្ស វា
កណស្ស វា បុគ្គលស្ស វា ។ ឯវព្វា បន ភិក្ខុវេ
និស្សជ្ជិតព្វានិ ។ បេ ។ ឥមានិ មេ កន្តេ ឯឡកលោមាជិ
តិយោជនំ អតិក្កាមិតានិ និស្សក្កិយានិ ឥមាជាហំ
សង្ឃស្ស និស្សជ្ជាមីតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យតិ ។ បេ ។
ទទេយ្យន្តិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មតិ ។

(៧៧) អតិវេកតិយោជនេ អតិវេកសញ្ញំ តិយោ-
ជនំ(១) អតិក្កាមេតិ និស្សក្កិយំ វាចិត្តិយំ ។ អតិវេ-
កតិយោជនេ វេមតិកោ តិយោជនំ អតិក្កាមេតិ
និស្សក្កិយំ វាចិត្តិយំ ។ អតិវេកតិយោជនេ ឡនក-
សញ្ញំ តិយោជនំ អតិក្កាមេតិ និស្សក្កិយំ វាចិត្តិយំ ។
ឡនកតិយោជនេ អតិវេកសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ឡនកតិយោជនេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
ឡនកតិយោជនេ ឡនកសញ្ញំ អនាបត្តិ ។

១ ឧ.ម. ចេត្តពេសុ អយំ បាវោ ៤ ហោតិ ។

វិទយបំណិក មហាវិវាទ

គេមិនដឹង ឲ្យកន្លងបីយោជន៍ទៅ រោមចៀមទាំងនោះ ក៏ជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុ
គប្បីលះដល់សង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន រោមចៀម
ទាំងឡាយនេះ ខ្ញុំបាននាំមកឲ្យលើសអំពីបីយោជន៍ទៅហើយជានិស្សគ្គិយ
ខ្ញុំសូមលះនូវរោមចៀមទាំងឡាយនេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ សង្ឃគប្បីឲ្យ
។ បេ ។ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយគប្បីឲ្យ ។ បេ ។ ខ្ញុំឲ្យដល់លោក
ដ៏មានអាយុ ។

(៧៧) ទីលើសអំពីបីយោជន៍ ភិក្ខុសំគាល់ថាលើសមែន ហើយនាំ
រោមចៀមឲ្យលើសអំពីបីយោជន៍ទៅ រោមចៀមនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុ
នោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទីលើសអំពីបីយោជន៍ ភិក្ខុសង្ឃវ័យហើយនាំ
រោមចៀមឲ្យលើសអំពីបីយោជន៍ រោមចៀមនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទីលើសអំពីបីយោជន៍ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់
លើស ហើយនាំរោមចៀមឲ្យលើសអំពីបីយោជន៍ទៅ រោមចៀមនោះជា
និស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទីខ្លះអំពីបីយោជន៍ ភិក្ខុសំគាល់
ថាលើស ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ទីខ្លះអំពីបីយោជន៍ ភិក្ខុសង្ឃវ័យត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ទីខ្លះអំពីបីយោជន៍ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លះមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

១១៧

សិស្សត្ថិយកណ្តោ កោសិយវគ្គស្ស ធម្មសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិ

[១០០] អនាបត្តិ តិយោជនំ ហរតិ ឧនកតិ-
យោជនំ ហរតិ តិយោជនំ ហរតិបិ បទ្ធាហរតិបិ
តិយោជនំ វាសាធិប្បាយោ កត្តា តតោ បរំ ហរតិ
អច្ឆ័ដ្ឋំ បដិលកិត្តា ហរតិ និស្សដ្ឋំ បដិលកិត្តា ហរតិ
អញ្ចំ ហរាបេតិ កតកណ្តំ ហរតិ ឧប្បត្តកស្ស
អាទិកម្មកស្សតិ ។

ធម្មសិក្ខាបទំ ឧដ្ឋិទ្ធិ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវិគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ វារៈដែលមិនត្រូវអាចត្តិ

[១០០] អាចត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុនាំយករោមចៀមទៅត្រឹមបី យោជន៍
មិនមានដល់ភិក្ខុនាំយកទៅ៥យអំពីបី យោជន៍ មិនមានដល់ភិក្ខុនាំយកទៅ
ក្តី នាំត្រឡប់មកក្តី ត្រឹមបី យោជន៍ មិនមានដល់ភិក្ខុប្រាថ្នាដើម្បីនឹងទៅ តែ
ត្រូវទៅកាន់ទីមានចម្ងាយផ្លូវបី យោជន៍ ហើយនាំយករោមចៀមទៅកាន់ទី
ដទៃទៀតនោះ^(១) មិនមានដល់ភិក្ខុត្រឡប់បានរោមចៀមដែលចោរលួច
យកទៅហើយនាំយកទៅ មិនមានដល់ភិក្ខុត្រឡប់បានរោមចៀមដែល
លះបង់ដោយរឹនយកម្តេហើយនាំយកទៅ មិនមានដល់ភិក្ខុឱ្យអ្នកដទៃនាំ
យកទៅ មិនមានដល់ភិក្ខុនាំយករបស់ដែលធ្វើហើយ (ធ្វើសម្រេចជាសម្ពត្ត
កម្មលន្តិព្រិនន័សន្តតជាដើម) មិនមានដល់ភិក្ខុឆត មិនមានដល់ភិក្ខុជា
ខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

១ ភិក្ខុនាំរោមចៀមទៅនៅក្នុងទីណាៗ មានចម្ងាយច្រើន យោជន៍ ហើយមិនបានប្រកបដោយ
កិច្ចមានទ្រុសនឹងបរិបុណ្ណជាដើម ឬដោយសក្តារមានបង្វ័យជាដើមក្នុងទីនោះ ហើយនឹងនាំរោម
ចៀមចេញអំពីទីនោះ ទៅកាន់ទីដទៃ ៗ កំណត់ត្រឹមតែបី យោជន៍ ក៏បាន ដរាបដល់រយយោជន៍
ក៏បាន ។

សត្តិមសិក្ខាបទ្ធ

[១០០] តេន សមយេន តុន្តោ ភកវា សក្កេស្ម
វិហារតិ កថលវត្ថុស្មំ និក្រោជារមេ ។ តេន ខោ
បន សមយេន ធាតុកិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុនិហំ ឃឿ-
កលោមាណិ ជោវាបេន្តិបិ រជាបេន្តិបិ វិជជាបេន្តិបិ ។
ភិក្ខុនិយោ ឃឿកលោមាណិ ជោវន្តិយោ រជន្តិយោ
វិជជេន្តិយោ វិញ្ញន្តិ ឧទ្ទេសំ បរិប្បដ្ឋំ អធិសីលំ
អធិចិត្តំ អធិប្បញ្ញំ ។ អថខោ មហាបជាបតី
តោតមី យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា
ភកវន្តំ អភិវាទេត្តា ឃកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឃកមន្តំ
បិតំ ខោ មហាបជាបតី តោតមី ភកវា ឃតទរោច
កច្ចំ តោតមី ភិក្ខុនិយោ អប្បមត្តា អាតាបិណិយោ
បហិតត្តា វិហារន្តិវិ ។ កុតោ ភន្តេ ភិក្ខុនិណំ
អប្បមាទោ អយ្យា ធាតុកិយា^(១) ភិក្ខុនិហំ ឃឿក-
លោមាណិ ជោវាបេន្តិបិ រជាបេន្តិបិ វិជជាបេន្តិបិ

១ ឥតោ បរិ សព្វត្ថ វិក្កុតិ បាណោ ទិស្សតិ ។ សោ អតិរោកតិ វដ្ឋិត្តា ។

សិក្ខាបទទី ៧

(១០១) សម័យនោះ សម្តេចព្រះសមមុនីជ័ទ្រង់យស ទ្រង់គង់
ក្នុងនិគ្រាធារាម ជិតក្រុងកបិលពសុ ក្នុងសក្កជនបទ ។ គ្រានោះ
ឯង ពួកភិក្ខុឆត្តិយប្រើនាងភិក្ខុនីទាំងឡាយឲ្យលាងខ្លះ ឲ្យជ្រលក់ខ្លះ
ឲ្យសិត ឬត្រដោះខ្លះ នូវរោមចៀមទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនីទាំងឡាយ
កាល (ធ្វើកិច្ច) លាង ជ្រលក់ សិត នូវរោមចៀម (ដូច្នោះ) ទើប
លះចោលនូវការរៀនសូត្របាលី អង្គកថា និងអធិសីលសិក្ខា អធិប័ត្ត
សិក្ខា អធិបញ្ញាសិក្ខា ។ គ្រានោះ នាងមហាបជាបតិគោតមីភិក្ខុនីចូល
ទៅគាល់សម្តេចព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ហើយបានបិតក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
មានបន្ទូលនឹងនាងមហាបជាបតិគោតមី ដែលកំពុងបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំព្រះនាងគោតមី នាងភិក្ខុនីទាំងឡាយជាអ្នកមិនប្រមាទ ជា
អ្នកមានព្យាយាមដុតកំដៅបាប ជាអ្នកមានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
ដែរឬទេ ។ ព្រះនាងមហាបជាបតិគោតមីទូលថា បពិត្រព្រះអង្គ ពួក
នាងភិក្ខុនីមិនប្រមាទឯណា បាន លោកម្ចាស់ឆត្តិយទាំងឡាយប្រើពួក
នាងភិក្ខុនីឲ្យលាងខ្លះ ឲ្យជ្រលក់ខ្លះ ឲ្យសិតខ្លះ នូវរោមចៀមទាំងឡាយ

១២១

និស្សត្តិយកណ្ត កោសិយវិគ្គស្ស សន្តមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទនិកាម

ភិក្ខុនិយោ ឯឡកលោមាទិ ជោវន្តិយោ វជន្តិយោ
វិជជេន្តិយោ វិញ្ញន្តិ ធុន្តសំ បរិប្បច្ឆំ អធិសីលំ
អធិចិត្តំ អធិប្បត្តានិ ។ អថោ ភកកំ មហាម-
ជាបតី តោតមី ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សសិ ស-
មាទេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថោ
មហាមជាបតី តោតមី ភកកំ ធម្មិយា កថាយ
សន្តស្សិតា សមាទេសិតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា
ភកកំ អភិវាទេត្វា បទេត្តិណំ កត្វា បក្កាមំ ។
អថោ ភកកំ ឯតស្មី ទិណានេ ឯតស្មី បករណេ
ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាមេត្វា ធាតុតិយេ ភិក្ខុ បដិប្បច្ឆំ
សច្ចំ កិរ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិហិ ឯឡកលោមាទិ
ជោវាមេថេ វជាមេថេ វិជជាមេថេ ។ សច្ចំ
ភកកំ ។ ញាតិកាយោ តុម្ភាភំ ភិក្ខុវេ អញ្ញាតិ-
កាយោតិ ។ អញ្ញាតិកាយោ ភកកំ ។ អញ្ញាតិ-
កា មោយបុរិសា អញ្ញាតិកានំ ន ជាទន្តិ បដិប្បច្ឆំ វ

និស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ និទាននៃសិក្ខាបទ

កាលបើភិក្ខុនីទាំងឡាយមានវេលា លាង ជ្រលក់ សិត នូវរោមចៀមទាំង
ឡាយ (ដូច្នោះហើយ) ទើបលះចោលការរៀនសូត្របាលី អដ្ឋកថា នឹង
អធិសីលសិក្ខា អធិចិត្តសិក្ខា អធិប្បញ្ញាសិក្ខា ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះនាងមហាបជាបតិគោតមីឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក
ឲ្យក្លាហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម៌កថា ។ ត្រាោះនោះ ព្រះនាងមហាបជា-
បតិគោតមី កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក
ឲ្យក្លាហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម៌កថាហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ហើយធ្វើប្រទេក្សិណចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះនិទាននេះ ព្រោះដំណើរនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំនូវភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរបញ្ជាក់ពួក
ភិក្ខុធម្មតិយថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយប្រើពួកនាងភិក្ខុនី
ឲ្យលាងខ្លះ ឲ្យជ្រលក់ខ្លះ ឲ្យសិតខ្លះ នូវរោមចៀមទាំងឡាយ ពិតមែន
ឬទេ ។ ពួកភិក្ខុធម្មតិយទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ការនោះ
ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់សួរថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកនាងភិក្ខុនីទាំងនោះ ជាញាតិរបស់អ្នកទាំងឡាយ ឬមិនមែន ជាញាតិ
ទេ ។ ពួកភិក្ខុធម្មតិយទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ភិក្ខុនីទាំងនោះ
មិនមែនជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា នៃមោឃបុរសទាំង
ឡាយ ផងទាំងឡាយដែលមិនមែនជាញាតិ មែនមិនដឹងនូវកម្មដ៏សមគួរ

វិសយបិដកេ មហាវិវដ្តោ

អប្បដ្ឋវ្យំ វា មាសាទិកំ វា អប្បសាទិកំ វា តត្ថ
នាម តុម្ភេ មោយបុរិសា អញ្ញាតិកាយា ភិក្ខុនិហិ
ឯឡុកលោមាទិ ជោវាចេស្ស័យិ រជាមេស្ស័យិ
វិជជាមេស្ស័យិ នេតំ មោយបុរិសា អប្បសញ្ញាទំ វា
បសាទាយ បសញ្ញាទំ វា ភិយ្យោកាវាយ ។ មេ ។
ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេ
យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយោ ឯឡុក-
លោមាទិ ជោវាចេយ្យ វា រជាមេយ្យ វា វិជជាមេយ្យ
វា និស្សត្តិយំ មាចិត្តិយន្តិ ។

(១០២) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មំ អត្តោ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ អញ្ញាតិកា នាម មាតិតោ វា មិតិតោ វា
យាវ សត្តមា មិតាមហាយុតា អសម្ពុទ្ធា ។ ភិក្ខុនិ នាម
ឧកតោសង្ឃេ ឧបសម្ពុទ្ធា ។ ជោវាតិ អាណាមេតិ
អាមតិ ទុក្ខជស្ស ជោតានិ និស្សត្តិយានិ ហោន្តិ ។

វិនយបិដក បហោវិកង្គ

ប្តូរមិនសមគួរ នឹងកប្បជាទីជ្រះថ្លា ប្តូរមិនជាទីជ្រះថ្លានៃស្រ្តីទាំងឡាយដែល
មិនមែនជាញាតិទេ នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ កាលបើអំពើដែលប្រកប
ដោយទោសយ៉ាងនេះ ពួកអ្នកក៏ហារប្រើភិក្ខុនីទាំងឡាយដែលមិនមែន
ជាញាតិឲ្យលាងខ្លះ ឲ្យជ្រលក់ខ្លះ ឲ្យសិតខ្លះ ឲ្យរោមចៀមទាំងឡាយ
នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើត
សេចក្តីជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ប្តូរយនាំបុគ្គលដែល
ជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងឲ្យសិទ្ធិក្នុងនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
ប្រើនាងភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិឲ្យលាងក្តី ឲ្យជ្រលក់ក្តី ឲ្យសិតបូត្រដោះក្តី
ឲ្យរោមចៀមទាំងឡាយ រោមចៀមនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។

(១០២) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិទ្ធិក្នុង
ទី ១ នៃបារាជិកកណ្តចូលហើយ ។ ភិក្ខុនីដែលមិនជាប់សាច់ញាតិអំពី
ចំណែកខាងមាតាក្តី អំពីចំណែកខាងបិតាក្តី ដរាបអំពីគ្នានៃជីដូនជីតាជា
គំរប់ព័ត ឈ្មោះថា មិនមែនជាញាតិ ។ ស្រីបានទុបសម្បទាក្នុងទុកតោ-
សង្ឃ្គ(១) ឈ្មោះថា នាងភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុបង្កាប់ថា នាងចូលរាង
ដូច្នោះត្រូវអាបត្តិទុកដ រោមចៀមដែលលាងហើយនោះ ជានិស្សត្តិយ ។

១ បានដល់សង្ឃពីរចំណែក ពីភិក្ខុសង្ឃមួយចំណែក ភិក្ខុនីសង្ឃមួយចំណែក ។

១២៧

និស្សត្តិយកណ្តោ កោស័យវត្តស្ស ឥន្ទ្រមង្គលបទស្ស បទអាជីដ៏យំ

វិជានិ អាណាបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស វត្តានិ និស្សត្តិ-
យានិ ហោន្តិ ។ វិជដេហិតិ អាណាបេតិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស វិជដិតានិ និស្សត្តិយានិ ហោន្តិ និស្សដ្ឋិ-
តញ្ញានិ សង្ឃស្ស វា គណស្ស វា បុគ្គលស្ស វា ។
ឯវញ្ច បទ ភិក្ខុវេ និស្សដ្ឋិតញ្ញានិ ។ បេ ។ ឥមានិ
មេ កន្តេ ឯឡកលោមាជិ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា
ដោវបិតានិ និស្សត្តិយានិ ឥមាធាហំ សង្ឃស្ស
និស្សដ្ឋាមីតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យន្តិ
។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មីតិ ។

[១០៣] អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញា ឯឡក-
លោមាជិ ដោវបេតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អញ្ញា-
តិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញា ឯឡកលោមាជិ ដោវបេតិ
វិជាបេតិ និស្សត្តិយេន អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញាតិ-
កាយ អញ្ញាតិកសញ្ញា ឯឡកលោមាជិ ដោវបេតិ
វិជដាបេតិ និស្សត្តិយេន អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញាតិ-
កាយ អញ្ញាតិកសញ្ញា ឯឡកលោមាជិ ដោវបេតិ

និស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវគ្គ សិក្ខាបទ ៧ ៧ បទរាជនិយ

ភិក្ខុបង្គាប់ថា នាងចូរជ្រលក់ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ រោមចៀមដែល
ជ្រលក់ហើយនោះ ជានិស្សត្តិយ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ថា នាងចូរសិត ឬត្រដោះ
ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ រោមចៀមដែលសិតឬត្រដោះហើយ ជានិស្សត្តិយ
រោមចៀមដែលជានិស្សត្តិយនោះ ភិក្ខុគប្បីលះដល់សង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គល
ក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន រោមចៀមទាំងនេះ ខ្ញុំបានប្រើនាងភិក្ខុនីមិនមែន
ជាញាតិ ឲ្យលាងហើយ ជានិស្សត្តិយ ខ្ញុំសូមលះរោមចៀមទាំងនេះដល់
សង្ឃ ។ បេ ។ សង្ឃគប្បីឲ្យ ។ បេ ។ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
គប្បីឲ្យ ។ បេ ។ ខ្ញុំឲ្យដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

(១០៣) ភិក្ខុនីមិនមែនញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ
ហើយប្រើឲ្យលាងនូវរោមចៀមទាំងឡាយ រោមចៀមនោះ ជានិស្សត្តិយ
ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថា
មិនមែនជាញាតិ ហើយប្រើឲ្យលាង ឲ្យជ្រលក់ នូវរោមចៀមទាំងឡាយ
ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹងនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុ
សំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ ហើយប្រើឲ្យលាង ឲ្យសិត នូវរោមចៀម
ទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹងនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនីមិនមែនញាតិ
ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ ហើយប្រើឲ្យលាង ឲ្យជ្រលក់ ឲ្យសិត

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

រដាបេតិ វីជជាបេតិ និស្សតិយេន អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ក-
ដានំ ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញំ ឯឡកលោ-
មាជិ រដាបេតិ និស្សតិយំ វាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតិកាយ
អញ្ញាតិកសញ្ញំ ឯឡកលោមាជិ រដាបេតិ វីជជាបេតិ
និស្សតិយេន អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ
អញ្ញាតិកសញ្ញំ ឯឡកលោមាជិ រដាបេតិ លោវាបេតិ
និស្សតិយេន អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ
អញ្ញាតិកសញ្ញំ ឯឡកលោមាជិ រដាបេតិ វីជជាបេតិ
លោវាបេតិ និស្សតិយេន អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ អញ្ញា-
តិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញំ ឯឡកលោមាជិ វីជជាបេតិ
និស្សតិយំ វាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញំ
ឯឡកលោមាជិ វីជជាបេតិ លោវាបេតិ និស្សតិយេន
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញំ
ឯឡកលោមាជិ វីជជាបេតិ រដាបេតិ និស្សតិយេន
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញំ
ឯឡកលោមាជិ វីជជាបេតិ លោវាបេតិ រដាបេតិ

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

នូវរោមចៀមទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរើនីនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុនិមនមៃនញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ ហើយប្រើឲ្យជ្រលក់
នូវរោមចៀមទាំងឡាយ រោមចៀមនោះ ជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិមនមៃនញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ
ហើយប្រើឲ្យជ្រលក់ ឲ្យសិត នូវរោមចៀមទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរើ
និស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិមនមៃនញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ
ហើយប្រើឲ្យជ្រលក់ ឲ្យលាង នូវរោមចៀមទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរើ
និស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិមនមៃនញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ
ហើយប្រើឲ្យជ្រលក់ ឲ្យសិត ឲ្យលាង នូវរោមចៀមទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដំរើនីនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិមនមៃនញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថា
មិនមែនជាញាតិ ហើយប្រើឲ្យសិត នូវរោមចៀមទាំងឡាយ រោមចៀម
នោះ ជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិមនមៃនញាតិ
ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ ហើយប្រើឲ្យសិត ឲ្យលាង នូវរោមចៀម
ទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរើនីនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិមនមៃនញាតិ
ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ ហើយប្រើឲ្យសិត ឲ្យជ្រលក់នូវរោមចៀម
ទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរើនីនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិមនមៃនញាតិ
ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ ហើយប្រើឲ្យសិត ឲ្យលាង ឲ្យជ្រលក់

១២៥

វិស្សគ្គិយកណ្តោ កោសិយវគ្គស្ស សន្តមសិក្ខាបទស្ស វេទបន្តិវារោ

និស្សគ្គិយេន អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ ទុក្កដានំ ។ អញ្ញាតិកាយ
វេមតិកោ ។ បេ ។ អញ្ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញា ។ បេ ។
អញ្ញាស្ស ឯឡកលោមាជំ ជោវាបេតិ អាបត្តិ ទុក្ក-
ជស្ស ។ ឯកតោ ឧបសម្មន្ទាយ ជោវាបេតិ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ក-
ជស្ស ។ ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[១០៤] អនាបត្តិ ញាតិកាយ ជោវនិយា អញ្ញា-
តិកា ទុតិយា ហោតិ អវុត្តា ជោវតិ អបរិកុត្តិ
កតកណ្ណំ ជោវាបេតិ សិក្ខាមាណាយ សាមណោរិយា
ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

សន្តមសិក្ខាបទំ ទិដ្ឋិតំ ។

ឧបសម្ព័ន្ធកណ្ណ កោសិយវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

នូវរោមចៀមទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរនឹងនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិ
មិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសង្ឃិយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់
ថាជាញាតិ ។ បេ ។ ភិក្ខុប្រើភិក្ខុនិឲ្យលាងនូវរោមចៀមភិក្ខុដទៃ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ ភិក្ខុប្រើភិក្ខុនិដែលបានឧបសប្បទាអំពីឯកគោសង្ឃឲ្យលាង ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុនិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ ភិក្ខុនិជាញាតិ ភិក្ខុសង្ឃិយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុនិជាញាតិ
ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

[១០២] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលឲ្យភិក្ខុនិជាញាតិលាងរោមចៀម
ស្រាប់តែមានភិក្ខុនិឯទៀតមិនមែនជាញាតិ (មកកាន់យករោមចៀមអំពីដៃ
ភិក្ខុនិនោះទៅលាងឲ្យ) មិនមានដល់ភិក្ខុដែលបិនប្រើ ស្រាប់តែភិក្ខុនិមិន
មែនជាញាតិ យករោមចៀមទៅលាងឲ្យ មិនមានដល់ភិក្ខុដែលប្រើភិក្ខុនិ
មិនមែនជាញាតិឲ្យលាងកណ្ណដទៃ ដែលធ្វើហើយនៅមិនទាន់ប្រើប្រាស់
មិនមានដល់ភិក្ខុដែលប្រើនាងសិក្ខុមានាឲ្យលាង មិនមានដល់ភិក្ខុដែល
ប្រើនាងសាមណេរឲ្យលាង (នូវរោមចៀមទាំងឡាយ) មិនមានដល់ភិក្ខុ
ឆ្លត មិនមានដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

អង្គបសិក្ខាបទី

[១០៥] តេជ សមយេន តុនោ ភតវា រាជតេរោ
វិហារតិ វេទ្យវេន កលន្តកតិវេ ។ តេជ ខោ បន
សមយេន អាយស្មា ទុបនន្តោ សក្យបុត្តោ អញ្ញា-
រស្ស កុលស្ស កុលបតោ ហោតិ និទ្ធកត្តិកោ ។
យំ តស្មី កុលេ ទុប្បជ្ជតិ ខាននិយំ វា កោជនិយំ វា
តតោ អាយស្មតោ ទុបនន្តស្ស សក្យបុត្តស្ស បដិវិសោ
វេសិតោ ហោតិ^(១) ។ តេជ ខោ បន សមយេន សាយំ
តស្មី កុលេ មំសំ ទុប្បជ្ជំ ហោតិ ។ តតោ អាយស្ម-
តោ ទុបនន្តស្ស សក្យបុត្តស្ស បដិវិសោ វេសិតោ
ហោតិ ។ តស្ស កុលស្ស ហោតោ វត្តិយា បច្ឆុស-
សមយំ បច្ឆុដ្ឋាយ រោទតិ មំសំ វេ ទេវាតិ ។
អថខោ សោ បុរិសោ បជាបតិ ឯនទរោត អយ្យស្ស
បដិវិសំ នារកស្ស ទេហិ អញ្ញំ ចតាចត្វា អយ្យស្ស
នស្សាហាតិ ។ អថខោ អាយស្មា ទុបនន្តោ សក្យ-
បុត្តោ បុត្តលាសមយំ និវាសេត្វា បត្តិវិវាទាយ

១ ឧ.ប. វេជ្ជយុតិ ។

សិក្ខាបទទី ៨

[១០៥] សម័យនោះ សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានបុត្តាសិរី ទ្រង់គង់
ក្នុងអារាមវេជ្ជវន កលន្ទុកនិកបស្ថាន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង
ទបនន្ទក៏ក្នុងមានអាយុ ជាសក្យបុត្តជាដ៏តុនរបស់ត្រកូលមួយ ជាអ្នកទទួល
ភត្តជានិច្ច ។ ទានីយក្តី រោជនីយក្តី ឯណាមួយ កើតឡើងក្នុង
ត្រកូលនោះ ត្រកូលនោះតោងបែងចំណែកអំពីនោះទុកឲ្យទបនន្ទក៏
សក្យបុត្ត ។ ក៏វេលានោះឯង ត្រកូលនោះបានសាច់ឧកក្នុងវេលាល្ងាច ។
ត្រកូលនោះ បានបែងចំណែកសាច់នោះទុកប្រគេនទបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មាន
អាយុ ។ ក្នុងភូមិនៃត្រកូលនោះភ្នាក់ពីព្រលឹមហើយស្រែកយំទារសាច់ថា
ឲ្យសាច់បកខ្ញុំ ។ បុរសប្តីនោះ ទើបនិយាយនឹងប្រពន្ធយ៉ាងនេះថា
នាងចូរឲ្យចំណែកសាច់របស់លោកម្ចាស់ផលក្មេងនេះទៅ យើងចាំទិញ
សាច់ដៃប្រគេនលោកវិញ ។ វេលានោះ ទបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មាន
អាយុ ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់ដោយបាត្រចីវរ ក្នុងសម័យព្រឹកព្រហាម

១២៧

និស្សត្តិយកណ្តោ កោសិយវត្តស្ស អន្តិមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទនិទានំ

យេន តំ កុលំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមីត្វា បញ្ញត្ត
អាសនេ និសីទិ ។ អថទោ សោ បុរិសោ យេនោ-
យស្មា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
មីត្វា អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ អភិវទេត្វា
ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីន្តោ ទោ សោ
បុរិសោ អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ ឯតនេវេថ
ហិយ្យោ ទោ កន្លេ សាយំ មំសំ ឧប្បន្តំ កតោ
អយ្យស្ស បដិវិសោ វេវិតោ អយំ កន្លេ ទារកោ
វតិយោ បច្ឆសសមយំ បច្ឆដាយ កេនតិ មំសំ មេ
នេហិតិ អយ្យស្ស បដិវិសោ ទារកស្ស ទិន្នោ កហា-
បណាន កន្លេ កី អាហារិយត្វតិ ។ បរិច្ចត្តោ មេ
អារុសោ កហាបណាតិ ។ អាម កន្លេ បរិច្ចត្តាតិ ។
តញ្ញាវ មេ អារុសោ កហាបណំ ទេហិតិ ។ អថទោ
សោ បុរិសោ អាយស្មតោ ឧបនន្តស្ស សក្យបុត្តស្ស
កហាបណំ ទត្វា ឧដ្ឋាយតិ ទិយតិ វិចារេតិ យ-
ដ្ឋេវ មយំ រូបំយំ បដិកុណាម ឯវមេវិមេ សមណា

ទិស្សត្ថិយពណ៌ កោសិយវត្ត សិក្ខាបទទី ៨ និទាននៃសិក្ខាបទ

ហើយដើរចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះទៅដល់ហើយ បានអង្គុយលើ អាសនៈវែងលេងគេតាក់តែងបម្រុងទុក ។ បុរសនោះទើបចូលទៅរកឧបនន្ទ សក្យបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានថ្វាយបង្គំឧបនន្ទសក្យបុត្ត ដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ កាលបុរសនោះអង្គុយក្នុងទី ដ៏សមគួរហើយ បាននិយាយនឹងឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា ព្រះករុណា ខ្ញុំករុណាបានសាច់ក្នុងពេលល្ងាចម្សិលមិញ ខ្ញុំបានបែង ចំណែកសាច់នោះទុកប្រគេនលោកម្ចាស់ បពិត្រលោកម្ចាស់ ក្មេងតូចនេះ ភ្នាក់ព័ត្រលើមឡើងស្រែកយំទាវថា ឲ្យសាច់មកខ្ញុំ ខ្ញុំករុណាបានយក សាច់ចំណែករបស់លោកម្ចាស់ឲ្យក្មេងតូចទៅហើយ ព្រះករុណា លោក ម្ចាស់នឹងឲ្យខ្ញុំទិញអ្វីមកដោយកហាបណៈ(នេះ) ។ ឧបនន្ទដ៏មានអាយុ សួរថា អារុសោ អ្នកបរិច្ចាគកហាបណៈដល់អាត្មាឬ ។ បុរសនោះ តបថា ព្រះករុណាលោកម្ចាស់ ខ្ញុំករុណាបរិច្ចាគដល់លោកម្ចាស់ ។ ឧបនន្ទភ័ក្ត្រ និយាយថា អារុសោ អ្នកចូរប្រគេនកហាបណៈនោះដល់អាត្មាឬ ។ បុរស នោះទើបប្រគេនកហាបណៈទៅឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ ហើយពោល ពោស តិះដៀល បន្ទោកបន្ទាបថា យើងទាំងឡាយទទួលរូបិយ^(១)បាន

១ រូបិយ បានដល់ មាសប្រាក់ ។

វិទយបិដកេ មហាវិភង្គោ

សក្យបុត្តិយា រូបិយំ បដិគ្គណ្ហានិ ។ អស្សោសុំ ខោ
កិក្ខុ តស្ស បុរិសស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ខិយន្តស្ស
វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ខិយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម អាយស្សា
ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ រូបិយំ បដិគ្គហោស្សនីតំ ។
អថខោ តេ កិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។
សច្ចំ កិវ ត្វំ ឧបនន្ត រូបិយំ បដិគ្គណ្ហាសីតិ^(១) ។
សច្ចំ ភកវតំ ។ វិកវហិ តុន្តោ ភកវតំ កតំ ហិ នាម
ត្វំ មោយបុរិស រូបិយំ បដិគ្គហោស្សសិ នេតំ មោយ-
បុរិស អប្បសន្នានំ វា បសានាយ បសន្នានំ វា
កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន កិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ ជាត្រប-
រជតំ^(២) ឧត្តល្លោយ្យ វា ឧត្តណ្ហាបេយ្យ វា ឧបនិក្ខត្តំ
វា សានិយេយ្យ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយន្តិ ។

១ សព្ទត្ថ បដិគ្គហោសីតិ ទិស្សតិ ។ ២ ជាត្របរជជិត្តិបិ បាណ្ឌវ ។

និយមន័យ មហាវិក័ត

យោងណា ពួកសមណសក្យបុគ្គលអម្បាលនេះ ក៏ទទួលរូបិយប្បាណយោង
នោះដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮបុរសនោះពោលពោល តិះដៀល
បន្តោកបន្តាបហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ រមែងពោលពោល តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ហេតុ
ដូចម្តេចក៏ទុបនន្តសក្យបុគ្គលមានអាយុមកទទួលយករូបិយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
នាំគ្នាក្រាបទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគត្រាស់ថា នៃទុបនន្ត ពួកអ្នកទទួលរូបិយ ពិតមែនឬទេ ។
ទុបនន្តភិក្ខុ ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ការនោះពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទើបទ្រង់តិះដៀលថា នៃមោឃបុរស អ្នកឯងមិន
សមបើនឹងទទួលរូបិយទេ នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិន
មែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លានោះទេ ឬធ្វើបុគ្គលដែល
ជ្រះថ្លាហើយឲ្យរិះរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ឃ្លាភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងខ្លះស្តីក្រាបទេនេះយោងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
ទទួលខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យទទួលក្តី ខ្លះមានប្រាក់ប្តូរមួយគ្រែកអរនូវមាន
ប្រាក់ដែលគេទុកដាក់ឲ្យ មានប្រាក់នោះ ជានិស្សតិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
អាចក្តីបាចិត្តិយ ។

២២៧

ឧប្បត្តិយកណ្តោ កោសិយវគ្គស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិរាដ្ឋោ

[១០៦] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្សី អត្តោ អនិប្បោតោ កិក្ខុ-
តិ ។ ជាត្រូបំ នាម សត្តវណ្ណោ វុច្ឆតិ ។ វជនំ នាម
តតហាបណោ លោហាមាសកោ នារមាសកោ ជតុ-
មាសកោ យេ វាហារំ តត្ថន្តិ ។ ទុត្តណ្ណោយ្យាតិ សយំ
តណ្ហាតិ និស្សត្តិយំ ហោតិ^(១) ។ ទុត្តណ្ណាបេយ្យាតិ
អញ្ញំ តណ្ហាបេតិ និស្សត្តិយំ ហោតិ^(២) ។ ឧបនិក្ខិតំ
វា សាទិយេយ្យាតិ ឥទំ អយ្យស្ស ហោត្តតិ ឧបនិក្ខិតំ
វា សាទិយតិ និស្សត្តិយំ ហោតិ ។ សង្ឃមជ្ឈេ និស្ស-
ត្តិតតំ ។ ឯវត្តា បន កិក្ខុវេ និស្សត្តិតតំ ។ តេន
កិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា ឯកំសំ ទុត្តរាសង្កំ
ករិត្តា វុច្ឆនំ កិក្ខុនំ ទានេ វុច្ឆិត្តា ទុក្កដិកំ និស្ស-
ត្តិត្តា អញ្ញលី បត្តហេត្តា ឯវមស្ស វេចនិយោ អហំ
កន្តេ រូបិយំ បដិក្កហោសី ឥទំ មេ និស្សត្តិយំ

១-២ ឧប្បត្តិយំ បាចិញ្ជិយត្តំ សព្វត្ថ អាគតំ ។

ឌីស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ សិក្ខាបទវិវាដ្ត

[១០៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទ
ទី ១ នៃប្រាជ្ញកណ្ណរូបហើយ ។ (លោហវិសេសមានពណ៌លឿង)
បីដូចជាពណ៌នៃព្រះសាស្តា ឈ្មោះថា មាស ។ កហាបណៈក្តី មាសក
ដែលធ្វើដោយជាតិលោហៈក្តី មាសកធ្វើដោយឈើក្តី មាសកធ្វើដោយដីក្តី
រមែងដល់នូវវេហារ (គេចាយវាយបោក) ហៅថា ប្រាក់ ។ ពាក្យថា ទទួល
ដោយខ្លួនឯង គឺកាន់យកដោយខ្លួនឯង មាសប្រាក់ដែលកាន់យកដោយ
ខ្លួនឯងនោះជានិស្សត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យទទួល គឺញ៉ាំងអ្នកដទៃ
ឲ្យកាន់យក មាសប្រាក់នោះជានិស្សត្តិយ ។ ពាក្យថា ឬគ្រែកអន្ទូរមាស
ប្រាក់ដែលគេទុកដាក់ឲ្យនោះ សេចក្តីថា ភិក្ខុគ្រែកអន្ទូរមាសប្រាក់ដែល
គេទុកដាក់ឲ្យដោយវេហារ មាសប្រាក់នេះ ចូរជារបស់លោកម្ចាស់ចុះ
មាសប្រាក់នោះជានិស្សត្តិយ ។ មាសប្រាក់នោះភិក្ខុគប្បីលះក្នុងកណ្ណាល
នៃសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីលះយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវចូល
ទៅរកសង្ឃហើយធ្វើត្រួតរកសង្កេតស្រាវជ្រាវ ថ្វាយបង្គំបាទនៃភិក្ខុចាស់
ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយប្រហោងផ្គង់អញ្ញាលីពោលយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា
ចត្តិតព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំបានទទួលនូវរូបិយ រូបិយនេះខ្ញុំត្រូវលះបង់

១១៦

វិទ្យុបិណ្ឌ បញ្ចវិក្កោ

ឥមាហំ សង្ឃស្ស និស្សន្ទាមិតំ ។ និស្សន្ទិត្តា អាបត្តិ
នេសេតញ្ច ។ ព្យត្តេន កិក្ខុនា បដីពលេន អាបត្តិ
បដិក្កហេតញ្ច ។ សចេ តត្ថ អាតច្ឆតិ អាវាមិកោ
វា ឧទាសកោ វា សោ វត្តេញ្ច អាវុសោ ឥមំ
ជាតាហិតំ ។ សចេ សោ កណាតិ ឥមិនា កី
អាហារិយត្ថតិ ។ ន វត្តេញ្ច ឥមំ វា ឥមំ វា អាហារតិ ។
កក្ខយំ អាចិក្កិតតំ សប្បំ វា តេលំ វា មទ្ធិ វា
ដាលិតំ វា ។ សចេ សោ តេន បរិវេទ្តិត្តា កក្ខយំ
អាហារតិ រូបិយប្បដិក្កហេតំ មេត្តា សត្វេហេវ
បរិក្កិតតំ ឯវត្តិតំ លកេថ ឥច្ឆេតំ កុសលំ នោ
ចេ លកេថ សោ វត្តេញ្ច អាវុសោ ឥមំ ធញ្ញេហិតំ ។
សចេ សោ ធញ្ញេតិ ឥច្ឆេតំ កុសលំ នោ ចេ ធញ្ញេតិ
បញ្ចហន្តេហិ សមណ្ឌកតោ កិក្ខុ រូបិយធញ្ញេកោ សម្មន្ទិ-
តញ្ច យោ ន ធញ្ញាតតិ កច្ឆយ្យ ន នោ-
សាតតិ កច្ឆយ្យ ន មោហាតតិ កច្ឆយ្យ ន
កុយាតតិ កច្ឆយ្យ ធញ្ញិតាធញ្ញិតញ្ច ជាធម្មេ ។

វិនយបិដក មហាវិក័ត្ត

ខ្ញុំសូមលះបង់នូវរូបិយនេះដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុលះហើយគប្បីសំដែងអាបត្តិ
ចេញ ។ ភិក្ខុដែលត្រូវសម្រេចអាចគប្បីទទួលដឹងនូវអាបត្តិ ។ បើញាមវត្តក៏
ឧបាសកក៏មកក្នុងទីនោះ ភិក្ខុគប្បីពោលនឹងគេថា អាវុសោ អ្នកចូរដឹង
នូវរូបិយនេះចុះ ។ បើគេពោលថា លោកម្ចាស់ឱ្យនាំយកនូវវត្តអ្វីមកដោយ
រូបិយនេះ ។ ភិក្ខុក៏គប្បីពោលថា អ្នកចូរនាំយកនូវវត្តនេះប្តូររបស់នេះមក ។
ភិក្ខុគប្បីប្រាប់វត្តដែលគួរ គឺ សប្បិ ឬប្រេង ឬទឹកឃ្មុំ ឬស្ករអំពៅ ។
បើញាមវត្ត ឬឧបាសកអ្នកចាត់ការនោះ ផ្លាស់ប្តូរដោយរូបិយនោះហើយ
នាំយកវត្តដ៏គួរមក ភិក្ខុទាំងពួង គប្បីបរិភោគប្រានទាំងអស់ លើក
លែងតែភិក្ខុអ្នកទទួលរូបិយមួយចេញ បើអ្នកចាត់ការនោះប្រានវត្តដែលគួរ
យ៉ាងនោះមក នេះជាការល្អ បើមិនប្រានទេ ភិក្ខុគប្បីពោលនឹងគេថា នៃអ្នក
ដ៏មានអាយុ អ្នកចូរចោលរូបិយនេះទៅ ។ បើគេចោលរូបិយនេះទៅ
នេះជាការល្អ បើគេមិនចោលទេ ភិក្ខុទាំងពួងឱ្យយកគប្បីសន្តតភិក្ខុ (មួយរូប)
ប្រកបដោយអង្គ ៥ ឱ្យជាអ្នកចោលរូបិយ គឺភិក្ខុដែលមិនដល់នូវ
ឆន្ទាគតិ ១ មិនដល់នូវទោសាគតិ ១ មិនដល់នូវមោហាគតិ ១ មិនដល់នូវ
ភយាគតិ ១ ស្គាល់រូបិយដែលចោលហើយឬនៅមិនទាន់ចោល ១ ។

១៣១

ឧប្បន្និយកណ្តោ កោសិយវត្តស្ស អន្តិមសិក្ខាបទស្ស រូបិយធម្មកសម្មតិ

ឯវញ្ច បទ ភិក្ខុវេ សម្មន្និកតោ ។ បឋមំ ភិក្ខុ យា-
ចិកតោ ។ យាចិត្តា ព្យត្តន ភិក្ខុនា បដិពាលេន
សង្ឃោ ញាបេតតោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
យទិ សង្ឃស្ស បន្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ
រូបិយធម្មកំ សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញតិ ។ សុណាតុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ រូបិយ-
ធម្មកំ សម្មន្នតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទា-
មស្ស ភិក្ខុនា រូបិយធម្មកស្ស សម្មតិ សោ តុណ្ហស្ស
យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ
សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ រូបិយធម្មកោ ។ ខមតិ
សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ហំ ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។
តេន សម្មតេន ភិក្ខុនា អនិមិត្តំ កត្វា ចាតេតព្វំ ។
សចេ និមិត្តំ កត្វា ចាតេតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[១០៧] រូបិយេ រូបិយសញ្ញា រូបិយំ បដិក្កណាតិ
និស្សត្តំយំ ចាចិត្តំយំ ។ រូបិយេ វេមតិកោ រូបិយំ

និស្សត្តិយកណ្ណ ពោលយវត្ត សិក្ខាបទទី ៨ ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកចោលរូបិយ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីសន្មតភិក្ខុជាអ្នកចោលរូបិយយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុ
អ្នកឆ្ងាសត្រូវអង្វរភិក្ខុ (អ្នកចោលរូបិយ) ជាមុន ។ ភិក្ខុអ្នកឆ្ងាសរង់អាចលុះ
អង្វររួចហើយត្រូវផ្ញើសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ
បើសម្មតិកម្មនេះមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតិភិក្ខុ
ឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកចោលរូបិយ ។ នេះជាការចាស់ដែលប្រកាសឲ្យសង្ឃ
ជ្រាប ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតិភិក្ខុ
ឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកចោលរូបិយ ។ ការសន្មតិភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នក
ចោលរូបិយគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា សូមលោកដ៏មានអាយុ
អង្គនោះស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន
អាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតិឲ្យជា
អ្នកចោលរូបិយហើយ ។ ការសន្មតិគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះទើបសង្ឃ
ស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវកម្មនេះដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។
ភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតិហើយនោះ មិនត្រូវកំណត់ទីហើយទើបចោលរូបិយ
នោះទេ ។ បើភិក្ខុនោះកំណត់ទីហើយទើបទម្លាក់ចោល ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(១០៧) រូបិយ ភិក្ខុសំគាល់ថារូបិយមែន ហើយទទួលរូបិយ
រូបិយនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ រូបិយ ភិក្ខុសង្ឃិយ

១៣២

វិធម្មបិដកេ មហាវិវដ្តោ

បដិក្កណាតិ ជិស្សក្កិយំ ទាតិភ្និយំ ។ រូបិយេ អរូបិយ-
សញ្ញី រូបិយំ បដិក្កណាតិ ជិស្សក្កិយំ ទាតិភ្និយំ ។
អរូបិយេ រូបិយសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អរូបិយេ
វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អរូបិយេ អរូបិយ-
សញ្ញី អនាបត្តិ ។

[១០៨] អនាបត្តិ អជ្ឈារមេ វា អជ្ឈាវសេថេ វា

ឧត្តហេត្វា វា ឧត្តហារមេត្វា វា ជិក្ខុបតិ យស្ស
ភវិស្សតិ សោ ហាវិស្សតិភិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិក-
ម្មត្តកស្សតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបំណាចក មហាវិកង្គ

ហើយទទួលនូវរូបិយ រូបិយនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបា-
ចិត្តិយ ។ រូបិយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនរូបិយ ហើយទទួលនូវរូបិយ
រូបិយនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ របស់មិនមែន
រូបិយ ភិក្ខុសំគាល់ថាជារូបិយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ របស់មិនមែនរូបិយ
ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ របស់មិនមែនរូបិយ ភិក្ខុសំគាល់ថា
មិនមែនរូបិយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[១០៨] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលរើសយក ដោយខ្លួនឯងឬ
ប្រើគេឲ្យរើសយកនូវរូបិយដែលធ្លាក់ចុះ ក្នុងអារម្មក្តី ក្នុងលំនៅរបស់
ខ្លួនក៏ដោយគិតថា រូបិយនេះរបស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងនាំយកទៅចុះ
ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបណ្ឌិត ។

សិក្ខាបទទី ៨០០ ។

ផ្សំសំភ្ជាប់ទី

(១០៧) តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ
ចោ បន សមយេន ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ ធានប្បការកំ
រូបិយសំរោហារំ សមាបជ្ជន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
ធីយន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ ហិ ធាម សមណា សក្យ-
បុត្តិយា ធានប្បការកំ រូបិយសំរោហារំ សមាបជ្ជិស្សន្តិ
សេយ្យថាបិ តិហិ កាមភោគិទោតិ ។ អស្សោសុំ
ចោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ធីយន្តានំ
វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ធីយន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ ហិ ធាម ធាតុត្តិយា
ភិក្ខុ ធានប្បការកំ រូបិយសំរោហារំ សមាបជ្ជិស្សន្តិ-
តិ ។ អថចោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។
សច្ចំ កិវ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ធានប្បការកំ រូបិយសំ-
រោហារំ សមាបជ្ជថាតិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។ វិករហិ
ពុទ្ធា ភគវា កងំ ហិ ធាម តុម្ភេ មោយបុរិសា

សិក្ខាបទទី ៧

(១០៧) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជ៏ទ្រង់យស ទ្រង់គង់ក្នុងពេកម
ជេតពន ជាវរបស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតគ្រងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
ពួកភិក្ខុធម្មតិយប្រព្រឹត្តទិញដូរដោយរូបិយមានប្រការផ្សេងៗ ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកសមណៈជាកូនចៅ
ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត មិនសមបើនឹងប្រព្រឹត្តទិញដូរដោយរូបិយមានប្រការ
ផ្សេងៗ ដូចជាពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគនូវកាមទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮ
មនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ហើយ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះរមែងពោល
ទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកភិក្ខុធម្មតិយមិនសមនឹងប្រព្រឹត្តទិញ
ដូរដោយរូបិយមានប្រការផ្សេងៗទេ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាគ្រាបទូល
ដំណើរនុះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គមានបន្ទូលសួរថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាពួកអ្នកប្រព្រឹត្តទិញដូរដោយរូបិយមានប្រការផ្សេងៗ
ពិតមែនឬទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រោស
ការនោះពិតមែន ។ សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀល
ថា វិនិច្ឆ័យបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកមិនសមបើនឹងប្រព្រឹត្តទិញដូរ

១៣៤

វិនយបិដកេ មហាវិវត្តោ

នាទប្បការកំ រូបិយសំវោហារំ សមាចរ្ល័ស្ស្រដ ធនតំ
មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសានាយ បសន្នានំ
វា តិយ្យោតាវាយ ។ បេ ។ ឃវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យដ យោ បន ភិក្ខុ នាទប្ប-
ការកំ រូបិយសំវោហារំ សមាចរ្ល័យ្យ ធនិស្សត្តិយំ
នាចិត្តិយន្តិ ។

[១១០] យោ បនាតំ យោ យោទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អនិច្ចេតោ
ភិក្ខុតិ ។ នាទប្បការកំ នាម កតំបិ អកតំបិ
កតាកតំបិ ។ កតំ នាម សិស្សបតំ ភិក្ខុបតំ
ហត្ថបតំ មាត្របតំ កដ្ឋបតំ ។ អកតំ នាម
យនកំ វុច្ឆតិ ។ កតាកតំ នាម តទុកយំ ។
រូបិយំ នាម សន្តវណ្ណោ កហាបណោ លោហាមា-
សកោ នារុមាសកោ ជនុមាសកោ យេ វោហារំ
កច្ឆន្តិ ។ សមាចរ្ល័យ្យតិ កតេន កតំ ចេតាចេតិ

វិធម្មបិដក មហាវិកង្គ

ដោយរូបិយមានប្រការផ្សេងៗ ដូច្នោះទេ វិនិមោយបុរសទាំងឡាយ អំពើ
ដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកបុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
នោះទេ ឬមួយនាំពួកអ្នកដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងមិន
បានទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយប្រព្រឹត្តទិញដូរដោយរូបិយ មាន
ប្រការផ្សេងៗ វត្ថុដែលទិញមកនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ
បាបិក្ខិយ ។

(១១០) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី១
នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ មាសប្រាក់ដែលធ្វើសំរេចជារូបហើយក្តី មិន
ទាន់បានធ្វើជារូបក្តី ធ្វើខ្លះមិនបានធ្វើខ្លះក្តី ហៅថា រូបិយមានប្រការផ្សេងៗ ។
រូបិយដែលគេធ្វើសម្រាប់ពាក់លើក្បាលក្តី ពាក់ព្រួងក្តី ពាក់នឹងដៃក្តី ពាក់
នឹងជើងក្តី ពាក់នឹងចង្កេះក្តី ហៅថា រូបិយធ្វើសំរេចហើយ ។ រូបិយដែល
នៅជាដុំ ហៅថា រូបិយគេមិនទាន់ធ្វើសំរេច ។ រូបិយដែលធ្វើសំរេច
ជារូបនឹងមិនទាន់ធ្វើសំរេចជារូបទាំងពីរយ៉ាងនេះ ហៅថា រូបិយគេបាន
ធ្វើខ្លះមិនបានធ្វើខ្លះ ។ មាសក្តី កហាបណៈក្តី មាសកធ្វើដោយជាតិ
ណោហៈក្តី មាសកធ្វើដោយលើក្តី មាសកធ្វើដោយដីក្តីនៅទាយវាយបាន
ហៅថា រូបិយ ។ ពាក្យថា ប្រព្រឹត្ត សេចក្តីថា ភិក្ខុទិញដូររូបិយ

១៧៥

និស្សត្តិយកណ្តោ កោសិយវត្តស្ស ឆរិមសិប្បាបទស្ស អាបត្តិវិហារ

និស្សត្តិយំ ហោតិ^(១) ។ កកតេន អកតំ ចេតាបេតិ

និស្សត្តិយំ ហោតិ^(២) ។ កកតេន កតាកតំ ចេតាបេតិ

និស្សត្តិយំ ហោតិ^(៣) ។ អកកតេន កតំ ចេតាបេតិ

និស្សត្តិយំ ហោតិ^(៤) ។ អកកតេន អកតំ ចេតាបេតិ

និស្សត្តិយំ ហោតិ^(៥) ។ អកកតេន កតាកតំ ចេតា-

បេតិ និស្សត្តិយំ ហោតិ^(៦) ។ កតាកតេន កតំ

ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ហោតិ^(៧) ។ កតាកតេន អកតំ

ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ហោតិ^(៨) ។ កតាកតេន

កតាកតំ ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ហោតិ^(៩) ។

សង្ឃមជ្ឈេ និស្សត្តិយំ ។ ឯវត្តា បន ភិក្ខុវេ

១ . . . ៩ និស្សត្តិយំ បាបិត្តិយត្តំ សព្វត្តំ អាគតំ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ ពោសីយវគ្គ សិក្ខាបទទី ៩ វារៈដែលត្រូវអាចត្តិ

ដែលធ្វើសំរេចហើយ ដោយរូបិយដែលធ្វើសំរេចហើយ រូបិយនោះជា
និស្សត្តិយ ។ ភិក្ខុទិញ្ញដូនរូបិយដែលគេមិនទាន់ធ្វើសំរេចហើយ ដោយ
រូបិយដែលគេធ្វើសំរេចហើយ រូបិយនោះជានិស្សត្តិយ ។ ភិក្ខុទិញ្ញដូនរូបិយដែលធ្វើសំរេចហើយខ្លះ
មិនទាន់ធ្វើសំរេចហើយខ្លះ ដោយរូបិយដែលធ្វើសំរេចហើយ រូបិយនោះជានិស្សត្តិយ ។ ភិក្ខុទិញ្ញដូនរូបិយដែលធ្វើ
សំរេចហើយ ដោយរូបិយដែលមិនទាន់ធ្វើសំរេចហើយ រូបិយនោះជា
និស្សត្តិយ ។ ភិក្ខុទិញ្ញដូនរូបិយដែលមិនទាន់ធ្វើសំរេចហើយ ដោយរូបិយ
ដែលមិនទាន់ធ្វើសំរេចហើយ រូបិយនោះជានិស្សត្តិយ ។ ភិក្ខុទិញ្ញដូនរូបិយដែលធ្វើសំរេចហើយខ្លះ
មិនទាន់ធ្វើសំរេចខ្លះ ដោយរូបិយដែលមិន
ទាន់ធ្វើសំរេចហើយ រូបិយនោះជានិស្សត្តិយ ។ ភិក្ខុទិញ្ញដូនរូបិយដែល
គេធ្វើសំរេចហើយ ដោយរូបិយដែលគេធ្វើសំរេចហើយខ្លះ មិនទាន់ធ្វើ
សំរេចហើយខ្លះ រូបិយនោះជានិស្សត្តិយ ។ ភិក្ខុទិញ្ញដូនរូបិយដែលមិន
ទាន់ធ្វើសំរេច ដោយរូបិយដែលធ្វើសំរេចហើយខ្លះ នឹងមិនទាន់ធ្វើសំរេច
ខ្លះ រូបិយនោះជានិស្សត្តិយ ។ ភិក្ខុទិញ្ញដូនរូបិយដែលធ្វើសំរេចហើយខ្លះ
មិនទាន់ធ្វើសំរេចហើយខ្លះ ដោយរូបិយដែលធ្វើសំរេចហើយខ្លះ មិនទាន់
ធ្វើសំរេចហើយខ្លះ រូបិយនោះជានិស្សត្តិយ ។ រូបិយដែលជានិស្សត្តិយ
នោះ ភិក្ខុគប្បិលះកងទីកណ្ណាលនៃសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

១៣៦

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ជិស្សដ្ឋិតតំ ។ តេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កម្មត្វា
ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្វា វុឌ្ឍានំ ភិក្ខុនំ ចានេ វន្តិត្វា
ឧក្កដិកំ ជិសីទិត្វា អញ្ចលំ បក្កហេត្វា ឯវមស្ស
វចនីយោ អហំ កន្តេ នានប្បការកំ រូបិយសំវេហារំ
សមាបដ្ឋី ឥទំ មេ ជិស្សត្តិយំ ឥមាហំ សង្ឃស្ស
ជិស្សដ្ឋាមីតិ ។ ជិស្សដ្ឋិត្វា អាបត្តិ ទេសេតត្វា ។
ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិទលេន អាបត្តិ បដិក្កហេតត្វា ។
សចេ តត្ត អាគច្ឆតិ អាវាមិកោ វា ឧបាសកោ
វា សោ វត្តព្វោ អាវុសោ ឥមំ ជាណាហិតិ ។ សចេ
សោ កណាតិ ឥមិនា កី អាហារិយត្តតិ ។ ន
វត្តព្វោ ឥមំ វា ឥមំ វា អាហារតិ ។ កកប្បិយំ
អាចិក្ខិតតំ សប្បំ វា តេលំ វា មជ្ជំ វា ដាណាតិ
វា ។ សចេ សោ តេន បរិវេទ្តត្វា កកប្បិយំ អាហារតិ
រូបិយចេតាបកំ វេបេត្វា សព្វហោវ បរិក្កញ្ញិតតំ ។
ឯវព្ពោតំ លកេថ ឥច្ឆេតំ កុសលំ នោ ចេ ល-
កេថ សោ វត្តព្វោ អាវុសោ ឥមំ ធខេហិតិ ។
សចេ សោ ធខេតិ ឥច្ឆេតំ កុសលំ នោ ចេ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ភិក្ខុគប្បីលះយ៉ាងនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះគប្បីចូលទៅរកសង្ឃ ហើយពាកចំពោះ
ធៀងស្មាមាត់ ថ្វាយបង្គំបាទ ទានភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោង
ផ្គងអញ្ជាលំពោលយ៉ាងនេះ (នឹងសង្ឃ) ថា បតិគ្រិត្រៃសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំជា
អ្នកប្រតិភ័ត្តទិញដូរដោយរូបិយមានប្រការផ្សេងៗ រូបិយវត្ថុរបស់ខ្ញុំនេះជា
និស្សត្តិយ ខ្ញុំសូមលះនូវរូបិយវត្ថុនេះដល់សង្ឃ ។ លុះលះស្រេចហើយគប្បី
សំដែងអាបត្តិចេញ ។ ភិក្ខុអ្នកឆ្ងាសអង្គអាចគប្បីទទួលសំដែងអាបត្តិ ។
បើញាមវត្ត ឬទុបាសកមកកងទីនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីពោលនឹងគេថា
អាវុសា អ្នកចូរជើងនូវរូបិយវត្ថុនេះចុះ ។ បើគេពោលថា ពួកលោកម្ចាស់
ត្រូវការឲ្យខ្ញុំនាំយកវត្ថុអ្វីមកដោយរូបិយវត្ថុនេះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគប្បី
ពោលថា អ្នកចូរនាំយកនូវវត្ថុនេះឬរបស់នេះមកឡើយ ។ គប្បីប្រាប់តែ
របស់ដែលគួរ គឺជាសប្បិ ឬប្រដ ឬទឹកយ៉ូ ឬស្ករអំពៅក៏បាន ។ បើគេផ្លាស់
ឬរដោយរូបិយវត្ថុនោះ ហើយនាំយករបស់ដែលគួរមក ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បី
បរិភោគបាន រៀរលែងតែភិក្ខុអ្នកទិញដូរដោយរូបិយចេញ ។ បើភិក្ខុបាន
របស់គួរយ៉ាងនេះ នេះជាការល្អ បើមិនបានទេ គប្បីពោលនឹងគេថា
អាវុសា អ្នកចូរចោលនូវរូបិយវត្ថុនេះទៅ ។ បើគេចោលទៅ នេះជាការល្អ

១៣៧

ឱស្សន្តិយកណ្តោ កោសិយវគ្គស្ស វរិមសិក្ខាបទស្ស រូបិយធម្មកសម្មតំ

ធម្មតំ បញ្ចហាន្តេហិ សមណ្ឌកតោ ភិក្ខុ រូបិយធម្មកោ
សម្មន្តិតោ យោ ន ធម្មានតំ កច្ចេយ្យ ន គោសាកតំ
កច្ចេយ្យ ន មោហានតំ កច្ចេយ្យ ន កយានតំ
កច្ចេយ្យ ធម្មិតានធម្មិតតោ ជានេយ្យ ។ ឯវេត្ថ បន
ភិក្ខុវេ សម្មន្តិតោ ។ បឋមំ ភិក្ខុ យាចិតោ ។
យាចិត្តា ឲ្យត្រេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ
ញាបេតោ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ យទិ
សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមំ ភិក្ខុំ រូបិយ-
ធម្មកំ សម្មន្តេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ
កន្លេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមំ ភិក្ខុំ រូបិយធម្មកំ
សម្មន្តតំ ។ យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្តាមស្ស
ភិក្ខុនោ រូបិយធម្មកស្ស សម្មតំ សោ តុណ្ណាស្ស
យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ
សង្ឃេន ឥត្តន្តាមោ ភិក្ខុ រូបិយធម្មកោ ។ ខមតិ
សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណា ។ ឯវមេតំ ជាយាមីតំ ។

ឆិស្សត្តិយកណ្ណំ ពោសិយវង្គំ សិព្វាបទទី ៩ ការសន្មតិកិច្ចឲ្យជាអ្នកចោលនូវប្តី

បើគេមិនចោលទេ ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីសន្មតភិក្ខុ (មួយរូប) ដែលប្រកប ដោយអង្គ៥ ឲ្យជាអ្នកចោលនូវប្តី គឺភិក្ខុមិនដល់នូវឆន្ទាគតិ ១ មិនដល់ នូវទោសាគតិ ១ មិនដល់នូវមោហាគតិ ១ មិនដល់នូវភយាគតិ ១ ដឹងនូវប្តី ដែលខ្លួនបានចោលនឹងមិនទាន់ចោល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បី សន្មតយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុអ្នកធ្លាសត្រូវអង្វរភិក្ខុ (ជាអ្នកចោលនូវប្តី) ជាមុន ។ ភិក្ខុអ្នកធ្លាសអង្គអាចលុះអង្វររួចហើយ ត្រូវប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹង ដោយពាក្យថា បតិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ បើសម្មតិកម្មនេះ មានកាលដ៏គួរដល់សង្ឃហើយសោត សង្ឃគប្បីសន្មតភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជា អ្នកចោលនូវប្តី ។ នេះជាវចនាដែលប្រកាសឲ្យសង្ឃជ្រាប ។ បតិត្រព្រះ សង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃចូរស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃសន្មតនូវភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នក ចោលនូវប្តី ។ ការសន្មតិកិច្ចឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នកចោលនូវប្តី គួរ ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា សូមលោកដ៏មានអាយុអង្គនោះស្ងៀមនៅ មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បី ពោលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះសង្ឃបានសន្មតឲ្យជាអ្នកចោលនូវប្តី ហើយ ។ សម្មតិកម្មនេះគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះសង្ឃទើបស្ងៀម នៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវសម្មតិកម្មនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

១៣៨

វិទយបិដកេ មហាវិកងោ

តេន សម្មតេន ភិក្ខុនា អនិមិត្តំ កត្វា ចានេតតំ ។

សចេ និមិត្តំ កត្វា ចានេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[១១១] រូបិយេ រូបិយសញ្ញា រូបិយំ ចេតាបេតិ
និស្សក្កិយំ ចាចិត្តិយំ ។ រូបិយេ វេមតិកោ រូបិយំ
ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ចាចិត្តិយំ ។ រូបិយេ អរូបិយ-
សញ្ញា រូបិយំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ចាចិត្តិយំ ។
អរូបិយេ រូបិយសញ្ញា រូបិយំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ
ចាចិត្តិយំ ។ អរូបិយេ វេមតិកោ រូបិយំ ចេតាបេតិ
និស្សក្កិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អរូបិយេ អរូបិយសញ្ញា
រូបិយំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អរូបិយេ
រូបិយសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អរូបិយេ វេមតិកោ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អរូបិយេ អរូបិយសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[១១២] អនាបត្តិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកក្ខ័កស្សតិ ។

នវមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយចំណែក មហាវិក្ក

ភិក្ខុដែលសង្ឃសន្តតនោះ កុំតប្បិកំណត់ទីហើយចោលនូវរូបិយនោះ ។
បើភិក្ខុនោះកំណត់ទីហើយចោល ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(១១១) រូបិយ ភិក្ខុសំគាល់ថារូបិយមែន ហើយទិញដូនរូបិយ
រូបិយនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ រូបិយ ភិក្ខុសង្ឃិយ
ហើយទិញដូនរូបិយ រូបិយនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ រូបិយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនរូបិយ ហើយទិញដូនរូបិយ
រូបិយនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនរូបិយ
ភិក្ខុសំគាល់ថារូបិយ ហើយទិញដូនរូបិយ រូបិយនោះជានិស្សគ្គិយ
ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនរូបិយ ភិក្ខុសង្ឃិយ ហើយទិញ
ដូនរូបិយ រូបិយនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មិន
មែនរូបិយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនរូបិយ ហើយទិញដូនរូបិយ រូបិយនោះ
ជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មិនមែនរូបិយ ភិក្ខុសំគាល់
ថារូបិយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ មិនមែនរូបិយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃិយ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ មិនមែនរូបិយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនរូបិយ មិនត្រូវ
អាបត្តិ ។

(១១២) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុឆត នឹងភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

ទូសមស័ក្ខាបទំ

[១១៣] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយេ
វិហារតិ លេតវេន អនាថមិណ្ណិកស្ស អាវមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យ
បុត្តោ បដ្ឋោ ហោតិ បីវកេឡំ កាតុំ ។ សោ
បដមិលោតិកានំ សង្ឃដី កវិត្វា សុរតំ សុបវិកម្ម-
កតំ កត្វា ចារុបិ ។ អថខោ អញ្ញាតវេ បរិញ្ញាជកោ
មហាភ្នំ បដំ ចារុបិត្វា យេនាយស្មា ឧបនន្ទោ
សក្យបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មនំ
ឧបនន្ទំ សក្យបុត្តំ ឯតទលេច សុន្ទរ ខោ ត្យាយំ
អាវុសោ សង្ឃដី^(១) ទេហិ មេ បដេនាតិ ។ ជាណាហិ
អាវុសោតិ ។ អាមាវុសោ ជាណាមីតិ ។ ហន្តាវុសោតិ
អនាសិ ។ អថខោ សោ បរិញ្ញាជកោ តំ សង្ឃដី
ចារុបិត្វា បរិញ្ញាជកាវមិ អកមាសិ ។ បរិញ្ញាជកា
តំ បរិញ្ញាជកំ ឯតទលេចុំ សុន្ទរ ខោ ត្យាយំ អាវុសោ

១ ឧ. សង្ឃដី ។

សិក្ខាបទទី ១០

(១១៣) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានយស ទ្រង់គង់ក្នុងអាកាម
ជេតពន របស់អនាថប័ណ្ណិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រះឧប-
នន្ទដ៏មានអាយុជាបុត្តនៃសក្យ ប្រសប់ធ្វើចិវរកម្ម ។ ឧបនន្ទភ័ក្ត្រនោះយក
កំណាត់សម្ពត់ចាស់ ៗ ទៅធ្វើជាសង្ឃ្យាដ៏ ធ្វើកិច្ចជ្រលក់គក់បោកល្អហើយ
យកមកដណ្តប់ ។ គ្រានោះឯង បរិព្វាជកម្នាក់ដណ្តប់សម្ពត់ដ៏មានដម្លៃ
ច្រើនហើយចូលទៅក៏ឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
បាននិយាយនឹងឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ
សង្ឃ្យាដ៏របស់លោកនេះល្អមែន លោកចូរប្តូរនឹងសម្ពត់របស់យើងចុះ ។
ឧបនន្ទភ័ក្ត្រនិយាយតបថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកចូរដឹងចុះ (អ្នកមើលសិន) ។
បរិព្វាជកនិយាយថា អើ អាវុសោ យើងដឹង ។ ឧបនន្ទភ័ក្ត្របានឲ្យនូវ
សង្ឃ្យាដ៏នោះដោយរំពាថា ហី អាវុសោ ។ បរិព្វាជកនោះទើបដណ្តប់
នូវសង្ឃ្យាដ៏នោះ ហើយបានទៅកាន់អាកាមរបស់បរិព្វាជក ។ បរិព្វាជក
ទាំងឡាយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងបរិព្វាជកនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ

វិសយចំណែក មហាវិកង្កោ

សង្ឃដ៏ កុត្តោ តយា លម្ពានី ។ តេន មេ
អាវុសោ បដេន បរិវេនីតាតិ^(១) ។ កតិហិមិ ឡាយ
អាវុសោ សង្ឃដ៏ កវិស្សតិ សោ យេវ តេ បដោ
វរោតិ ។ អថចោ សោ បរិព្វាជកោ សច្ចំ ចោ
បរិព្វាជកា អាហំសុ កតិហិមិ ឡាយ សង្ឃដ៏
កវិស្សតិ សោ យេវ បេ បដោ វរោតិ យេនាយស្សា
ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា អា-
យស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ ឯតទេវេថ បារុ តេ
អាវុសោ សង្ឃដ៏ ទេហិ មេ បដេនី ។ ននុ ត្វំ
អាវុសោ មយា វុត្តោ ជានាហិ អាវុសាតិ នាហំ
នស្សមីតិ ។ អថចោ សោ បរិព្វាជកោ ឧជ្ឈាយតិ
ទីយតិ វិទាចេតិ តិហិមិ^(២) នំ តិហិស្ស វិប្បដិសារិស្ស
ទេតិ^(៣) តី មន បព្វជិតោ បព្វជិតស្ស ន នស្សមីតិ ។
អស្សោសុំ ចោ កិក្ខុ តស្ស បរិព្វាជកស្ស ឧជ្ឈា-
យន្តស្ស ទីយន្តស្ស វិទាចេន្តស្ស ។ យេ តេ កិក្ខុ

១ សព្វគ្គ បរិវេនីតាតិ ទិស្សតិ ។ ២ តិហិមិ នំ តិហិស្សតិ ឯត្ត នន្តំ តាមត្តេ
និបាតោ ។ តិហិមិ តាម តិហិស្សតិ វុត្តំ ហោតិ តព្វល្អតា ។ ៣ ឧ. ម. ទេន្តំ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិវាទ

សង្ឃដ៏របស់អ្នកនេះល្អមែន អ្នកបានមកអំពីទីណា ។ បរិព្វាជកនោះគប
ថា ច្បាស់ណាស់ យើងបានចូរដោយសម្តីរបស់យើងនោះមក ។ ពួក
បរិព្វាជកសួរថា ច្បាស់ណាស់ សង្ឃដ៏របស់អ្នកនេះនឹងធន់នៅបាន
ប៉ុន្មានថ្ងៃ ឯសម្តីរបស់អ្នកតិប្បនោះប្រសើរជាង ។ បរិព្វាជកនោះទើប
គិតថា បរិព្វាជកទាំងឡាយបានពោលនូវពាក្យនោះ ជាពាក្យពិតមែន
សង្ឃដ៏របស់អញនេះនឹងធន់នៅបានប៉ុន្មានថ្ងៃ សម្តីរបស់អញនោះឯង
ប្រសើរ ទើបចូលទៅក្នុងបន្ទប់សក្យបុគ្គដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់
ហើយក៏និយាយពាក្យនេះនឹងបន្ទប់ដ៏មានអាយុជាសក្យបុគ្គថា ល្ហើយចុះ
អ្នកចូរយកសង្ឃដ៏របស់អ្នកទៅវិញចុះ ចូរឲ្យសម្តីមកយើងវិញ ។ បន្ទប់
ក៏ទុកបាននិយាយថា ច្បាស់ណាស់ យើងបានប្រាប់អ្នកហើយថា អ្នកចូរ
ដឹង (ចូរមើលសិន) ដូច្នោះ មិនមែនទេ យើងមិនឲ្យទេ ។ ឯបរិព្វាជក
នោះក៏ពោលទោស គំនង្វែល បន្តបន្តាប់ថា សូម្បីគ្រហស្ថករមែន
ឲ្យនូវវត្ថុនោះដល់គ្រហស្ថ ដែលមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយដែរ ចុះហេតុអ្វី
បព្វជិតត្រឡប់ក៏មិនឲ្យដល់បព្វជិតដូចគ្នា ។ ក៏ទុកទាំងឡាយបានឮបរិព្វាជក
នោះពោលទោស គំនង្វែល បន្តបន្តាប់ហើយ ។ ក៏ទុកទាំងឡាយណា

១៤១

និស្សត្តិយកណ្ណោ កោសិយវិគ្គស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

អប្បញ្ញា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ វិយន្តិ វិកលេន្តិ
តតំ ហិ នាម អាយស្មា ឧបនន្តោ សត្យបុត្តោ
បរិព្វាជកេន នស្និ កយវិគ្គយំ សមាបន្និស្សតិ ។
អថោ តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតទន្តំ អាហារេសុំ ។
សន្តំ តិវ តុំ ឧបនន្ត បរិព្វាជកេន នស្និ កយវិគ្គយំ
សមាបន្នសីតិ ។ សន្តំ ភក្ខវតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធា
ភក្ខវ តតំ ហិ នាម តុំ មោយបុរិស បរិព្វាជកេន
សន្តិ កយវិគ្គយំ សមាបន្និស្សសិ នេតិ មោយបុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសរាមាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោ-
ភាវយ ។ បេ ។ ឃវត្ថា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ទុដ្ឋិសេយ្យេ យោ បន ភិក្ខុ នានប្បការកំ កយ-
វិគ្គយំ សមាបន្នេយ្យ និស្សតិយំ ចាចិវិយន្តិ ។

(១១៤) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អនិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ នានប្បការកំ នាម បរិវច្ឆាចាត-
សេនាសនកិណានប្បច្ចយកេសន្តបរិក្ខារា អន្តមសោ

និស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវត្ត សិក្ខាបទទី ១០ សិក្ខាបទវិកត្ត

មានសេចក្តីប្រាថ្នាថា វ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះកំពាលទោស
តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ឧបនន្ទសក្យបុត្តដ៏មានឈ្មោះ មិនគួរនឹងប្រព្រឹត្ត
ទិញដូររបស់មួយអង្វើដោយបរិព្វាជកទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះកំណត់ក្រាបទូល
ដំណើរនុះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ឧបនន្ទ
ពួកអ្នកឯងប្រព្រឹត្តទិញដូររបស់មួយអង្វើដោយបរិព្វាជក ពិតមែនឬ ។
ឧបនន្ទភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ការនោះពិតមែន ។
សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា នៃមោឃបុរស អ្នកឯង
មិនគួរនឹងប្រព្រឹត្តទិញដូររបស់មួយអង្វើដោយបរិព្វាជកទេ នៃមោឃបុរស
អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះ
ថ្លាទេ ឬមួយនាំបុគ្គលដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរងវិវត្តជ្រះថ្លាឡើងមិនបាន
ទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយប្រព្រឹត្តទិញដូររបស់មានប្រការ
ផ្សេងៗ របស់នោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវរាបត្តិប្រាថ្នាថា វ ។

(១១៤) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទ
ទី ១ នៃប្រាជ្ញកកណ្ណច្បាប់ហើយ ។ បរិក្ខារទាំងឡាយ គឺបរិបណ្ណបាត
សេនាសនៈនិងគំណនប្បព្វយកេសផ្តុំបរិក្ខារទាំងឡាយ ដោយហោចទៅ

វិសយបិដកេ មហេវិរត្តោ

ចុណ្ណាវំល្លោមំ ទុក្ខកម្ពំមិ ទសិកស្មត្ថំមិ ។ កយ-
វិក្កយំ សមាបន្នេយ្យតំ ឥតិណ ឥមំ មេហិ ឥតិណ
ឥមំ អាហារ ឥតិណ ឥមំ បរិវេដ្ឋហំ(១) ឥតិណ ឥមំ
ចេតាមេហិតិ អដ្ឋាចារតំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស យេតោ
កយិតព្យ មោតិ វិក្កិតព្យ(២) អត្តោ វណ្ណា បរិហា-
ត្តកតំ បរិកណ្ណំ អត្តោ ហត្តកតំ ជិស្សតិយំ មោតិ
ជិស្សជិត្តំ សង្ឃស្ស វ កណាស្ស វ វុត្តលស្ស វ ។
ឯវព្យ បទ ភិក្ខុវេ ជិស្សជិត្តំ ។ បេ ។ អហំ កន្ត
ជាមប្បការកំ កយវិក្កយំ សមាបន្នំ ឥមំ មេ
ជិស្សតិយំ ឥតាហំ សង្ឃស្ស ជិស្សជិត្តិយំ ប បេ ។
ទទេយ្យតំ ។ បេ ។ ទទេយ្យតិ ។ បេ ។ អាយស្មតា
ទម្ពិតំ ។

[១១៥] កយវិក្កយេ កយវិក្កយសញ្ញំ ជិស្សតិយំ
ហិតិយំ ។ កយវិក្កយេ វេមតិកោ ជិស្សតិយំ

១ សព្វត្ថ បរិវេដ្ឋហិតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. យតោ កយិតព្យ មោតិ វិក្កិតព្យ ។

វិនយចិដិក មហាវិកង្គ

សូម្បីតែផ្លូវនៃលិវិត^(១) សូម្បីលើស្ទន់ សូម្បីអម្បានរងរដឹង ហៅថា
វត្តមានប្រការផ្សេងៗ ។ ពាក្យចា ប្រព្រឹត្តទិញដូរ សេចក្តីថា ភិក្ខុពោល
ពាក្យមិនសមគួរថា អ្នកចូរឲ្យនូវវត្ថុនេះ^(២) ដោយរបស់នេះចុះ អ្នកចូរនាំ
យកវត្ថុនេះដោយរបស់នេះចុះ អ្នកចូរបរវត្ថុនេះ ដោយរបស់នេះចុះ អ្នក
ចូរទិញនូវវត្ថុនេះ ដោយរបស់នេះចុះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ កាលណាបើភិក្ខុធ្វើ
ទ្រព្យរបស់ខ្លួនឲ្យតាំងនៅក្នុងដៃនៃអ្នកដទៃ ធ្វើទ្រព្យរបស់អ្នកដទៃឲ្យមក
តាំងនៅក្នុងដៃរបស់ខ្លួនវិញ ហៅថា ទិញ ហៅថា លក់ ទ្រព្យដែលភិក្ខុទិញ
លក់នោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុគប្បីលះដល់សង្ឃ ឬដល់គណ ឬដល់បុគ្គល
ក៏បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីលះយ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំប្រព្រឹត្តទិញដូរនូវទ្រព្យមានប្រការផ្សេងៗ ទ្រព្យ
របស់ខ្ញុំនេះជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះទ្រព្យនេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ សង្ឃ
គប្បីឲ្យ ។ បេ ។ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយគប្បីឲ្យ ។ បេ ។ ខ្ញុំឲ្យ
ដល់លោកដ៏មានអាយុ ។

(១១៥) ទ្រព្យដែលខ្លួនទិញដូរ ភិក្ខុសំគាល់ថាទិញដូរ ទ្រព្យ
នោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសង្ឃីយក្នុងទ្រព្យ

១ បានដល់ដុំកំទេច ដែលគេប្រើសម្រាប់ដុសខ្លួនវេលាស្អែក ដើម្បីឲ្យជ្រះកញ្ជ្រួល ឬជាអាច
ដាដើម ។ ២ បានដល់ត្រីត្រីច្រើនប្រាសទាំងអស់ ។

១៤៣

និស្សត្តិយកណ្តោ កោសិយវគ្គស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស អនាថត្តិវាហ

ទាចិត្តិយំ ។ កកយវិក្កយេ នកកយវិក្កយសញ្ញំ និស្ស-
ក្កិយំ ទាចិត្តិយំ ។ នកកយវិក្កយេ កកយវិក្កយសញ្ញំ
អាថត្តិ ទុក្កជស្ស ។ នកកយវិក្កយេ វេមតិកោ អាថត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ នកកយវិក្កយេ នកកយវិក្កយសញ្ញំ
អនាថត្តិ ។

[១១៦] អនាថត្តិ អក្សំ បុច្ឆតិ កប្បិយការកស្ស

អាចិត្តិ ឥទំ អម្បាកំ អត្តិ អម្បាកញ្ច ឥមំនា ច
ឥមំនា ច អត្តោតិ កណាតិ ឧប្បត្តិកស្ស អាទិកត្តិ-
កស្សាតិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។
កោសិយវគ្គោ ទុតិយោ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ កោសិយវត្ត សិក្ខាបទទី ១០ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ដែលខ្លួនទិញដូរ ទ្រព្យនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ទ្រព្យដែលខ្លួនទិញដូរ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនទ្រព្យទិញដូរវិញ ទ្រព្យ
នោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ទ្រព្យដែលខ្លួនមិនបាន
ទិញដូរ ភិក្ខុសំគាល់ថាទ្រព្យទិញដូរវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសង្ស័យ
ក្នុងទ្រព្យដែលខ្លួនមិនបានទិញដូរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ទ្រព្យដែលខ្លួនមិន
បានទិញដូរ ភិក្ខុសំគាល់ថាទ្រព្យមិនបានទិញដូរ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១១៦) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលគ្រាន់តែស្នូរដៃម្លៃ ដល់ភិក្ខុ
ដែលប្រាប់ដល់កឃ្លីយការក ដល់ភិក្ខុដែលពោលថា ទ្រព្យនេះរបស់
យើងមាន យើងត្រូវការដោយទ្រព្យនេះផងនេះផង ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុ
ជាខាងដើមបញ្ចតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។
កោសិយវត្តទី ២ ចប់ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិចណែ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារស្សី។ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

១៤៤

វិសយបិដកេ មហាវិកត្តោ

តស្សន្ទានំ

កោសិយា សុទ្ធត្ថេភាតា ធាតុស្សន្ទានំ និស័ទនំ

ទ្វេ ថ លោមាណិ ឧត្តណ្ណោ ឧភោ ជាធម្មការកាតិ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ចំនួននៃសិក្ខាបទក្នុងកោសិយវគ្គនោះ គឺ

ភិក្ខុធ្វើសន្តិកថាដោយរោមចៀមលាយសូត្រ ១ ភិក្ខុធ្វើសន្តិកថា
ដោយរោមចៀមខ្មៅសុទ្ធ ១ ភិក្ខុធ្វើសន្តិកថាត្រូវយករោមចៀម
ខ្មៅពីរភាគមកលាយ ១ ភិក្ខុធ្វើសន្តិកថាហើយត្រូវប្រើប្រាស់
ឲ្យបាន ៦ ឆ្នាំ ១ ភិក្ខុធ្វើសន្តិកថាសម្រាប់ព្រាងផ្កាយត្រូវកាត់
យកសន្តិកថាសមកលាយ ១ ភិក្ខុកាន់យុករោមចៀមដែល
កើតឡើងពាក់កណ្តាលផ្លូវ បានតែត្រឹមបីយោជន៍ ១ ភិក្ខុ
ប្រើនាងភិក្ខុនីឲ្យលាងជ្រលក់គក់រោមចៀម ១ ភិក្ខុទទួល
រូបិយ ១ ភិក្ខុលក់ទិញដោយរូបិយ ១ ភិក្ខុលក់ទិញផ្ទះសំបុរ
ដោយកប្បិយវត្ថុ ១ ។

បត្តវគ្គស្ស បរិមសិក្ខាបទី

[១១៧] តេន សមយេន តុទ្ធោ ភកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ធាតុកិយា ភិក្ខុ តហ្វ បត្ត
សង្កិចយំ ករោន្តិ ។ មនុស្សា វិហារចារិកំ អា-
ហិណ្ឌាណា បស្សិត្វា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កថំ
ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា តហ្វ បត្ត សង្កិ-
ចយំ ករិស្សន្តិ បត្តវណិជ្ជំ វា សមណា សក្យបុត្តិយា
ករិស្សន្តិ អាមត្តិកាបណំ វា បសាវស្សន្តិតិ ។ អស្សោ-
សុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ
វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទា ។ បេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កថំ ហិ នាម ធាតុកិយា
ភិក្ខុ អតិវេកបត្តំ ជារស្សន្តិតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
ភកវតោ ឧតមត្តំ អាវេចេសុំ ។ សច្ចំ ករិ តុម្រ
ភិក្ខុវេ អតិវេកបត្តំ ជារថាតិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។

បត្រវិគ្គ សិក្ខាបទទី ១

(១១៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានយស ទ្រង់សម្រេច
ឥរិយាបថក្នុងវត្តដេតវន ជារបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។
សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុសន្សំបាត្រទុកជាច្រើន ។ មនុស្សទាំង
ឡាយដើរទៅវិហារបានឃើញ នាំគ្នាពោលទោស គិះដៀល បន្ត
បង្កាប់ថា ពួកសមណៈជាកូនចៅរបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត មិនសមបើ
នឹងសន្សំបាត្រទុកជាច្រើនទេ សមណៈទាំងឡាយជាកូនចៅរបស់ព្រះពុទ្ធ
ជាសក្យបុត្តនឹងធ្វើនូវជំនួញបាត្រ ឬនឹងតាំងរាងផ្សារកំភាជន៍ដី ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយបានឮពាក្យមនុស្សទាំងឡាយនោះ ពោលទោស គិះដៀល
បន្តបង្កាប់ (ដូច្នោះ) ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត
របេរបេ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស គិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកធម្មតិយ-
ភិក្ខុមិនសមបើនឹងប្រើប្រាស់អតិរេកបាត្រ^(១)ឡើយ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុទាំង
នោះក៏ក្រាបទូលរៀននុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់អតិរេក-
បាត្រ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុទូលតបថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស

១ បាត្រដែលលើស គឺបាត្រដែលមិនបានវិក្ស្យ មិនបានអង្គដ្ឋាន ។

វិធីយប់ដំបៅ មហាវិវត្តោ

វិភវហិ ពុំឆ្មោ ភកក កក បំ ហិ ឆាយ តុម្ភេ មោយ-
បុរិសា អតិវេកបត្តំ ឆាយេស្សេ ឆេតំ មោយបុរិសា
អប្បសន្នាទំ វា បសាឆាយ បសន្នាទំ វា កិយ្យេ-
កាវាយ ។ មេ ។ ឃីត្យ បន កិក្ខុវេ ឆមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យេ យោ បន កិក្ខុ អតិវេកបត្តំ ឆាយេយ្យ
ទិស្សតិយំ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឃីត្យទំ កកវតា កិក្ខុ
សិក្ខាបទំ បព្វាតំ ហោតិ ។

[១១៨] គេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ
អានន្ទស្ស អតិវេកបត្តោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ អាយស្មា
ច អានន្នោ តំ បត្តំ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ទានុ-
កាមោ ហោតិ ។ អាយស្មា ច សារីបុត្តោ សាកេតេ
វិហារតិ ។ អថខោ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស ឯតទហោសិ
កកវតា សិក្ខាបទំ បព្វាតំ ន អតិវេកបត្តោ ឆាយេ-
តញ្ជោតិ អយត្ត មេ អតិវេកបត្តោ ឧប្បន្នោ អ-
ហោតិ បត្តំ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ទានុកាមោ
អាយស្មា ច សារីបុត្តោ សាកេតេ វិហារតិ កក បំ
នុ ខោ មយា បដិបដ្ឋិតត្វន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់ស្ស្រយយស ត្រាស់តិះដៀល
ថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់
អតិរេកបាត្រទេ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់
ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬថានាំឲ្យជ្រះថ្លាវិក្រលែង ដល់ពួកជនដែល
មានសេចក្តីជ្រះថ្លារួចហើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
ទ្រទ្រង់នូវអតិរេកបាត្រ អតិរេកបាត្រនោះដានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគបញ្ញត្តិ
ទាំងឡាយដោយប្រការដូច្នោះ ។

(១១៨) សម័យនោះឯង អតិរេកបាត្រកើតឡើងដល់ព្រះអានន្ត
ដ៏មានអាយុ ឯព្រះអានន្តដ៏មានអាយុប្រាថ្នានឹងប្រគេនបាត្រនោះដល់ព្រះ
សារីបុត្តដ៏មានអាយុ ។ ចំណែកព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុនៅក្រុង
សារកេត ។ ត្រាវនោះ ព្រះអានន្តដ៏មានអាយុ ក៏មានបរិវត្តក្តីថា សិក្ខាបទ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិរួចហើយថា អតិរេកបាត្រភិក្ខុមិនគប្បីទ្រ-
ទ្រង់ ក៏អតិរេកបាត្រនេះកើតឡើងដល់អញ ហើយអញក៏ចង់ប្រគេន
បាត្រនេះដល់ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ឯព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុគង់នៅ
ក្រុងសារកេត (ភិច្ឆនេះ) ខ្លួនអញត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ខណៈនោះ

១៤៧

និស្សត្តិយកណ្ណេ បត្តវត្តស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

អាណន្តោ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាណេសិ ។ កីវចិវិ
បណានន្ត សាវត្តោ អាគច្ឆិស្សតីតិ ។ ធរមំ វា ភក្កវា
ទិវសំ ទសមំ វាតិ ។ អថខោ ភក្កវា ឯតស្មី ទិណានេ
ឯតស្មី បក្ករណោ ធម្មី កថំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ទសាហាបរមំ អតិវេកបត្តំ ធារេត្តំ
ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យាថ
ទសាហាបរមំ អតិវេកបត្តោ ធារេតញ្ច តំ អតិក្កាម-
យតោ ទិស្សតិយំ ទាចិតិយទិ ។

(១១៧) ទសាហាបរមទិ ទសាហាបរមតា ធារេ-
តញ្ច ។ អតិវេកបត្តោ ធាម អនទិដ្ឋិតោ អវិកប្បិតោ ។
បត្តោ ធាប ទ្វេ បត្តា អយោបត្តោ មតិកាបត្តោ ។
តយោ បត្តស្ស វណ្ណា ទុក្កដោ បត្តោ មជ្ឈិមោ បត្តោ
ឡិមកោ បត្តោ ។ ទុក្កដោ ធាម បត្តោ អប្បិទ្ធិកោ-
ទនំ គណ្ណាតិ ចត្តញ្ចតំ ទាទនីយំ^(១) តទ្ធិបិយំ ព្យញ្ចនំ ។

១. ឧ. ម. ១១៧ ។

និស្សគ្គិយកណ្តា បក្កវគ្គ សិក្ខាបទទី សិក្ខាបទវិភង្គ

មានន្ទដ៏មានអាយុបានក្រាបទូលរឿងនុ៎ះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់មានន្ទ ប៉ុន្មានថ្ងៃទៀត សារីបុត្តនឹងមក ។
ព្រះអានន្ទក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រហែលជា ៧ ថ្ងៃ
ឬ ១០ ថ្ងៃទៀត ទើបលោកនិមន្តមក ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ទើប
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ ទ្រទ្រង់នូវ
អតិរេកបាត្របាន ១០ ថ្ងៃជាកំណត់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា អតិរេកបាត្រ ភិក្ខុទ្រទ្រង់ទុក
បានត្រឹមកំណត់ ១០ ថ្ងៃ កន្លងហួសអំពីនោះទៅ អតិរេកបាត្រនោះជា
និស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១១៧) ត្រង់ពាក្យថា ត្រឹមកំណត់ ១០ ថ្ងៃនោះ គឺភិក្ខុគប្បីរក្សា
ទុកបានត្រឹម ១០ ថ្ងៃជាកំណត់ច្រើន ។ បាត្រដែលភិក្ខុមិនបានអធិដ្ឋាន មិន
បានវិកប្បហៅថាអតិរេកបាត្រ ។ ដែលហៅថាបាត្រៗនោះមានពីរយ៉ាង
គឺបាត្រដែក ១ បាត្រដី ១ ។ ខ្នាតនៃបាត្រមាន ៣ យ៉ាង គឺបាត្រយ៉ាងធំ
បាត្រយ៉ាងកណ្តាល បាត្រយ៉ាងតូច ។ បាត្រចំណុះបាយនៃអង្ករកន្លះ
អាឡក (គឺ២ នាឡិមគត) ចំណុះខាងនិយស្មើចំណែកបាយជាគំរប់២
នឹងចំណុះមូលមូលមូលមូលនឹងបាយនោះ ហៅថាបាត្រយ៉ាងធំ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

មជ្ឈិមោ នាម បត្តោ នាឡិកោននំ កល្យាណំ ចតុញ្ញតំ
ទាននិយំ តទ្ធិបិយំ ព្យញ្ជនំ ។ ឡិមកោ នាម បត្តោ
បត្តោននំ កល្យាណំ ចតុញ្ញតំ ទាននិយំ តទ្ធិបិយំ
ព្យញ្ជនំ ។ តតោ ឧត្តរដ្ឋា អបត្តោ ឡិមកោ អបត្តោ ។

(១២០) តំ អតិក្កាមយតោ និស្សតិយោ ហោតិ^(១)
ឯកានសេ អរុណាគ្គមនេ និស្សតិយោ ហោតិ និស្សជ្ជិ-
តញ្ចោ សង្ឃស្ស វា កលាស្ស វា បុគ្គលស្ស វា ។
ឯវេញោ មន ភិក្ខុវេ និស្សជ្ជិតញ្ចោ ។

(១២១) តេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា
ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា វុឡានំ ភិក្ខុនំ ចានេ
វុឡិត្តា ឧត្តរជិតំ និសីទិត្តា អញ្ញលំ បក្កហេត្តា
ឯវេមស្ស វេចនិយោ អយំ មេ កន្តេ បត្តោ ន-
សាបរាភិក្កុនោ និស្សតិយោ ឥមាហំ សង្ឃស្ស
និស្សជ្ជាមីតិ ។ និស្សជ្ជិត្តា អាបត្តិ ទេសេតញ្ចោ ។
ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិចាលេន អាបត្តិ បដិក្កហេតញ្ចោ ។

១ ឥតោ បរំ សព្វត្ថ ឥតិសទ្ធា ទិស្សតិ ។ សោ អតិរោកិ វេទិតញ្ចោ ។ តស្ស អតិ-
រោកា បរិមកវិទសំក្កាបទេ វុត្តនយេន វេទិតញ្ចោ ។

វិទយចំណិត មហាវិក្ក

បាត្រចំណុះបាយនៃអង្ករ១នាឡិមគឺ: ចំណុះខាទនីយស្មើចំណែកបាយ ជាគំរប់៤ នឹងចំណុះមូបល្មមសមគួរដល់បាយនោះ ហៅថា បាត្រយ៉ាង កណ្តាល ។ បាត្រចំណុះបាយនៃអង្ករ១បត្ត គឺកន្លះនាឡិមគឺ: ចំណុះ ខាទនីយស្មើចំណែកបាយជាគំរប់៤ នឹងចំណុះមូបល្មមសមគួរដល់បាយ នោះ ហៅថាបាត្រយ៉ាងតូច ។ បាត្រដែលដំហួសឬកូចហួសជាង ប្រមាណនោះ មិនហៅថាបាត្រទេ ។

[១២០] កាលភិក្ខុទុកបាត្រឲ្យកន្លងហួសអំពីកំណត់នោះទៅ បាត្រ នោះជានិស្សគ្គិយ គឺជានិស្សគ្គិយក្នុងពេលអរុណទី ១១ រះឡើងហើយ ភិក្ខុត្រូវលះបង់ដល់សង្ឃ ឬគណៈ ឬបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីលះបង់បាត្រយ៉ាងនេះឯង ។

[១២១] ភិក្ខុនោះគប្បីចូលទៅរកសង្ឃ ហើយធ្វើបីពរៗ) ដ៏ស្មោះម្នាស់ ហើយថ្វាយបង្គំបាទ ទាភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាចាស់រួចហើយអង្គុយច្រហោង ប្រណម្យអញ្ជាលី ហើយត្រូវពោលពាក្យយ៉ាងនេះនឹងសង្ឃថា បពិត្រព្រះ សង្ឃដ៏ចម្រើន បាត្ររបស់ខ្ញុំនេះកន្លងហួស ១០ ថ្ងៃ ជានិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូម លះបង់បាត្រនេះដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះលុះលះបង់ហើយ ត្រូវសំដែងភាបត្តិ ចេញ ។ ភិក្ខុដែលធ្លាសប្រតិពលគប្បីទទួលដ៏ង ភាបត្តិ (របស់ភិក្ខុនោះ) ។

និស្សន្ទិយកណ្តោ បត្តវត្តស្ស របបសិក្ខាបទស្ស បត្តនិស្សន្ទិវិធី

និស្សន្ទបត្តោ នាគព្វោ^(១) សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
អយំ បត្តោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ និស្សន្ទិយោ សង្ឃស្ស
និស្សន្ទោ ។ យទំ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ
ឥមំ បត្តំ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ទទេយ្យនិ ។

[១២២] តេន ភិក្ខុនោ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ ឧបសម្ពា-
មិត្តា ឯកំសំ ទុក្ខវាសន្តំ ករិត្តា វុឌ្ឍានំ ភិក្ខុនំ
នាទេ វុឌ្ឍិតា ទុក្ខដំកំ និសីទិតា អក្កាលំ បត្តហេតុ
ឯវេមស្ស វេចនិយា អយំ មេ កន្តេ បត្តោ ទសាហា-
ភិក្ខុនោ និស្សន្ទិយោ ឥហាហំ អាយស្មន្តានំ និស្សន្ទា-
មនិ ។ និស្សន្ទិតា អាបត្តិ ទេសេតព្វា ។ ព្យត្តន
ភិក្ខុនោ បដិពាលេន អាបត្តិ បដិគ្គហេតព្វា ។ និស្សន្ទ-
បត្តោ នាគព្វោ សុណានុ មេ អាយស្មន្តា អយំ បត្តោ^(២)
ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ និស្សន្ទិយោ អាយស្មន្តានំ
និស្សន្ទោ ។ យទាយស្មន្តានំ បត្តកល្យំ អាយស្មន្តា
ឥមំ បត្តំ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ទទេយ្យនិ ។

១ និស្សន្ទិបត្តោ ទាគព្វោ ។ ឯវេម បទ ភិក្ខុវេ ទាគព្វោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
អយំ បត្តោ ទសាហាភិក្ខុនោ កត្តបំ យោគ្គពេ ទិស្សតិ ។ ២ បត្តោ ទសា-
ហាភិក្ខុនោ ភិក្ខុនំ ទិស្សតិ ។

និស្សត្តិយកណ្ណា បត្តវគ្គ សំព្វបទទី ១ វិធីលះបង់ព្រាត្រ

បាត្រដែលភិក្ខុនោះលះបង់ហើយ សង្ឃត្រូវឱ្យ (ដល់លោកជាម្ចាស់ដើម
វិញ) ដោយពោលពាក្យប្រកាសសង្ឃថា បតិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន
សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បាត្រនេះជារបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ជានិស្សត្តិយ
លោកបានលះបង់ហើយដល់សង្ឃ ។ បើកម្មនេះមានកាលដ៏សមគួរដល់
សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីឱ្យទូវបាត្រនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះវិញ ។

(១២២) ភិក្ខុអង្គនោះគប្បីចូលទៅរកពួកភិក្ខុច្រើន ហើយធ្វើចំពារ
ធ្លៀងស្មាម្ខាង ហើយថ្វាយបង្គំបាតភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រ-
ហោងប្រណម្យអញ្ជូល ហើយត្រូវពោលពាក្យយ៉ាងនេះនឹងគណភិក្ខុថា
បតិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចំរើន បាត្ររបស់ខ្ញុំនេះកន្លងហួស ១០ ថ្ងៃ ជា
និស្សត្តិយ ខ្ញុំសូមលះបង់បាត្រនេះដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
នោះលះបង់ហើយ ត្រូវសំដែងអាបត្តិចេញ ។ ភិក្ខុអ្នកឆ្ងាសប្រតិពល
គប្បីទទួលដ៏អាបត្តិ (របស់ភិក្ខុនោះ) ។ បាត្រដែលភិក្ខុលះបង់ហើយ
គណភិក្ខុត្រូវឱ្យ (ដល់លោកវិញ) ដោយពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា សូម
លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំ បាត្រនេះជារបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ
ជានិស្សត្តិយ លោកបានលះបង់ហើយដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ។
បើកម្មនេះមានកាលដ៏សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ លោក
ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ គប្បីឱ្យបាត្រនេះដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះវិញ ។

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១២៣] តេន ភិក្ខុនា ឯកំ ភិក្ខុំ ទបស្សន្តិមិត្តា
ឯកំសំ ទត្តវាសន្តំ តារិត្តា ទត្តនិកំ និសិទិត្តា អញ្ញ-
លី បត្តហេត្វា ឯវេស្ស វេនិយោ អយំ មេ អាវុសោ
បត្តោ ទសាហាតិក្កន្តោ និស្សកិយោ ឥមាហំ អាយ-
ស្មតោ និស្សជ្ជាមិត្ត ។ និស្សជ្ជិត្តា អាបត្តិ ទេសេតព្វា ។
តេន ភិក្ខុនា អាបត្តិ បនិក្កហេតព្វា ។ និស្សជ្ជបត្តោ
នាតព្វោ ឥមំ បត្តំ អាយស្មតោ ទម្មិត្ត ។

[១២៤] ទសាហាតិក្កន្តោ អតិក្កន្តសញ្ញំ និស្សកិយំ
ទាចិត្តិយំ ។ ទសាហាតិក្កន្តោ វេមតិកោ និស្សកិយំ
ទាចិត្តិយំ ។ ទសាហាតិក្កន្តោ អនតិក្កន្តសញ្ញំ និស្ស-
កិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អនចិដ្ឋតេ អចិដ្ឋតសញ្ញំ
និស្សកិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អវិកប្បតេ វិកប្បតសញ្ញំ
និស្សកិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អវិសដ្ឋតេ វិសដ្ឋតសញ្ញំ

វិទយបិដក មហាវិក្ក

[១២៣] ភិក្ខុនោះគប្បីចូលទៅកេក្ខមួយអង្គ ហើយធ្វើចីពារឱ្យនិស្សាមាង ហើយអង្គុយច្រហោងប្រណម្យអញ្ជូលី ហើយត្រូវពាលពាក្យយ៉ាងនេះ នឹងភិក្ខុមួយអង្គថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ បាត្ររបស់ខ្ញុំនេះ កន្លងហួស ១០ ថ្ងៃ ជានិស្សត្តិយ ខ្ញុំសូមលះបង់បាត្រនេះ ដល់លោកដ៏មានអាយុ ។ លុះភិក្ខុនោះលះបង់ហើយត្រូវសំដែងអាបត្តិចេញ ។ ភិក្ខុមួយអង្គនោះត្រូវទទួលដ៏ងអាបត្តិ (របស់ភិក្ខុនោះ) ។ បាត្រដែលភិក្ខុនោះលះបង់ហើយត្រូវបុគ្គលនោះឲ្យវិញដោយពោលថា ខ្ញុំឲ្យបាត្រនេះដល់លោកដ៏មានអាយុវិញ ។

[១២៤] បាត្រដែលកន្លងហួស ១០ ថ្ងៃហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាកន្លងហើយមិន បាត្រនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បាត្រដែលកន្លងហួស ១០ ថ្ងៃ តែភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ បាត្រនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បាត្រដែលកន្លងហួស ១០ ថ្ងៃហើយ តែភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់កន្លង បាត្រនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បាត្រដែលមិនទាន់បានអធិដ្ឋាន ភិក្ខុសំគាល់ថាបានអធិដ្ឋានហើយ បាត្រនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បាត្រដែលមិនទាន់បានវិកប្ប ភិក្ខុសំគាល់ថាបានវិកប្បហើយ បាត្រនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បាត្រដែលមិនទាន់បានលះបង់ ភិក្ខុសំគាល់ថាបានលះបង់ហើយ

១៥១

និស្សត្តិយកណ្ណោ បន្តវគ្គស្ស បឋមសំព្វាទស្ស អនាបត្តិវាវោ

និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អនិច្ចេ វិនិច្ឆសញ្ញា និស្សត្តិយំ
ទាចិត្តិយំ ។ អនិច្ចេ វិនិច្ឆសញ្ញា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។
អភិច្ចេ ភិច្ឆសញ្ញា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អវិល្លតេ
វិល្លតសញ្ញា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(១២៥) និស្សត្តិយំ បន្តំ អវិសន្និគ្គា បរិកុញ្ញតិ

អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ទសាបារាទតិក្កនេ អតិក្កនសញ្ញា
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ទសាបារាទតិក្កនេ វេបតិកោ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ទសាបារាទតិក្កនេ អនតិក្កន-
សញ្ញា អនាបត្តិ ។

(១២៦) អនាបត្តិ អន្តោទសាបារិ អនិច្ចេតិ

វិកល្យតិ វិសន្នេតិ នស្សតិ វិនស្សតិ ភិច្ឆតិ អចិន្ត-
ត្វា កល្យាណិ(១) វិស្សាសំ កល្យាណិ(២) ឧច្ឆត្តកស្ស
អាទិកត្តិកស្សតិ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ បត្តវត្ត សិញ្ញបទទី ១ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

បាត្រនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បាត្រដែលមិនទាន់
បាត់ ភិក្ខុសំគាល់ថាបាត់ហើយ បាត្រនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ បាត្រដែលមិនទាន់ខូចទេ តែភិក្ខុសំគាល់ថាខូចហើយ បាត្រ
នោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បាត្រដែលមិនទាន់
បែក ភិក្ខុសំគាល់ថាបែកហើយ បាត្រនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ បាត្រដែលចោរមិនទាន់ដណ្តើម ភិក្ខុសំគាល់ថាចោរដណ្តើម
យកទៅហើយ បាត្រនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១២៥) ភិក្ខុមិនលះបង់បាត្រដែលជានិស្សត្តិយ ហើយប្រើប្រាស់
(បាត្រនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បាត្រដែលមិនទាន់កន្ទួងហួស ១០ ថ្ងៃ ភិក្ខុ
សំគាល់ថាកន្ទួងហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បាត្រដែលមិនទាន់កន្ទួងហួស
១០ ថ្ងៃ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បាត្រដែលមិនទាន់
កន្ទួងហួស ១០ ថ្ងៃ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់កន្ទួង ជាអនាបត្តិ ។

(១២៦) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលបានអធិដ្ឋាន បានវិកប្ប បាន
លះបង់ឲ្យទៅគេ ដល់ភិក្ខុដែលមានបាត្របាត់វិនាសបែកទៅ ចោរ
ដណ្តើមយកទៅ ភិក្ខុដទៃកាន់យកដោយវិស្សាសៈ ក្នុងរវាង ១០ ថ្ងៃ
ដល់ភិក្ខុធាតុ ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ។

១៥២

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវិកង្កោ

[១២៧] តេន ខោ បន សមយេន ធាតុយា
ភិក្ខុ ជំស្សដ្ឋបត្តំ ន ទេន្តិ ។ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ
អាភោចេស្សំ ។ ន ភិក្ខុវេ ជំស្សដ្ឋបត្តោ ន ភាគព្យោ
យោ ន ទទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខជស្សាតិ ។

បរមសំព្វាថវំ តិដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

(១២៧) សម័យនោះឯង ភ្នកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ មិនបានឲ្យនូវបាត្រ
ដែលភិក្ខុលះបង់ហើយទៅម្ចាស់បាត្រវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាប
ទូលរឿងនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បាត្រដែលគេលះបង់ហើយ ភិក្ខុមិនឲ្យវិញមិន
គួរទេ ភិក្ខុណា មិនឲ្យវិញ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

សិញ្ញបទទី ១ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

[១២៨] តេន សមយេន ពុទ្ធា កតវា សក្កេស្ក
វិហារតិ កបិលវត្ថុស្មី ធិត្រាណារមេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញាវេន កុម្មកាវេន ភិក្ខុ បដវតិ
ហោន្តិ យេសំ អយ្យនំ បត្តេន អត្តោ អហំ បត្តេនាតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ ន បត្តិ ជាតិគ្នា
ពហូ បត្តេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ យេសំ ខុទ្ទកា បត្តា តេ
មហាន្តេ បត្តេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ យេសំ មហាន្តា បត្តា
តេ ខុទ្ទកេ បត្តេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ អថខោ សោ
កុម្មកាវេ ភិក្ខុនំ ពហូ បត្តេ ករោនោ ន
សក្កោតិ អញ្ញំ វិក្កាយិកំ កណ្ណំ កាតុំ អត្តនាបិ
ន យាបេតិ បុត្តនារាមិស្ស កិលមន្តិ ។ មនុស្ស
ខុជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិហារេន្តិ កថំ ហិ នាម
សមណា សក្កបុត្តិយោ ន បត្តិ ជាតិគ្នា ពហូ
បត្តេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ អយំ ភមេសំ ពហូ បត្តេ
ករោនោ ន សក្កោតិ អញ្ញំ វិក្កាយិកំ កណ្ណំ

សិក្ខាបទទី ២

(១២៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់យស កាលសំរេចឥរិយា-
បថក្នុងនិគ្រាធារាម ជិតក្រុងកបិលវត្ត នាវ័ជនសក្កៈ ។ សម័យនោះឯង
សួនឆ្នាំងម្នាក់បរវណកិក្ខុទាំងឡាយដោយពាក្យថា លោកម្ចាស់ទាំង
ឡាយណា មានសេចក្តីត្រូវការដោយបាត្រ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងប្រគេន
បាត្រដល់លោកម្ចាស់អង្គនោះ។ ។ ខណៈនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមិនដឹង
ប្រមាណ សូមបាត្រទាំងឡាយជាច្រើន ។ ពួកភិក្ខុណាមានបាត្រតូចៗ
ភិក្ខុទាំងនោះក៏សូមបាត្រធំៗ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានបាត្រធំៗ ភិក្ខុ
ទាំងនោះក៏សូមបាត្រតូចៗ ។ គ្រានោះឯង សួនឆ្នាំងនោះរលំធ្វើបាត្រជា
ច្រើនប្រគេនពួកភិក្ខុ ក៏មិនអាចដើម្បីនឹងធ្វើភាជន៍សម្រាប់ចំណាយឯទៀត
បាន សូម្បីនឹងរកចិញ្ចឹមខ្លួនក៏មិនបាន កូននឹងប្រពន្ធទាំងឡាយរបស់សួន
ឆ្នាំងនោះសោតក៏ព្រួយលំបាក ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស
តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា គួរបើវិជរ ពួកសមណៈជាកូនចៅរបស់ព្រះពុទ្ធ
ជាសក្យបុត្តមិនដឹងប្រមាណហើយសូមបាត្រជាច្រើន សួនឆ្នាំងនេះរលំ
តែធ្វើបាត្រជាច្រើនប្រគេនភិក្ខុទាំងនេះ ក៏មិនអាចដើម្បីនឹងធ្វើភាជន៍
សម្រាប់ចំណាយឯទៀតបាន សូម្បីនឹងរកចិញ្ចឹមវិវិតខ្លួនក៏មិនបាន

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កាតុំ អត្តនាបិ ន យាបេតិ បុត្តនារាបិស្ស កិល
មន្ទិតំ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
ទុដ្ឋយន្តានំ ខិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋយន្តិ ខិយន្តិ
វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម ភិក្ខុ ន មតំ ជានិគ្វា
ពហូ បតេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
កកវតោ ឯតមត្តំ អាវេបេសុំ ។ សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ ន មតំ ជានិគ្វា ពហូ បតេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ ។
សច្ចំ កកវតំ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា កកវ កតំ ហិ
នាម តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា ន មតំ ជានិគ្វា
ពហូ បតេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ នេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិយ្យេកាវាយ ។ បេ ។
វិកវហិត្វា ធម្មំ កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមនេសំ ន
ភិក្ខុវេ បតេ វិញ្ញាបេតព្វោ យោ វិញ្ញាបេយ្យ អាបត្តិ
ទិក្ខុដស្ស ។

វិនយចិដក មហាវិកង្គ

កូននឹងប្រពន្ធទាំងឡាយរបស់ស្វាមីនោះសោតក៏ព្រួយលំបាក ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយបានស្តាប់ច្បាស់ពាក្យដែលមនុស្សទាំងឡាយនោះ កំពុងពោល
ទោស គំរងៀល បន្តបង្កាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស គំរងៀល បន្តបង្កាប់ថា
គួរបើដែរ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនដឹងប្រមាណហើយសូមបាត្រជាច្រើន ។
ខណៈនោះ ពួកភិក្ខុនោះក៏ក្រាបទូលរឿងនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយមិនដឹង
ប្រមាណហើយសូមបាត្រជាច្រើន ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយទូលថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់គំរងៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គួរបើដែរ មោឃបុរសទាំង
នោះមិនដឹងប្រមាណហើយសូមបាត្រជាច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើ
នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ប៉ុន្តែបាននាំឲ្យ
រំលឹកវិភិជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយក៏ទេ ។ បេ ។ លុះត្រាស់
គំរងៀលហើយ ក៏ធ្វើឲ្យធម្មិកថា ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមក ទើបទ្រង់
បញ្ជាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវសូមបាត្រឡើយ ភិក្ខុណា
សូម ភិក្ខុនោះត្រូវពេបត្តិទុកដ ។

១៥៥

និស្សត្តិយកណ្តោ បត្តវត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិទី១៦

[១២៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញត្តវស្ស
ភិក្ខុនោ បត្តោ ភិក្ខុនោ ហោតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ
ភកវតោ បដិក្ខតំ បតំ វិញ្ញាបេតុនិ កុក្កុយោ
ន វិញ្ញាបេតិ ហត្ថេសុ បិណ្ណាយ ចរតិ ។ មនុស្ស
ឧជ្ឈាយនិ ទិយនិ វិទាបេនិ កបំ ហិ នាម សម-
ណា សក្យបុត្តិយា ហត្ថេសុ បិណ្ណាយ ចរស្សនិ
សេយ្យថាបិ កត្តយាតិ ។ អស្សោសុ ខោ ភិក្ខុ តេសំ
មនុស្សនំ ឧជ្ឈាយនំ ទិយនំ វិទាបេនំ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេ-
ចេសុ ។ អថខោ ភកវតំ ឯតស្សំ និទានេ ឯតស្សំ
បករណេ ធម្មំ កបំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុ-
ជាជាមិ ភិក្ខុវេ នជ្ជបតស្ស វា ភិទ្ធិបតស្ស វា បតំ
វិញ្ញាបេតុនិ ។

[១៣០] តេន ខោ បន សមយេន ធម្មតិយា
ភិក្ខុ ភកវតោ អនុញ្ញាតំ នជ្ជបតស្ស វា ភិទ្ធិបតស្ស
វា បតំ វិញ្ញាបេតុនិ តេ អប្បមត្តកេនបិ ភិទ្ធិន
អប្បមត្តកេនបិ ជិទ្ធិន អប្បមត្តកេនបិ ខណ្ឌេន

និស្សត្តិយកណ្ណ បញ្ញវគ្គ សំក្តាបទី ២ អនុប្បញ្ញត្តិទាន

[១២៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្ធរូបមានបាត្របែក ។ ឯភិក្ខុនោះ
សង្ស័យថា ការសូមបាត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ មិនហ៊ាន
សូមបាត្រ ក៏ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតដោយដៃទេ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
កំពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកសមណៈជាកូនចៅរបស់ព្រះ
ពុទ្ធជាសក្យបុត្ត មិនសមបើបើនឹងចៅបិណ្ឌបាតដោយដៃទេ ដូច
ជាពួកតិរិយសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានស្តាប់ច្បាស់នូវពាក្យដែលមនុស្ស
ទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់(ដូច្នោះ)។ ទើបភិក្ខុ
ទាំងនោះក្រាបទូលរឿងនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះ
និទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់
ហៅពួកភិក្ខុមក ហើយទ្រង់អនុញ្ញាតថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានបាត្របែក ឬមានបាត្របែក ត្រូវសូមបាត្របាន។

[១៣០] សម័យនោះឯង ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុដឹងថាព្រះដ៏មានព្រះភាគ
បានទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានបាត្របែក ឬមានបាត្របែក គួរសូម
បាត្របានដូច្នោះ សូម្បីមានបាត្របែក ឬធ្លុះ ឬដាច់ ឬស្នាមប្រេះ

វិន័យបិដកេ បហវិកត្តោ

អប្បមត្តកេនបិ វិលំខិត្តកេន ន មត្តំ ជានិត្តា ពហូ
បត្តេ វិញ្ញាបេន្តិ^(១) ។ អថទោ សោ កុម្ភការោ
ភិក្ខុនំ តថេវ ពហូ បត្តេ ករោនោ ន សក្កោតិ
អញ្ញំ វិញ្ញាយិកំ ភណ្ណំ កាតុំ អត្តនាបិ ន យាបេតិ
បុត្តនារាមិស្ស កិលមន្តិ ។ មនុស្សា តថេវ
ឧជ្ឈាយន្តិ ខ័យន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា
សក្យបុត្តិយា ន មត្តំ ជានិត្តា ពហូ បត្តេ វិញ្ញា-
បេស្សន្តិ អយំ ឥមេសំ ពហូ បត្តេ ករោនោ ន
សក្កោតិ អញ្ញំ វិញ្ញាយិកំ ភណ្ណំ កាតុំ អត្តនាបិ
ន យាបេតិ បុត្តនារាមិស្ស កិលមន្តិតំ ។ អស្សោសុ
ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ
ខ័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខ័យន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ
នាម នព្វតិយា ភិក្ខុ អប្បមត្តកេនបិ ភិក្ខុនោ អប្ប-
មត្តកេនបិ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តកេនបិ ឧណ្ណោន អប្ប-
មត្តកេនបិ វិលំខិត្តកេន ន មត្តំ ជានិត្តា ពហូ បត្តេ

១ ឧ.ម. ពេ. អប្បមត្តកេនបិ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តកេនបិ ឧណ្ណោន វិលំខិត្តកេនបិ ពហូ បត្តេ
វិញ្ញាបេន្តិ ។

វិទយបិដក មហាវិក្ក

ត្រាន់តែបន្តិចបន្តួច ក៏គ្មានដឹងប្រមាណ ចេះតែសូមបាត្រគេជាច្រើន ។
គ្រានោះ សុទ្ធាងនោះរវល់ធ្វើបាត្រជាច្រើនប្រគេនក៏កុំទាំងឡាយដូច
កាលជាទំមុន ក៏មិនអាចនឹងធ្វើភាជន៍សម្រាប់ចំណាយឯទៀតបាន សូម្បី
រកចំញ៉ាមដីវិតខ្លួនក៏មិនកើត កូននឹងប្រពន្ធទាំងឡាយ របស់សុទ្ធាង
នោះក៏ព្រួយលំបាក ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល
បន្តិចបន្តួច ដូចកាលជាទំមុនទៀតថា ហេតុអ្វីបានជាសមណៈទាំងឡាយ
ជាកូនចៅរបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត មិនដឹងប្រមាណ សូមបាត្រគេជា
ច្រើន សុទ្ធាងនេះ រវល់តែធ្វើបាត្រជាច្រើនប្រគេនក៏កុំទាំងនេះ ក៏មិន
អាចដើម្បីនឹងធ្វើភាជន៍ដទៃសម្រាប់ចំណាយបាន សូម្បីនឹងរកចំញ៉ាម
ដីវិតខ្លួនក៏មិនកើត កូននឹងប្រពន្ធទាំងឡាយ របស់សុទ្ធាងនោះសោត
ក៏ព្រួយលំបាក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានព្យាបាលក្សវែលពួកមនុស្ស
ទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួច (ដូច្នោះ) ។ ពួកភិក្ខុណា
ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា ហេតុអ្វី បានជាពួកធាតុយភិក្ខុ
មានបាត្របែក ឬធ្លុះ ឬដាច់ ឬស្មាមច្រេះ ត្រាន់តែបន្តិចបន្តួចមិន
ដឹងប្រមាណ ចេះតែសូមបាត្រគេជាច្រើន ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ

១៥៧

និស្សត្តិយកណ្ណោ បត្តវត្តស្ស ទុកិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

វិញ្ញាបេស្សន្តីតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាហារេស្សំ ។ សច្ចំ កិវ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ អប្ប-
មត្តកេនបិ ភិទ្ទេន អប្បមត្តកេនបិ ធិទ្ទេន អប្បមត្ត-
កេនបិ ខណ្ឌេន អប្បមត្តកេនបិ វិលិខិតកេន ធន
មត្តំ ជាតិក្ខា ពហូ បត្តេ វិញ្ញាបេស្សនិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។
វិកវហំ ពុទ្ធា ភកវតំ កថំ ហិ ជាម តុម្ហេ មោយ បុរិសា
អប្បមត្តកេនបិ ភិទ្ទេន អប្បមត្តកេនបិ ធិទ្ទេន អប្ប-
មត្តកេនបិ ខណ្ឌេន អប្បមត្តកេនបិ វិលិខិតកេន
ធន មត្តំ ជាតិក្ខា ពហូ បត្តេ វិញ្ញាបេស្សនេ នេតំ មោ-
យ បុរិសា អប្បសញ្ញានំ វា បសាទាយ បសញ្ញានំ វា
ភិយ្យេភាវាយ ។ បេ ។ ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសេយ្យថ យោ បន ភិក្ខុ ឡនបញ្ចពន្ធនេន បត្តេន
អញ្ញំ នវំ មត្តំ ចេតាបេយ្យ ធិស្សត្តិយំ នាចិត្តិយំ ។
តេន ភិក្ខុនា សោ បត្តេ ភិក្ខុបរិសាយ ធិស្សន្តីតោ ។
យោ ច វស្សា ភិក្ខុបរិសាយ បត្តបរិយន្តោ សោ ច

ឱស្សន្តិយកណ្ណ បត្តវត្ត សិក្ខាបទទី ២ សេចក្តីបញ្ញត្តិដាច់ឆ្ងាប់

ក្រាបទូលរឿងនឹងចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយមានបាត្របែក ឬធ្លុះ ឬដាច់
ឬស្នាមព្រះគ្រាន់តែបន្តិចបន្តួច ក៏មិនដឹងប្រមាណ ចេះតែសូមបាត្រគេ
ជាច្រើន ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះ
ដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ហេតុអ្វី បានជាអ្នកទាំងឡាយមាន
បាត្របែកតែបន្តិចបន្តួចខ្លះ ធ្លុះតែបន្តិចបន្តួចខ្លះ ដាច់តែបន្តិចបន្តួចខ្លះ ស្នាម
ព្រះតែបន្តិចបន្តួចខ្លះ ក៏មិនដឹងប្រមាណហើយនាំគ្នាសូមបាត្រជាច្រើន
ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ កម្មដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់
ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនឹងបាននាំឲ្យរំងឹតតែជ្រះថ្លាដល់ជន
ទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយក៏ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
មានបាត្រមិនទាន់មានចំណងគ្រប់ ៥ អន្លើ ឲ្យគេរកបាត្រថ្មីទៀត (បាត្រ
នោះ) ជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាត្រចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវលះបង់បាត្រ
នោះក្នុងភិក្ខុបរិសទ្យ ។ បាត្រណា ជាទីបំផុតរបស់ភិក្ខុបរិសទ្យនោះ

១៥៨

វិទ្យាបិដកេ មហានិទ្ទេ

តស្ស ភិក្ខុនោ បនាតញ្ចោ អយេន្តេ ភិក្ខុ បត្តោ យាវ
កេមនាយ នាវតញ្ចោតិ ។ អយំ តត្ថ សាមីបិតិ ។

[១៣១] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អនិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
ឡនបញ្ចតន្តោ នាម បត្តោ អតន្តោ វា ឯកតន្តោ
វា ទ្ធិតន្តោ វា តិតន្តោ វា បុត្តន្តោ វា ។
អតន្តោកាសោ នាម បត្តោ យស្ស ទ្ធិណុ វាជិ ន
ហោតិ ។ តន្តោកាសោ នាម បត្តោ យស្ស ទ្ធិណុ
វាជិ ហោតិ ។ នវា នាម បត្តោ វិញ្ញាតិ ទុបាយ
វុច្ឆតិ ។ បេតាយេយ្យតិ វិញ្ញាបេតិ បយោគេ ទុក្ខដំ
បដិលាភេន និស្សតិយោ ហោតិ សង្ឃមជ្ឈេ និស្សដ្ឋិ-
តញ្ចោ ។ សព្វហោវ អនិដ្ឋិតបត្តំ កហេត្វា សន្និបតិ្តតំ ។
ន លាមកោ បត្តោ អនិដ្ឋិតញ្ចោ មហាក្សំ បត្តំ កហេ-
ស្សមីតិ ។ សចេ លាមកំ បត្តំ អនិដ្ឋិតិ មហាក្សំ បត្តំ
កហេស្សមីតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ
និស្សដ្ឋិតញ្ចោ ។

វិន័យបិដក មហាវិវង្គ

បាត្រនោះភិក្ខុដែលបានសន្មត ត្រូវប្រគល់បាត្រនោះ ឲ្យដល់ភិក្ខុនោះ
ដោយពាក្យថា ម្ចាស់ភិក្ខុ នេះបាត្ររបស់លោក។ គប្បីប្រើប្រាស់ត្រា
តែបែក ។ នេះជាសាមីចិក្ខុ (គឺការប្រពៃ) ក្នុងការលះបង់បាត្រនោះ ។

(១៣១) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ បាត្រដែលគ្មានចំណង ឬមានចំណង
តែមួយអន្លើ ឬពីរអន្លើ បីអន្លើ ឬនួនអន្លើ ហៅថាបាត្រមានចំណងមិនទាន់
ដល់ ៥ អន្លើ ។ បាត្រដែលមានស្នាមប្រេះបែកមិនទាន់ដល់ពីរធ្លាប់ ហៅ
ថាបាត្រមិនទាន់មានឧកាសនៃចំណង ។ បាត្រដែលមានស្នាមប្រេះបែក
ប្រមាណដល់ពីរធ្លាប់ ហៅថាបាត្រមានឧកាសនៃចំណង (មួយអន្លើ) ។
ដែលហៅថាបាត្រថ្មី សំរេវយកការសូមបាត្រជាប្រមាណ ។ ពាក្យថា ឲ្យ
គេរក សេចក្តីថា ភិក្ខុសូមបាត្រត្រូវអាចត្តិទុកដោយប្រយោគ បាត្រនោះ
ជាទិស្សគ្រឹះ ក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុត្រូវលះបង់ក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ។
ភិក្ខុទាំងពួងត្រូវយកបាត្រដែលភិក្ខុបានអធិដ្ឋានហើយទៅប្រជុំគ្នា ។ ភិក្ខុមិន
ត្រូវអធិដ្ឋានបាត្រពេក្រក់ទុកដោយគិតថា អញនឹងយកបាត្រថ្ងៃច្រើន ។
បើភិក្ខុអធិដ្ឋានបាត្រពេក្រក់ទុកដោយគិតថា អញនឹងយកបាត្រថ្ងៃច្រើន
ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវលះបង់បាត្រយ៉ាងនេះ ។

១៥៧

ឱស្សន្តិយកល្លោ បន្តវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បន្តត្តាហារបកវិក្កុសម្មតំ

(១៣២) តេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្តា
ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្តា វុឌ្ឍានំ ភិក្ខុនំ ទានេ
វុឌ្ឍិត្តា ទុក្កដិកំ និសីទិត្តា អញ្ញាលំ បត្តហេត្វា ឯវេសស្ស
វេចនិយោ អយំ មេ កន្លេ បត្តោ ឱនបញ្ចពន្ធនេន
បត្តេន ចេតាបិតោ និស្សត្តិយោ ឥហាហំ សង្ឃស្ស
និស្សជ្ជាមិតំ ។ និស្សជ្ជិត្តា អាបត្តិ ទេសេតព្វា ។
ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន អាបត្តិ បដិក្កហេតព្វា ។
បញ្ចហាឆ្នើហិ សមន្នាកតោ ភិក្ខុ បត្តត្តាហារបកោ
សម្មន្តិតព្វោ យោ ន ធន្នាគតំ កច្ឆេយ្យ ន ទោសាគតំ
កច្ឆេយ្យ ន មោហាគតំ កច្ឆេយ្យ ន ភយាគតំ កច្ឆេយ្យ
គហិតាគហិតញ្ច ជានេយ្យ ។ ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ
សម្មន្តិតព្វោ ។ បឋមំ ភិក្ខុ យាចិតព្វោ ។ យាចិត្តា
ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្វោ
សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកកល្លំ
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ បត្តត្តាហារបកំ សម្មន្តេយ្យ ។
ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ សង្ឃោ

ធីស្សត្តិយកណ្ត បញ្ជីវត្ត សិក្ខាបទទី ២ ការសន្មតិភ័ក្តុឲ្យដាស្តកប្រគល់បាត្រ

(១៣២) ភិក្ខុនោះត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ ធ្វើបីពរទៀងស្នាម្ខាង
ហើយសំពះប៉ា ពាក្យចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោងប្រណម្យ
អញ្ជាលី ហើយពោលនឹងសង្ឃយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន
បាត្រ (ថ្មី) របស់ខ្ញុំនេះ គឺខ្ញុំមានបាត្រ (ចាស់) មិនទាន់មានចំណង
គ្រប់៥អន្លើ ខ្ញុំឲ្យគេរកបាត្រទៀត បាត្រនេះជាទិស្សគ្រឹយ ខ្ញុំសូមលះបង់
បាត្រនេះដល់សង្ឃ ។ លុះភិក្ខុលះបង់បាត្ររួចហើយ ត្រូវសំដែងអាបត្តិ
ចេញ ។ ភិក្ខុអ្នកឈ្លាសអង្គអាចត្រូវទទួលអាបត្តិ ។ សង្ឃត្រូវសន្មតភិក្ខុ
ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ឲ្យជាអ្នកប្រគល់បាត្រ គឺភិក្ខុណាមួយដែលមិន
បានប្រព្រឹត្តទៅដោយឆន្ទាគតិ ១ ទោសាគតិ ១ មោហាគតិ ១ ភយា-
គតិ ១ ដឹងនូវបាត្រដែលគេបានទទួលនឹងមិនទាន់បានទទួល ១ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសន្មតយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុឈ្លាសត្រូវអង្វរភិក្ខុ
(នោះ) ជាមុន ។ លុះភិក្ខុឈ្លាសប្រតិពលអង្វររួចហើយ តប្បីប្រកាស
ឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើកម្ម
នេះមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃតប្បីសន្មតភិក្ខុឈ្លោះនេះ
ឲ្យជាអ្នកប្រគល់បាត្រ ។ នេះវាជាប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ព្រះសង្ឃសន្មតភិក្ខុឈ្លោះនេះ

១៦០

វិធម្មបិដកេ មហាវិភង្គោ

ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ បត្តត្តា ហាបកំ សម្មន្ទតិ ។ យស្សាយ-
ស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ បត្តត្តាហាបកស្ស
សម្មតិ សោ ត្តហ្គាស្សយស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។
សម្មតោ សង្ឃន ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ បត្តត្តាហាបកោ ។
ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា ត្តហ្គា ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។
តេន សម្មតេន ភិក្ខុនា បត្តោ កាហោតព្វោ ។ បេរោ
វត្តព្វោ កណ្ណាតុ កន្តិ បេរោ បត្តន្តិ ។ សចេ បេរោ
កណ្ណាតិ បេរស្ស បត្តោ ទុតិយស្ស កាហោតព្វោ ន ច
តស្ស អនុទ្ធកាយ ន កហោតព្វោ យោ ន កណ្ណាយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អបត្តកស្ស ន កាហោតព្វោ ។
ឯតេនេវ ឧទាយេន យាវ សង្ឃនវកា កាហោតព្វោ ។
យោ ច តស្ស ភិក្ខុបរិសាយ បត្តបរិយន្តោ សោ ច
តស្ស ភិក្ខុនោ បទាតព្វោ អយន្តិ ភិក្ខុ បត្តោ យាវ
កេនាយ ធារេតព្វោតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សោ
បត្តោ ន អនេសេ ទិក្ខុបិតព្វោ ន អកោកេន

វិទ្យាបិដក មហាវិភង្គ

ឲ្យជាអ្នកប្រគល់បាត្រ ។ ការសន្មតិភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យជាអ្នកប្រគល់
បាត្រ សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ
ត្រូវស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុ
អង្គនោះត្រូវពាលឡើង ។ សង្ឃបានសន្មតិភិក្ខុឈ្មោះនេះឲ្យជាអ្នក
ប្រគល់បាត្រហើយ ។ ការសន្មតិនេះសមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះបាន
ជាព្រះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកឲ្យរឿងនេះ ដោយកិរិយា
ស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតហើយនោះ ត្រូវប្រ-
គល់បាត្រ (ឲ្យព្រះថេរៈ) ។ ភិក្ខុនោះត្រូវប្រាប់ព្រះថេរៈថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមព្រះថេរៈទទួលយកបាត្រចុះ ។ បើព្រះថេរៈ
ទទួល (បាត្រនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវយកបាត្ររបស់ព្រះថេរៈប្រគល់ឲ្យភិក្ខុ
ទីពីរ ព្រះថេរៈមិនត្រូវខានទទួលយកបាត្រនោះទេ ដោយសេចក្តីអាណិត
ភិក្ខុនោះ ភិក្ខុណាមួយមិនទទួល ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុនោះមិន
ត្រូវប្រគល់បាត្រដល់ភិក្ខុដែលគ្មានបាត្រទេ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវប្រគល់បាត្រ
ដោយទុបាយនេះ ត្រាតែដល់ភិក្ខុខ័កងសង្ឃ ។ បាត្រណាមួយដែលជា
ទីបំផុតរបស់ភិក្ខុបរិសទ្យនោះ ភិក្ខុដែលសង្ឃបានសន្មតនោះត្រូវប្រគល់
បាត្រឲ្យទៅភិក្ខុនោះដោយពាក្យថា នៃភិក្ខុ បាត្ររបស់លោកនេះ លោក
ចូរប្រើប្រាស់ត្រាតែបែក ។ ភិក្ខុនោះមិនត្រូវទុកបាត្រនោះក្នុងទីមិនគួរ

១៦២

និស្សត្តិយកណ្តោ ចត្តវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយំ

បរិកុញ្ញតញ្ចោ ន វិសដ្ឋេតញ្ចោ កតាយំ បត្តោ នស្សយ្យ
វា វិនស្សយ្យ វា ភិដ្ឋេយ្យ វាតិ សចេ អនេសេ វា
និក្ខំបតិ អគោគេន វា បរិកុញ្ញតិ វិសដ្ឋេតិ វា អាបត្តិ
ទុក្ខនស្ស ។ អយំ តត្ថ សាមីបិ តិ អយំ តត្ថ អនុធម្មតា ។

[១៧៣] អពន្ធនេន បត្តេន អពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ
និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អពន្ធនេន បត្តេន ឯកពន្ធនំ
បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អពន្ធនេន
បត្តេន ទ្ធិពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។
អពន្ធនេន បត្តេន តិពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ
ទាចិត្តិយំ ។ អពន្ធនេន បត្តេន ចតុពន្ធនំ បត្តំ
ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ ឯកពន្ធនេន បត្តេន
អពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។
ឯកពន្ធនេន បត្តេន ឯកពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេ-
តិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ ឯកពន្ធនេន បត្តេន
ទ្ធិពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

និស្សត្តិយកណ្ត បញ្ញវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ បរកាជនីយ

មិនត្រូវប្រើប្រាស់បាត្រនោះ ដោយការប្រើប្រាស់មិនសមគួរ មិនត្រូវ
ចោលបាត្រនោះឡើយ ដោយពាក្យថា បាត្រនេះអប្រិយណាស់បាត់ទៅ
ចុះ ខូចទៅចុះ ឬវែកទៅចុះ បើកិក្ខុទុកដាក់ក្នុងទីមិនគួរក្តី ប្រើប្រាស់ដោយ
ការប្រើប្រាស់មិនសមគួរក្តី លះបង់ចោលទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ពាក្យថា
នេះជាសាមីចិកម្ម (គឺការប្រពៃ) ក្នុងការលះបង់បាត្រនោះ គឺថាពាក្យ
នេះជាពាក្យសមគួរតាមធម៌ក្នុងរឿងលះបង់បាត្រនោះ ។

(១៣៣) កិក្ខុមានបាត្រមិនទាន់មានចំណង (បើ) សុំបាត្រគ្មាន
ចំណង ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុមានបាត្រមិនទាន់មានចំណង (បើ)
សុំបាត្រមានចំណងតែមួយអន្លើ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុមានបាត្រ
មិនទាន់មានចំណង (បើ) សុំបាត្រមានចំណងតែពីរអន្លើ ត្រូវនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ ។ កិក្ខុមានបាត្រមិនទាន់មានចំណង (បើ) សុំបាត្រមានចំណង
បីអន្លើ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុមានបាត្រមិនទាន់មានចំណង (បើ)
សុំបាត្រមានចំណងបួនអន្លើ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុមានបាត្រមាន
ចំណងតែមួយអន្លើ (បើ) សុំបាត្រគ្មានចំណង ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។
កិក្ខុមានបាត្រមានចំណងតែមួយអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណងតែមួយអន្លើ
ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុមានបាត្រមានចំណងតែមួយអន្លើ (បើ)
សុំបាត្រមានចំណងពីរអន្លើ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុមានបាត្រមាន

វិនយបំណិកេ មហាវិកង្កោ

ឯកពន្ធនេន បត្តន ភិពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិ-
យំ ទាចិភ្និយំ ។ ឯកពន្ធនេន បត្តន ចតុព្វន្ធនំ
បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិភ្និយំ ។ ទ្ធិពន្ធនេន
បត្តន អពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិភ្និយំ ។
ទ្ធិពន្ធនេន បត្តន ឯកពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ
ទាចិភ្និយំ ។ ទ្ធិពន្ធនេន បត្តន ទ្ធិពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ
និស្សក្កិយំ ទាចិភ្និយំ ។ ទ្ធិពន្ធនេន បត្តន ភិពន្ធនំ
បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិភ្និយំ ។ ទ្ធិពន្ធនេន
បត្តន ចតុព្វន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិភ្និយំ ។
ភិពន្ធនេន បត្តន អពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ
ទាចិភ្និយំ ។ ភិពន្ធនេន បត្តន ឯកពន្ធនំ បត្តំ
ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិភ្និយំ ។ ភិពន្ធនេន បត្តន
ទ្ធិពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិភ្និយំ ។
ភិពន្ធនេន បត្តន ភិពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ
ទាចិភ្និយំ ។ ភិពន្ធនេន បត្តន ចតុព្វន្ធនំ បត្តំ
ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិភ្និយំ ។ ចតុព្វន្ធនេន បត្តន
អពន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិភ្និយំ ។

វិនយបំណង មហាវិក័ត្ត

ចំណង់តែមួយអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណង់បីអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយ
បាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងមានបាត្រមានចំណង់តែមួយអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមាន
ចំណង់បួនអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងមានបាត្រមានចំណង់ពីរ
អន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណង់ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងមានបាត្រ
មានចំណង់ពីរអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណង់តែមួយអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយ
បាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងមានបាត្រមានចំណង់ពីរអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណង់
ពីរអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងមានបាត្រមានចំណង់ពីរអន្លើ
(បើ) សុំបាត្រមានចំណង់បីអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងមានបាត្រ
មានចំណង់ពីរអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណង់បួនអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយ
បាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងមានបាត្រមានចំណង់បីអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណង់
ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងមានបាត្រមានចំណង់បីអន្លើ (បើ) សុំបាត្រ
មានចំណង់តែមួយអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងមានបាត្រមាន
ចំណង់បីអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណង់ពីរអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។
ក៏ក្នុងមានបាត្រមានចំណង់បីអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណង់បីអន្លើ ត្រូវ
និស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងមានបាត្រមានចំណង់បីអន្លើ (បើ) សុំបាត្រ
មានចំណង់បួនអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ក៏ក្នុងមានបាត្រមាន
ចំណង់បួនអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណង់ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

១៦៣

និស្សត្តិយកណ្តោ បក្កវិគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាគទីបី

ចតុត្ថន្ធនេន បត្តេន ឯកតន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ
និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ ចតុត្ថន្ធនេន បត្តេន ទ្ធិតន្ធនំ
បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ ចតុត្ថន្ធនេន
បត្តេន តិតន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។
ចតុត្ថន្ធនេន បត្តេន ចតុត្ថន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ
និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(១៣៤) អតន្ធនេន បត្តេន អតន្ធនោកាសំ បត្តំ...
ឯកតន្ធនោកាសំ បត្តំ... ទ្ធិតន្ធនោកាសំ បត្តំ... តិ-
តន្ធនោកាសំ បត្តំ... ចតុត្ថន្ធនោកាសំ បត្តំ ចេតាបេតិ
និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ ឯកតន្ធនេន បត្តេន អតន្ធនោ-
កាសំ បត្តំ... ឯកតន្ធនោកាសំ បត្តំ... ទ្ធិតន្ធនោ-
កាសំ បត្តំ... តិតន្ធនោកាសំ បត្តំ... ចតុត្ថន្ធនោកាសំ
បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ ទ្ធិតន្ធនេន
បត្តេន អតន្ធនោកាសំ បត្តំ... ឯកតន្ធនោកាសំ
បត្តំ... ទ្ធិតន្ធនោកាសំ បត្តំ... តិតន្ធនោកាសំ បត្តំ...

ធិស្សន្តិយកណ្តុ បន្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ បទភាពដ៏យ

ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណងបួនអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណងតែមួយអន្លើ
ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណងបួនអន្លើ (បើ) សុំបាត្រ
មានចំណងពីរអន្លើ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណង
បួនអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណងបីអន្លើ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណងបួនអន្លើ (បើ) សុំបាត្រមានចំណងបួនអន្លើ ត្រូវ
និស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

(១៣៤) ភិក្ខុមានបាត្រគ្មានចំណង (បើ) សុំបាត្រគ្មានឧកាស
នៃចំណង... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសនៃចំណងតែមួយអន្លើ... (បើ)
សុំបាត្រមានឧកាសនៃចំណងពីរអន្លើ .. (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសនៃ
ចំណងបីអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសនៃចំណងបួនអន្លើ ត្រូវ
និស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណងតែមួយអន្លើ (បើ)
សុំបាត្រគ្មានឧកាសនៃចំណង... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសនៃចំណង
តែមួយអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសនៃចំណងពីរអន្លើ... (បើ) សុំ
បាត្រមានឧកាសនៃចំណងបីអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសនៃចំណង
បួនអន្លើ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណងពីរអន្លើ
(បើ) សុំបាត្រគ្មានឧកាសនៃចំណង .. (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសនៃ
ចំណងតែមួយអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសនៃចំណងពីរអន្លើ ..

១៦៤

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ចតុត្ថន្ធនោកាសំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិត្តិ-
យំ ។ តិពន្ធនេន បត្តេន អពន្ធនោកាសំ បត្តំ... ឯកពន្ធន-
ោកាសំ បត្តំ... ទ្វិពន្ធនោកាសំ បត្តំ... តិពន្ធនោកា-
សំ បត្តំ... ចតុត្ថន្ធនោកាសំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ
ទាចិត្តិយំ ។ ចតុត្ថន្ធនេន បត្តេន អពន្ធនោកាសំ
បត្តំ... ឯកពន្ធនោកាសំ បត្តំ.. ទ្វិពន្ធនោកាសំ
បត្តំ... តិពន្ធនោកាសំ បត្តំ... ចតុត្ថន្ធនោកាសំ បត្តិ
ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ ។

(១៣៥) អពន្ធនោកាសេន បត្តេន អពន្ធនំ បត្តំ...
ឯកពន្ធនំ បត្តំ... ទ្វិពន្ធនំ បត្តំ.. តិពន្ធនំ បត្តំ.. ច-
តុត្ថន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ ។ ឯក-
ពន្ធនោកាសេន បត្តេន អពន្ធនំ បត្តំ... ឯកពន្ធនំ
បត្តំ .. ទ្វិពន្ធនំ បត្តំ... តិពន្ធនំ បត្តំ... ចតុត្ថន្ធនំ បត្តិ
ចេតាបេតិ និស្សក្កិយំ ទាចិត្តិយំ ។ ទ្វិពន្ធនោកាសេន

វិនយបំណង មហាវិរាត្ត

(បើ) សុំបាត្រមានទុកាសនៃចំណងបីអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានទុកាសនៃ
ចំណងបួនអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណងបី
អន្លើ (បើ) សុំបាត្រគ្មានទុកាសនៃចំណង... (បើ) សុំបាត្រមានទុកាស
នៃចំណងតែមួយអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានទុកាសនៃចំណងពីរអន្លើ...
(បើ) សុំបាត្រមានទុកាសនៃចំណងបីអន្លើ .. (បើ) សុំបាត្រមានទុកាស
នៃចំណងបួនអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានចំណង
បួនអន្លើ (បើ) សុំបាត្រគ្មានទុកាសនៃចំណង... (បើ) សុំបាត្រមាន
ទុកាសនៃចំណងតែមួយអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានទុកាសនៃចំណងពីរ
អន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានទុកាសនៃចំណងបីអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមាន
ទុកាសនៃចំណងបួនអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

(១៣៥) ភិក្ខុមានបាត្រគ្មានទុកាសនៃចំណង (បើ) សុំបាត្រ
ឥតចំណង... បាត្រមានចំណងតែមួយអន្លើ... បាត្រមានចំណងពីរអន្លើ...
បាត្រមានចំណងបីអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានចំណងបួនអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយ
បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានទុកាសនៃចំណងតែមួយអន្លើ (បើ)
សុំបាត្រគ្មានចំណង... បាត្រមានចំណងតែមួយអន្លើ... បាត្រមានចំណងពីរ
អន្លើ... បាត្រមានចំណងបីអន្លើ.. (បើ) សុំបាត្រមានចំណងបួនអន្លើ
ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានទុកាសនៃចំណងពីរអន្លើ

និស្សត្តិយកណ្តោ បត្តវត្ថុស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាគនិយំ

បត្តន្ធ អតន្ធនំ បត្តំ... ឯកតន្ធនំ បត្តំ... ទ្ធិតន្ធនំ
បត្តំ... តតន្ធនំ បត្តំ.. ចតុត្ថន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ
និស្សត្តិយំ វាចិត្តិយំ ។ តតន្ធខោកាសេន បត្តន
អតន្ធនំ បត្តំ... ឯកតន្ធនំ បត្តំ... ទ្ធិតន្ធនំ បត្តំ... ត-
តន្ធនំ បត្តំ... ចតុត្ថន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ
វាចិត្តិយំ ។ ចតុត្ថន្ធខោកាសេន បត្តន អតន្ធនំ បត្តំ...
ឯកតន្ធនំ បត្តំ... ទ្ធិតន្ធនំ បត្តំ... តតន្ធនំ បត្តំ...
ចតុត្ថន្ធនំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ វាចិត្តិយំ ។

(១៣៦) អតន្ធខោកាសេន បត្តន អតន្ធខោកាសំ
បត្តំ... ឯកតន្ធខោកាសំ បត្តំ... ទ្ធិតន្ធខោកាសំ បត្តំ...
តតន្ធខោកាសំ បត្តំ.. ចតុត្ថន្ធខោកាសំ បត្តំ ចេតា-
បេតិ និស្សត្តិយំ វាចិត្តិយំ ។ ឯកតន្ធខោកាសេន
បត្តន អតន្ធខោកាសំ បត្តំ... ឯកតន្ធខោកាសំ បត្តំ...
ទ្ធិតន្ធខោកាសំ បត្តំ... តតន្ធខោកាសំ បត្តំ... ចតុត្ថន្ធ-
ខោកាសំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សត្តិយំ វាចិត្តិយំ ។

ឱស្សត្តិយកណ្តា បន្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ បទភាគទី៧

(បើ) សុំបាត្រឥតចំណង... បាត្រមានចំណងតែមួយអង្វើ... បាត្រមាន ចំណងពីរអង្វើ... បាត្រមានចំណងបីអង្វើ... (បើ) សុំបាត្រមានចំណងបួន អង្វើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានឧកាសនៃចំណង បីអង្វើ (បើ) សុំបាត្រឥតចំណង... បាត្រមានចំណងតែមួយអង្វើ... បាត្រ មានចំណងពីរអង្វើ... បាត្រមានចំណងបីអង្វើ... (បើ) សុំបាត្រមានចំណង បួនអង្វើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានឧកាសនៃចំណង បួនអង្វើ (បើ) សុំបាត្រឥតចំណង... បាត្រមានចំណងតែមួយអង្វើ... បាត្រមានចំណងពីរអង្វើ... បាត្រមានចំណងបីអង្វើ... (បើ) សុំបាត្រ មានចំណងបួនអង្វើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

[១៣៦] ភិក្ខុមានបាត្រឥតឧកាសនៃចំណង (បើ) សុំបាត្រឥត ឧកាសនៃចំណង... បាត្រមានឧកាសនៃចំណងតែមួយអង្វើ.. បាត្រមាន ឧកាសនៃចំណងពីរអង្វើ... បាត្រមានឧកាសនៃចំណងបីអង្វើ... (បើ) សុំ បាត្រមានឧកាសនៃចំណងបួនអង្វើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមាន បាត្រមានឧកាសនៃចំណងតែមួយអង្វើ (បើ) សុំបាត្រឥតឧកាសនៃ ចំណង... បាត្រមានឧកាសនៃចំណងតែមួយអង្វើ... បាត្រមានឧកាសនៃ ចំណងពីរអង្វើ... បាត្រមានឧកាសនៃចំណងបីអង្វើ.. (បើ) សុំបាត្រមាន ឧកាសនៃចំណងបួនអង្វើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រ

១៦៦

វិន័យបិដក មហាវិវាដោ

ទ្វីតទ្ធជោ កាសេន បត្តន អតទ្ធជោ កាសំ បត្តំ...
ឯកតទ្ធជោ កាសំ បត្តំ... ទ្វីតទ្ធជោ កាសំ បត្តំ...
តីតទ្ធជោ កាសំ បត្តំ... ចតុតទ្ធជោ កាសំ បត្តំ
ចេតាបេតិ និស្សគ្គិយំ ទាចិគ្គិយំ ។ តីតទ្ធជោ កាសេន
បត្តន អតទ្ធជោ កាសំ បត្តំ... ឯកតទ្ធជោ កាសំ
បត្តំ... ទ្វីតទ្ធជោ កាសំ បត្តំ... តីតទ្ធជោ កាសំ បត្តំ...
ចតុតទ្ធជោ កាសំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សគ្គិយំ
ទាចិគ្គិយំ ។ ចតុតទ្ធជោ កាសេន បត្តន អតទ្ធជោ
កាសំ បត្តំ... ឯកតទ្ធជោ កាសំ បត្តំ.. ទ្វីតទ្ធជោ
កាសំ បត្តំ... តីតទ្ធជោ កាសំ បត្តំ... ចតុតទ្ធជោ
កាសំ បត្តំ ចេតាបេតិ និស្សគ្គិយំ ទាចិគ្គិយំ ។

[១៣៧] អនាបត្តិ នដ្ឋបត្តិស្ស ភិទ្ធិបត្តិស្ស
ញាតកានំ បវរីតានំ អញ្ញស្សត្ថាយ អត្តនោ ធនេន
ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មីកស្សាតិ ។

ទុតិយសំព្វបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិន័យបំណង មហាវិកង្គ

មានឧកាសនៃចំណងព័រអន្លើ (បើ)សុំបាត្រឥតឧកាសនៃចំណង... បាត្រ
មានឧកាសនៃចំណងមួយអន្លើ ... បាត្រមានឧកាសនៃចំណងព័រអន្លើ ...
បាត្រមានឧកាសនៃចំណងបីអន្លើ... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសនៃចំណង
បួនអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានឧកាសនៃចំណងបី
អន្លើ(បើ) សុំបាត្រឥតឧកាសនៃចំណង ... បាត្រមានឧកាសនៃចំណងតែ
មួយអន្លើ ... បាត្រមានឧកាសនៃចំណងព័រអន្លើ ... បាត្រមានឧកាសនៃ
ចំណងបីអន្លើ ... (បើ) សុំបាត្រមានឧកាសនៃចំណងបួនអន្លើ ត្រូវនិ-
ស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានបាត្រមានឧកាសនៃចំណងបួនអន្លើ (បើ) សុំ
បាត្រឥតឧកាសនៃចំណង .. បាត្រមានឧកាសនៃចំណងតែមួយអន្លើ ...
បាត្រមានឧកាសនៃចំណងព័រអន្លើ... បាត្រមានឧកាសនៃចំណងបីអន្លើ...
(បើ) សុំបាត្រមានឧកាសនៃចំណងបួនអន្លើ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

(១៣៧) អាបត្តិមិនត្រូវដល់ភិក្ខុដែលមានបាត្របាត់ ដល់ភិក្ខុមាន
បាត្របែក ដល់ភិក្ខុសុំបាត្រអំពីសំណាកពួកញាតិ ដល់ភិក្ខុសុំបាត្រអំពីសំ-
ណាកពួកជនដែលបរវរណា ដល់ភិក្ខុសុំបាត្រដើម្បីឲ្យអ្នកដទៃ ដល់ភិក្ខុបាន
បាត្រមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ដល់ភិក្ខុឆត់ ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ចក្តិ ។

តតិយសិក្ខាបទ

(១៣៨) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា បិណ្ឌិកុទ្ធា រាជគហ
បញ្ញវំ សោធាបេតិ លេណំ^(១) កត្តកាមោ ។ អថខោ
រាជា មាគណា សេនិយោ តិម្ពិសារោ យេនាយស្មា
បិណ្ឌិកុទ្ធា តេនុបស្កមិ ឧបស្កមិត្វ អាយស្មន្តំ
បិណ្ឌិកុទ្ធា អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ និសិទិ ។ ឯកមន្តំ
និសិទ្ធា ខោ រាជា មាគណា សេនិយោ តិម្ពិសារោ
អាយស្មន្តំ បិណ្ឌិកុទ្ធា ឯកមន្តំ កី កន្តេ ថេរោ
កាវាបេតិ ។ បញ្ញវំ មហារាជ សោធាបេមិ លេណំ
កត្តកាមោតិ ។ អន្តោ កន្តេ អយ្យស្ស អារាមិកេ-
នាតិ ។ ន ខោ មហារាជ ភកវតា អារាមិកោ

១ លេខន្តីបិ ៣៧៦ ។

សិក្ខាបទទី ៣

(១៣៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់យស កាលគង់ក្នុង
វិហារផេតពន ដែលជាប់របស់អនាថបិណ្ឌិកមហាសេដ្ឋី ក្បែរក្រុងសាវត្ថី ។
គ្រានោះឯង បិណ្ឌិកវត្តមានអាយុប្រាំបួនឆ្នាំធ្វើទីជ្រកកោន ទើបឱ្យគេ
ជម្រះសំអាតញកក្នុងក្បែរក្រុងពជគ្រិះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារ
សេនិយរាជ^(១)ជាឯក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់យាងចូលទៅកេបិណ្ឌិកវត្តមាន
អាយុ លុះព្រះរាជដំណើរទៅដល់ហើយ ក៏បង្គំបិណ្ឌិកវត្តមានអាយុ
ហើយគង់នៅក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជជាឯក្នុងដែន
មគធៈ ទ្រង់គង់នៅក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបមានព្រះរាជទ្រង់បិណ្ឌិក-
វត្តមានអាយុថា លោកម្ចាស់ លោកឱ្យគេធ្វើអ្វី ។ បិណ្ឌិកវត្ត
ថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ អាត្មាភាពចង់ធ្វើកន្លែងជ្រកកោន
បានជាឱ្យគេជម្រះសំអាតញកក្នុង ។ ទ្រង់ក៏សួរថា លោកម្ចាស់ដំបើង
លោកម្ចាស់ត្រូវការអាវាមិកជន (មនុស្សថែទាំរក្សាអាវាម) ឬទេ ។
ព្រះថេរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ អាវាមិកជនព្រះដ៏ទ្រង់ព្រះភាគ

១ ស្ដេចជាធំលើសេនាទាហាន គង់សំដៅសេចក្ដីថា ព្រះបាទពិម្ពិសារទ្រង់ជាមហាក្សត្រិយ៍
សឹក បានជាមានគុណសព្វមេទ័ពតាំងថា សេនិយោ មាតដោ រាជា ។

វិធីបិណ្ឌពេ មហាវិវត្តោ

អនុញ្ញាតោតិ ។ តេនហិ កន្លេ កកវន្តំ បដិបុច្ឆិត្វា មម
អាហារេយ្យថាតិ ។ វេរំ មហារាជាតិ ខោ អាយស្មា
បិល្លិទ្ធក្រោ រញ្ញោ មាគធស្ស វេនិយស្ស តិម្ពិសា-
វស្ស បច្ឆស្សសិ ។ អថខោ អាយស្មា បិល្លិទ្ធក្រោ
រាជាធំ មាគធំ វេនិយំ តិម្ពិសារំ ធម្មិយា កថាយ
សន្ទស្សសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំសេ-
សិ ។ អថខោ រាជា មាគធា វេនិយោ តិម្ពិសារោ
អាយស្សតា បិល្លិទ្ធក្រោ ធម្មិយា កថាយ សន្ទស្សតោ
សមាទបិតោ សមុត្តេជេតោ សម្បហំសិតោ ធម្មិយា-
សនា អាយស្សន្តំ បិល្លិទ្ធក្រោ អភិវាទេត្វា បទត្តិណំ
កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ អាយស្មា បិល្លិទ្ធក្រោ
កកវតោ សន្តិកេ ទ្ធតំ ចារហសិ រាជា កន្លេ មាគធា
វេនិយោ តិម្ពិសារោ អាវាមិកំ ធាតុកាមោ កថំ
នុ ខោ កន្លេ បដិបុច្ឆិត្វន្តំ ។ អថខោ កកវា វតស្ស
និទានេ វតស្ស បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និចារិបេត្វា
ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
អាវាមិកន្តិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ រាជា មាគធា វេនិយោ

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

មិនទាន់ទ្រង់អនុញ្ញាតនៅឡើយទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា លោកម្ចាស់
បើដូច្នោះ លោកម្ចាស់គួរទូលសួរព្រះដ៏ទ្រង់ព្រះភាគ ហើយសិមមក
ប្រាប់ញាម។ បំលិន្ទវច្ឆត្តវដ៏មានអាយុក៏ទទួលព្រះរាជទង្គារព្រះបាទទតិម្ភិ-
សារសេនិយរាជជាធំក្នុងវ័នមគធៈថា ថ្វាយព្រះពរមហារាជ ។ ខណៈនោះ
ឯង បំលិន្ទវច្ឆត្តវដ៏មានអាយុបានពន្យល់ព្រះបាទទតិម្ភិសារសេនិយរាជជាធំ
ក្នុងវ័នមគធៈឲ្យទ្រង់ឃើញច្បាស់ ឲ្យទ្រង់សមាទាន ឲ្យទ្រង់ភ្ញៀវភ្ញាឲ្យ
ទ្រង់រីករាយដោយធម្មិកថា។ ព្រះបាទទតិម្ភិសារសេនិយរាជជាធំក្នុងវ័នមគ-
ធៈដែលបំលិន្ទវច្ឆត្តវដ៏មានអាយុបានឲ្យទ្រង់ឃើញជាក់ស្តែង ឲ្យទ្រង់សមា-
ទានឲ្យទ្រង់ភ្ញៀវភ្ញា ឲ្យទ្រង់រីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ទ្រង់ក៏ក្រែក
ចាកអាសនៈបង្គំបំលិន្ទវច្ឆត្តវដ៏មានអាយុ ហើយទ្រង់ធ្វើប្រទក្សិណយាត្រា
ចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ បំលិន្ទវច្ឆត្តវដ៏មានអាយុប្រើប្រើទៅកាន់
សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ថា បតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះបាទទតិម្ភិ-
សារសេនិយរាជជាធំក្នុងវ័នមគធៈទ្រង់ចង់ប្រទានអាកាមិកជនឲ្យ បតិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគួរបដិបត្តិដូចម្តេច ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរ
នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយទ្រង់សំដែងធម្មិកថា
ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធដីកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយគថា-
គតអនុញ្ញាតអាកាមិកជន ។ ព្រះបាទទតិម្ភិសារសេនិយរាជជាធំក្នុងវ័នមគធៈ

១៦៧

និស្សត្តិយកណ្តោ បត្តវត្តិស្ស តតិយសំព្វាបទស្ស និទានំ

តិម្ពិសារោ យេនាយស្នា បិលិន្ទវន្តោ តេនុបសង្កម្ពិ
ឧបសង្កម្ពិត្វា អាយស្មន្តំ បិលិន្ទវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ រាជា មាគុណ
សេនិយោ តិម្ពិសារោ អាយស្មន្តំ បិលិន្ទវន្តំ ឯកទរោច
អនុញ្ញាតោ កន្តោ កត្តតា អារាមិកោតិ ។ ឃំ មហា-
រាជាតិ ។ តេនហិ កន្តោ អយ្យស្ស អារាមិកំ ទម្ពិតិ ។
អថខោ រាជា មាគុណ សេនិយោ តិម្ពិសារោ អាយស្មតោ
បិលិន្ទវន្តស្ស អារាមិកំ បដិស្សណ៍ត្វា វិស្សវិត្វា ចិវេន
សតិ បដិលកិត្វា អញ្ញាតំ សព្វត្តកំ មហាមត្តំ អាមន្តេ-
សិ យោ មយា កណោ អយ្យស្ស អារាមិកោ បដិស្ស-
តោ ទិទ្ធោ សោ អារាមិកោតិ ។ ធម្មោ ទេវ អយ្យស្ស
អារាមិកោ ទិទ្ធោតិ ។ កីវចិវំ នុ ខោ កណោ ឥតោ
វត្តិ^(១) ហោតិ ។ អថខោ សោ មហាមត្តោ វត្តិយោ
កណោត្វា^(២) រាជាធំ មាគុណ សេនិយំ តិម្ពិសារំ ឯកទរោច

១ ឧ. ប. ហតិ ។ ២ ឧ. ម. វិធិណេត្វា ។

ឧប្បត្តិយកណ្ណ បត្តវត្ត សិក្ខាបទទី ៣ និទាន

ទ្រង់យាងចូលទៅរកបិណ្ឌូរ្ន្តវត្តរដ៏មានអាយុជាតំរប់ពីរដង លុះយាងចូល
ទៅហើយ ទើបទ្រង់បង្គំបិណ្ឌូរ្ន្តវត្តរដ៏មានអាយុហើយគង់នៅក្នុងទីសមគួរ
មួយ ។ លុះព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជជាធុក្នុងដែនមគធៈគង់ស្រួលបួល
ហើយមានព្រះបន្ទូលនឹងបិណ្ឌូរ្ន្តវត្តរដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់អនុញ្ញាតអារាមិកជនហើយឬ ។ បិណ្ឌូរ្ន្ត-
វត្តរដ្ឋាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គបានអនុញ្ញាតហើយ ។
ទ្រង់ត្រាស់ថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន បើដូច្នោះញោមប្រគេនអារាមិកជន
ម្នាក់ដល់លោកម្ចាស់ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជជាធុក្នុង
ដែនមគធៈទ្រង់ប្តេជ្ញាថា ប្រគេនអារាមិកជន ដល់បិណ្ឌូរ្ន្តវត្តរដ៏មានអាយុ
ហើយក៏ភ្លេចព្រះស្មារតី យូរបន្តិចទៅទ្រង់រលឹកឃើញវិញ ទើបទ្រង់ត្រាស់
ហៅមហាអាមាត្យម្នាក់ជាអ្នកសម្រេចរាជការទាំងពួងថា វិនិច្ឆ័យអាមាត្យ
អារាមិកជនណា ដែលយើងបម្រើនឹងប្រគេនលោកម្ចាស់ អារាមិកជននោះ
យើងបានប្រគេនលោកហើយឬ ។ មហាអាមាត្យក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
សម្មតិទេព អារាមិកជនទ្រង់មិនទាន់ប្រគេនដល់លោកម្ចាស់នៅឡើយទេ។
ស្តេចត្រាស់សួរថា វិនិច្ឆ័យអាមាត្យ រាប់ពីក្រីនេះទៅបានប៉ុន្មានក្រី
ហើយ ។ លំដាប់នោះ មហាអាមាត្យនោះបានរាប់ក្រីសព្វគ្រប់
ហើយ ក្រាបទូលព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជជាធុក្នុងដែនមគធៈដូច្នោះថា

១៧០

វិទយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

បញ្ច ទេវ រត្តិសតានិទិ ។ តេនហិ កណោ អយ្យស្ស
បញ្ច អារាមិកសតានិ ទេហ៍តិ^(១) ។ ឃី ទេវតិ
ខោ សោ មហាមត្តោ រត្តោ មាគជស្ស សេទិយស្ស
តិម្ពិសារស្ស បដិស្សណិត្តា អាយស្មតោ បិល្លិទ្ធព្វស្ស
បញ្ច អារាមិកសតានិ អនាសិ^(២) ។ ទាដិយេក្កោ
តាមោ និវេសិ ។ អារាមិកតាមកោតិបិ នំ អហិស្ស
បិល្លិទ្ធព្វតាមកោតិបិ^(៣) នំ អហិស្ស ។

[១៣៧] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា
បិល្លិទ្ធព្វោ តស្មី តាមកេ កុលុបកោ ហោតិ ។
អថខោ អាយស្មា បិល្លិទ្ធព្វោ បុត្តុណ្ណាសមយំ និវា-
សេត្តា បត្តិចីវរមាណយ បិល្លិទ្ធព្វតាមកំ បិណ្ណា-
យ ទាវេសិ ។ តេន ខោ បន សមយេន តស្មី
តាមកេ ទុស្សវោ ហោតិ ។ ទារកា អលម្ពតា
មាលាកិតា កិឡិទ្ធិ ។ អថខោ អាយស្មា បិល្លិទ្ធព្វោ
បិល្លិទ្ធព្វតាមកេ សមទានំ បិណ្ណាយ ចរមាទោ យេន
អពានុស្ស អារាមិកស្ស និវេសនំ តេនុបស្ព័ត្តិមិ

១ ឧ. ម. ទេវតិ ។ ២ ឧ. ម. បាវាសិ ។ ៣ ឧ. ម. បិល្លិទ្ធព្វតាមកេតិបិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិវាហ

បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធចេត បាទ ៥០០ ពត្រីហើយ ។ ស្តេចត្រាស់ថា
នៃមហាអមាត្យ បើដូច្នោះអ្នកចូរប្រគេនអារាមិកជន ៥០០ នាក់ទៅលោក
ម្ចាស់ចុះ ។ មហាអមាត្យនោះទទួលព្រះរាជឱង្ការព្រះបាទទតិម្តិសារសេនិយ
រាជវាំងក្នុងវ័ជនមគធៈថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោសយ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ បាទ
ប្រគេនអារាមិកជន ៥០០ នាក់ដល់បិណ្ឌវង្សត្រូវដ៏មានអាយុ ។ ទីនោះបាទ
ជាស្រុកមួយផ្សេងដោយឡែក ។ ជនទាំងឡាយហៅស្រុកនោះថា
អារាមិកគ្រាមខ្លះ ហៅថា បិណ្ឌវង្សគ្រាមខ្លះ ។

[១៣៧] សម័យនោះឯង បិណ្ឌវង្សត្រូវដ៏មានអាយុជាដីគុនក្នុងស្រុក
នោះ ។ គ្រានោះ បិណ្ឌវង្សត្រូវដ៏មានអាយុស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់ដោយបាត្រ
នឹងបិណ្ឌវង្សទៅបិណ្ឌបុតក្នុងបិណ្ឌវង្សគ្រាម នាវេលាព្រឹកព្រហឹម ។
សម័យនោះឯង មានវិល្យងមហោរស្រពក្នុងស្រុកនោះ ។ ពួកក្មេងៗ បាទ
ប្រដាប់តាក់តែងដោយផ្កាកម្រងលេងមហោរស្រព ។ លំដាប់នោះបិ-
ណ្ឌវង្សត្រូវដ៏មានអាយុកំពុងត្រេចទៅបិណ្ឌបុតតាមលំដាប់ប្រកក្នុងបិណ្ឌ-
វង្សគ្រាម បាទចូលទៅកាន់លំនៅរបស់អារាមិកជនម្នាក់លុះចូលទៅហើយ

១៧១

និស្សន្ទិយកណ្តោ បញ្ជវត្តស្ស តតិយសិក្ខាបទស្ស និទានំ

ឧបសង្កម្ភិត្តា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ តេន ខោ
បន សមយេន តស្ស អាវមិកំនិយោ ធិតា អញ្ញោ ធារ-
កេ អលង្កតេ មាលាកិតេ បស្សិត្តា វេទនិ មាលំ មេ
ទេថ អលង្ការំ មេ ទេថានិ ។ អថខោ អាយស្មា
បិលិន្ទវច្ឆោ នំ អាវមិកំនិ ឯតទវោច កិស្សយំ
ធារិកា វេទនិ ។ អយំ កន្តេ ធារិកា អញ្ញោ ធារកេ
អលង្កតេ មាលាកិតេ បស្សិត្តា វេទនិ មាលំ មេ
ទេថ អលង្ការំ មេ ទេថានិ កុតោ អម្ពានំ
ទុក្ខតានំ មាលា កុតោ អលង្ការេនិ ។ អថខោ
អាយស្មា បិលិន្ទវច្ឆោ អញ្ញានំ តិណណ្ឌបកំ គហេត្វា
នំ អាវមិកំនិ ឯតទវោច ហន្តិមំ តិណណ្ឌបកំ តស្ស
ធារិកាយ សីសេ បដិមុត្តាហិតិ^(១) ។ អថខោ សា
អាវមិកំនិ តំ តិណណ្ឌបកំ គហេត្វា តស្ស ធារិកាយ
សីសេ បដិមុត្តា ។ សា អហោសិ សុវណ្ណមាលា អភិរូទា
ទស្សនីយា ទាសាទិកា ។ ទត្ថិ តាទិសា វញ្ញោ បិ
អន្តេបុរេ សុវណ្ណមាលា ។ មនុស្ស វញ្ញោ មាគទស្ស

១ ឧ. ម. បដិមុត្តាទិ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ បត្តវត្ត សិក្ខាបទទី ៣ និទាន

ទើបអង្គុយលើអាសនៈដែលគេរៀបចំប្រគេន ។ សម័យនោះឯង ធីតា របស់ស្រីរក្សាអាពាហ៍នោះឃើញពារកងទៀតៗ ប្រដាប់តាក់តែងដោយផ្កា កម្រងហើយក៏យំសុំថា ម៉ែចូរឱ្យផ្កាកម្រងមកខ្ញុំ ម៉ែចូរឱ្យគ្រឿងប្រដាប់ មកខ្ញុំ ។ គ្រានោះ បិណ្ឌុវច្ឆត្តវដ៍មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងស្រីរក្សាអាពាហ៍នោះថា នាងពារិកានេះយំទារអ្វី ។ ស្រីរក្សាអាពាហ៍ ទូលថាលោកម្ចាស់ នាងពារិកានេះឃើញពារកងទៀតៗ ប្រដាប់តាក់តែង ដោយផ្កាកម្រង បានយំទារថា ម៉ែចូរឱ្យផ្កាកម្រងមកខ្ញុំ ម៉ែចូរឱ្យ គ្រឿងប្រដាប់មកខ្ញុំ យើងខ្ញុំជាអ្នកក្រលំបាកនឹងបានផ្កាកម្រងមកតំណា ងនឹងបានគ្រឿងប្រដាប់មកតំណា ។ ខណៈនោះ បិណ្ឌុវច្ឆត្តវដ៍មាន អាយុចាប់រង្វើលស្មៅ ១ ហើយនិយាយពាក្យនេះនឹងស្រីរក្សាអាពាហ៍នោះ ថា ហី! នាងចូរបំពាក់រង្វើលស្មៅនេះលើក្បាលរបស់ក្មេងស្រីនោះចុះ ។ ពេលនោះ ស្រីរក្សាអាពាហ៍នោះ យករង្វើលស្មៅនោះបំពាក់លើក្បាល របស់នាងពារិកានោះ ។ រង្វើលស្មៅនោះក៏ក្លាយជាកម្រងមាស ល្អល្អះមុខគួរពិតពិតលម្អលម្អលម្អលម្អលម្អលម្អលម្អលម្អលម្អលម្អលម្អលម្អល ។ កម្រងមាស បែបនោះ សូម្បីក្នុងព្រះរាជវាំងស្តេចក៏រកគ្មានដែរ ។ មនុស្សទាំង ឡាយ ទៅក្រាបទូលព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជជាតំក្នុងដែនមគធៈ ថា

វិធីយមិកេ មហាវិកង្កោ

សេដិយស្ស តិម្ពិសារស្ស អាវោចេសុំ អមុកស្ស នេវ
អាវាមិកស្ស យវេ សុវណ្ណាមាលា អភិក្ករា ទស្សនិយា
ចាសាទិកា នត្ថំ តាទិសា នេវស្សបិ អន្តេមុវេ
សុវណ្ណាមាលា កុតោ តស្ស ទុក្ខតស្ស និស្សំសយំ ចោវិ-
កាយ អាគតាភិ ។ អថចោ រាជា មាគដោ សេដិយោ
តិម្ពិសារោ នំ អាវាមិកកុលំ តន្ត្រាបេសិ ។ ទុតិយម្បិ
ចោ អាយស្មា បិលីន្តវន្តោ បុព្វលាសមយំ និវាសេត្វា
បត្តិបិវាមាយ បិលីន្តវន្តោមកំ បិណ្ណាយ ចាវិសិ
បិលីន្តវន្តោមកេ សបទានំ បិណ្ណាយ ចាវាទោ យេន
តស្ស អាវាមិកស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ទុបសង្កមិត្វា
បដិវិស្សកេ បុត្តិ កហំ វេទំ អាវាមិកកុលំ តតត្ថំ ។
ឧតិស្សា កន្តេ សុវណ្ណាមាលាយ កាវណា រញ្ញា តន្ត្រា-
មិត្ថំ ។ អថចោ អាយស្មា បិលីន្តវន្តោ យេន រញ្ញា
មាគតស្ស សេដិយស្ស តិម្ពិសារស្ស និវេសនំ តេនុប-
សង្កមិ ទុបសង្កមិត្វា បញ្ញតេ អាសនេ និសីទិ ។ អថចោ
រាជា មាគដោ សេដិយោ តិម្ពិសារោ យេនាយស្មា

វិទ្យាយោជន មហាវិវាទ

បពិត្រសម្មតិទេព កម្រងមាសក្នុងផ្ទះ របស់អាភមិកជនឯណោះល្អល្អ៖
មុខគួរពិតពិលរមិលមើលជារបស់គួរស្រឡាញ់ សូម្បីក្នុងព្រះរាជវាំងរបស់
ព្រះអង្គក៏ពុំមានកម្រងមាសដូច្នោះដែរ មនុស្សខ្សត់ទុគ៌តនោះនឹងបាន
កម្រងមាសមកពីណា ច្បាស់ជាវល្លចយករបស់គេ ជាប្រាកដ ។
គ្រានោះព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជជាធំក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់ឲ្យរាជបុរស
ទៅកោះត្រកូលអាភមិកជននោះមក ។ វេលាព្រឹក ព្រហាម
បិណ្ឌប្រាំបួនក្នុងរាជមានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់ដោយបាត នឹងចីវរបូលទៅ
បិណ្ឌបាតនាបិណ្ឌប្រាំបួនគ្រាមជាកំរប់ពីរដង កាលដើរទៅបិណ្ឌបាត ក្នុង
បិណ្ឌប្រាំបួនគ្រាមដាលដាប់ៗ ទៅ ទើបចូលទៅកាន់លំនៅរបស់អាភមិកជន
នោះលុះចូលទៅដល់ហើយ សួរត្រកូលដែលជាទីស្និទ្ធស្នាលថា ត្រកូល
អាភមិកជននេះទៅណាទៅ ។ ត្រកូលពិតថា លោកម្ចាស់ស្តេចឲ្យ
រាជបុរស មកចាប់ចងយកទៅហើយ ព្រោះហេតុតែកម្រងមាសនោះ
ឯង ។ លំដាប់នោះ បិណ្ឌប្រាំបួនក្នុងរាជមានអាយុក៏ចូលទៅកាន់ព្រះរាជនិ-
វេសន៍របស់ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជជាធំក្នុងដែនមគធៈ លុះទៅដល់
ហើយគង់លើអាសនៈដែលគេតាក់តែងប្រគេន ។ គ្រានោះព្រះបាទ
ពិម្ពិសារសេនិយរាជជាធំក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់យាងចូលទៅរកបិណ្ឌប្រាំបួនក្នុង

១៧៣

ឥស្សត្តិយកណ្ណោ បត្តវត្តស្ស ភពិយសិក្ខាបទស្ស ឆិកាឆ

បិណ្ឌវត្តោ តេន្តបស្សន្តិមិ ឡបស្សន្តិមិ អាយស្សន្តិ
បិណ្ឌវត្តោ អភិវាដេត្វា ឃត្តមន្តិ និស្សន្តិ ។ ឃត្តមន្តិ
និស្សន្តិ ខោ វាជានំ មាគនំ សេនិយំ តិម្ពិសារំ អាយស្សា
បិណ្ឌវត្តោ ឃត្តមន្តិ ឃត្តមន្តិ មហាវាជ អារាមិកកុលំ
វាជបិណ្ឌវត្តោ ។ ឃត្តមន្តិ កន្តិ អារាមិកកុលំ យេ សុវណ្ណមា-
លា អភិវត្តា ផស្សនិយា ចាសាទិកា នត្តិ តាទិសា
អម្ពាតំ វិ អន្តេបុរេ សុវណ្ណមាលា កុតោ ឃត្តមន្តិ ឃត្តមន្តិ
និស្សន្តិ យេ តោវិកាយ អារាមតាតិ ។ អថខោ អាយស្សា
បិណ្ឌវត្តោ វាជានំ មាគនំ សេនិយំ ស្ស តិម្ពិសារស្ស
ចាសាទិ យេ សុវណ្ណនិ អនិម្ពន្តិ ។ សោ អយោសិ សត្វ-
សោវណ្ណមយោ ។ ឆិ ឃត្ត តេ មហាវាជ តាវតប្បិ
សុវណ្ណំ កុតោតិ ។ អញ្ញាតំ កន្តិ អយ្យស្សេវេសោ^(១)
ឆិ ឃត្តមន្តិ តំ អារាមិកកុលំ មញ្ញាបេសិ ។

១ ឆ. ម. អយ្យស្ស ។

និស្សត្តិយកល្យា បក្កវត្ត សិប្បាបទី ៣ និទាន

ដ៏មានអាយុ លុះដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំបំរើទូរច្នៃត្រូវដ៏មានអាយុហើយគង់
នៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជជាឯកក្នុងវង្សនមគធៈ
ទ្រង់គង់ស្រួលបួលហើយ ទើបបំរើទូរច្នៃត្រូវដ៏មានអាយុថ្វាយព្រះពរថា
បពិត្រមហារាជ ហេតុអ្វីបានជាព្រះអង្គឱ្យរាជបុរសទៅចាប់ត្រកូលអារា
មិកជនមកឃុំ ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារត្រាស់ថា លោកម្ចាស់ នាផ្ទះរបស់
អារាមិកជននោះ មានកម្រងមាសល្អល្អៗ មុខគួរពិតពិលរមិលមើលជា
របស់មានដ៏វៃឡ សូម្បីក្នុងកំរងរបស់ញាមកមិនមានកម្រងមាសដូច្នោះវែង
អ្នកខ្វះតុំគិតនោះ នឹងបានកម្រងមាសមកពីណា ច្បាស់ជាកំលួចយក
របស់គេហើយ ។ ខណៈនោះ បំរើទូរច្នៃត្រូវដ៏មានអាយុក៏ស្និទ្ធជាន
ប្រាសាទរបស់ព្រះបាទពិម្ពិសារសេនិយរាជជាឯកក្នុងវង្សនមគធៈ ឱ្យក្លាយ
ជាមាសទៅ ។ ប្រាសាទទាំងនោះក៏ក្លាយទៅជាមាសទាំងអស់ ។
បំរើទូរច្នៃត្រូវថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ មាសនេះច្រើនដល់ម៉្លោះ
ព្រះអង្គបានមកពីណា ។ ស្តេចត្រាស់ថាខ្ញុំមិនដឹងទេ លោកម្ចាស់
របស់ទាំងនេះប្រហែលជាសម្រេចដោយឥទ្ធិពលភាព^(១) របស់លោកម្ចាស់
ទេដឹង ហើយត្រាស់ឱ្យដោះលែងត្រកូលអារាមិកជននោះទៅ ។

១ និសម្រេចដោយប្រវត្តិដែលព្រះចៅអធិស្ឋាន ។

វិទ្យុបិដកេ មហាវិក្កោ

[១៤១] មនុស្សា អយ្យេន តេរ ចិលីន្ទ្រវត្តេន សវា-
ដីកាយ បរិសាយ ឧត្តរមនុស្សធម៌្នំ ឥន្ទ្របាដិហារិយំ^(១)
នស្ស្តិត្តិ អន្តមនា អភិប្បសន្នា អាយស្សតោ ចិ-
លីន្ទ្រវត្តស្ស ចញ្ច ភេសជ្ជានិ អភិហរិសុ សេយ្យដីនំ
សប្បំ លវិនំ តេលំ មន្តំ ដាលានំ ។ បកតិយាបិចាយ-
ស្សា ចិលីន្ទ្រវត្តោ លាភី ហោតិ ចញ្ចុន្ទំ ភេសជ្ជានំ លន្ទំ
លន្ទំ បរិសាយ វិសន្តេតិ ។ បរិសា ចស្ស ហោតិ
ពាហុល្លិកា លន្ទំ លន្ទំ កោលន្តេបិ យដេបិ បូរេត្វា
មដិសាមេតិ បរិស្សាវនានិបិ វេកាយោបិ បូរេត្វា វាត-
តានេសុ លក្កេតិ ។ តានិ ឌីលីនវលីនានិ តិដ្ឋន្តិ ។
ទុន្ទវេហិបិ វិហារា ឌីតិណ្ណាវិតិណ្ណា ហោន្តិ ។ មនុស្សា
វិហារវារិកំ អាហិណ្ណាន្តា ចស្ស្តិត្វា ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ
វិហាចេន្តិ អន្តោកោដ្ឋាតារិកា ឥមេ សមណា សក្យ-
មុតិយា សេយ្យជាបិ វាជា មាតនោ សេនិយោ
តិម្ពិសារេតិ ។ អស្សាសុំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ

១ ឥទ្ធិប្បដិហារិយន្តិ អញ្ញកំ មតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិរាដ្ឋ

(១៤០) មនុស្សទាំងឡាយពូជណឹងថា ចំលិន្ទវច្ឆត្តរជាម្ចាស់
បានសំដែងឥទ្ធិបាដិហារិយៈ (ឥទ្ធិបូជិដ៍អស្ចារ្យចំឡែក) ជាមនុស្សធម៌
ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ដល់បរិស័ទ្យព្រមទាំងព្រះរាជា ហើយក៏មានចិត្តក្រកអរជ្រះ
ថ្លាទាយកន្ទុវកេសជ្ជៈ ៥ យ៉ាងមកបូជាចំលិន្ទវច្ឆត្តរដ៏មានអាយុ កេសជ្ជៈ
៥នោះគឺ សប្បិ(ទឹកដោះរាវ) ទវទិតៈ(ទឹកដោះខាប់) កេលៈ(រប្រង)
មធុ(ទឹកឃ្មុំ) ផានិតៈ(ទឹកអំពៅឬស្ករអំពៅ) ។ ឯចំលិន្ទវច្ឆត្តរដ៏មាន
អាយុតែងបានកេសជ្ជៈ ៥ ហើយវែមនិច្ចករបស់ដែលលោកបានមក ៗ ទៅ
ដល់បរិស័ទ្យ (សិស្សរបស់លោក) ដោយប្រក្រតី ។ ឯបរិស័ទ្យរបស់
លោកនោះតែងបានកេសជ្ជៈទាំងនោះច្រើនឡើយ ។ បានដាក់ទុករបស់
ដែលបានមក ៗ ក្នុងថ្នាំផង ក្នុងក្អមផង ខ្ទប់នឹងសម្ពត្តសម្រាប់ត្រង់ទឹក
ផង ទុកក្នុងថង់យាមផង ត្រាតែពេញហើយព្យួរទុកតាមបង្គួចដេរដាស ។
កេសជ្ជៈទាំងនោះក៏សើមលេចហៀរចេញពាសពេញ ។ វិហារទាំងឡាយ
ក៏ដេរដាសពាសពេញដោយសត្វកណ្តុរទាំងឡាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
កាលដើរទៅកាន់វិហារចារឹកបានឃើញហើយទើបពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្គាប់ថា សមណៈត្នកនេះដាក់កូនចៅព្រះត្រៃបិដកសក្យបុត្រមានកណ្តុរ
ដឹកល់ទុកក្នុងឃ្នាំង ដូចជាព្រះបាទពិម្ពិសាររសេនិយរាជជាជំក្នុងដែនមគធៈ
ដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮត្នកមនុស្សទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល

១៧៥

ឱស្សន្តិយកណ្តោ ចន្តវគ្គស្ស ពតិយសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

ឧដ្ឋាយន្តានំ ឪយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តំ ឪយន្តំ វិចារេន្តំ កតំ
ហិ នាម ភិក្ខុ ឯវុចាយ ពាហុល្លាយ ចេតេស្សន្តិតិ ។
អថទោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមន្តំ អាហេចេសុំ ។
សច្ចំ កវំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯវុចាយ ពាហុល្លាយ
ចេតេន្តិតិ ។ សច្ចំ កកវតិតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា កកវ
កតំ ហិ នាម តេ ភិក្ខុវេ ខោយបុរិសា ឯវុចាយ
ពាហុល្លាយ ចេតេស្សន្តិ នេនំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្តានំ វ
បសាទាយ បសន្តានំ វ ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវុចាយ
បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យានិ
ទោ បន តានិ តិលាវានំ ភិក្ខុនំ បដិសាយនីយានិ
កេសុដ្ឋានិ សេយ្យដីទំ សប្បំ នវនីតំ តេលំ មធុ
ជាណីតំ ។ តានិ បដិក្កហេត្វា សត្តាហបរមំ សន្និទិ-
ការកំ បរិកុញ្ញិត្វានិ តំ អតិក្កាមយតោ និស្សក្ខិយំ
ចាចិត្តិយន្តិ ។

ឱស្សត្តិយកណ្ណ បត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

បន្តិចបន្តួចហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា មិនសម
បើពួកភិក្ខុមកព្យាយាមដើម្បីសេចក្តីល្អាក្រៃច្រើនមានសភាពដូច្នោះឡើយ ។
ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះនាំសេចក្តីនេះទៅក្រាបទូលដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពូជពួកភិក្ខុ
ព្យាយាមដើម្បីសេចក្តីល្អាក្រៃច្រើនមានសភាពដូច្នោះ ពិតមែនឬ ។ ពួក
ភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
ដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនសមបី
បើពួកមោឃបុរសទាំងនោះ មកព្យាយាមដើម្បីសេចក្តីល្អាក្រៃច្រើនមានស-
ភាពដូច្នោះឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកបានធ្វើមកនេះមិនមែន
នាំឲ្យកើតជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនបានជ្រះថ្លា ឬថែមសេចក្តីជ្រះ
ថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំលឹកវត្តជ្រះថ្លាឡើងទៅទៀត
ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភេសជ្ជៈណាមួយ ដែលពួកភិក្ខុមានជម្ងឺគប្បី
ឆាន់បាន ភេសជ្ជៈនេះគឺ ទឹកដោះរាវ ទឹកដោះទាប ប្រេង ទឹកយ៉ូ ទឹកអំពៅ។
ភិក្ខុទទួលភេសជ្ជៈទាំងនោះហើយ គួរទុកឆាន់បានយ៉ាងយូរត្រឹម ៧ ថ្ងៃ
បើភិក្ខុទុកឲ្យកន្លងកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិឱស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១៤១] យានិ ខោ បន តានិ តិលានានិ ភិក្ខុនិ
បដិសាយនិយានិ កេសដ្ឋានិភិ សប្បំ នាម កោសប្បំ
វា អដិកាសប្បំ វា មហិសសប្បំ វា ។ យេសំ មំសំ
កេប្បភិ តេសំ សប្បំ ។ នវនិភំ នាម តេសំយេវ
នវនិភំ ។ តេលំ នាម តិលតេលំ សាសបតេលំ
មជ្ជកតេលំ វណ្ណតេលំ វសាតេលំ ។ មជ្ជ នាម
មត្តិកាមជ្ជ ។ ដាលិភំ នាម ឧច្ឆហ្ម និព្វតំ ។ តានិ
បដិគ្គហេត្វា សត្តាហាបរមំ សន្និធិការកំ បរិកុញ្ញ-
តព្វានិភិ សត្តាហាបរមតា បរិកុញ្ញតព្វានិ ។ តំ អតិក្កា-
មយតោ និស្សត្តិយំ ហោតិ^(១) អដ្ឋមេ អរុណ្យក្កមនេ
និស្សត្តិយំ ហោតិ និស្សជ្ជិតតំ សង្ឃស្ស វា កណាស្ស វា
បុគ្គលស្ស វា ។ វេញ បន ភិក្ខុវេ និស្សជ្ជិតតំ ។ បេ ។
សំ មេ កន្លេ កេសដ្ឋំ សត្តាហាតិក្កន្តំ និស្សត្តិយំ
សមាហំ សង្ឃស្ស និស្សជ្ជាមីតំ ។ បេ ។ ទទេយ្យតិ
។ បេ ។ ទទេយ្យន្តិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មីតិ ។

១ ពិពោ បរំ សព្វត្ថ ឥតិសត្វោ ទិស្សតិ ។ លោ អតិបកោតិ វេទិតព្វោ ។ គស្ស អតិ-
បេតតា បរេមកវេនសំព្វាបទេ វុត្តនយេន វេទិតព្វោ ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

(១៤១) ត្រង់ពាក្យថា ភេសជ្ជៈណាមួយដែលពួកភិក្ខុមានជម្ងឺតប្បី
ឆាន់បាន គឺ សប្បី^(១) របស់គោក្តី សប្បីរបស់ពាតក្តី សប្បីរបស់ក្របីក្តី
ឈ្មោះថាសប្បី(ទឹកដោះកវ) ។ សាច់របស់សត្វទាំងឡាយណាដែលសម
គួរដល់ព្រាហ្មណ៍ សប្បីរបស់សត្វទាំងឡាយនោះ ក៏សមគួរដែរ ។ ដែល
ហៅថា ទឹកដោះខាប់ គឺទឹកដោះខាប់របស់សត្វទាំងនោះឯង ។ ប្រេងល្ង
ប្រេងស្រួត ប្រេងស្រក់ ប្រេងល្ងងខ្វែរ ប្រេងធ្វើពីខ្លាញ់កវ ឈ្មោះថា
ប្រេង ។ ទឹកផ្អែមកើតពីមេឃដំរី ឈ្មោះថា ទឹកយំ ។ ទឹក
កើតពីដើមអំពៅ ឈ្មោះថា ទឹកអំពៅ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទទួលភេសជ្ជៈ
នោះហើយគួរទុកឆាន់បានយ៉ាងយូរត្រឹម៧ថ្ងៃ មានអធិប្បាយថា ភេសជ្ជៈ
ទាំងនោះតប្បីទុកឆាន់បានយ៉ាងយូរត្រឹម ៧ថ្ងៃ ។ បើទុកឲ្យកន្លងកំណត់
នោះទៅ ភេសជ្ជៈនោះជាទិស្សគ្គិយ គឺថា ជាទិស្សគ្គិយក្នុងកាលអរុណរះ
ឡើងក្នុងថ្ងៃទី ៨ ភេសជ្ជៈដែលជាទិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវលះបង់ដល់សង្ឃ
ក៏បាន គុណៈក៏បាន បុគ្គលក៏បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវលះបង់
យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ភេសជ្ជៈរបស់ខ្ញុំនេះកន្លង
ហួស ៧ ថ្ងៃហើយ ជាទិស្សគ្គិយវត្ថុ ខ្ញុំសូមលះបង់ភេសជ្ជៈនេះដល់សង្ឃ ។
សេចក្តីតវ៉ាពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃចីវរវត្ត ។

១ ទឹកដោះរបស់គោ កេះ ពពែដាដើម ហៅថា សប្បី ។

១៧៧

និស្សត្តិយកណ្ណោ បត្តវត្តស្ស ភតិយសិញ្ញាបទស្ស អាបត្តិវារោ

[១៤២] សត្តាហាតិកកន្ត អតិកកន្តសញ្ញា និស្សតិយំ

ទាចិត្តិយំ ។ សត្តាហាតិកកន្ត វេមតិកោ និស្សតិយំ

ទាចិត្តិយំ ។ សត្តាហាតិកកន្ត អនតិកកន្តសញ្ញា និស្សតិយំ

ទាចិត្តិយំ ។ អនជិដ្ឋតេ អជិដ្ឋតសញ្ញា និស្សតិយំ

ទាចិត្តិយំ ។ អវិសដ្ឋិតេ វិស្សដ្ឋិតសញ្ញា និស្សតិយំ

ទាចិត្តិយំ ។ អនជេ នជសញ្ញា និស្សតិយំ ទាចិត្តិយំ ។

អវិនជេ វិនជសញ្ញា និស្សតិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អនឡេ

នឡេសញ្ញា និស្សតិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អវិលតេ វិលតសញ្ញា

និស្សតិយំ ទាចិត្តិយំ ។

[១៤៣] និស្សដ្ឋំ បដិលកិត្តា ន កាយិកេន

បរិកោគេន បរិកុញ្ញតតំ ន អដ្ឋោហរិតតំ ។ បទីបេ វា

និស្សត្តិយកណ្ណ បញ្ញវគ្គ សំព្វបទទី ៣ វិរះដែលត្រូវអាបត្តិ

[១៤២] កាលភេសជ្ជៈកន្លងហួស ៧ ថ្ងៃទៅហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថា
កន្លងហើយ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ កាលភេសជ្ជៈកន្លង ៧ ថ្ងៃ
ហួសទៅហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។
កាលភេសជ្ជៈកន្លងហួស ៧ ថ្ងៃទៅហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់កន្លង
ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ (ភេសជ្ជៈនោះ) ភិក្ខុមិនទាន់បានតាំងចិត្ត
ទុកទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាបានតាំងចិត្តទុកហើយ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ ។ ភេសជ្ជៈមិនទាន់បានលះបង់ទេ តែភិក្ខុសំគាល់ថាបានលះបង់
ហើយ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភេសជ្ជៈមិនទាន់បាត់ទៅទេ
ភិក្ខុសំគាល់ថាបាត់ទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភេសជ្ជៈ
មិនទាន់វិនាសទៅទេ តែភិក្ខុសំគាល់ថាវិនាសហើយ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ ។ ភេសជ្ជៈភ្លើងមិនទាន់ឆេះទេ តែភិក្ខុសំគាល់ថាភ្លើងឆេះហើយ
ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភេសជ្ជៈចោរមិនទាន់លួចយកទៅទេ តែ
ភិក្ខុសំគាល់ថាចោរលួចយកទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

[១៤៣] ភិក្ខុត្រឡប់បានភេសជ្ជៈដែលខ្លួនលះបង់ហើយ មិនត្រូវយក
មកបរិភោគប្រើប្រាស់ដោយកាយ មិនត្រូវយកមកឆាន់ ។ (ភេសជ្ជៈនោះ)

១៧៨

វិន័យបំណែក មហាវិកង្កោ

កាឡិវណ្ណោ វា ឧបនេតតំ ។ អញ្ញោន ភិក្ខុនា កាយ-
កេន បរិភោគេន បរិភូត្តាភតំ ន អន្លោហរិតតំ ។
សត្តាហានតិក្កនេ អតិក្កនសញ្ញា អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។
សត្តាហានតិក្កនេ វេមតិកោ អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។
សត្តាហានតិក្កនេ អនតិក្កនសញ្ញា អនាបតិ ។

[១៤៤] អនាបតិ អន្លោសត្តាហំ អនិដ្ឋេតិ វិស-
ដ្ឋេតិ នស្សតិ វិនស្សតិ ទយ្ហតិ អន្ធិន្ធិត្វា កណ្ណាតិ^(១)
វិស្សាសំ កណ្ណាតិ^(២) អនុបសម្បទ្ធស្ស ចត្តេន វន្តេន
មុត្តេន អនបេត្តោ ទត្វា បដិលភិត្វា បរិភូត្តាភតិ ឧម្មត្ត-
កស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

តតិយសំព្វាបទំ និដ្ឋិតំ ។

១-២ ឧ. ម. គណ្ណន្តី ។

វិសយបិដក មហាវិក័ត្ត

ភិក្ខុគប្បីបង្ហោនចូលទៅក្នុងប្រទីបប្បក្នុងវតមានពណ៌ខ្មៅ^(១) ។ ភិក្ខុដទៃគប្បី
បរិភោគប្រើប្រាស់ដោយកាយបាន តែមិនត្រូវយកមកឆាន់ ។ ភេសជ្ជៈ
មិនទាន់កន្លង ៧ ថ្ងៃទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាកន្លងហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
មានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងភេសជ្ជៈដែលមិនទាន់កន្លង៧ថ្ងៃ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភេសជ្ជៈមិនទាន់កន្លង ៧ ថ្ងៃ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់កន្លង មិនត្រូវ
អាបត្តិឡើយ ។

(១៤៤) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលតាំងចិត្តទុក^(២)(ភ្នំ) លះបង់
ចោល(ភ្នំ)នូវភេសជ្ជៈដល់ភិក្ខុដែលមានភេសជ្ជៈបាត់ទៅ(ភ្នំ) វិនាសទៅ(ភ្នំ)
ភ្លើងឆេះ(ភ្នំ) ចោរលួចយកទៅ(ភ្នំ) គេយកទៅដោយសេចក្តីស៊ីទូស្មាល
(ភ្នំ) ដល់ភិក្ខុដែលបរិភោគលះបង់ដាច់ស្រឡះឥតអាណ័យឲ្យអនុបសម្បន្ត
ហើយទទួលយកមកបរិភោគវិញ ក្នុងរវាង៧ថ្ងៃ ដល់ភិក្ខុរួចបរិភោគ ដល់ភិក្ខុ
ជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់ ។

១ យកទៅលាយនឹងវត្ថុទាំងឡាយមានជ្រូងជាដើម សម្រាប់លាបមានលាបជញ្ជាំងជាដើម ។
២ គឺរវាង ៧ ថ្ងៃ ភិក្ខុផ្សេងភេសជ្ជៈនោះឲ្យទៅជារបស់ដទៃប្រារព្ធជាបស់ឆាន់ គឺធ្វើជាថ្នាំលាប
ព្យាបាល លាបដំបៅ លាបប្រែកជាដើម ។

បត្តិតសិក្ខាបទ

[១៤៥] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សាវត្ថយំ
វិហាវតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ចោ បន សមយេន ភកវតា ភិក្ខុនំ វស្សិកសាដិកា
អនុញាតា ហោតិ ។ ធាតុយា ភិក្ខុ ភកវតា
វស្សិកសាដិកា អនុញាតានិ បដិកច្ឆេវ វស្សិកសាដិ-
កចីវំ បរិយេសន្តិ បដិកច្ឆេវ កត្វា និវាសេន្តិ
ដិណ្ណាយ វស្សិកសាដិកាយ នត្តា កាយំ ឱវស្សា-
បេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម ធាតុយា
ភិក្ខុ បដិកច្ឆេវ វស្សិកសាដិកចីវំ បរិយេសិស្សន្តិ
បដិកច្ឆេវ កត្វា និវាសេស្សន្តិ ដិណ្ណាយ វស្សិក-
សាដិកាយ នត្តា កាយំ ឱវស្សាបេស្សន្តិតិ ។ អថចោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អារោចេស្សំ ។ សច្ចំ កិរ
តុម្ភេ ភិក្ខុវេ បដិកច្ឆេវ វស្សិកសាដិកចីវំ បរិយេសថ

សិក្ខាបទ ទី ៤

(១៤៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់យស កាលទ្រង់
គង់នៅវត្តជេតវន្តមហាវិហារ ជារបស់អនាថបិណ្ឌិកមហានេដ្ឋី ទៀប
ក្រុងសាវត្ថី ។ ពេលនោះឯង ព្រះទ្រង់យសជាម្ចាស់ទ្រង់អនុញ្ញាតវស្សិ-
កសាដឹក (សម្ពត្ថង្គតទឹកភ្លៀង) ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ។ ពួកភិក្ខុ
ឆព្វគ្គិយបានដំណឹងថា ព្រះទ្រង់យសជាម្ចាស់ទ្រង់អនុញ្ញាតវស្សិកសាដឹក
ហើយ ក៏នាំគ្នាវស្សិវរកចរ សម្រាប់ធម្មតទឹកភ្លៀងមុនគេ ហើយ
ធ្វើប្រើប្រាស់ក៏មុនគេដែរ កាលសម្ពត្ថង្គតទឹកភ្លៀង ចាស់ខូចខាតហើយ
(ឆព្វគ្គិយភិក្ខុ) ក៏ធម្មតទឹកភ្លៀងដោយខ្លួនទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាចិត្ត ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្ទុះបង្ហាត់ថា ពួកភិក្ខុឆព្វគ្គិយៈមិនសមបីបើនឹងប្រញាប់វស្សិវរកចរ
សម្រាប់ធម្មតទឹកភ្លៀង ហើយប្រញាប់ធ្វើប្រើប្រាស់សោះ កាលសម្ពត្ថ
វស្សិកសាដឹកចាស់ខូចខាតហើយ ក៏ត្រឡប់ធម្មតទឹកភ្លៀងដោយខ្លួនទេ
ទៅវិញ ។ គ្រានោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏នាំសេចក្តីនេះក្រាប
ទូលចំពោះព្រះទ្រង់ជោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា វៃភិក្ខុទាំង
ឡាយ គេថាពួកអ្នកឯងប្រញាប់វស្សិវរកចរសម្រាប់ធម្មតទឹកភ្លៀងមុនគេ

១៨០

វិសយបិដកេ មហាវិវត្តោ

បដិកក្ខេវ កត្វា និវាសេន ជីណ្ណាយ វស្ស័កសាដិកា-
យ នត្តា កាយំ ឱវស្សបេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។
វិគរហំ ពុទ្ធា ភគវា កដំ ហិ ឆាម តុម្ភេ មោយ បុរិសា
បដិកក្ខេវ វស្ស័កសាដិកចីវំ បរិយេសិស្សន បដិ-
កក្ខេវ កត្វា និវាសេស្សន ជីណ្ណាយ វស្ស័កសាដិ-
កាយ នត្តា កាយំ ឱវស្សបេស្សន នេតំ មោយ-
បុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាឆាយ បសន្នានំ វា
ភិយ្យោកាវាយ ។ ប ។ ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យន មាសោ សេសោ ភិម្ហានន្តិ
ភិក្ខុនា វស្ស័កសាដិកចីវំ បរិយេសិតតំ អឱ្យមាសោ
សេសោ ភិម្ហានន្តិ កត្វា និវាសេតតំ ។ ឱវេន បេ
មាសោ សេសោ ភិម្ហានន្តិ វស្ស័កសាដិកចីវំ បរិយេ-
សេយ្យ ឱវេនឱ្យមាសោ សេសោ ភិម្ហានន្តិ កត្វា
និវាសេយ្យ និស្សតិយំ ចាចិតិយន្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិក្កង

ប្រញាប់ធ្វើប្រើប្រាស់មុនគេ លុះសម្ពត្តវិស្សិកសាដឹក ចាស់ខ្ញុំចេះហើយ
ត្រឡប់ជាស្និតទឹកភ្លៀងដោយខ្លួនទេទៅវិញ ពិតមែនឬ ។ ឆត្យគ្លីយភិក្ខុ
ក្រាបចូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ការទោះពិតមែន ។ ព្រះសម្ពុទ្ធ
ដ៏មានជោគជាម្ចាស់ទ្រង់និះដៀលថា ម្នាលពួកមោឃបុរស មិនសមចំបើ
ពួកអ្នកឯង ប្រញាប់វិស្សិកបិវរសម្រាប់ស្និតទឹកភ្លៀងមុនគេ ប្រញាប់ធ្វើ
ប្រើប្រាស់មុនគេ លុះសម្ពត្តវិស្សិកចាស់ត្រាត្រា ត្រឡប់ជាទំនា
ស្និតទឹកភ្លៀងដោយខ្លួនទេសោះ ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិន
នាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំជន
ទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំលឹកវត្តជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកប្បិសវ័ដងឡើងឲ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុកំណត់ដឹងថាខែមួយជាខាងចុងនៃគិម្ពរដូវ^(១) កប្បិស្សិក
សាដឹកបិវរ សម្រាប់ស្និតទឹកភ្លៀង ភិក្ខុកំណត់ដឹងថានៅកន្លះខែជាខាងចុង
នៃគិម្ពរដូវទៀត កប្បិធ្វើឲ្យស្រេចហើយប្រើប្រាស់ចុះ ។ បើមិនទាន់
ដល់ខែមួយជាខាងចុងនៃគិម្ពរដូវទេ ភិក្ខុវិស្សិកសាដឹកបិវរសម្រាប់ស្និតទឹក
ភ្លៀង នឹងមិនទាន់ដល់កន្លះខែជាខាងចុងគិម្ពរដូវទេ ភិក្ខុធ្វើឲ្យស្រេច
ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវពេញនិស្សគ្លីយបាចិត្តិយ ។

១ តាំងតែ ១ ពោរខែផល្គុនទៅដល់ថ្ងៃពេញបូណ៌មីខែអាសាឍ្ហ ហៅថា ខែមួយជាខាងចុង
គិម្ពរដូវ។ តាំងតែ ១ កើតខែអាសាឍ្ហទៅដល់ថ្ងៃពេញបូណ៌មីហៅថា កន្លះខែជាខាងចុងគិម្ពរដូវ។

និស្សត្តិយកណ្តោ បត្តវត្តស្ស ធម្មត្ថសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវដ្តោ

[១៤៦] មាសោ សេសោ តិម្ហានន្តិ តិក្ខុនា
វស្សីកសាដិកចីវំ បរិយេសតិ ធម្មត្ថន្តិ យេ មនុស្សា បុព្វេថិ
វស្សីកសាដិកចីវំ ទេន្តិ តេ ឧបសង្កម្មត្វា ឯវមស្ស
វចនីយា កាលោ វស្សីកសាដិកាយ សមយោ វស្សី-
កសាដិកាយ អនោថិ មនុស្សា វស្សីកសាដិកចីវំ
ទេន្តិតិ ។ ន វត្តត្វា ទេថ មេ វស្សីកសាដិកចីវំ
អាហរថ មេ វស្សីកសាដិកចីវំ បរិវេដ្ឋេ(១) មេ
វស្សីកសាដិកចីវំ ចេតាថេថ មេ វស្សីកសាដិក-
ចីវន្តិ ។ អឌ្ឍមាសោ សេសោ តិម្ហានន្តិ កត្វា
និវាសេតត្វន្តិ អឌ្ឍមាសេ សេសេ តិម្ហានេ កត្វា
និវាសេតត្វំ ។ ឌីវេន ចេ មាសោ សេសោ
តិម្ហានន្តិ អតិវកមាសេ សេសេ តិម្ហានេ វស្សីក-
សាដិកចីវំ បរិយេសតិ និស្សត្តិយំ ហោតិ(២) ។
ឌីវេនឌ្ឍមាសោ សេសោ តិម្ហានន្តិ អតិវកឌ្ឍមាសេ
សេសេ តិម្ហានេ កត្វា និវាសេតិ និស្សត្តិយំ ហោតិ

១ សព្វត្ថ បរិវេដ្ឋេថាតិ ទិស្សតិ ។ ២ សព្វត្ថ និស្សត្តិយំ បាចិវត្តិយត្តិ ទិស្សតិ ។

សំណួរនិយមន័យ បញ្ជីគ្រូ សំណួរទី ៤ សំណួរទី ១២

(១៤៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុកំណត់ដឹងថា ខែមួយជាខាងចុង ខែនិម្មរដូវ ត្រូវស្វែងរកសាដឹកចីវរសម្រាប់ឆ្នាំទឹកភ្លៀង មានអធិប្បាយ ថា អំពីដើមមកមនុស្សទាំងឡាយណា ធ្លាប់ប្រគេនសាដឹកចីវរសម្រាប់ ឆ្នាំទឹកភ្លៀង ពួកភិក្ខុគប្បីចូលទៅរកមនុស្សទាំងឡាយនោះហើយពោល យ៉ាងនេះថា ពេលនេះជាកាលនៃវស្សិកសាដឹក ពេលនេះជាសម័យនៃ វស្សិកសាដឹក សូម្បីពួកមនុស្សទៀតគេតែងប្រគេនសាដឹកចីវរសម្រាប់ ឆ្នាំទឹកភ្លៀងដែរ ។ ពួកភិក្ខុមិនត្រូវនិយាយថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យ សាដឹកចីវរសម្រាប់ឆ្នាំទឹកភ្លៀងដល់អាត្មា ចូរនាំយកសាដឹកចីវរសម្រាប់ ឆ្នាំទឹកភ្លៀងមកឲ្យអាត្មា ចូរផ្ទះបូរសាដឹកចីវរសម្រាប់ឆ្នាំទឹកភ្លៀងឲ្យអាត្មា ចូរទិញសាដឹកចីវរសម្រាប់ឆ្នាំទឹកភ្លៀងឲ្យអាត្មា ។ ពាក្យថា ភិក្ខុកំណត់ដឹង ថា នៅកន្លះខែជាខាងចុងនិម្មរដូវទៀត គប្បីធ្វើឲ្យស្រេចហើយប្រើប្រាស់ ចុះ គឺភិក្ខុគប្បីធ្វើឲ្យស្រេចហើយប្រើប្រាស់កន្លះខែជាខាងចុងនិម្មរដូវ ។ ពាក្យថា បើមិនទាន់ដល់ខែ ១ ជាខាងចុងនៃនិម្មរដូវទេ គឺថ្ងៃមុនពីមួយ ខែជាខាងចុងនិម្មរដូវ ភិក្ខុស្វែងរកសាដឹកចីវរសម្រាប់ឆ្នាំទឹកភ្លៀង ចីវរ នោះជានិស្សគ្គិយ ។ ពាក្យថា មិនទាន់ដល់កន្លះខែជាខាងចុងនិម្មរដូវ ទេ គឺថ្ងៃមុនពីកន្លះខែជាខាងចុងនិម្មរដូវ ភិក្ខុធ្វើស្រេចហើយប្រើប្រាស់

វិធីបិណ្ឌក មហាវិវត្តោ

និស្ស័យភិក្ខុ ក្រុមស្រី ក្រុមស្រី ក្រុមស្រី ក្រុមស្រី
ក ។ ឯវត្ត បន កិច្ចវេ ជិស្ស័យភិក្ខុ ។ បេ ។ ឥន្ទ
មេ កន្ល វស្ស័កសាដិកបិវ អតិវេកមាសេ សេសេ
កិម្មានេ បរិយេដ្ឋ អតិវេកឡមាសេ សេសេ កិម្មានេ
កត្វា និវត្ត^(១) និស្ស័យភិក្ខុ ឥមាហំ សង្ឃស្ស និស្ស័យ-
មិត្ត ។ បេ ។ ធនេយ្យតិ ។ បេ ។ ធនេយ្យន្តិ ។ បេ ។
អាយស្មតោ ធម្មិតិ ។

[១៤៧] អតិវេកមាសេ សេសេ កិម្មានេ អតិវេក-
សញ្ញា វស្ស័កសាដិកបិវ បរិយេសតិ និស្ស័យភិក្ខុ ចាចិត្ត-
យំ ។ អតិវេកមាសេ សេសេ កិម្មានេ វេមតិកោ
វស្ស័កសាដិកបិវ បរិយេសតិ និស្ស័យភិក្ខុ ចាចិត្តយំ ។
អតិវេកមាសេ សេសេ កិម្មានេ ឱនកសញ្ញា វស្ស័-
កសាដិកបិវ បរិយេសតិ និស្ស័យភិក្ខុ ចាចិត្តយំ ។
អតិវេកឡមាសេ សេសេ កិម្មានេ អតិវេកសញ្ញា
កត្វា និវត្តសេតិ និស្ស័យភិក្ខុ ចាចិត្តយំ ។ អតិវេ-
កឡមាសេ សេសេ កិម្មានេ វេមតិកោ កត្វា និវ-
សេតិ និស្ស័យភិក្ខុ ចាចិត្តយំ ។ អតិវេកឡមាសេ

១ ឧ ម. បរិទហិតំ ។

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

សម្គត់នោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវលះបង់ឲ្យស្រឡះដល់សង្ឃក៏បាន គណៈ
ក៏បាន បុគ្គលក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីលះបង់យ៉ាងនេះ
។ បេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន វស្សិកសាដឹកចីវររបស់ខ្ញុំនេះ ខ្ញុំស្វែង
រកបានមកក្នុងកាលមុនពីមួយខែជាខាងចុងគិម្រដូវ ធ្វើស្រែចហើយប្រើ
ប្រាស់ក្នុងកាលមុនពីកន្លះខែជាខាងចុងគិម្រដូវ សម្គត់នោះជានិស្សគ្គិយ
ខ្ញុំសូមលះបង់ឲ្យវស្សិកសាដឹកចីវរនេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ ពាក្យតពីនេះ
ទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ មែចីវរវគ្គ ។

(១៤៧) ខាងចុងគិម្រដូវនៅលើសមួយខែ ភិក្ខុសំគាល់ថាលើស
មែន ហើយស្វែងរកសាដឹកចីវរសម្រាប់ដូតទឹកភ្លៀង ត្រូវអាបត្តិនិស្សគ្គិយ
បាចិត្តិយ ។ ខាងចុងគិម្រដូវនៅលើសមួយខែ តែភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ហើយស្វែងរកវស្សិកសាដឹកចីវរ ត្រូវអាបត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ខាងចុង
គិម្រដូវនៅលើសមួយខែ ភិក្ខុសំគាល់ថានៅខ្វះ ហើយស្វែងរកវស្សិក-
សាដឹកចីវរ ត្រូវអាបត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ខាងចុងគិម្រដូវនៅលើស
កន្លះខែទៀត ភិក្ខុសំគាល់ថាលើសមែន ហើយធ្វើឲ្យស្រែចប្រើប្រាស់
ត្រូវអាបត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ខាងចុងគិម្រដូវនៅលើសកន្លះខែទៀត
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយធ្វើឲ្យស្រែចប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិ
និស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ខាងចុងគិម្រដូវនៅលើសកន្លះខែទៀត

១៨៣

និស្សត្តិយកណ្តោ បត្តវត្តស្ស បព្ពត្តសិក្ខបទស្ស អនាបត្តិវិហ

សេសេ ភិម្ហានេ ឡនកសញ្ញា កត្វា និវាសេតិ និស្ស-
ត្តិយំ មាតិភ្នំយំ ។ សុតិយា វស្ស័កសាដិកាយ
នក្តោ កាយំ ឌីវស្សាបេតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
ឡនកមាសេ សេសេ ភិម្ហានេ អតិវកសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ ឡនកមាសេ សេសេ ភិម្ហានេ វេម-
តិកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ឡនកមាសេ សេសេ
ភិម្ហានេ ឡនកសញ្ញា អនាបត្តិ ។ ឡនកឡមាសេ
សេសេ ភិម្ហានេ អតិវកសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
ឡនកឡមាសេ សេសេ ភិម្ហានេ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ ឡនកឡមាសេ សេសេ ភិម្ហានេ ឡនក-
សញ្ញា អនាបត្តិ ។

[១៤៨] អនាបត្តិ មាសោ សេសោ ភិម្ហានន្តិ
វស្ស័កសាដិកេបិវំ បរិយេសតិ អឡមាសោ សេសោ
ភិម្ហានន្តិ កត្វា និវាសេតិ ឡនកមាសោ សេសោ
ភិម្ហានន្តិ វស្ស័កសាដិកេបិវំ បរិយេសតិ ឡនកឡ-
មាសោ សេសោ ភិម្ហានន្តិ កត្វា និវាសេតិ បរិយេដ្ឋាយ

ធីស្សន្តិយកណ្ណ បត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ៤ វារះវេទិលមិនត្រូវអាបត្តិ

ភិក្ខុសំគាល់ថានៅខ្លះ ហើយធ្វើឲ្យស្រេចប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិនិស្សគ្គិយ បាចិត្តិយ ។ វស្សិកសាដឹកចីវរបស់ភិក្ខុមាន តែភិក្ខុស្រាគង្វតទឹកភ្លៀង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ខាងចុងគិម្ហរដូវនៅខ្លះមិនដល់មួយខែ ភិក្ខុសំគាល់ថា លើសទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ខាងចុងគិម្ហរដូវនៅខ្លះមិនដល់មួយខែ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ខាងចុងគិម្ហរដូវនៅខ្លះមិន ដល់មួយខែ ភិក្ខុសំគាល់ថានៅខ្លះមិនដល់មួយខែមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ខាងចុងគិម្ហរដូវនៅខ្លះមិនដល់កន្លះខែ ភិក្ខុសំគាល់ថាលើសទៅវិញ ត្រូវ អាបត្តិទុក្ខដ ។ ខាងចុងគិម្ហរដូវនៅខ្លះមិនដល់កន្លះខែ ភិក្ខុមានសេច- ក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ខាងចុងគិម្ហរដូវនៅខ្លះមិនដល់កន្លះខែ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនដល់កន្លះខែមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១៤៨) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលដឹងថា ខាងចុងគិម្ហរដូវនៅ សល់មួយខែ ហើយស្វែងរកសាដឹកចីវរសម្រាប់ឱ្យភិក្ខុភ្លៀង ដល់ភិក្ខុ ដែលដឹងថា ខាងចុងគិម្ហរដូវនៅសល់កន្លះខែទៀត ហើយធ្វើឲ្យស្រេចប្រើ ប្រាស់ ដល់ភិក្ខុដែលដឹងថា ខាងចុងគិម្ហរដូវនៅខ្លះមិនដល់មួយ ខែ ហើយស្វែងរកសាដឹកចីវរសម្រាប់ឱ្យភិក្ខុភ្លៀង ដល់ភិក្ខុដែល ដឹងថាខាងចុងគិម្ហរដូវនៅខ្លះមិនដល់កន្លះខែ ហើយធ្វើឲ្យស្រេចប្រើប្រាស់

១៨៥

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

វស្ស័កសាដិកាយ វស្ស័ ឧក្កឌ្ឍិយតិ ជីវត្តាយ វស្ស័-
កសាដិកាយ វស្ស័ ឧក្កឌ្ឍិយតិ លោវិត្វា ជិត្តិបិតតំ
សមយេ និវសេតតំ អច្ឆិទ្ធវីវស្ស ទដ្ឋិវស្ស អាច-
នាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

ធម្មសម្ពាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

ដល់ភិក្ខុដែលស្វែងរកវស្សិកសាដឹកចីវរបានស្រេចហើយ (ស្រាប់តែដឹងជា ខាងក្រោយថា) គេលើកខ្សែមួយជាខាងដើមនៃវស្សានរដូវ (ឆ្នាំមានខែ អធិកមាស) ដល់ភិក្ខុដែលស្ងៀកវស្សិកសាដឹកនោះហើយ (ទើបដឹងថា) គេលើកខ្សែមួយជាខាងដើមនៃវស្សានរដូវដល់ភិក្ខុដែលលាងវស្សិកសាដឹក ហើយដក្កល់ទុក ដល់ភិក្ខុដែលប្រើប្រាស់វស្សិកសាដឹកក្នុងកាលដ៏គួរ ដល់ភិក្ខុមានចីវរ^(១)ដែលចោរដណ្តើមយកទៅ ដល់ភិក្ខុមានចីវរពាត^(២) ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ^(៣) ដល់ភិក្ខុឆ្លត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើម បញ្ចតិ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

១ ពាក្យថា ចីវរក្នុងទីនេះសំដៅយកវស្សិកសាដឹកចីវរ បើចោរដណ្តើមយកសម្ភាររបស់ភិក្ខុ នោះទៅ ហើយភិក្ខុនោះងូតទឹកភ្លៀងដោយខ្លួនទេ មិនត្រូវអាបត្តិទុក្ខដិ ព្រោះស្រាតនិងងូតទឹក ភ្លៀង ។ ២ បើភិក្ខុមានចីវរដទៃ ៗ ក្រៅពីវស្សិកសាដឹកចីវរដែលបាត់ទៅនោះ នឹងស្ងៀកក្តី នឹង ស្ងែងរកក្តី គួរសម្ភារវស្សិកសាដឹក ក្នុងសម័យក្រៅពីពុទ្ធានុញ្ញាត មិនត្រូវអាបត្តិសិស្សត្តិយបាចិត្តិយ បើភិក្ខុមានវស្សិកសាដឹកចីវរបាត់វិញ ហើយស្រាតងូតទឹក មិនត្រូវអាបត្តិទុក្ខដិឡើយ ។ ៣ បើ ភិក្ខុស្ងៀកសម្ភារវស្សិកសាដឹកមានដទៃប្រើសង្កត់ទឹក ហើយមានចោរមកដណ្តើមយកទៅ ភិក្ខុ ស្រាតងូតទឹក មិនត្រូវអាបត្តិទុក្ខដិទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកចោរលួចយកសម្ភារដទៃ ក្រៅពីវស្សិក- សាដឹកចីវរដែលភិក្ខុមិនទាន់បានស្ងៀកហើយ បើភិក្ខុស្ងៀកសម្ភារវស្សិកសាដឹក ក្នុងសម័យក្រៅ ពីពុទ្ធានុញ្ញាត មិនត្រូវសិស្សត្តិយបាចិត្តិយទេ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទី

[១៤៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវានេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
ភាតុនោ សន្និវិហារិកំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឃហារុសោ
ជនបទចារិកំ បក្កមិស្សមាតិ ។ នាហំ ភន្តេ ក-
មិស្សមិ ទុព្វលចីវរោម្មតិ ។ ឃហារុសោ អហន្តេ ចីវរំ
ទស្សមីតិ វស្ស ចីវរំ អនាសិ ។ អស្សេសិ ខោ សោ
ភិក្ខុ ភកវា កិរ ជនបទចារិកំ បក្កមិស្សតីតិ ។
អថខោ វស្ស ភិក្ខុនោ ឯតទហោសិ ននាណាហំ អា-
យស្មតា ឧបនន្ទេន សក្យបុត្តេន សន្និ ជនបទចារិកំ
បក្កមិស្សមិ ភកវតា សន្និ ជនបទចារិកំ បក្ក-
មិស្សមិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឃហានាទិ អារុសោ ជនបទចា-
រិកំ បក្កមិស្សមាតិ ។ នាហំ ភន្តេ តយា សន្និ

សិក្ខាបទទី ៥

(១៤៧) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់ក្នុងវត្ត
ជេតវន ជាប់របស់អនាថបិណ្ឌិកមហាសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ
ឯង ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលជា
សិទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះថេរជាបដិថា នៃអារុសោ អ្នកចូរមកយើងនឹងចៀស
ទៅកាន់ចារិកក្នុងជនបទ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន
ខ្ញុំកុណា ទៅមិនបានទេ (ដ្បិត) ខ្ញុំកុណា មានចំរើនចាស់ត្រាត្រាហើយ ។
ឧបនន្ទភិក្ខុនិយាយថា មកចុះអារុសោ ខ្ញុំនឹងឲ្យចំរើនលោក ហើយបានឲ្យ
ចំរើនទៅភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះបានឮថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់នឹង
ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិកក្នុងជនបទ ។ ទើបភិក្ខុនោះត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
ឥឡូវនេះ អញមិនចៀសទៅកាន់ចារិកក្នុងជនបទ ជាមួយនឹងឧបនន្ទ
សក្យបុត្រដ៏មានអាយុទេ អញមុខជានឹងទៅកាន់ចារិកក្នុងជនបទជាមួយ
នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញ ។ លំដាប់នោះ ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មាន
អាយុនិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ឥឡូវនេះ អារុសោលោកចូរមក
យើងនឹងនាំគ្នាទៅកាន់ចារិកក្នុងជនបទ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា បពិត្រ
លោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំកុណា មិនទៅកាន់ចារិកក្នុងជនបទជាមួយនឹងលោកទេ

វិនយចំណែក មហាវិវត្តោ

ជនបទចារឹក បក្កមិស្សមិ ភកវតោ សន្និ ជនបទចា-
រឹក បក្កមិស្សមិ ។ យំបិ ត្យាហំ អាវុសោ ចំវំ អ-
នាសំ មយា សន្និ ជនបទចារឹក បក្កមិស្សមិ កុបិតោ
អនត្តមនោ ចំវំ អច្ឆន្ទំ ។ អថោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ
ឯតមត្តំ អាណាចេសំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយនំ ទិយនំ វិនាចេនំ កតំ ហំ នាម អាយស្មា
ឧបនន្តោ សក្យបុត្តោ ភិក្ខុស្ស សាមំ ចំវំ ទត្តា
កុបិតោ អនត្តមនោ អច្ឆន្ទិស្សមិ ។ អថោ តេ
ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាណាចេសំ ។ សច្ចំ កិវ ត្វ
ឧបនន្ត ភិក្ខុស្ស សាមំ ចំវំ ទត្តា កុបិតោ អនត្តមនោ
អច្ឆន្ទសីតិ(១) ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ វិករហំ ពុទ្ធា ភកវ
កតំ ហំ នាម ត្វ មោយបុរិស ភិក្ខុស្ស សាមំ ចំវំ
ទត្តា កុបិតោ អនត្តមនោ អច្ឆន្ទិស្សមិ នេតំ មោយបុ-
រិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា
ភិយ្យោការាយ ។ បេ ។ វេញ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ

១ ឧ.ម. អច្ឆន្ទិ ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

ខ្ញុំករុណា មុខជានឹងទៅកាន់ចារិកក្នុងជនបទ ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ
វិញ ។ ឧបនន្តខ្លាំងអន់ចិត្តហើយពោលថា ភារុសោ ខ្ញុំបានឲ្យចីវរណាដល់
លោក (ព្រោះ) លោកថានឹងទៅកាន់ចារិកជាមួយនឹងខ្ញុំ (ថាដូច្នោះហើយ)
ក៏ដណ្តើមយកចីវរមកវិញ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ទើបភិក្ខុទាំង
នោះពោលទោស គំរេងៀល បន្តបង្កប់ថា មិនទំនងសោះ ឧបនន្តសក្យ-
បុត្រដ៏មានអាយុឲ្យចីវរទៅភិក្ខុដោយខ្លួនឯងហើយ ត្រឡប់ជាខ្លាំងអន់ចិត្ត
ដណ្តើមយកមកវិញ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះនាំសេចក្តីនេះក្រាបទូល
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ឧបនន្ត ឮថាអ្នកឯងបានឲ្យចីវរទៅភិក្ខុដោយខ្លួនឯងហើយ ត្រឡប់ក្រោធ
ខ្លាំងអន់ចិត្តដណ្តើមយកពីគេមកវិញ មែនឬ ។ ឧបនន្តសក្យបុត្រក្រាបទូល
ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ទ្រង់យស
ជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រងៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស មិនសមបីបើអ្នកឯងបានឲ្យ
ចីវរទៅភិក្ខុដោយខ្លួនឯងហើយ ត្រឡប់ក្រោធខ្លាំងអន់ចិត្តដណ្តើមយកចីវរ
ពីគេមកវិញសោះ ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែននាំ
ឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំឲ្យជនទាំងឡាយ
ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតត្រជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

១៨៧

និស្សត្តិយកណ្តោ បន្តវត្តស្ស បញ្ចមសិក្ខាបទស្ស វិរដ្ឋោ

សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស
សាមំ ចីវរំ ទត្វា ក្យាបិតោ អនត្តមនោ អច្ឆិទ្ទេយ្យ វា
អច្ឆិទ្ទាបេយ្យ វា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[១៩០] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មំ អត្ថេ អនិប្បោតោ
ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុស្សតិ អញ្ញស្ស ភិក្ខុស្ស ។ សាមន្តិ
សយំ ទត្វា ។ ចីវរំ ឆាម ធន្ធិ ចីវរាទំ អញ្ញាតិ
ចីវរំ វិកប្បនុបកំ បច្ឆិមំ ។ ក្យាបិតោ អនត្តមនោតិ
អនភិរទ្ធោ អាហាតចិត្តោ ខិលជាតោ ។ អច្ឆិទ្ទេយ្យតិ
សយំ អច្ឆិទ្ធិតិ និស្សត្តិយំ ហោតិ^(១) ។ អច្ឆិទ្ទាបេយ្យតិ
អញ្ញំ អណ្តោបេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សក្កំ អណ្តោត្តោ
ពហុកំបិ អច្ឆិទ្ធិតិ និស្សត្តិយំ ហោតិ និស្សជ្ជិតតំ
សង្ឃស្ស វា គណស្ស វា បុគ្គលស្ស វា ។ ឯវត្តោ
បន ភិក្ខុវេ និស្សជ្ជិតតំ ។ បេ ។ ឥទំ បេ ភន្តេ ចីវរំ

១ សព្វត្ថ និស្សត្តិយំ បាចិត្តិយន្តិ ទិស្សតិ ។

និស្សត្តិយកណ្តុ ចក្កវិញ្ញាណ សិក្ខាបទទី ៥ វិវាទ

អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
ឲ្យចីវរដល់ភិក្ខុ (ដទៃ) ដោយខ្លួនឯងហើយ ខ្លួនអន់ចិត្តដណ្តើមយក (ចីវរ)
មកវិញក្តី ប្រើឲ្យគេដណ្តើមយកមកវិញក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ ។

(១៥០) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបាវជីកកណ្តុរួចហើយ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុ គឺដល់
ភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា ខ្លួនឯង គឺបានឲ្យទៅខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា
ចីវរនោះ បានដល់ចីវរ ៦ យ៉ាង ចីវរណាមួយ យ៉ាងតូចបំផុតល្មម
សម្រេចកិច្ចវិកប្បទាន ។ ពាក្យថា ខ្លួនអន់ចិត្ត គឺមិនត្រេកអរ មានចិត្ត
ក្លលក្លៅ រឹងរូស ។ ពាក្យថា ដណ្តើមយកមកវិញ គឺដណ្តើមយកមក
ដោយខ្លួនឯងវិញ ចីវរនោះជានិស្សត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើឲ្យគេដណ្តើម
យកមកវិញ គឺភិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃ (ឲ្យដណ្តើមយកមកវិញ) ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ទៅតែម្តងទេ អ្នកទទួលបង្គាប់ទៅដណ្តើមយកច្រើនដង
ចីវរទាំងនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុត្រូវលះបង់ដល់សង្ឃក៏បាន គណៈក៏បាន
បុគ្គលក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវលះបង់យ៉ាងនេះ ។ ប៉េ ។
ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ចីវររបស់ខ្ញុំនេះ ខ្ញុំបានឲ្យទៅភិក្ខុ (ដទៃ)

១៨៨

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កិក្ខុស្ស ្កាមំ ទត្ថា អច្ឆិទ្ធំ និស្សត្តិយំ ឥមាហំ
សង្ឃស្ស និស្សជ្ជាមិត្តំ ។ បេ ។ ទទេយ្យតិ ។ បេ ។
ទទេយ្យន្តិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មិត្តំ ។

[១៥០] ឧបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញំ ្កាមំ ចីវរំ
ទត្ថា ក្កបិតោ អនត្តមនោ អច្ឆិទ្ធតំ វា អច្ឆិទ្ធាបេតិ វា
និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ ឧបសម្បន្នេ វេមតិកោ ្កាមំ
ចីវរំ ទត្ថា ក្កបិតោ អនត្តមនោ អច្ឆិទ្ធតំ វា អច្ឆិទ្ធាបេតិ
វា និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ ឧបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្ន-
សញ្ញំ ្កាមំ ចីវរំ ទត្ថា ក្កបិតោ អនត្តមនោ អច្ឆិទ្ធតំ
វា អច្ឆិទ្ធាបេតិ វា និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អញ្ញ
បរិក្ការំ ទត្ថា ក្កបិតោ អនត្តមនោ អច្ឆិទ្ធតំ វា
អច្ឆិទ្ធាបេតិ វា អបតិ ទុក្កជស្ស ។ អនុបសម្បន្នស្ស
ចីវរំ វា អញ្ញ វា បរិក្ការំ ទត្ថា ក្កបិតោ អនត្តមនោ
អច្ឆិទ្ធតំ វា អច្ឆិទ្ធាបេតិ វា អបតិ ទុក្កជស្ស ។

វិន័យចំណែក មហាវិវាទ

ដោយខ្លួនឯងហើយ ខ្ញុំត្រឡប់ដណ្តើមយកមកវិញ ជានិស្សត្តិយ ខ្ញុំសូម
លះបង់ចំវារនេះដល់សង្ឃ ។ ពាក្យគំរើនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទទី ១ ក្នុងចំវារគ្គ ។

[១៥១] ភិក្ខុសំគាល់បុគ្គលដែលជាឧបសម្បទ្ឋ^(១) ថាឧបសម្បទ្ឋពិត
មែន ហើយឲ្យចំវារទៅដោយខ្លួនឯង ក៏ត្រឡប់ក្រោធខ័ងអន់ចិត្ត ដណ្តើម
យកវិញក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃដណ្តើមយកមកវិញក្តី ត្រូវអាចត្តិនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងបុគ្គលដែលជាឧបសម្បទ្ឋ ហើយ
ឲ្យចំវារទៅដោយខ្លួនឯង ក៏ត្រឡប់ជាក្រោធខ័ងអន់ចិត្ត ដណ្តើមយកមកខ្លួន
ឯងវិញក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃដណ្តើមមកវិញក្តី ត្រូវអាចត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុសំគាល់បុគ្គលដែលជាឧបសម្បទ្ឋ ថាអនុបសម្បទ្ឋ^(២) ទៅវិញហើយឲ្យចំ-
វារទៅដោយខ្លួនឯង ក៏ត្រឡប់ក្រោធខ័ងអន់ចិត្ត ដណ្តើមយកមកខ្លួនឯងវិញ
ក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃដណ្តើមយកមកវិញក្តី ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុឲ្យចំវារក្តី
បរិការដទៃក្តី ហើយ ត្រឡប់ក្រោធខ័ងអន់ចិត្ត ដណ្តើមយកមកខ្លួនឯង
វិញក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃដណ្តើមយកមកវិញក្តី ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុឲ្យចំវារក្តី
បរិការដទៃក្តី ទៅអនុបសម្បទ្ឋ ហើយក្រោធខ័ងអន់ចិត្ត ដណ្តើមយកមក
ខ្លួនឯងវិញក្តី ប្រើឲ្យអ្នកដទៃដណ្តើមយកមកវិញក្តី ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។

១ អ្នកដែលបានឧបសម្បទាដាក់ពូការវៈ ដោយត្រឹមត្រូវហើយ ហៅថា ឧបសម្បទ្ឋ ។ ២ បាន
ដល់បុគ្គលក្រៅពីវិក្ខុ មានសាមណេរជាដើម ។

១៨៧

និស្សត្តិយកណ្តោ បន្តវគ្គស្ស បញ្ចមសិក្ខាបទស្ស អនាបតិ

អនុបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញា អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។

អនុបសម្បន្នេ វេមតិកោ អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុ-

បសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញា អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។

[១៥២] អនាបតិ សោ វា ទេតិ កស្ស វា វិស្សា-

សញ្ញោ កល្យាតិ ឧម្មតកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ និម្ពិតំ ។

ឱស្សន្តិយកណ្តុ បន្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥ អត្ថបទ

ភិក្ខុសំគាល់អនុបសម្បទ្ធថា ជា អនុបសម្បទ្ធចៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងបុគ្គលដែលជាអនុបសម្បទ្ធត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

ភិក្ខុសំគាល់អនុបសម្បទ្ធថា អនុបសម្បទ្ធជិតមែន ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(១៥២) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលភិក្ខុអកទទួលចីវរនោះគេឱ្យ

ត្រឡប់មកវិញ ឬភិក្ខុដែលមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុអកទទួលចីវរ

នោះហើយកាន់យកមកវិញ ដល់ភិក្ខុដែលខូចចរិត ដល់ភិក្ខុដែលជាខាង

ដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទី

[១៥៣] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភកភា វជគហេ
វិហារតិ វេឡុវេន កលន្តកនិវាបេ ។ តេជ ខោ ថន
សមយេន ធាតុតិយា ភិក្ខុ ចីវរការសមយេ ពហុ
សុត្តំ វិញ្ញាបេសុំ ។ កតេបិ ចីវរ ពហុ សុត្តំ
អវសិដ្ឋំ ហោតិ ។ អថខោ ធាតុតិយានំ ភិក្ខុនំ
ឧតទហោសិ ហន្ត មយំ អាវុសោ អញ្ញំបិ សុត្តំ
វិញ្ញាបេត្វា តន្តវាយេហិ ចីវរំ វាយាបេមាតិ ។ អថខោ
ធាតុតិយា ភិក្ខុ អញ្ញំបិ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្វា តន្តវាយេហិ
ចីវរំ វាយាបេសុំ ។ វីតេបិ ចីវរ ពហុ សុត្តំ អវសិដ្ឋំ
ហោតិ ទុតិយម្បិ ខោ ធាតុតិយា ភិក្ខុ អញ្ញំបិ សុត្តំ
វិញ្ញាបេត្វា តន្តវាយេហិ ចីវរំ វាយាបេសុំ ។ វីតេបិ
ចីវរ ពហុ សុត្តំ អវសិដ្ឋំ ហោតិ ។ តតិយម្បិ
ខោ ធាតុតិយា ភិក្ខុ អញ្ញំបិ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្វា តន្តវាយេហិ
ចីវរំ វាយាបេសុំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ធីយន្តិ
វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម សមណា សក្យបុតិយា

សិក្ខាបទទី ៦

(១៥៣) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏ទ្រង់យស កាលឆង់ក្នុងវិហារ
រៀនជាភិក្ខុនិកាយស្ថាន ក្បែរក្រុងរាជគ្រិះ ។ ត្រាទោះឯង ពួក
ឆត្វគ្រិយភិក្ខុបានសូមអម្បោះមកជាច្រើន ក្នុងសម័យធ្វើចីវរកម្ម ។ លុះធ្វើ
ចីវរសម្រេចហើយ មានអម្បោះសេសសល់ជាច្រើន ។ ទើបពួកឆត្វគ្រិយ
ភិក្ខុបានជំនុំគ្នាដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោ បើដូច្នោះ មានតែពួកយើងនឹង
សូមអម្បោះដទៃ មកថែមទៀត ហើយឲ្យពួកជាងដម្បាញត្បាញចីវរ ។
លំដាប់នោះ ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុទៅសូមអម្បោះឯទៀតមក ហើយក៏ឲ្យជាង
ដម្បាញត្បាញចីវរ ។ កាលត្បាញចីវររួចហើយ អម្បោះនៅសេសសល
ជាច្រើន ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុក៏ទៅសូមអម្បោះដទៃ ៗ មកថែមទៀត ហើយ
ឲ្យពួកជាងដម្បាញត្បាញចីវរជាគំរប់ពីរដង ។ កាលគត្បាញរួចហើយ
អម្បោះនៅសល់ជាច្រើន ។ ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុទៅសូមអម្បោះដទៃ ៗ មក
ថែមទៀត ហើយឲ្យពួកជាងដម្បាញត្បាញចីវរជាគំរប់បីដង ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកសមណៈធា
កូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ មិនសមនឹងទៅសូមអម្បោះមកដោយខ្លួនឯង

១៧១

ធីស្សត្តិយកណ្តោ បត្តវត្តស្ស ធម្មិសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

សាមំ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្តា តន្តវាយេហិ ចីវរំ វាយាបេស្ស
ន្តិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សនំ
ឧជ្ឈាយន្តានំ ធីយន្តានំ វិញ្ញាបេត្តានំ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ធីយន្តិ វិញ្ញាបេត្តិ
កងំ ហិ ឆាម ធាតុកិយា ភិក្ខុ សាមំ សុត្តំ
វិញ្ញាបេត្តា តន្តវាយេហិ ចីវរំ វាយាបេស្សន្តិ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមន្តំ អាហារេសុំ ។
សច្ចំ តេវ តម្រេ ភិក្ខុវេ សាមំ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្តា
តន្តវាយេហិ ចីវរំ វាយាបេដាតិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។
វិគរហិ តុន្តា ភគវា កងំ ហិ ឆាម តម្រេ មោយបុរិសា
សាមំ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្តា តន្តវាយេហិ ចីវរំ វាយាបេស្ស
នេតិ មោយបុរិសា អប្បសន្តានំ វា បសាធាយ
បសន្តានំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្ស បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សំក្កាបនំ ឧទ្ទិសេយ្យេ យោ បន
ភិក្ខុ សាមំ សុត្តំ វិញ្ញាបេត្តា តន្តវាយេហិ ចីវរំ
វាយាបេយ្យ និស្សតិយំ ចាចិតិយន្តិ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ បត្តវគ្គ សិទ្ធិបទទី ៦ បញ្ញត្តិ

ហើយឲ្យពួកជាន់ដម្បាញត្បាញចំវែឲ្យសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួក
មនុស្សទាំងនោះពោលទោស គិះដៀល បន្តបង្កាប់(ដូច្នោះ)ហើយ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោល
ទោស គិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុប៉ិនសមបើទង់ទៅសូម
អម្បោះមកដោយខ្លួនឯង ហើយឲ្យពួកជាន់ដម្បាញត្បាញចំវែឲ្យ(ដូច្នោះ)
សោះ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះនាំសេចក្តីនុះក្រាបទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកអ្នក
ឯងទៅសូមអម្បោះមកនឹងខ្លួនឯង ហើយឲ្យពួកជាន់ដម្បាញត្បាញចំវែឲ្យ
ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ការ
នោះពិតមែន ។ ព្រះសម្តេចដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គិះដៀលថា ម្ចាស់
មោឃបុរស ពួកអ្នកឯង មិនសមបើហ៊ានទៅសូមអម្បោះមកនឹងខ្លួនឯង
ហើយឲ្យពួកជាន់ដម្បាញត្បាញចំវែឲ្យ(ដូច្នោះ)សោះ ម្ចាស់មោឃបុរស
អំពើដែលអ្នកធ្វើមកនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លា នឹងមិននាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យនឹងវត់តជ្រះថ្លាឡើងទេ
។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាប
ះនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយសូមអម្បោះមកដោយខ្លួនឯង ហើយឲ្យពួក
ជាន់ដម្បាញត្បាញចំវែឲ្យ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

១៧២

វិសយបិដកេ មហាវិកត្តោ

[១៥៤] យោ បនាតិ យោ យានិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អនិប្បតោ ភិក្ខុ-
តិ ។ សាមន្តិ សយំ វិញ្ញាបេត្វា ។ សុតំ នាម ធន
សុត្តានំ ខោបំ តត្ថស្មីកំ កោសេយ្យំ កម្មលំ
សាលំ កម្ពំ ។ តន្តវាយេហិតំ បេសការកេហិ វាយា-
បេតិ បយោតេ ទុក្កដំ ។ បដិណកេន ទិស្សតិយំ
ហោតិ និស្សន្តិតតំ សង្ឃស្ស វា តណស្ស វា បុត្ត-
លស្ស វា ។ ឯវញ្ច បទ ភិក្ខុវេ និស្សន្តិតតំ ។ បេ ។
ឥទំ បេ កន្តេ បិវំ សាមំ សុតំ វិញ្ញាបេត្វា តន្តវាយេហិ
វាយាបិតំ និស្សតិយំ ឥមាហំ សង្ឃស្ស និស្សន្តិតតិ
។ បេ ។ ទទេយ្យតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យន្តិ ។ បេ ។
អាយស្មតោ ទម្ពីតិ ។

[១៥៥] វាយាបិតេ វាយាបិតសញ្ញំ និស្សតិយំ
នា បិតិយំ ។ វាយាបិតេ វេមតិកោ និស្សតិយំ

វិធម្មបិដក មហាវិវាដ្ឋ

(១៥៤) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទ ទី ១ នៃបាពជីកកណ្តុងនោះ ។ ពាក្យថា ដោយខ្លួនឯង
គឺសូមបកខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា អម្បោះ បានដល់អម្បោះ ៦ យ៉ាង គឺ
អម្បោះដែលកើតពីសម្បកលេយ៍ ១ អម្បោះដែលកើតពីកប្បាស ១ ស្ម័ត្រ ១
អម្បោះដែលកើតពីពេមសត្វ ១ អម្បោះដែលកើតពីវិធា ១ អម្បោះកើត
ពីកង្កី (គឺយករបស់ខាងដើមទាំង ៥ មកធ្វើជាអម្បោះ) ១ ។ ពាក្យថា
ឲ្យពួកជាន់ដម្បាញត្បាញ គឺប្រើពួកជាន់ដម្បាញឲ្យត្បាញ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដតាមប្រយោគ ។ ចីវរនោះ ជាវិស្សគ្គិយក្នុងខណៈដែលបានមក
ភិក្ខុគប្បីលះបង់ដល់សង្ឃក៏បាន គណៈក៏បាន បុគ្គលក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បីលះបង់យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចម្រើន ចីវររបស់ខ្ញុំនេះ ខ្ញុំបានសូមអម្បោះបកដោយខ្លួនឯង ហើយឲ្យពួក
ជាន់ដម្បាញត្បាញ ចីវរនេះជាវិស្សគ្គិយ ខ្ញុំសូមលះបង់ចីវរនេះដល់
សង្ឃ ។ ពាក្យតពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃចីវរវគ្គ ។

(១៥៥) ភិក្ខុសំគាល់ចីវរដែលឲ្យគេត្បាញរួចហើយថា ឲ្យគេ
ត្បាញរួចហើយពិតមែន ត្រូវអាបត្តិវិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ឃឹមក្នុងចីវរដែលឲ្យគេត្បាញរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិវិស្សគ្គិយ

១៧៧

សិស្សជ្ជិយកល្យោ បន្តវគ្គស្ស ធម្មសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិ

នាចិត្តិយំ ។ វាយាបិទេ អវាយាចិតសញ្ញី ធិស្សត្តិយំ

នាចិត្តិយំ ។ អវាយាបិទេ វាយាចិតសញ្ញី អាបត្តិ

ទុក្ខជស្ស ។ អវាយាបិទេ វេចទិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អវាយាបិទេ អវាយាចិតសញ្ញី អនាបត្តិ ។

[១៥៦] អនាបត្តិ ចីវំ សិទ្ធិតំ អាហោតេ កា-

យពន្ធនេ អសពន្ធកេ បត្តត្តិកាយ បរិស្សវន្ត

ញាតកាជំ បវរិតាជំ អញស្សត្តាយ អត្តនោ ធនេន

ទុក្ខត្តស្ស អាទិកម្មត្តស្សតិ ។

ធម្មសិក្ខាបទំ ធិដ្ឋិតំ ។

ធម្មសូត្តិយកណ្ណ បញ្ជីក្តី សិក្ខាបទទី ៦ វារៈដែលកិច្ចមិនត្រូវអាចត្តិ

បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសំគាល់ចីវរដែលឲ្យគេត្បាញរួចហើយថា មិនមែនចីវរ
ដែលឲ្យគេត្បាញទេ ត្រូវអាចត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសំគាល់ចីវរ
ដែលមិនមែនឲ្យគេត្បាញថា ចីវរដែលឲ្យគេត្បាញហើយ ត្រូវអាចត្តិ
ទុកដ ។ មិនមែនចីវរដែលឲ្យគេត្បាញទេ តែភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ត្រូវអាចត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុសំគាល់ចីវរដែលមិនមែនឲ្យគេត្បាញថា មិនមែន
ចីវរដែលឲ្យគេត្បាញពិតមែន មិនត្រូវអាចត្តិឡើយ ។

(១៥៦) រាបត្តិបិនបានដល់ភិក្ខុដែលសូមអម្បោះបកដើម្បីដេរចីវរ
ដើម្បីធ្វើសម្ពត់កាយោគ ដើម្បីធ្វើវត្ថុពន្លឺចង្កេះ ដើម្បីធ្វើយោគបាត្រ
ដើម្បីធ្វើស្លាកបាត្រ ដើម្បីធ្វើសម្ពត់ត្រងទឹក ដល់ភិក្ខុដែលសូមអម្បោះ
អំពីពួកញាតិ ដល់ភិក្ខុដែលសូមអម្បោះពីពួកជនដែលបានបរវារណាទុក
ដល់ភិក្ខុដែលសូមអម្បោះដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុដទៃ ដល់ភិក្ខុដែល
បានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ដល់ភិក្ខុដែលខូចចរិត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើម
បញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្វមសិក្ខាបទី

[១៥៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវានេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ បុរិសោ បវាសំ
គច្ឆន្តោ បជាបតី ឯតទរោច សុត្តំ ជារយំត្វា អម្ម-
កស្ស តន្តវាយស្ស ទេហិ ចីវរំ វាយាបេត្វា និក្ខិ-
បាហិ^(១) អាគតោ អយ្យំ ឧបនន្តំ ចីវរេន អច្ឆានេស្ស-
មីតិ ។ អស្សោសិ ខោ អញ្ញតរោ បិណ្ឌិចារិកា
កិក្ខុ តស្ស បុរិសស្ស ឥមំ វាចំ កាសមានស្ស ។
អថខោ សោ កិក្ខុ យេនាយស្សា ឧបនន្តោ សក្យបុត្តា
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យ-
បុត្តំ ឯតទរោច មហាបុត្តោសិ ត្ថំ អារុសោ ឧបនន្ត
អម្មកស្មំ ឡិកាសេ អញ្ញតរោ បុរិសោ បវាសំ គច្ឆន្តោ
បជាបតី ឯតទរោច សុត្តំ ជារយំត្វា អម្មកស្ស តន្តវា-
យស្ស ទេហិ ចីវរំ វាយាបេត្វា និក្ខិបាហិ អាគតោ
អយ្យំ ឧបនន្តំ ចីវរេន អច្ឆានេស្សមីតិ ។ អត្តារុសោ

១ ឧ ម. និក្ខិប ។

សិក្ខាបទទី ៧

(១៥៧) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់គង់
នៅវត្តជេតវន ជារបស់អនាថបិណ្ឌិកមហាសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។
គ្រានោះឯង មានបុរសម្នាក់ កាលចេញទៅកាន់និកសស្ថាន បាន
និយាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធថា ចូរនាងថ្នង់អម្បោះយកទៅឲ្យជាន់ដម្បាញ
ឯណោះ ហើយប្រាប់ឲ្យគេត្បាញចីវរទុកទៅ ចាំអញត្រឡប់មកវិញ
នឹងប្រគេនចីវរ (នោះ) ឲ្យព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់គ្រង ។ ភិក្ខុមួយរូបជា
អ្នកកាន់បិណ្ឌចារិកវត្ត បានឮពាក្យដែលបុរសនោះនិយាយហើយ ។
លើភិក្ខុនោះចូលទៅរកឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ លុះដល់ហើយបាន
និយាយពាក្យនេះនឹងឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អាវុសោឧប-
នន្ទ លោកជាអ្នកមានបុណ្យធំ ព្រោះបុរសម្នាក់នៅទីឯណោះ កាល
គាត់ចេញទៅកាន់និកសស្ថាន បាននិយាយនឹងប្រពន្ធគាត់ថា ចូរនាង
ថ្នង់អម្បោះ(សម្រាប់ត្បាញចីវរ) ហើយយកទៅឲ្យជាន់ដម្បាញឯណោះ
ឲ្យគេត្បាញចីវរទុកឲ្យ (អញ) ចាំអញត្រឡប់មកវិញនឹងប្រគេនចីវរឲ្យព្រះ
ឧបនន្ទជាម្ចាស់គ្រង ។ ឧបនន្ទដ៏មានអាយុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ

១៧៥

និស្សត្តិយកល្ហោ បត្តវិទ្ធស្ស វស្សបសិទ្ធិបទស្ស និទានំ

មំ សោ ឧបដ្ឋាកោតិ ។ សោមំ ខោ តន្តវាយោ
អាយស្មតោ ឧបនន្ទស្ស សក្យបុត្តស្ស ឧបដ្ឋាកោ
ហោតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
យេន សោ តន្តវាយោ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា
តំ តន្តវាយំ ឯតទកោច ឥទំ ខោ អារុសោ បិវំ មំ
ឧទ្ទិស្ស វិយតិ អាយតញ្ច ករោហិ វិត្តតញ្ច អប្បិតញ្ច
សុវិតញ្ច សុប្បវាយិតញ្ច សុវិលេខិតញ្ច សុវិតច្ឆិតញ្ច
ករោហិតិ ។ ឯតេ ខោ មេ កន្តេ សុតំ ជារយិត្វា
អទំសុ ឥមិនា សុត្តេន បិវំ វិនាហិតិ ន កន្តេ
សក្កា អាយតំ វា វិត្តតំ វា អប្បិតំ វា កោតុ
សក្កា ម ខោ កន្តេ សុវិតញ្ច សុប្បវាយិតញ្ច
សុវិលេខិតញ្ច សុវិតច្ឆិតញ្ច កាតន្តិ ។ ឥដ្ឋត្ថំ អារុសោ
អាយតញ្ច ករោហិ វិត្តតញ្ច អប្បិតញ្ច ម តេន
សុត្តេន បដិពន្ធិ ករិស្សតិ ។ អថខោ សោ តន្ត-
វាយោ យថាអាកតំ សុតំ តន្តេ ឧបនេត្វា យេន
សា ឥត្តំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា តំ ឥត្តំ
ឯតទកោច សុត្តេន អយ្យ អត្តោតិ ។ នន្ទ ត្ថំ

គំនូសធម្មបទ បញ្ចវគ្គ សំបុត្រទី ៧ និទាន

ការនោះពិតមែនហើយ ព្រោះបុរសនោះជាញាមមុបង្ហាតរបស់ខ្ញុំ ។
ឯជាងដម្បញ្ញនោះជាញាមមុបង្ហាតរបស់ទុបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ
មែន ។ លំដាប់នោះ ទុបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ចូលទៅក
ជាងដម្បញ្ញនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងជាង
ដម្បញ្ញនោះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ ចីវរនេះគេត្បាញចំពោះអាត្មា
អ្នកចូរធ្វើឲ្យវែង ឲ្យទូលាយ ឲ្យវែងឆ្ងាយ ត្បាញឲ្យស្មើល្អ រឹតដ៏បាញ
ឲ្យតឹង ក្នុងឲ្យល្អ សិតឲ្យស្អាត ។ ជាងដម្បញ្ញឆ្លើយថា បតិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន គេថ្មីនិមម្បន្តទាំងនេះមកឲ្យខ្ញុំកុណា ថា អ្នកឯង
ចូរត្បាញចីវរដោយអម្បន្តនេះ បតិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ខ្ញុំកុណា
មិនអាចធ្វើឲ្យវែង ឲ្យទូលាយ ឲ្យវែងឆ្ងាយទេ បតិត្រលោកម្ចាស់
ប៉ុន្តែខ្ញុំកុណា អាចត្បាញឲ្យស្មើល្អ រឹតដ៏បាញឲ្យតឹង ក្នុងឲ្យល្អ សិត
ឲ្យស្អាតបាន ។ ទុបនន្ទដ៏មានអាយុពោលថា ល្ហើយចុះ ម្ចាស់អ្នក
ដ៏មានអាយុ អ្នកចូរធ្វើឲ្យវែង ឲ្យទូលាយ ឲ្យវែងឆ្ងាយចុះ អម្បន្តនោះ
មិនខ្វះទេ ។ លំដាប់នោះ ជាងដម្បញ្ញនោះបញ្ចូលអម្បន្តវែងលបបានមក
ទាំងប៉ុន្មានទៅក្នុងដម្បញ្ញអស់ហើយ ទើបចូលទៅក្រសែនោះ លុះចូល
ទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា នែនាងដ៏ចំរើន ឥឡូវ
ត្រូវការអម្បន្ត (ថែមទៀត) ។ នាងនោះត្រឡប់សួរថា នែអ្នក

១៧៦

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អយ្យេ^(១) បយោ វុត្តោ ឥមិនា សុត្តេន ចីវរំ វិវាហិតំ ។
សទ្ធាហំ អយ្យេ តយោ វុត្តោ ឥមិនា សុត្តេន ចីវរំ
វិវាហិតំ អមិច មំ អយ្យោ ឧបនន្ទោ ឃីមាហា ឥឡ្ហំ ត្ថំ
អាវុសោ អាយនណ្ណំ ករោហំ វិត្តតណ្ណំ អប្ប័តណ្ណំ
ន តេន សុត្តេន បដិពទ្ធិំ ករិស្សតិភិ ។ អថទោ
សា ឥត្ថិ យត្តកញ្ញាវ សុត្តំ បឋមំ អនាសិ តត្តកំ
បញ្ញា អនាសិ ។ ររស្សោសិ ទោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ
សក្យបុត្តោ សោ កិវ បុរិសោ បវាសតោ អាគតោភិ ។
អថទោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ យេន តស្ស
បុរិសស្ស ទិវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្ត
អាសនេ ទិសីទិ ។ អថទោ សោ បុរិសោ យេនាយស្មា
ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
អាយស្មន្តំ ឧបនន្តំ សក្យបុត្តំ អភិវាទេត្វា ឃីកមន្តំ
ទិសីទិ ។ ឃីកមន្តំ ទិសីន្ទោ ទោ សោ បុរិសោ
ចជារតី ឃីកមន្តោ វាយាបិទំ^(២) ចីវរន្តំ ។ អាម
អយ្យេ វាយាបិទំ^(៣) ចីវរន្តំ ។ អាហារ អយ្យេ ឧបនន្តំ

១ ឧ.ម. វ. បញ្ញ. ។ ២-៣ ឧ.ម. វិ. វិ. ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

ខ្ញុំបានប្រាប់អ្នកហើយថា អ្នកចូរគ្បាញចីវរដោយអម្បោះប៉ុណ្ណោះឲ្យគ្រាន់ ។
ជាងដម្បាញឆ្លើយថា វិននាងដំបំរើន ទាន់បានប្រាប់ខ្ញុំថា អ្នកចូរគ្បាញ
ចីវរដោយអម្បោះប៉ុណ្ណោះក៏ពិតមែនហើយ តែព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់លោក
និយាយយ៉ាងនេះនឹងខ្ញុំថា ឃើញចុះ ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកចូរធ្វើ
ឲ្យវែង ឲ្យទូលាយ ឲ្យវណ្ណនល្អ អម្បោះនោះមិនខ្លះទេ ។ ស្រីនោះក៏ឲ្យ
អម្បោះទៅជាងដម្បាញក្នុងជាន់ក្រោយនេះ ប្រហែលអម្បោះដែលបានឲ្យ
ជាន់មុនដែរ ។ ឯឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុបានដំណឹងថា បុរសនោះ
ត្រឡប់មកពីនិវាសស្ថានហើយ ។ ឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុចូល
ទៅកាន់លំនៅរបស់បុរសនោះ លុះចូលទៅហើយក៏អង្គុយលើភាសនៈ
ដែលគេចាត់ចែងស្រាប់ ។ ឯបុរសនោះក៏ចូលទៅក៏ឧបនន្ទសក្យបុត្រ
ដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំឧបនន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ
ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះបុរសនោះអង្គុយស្រួលបួលហើយ
ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធថា ទាន់ឯងបានឲ្យជាងដម្បាញគ្បាញចីវររួច
ហើយឬ ។ ប្រពន្ធឆ្លើយថា ប៉ានៈ អ្នកជាម្ចាស់ ខ្ញុំបានឲ្យគ្បាញចីវររួច
ហើយ ។ ប្តីទារកថា ចូរនាងយកមក អញនឹងប្រគេនចីវរឲ្យព្រះឧបនន្ទ

១៧៧

ខ័ស្សន្តិយកណ្តោ បន្តវគ្គស្ស សត្តមសិក្ខាបទស្ស និទានំ

ចីវរេន អន្តារទេស្សន្តិយតិ ។ អថទោ សា ឥន្ទ្រំ តំ
ចីវរំ ធិបារិត្តា សាបិកុស្ស ទត្តា ឯតមត្តំ អាពោចេសិ ។
អថទោ សោ បុរិសោ អាយស្សតោ ទុបនន្តស្ស
សក្យបុត្តស្ស តំ ចីវរំ ទត្តា ទុជ្ឈាយនិ ទិយនិ
វិទាចេតិ មហិទ្ធា ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា
អសន្តដ្ឋា នយិបេ សុករា ចីវរេន អន្តារទេតុ កថំ
ហិ នាម អាយ្យោ ទុបនន្តោ មយា បុព្វេ អប្បវារិតោ
កន្តវាយេ^(៦) ទុបសន្តិយិត្តា ចីវរេ វិកប្បំ អាបជ្ជិស្សនីតិ ។
អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ តស្ស បុរិសស្ស ទុជ្ឈាយនិស្ស
ទិយន្តស្ស វិទាចេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា
។ បេ ។ តេ ទុជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិទាចេន្តំ កថំ ហិ នាម
អាយស្សា ទុបនន្តោ សក្យបុត្តោ បុព្វេ អប្បវារិតោ
កហាមតិកស្ស កន្តវាយេ ទុបសន្តិយិត្តា ចីវរេ វិកប្បំ
អាបជ្ជិស្សនីតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាពោចេសុំ ។ សច្ចំ តិរ ត្វំ ទុបនន្ត បុព្វេ អប្បវារិតោ
កហាមតិកស្ស កន្តវាយេ ទុបសន្តិយិត្តា ចីវរេ វិកប្បំ

១១ ម. ពេលបតីកស្ស កន្តវាយេ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ បន្តវគ្គ សិក្សាបទទី ៧ និពាណ

ជាម្ចាស់គ្រង ។ លំដាប់នោះ ស្រីនោះបាននាំយកចីវរនោះទៅឱ្យស្វាមី
ហើយក៏ប្រាប់សេចក្តីនុះឱ្យដឹង ។ ទើបបុរសនោះប្រគេនចីវរនោះដល់
ឧបនន្ទសក្យបុត្រីដ៏មានអាយុ ហើយក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះ
បង្កាប់ថា ពួកសមណៈដាក់ូនទៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រតាំងនេះ ជាអ្នក
ប្រាថ្នាច្រើន មិនសន្តោស យើងមិនងាយនឹងឱ្យសមណៈពួកនេះស្រៀក
ដណ្តប់ចីវរបានទេ អញមិនបានបរវារណា ព្រះឧបនន្ទជាម្ចាស់មកពីមុនទេ
មិនសមបើនឹងហ៊ានចូលទៅកេត្តកជាងដម្បាញ ហើយដល់នូវកិរិយាកំណត់
ក្នុងចីវរ (គឺរកគន់ចង់បានហ្នូសហេតុ) ។ ភិក្ខុតាំងឡាយបានឮបុរសនោះ
ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណា មាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ រេ ។ ភិក្ខុតាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្កាប់ថា ឧបនន្ទសក្យបុត្រីដ៏មានអាយុ គេមិនបានបរវារណាមក
ពីមុនសោះ មិនសមបើនឹងហ៊ានចូលទៅកេត្តកជាងដម្បាញរបស់គហបតិ
ហើយដល់នូវកិរិយាកំណត់ក្នុងចីវរ (គឺរកគន់ចង់បានហ្នូសហេតុ) ។
លំដាប់នោះ ភិក្ខុតាំងនោះនាំសេចក្តីនុះក្រាបទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ជាម្ចាស់ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ឧបនន្ទ គេថាអ្នកឯង ជនជាម្ចាស់ចីវរគេ
មិនបានបរវារណាមកពីមុនសោះ ហ៊ានចូលទៅកេត្តកជាងដម្បាញរបស់
គហបតិ ហើយដល់នូវកិរិយាកំណត់ក្នុងចីវរ (គឺរកគន់ចង់បានហ្នូសហេតុ)

១៧៨

វិសេយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អាបជ្ជសីតិ^(១) ។ សប្បំ កកវាតិ ។ ញាតតោ តេ ឧបនន្ទ
អញ្ញាតតោតិ ។ អញ្ញាតតោ កកវាតិ ។ អញ្ញាតតោ
មោយបុរិស អញ្ញាតតស្ស ន លាណតិ បដ្ឋិបំ វា
អប្បដ្ឋិបំ វា សន្តំ វា អសន្តំ វា តតុ ឆាប ត្ថំ
មោយបុរិស បុព្វេ អប្បវារិតោ អញ្ញាតតស្ស គហបតិ-
តស្ស តន្តវាយេ ឧបសន្តមិត្តា បីវេ វិតវ្យំ អាបជ្ជស្សសិ
នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ
វា ភិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។ ឃវេត្ថ បន ភិត្តវេ ឥបំ
សិក្ខាបទំ ឧដ្ឋិសេយ្យាប ភិត្តុំ បលេ ឧដ្ឋិស្ស អញ្ញាត-
តោ គហបតិ វា គហបតានី វា តន្តវាយេហិ បីវេ
វាយាបេយ្យ ។ តត្រ ថេ សោ ភិត្តុ បុព្វេ អប្បវារិតោ
តន្តវាយេ ឧបសន្តមិត្តា បីវេ វិតវ្យំ អាបជ្ជេយ្យ

១ ឧ. ម. អាបជ្ជិតិ ។

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

ពិតមែនឬ ។ ឧបនន្ទក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាជ្រាស ការ
នោះពិតមែន ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា នៃឧបនន្ទ បុរសនោះជា
ញាតិរបស់អ្នកឯង ឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ ឧបនន្ទក្រាបទូលថា
បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ បុរសនោះមិនមែនជាញាតិទេ ។
ម្ចាស់មោឃបុរស បុគ្គលមិនមែនជាញាតិតែងមិនទទួលដឹងនូវការសមគួរ
នឹងមិនសមគួរ ការល្អិតល្អនឹងមិនល្អិតល្អ របស់បុគ្គលដែលមិនមែនជា
ញាតិទេ នៃមោឃបុរស ក្នុងរឿងចីវរនោះ (បើ) ម្ចាស់ចីវរគេមិនបានបក់រ-
ណាមកពីដើមទេ អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហ៊ានចូលទៅរកពួកជាន់ដម្បាញ
របស់គហបតីដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយដល់នូវកិរិយាកំណត់ក្នុងចីវរ
(គឺរឹតនឹងបានល្អឲ្យហួសហេតុដូច្នោះសោះ) នៃមោឃបុរស អំពើដែល
អ្នកឯងធ្វើមកនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
ជ្រះថ្លា នឹងមិនមែននាំឲ្យជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរើតែតែ
ជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា គហបតី (គឺបុរសជាម្ចាស់ផ្ទះ) ក្តី
គហបតានី (គឺស្រីជាម្ចាស់ផ្ទះ) ក្តី ដែលមិនមែនជាញាតិ ឲ្យជាន់ដម្បាញ
ត្បាញចីវរចំពោះភិក្ខុណាមួយ ។ បើភិក្ខុនោះ ដែលអ្នកម្ចាស់ចីវរគេមិន
បានបក់រណាមកពីមុនក្នុងរឿងចីវរនោះ អាចហ៊ានចូលទៅរកជាន់ដម្បាញ

១៧៧

និស្សត្តិយកណ្តោ បញ្ញវគ្គស្ស សត្តមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិរាដ្ឋោ

ឥទ្ធិ ខោ អាវុសោ បីវំ បំ ទុទ្ធិស្ស វីយតិ អា យេតព្វា
តតោ ឥ វិត្តតព្វា អប្បតព្វា សុវិតព្វា សុប្បវាយិតព្វា
សុវិលេខិតព្វា សុវិតច្ឆិតព្វា តតោ ឥ អប្បវនាប
មយម្បិ អា យេ ឥន្ទានំ តិព្វំ បន្តំ អនុបទដ្ឋេយ្យោ វា វា វា
ឯវព្វា សោ វិកុំ វត្តា តិព្វំ បន្តំ អនុបទដ្ឋេយ្យោ^(១)
អនុមសោ បិណ្ណាចារិតមត្តម្បិ និស្សត្តិយំ វា បិណ្ណិយន្តិ ។

(១៧៨) វិកុំ បនេវ ទុទ្ធិស្សាតិ វិកុំ ឥន្ទានុយ
វិកុំ អាប្បណំ តតោ វិកុំ អញ្ញាទេតុកាមោ ។
អញ្ញាតកោ នាម វា វា វា បិណ្ណិយោ វា យាវ
សត្តោ បិណ្ណមហាយុតា អសម្ពុទ្ធា ។ តតោ វា វា
នាម យោ កោចិ អតាវំ អញ្ញាវសតិ ។ តតោ វា វា
នាម យោ កោចិ អតាវំ អញ្ញាវសតិ ។ តតោ វា វា យេ វា វា
បេសកាបហិ ។ បីវំ នាម ធម្មំ បីវា ធម្មំ អញ្ញាវ
បីវំ វិកុំ បនេវ បន្តំ ។ វា យោ បេយ្យាតិ វិណាបេតិ ។

១ អនុប្បទដ្ឋេយ្យោ ឃុត្តរំ ។

និស្សត្តិយកល្យា បត្តវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ សិក្ខាបទវិវាទ

ហើយដល់នូវកិរិយាកំណត់ក្នុងចីវរ (គឺរកគន់ចង់បានល្អឲ្យហួសហេតុ) គឺពាលថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ ចីវរនេះគេឲ្យត្បាញចំពោះអាត្មា អ្នកទាំង ឡាយចូរធ្វើឲ្យវែង ឲ្យទូលាយ ឲ្យមានសាច់ញាតិ ឲ្យស្នេហា រឹតឲ្យ តឹងល្អ ចូរត្រដោះក្នុងហើយសិតឲ្យល្អ សឹមអាត្មាថែមវង្វាន់ឲ្យរកបន្តិច បន្តួច ។ កិច្ចនោះលុះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ក៏ថែមវង្វាន់បន្តិចបន្តួចឲ្យ ដោយហោចទៅ ទុកជាគ្រាន់តែចង្អាន់បិណ្ឌបាត (១ ត្រែត) ក៏ត្រូវអាបត្តិ និស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

(១៥៨) ត្រង់ពាក្យថា ចំពោះភិក្ខុណាមួយ គឺដើម្បីជាប្រយោ- ជនដល់ភិក្ខុ គឺធ្វើភិក្ខុឲ្យជាអារម្មណ៍ ហើយចង់ឲ្យភិក្ខុស្ងៀកដណ្តប់ចីវរ ។ គហបតីដែលមិនជាប់ចំពាក់ (ជាសាច់ញាតិ) ពីចំណែកខាងមាតាក្តី បិតាក្តី អៀងរាល់ដល់គូដ៏ដូនដីតាទី ៧ ហៅថា មិនមែនជាញាតិ ។ បុគ្គលណាមួយដែលគ្រប់គ្រងគេហស្ថាន បុគ្គលនោះហៅថា គហបតី ។ ស្រីណាមួយដែលគ្រប់គ្រងគេហស្ថាន ស្រីនោះហៅថា គហបតានី ។ ពាក្យថា ជានិស្សត្តិ បានដល់ពួកអ្នកធ្វើការត្បាញ ។ បណ្តាចីវរ ៦ យ៉ាង ចីវរយ៉ាងណានីមួយយ៉ាងតូចបំផុតល្អមសរប្រេងកិច្ចវិកប្បបាន ហៅ ថា ចីវរ ។ ពាក្យថា ឲ្យត្បាញ គឺថាឲ្យចាក់អម្បោះឬបូត្រធ្វើសង្កត់ ។

វិទយបិដកេ បហារិកងោ

តត្រ ចេ សោ ភិក្ខុនិ យំ ភិក្ខុំ ទុទ្ទិស្ស ចំវំ វីយតិ
សោ ភិក្ខុ ។ បុព្វេ អប្បវារិតោតិ បុព្វេ អវុត្តោ ហោតិ
កិទិសេន នេ កន្ត្តេ ចំវេន អត្តោ កិទិសំ នេ ចំវំ
វាយាបេមីតិ ។ តន្តវាយេ ឧបសង្កមិត្តាតិ យំ កន្ត្ត
យត្ត កត្តចិ ឧបសង្កមិត្តា ។ ចំវេ វិកប្បំ អាបដ្ឋេយ្យាតិ
សំទំ ខោ អារុសោ ចំវំ ចំ ទុទ្ទិស្ស វីយតិ អាយតញ្ច
ករោថ វិត្តតញ្ច អប្បិតញ្ច សុវិតញ្ច សុប្បវាយិតញ្ច
សុវិលេខិតញ្ច សុវិនិច្ឆិតញ្ច ករោថ អប្បវេនាម មយម្បំ
អាយស្មនោនំ កិញ្ចមត្តំ អនុបទដ្ឋេយ្យាមាតិ ។ ឯវញ្ច
សោ ភិក្ខុ វត្តា កិញ្ចមត្តំ អនុបទដ្ឋេយ្យ អន្តមសោ
បិណ្ឌាចាតមត្តម្បិតិ បិណ្ឌាចាតោ នាម យាកុបិ កត្តិបិ
ទាទនីយំបិ ចុណិបិណ្ឌាបិ ទន្តកដ្ឋិបិ ទសិកស្មត្តិបិ
អន្តមសោ ធម្មំបិ កណានិ ។ តស្ស វេចនេន អាយតិ
វំ វិត្តតិ វំ អប្បិតិ វំ ករោតិ បយោតេ ទុក្កដំ ។

វិសយបិដក មហាវិកង្គ

ពាក្យថា បើភិក្ខុនោះ រសចក្កីថា ម្ចាស់ចីវរឲ្យត្បាញចីវរចំពោះភិក្ខុអង្គណា
សំដៅយកភិក្ខុនោះ ។ ពាក្យថា គេមិនបានបរវណាមកពីមុន គឺមិនបាន
និយាយគ្នាទុកមកពីមុនថា បតិត្រលោកម្ចាស់ លោកត្រូវការចីវរយ៉ាង
ណា ខ្ញុំកុរណានឹងឲ្យជាងដម្បាញត្បាញចីវរយ៉ាងណា ប្រគេនលោក ។
ពាក្យថា ចូលទៅរកជាងដម្បាញ គឺទៅផ្ទះជាងដម្បាញ ឬចូលទៅ
រកគេក្នុងកន្លែងណាមួយ ។ ពាក្យថា ដល់នូវភិវិយាកំណត់កងចីវរ
គឺនិយាយថា នៃអ្នកដ៏មានអាយុ ចីវរនេះគេឲ្យត្បាញចំពោះអុត្តាហើយ
អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើឲ្យវែង ឲ្យទូលាយ ឲ្យសាច់ញ៉ាត ធ្វើឲ្យស្មើល្អ រឹតឲ្យ
តឹងល្អ ត្រដោះក្នុងឲ្យល្អ និងសិតឲ្យល្អ សឹមអាត្មាឯងនឹងរីថមរបស់អ្វី ។
ឲ្យពួកអ្នកដ៏មានអាយុខ្លះមិនខាន ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ លុះនិយាយ
យ៉ាងនេះហើយ ក៏បែរមកផ្លាស់បន្តិចបន្តួចឲ្យ ដោយហោចទៅខុកជាគ្រាន់តែ
ចង្រៃបិណ្ឌបាត អធិប្បាយថា បបរក្តី បាយក្តី របស់គួរទំពារស្មើក្តី ហៅថា
បិណ្ឌបាត ដោយហោចទៅ សូម្បីដំលីអិតសម្រាប់ផ្លែក្តី ឈើស្កន់ក្តី
អម្បោះរងជើងក្តី ភិក្ខុសំដែងធម៌ឲ្យស្តាប់ក្តី (ក៏ហៅថាបិណ្ឌបាតក្នុងសិទ្ធិបទ
នេះដែរ) ។ បើជាងដម្បាញត្បាញចីវរឲ្យវែងក្តី ឲ្យទូលាយក្តី ឲ្យមានសាច់
ញ៉ាតក្តី តាមពាក្យ(បញ្ជប់)របស់ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដោយប្រយោគ ។

២០១

និស្សន្ទិយកល្យាណ បន្តវគ្គស្ស បន្តមសិក្ខាបទស្ស វិកង្កោ

បដិណាកេន ជិស្សន្ទិយំ ហោតិ ជិស្សន្ទិភត្ថំ សង្ឃស្ស
វា គណស្ស វា បុគ្គលស្ស វា ។ ឃីវេវា បន វិគ្គវេ
ជិស្សន្ទិភត្ថំ ។ បេ ។ ឥទំ មេ កន្ថេ ចីវំ បុព្វេ អប្បវា-
វិភោ អញ្ញាតកស្ស កហាបតិកស្ស តន្តវាយេ ឧប-
សង្កមិត្តា ចីវេវ វិកប្បំ អាបន្តំ ជិស្សន្ទិយំ ឥមាហំ
សង្ឃស្ស ជិស្សន្ទិភតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យតិ ។ បេ ។
ទទេយ្យន្តិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មតិ ។

[១៥៧] អញ្ញាតកេ អញ្ញាតកសញ្ញំ បុព្វេ អប្ប-
វាវិភោ កហាបតិកស្ស តន្តវាយេ ឧបសង្កមិត្តា ចីវេវ
វិកប្បំ អាបន្តំ ជិស្សន្ទិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតកេ
វេមតិកោ បុព្វេ អប្បវាវិភោ កហាបតិកស្ស តន្តវាយេ
ឧបសង្កមិត្តា ចីវេវ វិកប្បំ អាបន្តំ ជិស្សន្ទិយំ ចា-
ចិត្តិយំ ។ អញ្ញាតកេ ញ្ញាតកសញ្ញំ បុព្វេ អប្បវាវិភោ

និស្សត្តិយកណ្ណ បុគ្គវត្ត សិក្ខាបទទី ៥ វិកត្ត

ចីវរនោះជាវិនិស្សត្តិយ ក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុត្រូវលះបង់ដល់សង្ឃ ក៏បាន គណៈក៏បាន បុគ្គលក៏បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវ លះបង់យ៉ាងនេះថា ។ យេ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ចីវររបស់ខ្ញុំ ករុណា នេះ ម្ចាស់ចីវរមិនបានបរវរណា មកពីមុនទេ ខ្ញុំករុណា បានចូល ទៅរកពួកជាន់ដម្បាញរបស់គហបតិដែលមិនមែនជាញាតិ ហើយដល់ នូវភិរិយាកំណត់ក្នុងចីវរ (គឺចង់បានល្អហួសហេតុ) ចីវរនេះជាវិនិស្សត្តិយ ខ្ញុំករុណា សូមលះបង់ចីវរនេះដល់សង្ឃ ។ ពាក្យតម្កល់នេះទៅមានសេចក្តី ដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ ទី ១ នៃចីវរវត្តខាងដើមនោះហើយ ។

(១៥៧) ភិក្ខុសំគាល់គហបតិមិនមែនជាញាតិ ថាមិនមែនជាញាតិ ពិតមែន គេមិនបានបរវរណា មកពីដើមទេ ចូលទៅរកជាន់ដម្បាញ របស់គហបតិ ហើយដល់នូវភិរិយាកំណត់ក្នុងចីវរ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយ បាចិត្តិយ ។ គហបតិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ គេមិន បានបរវរណា មកពីមុន ចូលទៅរកជាន់ដម្បាញរបស់គហបតិ ហើយដល់ នូវភិរិយាកំណត់ក្នុងចីវរ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសំគាល់ គហបតិដែលមិនមែនជាញាតិ ថាជាញាតិ គេមិនបានបរវរណា ទុកមុន

២០២

វិទ្យុបិដក មហាវិញ្ញាណ

គហបតីកស្ស ឥន្ទវាយ ឧបស្ស័ក្ខិមិទ្ធា បីវេ វិកល្យ
អាបជ្ជតិ ជិស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ ញាតកេ
អញ្ញាតកសញ្ញា អាបត្តិ ធុត្តិយស្ស ។ ញាតកេ
វេមតិកោ អាបត្តិ ធុត្តិយស្ស ។ ញាតកេ ញាតក-
សញ្ញា អនាបត្តិ ។

(១២០) អនាបត្តិ ញាតកាជំ បវរិតាជំ អញ្ញាស្ស-
ត្តាយ អត្តនោ ឆនេន មហាភ្នំ វាយាបេត្តកាមស្ស
អប្បភ្នំ វាយាបេតិ ធុត្តិកស្ស អាទិត្តិកស្សាតិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ ខិដ្ឋិតំ ។

វិនយចិនិត មហាវិក្កង

ចូលទៅកេត្តកងដឹងដម្បាញរបស់គហបតិ ហើយដល់ខ្ញុំវិញយកំណត់ក្នុង
ចីវរ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសំគាល់គហបតិដែលជាញាតិ
ជាមិនមែនជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងគហបតិ
ដែលជាញាតិ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុសំគាល់គហបតិដែលជាញាតិ
ជាញាតិពិតមែន មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

(១៦០) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលកំណត់ចីវរ ក្នុងសំណាក់នៃ
ពួកគហបតិដែលជាញាតិ ដល់ភិក្ខុដែលកំណត់ចីវរ ក្នុងសំណាក់នៃពួក
គហបតិដែលបានបរវរណា ដល់ភិក្ខុដែលកំណត់ចីវរដើម្បីជាប្រយោជន៍
ដល់ភិក្ខុឯទៀត ដល់ភិក្ខុដែលធ្វើចីវរដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ដល់ភិក្ខុដែល
ម្ចាស់ចីវរគេចង់ឲ្យត្បាញចីវរមានដំឡូងច្រើន តែភិក្ខុឲ្យគេត្បាញចីវរមាន
ដំឡូងតិចវិញ ដល់ភិក្ខុដែលខ្ទប់បរិត ដល់ភិក្ខុដែលជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទ

[១៦១] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សាវត្ថយំ
វិហារតំ ជេតវានេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាហមេ ។ តេជ
ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវោ មហាមត្តោ បវាសំ
កចនោ ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធពំ ទាហេសិ អាគចន
កទ្ធា វស្សាវាសិកំ ទស្សមីតិ ។ ភិក្ខុ វស្ស
វត្តានំ ភកវតា វស្សាវាសិកំ អនុញាតនិ កកចា-
យត្តា នាគម៌សុ ។ អថខោ សោ មហាមត្តោ
ឧជ្ឈយតិ ជ័យតិ វិចារេតិ កតំ ហិ នាម កទ្ធា
មយា មហិតេ ទ្ធលេ នាគច្ឆិស្សន្តិ អហំ ហិ សេនាយ
កតាបិ ទុដ្ឋានំ ជីវិតំ ទុដ្ឋានំ មរណាន្តិ ។ អស្សសុ
ខោ ភិក្ខុ តស្ស មហាមត្តស្ស ឧជ្ឈយន្តស្ស ជ័-
យន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតា
ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អថខោ ភកកា ឯតស្សំ ជិទានេ
ឯតស្សំ បករណេ ធម្មំ កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមនេសិ

សិក្ខាបទទី ៨

(១៦១) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកមហាសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។
ត្រាពោះឯង មហាអាមាត្យម្នាក់ កាលចេញទៅកាន់ទីនិរស្តានជាទី
ព្រាត់ប្រាស បានប្រើបម្រើទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយពាក្យថា
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយចូរទិមន្តមក ខ្ញុំនឹងថ្វាយសម្ពត្តិចំណាំវស្សា ។ ឯពួក
ភិក្ខុសង្ឃៗថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់អនុញ្ញាតសម្ពត្តិចំណាំ
វស្សាដល់ពួកភិក្ខុដែលចាំវស្សាហើយ ទើបមិននាំគ្នាមក (ព្រោះវេលា
នៅមិនទាន់ចេញវស្សា) ។ លំដាប់នោះ មហាអាមាត្យនោះ ក៏ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា អញបានប្រើបម្រើទៅហើយ មិនសមថ្ន
បើលោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនទិមន្តមក ខ្លួនអញចេញទៅក្នុងកងទ័ព ការ
រស់នៅឬ ស្លាប់ទៅមិនងាយដឹងទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮ មហា
អាមាត្យនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ហើយ ។ ទើបពួកភិក្ខុ
ទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះ
និទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់សំដែងធម្មិកថា
ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងខណៈនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

វិធម្មបិដកេ មហាវិវាដោ

អនុជាលាមិ ភិក្ខុវេ អច្ឆេតតថវំ បដិគ្គហេត្វា និក្ខិ-
បិត្តន្តំ ។ តេន ខោ បន សបយេន ភិក្ខុ ភកវតា
អនុញាតំ អច្ឆេតតថវំ បដិគ្គហេត្វា និក្ខិបិត្តន្តំ
អច្ឆេតតថវំ^(១) បដិគ្គហេត្វា ចីវរកាលសមយំ អតិក្កា-
មេន្តំ ។ តានិ ចីវរានិ ចីវរំសេ កណ្ឌិកាតទ្ធានិ តិដ្ឋន្តំ ។
អទ្ធិសា ខោ អាយស្មា អានន្ទោ សេនាសនទារិកំ
អាហិណ្ណន្ទោ តានិ ចីវរានិ ចីវរំសេ កណ្ឌិកាតទ្ធានិ
បិតានិ^(២) ទិស្វាន ភិក្ខុ អាបន្តេសិ^(៣) កស្សិមាទិ
អាវុសោ ចីវរានិ ចីវរំសេ កណ្ឌិកាតទ្ធានិ តិដ្ឋន្តំ ។
អម្ហាតំ អាវុសោ អច្ឆេតតថវានិ ។ កិវចិវំ បនាវុសោ
វេមាទិ ចីវរានិ និក្ខិតានិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
អាយស្មតោ អានន្ទស្ស យថានិក្ខិតំ អាវោចេសុំ ។
អាយស្មា អានន្ទោ ឧជ្ឈាយតិ ខិយតិ វិទាចេតិ កថំ
ហិ នាម ភិក្ខុ អច្ឆេតតថវានិ បដិគ្គហេត្វា ចីវរកាលស-
មយំ អតិក្កាមេស្សន្តំ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសិ ។ សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ

១ ឱ. ម អច្ឆេតតិវានំ ។ ២ ឱ. ប. តិដ្ឋន្តេ ។ ៣ សទ្ធាត្ថ ធម្មវដោពិ ទិស្សតិ ។

វិនយបិណ្ឌ បហវិកង្ក

តថាគត្តអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយទទួលអច្ចេកចីវរទុកដាក់បាន ។ សម័យ
នោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់អនុញ្ញាត
ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយទទួលអច្ចេកចីវរទុកដាក់បាន ហើយក៏ទទួលអច្ចេកចីវរ
ទុកឲ្យកន្លងហួសចីវរកាលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានវេចខ្ចប់ខ្ចួរចីវរ
ទាំងនោះ ព្យួរទុកនឹងខ្សែស្បៀង ។ មានន្ទត្រូវដ៏មានអាយុដើរទៅ
កាន់ចារិកនៃសេនាសនៈ ក៏បានឃើញចីវរទាំងនោះដែលភិក្ខុខ្ចប់ព្យួរទុក
នឹងខ្សែស្បៀង លុះឃើញហើយទើបហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកសួរថា ម្ចាស់
អាវុសោ ទាំងឡាយ ចីវរទាំងនេះដែលគេព្យួរទុកនឹងខ្សែស្បៀង តើជា
របស់អ្នកណា ។ ពួកភិក្ខុឆ្លើយថា អាវុសោ អច្ចេកចីវររបស់យើងខ្ញុំ
ទាំងឡាយ ។ មានន្ទត្រូវសួរទៀតថា ម្ចាស់អាវុសោ ចីវរទាំងនេះលោក
ពល់គ្នាបានដាក់ទុកមកយូរអស់កាលប៉ុន្មានហើយ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ
បានប្រាប់កាលដែលខ្លួនបានដាក់ទុកចីវរនោះ ដល់ព្រះមានន្ទត្រូវដ៏មាន
អាយុ ។ មានន្ទត្រូវដ៏មានអាយុក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា
ពួកភិក្ខុមិនសមរម្យនឹងទទួលអច្ចេកចីវរ ហើយទុកឲ្យកន្លងហួសចីវរកាល
ទៅ ។ លំដាប់នោះ មានន្ទត្រូវដ៏មានអាយុក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

២០៥

និស្សត្តិយកណ្តៅ បន្តវគ្គស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស បញ្ចត្តិ

ភិក្ខុ អច្ឆេកចីវរំ បដិគ្គហេត្វា ចីវរកាលសមយំ អតិ-
ក្កាមេន្ទ័តិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិគរហំ ពុទ្ធា កកវា
កមំ ហំ នាម តេ ភិក្ខុវេ ហោយបុរិសា អច្ឆេកចីវរំ
បដិគ្គហេត្វា ចីវរកាលសមយំ អតិក្កាមេស្សន្ទិ ទេតិ
ភិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា
ភិយ្យោភារាយ ។ មេ ។ ឃុំញ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ទុទ្ទិសេយ្យាថ នសាហាណាភតិ កត្តិកតេមាសិប្បណិមំ
ភិក្ខុនោ បនេវ អច្ឆេកចីវរំ ទុប្បន្នេយ្យ អច្ឆេកំ មញ្ញ-
មាទេន ភិក្ខុនោ បដិគ្គហេត្វំ បដិគ្គហេត្វា យាវចីវរកា-
លសមយំ និក្ខិបិត្វំ តតោ ចេ ទុត្តរំ និក្ខិបេយ្យ
និស្សត្តិយំ វា ចិត្តិយន្តិ ។

និស្សត្តិយកណ្ត បញ្ជីត្ត សិក្ខាបទទី ៧ បញ្ញត្តិ

ពួកវាភិក្ខុទទួលអច្ឆេកចិវរ ហើយបណ្តោយឲ្យកន្លងហួសចិវរកាលទៅ ពិតមែនឬ ។ ពួកវាភិក្ខុក្រាបទូលថាសូមទ្រង់មេត្តាប្រោសការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនសមចំ បើពួកវាមោឃបុរសនោះ ទទួលអច្ឆេកចិវរ ហើយបណ្តោយឲ្យកន្លងហួស ចិវរកាលទៅទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពីដែលអ្នកទាំងឡាយធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាផង មិននាំឲ្យ ជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងផង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង ឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ថ្ងៃ ពេញបូណ៌មីខែកត្តិក^(១)ដែលជាខែទី ៣ នៃវស្សានដូវនៅខ្លះ ១០ ថ្ងៃ^(២) ទៀតនឹងគ្រប់ (គឺថ្ងៃ៥ កើតខែអស្សុជ) បើអច្ឆេកចិវរកើតឡើងដល់ ភិក្ខុ ។ សំគាល់ថា ជាអច្ឆេកចិវរគប្បីទទួលទុក លុះទទួលហើយគប្បីទុក ដាក់ដរាបអស់សម័យចិវរកាល បើភិក្ខុទុកយូរឲ្យហួសកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។

១ ថ្ងៃពេញបូណ៌មីខែបឋមត្តិក គឺថ្ងៃ ១៥ កើតខែអស្សុជ ។ ២ គិតពីត្រឹមថ្ងៃ ៥ កើត ទៅដល់ថ្ងៃ ១៥ កើតខែអស្សុជ ។ បើភិក្ខុមិនបានប្រាលករោសទេ ត្រូវទុកអច្ឆេកចិវរបានត្រឹម ១ ខែ ១១ ថ្ងៃ បើបានប្រាលករោស ត្រូវទុកបាន ៥ ខែ ១១ ថ្ងៃ ទុកឲ្យហួសអំពីកំណត់នោះទៅ ឲ្យម្សីត្រឹមតែ ១ ថ្ងៃក៏ពុំបានឡើយ (អដ្ឋកថា) ។

២០៦

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១៦២] ឧសាហាណាតតន្ត្រី ឧសាហាណាតតាយ

បវរណាយ ។ កត្តិកាតោសិប្បណាមន្តិ បវរណា
កត្តិកា វុច្ឆតិ ។ អច្ឆេកចីវរំ នាម សេនាយ វា
កន្ទកាមោ ហោតិ បវសំ វា កន្ទកាមោ ហោតិ
តិលានោ វា ហោតិ កត្តិដី វា ហោតិ អស្សន្ធស្ស
វា សន្ធា ឧប្បន្នា ហោតិ អប្បសន្ធស្ស វា បសានោ
ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ សោ ចេ ភិក្ខុនិ សន្តិកេ ទ្វតំ
បហិណោយ្យ អាគច្ឆន្ត កន្ទនា វស្សាវសិតំ ឧស្សា-
មីតំ ។ ឯតំ អច្ឆេកចីវរំ នាម ។ អច្ឆេកំ មញ្ញមារេន
ភិក្ខុនា បដិគ្គហេតតំ បដិគ្គហេត្វា យាវចីវកាល-
សមយំ និក្ខមិតត្វនិ សញ្ញាលំ កត្វា និក្ខមិតតំ
តំ អច្ឆេកចីវរន្តិ ។ ចីវកាលសមយោ នាម
អនត្តតេ កតិលេ វស្សានស្ស បច្ឆិមោ មាសោ អត្តតេ

វិធីបិដក មហាវិទ្យា

[១៦២] ត្រង់ពាក្យថា ខ្លះ១០ថ្ងៃទៀត គឺនៅខ្លះ១០ថ្ងៃទៀត
នឹងដល់ថ្ងៃបរវណា ។ ថ្ងៃបរវណាក្នុងខែកត្តិក គឺថាគតត្រាស់ហៅថា
ថ្ងៃពេញបូណិប៊ីខែខែកត្តិកដែលជាខែទី៣ នៃវស្សានរដូវ ។ ដែលហៅថា
អច្ចេកចិវរនោះ គឺសម្គាល់ដែលបុគ្គលណាមួយត្រូវការនឹងចេញទៅក្នុង
កងទព្វក្តី ត្រូវការនឹងចេញទៅកាន់និវាស្ថានក្តី មនុស្សមានជម្ងឺក្តី រឺ
មានគភ៌ក្តី បុគ្គលឥតសព្វត្រឡប់មានសព្វភារកើតឡើងក្តី បុគ្គលគ្មាន
សេចក្តីជ្រះថ្លាត្រឡប់ជាមានសេចក្តីជ្រះថ្លាកើតឡើងក្តី ។ បើបុគ្គលនោះ
ប្រើប្រាស់ទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ចំពោះចិវរណា) ដោយពាក្យ
ថាលោកម្ចាស់ទាំងឡាយសូមនិមន្តមក ខ្ញុំព្រះករុណានឹងប្រគេនសម្គាល់
វស្សាវសិក (សម្គាល់ចំណាំវស្សា) ។ ចិវរនេះឈ្មោះថា អច្ចេកចិវរ (គឺចិវរ
ដែលបុគ្គលធ្វើដោយរូសរាន់) ។ ពាក្យថា ភិក្ខុសំគាល់ថាជាអច្ចេកចិវរ
គប្បីទទួលទុក លុះទទួលរួចហើយគប្បីទុកដរាបអស់សម័យចិវរកាល
សេចក្តីថា ភិក្ខុត្រូវធ្វើសេចក្តីសំគាល់ថានេះជាអច្ចេកចិវរហើយទុកដាក់
ចុះ ។ ដែលហៅថា សម័យចិវរកាលនោះ គឺថា បើភិក្ខុមិនបាន
ក្រាលកបិនទេ នោះត្រូវកំណត់យកខែខាងចុង^(១) នៃវស្សានរដូវ ១ ខែ

១ បើភិក្ខុមិនបានក្រាលកបិនទេ បើវិកាលមានតែ ១ ខែ គឺរាប់ទាំងពីថ្ងៃ ១ រោងខែអស្សុជ
ទៅដល់ថ្ងៃ ១៥ កើតខែកត្តិក បើបានក្រាលកបិន បើវិកាលមាន ៥ ខែ គឺរាប់ទាំងពីថ្ងៃ ១ រោង
ខែអស្សុជ ទៅដល់ថ្ងៃ ១៥ កើតខែជិល្គុន នេះហៅថា បើវិកាលសម័យ ។

២០៧

និស្សត្តិយកល្ខោ វត្តវត្តស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស វិវដ្តោ

កកម្មេ ចញ្ច មាសា ។ តតោ យេ ទុត្តរំ និក្ខមេយ្យានិ
អនត្តនេ កកម្មេ វស្សានស្ស ចច្ឆិមំ ទិវសំ អតិក្កាមេតិ
និស្សត្តិយំ ហោតិ^(១) ។ អត្តនេ កកម្មេ កកម្មេ ទុក្ខាទិវសា
អតិក្កាមេតិ និស្សត្តិយំ ហោតិ និស្សត្តិកត្វំ សង្ឃស្ស
វ គលាស្ស វ បុគ្គលស្ស វ ។ វវញ្ច បទ ភិក្ខុវេ
និស្សត្តិកត្វំ ។ បេ ។ វទំ មេ កន្លេ អច្ឆេកចីវរំ ចីវរ-
កាលសមយំ អតិក្កាមេតិ និស្សត្តិយំ វមាហំ សង្ឃស្ស
និស្សត្តិកត្វំ ។ បេ ។ ទទេយ្យានិ ។ បេ ។ ទទេយ្យន្តិ
។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មតិ ។

(១៦៣) អច្ឆេកចីវរេ អច្ឆេកចីវរសញ្ញំ ចីវរកា-
លសមយំ អតិក្កាមេតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។
អច្ឆេកចីវរេ វេមតិកោ ចីវរកាលសមយំ អតិក្កាមេតិ
និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។ អច្ឆេកចីវរេ អនច្ឆេកចីវរសញ្ញំ
ចីវរកាលសមយំ អតិក្កាមេតិ និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយំ ។
អនទិដ្ឋិនេ អនទិដ្ឋិតសញ្ញំ... អវិកច្ឆេតេ វិកច្ឆេតសញ្ញំ...

១ សព្វត្ថ និស្សត្តិយំ ពាចិត្តិយន្តិ ទិស្សតិ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ បន្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ វិវាទ

បើបានក្រាលកបិនត្រូវកំណត់យក៥ ខែ ។ ពាក្យថា ថាបើភិក្ខុទុកដាក់
ឲ្យហួសកំណត់នោះទៅ គឺថាបើមិនបានក្រាលកបិន ភិក្ខុបណ្តោយឲ្យ
អច្ឆេកចិវរកន្លងថ្ងៃខាងចុងនៃវស្សានផ្សេង គឺថ្ងៃពេញបូណីមីខែកត្តិកទៅ
អច្ឆេកចិវរនោះជានិស្សត្តិយ ។ បើភិក្ខុក្រាលកបិនរួចហើយ បណ្តោយឲ្យ
អច្ឆេកចិវរកន្លងហួសថ្ងៃដែលភិក្ខុដោះកបិនទៅ អច្ឆេកចិវរនោះជានិស្សត្តិយ
ដែរ ភិក្ខុត្រូវលះបង់ដល់សង្ឃក៏បាន គណៈក៏បាន បុគ្គលក៏បាន ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បលះបង់យ៉ាងនេះថា ។ បេ ។ បពិត្រព្រះ
សង្ឃដ៏ចម្រើន អច្ឆេកចិវររបស់ខ្ញុំនេះ ខ្ញុំទុកឲ្យកន្លងសម័យចិវរកាលទៅ
ហើយ ចិវរនេះជានិស្សត្តិយ ខ្ញុំកុរុណា សូមលះបង់អច្ឆេកចិវរនេះ
ដល់សង្ឃ ។ សេចក្តីតម្កល់នេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១
នៃចិវរវគ្គខាងដើមហើយ ។

(១៦៣) អច្ឆេកចិវរពិតមែន ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាជាអច្ឆេកចិវរ បើភិក្ខុទុក
ឲ្យកន្លងសម័យចិវរកាលទៅ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តី
សង្ស័យក្នុងអច្ឆេកចិវរ ហើយទុកឲ្យកន្លងសម័យចិវរកាលទៅ ត្រូវនិស្ស-
ត្តិយបាចិត្តិយ ។ អច្ឆេកចិវរមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាអច្ឆេកចិវរ ទុក
ឲ្យកន្លងហួសសម័យចិវរកាលទៅ ត្រូវនិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសំគាល់
អច្ឆេកចិវរដែលមិនបានអធិដ្ឋាន ថាបានអធិដ្ឋានហើយក្តី សំគាល់អច្ឆេកចិវរ

វិសយបិដកេ មហាវិរគ្គោ

អវិស្សជ្ជិតេ វិស្សជ្ជិតសញ្ញា... អនន្ទេ ទន្ទសញ្ញា...
អវិនន្ទេ វិនន្ទសញ្ញា... អនន្ទេ ទន្ទសញ្ញា... អវិលុត្តេ
វិលុត្តសញ្ញា ចីវកាលសមយំ អតត្តាមេតំ និស្សត្តយំ
នាចត្តយំ ។ និស្សត្តយំ ចីវំ អនិស្សជ្ជិត្វា បរិកុញ្ញតិ
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនច្ចេកចីវរេ អច្ចេកចីវសញ្ញា
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនច្ចេកចីវរេ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនច្ចេកចីវរេ អនច្ចេកចីវសញ្ញា
អនាបត្តិ ។

(១៦៤) អនាបត្តិ អន្តោសមយំ អនិស្សតិ វិគ្គេយ្យតិ
វិសន្នតិ ទន្ទតិ វិនន្ទតិ ទយ្យតិ អច្ចិទ្ធិត្វា កល្យាណតិ^(១)
វិស្សាសំ កល្យាណតិ^(២) ទុម្ពត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

១-៤ ឧ-ប. ពណ្ណន្តំ ។

វិនយបំណិក មហាវិភង្គ

ដែលមិនបានវិកប្ប ថាបានវិកប្បរួចហើយក្តី សំគាល់អច្ឆេកចីវរដែល
មិនបានលះបង់ថាបានលះបង់ហើយក្តី សំគាល់អច្ឆេកចីវរដែលមិនបាន
ថាបានទៅហើយក្តី សំគាល់អច្ឆេកចីវរដែលមិនវិនាស ថាវិនាសហើយក្តី
សំគាល់អច្ឆេកចីវរដែលភ្លើងមិនឆេះ ថាភ្លើងឆេះហើយក្តី សំគាល់អច្ឆេកចីវរ
ដែលចោរមិនបានប្លន់ ថាចោរប្លន់យកទៅហើយក្តី ហើយទុកឱ្យកន្លងហួស
ចីវរកាលទៅ ត្រូវអាបត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមិនលះបង់ចីវរដែលជា
និស្សគ្គិយហើយ ច្រើនប្រាស ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសំគាល់សម្ពត្តិដែលមិន
មែនអច្ឆេកចីវរ ថាជាអច្ឆេកចីវរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ក្នុងសម្ពត្តិដែលមិនមែនអច្ឆេកចីវរ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុសំគាល់សម្ពត្តិ
ដែលមិនមែនជាអច្ឆេកចីវរ ថាមិនមែនអច្ឆេកចីវរ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១៦៤) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលបានអធិដ្ឋានអច្ឆេកចីវរទុក(ក្តី)
វិកប្បទុក(ក្តី) លះបង់ឱ្យគេ(ក្តី) ដល់ភិក្ខុដែលមានអច្ឆេកចីវរបានទៅ(ក្តី)
វិនាសទៅ(ក្តី) ភ្លើងឆេះ(ក្តី) ចោរដណ្តើមយកទៅ(ក្តី) សហធម្មិកកាន់យក
ទៅដោយសេចក្តីសិទ្ធិស្នាល(ក្តី) ខាងក្នុងសម័យចីវរកាល ដល់ភិក្ខុឆត
ដល់ភិក្ខុខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិព្វបទទី ៧ ចប់ ។

សិរិមសិក្ខាបទី

[១៦៥] តេន សមយេន តុនោ ភកក ភកក សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថិបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ
បន សមយេន ភិក្ខុ វត្តស្ស អារាមាភេស្ស សេនាស-
នេស្ស វិហារន្តិ ។ កត្តិកោចារកា ភិក្ខុ លទ្ធកាភាតិ
បរិចារតេន្តិ ។ ភកកតោ ឯតមត្តំ អារាមេស្ស ។ អថខោ
ភកក ឯតស្ស ជំនានេ ឯតស្ស បករណេ ធម្មំ កងំ កត្វា
ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ អារាមាភេស្ស សេ-
នាសនេស្ស វិហារន្តិ តិណំ ចីវរាជំ អញ្ញាតំ ចីវំ អនុ-
រយេ ជិក្ខុបិតុន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភិក្ខុ
ភកកតោ អនុញាតំ អារាមាភេស្ស សេនាសនេស្ស វិហា-
រន្តិ តិណំ ចីវរាជំ អញ្ញាតំ ចីវំ អនុរយេ ជិក្ខុបិតុន្តិ ។
តេ^(១) តិណំ ចីវរាជំ អញ្ញាតំ ចីវំ អនុរយេ ជិក្ខុបិតុន្តិ
អតិវេកាណាត្តំ វិប្បវសន្តិ ។ តានិ ចីវរាជំ នស្សន្តិបិ

១ អារាមាភេស្ស សេនាសនេស្ស វិហារន្តិ តិណ្ឌិក្ខិ កត្តិ ហេតុពេ ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

(១៦៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគកាលគង់នៅក្នុង វត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកមហាសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រាព្រោះ ឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនៅចាំវស្សាហើយ ទៅនៅក្នុងសេនាសនៈដែល បិទនៅក្នុងវិច្ឆ័យ ។ ពួកចៅវិទកត្តិក^(១) គិតគ្នាថា ពួកភិក្ខុបានលាភ (ច្រើន) ហើយក៏នាំគ្នាមកបៀតបៀន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើប ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់សំដែងធម្ម័កថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មកហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលអាស្រ័យ នៅសេនាសនៈក្នុងវិច្ឆ័យ តថាតតអនុញ្ញាតឱ្យទុក បណ្តាចីវរទាំង ៣ ចីវរណាមួយ ក្នុងបន្ទោះផ្ទះបាន ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ ដឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលអាស្រ័យនៅ សេនាសនៈក្នុងវិច្ឆ័យទុកដាក់ បណ្តាចីវរទាំង ៣ ចីវរណាមួយ ក្នុងបន្ទោះផ្ទះ បាន ។ ពួកភិក្ខុនោះក៏បានទុកដាក់ បណ្តាចីវរទាំង ៣ ចីវរណាមួយក្នុង បន្ទោះផ្ទះហើយនៅប្រាសចាកហួស ៦ ៣ត្រី ។ ចីវរទាំងនោះបាក់ទៅខ្លះ

១ អង្គកថា ប្រាប់ថា ពួកចៅវិទកត្តិកដែលធ្វើចោរកម្មក្នុងវិទកត្តិក ។

វិទ្យុយនីតេ មហាវិញ្ញាណ

វិទ្យុយនីតេ ធម្មយនីតេ ទុក្ខវេហិយ ទុក្ខនិវា ។ ភិក្ខុ
ទុក្ខោលា ហោនិ លូទចីវរា ។ ភិក្ខុ ឃីមាហិសុ
កិស្ស ឧប្បេ អាវសោ ទុក្ខោលា លូទចីវរាតិ ។ អថទោ
តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ឯតមន្តំ អាពោចេសុំ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បធា ។ បេ ។ តេ ទុក្ខាយនិ ទិយនិ វិទាចេនិ
កងំ ហិ ធាម ភិក្ខុ តិណ្ណំ ចីវរនំ អញ្ញាតំ ចីវរំ
អន្តរយេ ធិក្ខិបិត្វា អតិវេកាណាត្ថំ វិប្បវសិស្សនិ ។
អថទោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមន្តំ អាពោចេសុំ ។
សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តិណ្ណំ ចីវរនំ អញ្ញាតំ
ចីវរំ អន្តរយេ ធិក្ខិបិត្វា អតិវេកាណាត្ថំ វិប្បវសិស្សនិ ។
សច្ចំ កកវតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា កកវ កងំ ហិ
ធាម តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា តិណ្ណំ ចីវរនំ អញ្ញាតំ
ចីវរំ អន្តរយេ ធិក្ខិបិត្វា អតិវេកាណាត្ថំ វិប្បវសិស្សនិ
នេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ
វា កិយ្យោភាវយ ។ បេ ។ ឃីវត្វា បន ភិក្ខុវេ

វិសយបិណ្ឌ មហាវិវាទ

ខ្ញុំចង់ទៅខ្លះ ភ្លើងឆេះខ្លះ កណ្តុរកាត់ខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានសម្ពត្ត
អាក្រក់មានចីវរសៅហ្មង ។ ពួកភិក្ខុ (ឯទៀត) សួរយ៉ាងនេះថា វិនិច្ឆ័យសា
ហេតុម្តេចបានជាអ្នកទាំងឡាយមានសម្ពត្តអាក្រក់មានចីវរសៅហ្មង ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួចថា
ចុះហេតុអ្វីបានជាភិក្ខុទាំងឡាយទុក បណ្តាចីវរទាំង ៣ ចីវរណាមួយក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ (គឺក្នុងភូមិភូមិស្រុក) ហើយនៅប្រាសចាក(វិត្រចីវរ)នោះហួស
៦ រាត្រី ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្បូងពួក
ភិក្ខុទុក បណ្តាចីវរទាំង ៣ ចីវរណាមួយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ហើយនៅប្រាសចាក
ហួស៦ រាត្រី ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានយសជាម្ចាស់ទ្រង់បន្ទោសថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វី បានជាពួកមោឃបុរសទាំងនោះទុក បណ្តា
ចីវរទាំង ៣ ចីវរណាមួយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ហើយនៅប្រាសចាកហួស៦ រាត្រី
ទៅ វិនិច្ឆ័យទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកទាំងឡាយធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះ
ថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាផង មិនមែននាំពួកជនដែលជ្រះ
ថ្លាហើយឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតផង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

៤១១

និស្សត្តិយកណ្តោ បក្កវត្តស្ស វេមសិក្ខាបទស្ស បទភាគីមំ

ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ឧបវស្សំ ខោ បទ
កត្តិកប្បណាមំ ។ យានិ ខោ បទ តានិ អារញ្ញកានិ
សេនាសនានិ សាសន្ត្តិសម្មតានិ សប្បដិកយានិ វត្តា-
បស្ស ភិក្ខុ សេនាសនេស្ស វិហារន្តោ អាកម្ពុមាណោ
តិណំ ចីវរានំ អញ្ញាតំ ចីវរំ អន្តរាយរេ និក្ខិបេយ្យ ។
សិយា ច វស្ស ភិក្ខុនោ កោចិន្ទេវ បច្ចយោ តេន
ចីវរេន វិប្បវាសាយ នារត្តបរមន្តេន ភិក្ខុនា តេន
ចីវរេន វិប្បវសិត្តំ ។ តតោ ច ឧត្តរំ វិប្បវសេយ្យ
អញ្ញាតិ ភិក្ខុសម្មតិយា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[១៦៦] ឧបវស្សំ ខោ បទានិ វត្តវស្សានំ ។

កត្តិកប្បណាមនិ កត្តិកទាតុម្ពាសនំ វត្តតិ ។ យានិ
ខោ បទ តានិ អារញ្ញកានិ សេនាសនានិនិ អារញ្ញកំ
នាម សេនាសនំ បញ្ចជនុសតិកំ បច្ឆិមំ ។ សាសន្ត្តិ-
នាម អារាមេ អារាមុបទារេ ចោរានំ និវិជ្ជាកាសោ
ទិស្សតិ កុត្តោកាសោ ទិស្សតិ បិតោកាសោ ទិស្សតិ
និសិទ្ធាកាសោ ទិស្សតិ និបន្នោកាសោ ទិស្សតិ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ បញ្ចវគ្គ សិក្ខាបទទី ៩ បទភាគទី ៧

អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កាលបើភិក្ខុ
ទាំងឡាយចាំវស្សារួចហើយ លុះដល់មកពេញបូណីមីខែកត្តិក ។
សេនាសនៈទាំងឡាយណាដែលតាំងនៅក្នុងវ័ត្រ ដែលគេសម្មតិថាជាទី
មានសេចក្តីរឿស មានក័យចំពោះមុខ កាលភិក្ខុនៅក្នុងសេនាសនៈទាំង
ឡាយមានសភាពដូច្នោះ បើមានចំណង់នឹងទុកចីវរគប្បីទុក បណ្តាចីវរ
ទាំងពួងចីវរណាមួយក្នុងចំនោមផ្ទះ។ តែបើភិក្ខុនោះមានហេតុអ្វីមួយល្មមឲ្យ
នៅប្រាសចាកចីវរនោះបាន ភិក្ខុនោះគប្បីនៅប្រាសចាកចីវរនោះយ៉ាងយូរ
ត្រឹម ៦ រាត្រី ។ បើនៅប្រាសចាកឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាបត្តិ
និស្សត្តិយបាចិត្តិយ រៀបរយនៃភិក្ខុដែលបានសេចក្តីសម្មតិអំពីសង្ឃ ។

(១៦៦) ត្រង់ពាក្យថា ចាំវស្សារួចហើយ គឺចេញវស្សាហើយ ។
ពាក្យថា ពេញបូណីមីខែកត្តិក គឺថាព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដៅ
យកខែ ៤ (ខែវស្សានរដូវ) ឈ្មោះថា កត្តិក^(១) ។ ពាក្យថា សេនាសនៈ
ទាំងឡាយណាដែលតាំងនៅក្នុងវ័ត្រ គឺសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងវ័ត្រ
មានចម្ងាយពីស្រុក ៥០០ ជួនកំណត់យ៉ាងដិតបំផុត ។ ដែលហៅថា
ទីមានសេចក្តីរឿសនោះ បានដល់ឧកាសដែលពួកចោរអាស្រ័យទៅ
បរិភោគ លាវ អង្គុយ ដេក មានប្រាកដក្នុងអារាមឬឧបចារនៃអារាម ។

១ ពាមអង្គុយ ហៅថា បច្ចិមកត្តិក ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សប្បដិកយំ នាម អាវាមេ អាវាមុបចារេ ចោវេហំ
បទុស្សា ហតា ទិស្សន្តិ វិលុត្តា ទិស្សន្តិ អាគោដិតា
ទិស្សន្តិ ។ តថារូបេសុ ភិក្ខុ សេនាសនេសុ វិហារនោភិ
វរុបេសុ ភិក្ខុ សេនាសនេសុ វិហារនោ ។ អាគម្ពមា-
នោភិ ឥច្ឆមាណោ ។ តណ្ហំ ចីវរនំ អញ្ញាភិ ចីវរនំ
សង្ឃដី វា ឧត្តរាសន្តំ វា អន្តរាសកំ វា ។ អន្តរយេ
ទិក្ខុវេយ្យាភិ សមន្តា កោចរកាមេ ទិក្ខុវេយ្យា ។ សិយា
ច តស្ស ភិក្ខុនោ កោចិទេវ បច្ចយោ តេន ចីវរេន
វិប្បវាសាយាភិ សិយា បច្ចយោ សិយា ករណីយំ ។
នារត្តបរមន្តេន ភិក្ខុនា តេន ចីវរេន វិប្បវាសិតព្វន្តិ
នារត្តបរមតា វិប្បវាសិតព្វំ ។ អញ្ញាត្រ ភិក្ខុសម្មតិយាភិ
វេបេត្តា ភិក្ខុសម្មតិ ។ តតោ ច ឧត្តរី វិប្បវាសេយ្យាភិ
សត្តមេ អរុណ្ណាគមនេ ទិស្សន្តិយំ ហោភិ ទិស្សន្តិតព្វំ
សង្ឃស្ស វា គណាស្ស វា បុត្តលស្ស វា ។ វរុញ្ញ-
បន ភិក្ខុវេ ទិស្សន្តិតព្វំ ។ បេ ។ ឥទំ មេ កន្លេ ចីវរំ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ដែលហៅថា ទីមានភ័យចំពោះមុខនោះ គឺ ក្នុងអារាម ឬ ទុបចារនៃអារាម
ប្រាកដថាមានពួកចោរសម្លាប់មនុស្សទាំងឡាយ ប្រាកដថាមានពួកចោរ
ឬន ប្រាកដថាមានពួកចោរវាយដំ ។ ពាក្យថា កាលភិក្ខុនៅក្នុងសេនាសនៈ
ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ គឺថាកាលភិក្ខុនៅក្នុងសេនាសនៈទាំងឡាយ
មានសភាពយ៉ាងនេះ ។ ពាក្យថា បើមានចំណង់ គឺកាលប្រាថ្នា
(នឹងទុកចីវរ) ។ ពាក្យថា បណ្តាចីវរទាំង ៣ ចីវរណាមួយ គឺភិក្ខុ
ទុកសង្ស័យ ឬទុកភ័យ (ចីវរ) ឬអន្តរវេសក (ស្បង) ។ ពាក្យថា
គប្បីទុកក្នុងចន្លោះផ្ទះ គឺគប្បីទុកក្នុងស្រុកជាទីគោចរដោយជុំវិញបាទ ។
ពាក្យថា តែបើភិក្ខុនោះមានហេតុអ្វីមួយល្មមឱ្យនៅប្រាសចាកចីវរនោះ
បាទគឺ មានហេតុមានកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះគប្បីនៅប្រាស
ចាកចីវរនោះយ៉ាងយូរត្រឹម ៦ រាត្រី គឺភិក្ខុគប្បីនៅប្រាសចាកត្រឹម៦
រាត្រីយ៉ាងយូរ ។ ពាក្យថា រៀងរាល់តែភិក្ខុដែលបានសេចក្តីសម្មតិ
អំពីសង្ឃ គឺលើកទុកតែភិក្ខុដែលបានសេចក្តីសម្មតិអំពីសង្ឃ ។ ពាក្យថា
បើនៅប្រាសចាកឱ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ មានអធិប្បាយថា កាល
អរុណរះឡើងក្នុងថ្ងៃទី ៧ ចីវរនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុម្ចាស់ចីវរត្រូវលះបង់
ដល់សង្ឃក៏បាទ គណៈក៏បាទ បុគ្គលក៏បាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុម្ចាស់ចីវរត្រូវលះបង់យ៉ាងនេះ ។ ថេ ។ បតិព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន

២១៣

និស្សត្តិយកណ្តុ បត្តវត្តស្ស ឧបសិកាបទស្ស បទអាណិយំ

អតិវេកោនារត្តំ វិប្បវត្តំ អញ្ញាត្រ កិក្ខុសម្មតិយា និស្សត្តិយំ
ឥមាហំ សង្ឃស្ស និស្សត្តិយំ ។ បេ ។ ទទេយ្យតិ
។ បេ ។ ទទេយ្យតិ ។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មតិ ។

[១២៧] អតិវេកោនារត្តំ អតិវេកសញ្ញំ វិប្បវសតិ

អញ្ញាត្រ កិក្ខុសម្មតិយា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

អតិវេកោនារត្តំ វេមតិកោ វិប្បវសតិ អញ្ញាត្រ កិក្ខុសម្ម-

តិយា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ អតិវេកោនារត្តំ ឡុនកសញ្ញំ

វិប្បវសតិ អញ្ញាត្រ កិក្ខុសម្មតិយា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។

អប្បច្ចុដេ បច្ចុដសញ្ញំ... អវិស្សត្តិកោ វិស្សត្តិកសញ្ញំ .

អនដេ នដសញ្ញំ .. អវិនដេ វិនដសញ្ញំ... អទឡ្យ

ទឡ្យសញ្ញំ... អវិលុត្តោ វិលុត្តសញ្ញំ វិប្បវសតិ អញ្ញាត្រ

កិក្ខុសម្មតិយា និស្សត្តិយំ ទាចិត្តិយំ ។ និស្សត្តិយំ ចិវិ

ធីស្សត្ថិយកណ្តុ ចត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ៩ បទរាជនិយ

ចីវររបស់ខ្ញុំនេះដែលខ្ញុំនៅប្រាសហើយអស់កាលជាង ៦ ៣ត្រី ជានិស្សត្ថិយ
ព្រោះមិនមានភិក្ខុសម្មតិ ខ្ញុំសូមលះបង់ចីវរនេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ ពាក្យត
អំពីនេះទៅមានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃចីវរវគ្គខាងដើមហើយ ។

(១៦៧) ចីវរកន្លងហួសជាង ៦ ៣ត្រី ភិក្ខុសំគាល់ថាហួសជាង
ហើយនៅប្រាសចាកចោល ត្រូវនិស្សត្ថិយបាចិត្តិយ រៀរលែងតែ
ភិក្ខុដែលបានសម្មតិអំពីសង្ឃ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងចីវរដែល
កន្លងហួស ៦ ៣ត្រី ហើយនៅប្រាសចាកចោល ត្រូវនិស្សត្ថិយបាចិត្តិយ
រៀរលែងតែភិក្ខុដែលបានសម្មតិអំពីសង្ឃ ។ ចីវរកន្លងហួស ៦ ៣ត្រី
ភិក្ខុសំគាល់ថានៅខ្លះ ហើយនៅប្រាសចាកចោល ត្រូវនិស្សត្ថិយ
បាចិត្តិយ រៀរលែងតែភិក្ខុដែលបានសម្មតិអំពីសង្ឃ ។ ចីវរដែលភិក្ខុ
មិនទាន់បានដកអធិដ្ឋាន ភិក្ខុសំគាល់ថាបានដកអធិដ្ឋានហើយ (ក្តី)
ចីវរដែលភិក្ខុមិនទាន់លះបង់ទេ សំគាល់ថាបានលះបង់ហើយ (ក្តី) ចីវរ
មិនបាត់ទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាបាត់ទៅហើយ (ក្តី) ចីវរមិនវិនាសទេ សំគាល់
ថាវិនាសទៅហើយ (ក្តី) ចីវរភ្លើងមិនឆេះទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាភ្លើងឆេះហើយ
(ក្តី) ចីវរដែលចោរមិនបានលួចយកទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាចោរលួចយកទៅ
ហើយ (ក្តី) បើនៅប្រាសចាក ត្រូវនិស្សត្ថិយបាចិត្តិយរៀរលែងតែ
ភិក្ខុដែលបានសម្មតិអំពីសង្ឃ ។ ភិក្ខុមិនលះបង់ចីវរដែលជានិស្សត្ថិយ

២១២

វិធីបដិសេធ មហាវិកដ្ឋោ

អធិស្ឋន្ធជីត្វា បរិភុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ឱនកណារត្ត
អតិវេកសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ឱនកណារត្ត
វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ឱនកណារត្ត ឱនក-
សញ្ញា អនាបត្តិ ។

(១៦៨) អនាបត្តិ ធារត្តំ វិប្បវសតិ ឱនកណារត្តំ
វិប្បវសតិ ធារត្តំ វិប្បវសិត្វា បុន កាមសីមំ ឱក្កមិត្វា
វសិត្វា បក្កមតិ អនោធារត្តំ បច្ចុទ្ធពតិ វិស្សន្ធពតិ
នស្សតិ វិនស្សតិ ធម្មតិ អច្ចិដ្ឋិត្វា គណ្ណាតិ^(១) វិស្សាសំ
គណ្ណាតិ^(២) ភិក្ខុសម្មតិយា ឧម្មត្តកស្ស អាទិក-
ម្មត្តកស្សតិ ។

នវមសិក្ខាបទំ ចំដ្ឋិតំ ។

១-២ ឱ. ម. ពណ្ណន្តំ ។

វិន័យបិដក មហាវិវាទ

ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ចីវរមិនទាន់ដល់ ៦ រាត្រី តែភិក្ខុ
សំគាល់ថាលើសហើយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ចីវរមិនទាន់ដល់ ៦ រាត្រី
តែភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ចីវរមិនទាន់ដល់ ៦ រាត្រី
ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់ដល់ ៦ រាត្រី មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១៦៨) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលនៅប្រាសចាកចីវរត្រឹម ៦
រាត្រី ដល់ភិក្ខុដែលនៅប្រាសចាកខ្លះពី ៦ រាត្រីចុះមក ដល់ភិក្ខុដែល
នៅប្រាសចាក ៦ រាត្រី ហើយត្រឡប់មកកាន់ដែននៃស្រុកនោះវិញឈប់
នៅកន្លែងណាមួយ ហើយចៀសចេញទៅ ដល់ភិក្ខុដកអធិដ្ឋាន(ភ្នំ)
លះបង់(ភ្នំ) ក្នុង ៦ រាត្រីចុះមក ចីវរទាត់ទៅ(ភ្នំ) វិនាសទៅ(ភ្នំ)
ភ្លើងឆេះ(ភ្នំ) ចោរដណ្តើមយកទៅ(ភ្នំ) សហធម្មិកកាន់យកទៅដោយ
ស្និទ្ធសាល(ភ្នំ) ក្នុង ៦ រាត្រីចុះមក ដល់ភិក្ខុដែលបានសម្មតិ (រំពឹងសង្ស័យ)
ដល់ភិក្ខុធនត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទ

[១២៧] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កតវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ ទោ
បន សមយេន សាវត្ថិយំ អញ្ញាតស្ស ប្បុកស្ស សង្ឃស្ស
សច្ចីកត្តំ បដិយត្តំ ហោតិ កោដេត្វា ជីវនេ អច្ឆា
នេស្សាមាតិ ។ អថទោ ធាត្វិយា ភិក្ខុ យេន សោ បូតោ
តេជុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មត្វា តំ ប្បកំ ឯតទរោច្ចំ
នេហុសោ អម្ពាតំ ឥមាជិ ជីវរាជិតិ ។ ន មយំ កន្ល
នស្សាម អម្ពាតំ សង្ឃស្ស អនុស្សំ សច្ចីកត្តា
បញ្ញត្តិ ។ ពហូ អារុសោ សង្ឃស្ស នាយកា ពហូ
សង្ឃស្ស កត្តា មយំ តុម្ភេ និស្សាយ តុម្ភេ សម្មស្សនា
ឥធិវិហារម តុម្ភេ ចេ អម្ពាតំ ន នស្សថ អថ កោចរហិ
អម្ពាតំ នស្សតិ នេហុសោ អម្ពាតំ ឥមាជិ ជីវរាជិតិ ។
អថទោ សោ បូតោ ធាត្វិយេហិ ភិក្ខុហិ និប្បឿយមាណោ

សំក្តាប់ទី ១០

(១៦៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានយសជាម្ចាស់ កាលគង់នៅ
ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកមហាសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រា
នោះឯង មានប្រជុំជនមួយពួកក្នុងក្រុងសាវត្ថីតាក់តែងកត្តព្រមទាំងចីវរប្រ-
គេនដល់សង្ឃដោយសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នាថា ពួកយើងនឹងនិមន្តឲ្យសង្ឃ
ឆាន់ហើយប្រគេនចីវរឲ្យគ្រង ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុឆត្វគ្លិយចូលទៅ
រកប្រជុំជនពួកនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងប្រជុំ
ជនពួកនោះថា នៃអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងចូរប្រគេនចីវរទាំង
នេះមកពួកអាត្មាចុះ ។ ជនពួកនោះនិយាយថា លោកម្ចាស់ ពួកខ្ញុំកុរុណា
មិនបានប្រគេនទេ ឯចង្កាន់ព្រមទាំងចីវរពួកខ្ញុំកុរុណា ធ្លាប់ចាត់ចែងទុក
ប្រគេនដល់សង្ឃតែរាល់ឆ្នាំ ។ ពួកឆត្វគ្លិយភិក្ខុឆ្លើយថា នៃអារុសោ ពួកពា-
យករបស់សង្ឃក៏មានច្រើន ចង្កាន់របស់សង្ឃក៏មានច្រើន ពួកយើងអា-
ស្រ័យពឹងពាក់នឹងអ្នកទាំងឡាយ ទើបនៅក្នុងទីនេះបាន បើអ្នកទាំងឡាយ
មិនឲ្យមកពួកអាត្មា អ្នកណា ហ្ន៎គេនឹងឲ្យដល់ពួកអាត្មា ម្ចាស់អ្នកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយ ពួកអ្នកចូរឲ្យចីវរទាំងនេះមកពួកអាត្មាចុះ ។ លំដាប់នោះ
ប្រជុំជនពួកនោះ កាលបើពួកឆត្វគ្លិយភិក្ខុនិយាយច្រើនល្អណាស់ទៅ

វិធីបិដកេ មហាវិវាដោ

យថាបដិយន្តំ ចីវំ ធាតុកិយានំ ភិក្ខុនំ ទន្ធា សង្ឃំ កត្តេ-
ន បរិសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ ជានន្តំ សង្ឃស្ស សចីវ-
ភត្តំ បដិយន្តំ ន ច ជានន្តំ ធាតុកិយានំ ភិក្ខុនំ ទន្ធា
តេ ឯវមាហំសុ ឱណោជេថ អាវុសោ សង្ឃស្ស ចីវន្តំ ។
នត្ថំ កន្តេ យថាបដិយន្តំ ចីវំ អយ្យា ធាតុកិយា
អត្តនោ បរិណាមេស្សន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា
។ មេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ធិយន្តិ វិហារេន្តិ កដំ ហិ
នាម ធាតុកិយា ភិក្ខុ ជានំ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណាតំ
អត្តនោ បរិណាមេស្សន្តិតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ
កកវតោ ឯតមន្តំ អាហារេស្សំ ។ សច្ចំ កិវ តុម្រេ
ភិក្ខុវេ ជានំ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណាតំ អត្តនោ បរិ-
ណាមេថាតិ ។ សច្ចំ កកវតិ ។ វិគវហិ ពុទ្ធា
កកវា កដំ ហិ នាម តុម្រេ មោយបុរិសា ជានំ
សង្ឃិកំ លាភំ បរិណាតំ អត្តនោ បរិណាមេស្សេថ

វិទ្យបិដក មហាវិក័ត

ទើបប្រគេនចីវរដែលខ្លួនតាក់តែងទាំងប៉ុន្មានទៅពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុ ហើយ
អង្គាសសង្ឃដោយចង្ហាន់ (តែម្យ៉ាង) ។ ពួកភិក្ខុណា ដឹងថាចង្ហាន់ព្រម
ទាំងចីវរដែលគេតាក់តែងទុកសម្រាប់ប្រគេនសង្ឃ តែមិនដឹងថាចីវរគេ
ប្រគេនដល់ពួកភិក្ខុឆព្វគ្គិយទៅហើយ ភិក្ខុទាំងនោះទើបពោលយ៉ាងនេះថា
នៃអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ពួកអ្នកចូរវេរប្រគេនចីវរដែលសង្ឃទៅ ។
ឯប្រជុំជនពួកនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចីវរដែលតាក់
តែងទុកប្រគេនសង្ឃគ្មានទេ (ព្រោះ) ពួកភិក្ខុឆព្វគ្គិយបង្ហាន់ទៅដើម្បីខ្លួន
លោកអស់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស ភិរដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកភិក្ខុ
ឆព្វគ្គិយដឹងថាលោកគេបង្ហាន់ទៅដើម្បីសង្ឃហើយ ហេតុអ្វីបានជាគ្រឿង
បង្ហាន់មកដើម្បីខ្លួនវិញ ។ លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តី
នុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ឮថាពួកអ្នកឯងដឹងថាលោកគេបង្ហាន់ទៅ ដើម្បីសង្ឃហើយ
គ្រឿងបង្ហាន់មកដើម្បីខ្លួនវិញ ពិតមែនឬ ។ ពួកឆព្វគ្គិយភិក្ខុក្រាបទូលថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគជា
ម្ចាស់ទ្រង់បន្ទោសថា នៃពួកមោឃបុរស ពួកអ្នកឯងដឹងថាលោកគេបង្ហាន់
ទៅដើម្បីរបស់សង្ឃហើយ ចុះហេតុអ្វីបានជាបង្ហាន់មក ដើម្បីខ្លួនវិញ

៤១៧

និស្សត្តិយកណ្តោ បត្តវគ្គស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិកង្កោ

នេតំ មោយ បុរិសា អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ
បសន្នាធំ វា ភិយ្យោភារាយ ។ បេ ។ ឃវត្ថុ បទ
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាជ យោ បទ ភិក្ខុ
ជាធំ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណាតំ អត្តនោ បរិណាមេយ្យ
និស្សត្តិយំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[១៧០] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។ ភិក្ខុតិ
។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អនិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
ជានាតិ នាម សាមំ វា ជានាតិ អញ្ញោ វា តស្ស អាហេចេន្តិ
សោ វា អាហេចេតិ ។ សង្ឃិកំ នាម សង្ឃស្ស
ទិធំ ហោតិ បរិច្ចត្តំ ។ លាភោ នាម ចិវិបិណ្ណចាត-
សេនាសនគិលានប្បច្ចយ ភេសន្តបរិក្ការា អន្តមសោ
ចណ្ណាបិណ្ណាបិ ទន្តកដ្ឋបិ ទសិកស្សត្ថបិ ។ បរិណាតំ
នាម ទស្សាម ករិស្សាមាតិ វាចា ភិញ្ញា ហោតិ ។
អត្តនោ បរិណាមេតិ បយោភេ ទុក្កដំ ។ បដិលាភេន
និស្សត្តិយំ ហោតិ និស្សត្តិទតំ សង្ឃស្ស វា កណាស្ស វា

ឧប្បត្តិយកណ្ណ បត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ១០ សិក្ខាបទវិភង្គ

នៃពួកមោឃបុរស ដំណើរនេះមិននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យរំងើរវិភិតជ្រះថ្លាឡើងទេ
។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវ
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាលដឹង ហើយបង្ហាញនូវលាភ
របស់សង្ឃ ដែលគេនឹងបង្ហាញទៅ (ដើម្បីសង្ឃ) មកដើម្បីខ្លួនវិញ
ភិក្ខុនោះត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។

(១៧០) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុង
សិក្ខាបទបឋមបាតដ៏តូចហើយ ។ ដែលហៅថា ដឹង (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ)
គឺដឹងខ្លួនឯងក្តី អ្នកដទៃមកប្រាប់ភិក្ខុនោះក្តី អ្នកម្ចាស់ទាននោះមកប្រាប់
(ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្តី ។ ដែលហៅថារបស់សង្ឃនោះ គឺទាយកបានវេរ
ប្រគេនបរិបាកដល់សង្ឃហើយ ។ ដែលហៅថា លាភនោះ បានដល់
ចីវរ ចំណូលបាត សេនាសនៈនឹងគ្រឿងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់មនុស្ស
ជម្ងឺ ដោយហោចទៅ ជុំនៃលំអិតក្តី ឈឺស្មន់ក្តី អម្បោះវង្វើដឹងក្តី
ក៏ហៅថាលាភដែរ ។ ដែលហៅថា បង្ហាញនោះ គឺម្ចាស់ទានបញ្ចេញ
វាថា ពួកយើងនឹងឱ្យ ពួកយើងនឹងធ្វើ ។ ភិក្ខុបង្ហាញ (លាភ)
មកដើម្បីខ្លួន ត្រូវតាមតួទុកដតាមប្រយោគ ។ លាភនោះជានិស្សគ្គិយ
ក្នុងខណៈដែលបានមក ភិក្ខុត្រូវលះបង់ដល់សង្ឃក៏បាន គណៈក៏បាន

២១៨

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គោ

បុគ្គលស្ស វា ។ ឃុំញូ បន ភិក្ខុវេ ទិស្សដ្ឋិតតំ
។ បេ ។ ឥទំ មេ ភន្តេ ជាទំ សង្ឃីកំ លាភំ បរិណាតំ
អត្ថនោ បរិណាមិតំ ទិស្សក្កិយំ ឥមាហំ សង្ឃស្ស
ទិស្សដ្ឋាមីតំ ។ បេ ។ ទទេយ្យតិ ។ បេ ។ ទទេយ្យនិ
។ បេ ។ អាយស្មតោ ទម្មីតិ ។ បរិណាតេ បរិណាតសញ្ញ
អត្ថនោ បរិណាមេតិ ទិស្សក្កិយំ មាចិត្តិយំ ។ បរិណាតេ
វេមតិកោ អត្ថនោ បរិណាមេតិ អាចត្តិ ទុក្កជស្ស ។
បរិណាតេ អបរិណាតសញ្ញ អត្ថនោ បរិណាមេតិ អនា-
ចត្តិ ។ សង្ឃស្ស បរិណាតំ អញ្ញសង្ឃស្ស វា ចេតិយស្ស
វា បរិណាមេតិ អាចត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ចេតិយស្ស
បរិណាតំ អញ្ញចេតិយស្ស វា សង្ឃស្ស វា គណស្ស
វា បុគ្គលស្ស វា បរិណាមេតិ អាចត្តិ ទុក្កជស្ស ។
បុគ្គលស្ស បរិណាតំ អញ្ញបុគ្គលស្ស វា សង្ឃស្ស
វា គណស្ស វា ចេតិយស្ស វា បរិណាមេតិ

វិនយបិដក មហាវិវាទ

បុគ្គលក៏បាន ។ ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវលះបង់យ៉ាងនេះ ។ បេ ។
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំដឹងថាលោកនេះទាយកបង្ហោនទៅដើម្បីរបស់
សង្ឃហើយ ខ្ញុំត្រូវបង្ហោនមកដើម្បីខ្លួនវិញ (លោកនេះ) ជានិស្សគ្គិយ
ខ្ញុំសូមលះបង់លោកនេះដល់សង្ឃ ។ បេ ។ ពាក្យតម្កល់នេះទៅមានសេចក្តីដូច
គ្នានឹងសិក្ខាបទទី ១ នៃច្បាប់វគ្គខាងដើមហើយ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងលោកដែល
ទាយកបានបង្ហោនហើយ ថាទាយកបានបង្ហោនមកមែន ហើយបង្ហោនមក
ដើម្បីខ្លួនវិញ ត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងលោក
ដែលទាយកបានបង្ហោនទៅហើយ ត្រូវបង្ហោនមកដើម្បីខ្លួនវិញ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងលោកដែលទាយកបានបង្ហោនទៅហើយ ថា
មិនទាន់បង្ហោនទៅទេ ត្រូវបង្ហោនមកដើម្បីខ្លួន មិនត្រូវអាបត្តិ ។ លោក
ដែលទាយកបង្ហោនទៅដើម្បីសង្ឃហើយ ភិក្ខុបង្ហោនទៅដើម្បីសង្ឃដទៃក្តី
ដើម្បីចេតិយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ លោកដែលទាយកបង្ហោនទៅដើម្បី
ចេតិយហើយ ភិក្ខុត្រូវបង្ហោនទៅដើម្បីចេតិយដទៃក្តី សង្ឃក្តី គុណៈក្តី
បុគ្គលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ លោកដែលទាយកបង្ហោនទៅដើម្បីបុគ្គល
ភិក្ខុត្រូវបង្ហោនទៅដើម្បីបុគ្គលដទៃក្តី សង្ឃក្តី គុណៈក្តី ចេតិយក្តី

២១៧

និស្សត្តិយកណ្តោ ចន្ទវត្តស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស អនាថតិវារោ

អាថតិ ទុក្ខជស្ស ។ អបរិណាតេ បរិណាតសញ្ញា អាថតិ
ទុក្ខជស្ស ។ អបរិណាតេ វេមតិកោ អាថតិ ទុក្ខជស្ស ។
អបរិណាតេ អបរិណាតសញ្ញា អនាថតិ ។

[០៧០] អនាថតិ កត្ត ទេមាតិ បុត្តិយមារោ
យត្ត តុម្ហាតំ ទេយ្យធម្មោ បរិភោគំ វា លកេយ្យ
បដិសង្ការំ វា លកេយ្យ ចិវដ្ឋិតិកោ វា អស្ស យត្ត
វា បន តុម្ហាតំ ចិត្តំ បសីទតិ តត្ត ទេវាតិ ភណាតិ
ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សានិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ចន្ទវត្តោ ធនិយោ ។

ឱស្សន្តិយកណ្ត បន្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ១០ វារៈដែលបំផ្លាញអាបត្តិ

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងលោកដែលទាយកមិនបានបង្ហាត់ទៅ
ថាបានបង្ហាត់ទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុង
លោកដែលទាយកមិនបានបង្ហាត់ទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុសំគាល់
ក្នុងលោកដែលគេមិនបានបង្ហាត់ទៅ ថាគេមិនបានបង្ហាត់ទៅ មិនត្រូវ
អាបត្តិឡើយ ។

(១៧១) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលទាយករគួរថា យើងទាំង
ឡាយនឹងវេប្រគេនក្នុងទីណា ហើយប្រាប់គេថា ទេយ្យធម៌របស់អ្នក
ទាំងឡាយគួរបាននូវការបរិភោគក្តី គួរបាននូវការជួសជុលក្តី គួរតាំងនៅ
អស់កាលដ៏យូរក្នុងទីណា ម្យ៉ាងទៀត បើបិត្តរបស់អ្នកទាំងឡាយជ្រះថ្លា
ក្នុងទីណា អ្នកទាំងឡាយចូរវេប្រគេនក្នុងទីនោះៗចុះ ដល់ភិក្ខុខួចចរិត
ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។
បន្តវគ្គទី ៣ ចប់ ។

៤៤០

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តសុទ្ធានំ

ទ្វេ ច បត្តានំ កេសដ្ឋំ វស្ស័កោ នានបត្តាមំ
សាមំ វាយាបនាទ្វេកោ សាសដ្ឋំ សដ្ឋ្យកេន ចាតិ ។

[១៧២] ទុដ្ឋិដ្ឋា ចោ អាយស្មន្តោ តស និស្សត្តិយោ
ចាចិទ្ធិយោ ធម្មា ។ តត្តាយស្មន្តេ បុត្តាមិ កកច្ចិត្ត
បរិសុទ្ធា ទុតិយ ម្សិ បុត្តាមិ កកច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា តតិយ ម្សិ
បុត្តាមិ កកច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធត្តាយស្មន្តោ តស្មា
តុណ្ហំ វរេតេតំ ជារយាមិតិ ។

និស្សត្តិយកណ្តំ និដ្ឋិតំ ។

វិន័យចំណី មហាវិញ្ញាណ

ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងបត្រវគ្គនោះ គឺ

សិក្ខាបទទី ១ ២ និយាយអំពីបាត្រ សិក្ខាបទ ទី ៣ និយាយ
អំពីថ្នាំ សិក្ខាបទទី ៤ និយាយអំពីសប្តត្ថវ្យាស្រីក្រឡឹង សិក្ខា-
បទទី ៥ និយាយអំពីការឲ្យចិវរ សិក្ខាបទទី ៦ និយាយ
អំពីការសូបអម្បែរគេមកខ្លួនឯង សិក្ខាបទទី ៧ និយាយ
អំពីការប្រើឲ្យគេត្បាញ សិក្ខាបទទី ៨ និយាយអំពីអច្ចុក-
ចិវរ សិក្ខាបទទី ៩ និយាយអំពីទីមានសេចក្តីរឿស
សិក្ខាបទទី ១០ និយាយអំពីការបង្ហាញនលាភរបស់សង្ឃ ។

[១៧២] បត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិនិស្សត្តិយ
បាចិត្តិយទាំង ៣០ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ លោកទាំងឡាយ បរិសុទ្ធហើយឬ
ខ្ញុំសួរជាគំរប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយ បរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជា
គំរប់ពីរដងផង លោកទាំងឡាយ បរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុ
ទាំងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងអាបត្តិទាំងនេះហើយ ហេតុនោះបាន
ជាស្ងៀមនៅ ខ្ញុំចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយកិរិយាស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

និស្សត្តិយកណ្ណ ០២ ។

បាបិតិយកណ្ណំ

ឥមេ ខោ បធាយ ឥន្ទ្រោ ទ្វេ ធីតិ ចាចិត្តិយា

ធម្មា ទុទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ។

មុស្សាវិទ្ធិវិគ្គស្ស បរិមសិក្ខាបទំ

[១៧៣] តេន សមយេន តុន្តោ កកវា សាវត្ថិយេ

វិហារតិ ខេត្តវេន អនាថបិណ្ណិកស្ស អាវាមេ ។ តេន

ខោ បន សមយេន ហត្ថកោ សក្យបុត្តោ វាទត្តិកោ

ហោតិ ។ សោ តិក្ខិយេហំ សទ្ធិ សល្លបន្តោ អវជានិក្ខា

បដិជានាតិ បដិជានិក្ខា អវជានាតិ អញ្ញានញ្ញំ បដិចរតិ

សម្មជាទធម្មសា កាសតិ សង្កេតំ កេត្តា វិសំវានេតិ ។

តិក្ខិយា ទុដ្ឋាយន្តិ ខិយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហំ នាប

ហត្ថកោ សក្យបុត្តោ អម្ពេហំ សទ្ធិ សល្លបន្តោ

អវជានិក្ខា បដិជានិស្សតិ បដិជានិក្ខា អវជានិស្សតិ

បាបិតិយកណ្ណ

បតិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិបាបិតិយ ៧២

ទាំងនេះឯង តែងមកកាន់ទេស ។

មុសាវាទវគ្គ បរិមេសិក្ខាបទ

[១៧៣] សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញត្ថុជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ព្រះអង្គគង់នៅវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបគ្រែសាវត្ថី ។
សម័យនោះឯង ហត្ថកក្កុជាសក្យបុត្រជាអ្នកហុចពាក្យសំដី ។ ហត្ថកក្កុ
នោះចរចាជាមួយនឹងតិរិយទាំងឡាយ គេចកែសំដី^(១)ហើយទទួលដឹង^(២)
ទទួលដឹងហើយត្រឡប់គេចកែសំដីវិញ បិទបាំងហេតុដទៃ ដោយហេតុ
ដទៃ ពោលពាក្យកុហកដោយដឹងខ្លួន ធ្វើនូវសេចក្តីកំណត់ហើយពោល
ឲ្យខុសពីកំណត់នោះវិញ ។ តិរិយទាំងឡាយពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្កាប់ថា ចុះហេតុអ្វីបានជាហត្ថកក្កុ ជាសក្យបុត្រពោលចរចាជា
មួយនឹងយើងទាំងឡាយ គេចកែសំដីហើយទទួលដឹង ទទួលដឹងហើយ

១ គឺពាក្យណាដែលខ្លួននិយាយទៅហើយមានទោស ជាពាក្យខុសមិនល្អ ក៏បដិសេធ
ពាក្យនោះថាមិនមែនជាពាក្យរបស់ខ្លួន ហៅថា គេចកែសំដី ។ ២ គឺពាក្យណាដែលខ្លួន
និយាយទៅហើយជាពាក្យល្អត្រឹមត្រូវ ក៏ប្តេជ្ញាថាជាពាក្យរបស់ខ្លួន នេះហៅថា ទទួលដឹង ។
អន្តរាថា ។

វិនយបិដកេ អារាវិកោ

អញ្ញោនញំ បដិចរិស្សតិ សឃ្មជាធម្មសា កាសិស្សតិ
សង្កេតំ កត្តា វិសិវាទេស្សតិទិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ
តេសំ វិត្តិយានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ជ័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ យេន ហត្ថកោ សក្សបុត្តោ
តេនុបសក្កមីសុ ឧបសក្កមីត្វា ហត្ថកំ សក្សបុត្តំ
ឯតទកេច្ចំ សច្ចំ កេវ ត្វំ អាវុសោ ហត្ថក វិត្តិយេហំ
សទ្ធិំ សល្លបន្តោ អវជានិត្វា បដិជានាសិ បដិជានិ-
ត្វា អវជានាសិ អញ្ញោនញំ បដិចរិសំ សឃ្មជាធម្មសា
កាសិសិ សង្កេតំ កត្តា វិសិវាទេសិទិ ។ ឯតេ ខោ
អាវុសោ វិត្តិយា ឆាម យេន កេនចិ ជេតព្វា
ន តេសំ ជយោ នាតព្វោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវា
។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចារេន្តិ កដំ ហិ
ឆាម ហត្ថកោ សក្សបុត្តោ វិត្តិយេហំ សទ្ធិំ សល្លបន្តោ
អវជានិត្វា បដិជានិស្សតិ បដិជានិត្វា អវជានិស្សតិ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ត្រឡប់គេចកែសំដីវិញ បិទបាំងហេតុដទៃដោយហេតុដទៃ ពោលពាក្យ
កុហកដោយដឹងខ្លួន ធ្វើនូវសេចក្តីកំណត់ហើយពោលឲ្យខុសពីកំណត់
នោះវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮភិក្ខុទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល
បន្តបង្កាប់ហើយ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅរកហត្ថកភិក្ខុជាសក្យបុត្រ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងហត្ថកភិក្ខុ ជាសក្យ-
បុត្រថា ម្ចាស់អាវុសហត្ថក បានឮថា អ្នកពោលចរចាមួយអន្លើ
ដោយភិក្ខុទាំងឡាយ គេចកែសំដីហើយទទួលដឹង ទទួលដឹងហើយ
ត្រឡប់គេចកែសំដីវិញ បិទបាំងហេតុដទៃ ដោយហេតុដទៃ ពោល
ពាក្យកុហកដោយដឹងខ្លួន ធ្វើនូវសេចក្តីកំណត់ហើយពោលឲ្យខុសពី
កំណត់នោះវិញ មែនឬដូចម្តេច ។ ហត្ថកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុស
ធម្មតាភិក្ខុទាំងឡាយនុ៎ះ ត្រូវតែបុគ្គលឯណា នីមួយៗផ្តាញ់ផ្តួលចេញ មិន
ត្រូវឲ្យការឈ្នះទៅភិក្ខុទាំងឡាយនោះទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មាន
សេចក្តីប្រាថ្នាភិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀល បន្ត
បង្កាប់ថា ចុះហេតុអ្វីបានជាហត្ថកភិក្ខុជាសក្យបុត្រ ពោលចរចាមួយអន្លើ
ដោយភិក្ខុទាំងឡាយ គេចកែសំដីហើយទទួលដឹង ទទួលដឹងហើយ
ត្រឡប់គេចកែសំដីវិញ បិទបាំងហេតុដទៃ ដោយហេតុដទៃ និយាយ
ពាក្យកុហកដោយដឹងខ្លួន ធ្វើនូវសេចក្តីកំណត់ហើយពោលឲ្យខុស

២២៣

រាជគិរិយកណ្តោ មុសាវាទវិគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

អញ្ញោនញ្ញំ បដិចរិស្សតិ សម្បជានមុសា កាសិស្សតិ
សង្កេតំ កត្វា វិសំវាទេស្សតិទិ ។ អថចោ តេ ភិក្ខុ
ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេស្សំ ។ អថចោ ភគវា ឯតស្មី
និទានេ ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទានាបេត្វា
ហត្ថកំ សក្យបុត្តំ បដិបុច្ឆិ សច្ចំ កិរ ត្វំ ហត្ថក
តិទិយេហំ សន្និ សល្លបន្តោ អវជានិត្វា បដិជានាសិ
បដិជានិត្វា អវជានាសិ អញ្ញោនញ្ញំ បដិចរិសិ សម្ប-
ជានមុសា កាសសិ សង្កេតំ កត្វា វិសំវាទេសីតិ ។
សច្ចំ ភគវតិ ។ វិករហំ ពុទ្ធា ភគវា កងំ ហិ នាម
ត្វំ មោយបុរិស តិទិយេហំ សន្និ សល្លបន្តោ អវ-
ជានិត្វា បដិជានិស្សសិ បដិជានិត្វា អវជានិស្សសិ
អញ្ញោនញ្ញំ បដិចរិស្សសិ សម្បជានមុសា កាសិស្សសិ
សង្កេតំ កត្វា វិសំវាទេស្សសិ នេតំ មោយបុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសានាយ បសន្នានំ វា ភិយ្យោ-
កាវាយ ។ បេ ។ ឯវត្តំ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ទុដ្ឋិសេយ្យាថ សម្បជានមុសាវាទេ នាចិត្តិយន្តិ ។

ពាចិត្តិយកណ្ណ ឧសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ព័កំណត់នោះវិញ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះយកសេចក្តីនេះក្រាបទូល
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះហត្ថកភិក្ខុជាសក្យ-
បុត្រភ័ន្តិពេលនោះថា ម្ចាស់ហត្ថកភិក្ខុ បានឮថា អ្នកពោលចរចាមួយអង្វើ
ដោយភ័ន្តិយទាំងឡាយ គេចកែសំដីហើយទទួលដឹង ទទួលដឹងហើយ
ត្រឡប់គេចកែសំដីវិញ បិទបាំងហេតុដទៃដោយហេតុដទៃ ពោលពាក្យ
កុហកដោយដឹងខ្លួន ធ្វើនូវសេចក្តីកំណត់ហើយពោលឲ្យខុសព័កំណត់
នោះវិញ តើពិតមែនឬ ។ ហត្ថកភិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ការនោះពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញព្រះដ៏មានជោគ ទ្រង់និរដៀលថា
នៃបុរសទេ ចុះហេតុអ្វី បានជាអ្នកឯងពោលចរចាមួយអង្វើដោយភ័ន្តិយ
ទាំងឡាយ គេចកែសំដីហើយទទួលដឹង ទទួលដឹងហើយត្រឡប់គេច
កែសំដីវិញ បិទបាំងហេតុដទៃ ដោយហេតុដទៃ ពោលពាក្យកុហក
ដោយដឹងខ្លួន ធ្វើនូវសេចក្តីកំណត់ហើយពោលឲ្យខុសព័កំណត់នោះវិញ
នៃមោឃបុរស ការនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឬថានឹងនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំងិនរតត្រជ្រះថ្លាតទៅទៀតទេ ។ បេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុពោលពាក្យកុហកដោយដឹងខ្លួន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២២២

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

(១៧៤) សឡដានធម្មសាវណោ នាម វិសំភទ្ទន-

ធម្មត្តារស្ស ភំពា ភីកា ព្យបថោ វិចីកេនោ ភំចសិកា

វិញាតំ អដ្ឋ អនិយវោហារា អនិដ្ឋំ ទិដ្ឋំ មេតិ អសុតំ

សុតំ មេតិ អមុតំ មុតំ មេតិ អវិញាតំ វិញាតំ មេតិ

ទិដ្ឋំ អនិដ្ឋំ មេតិ សុតំ អសុតំ មេតិ មុតំ អមុតំ

មេតិ វិញាតំ អវិញាតំ មេតិ ។

(១៧៥) អនិដ្ឋំ នាម ន ចក្កុនា ទិដ្ឋំ ។

អសុតំ នាម ន សោតេន សុតំ ។ អមុតំ នាម

ន យានេន យាយិតំ ន ជីវ្ហយ សាយិតំ ន

កាយេន ដ្ឋំ ។ អវិញាតំ នាម ន មនសា វិញាតំ ។

ទិដ្ឋំ នាម ចក្កុនា ទិដ្ឋំ ។ សុតំ នាម សោតេន

សុតំ ។ មុតំ នាម យានេន យាយិតំ ជីវ្ហយ សាយិតំ

កាយេន ដ្ឋំ ។ វិញាតំ នាម មនសា វិញាតំ ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

[១៧៤] ដែលហៅថា ពាលពាក្យកុហក ដោយដឹងខ្លួននោះ
បានដល់វេចា សំដីគន្លងពាក្យចំរើក្រ វិញ្ញត្តិប្រព្រឹត្តទៅក្នុងវេចារបស់បុគ្គល
ដែលធ្វើគំនិតនឹងពាលឲ្យខុសជាប្រធាន នឹងវេហារមិនមែនរបស់ព្រះអរិ-
យ ៨ យ៉ាង គឺ ការដែលមិនឃើញនិយាយថាអញឃើញ ១ មិនឮនិយាយ
ថាអញឮ ១ មិនបានពាល់ត្រូវនិយាយថាអញបានពាល់ត្រូវ ១ មិន
ដឹងច្បាស់និយាយថាអញដឹងច្បាស់ ១ ឃើញនិយាយថាអញមិនឃើញ ១
ឮនិយាយថាអញមិនឮ ១ បានពាល់ត្រូវនិយាយថាអញមិនបានពាល់
ត្រូវ ១ ដឹងច្បាស់និយាយថាអញមិនដឹងច្បាស់ ១ ។

[១៧៥] ដែលហៅថា មិនឃើញ គឺមិនឃើញដោយភ្នែក ។
ដែលហៅថា មិនឮ គឺមិនឮដោយត្រចៀក ។ ដែលហៅថា មិនពាល់ត្រូវ
គឺមិនហិតដោយច្រមុះ មិនលិតដោយអណ្តាត មិនបះពាល់ដោយកាយ ។
ដែលហៅថា មិនដឹងច្បាស់ គឺមិនដឹងច្បាស់ដោយចិត្ត ។ ដែលហៅថា
ឃើញ គឺឃើញដោយភ្នែក ។ ដែលហៅថា ឮ គឺឮដោយត្រចៀក ។
ដែលហៅថា ពាល់ត្រូវ គឺហិតដោយច្រមុះ លិតដោយអណ្តាត បះពាល់
ដោយកាយ ។ ដែលហៅថា ដឹងច្បាស់ គឺដឹងច្បាស់ដោយចិត្ត ។

ធាតុត្រីយកល្លោ មុសាវាទវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស បទអាជីវិយ

[១៧៦] តិហាការេហិ អទិដ្ឋំ ទិដ្ឋំ មេតិ សម្មជា-
នមុសា កណ្ណន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស បុព្វេស្ស ហោតិ មុសា
កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា
កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្ណន្តស្ស ។
ចត្វហាការេហិ អទិដ្ឋំ ទិដ្ឋំ មេតិ សម្មជានមុសា
កណ្ណន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស បុព្វេស្ស ហោតិ
មុសា កណ្ណន្តស្ស កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណន្តស្ស
កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្ណន្តស្ស វិនិជាយ
ទិដ្ឋំ ។ បញ្ចហាការេហិ អទិដ្ឋំ ទិដ្ឋំ មេតិ សម្មជានមុសា
កណ្ណន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស បុព្វេស្ស ហោតិ
មុសា កណ្ណន្តស្ស កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណន្តស្ស
កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្ណន្តស្ស វិនិជាយ
ទិដ្ឋំ វិនិជាយ ខន្តិ ។ ធាតុត្រីយកល្លោ អទិដ្ឋំ ទិដ្ឋំ មេតិ
សម្មជានមុសា កណ្ណន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស
បុព្វេស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណន្តស្ស កណ្ណន្តស្ស ហោតិ
មុសា កណ្ណន្តស្ស កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា មយា

បាចិត្តិយកណ្ត មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ បទភាគីនិយ

(១៧៦) ភិក្ខុនិយាយកុហក ដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនមិន
ឃើញថា អាត្មាឃើញដូច្នោះ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង គឺ មុននឹងពោល
គិតថាអញនឹងពោលកុហក ១ កំពុងពោលដឹងថា អញពោលកុហក ១
ពោលរួចហើយដឹងថាអញពោលកុហកហើយ ១ (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនមិនឃើញថា អាត្មា
ឃើញ ដោយអាការ ៤ យ៉ាង គឺ មុននឹងពោលគិតថាអញនឹងពោល
កុហក ១ កំពុងពោលដឹងថាអញពោលកុហក ១ ពោលរួចហើយដឹងថា
អញពោលកុហកហើយ ១ បិទបាំងនូវទិដ្ឋិ^(១) ១ (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនមិនឃើញថា អាត្មា
ឃើញ ដោយអាការ ៥ យ៉ាង គឺ មុននឹងពោលដឹងថាអញនឹងពោល
កុហក ១ កំពុងពោលដឹងថាអញពោលកុហក ១ ពោលរួចហើយដឹងថា
អញពោលកុហកហើយ ១ បិទបាំងនូវទិដ្ឋិ ១ បិទបាំងនូវវេសចក្កិភាបចិត្ត ១
(ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែល
ខ្លួនមិនឃើញថា អាត្មាឃើញ ដោយអាការ ៦ យ៉ាង គឺ មុននឹងពោល
គិតថាអញនឹងពោលកុហក ១ កំពុងពោលដឹងថា អញពោលកុហក ១
ពោលរួចហើយដឹងថាអញពោលកុហកហើយ ១ បិទបាំងនូវទិដ្ឋិ ១

១ គឺលាក់បំបិទបាំងសេចក្តីឃើញខុសរបស់ខ្លួន ។

២២៦

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កណ៌តន្ត្រី វិទិជាយ ទិដ្ឋី វិទិជាយ ខន្តី វិទិជាយ រុច្ចី ។
 សត្តហា កាវេហិ អទិដ្ឋំ ទិដ្ឋំ មេតិ សម្មជានមុសា
 កណ៌តន្ត្រី អាបត្តិ ទាច័តិយស្ស បុព្វេស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌តន្ត្រី ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ
 កណ៌តន្ត្រី ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្ត្រី វិទិជាយ
 ទិដ្ឋី វិទិជាយ ខន្តី វិទិជាយ រុច្ចី វិទិជាយ ការិ ។
 ត័ហា កាវេហិ អសុតំ សុតំ មេតិ ។ បេ ។ អមុតំ មុតំ
 មេតិ ។ បេ ។ អវិញ្ញាតំ វិញ្ញាតំ មេតិ សម្មជានមុសា
 កណ៌តន្ត្រី អាបត្តិ ទាច័តិយស្ស បុព្វេស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌តន្ត្រី ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ
 កណ៌តន្ត្រី ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្ត្រី ។ ចត្តហា-
 កាវេហិ ។ បេ ។ ចត្តហា កាវេហិ ។ បេ ។ ធម្មា កា-
 វេហិ ។ បេ ។ សត្តហា កាវេហិ អវិញ្ញាតំ វិញ្ញាតំ មេតិ

វិទយបិដក មហោវិកង្គ

បិទបាំងនូវសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងនូវសេចក្តីពេញចិត្ត ១ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជំងឺខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនមិនឃើញ
ថាអាត្មាឃើញ ដោយអាការៈ៧ យ៉ាង គឺ មុននឹងពោលគិតថាអញនឹងពោល
កុហក ១ កំពុងពោលជំងឺថាអញពោលកុហក ១ ពោលរួចហើយជំងឺថា
អញពោលកុហកហើយ ១ បិទបាំងនូវទិដ្ឋិ ១ បិទបាំងនូវសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១
បិទបាំងនូវសេចក្តីចូលចិត្ត ១ បិទបាំងនូវសេចក្តីពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជំងឺខ្លួន ចំពោះពាក្យដែលមិន
ឮថា អាត្មាឮ ។ បេ ។ វត្ថុដែលមិនបានពាលត្រូវថា អាត្មាបានពាលត្រូវ
។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជំងឺខ្លួន ចំពោះហេតុដែលខ្លួនមិនដឹង
ច្បាស់ថា អាត្មាដឹងច្បាស់ ដោយអាការៈ ៣ យ៉ាង គឺ មុននឹងពោលគិត
ថាអញនឹងពោលកុហក ១ កំពុងពោលជំងឺថាអញពោលកុហក ១ ពោល
រួចហើយជំងឺថាអញពោលកុហកហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុ
និយាយកុហកដោយជំងឺខ្លួន ចំពោះហេតុដែលខ្លួនមិនដឹងច្បាស់ថា អាត្មា
ដឹងច្បាស់ ដោយអាការៈ ៤ យ៉ាង ។ បេ ។ អាការៈ ៥ យ៉ាង ។ បេ ។
អាការៈ ៦ យ៉ាង ។ បេ ។ អាការៈ ៧ យ៉ាង គឺ មុននឹងពោលគិតថា

២២៧

ពាក្យឆ្លើយកណ្តែក មុសវាទវិគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយ៍

សឡដានមុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស
បុព្វេស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ កណ្តន្តស្ស ហោតិ
មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តាតស្ស ហោតិ មុសា មយា
កណ្តាតន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋំ វិនិជាយ ខន្តិ វិនិជាយ រុច្ច
វិនិជាយ ការិ ។

[១៧៧] តិហាការេហិ អទិដ្ឋំ ទិដ្ឋញ្ច មេ សុតញ្ចាតិ

សឡដានមុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ បេ ។

តិហាការេហិ អទិដ្ឋំ ទិដ្ឋញ្ច មេ មុតញ្ចាតិ ។ បេ ។

តិហាការេហិ អទិដ្ឋំ ទិដ្ឋញ្ច មេ វិញ្ញាតញ្ចាតិ សឡដា-

នមុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ បេ ។

តិហាការេហិ អទិដ្ឋំ ទិដ្ឋញ្ច មេ សុតញ្ច មុតញ្ចាតិ

។ បេ ។ តិហាការេហិ អទិដ្ឋំ ទិដ្ឋញ្ច មេ សុតញ្ច

វិញ្ញាតញ្ចាតិ ។ បេ ។ តិហាការេហិ អទិដ្ឋំ ទិដ្ឋញ្ច មេ

សុតញ្ច មុតញ្ច វិញ្ញាតញ្ចាតិ សឡដានមុសា កណ្តន្តស្ស

ពាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ បទភាជនីយ

អញ្ជាវន័យពោលកុហក ១ កំពុងពោលដឹងថាអញពោលកុហក ១ ពោលរួច
ហើយដឹងថាអញពោលកុហកហើយ ១ បិទបាំងនូវទិដ្ឋិ ១ បិទបាំងនូវ
សេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងនូវសេចក្តីចូលចិត្ត ១ បិទបាំងនូវសេចក្តីពិត
ត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៧៧) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនមិន
ឃើញថា អាត្មាឃើញផង ថាអាត្មាពួផង ដោយអាការ ព យ៉ាង ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុ
ដែលខ្លួនមិនឃើញថា អាត្មាឃើញផង ថាអាត្មាពាលត្រូវផង ដោយ
អាការ ព យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយ
ដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនមិនឃើញថា អាត្មាឃើញផង ថាអាត្មាដឹង
ច្បាស់ផង ដោយអាការ ព យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។
ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនមិនឃើញថា អាត្មា
ឃើញផង ពួផង ពាលត្រូវផង ដោយអាការ ព យ៉ាង ។ បេ ។
ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនមិនឃើញថា អាត្មា
ឃើញផង ពួផង ដឹងច្បាស់ផង ដោយអាការ ព យ៉ាង ។ បេ ។
ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនមិនឃើញថា អាត្មា
ឃើញផង ពួផង ពាលត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង ដោយអាការ ព យ៉ាង

២២៨

វិទយចិដិពេ មហាវិរដ្ឋោ

អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ អសុតំ
សុតញ្ច មេ មុតញ្ចាតិ ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ អសុតំ
សុតញ្ច មេ វិញ្ញាតញ្ចាតិ ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ អសុតំ
សុតញ្ច មេ ទិដ្ឋញ្ចាតិ ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ អសុតំ
សុតញ្ច មេ មុតញ្ច វិញ្ញាតញ្ចាតិ ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ
អសុតំ សុតញ្ច មេ មុតញ្ច ទិដ្ឋញ្ចាតិ ។ បេ ។ តីហា-
កាវេហិ អសុតំ សុតញ្ច មេ មុតញ្ច វិញ្ញាតញ្ច
ទិដ្ឋញ្ចាតិ ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ អមុតំ មុតញ្ច មេ
វិញ្ញាតញ្ចាតិ ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ អមុតំ មុតញ្ច មេ
ទិដ្ឋញ្ចាតិ ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ អមុតំ មុតញ្ច
មេ សុតញ្ចាតិ ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ អមុតំ មុតញ្ច

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះ
វត្ថុដែលខ្លួនមិនព្រមថា អាត្មាពួងផង ពាល់ត្រូវផង ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង
។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះពាក្យដែលខ្លួនមិនព្រមថា
អាត្មាពួងផង ដឹងច្បាស់ផង ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។ ភិក្ខុនិ-
យាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនមិនព្រមថា អាត្មាពួងផង ឃើញ
ផង ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹង
ខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនមិនព្រមថា អាត្មាពួងផង ពាល់ត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង
ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះ
វត្ថុដែលខ្លួនមិនព្រមថា អាត្មាពួងផង ពាល់ត្រូវផង ឃើញផង ដោយ
អាការ ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុ
ដែលខ្លួនមិនព្រមថា អាត្មាពួងផង ពាល់ត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង
ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះ
វត្ថុដែលខ្លួនមិនបានពាល់ត្រូវថា អាត្មាបានពាល់ត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង
ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនមិនបានពាល់
ត្រូវថា អាត្មាពាល់ត្រូវផង ឃើញផង ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង
។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនមិនបានពាល់ត្រូវថា អាត្មាពាល់ត្រូវផង ពួងផង
ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនមិនបានពាល់ត្រូវថា

២២៧

បាចិត្តិយកណ្តោ មុសកវិទវិគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស បទភាគីដំបូង

មេ វិញ្ញាតញ្ច ទិដ្ឋញ្ចាតិ ។ បេ ។ តិហាគារេហិ អម្មតំ
មុតញ្ច មេ វិញ្ញាតញ្ច សុតញ្ចាតិ ។ បេ ។ តិហាគា-
រេហិ អម្មតំ មុតញ្ច មេ វិញ្ញាតញ្ច ទិដ្ឋញ្ច សុតញ្ចាតិ
។ បេ ។ តិហាគារេហិ អវិញ្ញាតំ វិញ្ញាតញ្ច មេ
ទិដ្ឋញ្ចាតិ ។ បេ ។ តិហាគារេហិ អវិញ្ញាតំ វិញ្ញា-
តញ្ច មេ សុតញ្ចាតិ ។ បេ ។ តិហាគារេហិ អវិញ្ញាតំ
វិញ្ញាតញ្ច មេ មុតញ្ចាតិ ។ បេ ។ តិហាគារេហិ
អវិញ្ញាតំ វិញ្ញាតញ្ច មេ ទិដ្ឋញ្ច សុតញ្ចាតិ ។ បេ ។
តិហាគារេហិ អវិញ្ញាតំ វិញ្ញាតញ្ច មេ ទិដ្ឋញ្ច មុតញ្ចាតិ
។ បេ ។ តិហាគារេហិ អវិញ្ញាតំ វិញ្ញាតញ្ច មេ ទិដ្ឋញ្ច
សុតញ្ច មុតញ្ចាតិ សម្មជានមុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ
បាចិត្តិយស្ស ។ បេ ។

[១៧៨] តិហាគារេហិ ទិដ្ឋំ អទិដ្ឋំ មេតិ សម្មជា-
នមុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស បុព្វេស្ស
ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ កណ្តន្តស្ស ហោតិ មុសា

៣ចម្លើយពណ៌ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ បទភាគីយ

អាត្មាបានពាល់ត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ដោយអាការ ព យ៉ាង
 ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនមិនបានពាល់ត្រូវថា អាត្មាបានពាល់ត្រូវផង ដឹង
 ច្បាស់ផង ឮផង ដោយអាការ ព យ៉ាង ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួន
 មិនបានពាល់ត្រូវថា អាត្មាបានពាល់ត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង
 ឮផង ដោយអាការ ព យ៉ាង ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនមិនដឹងច្បាស់ថា
 អាត្មាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ដោយអាការ ព យ៉ាង ។ បេ ។
 វត្ថុដែលខ្លួនមិនដឹងច្បាស់ថា អាត្មាដឹងច្បាស់ផង ឮផង ដោយអាការ
 ព យ៉ាង ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនមិនដឹងច្បាស់ថា អាត្មាដឹងច្បាស់ផង
 ពាល់ត្រូវផង ដោយអាការព យ៉ាង ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនមិនដឹងច្បាស់ថា
 អាត្មាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ឮផង ដោយអាការ ព យ៉ាង ។ បេ ។
 វត្ថុដែលខ្លួនមិនដឹងច្បាស់ថា អាត្មាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ពាល់
 ត្រូវផង ដោយអាការ ព យ៉ាង ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយ
 ដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនមិនដឹងច្បាស់ថា អាត្មាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង
 ឮផង ពាល់ត្រូវផង ដោយអាការ ព យ៉ាង ត្រូវអាបក្កិបាចិត្តិយ ។ បេ ។
 (១៧៨) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនបាន
 ឃើញថា អាត្មាមិនឃើញ ដោយអាការពយ៉ាង គឺ មុននឹងពោល
 គិតថាអញនឹងពោលកុហក ១ កំពុងពោលដឹងថាអញពោលកុហក ១

២៣១

វិទ្យាបិដកេ មហាវិវាទោ

កណាមីតិ កណិតស្ស ហោតិ ឥសា មយា កណា-
តន្តិ ។ ចត្វាហាការេហិ ។ មេ ។ បញ្ចហាការេហិ
។ មេ ។ ធម្មាការេហិ ។ មេ ។ សត្តហាការេហិ ទិដ្ឋ
អទិដ្ឋ មេតិ សឡជាធម្មសា កណាន្តស្ស អាបត្តិ ចាចិ-
ត្តិយស្ស បុព្វេស្ស ហោតិ ឥសា កណាស្សន្តិ កណាន្តស្ស
ហោតិ ឥសា កណាមីតិ កណិតស្ស ហោតិ ឥសា
មយា កណិតន្តិ វិទិជាយ ទិដ្ឋ វិទិជាយ ទន្តិ វិទិជាយ
រុចិ វិទិជាយ ការិ ។ តិហាការេហិ សុតំ អសុតំ
មេតិ ។ មេ ។ ឥតិ អឥតិ មេតិ ។ មេ ។ វិញ្ញាតំ
អវិញ្ញាតំ មេតិ សឡជាធម្មសា កណាន្តស្ស អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស បុព្វេស្ស ហោតិ ឥសា កណាស្សន្តិ
កណាន្តស្ស ហោតិ ឥសា កណាមីតិ កណិតស្ស
ហោតិ ឥសា មយា កណិតន្តិ ។ ចត្វាហាការេហិ
។ មេ ។ បញ្ចហាការេហិ ។ មេ ។ ធម្មាការេហិ ។ មេ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិវត្ត

ពោលរួចហើយដឹងថាអញពោលកុហកហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនបានឃើញថា អាត្មា
មិនឃើញ ដោយអាការ ៤ យ៉ាង ។ បេ ។ អាការ ៥ យ៉ាង ។ បេ ។
អាការ ៦ យ៉ាង ។ បេ ។ អាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងពោលគិតថា
អញនឹងពោលកុហក ១ កំពុងពោលដឹងថាអញពោលកុហក ១ ពោល
រួចហើយដឹងថាអញពោលកុហកហើយ ១ បិទបាំងនូវទិដ្ឋិ ១ បិទបាំង
នូវសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងនូវសេចក្តីចូលចិត្ត ១ បិទបាំងនូវសេចក្តី
ពិតត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
ចំពោះពាក្យដែលខ្លួនបានឮថា អាត្មាមិនបានឮ ដោយអាការ ៣ យ៉ាង
។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនបាន
ពាល់ត្រូវថា អាត្មាមិនបានពាល់ត្រូវ ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយ
ដឹងខ្លួន ចំពោះហេតុដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ថា អាត្មាមិនបានដឹងច្បាស់
ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងពោលគិតថាអញនឹងពោលកុហក ១
កំពុងពោលដឹងថាអញពោលកុហក ១ ពោលរួចហើយដឹងថាអញពោល
កុហកហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
ចំពោះហេតុដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ថា អាត្មាមិនបានដឹងច្បាស់ ដោយអាការ ៤
យ៉ាង ។ បេ ។ អាការ ៥ យ៉ាង ។ បេ ។ អាការ ៦ យ៉ាង ។ បេ ។

២៣១

បាចិត្តិយកណ្តោ មុសាវាវិញ្ញស្ស បរមសិក្ខាបទស្ស បទភាជិដ្ឋយំ

សត្តហា កាវេហិ វិញ្ញាតំ អវិញ្ញាតំ មេតិ សម្មជាទមុសា
កណ្តោន្តស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស បុត្រោស្ស ហោតិ
មុសា កណ្តោន្តស្ស កណ្តោន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តោមីតិ
កណ្តោតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តោន្តិ វិទិជាយ
ទិដ្ឋំ វិទិជាយ ទុទ្ធិ វិទិជាយ រុច្ចំ វិទិជាយ ភាវំ ។

(១៧៧) តីហា កាវេហិ ទិដ្ឋំ សុតំ មេតិ ។ បេ ។
តីហា កាវេហិ ទិដ្ឋំ មុតំ មេតិ ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ
ទិដ្ឋំ វិញ្ញាតំ មេតិ សម្មជាទមុសា កណ្តោន្តស្ស អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ ទិដ្ឋំ សុតញ្ច
មេ មុតញ្ចាតិ ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ ទិដ្ឋំ សុតញ្ច
មេ វិញ្ញាតញ្ចាតិ ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ ទិដ្ឋំ សុតញ្ច
មេ មុតញ្ច វិញ្ញាតញ្ចាតិ សម្មជាទមុសា កណ្តោន្តស្ស
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ សុតំ
មុតំ មេតិ ។ បេ ។ សុតំ វិញ្ញាតំ មេតិ ។ បេ ។ សុតំ
ទិដ្ឋំ មេតិ សម្មជាទមុសា កណ្តោន្តស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ បេ ។ តីហា កាវេហិ សុតំ មុតញ្ច មេ

បាចិត្តិយកណ្ត មុសាវាទវគ្គ សិក្ខបទទី ១ បទភាជនីយ

អាការ ព៌ យ៉ាង មុខនឹងពោលគិតថា អញ្ជូននឹងពោលកុហក ១ កំពុង
ពោលដឹងថាអញពោលកុហក ១ ពោលរួចហើយដឹងថាអញពោលកុហក
ហើយ ១ បិទបាំងនូវទិដ្ឋិ ១ បិទបាំងនូវសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងនូវ
សេចក្តីចូលចិត្ត ១ បិទបាំងនូវសេចក្តីពិតគ្រង ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៧៧) ភិក្ខុនិយាយកុហក ដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួន
ឃើញថា អត្តាព្វវិញ ដោយអាការព៌ យ៉ាង ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនឃើញ
ថា អត្តាបានពាលត្រូវវិញ ដោយអាការព៌ យ៉ាង ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួន
ឃើញថា អត្តាដឹងច្បាស់វិញ ដោយអាការព៌ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនឃើញថា អត្តា
ព្វផង ពាលត្រូវផង ដោយអាការព៌ យ៉ាង ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនឃើញ
ថា អត្តាព្វផង ដឹងច្បាស់ផង ដោយអាការព៌ យ៉ាង ។ បេ ។ វត្ថុដែល
ខ្លួនឃើញថា អត្តាព្វផង ពាលត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង ដោយអាការ
ព៌ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនព្វថា អត្តាពាលត្រូវ ដោយអាការព៌ យ៉ាង ។ បេ ។
វត្ថុដែលខ្លួនព្វថា អត្តាដឹងច្បាស់ ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនព្វថា អត្តាឃើញ
ដោយអាការព៌ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហក
ដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនព្វថា អត្តាពាលត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង

២៣២

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

វិញ្ញាតញ្ញាតិ ។ បេ ។ សុតំ មុតញ្ញា មេ ទិដ្ឋញ្ញាតិ ។ បេ ។
សុតំ មុតញ្ញា មេ វិញ្ញាតញ្ញា ទិដ្ឋញ្ញាតិ សម្បជានមុសា
កណានុស្ស អាបតិ ចាចិតិយស្ស ។ បេ ។ តិហាការេហិ
មុតំ វិញ្ញាតំ មេតិ ។ បេ ។ មុតំ ទិដ្ឋំ មេតិ ។ បេ ។ មុតំ
សុតំ មេតិ ។ បេ ។ តិហាការេហិ មុតំ វិញ្ញាតញ្ញា មេ
ទិដ្ឋញ្ញាតិ ។ បេ ។ មុតំ វិញ្ញាតញ្ញា មេ សុតញ្ញាតិ ។ បេ ។
មុតំ វិញ្ញាតញ្ញា មេ ទិដ្ឋញ្ញា សុតញ្ញាតិ ។ បេ ។ តិហា-
ការេហិ វិញ្ញាតំ ទិដ្ឋំ មេតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាតំ សុតំ មេតិ
។ បេ ។ វិញ្ញាតំ មុតំ មេតិ ។ បេ ។ តិហាការេហិ
វិញ្ញាតំ ទិដ្ឋញ្ញា មេ សុតញ្ញាតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាតំ ទិដ្ឋញ្ញា មេ
មុតញ្ញាតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាតំ ទិដ្ឋញ្ញា មេ សុតញ្ញា មុតញ្ញាតិ
សម្បជានមុសា កណានុស្ស អាបតិ ចាចិតិយស្ស ។ បេ ។

វិនយចិដិត មហាវិវាង្គ

ដោយអាការព្យយាវ័ន ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនពួង អាត្មាពាលត្រូវផង
ឃើញផង ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនពួង អាត្មាពាលត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង
ឃើញផង ដោយអាការព្យយាវ័ន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយ
កុហក ដោយដឹងខ្លួន ចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនពាលត្រូវថា អាត្មាដឹងច្បាស់
ដោយអាការព្យយាវ័ន ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនពាលត្រូវថា អាត្មាឃើញ
។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនពាលត្រូវថា អាត្មាពួ ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនពាលត្រូវថា
អាត្មាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ដោយអាការព្យយាវ័ន ។ បេ ។ វត្ថុដែល
ខ្លួនពាលត្រូវថា អាត្មាដឹងច្បាស់ផង ពួផង ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនពាល
ត្រូវថា អាត្មាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ពួផង ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនដឹង
ច្បាស់ថា អាត្មាឃើញ ដោយអាការព្យយាវ័ន ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនដឹង
ច្បាស់ថា អាត្មាពួ ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ថា អាត្មាពាលត្រូវវិញ
។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ថា អាត្មាឃើញផង ពួផង ដោយអាការ
ព្យយាវ័ន ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ថា អាត្មាឃើញផង ពាលត្រូវ
ផង ។ បេ ។ វត្ថុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ថា អាត្មាឃើញផង ពួផង ពាលត្រូវ
ផង ដោយអាការព្យយាវ័ន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ បេ ។

២៣៣

បាបិគ្គិយកណ្តោ មុសាវាវិក្កស្ស បបមសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយំ

[១៨០] តីហា កាវេហំ ទិដ្ឋេ វេមតិកោ ទិដ្ឋំ
នោកោប្បតិ ទិដ្ឋំ នស្សតិ ទិដ្ឋំ បមុដ្ឋោ^(១) ហោតិ
ទិដ្ឋញ្ច មេ សុតញ្ចាតិ សម្បដានមុសា កណ្តាទស្ស
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ បេ ។ ទិដ្ឋញ្ច មេ សុតញ្ច
មុតញ្ច វិញ្ញាតញ្ចាតិ សម្បដានមុសា កណ្តាទស្ស អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។ បេ ។ សុតេ វេមតិកោ សុតំ នោកោប្ប-
តិ សុតំ នស្សតិ សុតំ បមុដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ មុតេ
វេមតិកោ មុតំ នោកោប្បតិ មុតំ នស្សតិ មុតំ បមុដ្ឋោ
ហោតិ ។ បេ ។ តីហា កាវេហំ វិញ្ញាតេ វេមតិកោ វិញ្ញាតំ
នោកោប្បតិ វិញ្ញាតំ នស្សតិ វិញ្ញាតំ បមុដ្ឋោ ហោតិ
វិញ្ញាតញ្ច មេ ទិដ្ឋញ្ចាតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាតញ្ច មេ សុត
ញ្ចាតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាតញ្ច មេ មុតញ្ចាតិ ។ បេ ។

១ ឧ. ម. សមុដ្ឋោ ។

បាបិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិច្ឆាទេវី ១ បទោជនីយ

(១៨០) ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងវត្ថុដែលខ្លួនឃើញ (ក្តី) មិន
ជឿវត្ថុដែលខ្លួនបានឃើញ (ក្តី) រលឹកមិនបាននូវវត្ថុដែលខ្លួនឃើញហើយ
(ក្តី) ភ្លេចនូវវត្ថុដែលខ្លួនបានឃើញ (ក្តី) ហើយពោលពាក្យកុហកដោយ
ដឹងខ្លួនថាអាត្មាឃើញផង ឮផង ដោយអាការព្យយានី ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយ
។ បេ ។ ភិក្ខុពោលពាក្យកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាឃើញផង ឮផង
ពាលត្រូវផង ដឹងច្បាស់ផង ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយ ។ បេ ។ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យក្នុងពាក្យដែលខ្លួនបានឮ (ក្តី) មិនជឿពាក្យដែលខ្លួនបាន
ឮ (ក្តី) រលឹកមិនបាននូវពាក្យដែលខ្លួនបានឮ (ក្តី) ភ្លេចពាក្យដែលខ្លួន
ឮហើយ (ក្តី) ។ បេ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងវត្ថុដែលខ្លួនបាន
ពាលត្រូវ (ក្តី) មិនជឿវត្ថុដែលខ្លួនបានពាលត្រូវ (ក្តី) រលឹកមិនបាននូវ
វត្ថុដែលខ្លួនបានពាលត្រូវ (ក្តី) ភ្លេចវត្ថុដែលខ្លួនបានពាលត្រូវ (ក្តី)
។ បេ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងហេតុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ (ក្តី) មិនជឿ
ហេតុដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ (ក្តី) រលឹកមិនបាននូវហេតុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់
(ក្តី) ភ្លេចហេតុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ (ក្តី) ហើយពោលពាក្យកុហកដោយ
ដឹងខ្លួនថា អាត្មាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ដោយអាការព្យយានី ។ បេ ។
ថាអាត្មាដឹងច្បាស់ផង ឮផង ។ បេ ។ ថាអាត្មាដឹងច្បាស់ផង ពាលត្រូវផង

២៣៤

វិធីបិដក មហាវិក្កោ

វិញ្ញាណំ មេ ទិដ្ឋញ្ច សុតញ្ញាតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ
មេ ទិដ្ឋញ្ច មុតញ្ញាតិ ។ បេ ។ វិញ្ញាណំ មេ ទិដ្ឋញ្ច
សុតញ្ច មុតញ្ញាតិ សម្មជាទម្មសា កណ្ណន្តស្ស អាបត្តិ
មាចិត្តិយស្ស បុព្វេស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណស្សន្តិ
កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណាមីតិ កណ្ណតស្ស ហោតិ
មុសា មយា កណ្ណតន្តិ ។ ចត្វហការេហិ ។ បេ ។
បញ្ចហការេហិ ។ បេ ។ ធម្មហការេហិ ។ បេ ។ សត្ត-
ហការេហិ វិញ្ញាតេ វេមតិកោ វិញ្ញាតេ លោកខ្សែតិ
វិញ្ញាតំ នស្សតិ វិញ្ញាតំ បម្រដ្ឋា ហោតិ វិញ្ញាណំ មេ
ទិដ្ឋញ្ច សុតញ្ច មុតញ្ញាតិ សម្មជាទម្មសា កណ្ណន្តស្ស
អាបត្តិ មាចិត្តិយស្ស បុព្វេស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណស្ស-
ន្តិ កណ្ណន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្ណាមីតិ កណ្ណតស្ស
ហោតិ មុសា មយា កណ្ណតន្តិ វិនិជាយ ទិដ្ឋំ វិនិជាយ
ទុតិ វិនិជាយ រុចិ វិនិជាយ កាវំ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

។ បេ ។ ថា អាត្មាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ឮផង ។ បេ ។ ថា អាត្មាដឹង
ច្បាស់ផង ឃើញផង ពាល់ត្រូវផង ។ បេ ។ ភិក្ខុពោលពាក្យកុហក
ដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ឮផង ពាល់ត្រូវផង
ដោយអាការៈ ៣ យ៉ាង គឺ មុននឹងពោលគិតថា អញនឹងពោលកុហក ១ កំពុង
ពោលដឹងថា អញពោលកុហក ១ ពោលរួចហើយដឹងថា អញពោលកុហក
ហើយ ១ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងហេតុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ (ក្តី)
មិនជឿហេតុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ (ក្តី) រលឹកមិនបាននូវហេតុដែលខ្លួនដឹង
ច្បាស់ (ក្តី) ភ្លេចហេតុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ (ក្តី) ហើយពោលពាក្យកុ-
ហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាដឹងច្បាស់ផង ឃើញផង ឮផង ពាល់
ត្រូវផង ដោយអាការៈ ៤ យ៉ាង ។ បេ ។ អាការៈ ៥ យ៉ាង ។ បេ ។
អាការៈ ៦ យ៉ាង ។ បេ ។ អាការៈ ៧ យ៉ាង គឺ មុននឹងពោលដឹងថា អញ
នឹងពោលកុហក ១ កំពុងពោលដឹងថា អញពោលកុហក ១ ពោលរួច
ហើយដឹងថា អញពោលកុហកហើយ ១ បិទបាំងនូវទិដ្ឋិ ១ បិទបាំងនូវ
សេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងនូវសេចក្តីចូលចិត្ត ១ បិទបាំងនូវសេចក្តីពិត
ត្រង់ ១ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីណែ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារស្សី។ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

២៣៥

បាបិញ្ញិយកណ្តោ មុសាវាទវគ្គស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវាបោ,

[១៨១] អនាបត្តិ ទវាយ កណាតិ វវាយ កណាតិ

(ទវាយ កណាតិ នាម សហសា កណាតិ ។ វវាយ

កណាតិ នាម អញ្ញ កណិស្សមីតិ អញ្ញ កណាតិ ។)

ឧច្ឆត្តកស្ស អាទិក្ខត្តកស្សតិ ។

បឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវិញ សិក្ខាបទទី ១ វារៈដែលមនុស្សអាចគ្រូ

(១៨១) គាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុពោលដោយញាប់មាត់ ដល់ភិក្ខុ
ពោលដោយភ្ងាត់មាត់ (ភិក្ខុពោលដោយរហ័ស ឈ្មោះថាពោលដោយ
ញាប់មាត់ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងពោលពាក្យដទៃ ហើយត្រឡប់
ពោលពាក្យដទៃ (គ្រាអំពីគំនិតនោះវិញ ឈ្មោះថា ពោលដោយភ្ងាត់មាត់
ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ចតិ ។

បឋមសិក្ខាបទ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ្ធ

[១៨២] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សា-
វត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវានេ អនាថបិណ្ណិកស្សារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន ធាតុកិយា ភិក្ខុ បេ-
សលេហិ ភិក្ខុហិ សង្ខី កណ្ណានា^(១) បេសលេ ភិក្ខុ
ឧមសង្ខិ ជាតិយាបិ នាមេនបិ តោត្តេនបិ តម្មេនបិ
សិប្បេនបិ អាពាធនបិ លិង្គេនបិ កិលេសេនបិ អាបត្តិ-
យាបិ ហិទេនបិ អក្កោសេន ទុំសេន្តិ^(២) វេន្តិ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ
វិទាចេន្តិ កដំ ហិ នាម ធាតុកិយា ភិក្ខុ បេសលេហិ
ភិក្ខុហិ សង្ខី កណ្ណានា បេសលេ ភិក្ខុ ឧមសិស្សន្តិ
ជាតិយាបិ នាមេនបិ តោត្តេនបិ តម្មេនបិ សិប្បេនបិ
អាពាធនបិ លិង្គេនបិ កិលេសេនបិ អាបត្តិយាបិ
ហិទេនបិ អក្កោសេន ទុំសេស្សន្តិ^(៣) វេន្តិស្សន្តិ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។

១ ឧ. ម. កណ្ណានា ។ ២-៣ ទុំស្សន្តិបិ ។

សិក្ខាបទទី ២

(១៨២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគ កាលគង់នៅ
ក្នុងវត្តជេតពាន របស់រោងបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង ឆត្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ ឈ្មោះនឹងភិក្ខុដែលមានសីលជាទី
ស្រឡាញ់ ពោលចាក់ដោតភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់
គឺដេរប្រទេចដោយជាតិខ្លះ ឈ្មោះខ្លះ គោត្តខ្លះ ការងារខ្លះ សិល្បសាស្ត្រខ្លះ
អាពាធខ្លះ ភេទខ្លះ កិលេសខ្លះ អាបត្តិខ្លះ ពាក្យដេរដំថែកទាបខ្លះ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាថា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ហេតុដូចម្តេច ក៏បានជាឆត្វគ្គិយ-
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឈ្មោះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់
ពោលចាក់ដោតភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ គឺដេរ
ប្រទេចដោយជាតិខ្លះ ឈ្មោះខ្លះ គោត្តខ្លះ ការងារខ្លះ សិល្បសាស្ត្រខ្លះ
អាពាធខ្លះ ភេទខ្លះ កិលេសខ្លះ អាបត្តិខ្លះ ពាក្យដេរដំថែក
ទាបខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះយកសេចក្តីនេះក្រាបទូលដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

២៣៧

បាចិត្តិយកណ្ណោ មុសាវាវវិគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស ធិកាធំ

សច្ចំ កំរ តុម្ហោ ភិក្ខុវេ បេសលេហិ ភិក្ខុហិ សច្ចំ
កណ្ណាញា បេសលេ ភិក្ខុ ឱមសេថ ជាតិយាបិ នាមេនបិ
កោត្តនេនបិ កម្មេនបិ សិល្បេនបិ អាពាធនេនបិ លិង្គេនបិ
កិលេសេនបិ អាមត្តិយាបិ ហីនេនបិ អក្កោសេន
ទុំសេថ^(១) វេម្ហោតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិករហិ
ពុទ្ធា កកវា កងំ ហិ នាម តុម្ហោ មោយបុរិសា
បេសលេហិ ភិក្ខុហិ សច្ចំ កណ្ណាញា បេសលេ ភិក្ខុ
ឱមសិស្សេថ ជាតិយាបិ ។ បេ ។ ហីនេនបិ អក្កោ-
សេន ទុំសេស្សេថ^(២) វេម្ហោស្សេថ នេតំ មោយបុរិសា
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ បសន្នានំ វា កិយ្យោ-
កាវាយ ។ បេ ។ វិករហិត្វា ធម្មំ កងំ កត្វា ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ ។

[១៨៣] ភូតបុត្តំ ភិក្ខុវេ តក្កសិលាយំ អញ្ញាត-
រស្ស ព្រាហ្មណស្ស ធម្មិវិសាលោ នាម ពលិតេនោ

១-២ ខុស្សេវាតិបិ ។

បាបិក្ខិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខបទទី ២ និទាន

ព្រះបរមគ្រូត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថាអ្នកទាំងឡាយ ឈ្មោះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ពោលចាក់ដោត ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ គឺដេរប្រទេចដោយជាតិខ្លះ ឈ្មោះខ្លះ គោត្តខ្លះ ការងារខ្លះ សិល្បសាស្ត្រខ្លះ អាពាធខ្លះ ភេទខ្លះ កិលេសខ្លះ អាបត្តិខ្លះ ពាក្យដេរដំបៅកទាបខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ឆន្ទគ្រូយភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះ ពិតមែន ។ ព្រះសព្វពាក្យដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា នៃ បុរសសាបសូន្យចាកមគ្គផលទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកទាំងឡាយ ឈ្មោះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ពោលចាក់ដោត ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ គឺដេរប្រទេចដោយជាតិខ្លះ ។ បេ ។ ដោយពាក្យដេរដំបៅកទាបខ្លះ នៃពួកមោឃបុរស ការនេះមិន មែននាំឲ្យកើតរសចក្ខីជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ នឹងមិនមែននាំ ជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ។ បេ ។ លុះ ព្រះអង្គទ្រង់តិះដៀលហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មកថាត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មកថា ។

[១៧៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីដើម មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ នៅក្នុងក្រុងតក្កសិលា (ព្រាហ្មណ៍នោះ) មានគោ១ឈ្មោះនន្ទិរិសាល ។

២៣៨

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

អហោសិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ នន្ទិវិសាលោ ពលីតន្តោ
តំ ព្រាហ្មណំ ឯតទេវេច កច្ច តំ ព្រាហ្មណ សេដ្ឋីនា
សទ្ធិ សហស្សេន អត្តំ កកោហិ មយ្ហំ ពលីតន្តោ
សកដសតំ អតិពទ្ធិ បវ្រ្កស្សតីតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ
សោ ព្រាហ្មណោ សេដ្ឋីនា សទ្ធិ សហស្សេន អត្តំ
អកាសំ មយ្ហំ ពលីតន្តោ សកដសតំ អតិពទ្ធិ
បវ្រ្កស្សតីតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ សោ ព្រាហ្មណោ
សកដសតំ អតិពទ្ធិនា នន្ទិវិសាលំ ពលីតន្តំ យុក្ខិត្តា
ឯតទេវេច អញ្ច ក្យដ វហស្ស ក្យដាតិ ។ អថខោ
ភិក្ខុវេ នន្ទិវិសាលោ ពលីតន្តោ តត្តវ អដ្ឋាសិ ។
អថខោ ភិក្ខុវេ សោ ព្រាហ្មណោ សហស្សេន បរា-
ជិតោ បដ្ឋាយិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ នន្ទិវិសាលោ
ពលីតន្តោ តំ ព្រាហ្មណំ ឯតទេវេច កឹស្ស តំ ព្រាហ្មណ
បដ្ឋាយសីតិ ។ តថា ហិ បនាហំ កោ តយា
សហស្សេន បរាជិតោតិ ។ កឹស្ស បន មំ តំ
ព្រាហ្មណ អក្យដំ ក្យដវាទេន ចាបេសិ កច្ច តំ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលនោះ គោរឃ្មោះនន្ទិវិសាល បាននិយាយ
ពាក្យនេះនឹងព្រាហ្មណ៍នោះថា បពិត្រព្រាហ្មណ៍ បូរអ្នកទៅនិយាយភ្នាល់
នឹងសេដ្ឋីជាកម្មយោគកហាបណៈថា គោរបសុខ្ញុំនឹងទាញរទេះមួយរយ
ដែលចង់ភ្ជាប់គ្នាឲ្យរួចបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះ
បានភ្នាល់នឹងសេដ្ឋីជាកម្មយោគកហាបណៈថា គោរបសុខ្ញុំនឹងទាញរទេះ
ចំនួនមួយរយដែលចង់ភ្ជាប់គ្នាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍
នោះចង់រទេះមួយរយភ្ជាប់គ្នាចំនួនមួយរយ គោរឃ្មោះនន្ទិវិសាល ហើយនិយាយ
ពាក្យនេះថា វៃនគោគៀច ឯងទំទាញទៅ វៃនគោគៀច ឯងទំអូសទៅ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនោះ គោរឃ្មោះនន្ទិវិសាល ក៏ឈរទ្រឹងក្នុងទី
នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯព្រាហ្មណ៍នោះក៏ទាញសេដ្ឋីអស់មួយ
ពាន់កហាបណៈហើយក៏សុបសៅក្នុងកាលនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ទើបគោនន្ទិវិសាលបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រាហ្មណ៍នោះថា បពិត្រ
ព្រាហ្មណ៍ ហេតុអ្វីក៏អ្នកសុបសៅ ។ ព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា វៃនគោ
ដ៏ចំរើន បានជាសុបសៅ ព្រោះអ្នកឯងឲ្យខ្ញុំទាញសេដ្ឋីអស់មួយពាន់
កហាបណៈ ។ គោនន្ទិវិសាលសួរថា ព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំមិនមែនជាសត្វគៀច
ចុះហេតុអ្វី ក៏អ្នកឯងហៅខ្ញុំថាសត្វគៀច ព្រាហ្មណ៍បូរអ្នកឯងទៅភ្នាល់

២៣៧

បាចិញ្ជិយកណ្តោ មុសាវាវវិក្កស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស ក្ខតបុព្វនិទានំ

ព្រាហ្មណ សេដ្ឋីនា សទ្ធី ទ្ធីហិ សហស្សេហិ អត្តនំ
ករោហិ មយ្ហំ ពលីតន្តោ សកដសតំ អតិពន្ធិ
បវេដ្ឋស្សតីតិ មា ច មំ អក្កដំ ក្កដវនេន នាបេសីតិ ។
អថទោ ភិក្ខុវេ សោ ព្រាហ្មណោ សេដ្ឋីនា សទ្ធី ទ្ធីហិ
សហស្សេហិ អត្តនំ អកាសិ មយ្ហំ ពលីតន្តោ
សកដសតំ អតិពន្ធិ បវេដ្ឋស្សតីតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ
សោ ព្រាហ្មណោ សកដសតំ អតិពន្ធិត្វា នន្ទិវិសាលំ
ពលីតន្ធិ យុក្កិត្វា ឯតទវោច អញ្ច កន្ត្រិ វហស្ស
កន្ត្រាតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ នន្ទិវិសាលោ ពលីតន្តោ
សកដសតំ អតិពន្ធិ បវេដ្ឋសី ។

[១៨៤] មនាបមេវភាសេយ្យ នាមនាបំ កុណាចនំ
មនាបំ កាសមាទស្ស កុរុការំ ឧទត្វហិ
គុណត្តំ អលត្តេសី តេន ចត្តមនោ អហ្មតិ ។

វាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ ភ្នកបុព្វនិកាម

នឹងសេដ្ឋីដាក់មួយ តាន់កហាបណៈថា គោរបស់ខ្ញុំទាញរទេះចំនួនមួយរយ ដែលគេចង់ភ្ជាប់គ្នាបាន តែជាអ្នកឯងកុំហៅខ្ញុំថាគោគ្រឿងទៀត ព្រោះខ្ញុំ មិនមែនជាគោគ្រឿងទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯព្រាហ្មណ៍នោះគ្មាននឹង សេដ្ឋីដាក់ពីរតាន់កហាបណៈដោយពាក្យថា គោរបស់ខ្ញុំអាចទាញរទេះ ចំនួនមួយរយដែលគេចង់ភ្ជាប់គ្នាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ នោះក៏ចង់រទេះ ចំនួនមួយរយភ្ជាប់គ្នា រួចទើមគោនន្ទិវិសាលហើយបាន និយាយពាក្យនេះក្នុងពេលនោះថា ម្នាលគោដ៏ចំរើន ចូរអ្នកឯងទាញទៅ ម្នាលគោដ៏ចំរើន ចូរអ្នកឯងអូសទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនោះគោ នន្ទិវិសាលក៏ទាញរទេះចំនួនមួយរយដែលគេចង់ភ្ជាប់គ្នាឱ្យរឹបទៅបាន ។

(១៨៤) បុគ្គលត្រូវពោលតែពាក្យដែលជាទីគាប់ចិត្តម្យ៉ាង ពាក្យដែលមិនជាទីគាប់ចិត្ត សូម្បីតែម្តង ក៏មិនត្រូវពោល ឡើយ (ព្រាហ្មណ៍) ពោលពាក្យជាទីគាប់ចិត្ត (គោនន្ទិ- វិសាល) ក៏នាំទៅនូវភាវៈជាទម្ងន់រួច ហើយញ៉ាំងព្រាហ្មណ៍ នោះឱ្យបានទ្រព្យផង មានសេចក្តីពេញចិត្តព្រោះព្រាហ្មណ៍ នោះបានទ្រព្យផង ព្រោះការងាររបស់ខ្លួនផង ។

វិទ្យបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១៨៥] តនាបិ មេ ភិក្ខុវេ អមនាថា ទុំសនា^(១)
វម្ពនា កំមង្គំ បនេតវហិ មនាថា ភវិស្សតិ ទុំសនា^(២)
វម្ពនា នេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ មេ ។
ឃវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
ឱមសវំនេ ថាបិត្តិយន្តិ ។

[១៨៦] ឱមសវំនោ នាម ទសហិ អាគារេហិ
ឱមសតិ ជាតិយាបិ នាមេនបិ តោត្តេនបិ កម្មេនបិ
សិប្បេនបិ អាតាមេនបិ លិទ្តេនបិ កិលេសេនបិ
អាបត្តិយាបិ ហីនេនបិ អក្កោសេនាតិ ។

[១៨៧] ជាតិ នាម ទ្វេ ជាតិយោ ហីនា ច ជាតិ
ឧក្កដា ច ជាតិ ។ ហីនា នាម ជាតិ ចណ្ណាលជាតិ
វេលាជាតិ នេសាទជាតិ រថការជាតិ បុក្កុសជាតិ
វសា ហីនា នាម ជាតិ ។ ឧក្កដា នាម ជាតិ
ខត្តិយជាតិ ព្រាហ្មណជាតិ វសា ឧក្កដា នាម ជាតិ ។

១១២ ឧដ្ឋតាបិ ។

វិទ្យបិដក មហាវិវាឌ

(១៨៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យដេវប្រទេច មិនជាទីគាប់
ចិត្តដល់តថាគតក្នុងកាលនោះ សំដីដេវប្រទេចនឹងជាទីគាប់ចិត្តក្នុងកាល
ឥឡូវនេះដូចម្តេចបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លា
ដល់អ្នកដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុពោលពាក្យ
ចាកដោត (ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយ ។

(១៨៦) ដែលហៅថា ពាក្យចាកដោតនោះ គឺភិក្ខុពោលចាកដោត
ដោយអាការៈ១០យ៉ាង គឺ ជាតិ១ ឈ្មោះ១ គោត្ត១ ការងារ១ សិល្ប-
សាស្ត្រ១ អាពាធ១ ភេទ១ កិលេស១ អាបត្តិ១ ពាក្យដេវដ៏ថោកទាប១ ។

(១៨៧) ដែលហៅថា ជាតិ គឺ ជាតិមានពីរយ៉ាង បានដល់
ហ៊ុនជាតិ^(១) ១ ទុក្ខដ្ឋជាតិ^(២) ១ ។ ដែលហៅថា ហ៊ុនជាតិ គឺជាតិមនុស្ស
ចណ្ឌាល^(៣) ជាតិជាន់ត្បញ្ញវ័ន្ត^(៤) ជាតិអ្នកទេសាទ^(៥) ជាតិអ្នក
ធ្វើរទេះ ជាតិអ្នកចោលសម្រាម ជាតិទាំងនេះហៅថា ហ៊ុនជាតិ ។
ដែលហៅថា ទុក្ខដ្ឋជាតិ គឺជាតិក្សត្រិយ៍ ជាតិព្រាហ្មណ៍ ជាតិទាំងនេះ
ហៅថា ទុក្ខដ្ឋជាតិ ។

១ ជាតិថោកទាប ។ ២ ជាតិខ្ពស់ខ្ពស់ ។ ៣ ជាតិមនុស្សប្រលោកខាម ។ ៤ អាចារ្យ
រូបពោលថាជាតិចាត់ ។ ៥ ជាតិព្រាហ្មណ៍ជាដើម ។

២២១

ធារិត្តិយកណ្តោ មុសាវាវវិត្តស្ស ទុតិយសិញ្ញបទស្ស បទអាជីវិយំ

[១៨៨] នាមំ នាម ទ្វេ នាមាជំ ហ្មំនញ្ច នាមំ
ឧក្កដញ្ច នាមំ ។ ហ្មំនំ នាម នាមំ អវកណ្តោ កំ ជវ-
កណ្តោ កំ ជនំ ដ្ឋកំ សវិដ្ឋកំ កុលវឌ្ឍកំ តេសុ តេសុ វា
បន ជនបទេសុ ឌុញាតំ អវញាតំ ហ្មំឡិវតំ បរិក្ខតំ
អចិត្តកតំ ឯតំ ហ្មំនំ នាម នាមំ ។ ឧក្កដំ នាម
នាមំ តុធម្មជិសំយុតំ ធម្មបជិសំយុតំ សដ្ឋបជិសំយុតំ
តេសុ តេសុ វា បន ជនបទេសុ អនាញាតំ អនវញាតំ
អហ្មំឡិវតំ អបរិក្ខតំ ចិត្តកតំ ឯតំ ឧក្កដំ នាម នាមំ ។

[១៨៩] តោត្តំ នាម ទ្វេ តោត្តាជំ ហ្មំនញ្ច
តោត្តំ ឧក្កដញ្ច តោត្តំ ។ ហ្មំនំ នាម^(១) ការទ្វាជតោត្តំ
តេសុ តេសុ វា បន ជនបទេសុ ឌុញាតំ អវញាតំ
ហ្មំឡិវតំ បរិក្ខតំ អចិត្តកតំ ឯតំ ហ្មំនំ នាម តោត្តំ ។
ឧក្កដំ នាម តោត្តំ តោតមតោត្តំ មោក្កល្លានតោត្តំ
កុញ្ញាយនតោត្តំ វាសេដ្ឋតោត្តំ តេសុ តេសុ វា បន

១ តោត្តំ កោសិយតោត្តត្ថិមី ទីស្សតិ ។

ពាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ

[១៨៨] ដែលហៅថា នាម គឺ នាមមានពីរយ៉ាង បានខាង
ហ៊ាននាម ១ ទុក្ខនាម ១ ។ ដែលហៅថា ហ៊ាននាម គឺ អវកណ្ណ-
កនាម^(១) ជវកណ្ណកនាម^(២) ធន៌ដ្ឋកនាម^(៣) សវិដ្ឋកនាម^(៤) កុល-
វុឌ្ឍកនាម^(៥) ពុំនោះសោត នាមណាដែលគេមើលងាយ គេបន្ទាប
បន្ទោក គេខ្លើម គេពេបជ្រាយ គេមិនគោរព មានក្នុងជនបទនោះ ។
នាមទាំងនេះហៅថា ហ៊ាននាម ។ ដែលហៅថា ទុក្ខនាម គឺ នាម
ដែលប្រកបព្រមចំពោះដោយព្រះពុទ្ធ ប្រកបព្រមចំពោះដោយព្រះធម៌
ប្រកបព្រមចំពោះដោយព្រះសង្ឃ ពុំនោះសោត នាមណាដែលគេ
មិនមើលងាយ គេមិនបន្ទាបបន្ទោក គេមិនខ្លើម គេមិនពេបជ្រាយ
គេគោរព មានក្នុងជនបទនោះ ។ នាមទាំងនេះហៅថា ទុក្ខនាម ។

[១៨៩] ដែលហៅថា គោត្ត គឺ គោត្តមានពីរយ៉ាង បានខាង
ហ៊ានគោត្ត ១ ទុក្ខគោត្ត ១ ។ ដែលហៅថា ហ៊ានគោត្ត គឺ ការទ្វា-
ជគោត្ត ពុំនោះសោត គោត្តណាដែលគេមើលងាយ គេបន្ទាបបន្ទោក
គេខ្លើម គេពេបជ្រាយ គេមិនគោរព មានក្នុងជនបទនោះ ។ គោត្ត
ទាំងនេះហៅថា ហ៊ានគោត្ត ។ ដែលហៅថា ទុក្ខគោត្ត គឺ គោតម-
គោត្ត មោត្តល្លានគោត្ត កប្បាយនគោត្ត វាសេដ្ឋគោត្ត ពុំនោះសោត

១-២-៣-៤-៥ នាមទាំង ៥ នេះ កាមសង្កតថា ជាជាល្បះពួកមនុស្សដែលដាច់បម្រើគេ ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្កោ

ជនបទេសុ អនោញាតំ អនវញាតំ អហិធឿតំ អបរិក្ខតំ
ចិត្តកតំ ឯតំ ទុក្ខដំ ឆាម តោតំ ។

[១៧០] កម្មំ ឆាម ទ្វេ កម្មានិ ហ័នញូ កម្មំ
ទុក្ខដញូ កម្មំ ។ ហ័នំ ឆាម កម្មំ កោដ្ឋកកម្មំ
បុប្ផធខុកកម្មំ តេសុ តេសុ វា បន ជនបទេសុ
ឌិញាតំ អវញាតំ ហិធឿតំ បរិក្ខតំ អចិត្តកតំ ឯតំ
ហ័នំ ឆាម កម្មំ ។ ទុក្ខដំ ឆាម កម្មំ កសិ
វណិដ្ឋា តោត្វា តេសុ តេសុ វា បន ជនបទេសុ
អនោញាតំ អនវញាតំ អហិធឿតំ អបរិក្ខតំ ចិត្តកតំ
ឯតំ ទុក្ខដំ ឆាម កម្មំ ។

[១៧១] សិប្បំ ឆាម ទ្វេ សិប្បានិ ហ័នញូ
សិប្បំ ទុក្ខដញូ សិប្បំ ។ ហ័នំ ឆាម សិប្បំ
នធឿការសិប្បំ កុម្មការសិប្បំ បេស ការសិប្បំ

វិទយបិដក មហាវិកត្ត

គោត្តណា ដែលគេមិនមើលងាយ គេមិនបន្ទាបបន្ថោក គេមិនខ្លើម
គេមិនពេបជ្រាយ គេគោរព មានក្នុងជនបទនោះ ។ គោត្តទាំងនេះ
ហៅថា ទុកដ៏គោត ។

(១៧០) ដែលហៅថា ការងារ គឺ ការងារមានពីរយ៉ាង បាន
ដល់ការងារដ៏ថោកទាប ១ ការងារដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ១ ។ ដែលហៅថា ការងារ
ដ៏ថោកទាប គឺ ការងាររបស់អ្នកចាំងឈើ ការងាររបស់អ្នកចោលផ្កា
(ចោលសម្រាម) ពុំនោះសោត ការងារណាដែលគេមើលងាយ គេបន្ទាប
បន្ថោក គេខ្លើម គេពេបជ្រាយ គេមិនគោរព មានក្នុងជនបទនោះ ។
ការងារទាំងនេះហៅថា ការងារដ៏ថោកទាប ។ ដែលហៅថា ការងារ
ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺ ការក្នុងរាស់ ការជួញប្រៃ ការក្សតោ ពុំនោះសោត
ការងារណាដែលគេមិនមើលងាយ គេមិនបន្ទាបបន្ថោក គេមិនខ្លើម
គេមិនពេបជ្រាយ គេគោរព មានក្នុងជនបទនោះ ។ ការងារទាំងនេះ
ហៅថា ការងារដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

(១៧១) ដែលហៅថា សិល្បសាស្ត្រ គឺ សិល្បសាស្ត្រ
មានពីរយ៉ាង បានដល់សិល្បសាស្ត្រដ៏ថោកទាប ១ សិល្បសាស្ត្រដ៏
ខ្ពង់ខ្ពស់ ១ ។ ដែលហៅថា សិល្បសាស្ត្រដ៏ថោកទាប គឺ សិល្បសាស្ត្រ
អ្នកត្បាញផែន សិល្បសាស្ត្រអ្នកធ្វើឆ្នាំង សិល្បសាស្ត្រអ្នកត្បាញសម្ពត្ត

២៤៣

ពាចិត្តិយកណ្តោ មុសាវាទវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជីនីយំ

ចិច្ចុការសិប្បំ នហាមិតសិប្បំ តេសុ តេសុ វា បន
ជនបទេសុ ឌីញាតំ អវញាតំ ហិឡិច្ចំ បរិក្ខតំ
អចិត្តកតំ ឯតំ ហិទំ នាម សិប្បំ ។ ឧក្កដំ នាម
សិប្បំ មុត្តា គណនា លេខា តេសុ តេសុ វា
បន ជនបទេសុ អនាញាតំ អវញាតំ អហិឡិច្ចំ
អបរិក្ខតំ ចិត្តកតំ ឯតំ ឧក្កដំ នាម សិប្បំ ។

[១៧២] សព្វេថំ អាពាណា ហិទំ នាម អចិច
មធម្មេហោ អាពាណោ ឧក្កដោ ។

[១៧៣] លីដំ នាម ទ្វេ លីដំនិ ហិទំ លីដំ
ឧក្កដំ លីដំ ។ ហិទំ នាម លីដំ នាម លីដំ អតិក្កដំ
អតិក្កដំ អនាញាតំ ឯតំ ហិទំ នាម លីដំ ។
ឧក្កដំ នាម លីដំ នាម លីដំ អតិក្កដំ អតិក្កដំ
នាម លីដំ ឯតំ ឧក្កដំ នាម លីដំ ។

បាចិត្តិយកណ្តា មុសាវាវវត្ត សិក្ខាបទទី ២ បទភានីនិយ

សិល្បសាស្ត្រអ្នកធ្វើស្បែក^(១) សិល្បសាស្ត្រខ្នងព្រះកេស ពុំនោះសោត
សិល្បសាស្ត្រណា ដែលគេមើលងាយ គេបន្ទាបបន្ទោក គេខ្លឹម
គេពេបជ្រាយ គេមិនគារព មានក្នុងជនបទនោះ។ សិល្បសាស្ត្រ
ទាំងនេះ ហៅថា សិល្បសាស្ត្រដំបៅកទាប ។ ដែលហៅថា សិល្ប-
សាស្ត្រដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់គឺរាប់ដោយដៃទេ រាប់ដោយវិធីនព្វន្ត ការសរសេរអក្សរ
ពុំនោះសោត សិល្បសាស្ត្រណា ដែលគេមិនមើលងាយ គេមិនបន្ទាប
បន្ទោក គេមិនខ្លឹម គេមិនពេបជ្រាយ គេគារព មានក្នុងជនបទនោះ។
សិល្បសាស្ត្រទាំងនេះ ហៅថា សិល្បសាស្ត្រដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។

[១៧២] បណ្តាភាពាធព្យាយ សុទ្ធតែបោកទាបទាំងអស់
ចំណែកខាងភាពាធព្យាយផ្អែម (ពេគប្រមេះ) ហៅថា ភាពាធយាង
ស្រាល ។

[១៧៣] ដែលហៅថា ភេទ គឺភេទមានពីរយ៉ាង បានដល់
ភេទដំបៅកទាប១ ភេទខ្ពង់ខ្ពស់ ១ ។ ដែលហៅថា ភេទហេតុទាបគឺ
ភេទសពេក ទាបពេក ខ្មៅពេក សពេក ភេទទាំងនេះ ហៅថា
ភេទបោកទាប ។ ដែលហៅថា ភេទខ្ពង់ខ្ពស់ គឺ ភេទមិនខ្ពស់ពេក មិន
ទាបពេក មិនខ្មៅពេក មិនសពេក ភេទទាំងនេះ ហៅថា ភេទខ្ពង់ខ្ពស់ ។

១ ឬសិល្បសាស្ត្រអ្នកធ្វើថ្ម ។

វិធីបិដកេ មហាវិរុទ្ធា

[១៧៤] សព្វេចំ កំលេសា ហីនា ។

[១៧៥] សព្វាចំ អាចត្តិយោ ហីនា អចិច សោ-

តាចត្តិ សមាចត្តិ ឧត្តកដ្ឋា ។

[១៧៦] អក្កោសោ នាម ទ្វេ អក្កោសា ហីនោ

ច អក្កោសោ ឧត្តកដ្ឋា ច អក្កោសោ ។ ហីនោ

នាម អក្កោសោ ឌីដ្ឋាសិ មេណ្ណាសិ តោណាសិ

កក្រោសិ តិរច្ឆានកតោសិ នេយិកោសិ នត្តិ តុយ្ហំ

សុគតិ ទុកតិយេវ តុយ្ហំ ពាដិកត្តាតិ យការេន វា

កការេន វា កាដកោដចិកាយ វា ឯសោ ហីនោ

នាម អក្កោសោ ។ ឧត្តកដ្ឋា នាម អក្កោសោ

ចណ្ឌិតោសិ ព្យត្តោសិ មេដាវីសិ ពហុស្សតោសិ ធម្ម-

កថិកោសិ នត្តិ តុយ្ហំ ទុកតិ សុគតិយេវ តុយ្ហំ

ពាដិកត្តាតិ ឯសោ ឧត្តកដ្ឋា នាម អក្កោសោ ។

វិសយបិដក មហាវិកង្គ

[១៧៤] ឯកិលេសទាំងឡាយ សុទ្ធតែថោកទាបទាំងអស់ ។

[១៧៥] ឯអាបត្តិទាំងឡាយ សុទ្ធតែថោកទាបទាំងអស់ ចំ-
ណែកខាងសោតាបត្តិ នឹងសមាបត្តិ សុទ្ធតែខ្ពង់ខ្ពស់ទាំងអស់ ។

[១៧៦] ដែលហៅថា រដេរ គឺ រដេរមានពីរយ៉ាង បានដល់រដេរ
យ៉ាងថោកទាប១ រដេរយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់១ ។ ដែលហៅថា រដេរយ៉ាងថោក
ទាប គឺ រដេរថា លោកជាសត្វឧដ្ឋ លោកជាសត្វពពែត លោកជាសត្វតោ
លោកជាសត្វលា លោកជាសត្វតិរច្ឆាន លោកជាសត្វទេវក^(១) លោក
គ្មានគតិល្អទេ លោកមានតែគតិអាក្រក់ម្យ៉ាង រដេរដោយ យអក្ខរ^(២) ក្តី
ដោយ ភអក្ខរ^(៣) ក្តី ដោយនិម្មិតបុរសនឹងនិម្មិតស្រីក្តី រដេរទាំងនេះហៅថា
រដេរយ៉ាងថោកទាប ។ ដែលហៅថា រដេរយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ គឺ រដេរថា លោក
ជាបណ្ឌិត លោកធ្វើវង្សាស លោកជាអ្នកប្រាជ្ញ លោកជាពហុស្ស្រុត^(៤)
លោកជាធម្មកថិក^(៥) លោកគ្មានគតិអាក្រក់ទេ លោកមានតែគតិល្អ
ម្យ៉ាង រដេរទាំងនេះ ហៅថា រដេរយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ ។

១ សត្វពើតក្នុងស្ថានគ្មានសេចក្តីចម្រើន ។ ២-៣ យ អក្ខរ នឹង ភ អក្ខរនោះ ជាឈ្មោះ
មេម៉ែនធម្ម ។ ៤ អ្នកចេះដឹងធម្មវិន័យច្រើន ។ ៥ អ្នកសំដែងធម៌ ។

២៤៥

ធម្មតិកាយកណ្ត មុសាវាទវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទកាដិនីយំ

[១៧៧] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ខុំសេតុកាមោ

វម្ពតុកាមោ មង្គកតុកាមោ^(១) ហីនេន ហីនំ វនេតិ
ចណ្ណាលំ វេណំ នេសាទំ វថកាវំ បុក្កសំ ចណ្ណាលោសិ
វេណាសិ នេសានោសិ វថកាវេសិ បុក្កសោសីតិ
ភណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៧៨] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ខុំសេតុកាមោ

វម្ពតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ហីនេន ឧក្កដំ វនេតិ
ខត្តិយំ ព្រាហ្មណំ ចណ្ណាលោសិ វេណាសិ នេសា-
នោសិ វថកាវេសិ បុក្កសោសីតិ ភណាតិ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៧៩] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ខុំសេតុកាមោ

វម្ពតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ឧក្កដេន ហីនំ វនេតិ

១ ឧ. ម, មង្គ កតុកាមោ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាវត្ថុ សិប្បបទទី ២ បទភាជនីយ

(១៧៧) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យមានមុខចុះក្រោម^(១) ចំពោះឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នា ពោល
ចំពោះបុគ្គលដែលមានជាតិថោកទាប ដោយពាក្យថោកទាប គឺថា
និយាយចំពោះឧបសម្បន្នជាតិចណ្ណាល ជាតិអ្នកធ្វើផែនប្បស្សី ជាតិអ្នក
នេសាទ ជាតិអ្នកធ្វើរថ ជាតិអ្នកចោលសម្រាម ដោយពាក្យថា លោកជា
មនុស្សចណ្ណាល ជាអ្នកធ្វើផែន ជាអ្នកនេសាទ ជាអ្នកធ្វើរថ ជាអ្នកចោល
សម្រាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(១៧៨) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នា ពោលចំពោះ
បុគ្គលដែលមានជាតិខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យថោកទាប គឺថានិយាយចំពោះ
ឧបសម្បន្នជាតិក្រិយ័ ជាតិព្រាហ្មណ៍ ដោយពាក្យថា អ្នកឯងជា
អ្នកចណ្ណាល ជាជាន់ផែន ជាអ្នកនេសាទ ជាអ្នកធ្វើរថ ជាអ្នកចោល
សម្រាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(១៧៩) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នា ពោលចំពោះ
បុគ្គលដែលមានជាតិថោកទាប ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺនិយាយចំពោះ

១ ធ្វើមិនឲ្យមានអំណាចតេជះ ។

២២៦

វិសយបិដកេ មហាវិភង្គោ

ចណ្ណាលំ វេណំ នេសាទំ រថការំ បុក្កសំ ខត្តិយោសិ
ព្រាហ្មណោសីតិ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០០] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ
វុត្តតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ឧក្កដេន ឧក្កដំ វេទតិ
ខត្តិយំ ព្រាហ្មណំ ខត្តិយោសិ ព្រាហ្មណោសីតិ កណាតិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០១] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ
វុត្តតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ហីនេន ហីនំ វេទតិ
អវកណ្ណកំ ជវកណ្ណកំ ធនិដ្ឋកំ សវិដ្ឋកំ កុលវឿកំ
អវកណ្ណកោសិ ជវកណ្ណកោសិ ធនិដ្ឋកោសិ សវិដ្ឋ-
កោសិ កុលវឿកោសីតិ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០២] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ
វុត្តតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ហីនេន ឧក្កដំ វេទតិ

វិនយចំណី មហាវិភង្គ

ឧបសម្ព័ន្ធជាតិអ្នកបណ្ឌាល ជាតិអ្នកជាន់ផែន ជាតិអ្នកនេសាទ ជាតិ
អ្នកធ្វើរថ ជាតិអ្នកចោលសម្រាម ដោយពាក្យថា លោកជាក្សត្រិយ៍
លោកជាព្រាហ្មណ៍ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយត្រប់ៗវា ។

[២០០] ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុផងគ្នា ពោលចំពោះ
បុគ្គលដែលមានជាតិខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺនិយាយចំពោះឧប-
សម្ព័ន្ធដែលមានជាតិជាក្សត្រិយ៍ ជាតិព្រាហ្មណ៍ ដោយពាក្យថា លោក
ជាក្សត្រិយ៍ លោកជាព្រាហ្មណ៍ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយត្រប់ៗវា ។

[២០១] ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុផងគ្នា ពោលចំពោះ
នាមថោកទាប ដោយពាក្យថោកទាប គឺនិយាយចំពោះឧបសម្ព័ន្ធដែល
មាននាមជាអវកណ្ណក ជាជវកណ្ណក ជាធនិដ្ឋក ជាសវិដ្ឋក ជាកុលវឿក
ដោយពាក្យថា លោកជាអវកណ្ណក លោកជាជវកណ្ណក លោកជាធនិដ្ឋក
លោកជាសវិដ្ឋក លោកជាកុលវឿក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយត្រប់ៗវា ។

[២០២] ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុផងគ្នា ពោលចំពោះ
នាមខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យថោកទាប គឺនិយាយចំពោះឧបសម្ព័ន្ធ

២៤៧

ពាចិត្តិយកល្យោ មុសាវាទវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទអាជីដ៏យំ

ពុទ្ធកិរិយំ ធម្មកិរិយំ សង្ឃកិរិយំ អវកណ្ណាកោសិ
ជវកណ្ណាកោសិ ធនិដ្ឋកោសិ សវដ្ឋកោសិ កុ-
លវឌ្ឍកោសិភិ ភណាភិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
នាចិត្តិយស្ស ។

[២០៣] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ភេតុកាមោ បដ្ឋកតុកាមោ ឧក្កដ្ឋន ហីនំ វនេតិ
អវកណ្ណកំ ជវកណ្ណកំ ធនិដ្ឋកំ សវដ្ឋកំ កុលវឌ្ឍកំ
ពុទ្ធកិរិយាសិ ធម្មកិរិយាសិ សង្ឃកិរិយាសិភិ ភណាភិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ នាចិត្តិយស្ស ។

[២០៤] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ភេតុកាមោ បដ្ឋកតុកាមោ ឧក្កដ្ឋន ឧក្កដ្ឋំ វនេតិ
ពុទ្ធកិរិយំ ធម្មកិរិយំ សង្ឃកិរិយំ ពុទ្ធកិរិយាសិ
ធម្មកិរិយាសិ សង្ឃកិរិយាសិភិ ភណាភិ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ នាចិត្តិយស្ស ។

[២០៥] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ភេតុកាមោ បដ្ឋកតុកាមោ ហីនេន ហីនំ វនេតិ

បាចិណ្ណយោគ បុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ បទភាគទី២

ដែលមាននាមជាពុទ្ធវក្ខិត ជាធម្មវក្ខិត ជាសង្ឃវក្ខិត ដោយពាក្យថា
លោកជាអវកណ្ណក លោកជាជវកណ្ណក លោកជាធនិដ្ឋក លោកជាសវិដ្ឋក
លោកជាកុលវង្សក ត្រូវអាបត្តិបាចិណ្ណយោគ្រប់ ៗ វាចា ។

(២០៣) ឧបសម្ព័ន្ធកិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធផង្សត្ថា ពោលចំពោះនាម
ថេកទាប ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺនិយាយចំពោះឧបសម្ព័ន្ធមាននាមជាអវ-
កណ្ណក ជាជវកណ្ណក ជាធនិដ្ឋក ជាសវិដ្ឋក ជាកុលវង្សក ដោយពាក្យថា
លោកឈ្មោះពុទ្ធវក្ខិត លោកឈ្មោះធម្មវក្ខិត លោកឈ្មោះសង្ឃវក្ខិត
ត្រូវអាបត្តិបាចិណ្ណយោគ្រប់ ៗ វាចា ។

(២០៤) ឧបសម្ព័ន្ធកិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធកិកុផង្សត្ថា ពោលសំដៅនាម
ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្ព័ន្ធដែលមាន
នាមជាពុទ្ធវក្ខិត ជាធម្មវក្ខិត ជាសង្ឃវក្ខិត ដោយពាក្យថា លោកឈ្មោះ
ពុទ្ធវក្ខិត ធម្មវក្ខិត សង្ឃវក្ខិត ត្រូវអាបត្តិបាចិណ្ណយោគ្រប់ ៗ វាចា ។

(២០៥) ឧបសម្ព័ន្ធកិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធកិកុផង្សត្ថា ពោលសំដៅ
គោត្តថេកទាប ដោយពាក្យថេកទាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្ព័ន្ធ

២៤៨

វិនយបិដកេ មហាវិវត្តោ

កោសិយំ ការទ្វាជំ កោសិយោសិ ការទ្វាជោសិទិ
កណាទិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទាចិទ្តិយស្ស ។

[២០៦] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ

វម្មេតុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ហីនេន ឧក្កជ្ជំ វទេតិ
តោតមំ មោត្តល្លានំ កត្វាយនំ វាសេដ្ឋំ កោសិយោសិ
ការទ្វាជោសិទិ កណាទិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ទាចិទ្តិយស្ស ។

[២០៧] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ

វម្មេតុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ឧក្កជ្ជេន ហីនំ វទេតិ
កោសិយំ ការទ្វាជំ តោតមោសិ មោត្តល្លានោសិ
កត្វាយោសិ វាសេដ្ឋោសិទិ កណាទិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ ទាចិទ្តិយស្ស ។

[២០៨] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ

វម្មេតុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ឧក្កជ្ជេន ឧក្កជ្ជំ វទេតិ

វិទ្យាបិដក មហាវិកត្ត

ជាភោសិយគោត្ត ការទ្វាជគោត្ត ដោយពាក្យថា លោកជាភោសិយ-
គោត្ត លោកជាការទ្វាជគោត្ត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២០៦) ឧបសម្បន្ទភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បន្ទភិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅ
គោត្តដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យថាភោសិយ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បន្ទជា
គោតមគោត្ត ជាមោគ្គល្លានគោត្ត ជាក្ខាយនគោត្ត ជារសេដ្ឋគោត្ត
ដោយពាក្យថា លោកជាភោសិយគោត្ត លោកជាការទ្វាជគោត្ត
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២០៧) ឧបសម្បន្ទភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បន្ទភិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅ
គោត្តដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បន្ទជា
ភោសិយគោត្ត ជាការទ្វាជគោត្ត ដោយពាក្យថា លោកជាគោតមគោត្ត
លោកជាមោគ្គល្លានគោត្ត លោកជាក្ខាយនគោត្ត លោកជារសេដ្ឋគោត្ត
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២០៨) ឧបសម្បន្ទភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បន្ទភិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅ
គោត្តដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បន្ទ

២៤៧

បាបិភ្លិយកណ្តោ មុសាវាទវិគ្គស្ស ទុតិយសិញ្ញបទស្ស បទរាជនីយំ

តោតមំ មោត្តល្លានំ កត្តាយនំ វាសេដ្ឋំ តោតមោសំ
មោត្តល្លានោសំ កត្តាយនោសំ វាសេដ្ឋាសីតំ ភណាតិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០៧] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ខុំសេតុកាមោ
វម្ភេតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ហំនេន ហំនំ វនេតិ
កោដ្ឋកំ បុប្ផឧត្តំ កោដ្ឋកោសំ បុប្ផឧត្តកោសីតំ
ភណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០៨] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ខុំសេតុកាមោ
វម្ភេតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ហំនេន ឧត្តដ្ឋំ វនេតិ
តតសតិ វាសាដំ តោតុំ កោដ្ឋកោសំ បុប្ផឧត្តកោសីតំ
ភណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០៩] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ខុំសេតុកាមោ
វម្ភេតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ឧត្តដ្ឋេន ហំនំ វនេតិ

បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ បទភាពធីតិយ

ជាគោតមគោត្ត ជាមោគ្គល្លានគោត្ត ជាកុហាយនគោត្ត ជារសេដ្ឋគោត្ត
ដោយពាក្យថា លោកជាគោតមគោត្ត លោកជាមោគ្គល្លានគោត្ត លោកជា
កុហាយនគោត្ត លោកជារសេដ្ឋគោត្ត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ ៗ វាចា ។

(២០៧) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅការ-
ងារដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យថោកទាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បន្ន
ថាអ្នកចាំឆឺឈើ ជាអ្នកចោលសម្រាម ដោយពាក្យថា លោកជាជាន់
ចាំឆឺឈើ លោកជាអ្នកចោលសម្រាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ ៗ វាចា ។

(២១០) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅការ-
ងារដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យថោកទាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បន្នថាជា
អ្នកក្តោល ឧបសម្បន្នប្រើ ជាអ្នករក្សាគោ ដោយពាក្យថា លោកជាធាង
ចាំឆឺឈើ លោកជាអ្នកចោលសម្រាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ ៗ វាចា ។

(២១១) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើឲ្យអៀនអន់ ចំពោះឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅការ-
ងារដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បន្ន

២៥០

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កោដ្ឋកំ បុប្ផធខ្ពកំ កសកោសំ វណិជោសំ តោរក្ខោ-
សីតិ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទាចិត្តិយស្ស ។

(២១២) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ
វម្ភតុកាមោ មជ្ជកតុកាមោ ឧក្កដេន ឧក្កដំ វនេតិ
កសកំ វណិជំ តោរក្ខំ កសកោសំ វណិជោសំ
តោរក្ខោសីតិ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ទាចិត្តិយស្ស ។

(២១៣) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ
វម្ភតុកាមោ មជ្ជកតុកាមោ ហិរេន ហិរំ វនេតិ
នឡកាវំ ក្កម្ភកាវំ បេសកាវំ ចម្មកាវំ នហាបិតំ
នឡកាវេសំ ក្កម្ភកាវេសំ បេសកាវេសំ ចម្មកា-
វេសំ នហាបិតោសីតិ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ទាចិត្តិយស្ស ។

វិធីបិដក មហាវិក័ត

ថាជាជាងចាំងឈើ ជាអ្នកចោលសម្រាម ដោយពាក្យថា លោកជាអ្នកក្នុង
រាស់ លោកជាអ្នកជំនួញ លោកជាអ្នករក្សាគោ ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយគ្រប់ៗ
វាចា ។

(២១២) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កាន ចំពោះឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅ
ការងារដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បន្ន
ថាជាអ្នកក្នុងរាស់ អ្នកជំនួញ អ្នករក្សាគោ ដោយពាក្យថា លោកជាអ្នក
ក្នុងរាស់ លោកជាអ្នកជំនួញ លោកជាអ្នករក្សាគោ ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ
គ្រប់ៗវាចា ។

(២១៣) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កាន ចំពោះឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅ
សិល្បសាស្ត្រដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យដ៏ថោកទាប គឺថាពោលសំដៅ
ឧបសម្បន្នថាជាជាងក្បាញផង ជាស្នូនឆ្នាំង ជាជាងជម្ពូញ ជាជាង
ស្បែក ជាខ្នងព្រះកេស ដោយពាក្យថា លោកជាជាងក្បាញផង លោក
ជាស្នូនឆ្នាំង លោកជាជាងជម្ពូញ លោកជាជាងស្បែក លោកជា
ខ្នងព្រះកេស ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

២៥១

បាចិត្តិយកណ្តោ មុសាវាវុត្តស្ស ទុតិយសិព្វបទស្ស បទរាជនីយំ

[២០៤] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ

វិម្ពេតុកាមោ មជ្ជកតុកាមោ ហំនេន ឧត្តជ្ជំ វនេតិ

មុទ្ធិកំ គណកំ លេខកំ នធឿកាភេសិ ត្បម្ពកាភេសិ

បេសកាភេសិ ចម្មកាភេសិ នហាបិតោសីតិ កណតិ

អាមត្តិ វាពាយ វាពាយ ទាចិត្តិយស្ស ។

[២០៥] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ

វិម្ពេតុកាមោ មជ្ជកតុកាមោ ឧត្តជ្ជេន ហំនំ វនេតិ

នធឿការំ ត្បម្ពការំ បេសការំ ចម្មការំ នហាបិតំ

មុទ្ធិកោសិ គណកោសិ លេខកោសីតិ កណតិ

អាមត្តិ វាពាយ វាពាយ ទាចិត្តិយស្ស ។

[២០៦] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ខុំសេតុកាមោ

វិម្ពេតុកាមោ មជ្ជកតុកាមោ ឧត្តជ្ជេន ឧត្តជ្ជំ វនេតិ

ធាតុវិយកណ្ត មុសាវាវវត្ត សិក្ខាបទទី ២ បទភាគទី២

(២១៤) ឧបសម្បទកិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កាន ចំពោះឧបសម្បទកិកុផងគ្នា ពោលសំដៅ
សិល្បសាស្ត្រដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យថាភទាប គឺថាពោលសំដៅ
ឧបសម្បទ ជាអ្នករាប់ដៃទេ អ្នករាប់ដោយវិធីនព្វន្ត អ្នកសរសេរអក្សរ
(នាយស្មៅ) ដោយពាក្យថា លោកជាជាន់ត្បាញផែន លោកជា
ស្នូនឆ្នាំង លោកជាជាន់ដម្បាញ លោកជាអ្នកធ្វើវិស្សក លោកជា
ខ្នាន់ព្រះកេស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ ១ វាចា ។

(២១៥) ឧបសម្បទកិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កាន ចំពោះឧបសម្បទកិកុផងគ្នា ពោលសំដៅសិល្ប-
សាស្ត្រថាភទាប ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទ
ជាជាន់ត្បាញផែន ស្នូនឆ្នាំង ជាន់ដម្បាញ អ្នកធ្វើវិស្សក ខ្នាន់ព្រះកេស
ដោយពាក្យថា លោកជាអ្នករាប់ដោយដៃទេ លោកជាអ្នករាប់ដោយ
វិធីនព្វន្ត លោកជាអ្នកសរសេរអក្សរ (នាយស្មៅ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
គ្រប់ ១ វាចា ។

(២១៦) ឧបសម្បទកិកុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កាន ចំពោះឧបសម្បទកិកុផងគ្នា ពោលសំដៅ

២៥២

វិសយបិដកេ មហាវិវាឌោ

មុន្និកំ គណកំ លេខកំ មុន្និកោសិ គណកោសិ
លេខកោសិភិ គណភិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០៧] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ទុំសេតុកាមោ

វម្ភេតុកាមោ មជ្ជកតុកាមោ ហីនេន ហីនំ វនេតិ

ក្កដិកំ គណ្ណិកំ កិលាសិកំ សោសិកំ អបមាវិកំ

ក្កដិកោសិ គណ្ណិកោសិ កិលាសិកោសិ សោសិ-

កោសិ អបមាវិកោសិភិ គណភិ អាបត្តិ វាចាយ

វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០៨] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ទុំសេតុកាមោ

វម្ភេតុកាមោ មជ្ជកតុកាមោ ហីនេន ឧក្កដំ វនេតិ

វិធម្មបិដក មហាវិក្ក

សិល្បសាស្ត្រដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅ ឧបសម្បទ ជាអ្នកកប់ដោយដៃទេ អ្នកកប់ដោយវិធីទូន្ម អ្នកសរសេរ អក្សរ (នាយស្មៅ) ដោយពាក្យថា លោកជាអ្នកកប់ដោយដៃទេ លោកជាអ្នកកប់ដោយវិធីទូន្ម លោកជាអ្នកសរសេរអក្សរ (នាយស្មៅ) ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២១៧) ឧបសម្បទភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីជេវ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បទភិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅ អាពាធដោកទាប ដោយពាក្យដ៏ដោកទាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទ បុគ្គលដែលកើតយូង បូស វៃស្រង ពេគីវង់វៃ ធ្មតជ្រក ដោយពាក្យ ថា លោកជាមនុស្សយូង លោកជាមនុស្សកើតបូស លោកជាមនុស្ស សវៃស្រង លោកជាមនុស្សកើតពេគីវង់វៃ លោកជាមនុស្សធ្មតជ្រក ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២១៨) ឧបសម្បទភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីជេវ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច ប្រា- ថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បទភិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅអាពាធ ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ (អាពាធស្រាល) ដោយពាក្យដ៏ដោកទាប គឺថាពោលសំដៅ

២៥៣

បាចិញ្ជិយកណ្ណោ មុសវាទវិគ្គស្ស ទុតិយសីក្ខាបទស្ស បទភាជីយំ

មធុមេហំកំ ក្បដ្ឋិកោសិ កណ្ណិកោសិ កិណសិកោសិ
សោសិកោសិ អបមារិកោសីតិ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ ចាចិញ្ជិយស្ស ។

(២១៧) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ទំសេតុកាមោ
វម្ភេតុកាមោ មធុកតុកាមោ ឧក្កជ្ជន ហីនំ វនេតិ
ក្បដ្ឋិកំ កណ្ណិកំ កិណសិកំ សោសិកំ អបមារិកំ
មធុមេហំកោសីតិ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិញ្ជិយស្ស ។

(២២០) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ទំសេតុកាមោ
វម្ភេតុកាមោ មធុកតុកាមោ ឧក្កជ្ជន ឧក្កជ្ជំ វនេតិ
មធុមេហំកំ មធុមេហំកោសីតិ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ ចាចិញ្ជិយស្ស ។

(២២១) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ទំសេតុកាមោ
វម្ភេតុកាមោ មធុកតុកាមោ ហីនេន ហីនំ វនេតិ

បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ បទអាជីវិយ

ឧបសម្បទ្ធបុគ្គលដែលមានអាពាធដឹកនោមវ័ដ្ឋម (កើតប្រមេះវ័ដ្ឋមមាត់)
ដោយពាក្យថា លោកជាមនុស្សយូង លោកជាមនុស្សកើតបូស លោក
ជាមនុស្សកើតវ័ស្រី លោកជាមនុស្សកើតពោធិវិវេ លោកជាមនុស្ស
ឆ្លក់ជ្រក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២១៧) ឧបសម្បទ្ធកិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្គាប់បង្គោន ចំពោះឧបសម្បទ្ធកិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅ
អាពាធហេតុទាប ដោយពាក្យខ្លាំងខ្លួន គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទ្ធកិក្ខុ
ដែលជាមនុស្សយូង មនុស្សកើតបូស មនុស្សកើតវ័ស្រី មនុស្សកើត
ពោធិវិវេ មនុស្សឆ្លក់ជ្រក ដោយពាក្យថា លោកជាមនុស្សមានអាពាធ
ដឹកនោមវ័ដ្ឋម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២២០) ឧបសម្បទ្ធកិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្គាប់បង្គោន ចំពោះឧបសម្បទ្ធកិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅ
អាពាធខ្លាំងខ្លួន ដោយពាក្យខ្លាំងខ្លួន គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទ្ធ
បុគ្គលដែលជាអ្នកមានអាពាធដឹកនោមវ័ដ្ឋម ដោយពាក្យថា លោក
ជាមនុស្សមានអាពាធដឹកនោមវ័ដ្ឋម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២២១) ឧបសម្បទ្ធកិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្គាប់បង្គោន ចំពោះឧបសម្បទ្ធកិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅ

២៥២

វិសយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

អតិទីយំ អតិវស្សំ អតិកក្ក្យំ អប្ចោនាតំ អតិទីយោសិ
អតិវស្សាសិ អតិកក្ក្យោសិ អប្ចោនាតោសីតិ ភណាតិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២២២] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ខុំសេតុកាមោ

វិទ្ធកុកាមោ មជ្ឈកុកុកាមោ ហិណេន ឧក្កដ្ឋំ វិនិតិ
នាតិទីយំ នាតិវស្សំ នាតិកក្ក្យំ នាប្ចោនាតំ អតិទីយោសិ
អតិវស្សាសិ អតិកក្ក្យោសិ អប្ចោនាតោសីតិ ភណាតិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២២៣] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ខុំសេតុកាមោ

វិទ្ធកុកាមោ មជ្ឈកុកុកាមោ ឧក្កដ្ឋេន ហិណំ វិនិតិ
អតិទីយំ អតិវស្សំ អតិកក្ក្យំ អប្ចោនាតំ នាតិទីយោសិ
នាតិវស្សាសិ នាតិកក្ក្យោសិ នាប្ចោនាតោសីតិ ភណាតិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

វិធីបិដក មហាវិវាទ

ភេទថោកទាប ដោយពាក្យថោកទាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បន្នភិក្ខុ
ដែលខ្ពស់ពេក ទាបពេក ខ្មៅពេក សពេក ដោយពាក្យថា លោក
ខ្ពស់ពេក លោកទាបពេក លោកខ្មៅពេក លោកសពេក ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយត្រប់ៗវាចា ។

(២៥៤) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នា ពោលសំដៅ
ភេទដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យថោកទាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បន្នភិក្ខុ
ដែលមិនខ្ពស់ពេក មិនទាបពេក មិនខ្មៅពេក មិនសពេក ដោយ
ពាក្យថា លោកខ្ពស់ពេក លោកទាបពេក លោកខ្មៅពេក លោកសពេក
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយត្រប់ៗវាចា ។

(២៥៥) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នា ក៏ពោលសំដៅ
ភេទថោកទាប ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បន្នភិក្ខុដែល
ខ្ពស់ពេក ទាបពេក ខ្មៅពេក សពេក ដោយពាក្យថា លោកមិនខ្ពស់ពេក
លោកមិនទាបពេក លោកមិនខ្មៅពេក លោកមិនសពេក ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយត្រប់ៗវាចា ។

២៥៥

បាចិញ្ជិយកណ្តោ មុសាវាវវិគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទអាជីវិយំ

[២២៤] ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ទុំសេតុកាមោ

វម្តេតុកាមោ មង្កកតុកាមោ ឧក្កដេន ឧក្កដំ វនេតិ
នាតិដិយំ នាតិវស្សំ នាតិកណ្តាមំ នាច្ចោនាតំ នាតិដិ-
យោសិ នាតិវស្សាសិ នាតិកណ្តោសិ នាច្ចោនាតោសិ
កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ នាចិត្តិយស្ស ។

[២២៥] ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ទុំសេតុកាមោ

វម្តេតុកាមោ មង្កកតុកាមោ ហីនេន ហីនំ វនេតិ
វាគបរិយុដ្ឋិតំ នោសបរិយុដ្ឋិតំ មោហបរិយុដ្ឋិតំ វាគប-
រិយុដ្ឋិតោសិ នោសបរិយុដ្ឋិតោសិ មោហបរិយុដ្ឋិតោសិ
កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ នាចិត្តិយស្ស ។

[២២៦] ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ទុំសេតុកាមោ

វម្តេតុកាមោ មង្កកតុកាមោ ហីនេន ឧក្កដំ វនេតិ

ធាតុត្រិយកណ្ត មុសាវាទវិគ្គ សិក្ខាបទទី ២ បទភាគនិយម

(២២៤) ឧបសម្បទ្ធកិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បទ្ធកិក្ខុផងន្ទា ក៏ពោលសំដៅ
កេទង្គន្ទង្គសំ ដោយពាក្យខ្ពង្គន្ទង្គសំ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទ្ធកិក្ខុដែល
មិនខ្ពង្គសំពេក មិនទាបពេក មិនខ្មៅពេក មិនសពេក ដោយពាក្យថា
លោកមិនខ្ពង្គសំពេក លោកមិនទាបពេក លោកមិនខ្មៅពេក លោកមិន
សពេក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយត្រប់ៗ វាចា ។

(២២៥) ឧបសម្បទ្ធកិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បទ្ធកិក្ខុផងន្ទា ក៏ពោលសំដៅ
កិលេសដែលជាធម៌ដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យដ៏ថោកទាប គឺថាពោល
សំដៅឧបសម្បទ្ធកិក្ខុដែលពតៈគ្របសង្កត់ហើយ ទោសៈគ្របសង្កត់ហើយ
មោហៈគ្របសង្កត់ហើយ ដោយពាក្យថា លោកត្រូវពតៈគ្របសង្កត់ហើយ
លោកត្រូវទោសៈគ្របសង្កត់ហើយ លោកត្រូវមោហៈគ្របសង្កត់ហើយ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយត្រប់ៗ វាចា ។

(២២៦) ឧបសម្បទ្ធកិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បទ្ធកិក្ខុផងន្ទា ក៏ពោលសំដៅ
កិលេសដ៏ខ្ពង្គន្ទង្គសំ ដោយពាក្យថោកទាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទ្ធកិក្ខុ

២៥៦

វិធីយប់ដំរើ មហាវិកង្កោ

វីតរាតំ វីតនោសំ វីតមោហំ វាគបរិយុដ្ឋិតោសំ នោស-
បរិយុដ្ឋិតោសំ មោហបរិយុដ្ឋិតោសំតិ ភណាតិ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

(២២៧) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ភេតុកាមោ មង្កកតុកាមោ ឧក្កដេន ហំនំ វនេតិ
វាគបរិយុដ្ឋិតំ នោសបរិយុដ្ឋិតំ មោហបរិយុដ្ឋិតំ វីតរា-
តោសំ វីតនោសោសំ វីតមោហោសំតិ ភណាតិ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

(២២៨) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ភេតុកាមោ មង្កកតុកាមោ ឧក្កដេន ឧក្កជ្ជំ វនេតិ
វីតរាតំ វីតនោសំ វីតមោហំ វីតរាតោសំ វីតនោសោសំ
វីតមោហោសំតិ ភណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញាណ

ដែលប្រាសចាករតៈ ប្រាសចាកទោសៈ ប្រាសចាកមោហៈ ដោយ
ពាក្យថា លោកត្រូវរតៈគ្របសង្កត់ហើយ លោកត្រូវទោសៈគ្រប
សង្កត់ហើយ លោកត្រូវមោហៈគ្របសង្កត់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
គ្រប់ៗ វាចា ។

(២២៧) ឧបសម្បទនិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បទនិក្ខុផងគ្នា ក៏ពោលសំដៅ
កិលេសដែលជាធម៌ដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅ
ឧបសម្បទនិក្ខុ ដែលត្រូវរតៈគ្របសង្កត់ហើយ ត្រូវទោសៈគ្របសង្កត់
ហើយ ត្រូវមោហៈគ្របសង្កត់ហើយ ដោយពាក្យថា លោកប្រាសចាក
រតៈ លោកប្រាសចាកទោសៈ លោកប្រាសចាកមោហៈ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២២៨) ឧបសម្បទនិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កោន ចំពោះឧបសម្បទនិក្ខុផងគ្នា ក៏ពោលសំដៅធម៌
ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បទនិក្ខុដែល
ប្រាសចាករតៈ ប្រាសចាកទោសៈ ប្រាសចាកមោហៈ ដោយពាក្យថា
លោកប្រាសចាករតៈ លោកប្រាសចាកទោសៈ លោកប្រាសចាកមោហៈ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

២៥៧

បាចិត្តិយកណ្ណោ មុសាវាទវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទអាជីនីយំ

[២២៧] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ភតុកាមោ មជ្ជកតុកាមោ ហីនេន ហីនំ វនេតិ
ចារាជីកំ អជ្ឈាបន្នំ សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបន្នំ វុល្លច្ចយំ
អជ្ឈាបន្នំ ចាចិត្តិយំ អជ្ឈាបន្នំ ចាជិនេសនីយំ អជ្ឈាបន្នំ
ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នំ ទុញ្ញាសីតំ អជ្ឈាបន្នំ ចារាជីកំ
អជ្ឈាបន្នោសិ សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបន្នោសិ វុល្លច្ចយំ
អជ្ឈាបន្នោសិ ចាចិត្តិយំ អជ្ឈាបន្នោសិ ចាជិនេសនីយំ
អជ្ឈាបន្នោសិ ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោសិ ទុញ្ញាសីតំ អជ្ឈា-
បន្នោសីតិ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៣០] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ភតុកាមោ មជ្ជកតុកាមោ ហីនេន ទុក្កដំ វនេតិ
សោតាបន្នំ ចារាជីកំ អជ្ឈាបន្នោសិ ។ បេ ។ ទុញ្ញាសីតំ
អជ្ឈាបន្នោសីតិ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៣១] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ភតុកាមោ មជ្ជកតុកាមោ ទុក្កដេន ហីនំ វនេតិ

បាចិញ្ញយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ បទភាគនិយ

(២២៧) ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុផងគ្នា ក៏ពោលសំដៅ
កិក្ខុដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យថោកទាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្ព័ន្ធ-
កិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិក ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អប្លែង
ត្រូវអាបត្តិបាចិញ្ញយ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខាសិត ដោយពាក្យថា លោក ត្រូវអាបត្តិបារាជិក លោក ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស លោក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អប្លែង លោក ត្រូវអាបត្តិ
បាចិញ្ញយ លោក ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយ លោក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ លោក
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខាសិត កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិញ្ញយគ្រប់ ៗ វាចា ។

(២៣០) ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុផងគ្នា ក៏ពោលសំដៅ
កិក្ខុដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យថោកទាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ
ដែលជាសោតាបទ្ធ ដោយពាក្យថា លោក ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។
លោក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខាសិត កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិញ្ញយគ្រប់ ៗ វាចា ។

(២៣១) ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុផងគ្នា ក៏ពោលសំដៅ
កិក្ខុដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ

២៥៨

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

ចារាជិកំ អដ្ឋាបដ្ឋំ ។ បេ ។ ទុក្ខាសីតំ អដ្ឋាបដ្ឋំ
សោតាបន្នោសីតិ ភណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

(២៣២) ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បដ្ឋំ ខុំសេតុកាមោ
វិម្ពតុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ឧក្កដ្ឋេន ឧក្កដ្ឋំ វិទេតិ
សោតាបដ្ឋំ សោតាបន្នោសីតិ ភណាតិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

(២៣៣) ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បដ្ឋំ ខុំសេតុកាមោ
វិម្ពតុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ហីនេន ហីនំ វិទេតិ
ឱដ្ឋំ មេណ្ណំ តោណំ កទ្រិកំ តិវច្ឆានកតំ លេយិកំ
ឱដ្ឋាសិ មេណ្ណាសិ តោណាសិ កទ្រិកោសិ តិ-
វច្ឆានកតោសិ លេយិកោសិ ធន្តិ តុយ្ហំ សុកតិ
ទុក្ខតិយេវ តុយ្ហំ ចាដិកម្ព្មាតិ ភណាតិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

(២៣៤) ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បដ្ឋំ ខុំសេតុកាមោ
វិម្ពតុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ហីនេន ឧក្កដ្ឋំ វិទេតិ

វិធីបិដក មហាវិក័ត្ត

ផលត្រូវអាបត្តិបាណ័ក ។ រប ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខពាសិត ដោយពាក្យថា
លោកជាសោតាបន្នបុគ្គល ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២៧២) ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីជេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាបបង្កាន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុផងគ្នា ក៏ពោលសំដៅ
ភិក្ខុដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ
ដែលជាសោតាបន្ន ដោយពាក្យថា លោកជាសោតាបន្នបុគ្គល ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២៧៣) ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីជេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាបបង្កាន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុផងគ្នា ក៏ពោលសំដៅ
ភិក្ខុដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យថោកទាប គឺថាពោលសំដៅសត្វឧដ្ឋ
សត្វពពែត សត្វគោ សត្វលា សត្វតិរច្ឆាន សត្វនរក ដោយពាក្យថា
លោកជាសត្វឧដ្ឋ លោកជាសត្វពពែត លោកជាសត្វគោ លោកជាសត្វលា
លោកជាសត្វតិរច្ឆាន លោកជាសត្វនរក លោកមិនមានគតិល្អទេ
លោកមានតែគតិអាក្រក់ម្យ៉ាង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២៧៤) ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីជេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាបបង្កាន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុផងគ្នា ក៏ពោលសំដៅ
ភិក្ខុដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យថោកទាប គឺថាពោលសំដៅឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ

២៥៧

បាបិគ្គិយកណ្តោ មុសាវាវុត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយំ

បណ្ឌិតំ ព្យតំ មេធាវី ពហុស្សុតំ ធម្មកថិកំ ឌីដ្ឋោសិ
មេណ្ណោសិ តោណោសិ គទ្រកោសិ តិវច្ឆានគតោសិ
នេយិកោសិ នត្តំ តុយ្ហំ សុគតិ ទុគតិយេវ តុយ្ហំ ចាដិ-
កង្ខាតិ ភណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាបិគ្គិយស្ស ។

(២៣៥) ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ខំសេតុកាមោ
វម្រេតុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ទុក្កដ្ឋេន ហំនំ វនេតិ
ខំដ្ឋំ មេណ្ណំ តោណំ គទ្រកំ តិវច្ឆានគតំ នេយិកំ
បណ្ឌិតោសិ ព្យតោសិ មេធាវីសិ ពហុស្សុតោសិ ធម្ម-
កថិកោសិ នត្តំ តុយ្ហំ ទុគតិ សុគតិយេវ តុយ្ហំ ចាដិ-
កង្ខាតិ ភណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាបិគ្គិយស្ស ។

(២៣៦) ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ខំសេតុកាមោ
វម្រេតុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ទុក្កដ្ឋេន ទុក្កដ្ឋំ វនេតិ
បណ្ឌិតំ ព្យតំ មេធាវី ពហុស្សុតំ ធម្មកថិកំ បណ្ឌិតោសិ

បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ បទភានីយ

ដែលជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្ស្រុត ជាធម្មកថិក ដោយពាក្យថា លោកជាសត្វឌុដ្ឋ លោកជាសត្វពៅត លោកជាសត្វគោ លោកជាសត្វលា លោកជាសត្វតិរច្ឆាន លោកជាសត្វនរក លោកគ្មានគតិល្អទេ លោកមានតែគតិអាក្រក់ម្យ៉ាង កិច្ចនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ គ្រប់ៗ វាចា ។

(២៣៥) ឧបសម្បន្ទកិច្ច ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច ប្រាថ្នាដើម្បីបង្គាប់បង្គោន ចំពោះឧបសម្បន្ទកិច្ចផងគ្នា ក៏ពោលសំដៅកិច្ច ដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅសត្វឌុដ្ឋ សត្វពៅត សត្វគោ សត្វលា សត្វតិរច្ឆាន សត្វនរក ដោយពាក្យថា លោកជា បណ្ឌិត លោកជាមនុស្សឈ្លាស លោកជាអ្នកប្រាជ្ញ លោកជាពហុស្ស្រុត លោកជាធម្មកថិក លោកគ្មានគតិអាក្រក់ទេ លោកមានគតិល្អតែម្យ៉ាង កិច្ចនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយគ្រប់ៗ វាចា ។

(២៣៦) ឧបសម្បន្ទកិច្ច ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច ប្រាថ្នាដើម្បីបង្គាប់បង្គោន ចំពោះឧបសម្បន្ទកិច្ចផងគ្នា ក៏ពោលសំដៅ កិច្ចដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថាពោលសំដៅឧបសម្បន្ទ កិច្ចដែលជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្ស្រុត ជាធម្មកថិក ដោយពាក្យថា លោកជាបណ្ឌិត លោកជាមនុស្សឈ្លាស

២៦០

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កោ

ព្យាត្តាសិ មេតាវិសិ ពហុស្សតោសិ ធម្មកម្មិកោសិ
នត្តិ តុយ្ហំ ទុក្ខតិ សុកតិយេវ តុយ្ហំ ចាដិកម្ពុតិ កណាតិ
អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាដិក្ខិយស្ស ។

[២៣៧] ឧបសម្មាឆ្នោ ឧបសម្មន្នំ ខុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ឃីវំ វទេតិ សន្តិ ឥនេ-
កក្ខេ ចណ្ណាលា វេណា ទេសាទា វេកាវ បុក្កសាតិ
កណាតិ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុក្ខជស្ស ។

[២៣៨] ឧបសម្មាឆ្នោ ឧបសម្មន្នំ ខុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ឃីវំ វទេតិ សន្តិ ឥនេ-
កក្ខេ ខត្តិយា ព្រហ្មណាតិ កណាតិ អាមត្តិ វាចាយ
វាចាយ ទុក្ខជស្ស ។

[២៣៩] ឧបសម្មាឆ្នោ ឧបសម្មន្នំ ខុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ឃីវំ វទេតិ សន្តិ ឥនេ-
កក្ខេ អវកណ្ណាតា ជវកណ្ណាតា ធនិជ្ជកា សវិជ្ជកា
កុលវឌ្ឍកាតិ កណាតិ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ
ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ សន្តិ ឥនេកក្ខេ ពុទ្ធវត្តិកា

វិធីយចិណ មហាវិភង្គ

លោកជាអ្នកប្រាជ្ញ លោកជាពហុស្ស្រូត លោកជាធម្មកថិក លោក
គ្មានគតិពាក្យក៏ទេ លោកមានវត្តភិក្ខុម្យ៉ាង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
គ្រប់ៗ វាចា ។

(២៣៧) ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្ហាបបង្ហាន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុផងគ្នា កំពោលយ៉ាង
នេះ គឺនិយាយថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះជាចល្ចាល ជាជាង
ត្បាញផែន ជាអ្នកទេសាទ ជាជាងធ្វើរទេះ ជាអ្នកចោលសម្រាម
ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏គ្រប់ៗ វាចា ។

(២៣៨) ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្ហាបបង្ហាន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុផងគ្នា កំពោលយ៉ាង
នេះថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ ជាក្សត្រិយ៍ ជាព្រាហ្មណ៍
ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏គ្រប់ៗ វាចា ។

(២៣៩) ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្ហាបបង្ហាន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុផងគ្នា កំពោលយ៉ាងនេះថា
ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ ឈ្មោះអវកណ្តក ឈ្មោះជវកណ្តក
ឈ្មោះធនិជ្ជក ឈ្មោះសវិជ្ជក ឈ្មោះកុលវឌ្ឍក ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏
គ្រប់ៗវាចា ។ បេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ ឈ្មោះពុទ្ធវក្ខិក

៤៦១

បាចំភ្លៀយកល្លោ មុសវាវក្កស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាសីដំយំ

ធម្មក្ខតិកា សង្ឃក្ខតិកាតិ កណាតិ អាបន្តិ វាចាយ
វាចាយ ធម្មក្ខតិកាស្ស ។ បេ ។ សន្និ ឥនេកក្ខេ កោសិយា
ការទ្វាជាតិ កណាតិ ។ បេ ។ សន្និ ឥនេកក្ខេ កោតមា
មោក្កល្លាណ កត្តាយនា វាសេដ្ឋាតិ កណាតិ ។ បេ ។
សន្និ ឥនេកក្ខេ កោដ្ឋកា ប្បបដឌុកាតិ កណាតិ
។ បេ ។ សន្និ ឥនេកក្ខេ កសកា វាណិជា តោក្ខាតិ
កណាតិ ។ បេ ។ សន្និ ឥនេកក្ខេ ធម្មកាវ កុម្មកាវ
បេសកាវ ចម្មកាវ ធម្មាបិកាតិ ។ បេ ។ សន្និ
ឥនេកក្ខេ មុត្តិកា កណាកា លេខកាតិ កណាតិ
។ បេ ។ សន្និ ឥនេកក្ខេ កុដ្ឋិកា កណ្ឌិកា កិលា
សិកា សោសិកា អបមារិកាតិ កណាតិ ។ បេ ។
សន្និ ឥនេកក្ខេ មនុមេហិកាតិ កណាតិ ។ បេ ។
សន្និ ឥនេកក្ខេ អតិទីយា អតិស្សា អតិកណ្ឌា
អច្ឆោទាតាតិ កណាតិ ។ បេ ។ សន្និ ឥនេកក្ខេ ធា
តិទីយា ធាតិស្សា ធាតិកណ្ឌា ធាច្ឆោទាតាតិ កណាតិ
។ បេ ។ សន្និ ឥនេកក្ខេ វាគបរិយុដ្ឋិតា ទោស-
បរិយុដ្ឋិតា មោហាបរិយុដ្ឋិតាតិ កណាតិ ។ បេ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ បទណាជីយ

ធម្មវត្ថុត សង្ឃវត្ថុត ភិក្ខុនោះត្រូវរាប់តំទុកដ៏គ្រប់ៗវាចា ។ បេ ។ ថា ក្នុង
លោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ ជាភោសិយគោត្ត ជាភារទ្វាដគោត្ត ។ បេ ។
ថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ ជាគោតមគោត្ត ជាមោត្តល្លានគោត្ត
ជាកុយាយនគោត្ត ជារាសេដ្ឋគោត្ត ។ បេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ មាន
មនុស្សពួកខ្លះ ជាជាន់ចាំង ជាអ្នកហោលផ្កា ។ បេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ
មានមនុស្សពួកខ្លះ ជាអ្នកករោស ជាឈ្នួញ ជាអ្នករក្សាគោ ។ បេ ។ ថា
ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ ជាជាន់ត្បាញផែនបឫស ជាស្វនឆ្នាំង
ជាជាន់ដម្បាញ ជាអ្នកធ្វើស្បែក ជាខ្នានព្រះកេស ។ បេ ។ ថា ក្នុងលោក
នេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ ជាអ្នករាប់ដៃទេ ជាអ្នករាប់ដោយវិធីនព្វន្ត ជា
អ្នកសរសេរអក្សរ (ស្មៅ) ។ បេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ
ជាមនុស្សគំលង់ ជាមនុស្សកើតបូស ជាមនុស្សសរម្រឹង ជាមនុស្សកើត
រោគវិនិវ ជាមនុស្សឆ្កួតជ្រូក ។ បេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្ស
ពួកខ្លះ កើតរោគប្រមេទិកនាមផ្អែម ។ បេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ មាន
មនុស្សពួកខ្លះ ខ្ពស់ពេក ទាបពេក ខ្មៅពេក សពេក ។ បេ ។ ថា
ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ មិនខ្ពស់ពេក មិនទាបពេក មិនខ្មៅ
ពេក មិនសពេក ។ បេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ
ត្រូវរាគៈគ្របសង្កត ត្រូវទោសៈគ្របសង្កត ត្រូវមោហៈគ្របសង្កត ។ បេ ។

វិធីបិដក មហាវិកង្កោ

សន្តិ ឥនេកច្ចេ វីតវតា វីតទោសា វីតមោហាតិ
កណាតិ ។ បេ ។ សន្តិ ឥនេកច្ចេ ចារាជីកំ អជ្ឈាបន្នា
។ បេ ។ ទុក្ខាសិតំ អជ្ឈាបន្នាតិ កណាតិ ។ បេ ។
សន្តិ ឥនេកច្ចេ សោតាបន្នាតិ កណាតិ ។ បេ ។
សន្តិ ឥនេកច្ចេ ឌីដ្ឋា មេណ្ណា តោណា ក្រិកា
និវច្ឆាននតា លេយិកា នត្តិ តេសំ សុគតិ ទុក្ខតិ-
យេវ តេសំ ចាដិកម្ព្យាតិ កណាតិ អាមត្តិ វាចាយ
វាចាយ ទុក្ខដស្ស ។

[២៤០] ទុបសម្បន្នោ ទុបសម្បន្តំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ឃីវ វិនេតិ សន្តិ ឥនេកច្ចេ
បណ្ឌិតា ព្យតា មេទាវិលោ ពហុស្សតា ធម្មកថិកា
នត្តិ តេសំ ទុក្ខតិ សុគតិយេវ តេសំ ចាដិកម្ព្យាតិ
កណាតិ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុក្ខដស្ស ។

[២៤១] ទុបសម្បន្នោ ទុបសម្បន្តំ ទុំសេតុកាមោ
វម្ពតុកាមោ មដ្ឋកតុកាមោ ឃីវ វិនេតិ យេ ទូន
ចណ្ណាលា វេណា ទេសាទា វថកាវា បុក្ខសាតិ
កណាតិ អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។

វិសយបំណិ មហាវិក្ក

ថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ ប្រាសចាកកត្តៈ ប្រាសចាកទោសៈ
ប្រាសចាកមោហា ។ បេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ
ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខភាសិត ។ បេ ។ ថា
ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ ជាសោតាបន្ទបុគ្គល ។ បេ ។ ថា
ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ ជាសត្វឧដ្ឋ សត្វពាត សត្វគោ
សត្វលា សត្វតិរចាន សត្វនរក មនុស្សទាំងនោះគ្មានគតិល្អទេ មនុស្ស
ទាំងនោះមានតែគតិអាក្រក់ម្យ៉ាង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏គ្រប់ៗ វាចា ។

(២៤០) ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ ចង់ដេរ ចង់ប្រទេច ចង់បង្ហាប់បង្ហាន
ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុផងគ្នា ក៏ពោលយោងនេះថា ក្នុងលោកនេះ មាន
មនុស្សពួកខ្លះ ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្ស្សត
ជាធម្មកថិក ជនទាំងនោះគ្មានគតិអាក្រក់ទេ មនុស្សទាំងនោះមានតែគតិ
ល្អម្យ៉ាង ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏គ្រប់ៗ វាចា ។

(២៤១) ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ ចង់ដេរ ចង់ប្រទេច ចង់បង្ហាប់បង្ហាន
ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុផងគ្នា ក៏ពោលយោងនេះថា មនុស្សទាំងឡាយ
ណាមួយ ជាចណ្ឌាល ជាជានិក្ខ័យផងឬស្សី ជាអ្នកនេសាទ ជាជាន់
ធ្វើថេ ជាអ្នកចោលសម្រាម ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏គ្រប់ៗ វាចា ។ បេ ។

២៦៧

បរិច្ឆេទកណ្តែក មុសាវាទវគ្គស្ស ទុពិយសិប្បាបទស្ស បទរាជនីយំ

ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ខំសេតុកាមោ វេទ្តតុកាមោ
មង្គកតុកាមោ ឃំ វេទេតិ យេ នូន បណ្ឌិតា ព្យត្តា
មេធាវិទោ ពហុស្សតា ធម្មកថិកា នត្តិ តេសំ ទុក្ខតិ
សុគតិយេវ តេសំ ចាដិកម្ពុតិ ភណាតិ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ ទុក្ខជស្ស ។

(២៤២) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ខំសេតុកាមោ
វេទ្តតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ឃំ វេទេតិ ន មយំ
ចណ្ណាលា វេណា នេសានា រថកាវា បុក្ខសាតិ
ភណាតិ ។ មេ ។ ន មយំ បណ្ឌិតា ព្យត្តា មេធាវិទោ
ពហុស្សតា ធម្មកថិកា នត្តិ អម្ពាតិ ទុក្ខតិ សុគតិ-
យេវ អម្ពាតិ ចាដិកម្ពុតិ ភណាតិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ ទុក្ខជស្ស ។

(២៤៣) ឧបសម្បជ្ជោ អនុបសម្បជ្ជំ ខំសេតុកាមោ
វេទ្តតុកាមោ មង្គកតុកាមោ ហីនេន ហីនំ វេទេតិ

៣ចំន្តឹយកណ្ណ មុសាវាវវត្ត សំក្ខាបទទី ២ បទភាសីនិយ

ឧបសម្បទកិក្ខុ ចង់ដេវ ចង់ប្រទេច ចង់បង្ហាបបង្ហាន ចំពោះឧបសម្បទ
កិក្ខុផងគ្នា ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា មនុស្សទាំងឡាយ ណាមួយ
ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្វាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សត ជាធម្មកថិក
មនុស្សទាំងនោះគ្មានគតិកាក្រក់ មនុស្សទាំងនោះមានតែគតិល្អម្យ៉ាងទេ
កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដក្រប ១ វាចា ។

[២២២] ឧបសម្បទកិក្ខុ ចង់ដេវ ចង់ប្រទេច ចង់បង្ហាបបង្ហាន
ចំពោះឧបសម្បទកិក្ខុផងគ្នា ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ
មិនមែនជាបណ្ឌាល មិនមែនជាឯត្យាញ្ញវែងឬស្សី មិនមែនអ្នកនេសាទ
មិនមែនជាជាន់ធ្វើរថ មិនមែនអ្នកចោលសម្រាម ។ ចេ ។ ថា យើង
ទាំងឡាយមិនមែនជាបណ្ឌិត មិនមែនជាអ្នកឈ្វាស មិនមែនជាអ្នកប្រាជ្ញ
មិនមែនជាពហុស្សត មិនមែនជាធម្មកថិក ដំណើរកាក្រក់មិនមានដល់
យើងទាំងឡាយទេ ដំណើរល្អតែម្យ៉ាង ប្រាកដដល់យើងទាំងឡាយ
កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដក្រប ១ វាចា ។

[២២៣] ឧបសម្បទកិក្ខុ ចង់ដេវ ចង់ប្រទេច ចង់បង្ហាបបង្ហាន
ចំពោះអនុបសម្បទ^(១) បុគ្គល ក៏ពោលសំដៅបុគ្គល ដ៏ថា កទាប

^១ បានដល់សិក្ខាមាតា សាមណេរ សាមណេរី នឹងត្រីហស្ត ។

២២៤

វិសេសបិដកេ មហាវិវាដោ

។ មេ ។ ហីនេន ឧក្កដ្ឋ វេទេតិ ។ មេ ។ ឧក្កដ្ឋន
ហីនំ វេទេតិ ។ មេ ។ ឧក្កដ្ឋន ឧក្កដ្ឋំ វេទេតិ បណ្ឌិតំ
ព្យតំ មេធាវី ពហុស្សតំ ធម្មកដិកំ បណ្ឌិតោសិ
ព្យតោសិ មេធាវីសិ ពហុស្សតោសិ ធម្មកដិកោសិ
នត្ថំ តុយំ ទុក្ខតិ សុកតិយេវ តុយំ ចាដិកម្ពុតិ កណាតិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុក្កដស្ស ។

[២២៤] ឧបសម្ពុញ្ញោ អនុបសម្ពុទ្ធិំ ឡិសេតុកាមោ
វេទេតុកាមោ មជ្ឈកតុកាមោ ឃីវំ វេទេតិ សន្និ ឥនេកច្ច
ចណ្ណាលា វេណា នេសាធា វេកាវា បុក្កសាតិ កណាតិ
។ មេ ។ សន្និ ឥនេកច្ច បណ្ឌិតា ព្យតា មេធាវីនោ
ពហុស្សតា ធម្មកដិកា នត្ថំ តេសំ ទុក្ខតិ សុកតិយេវ
តេសំ ចាដិកម្ពុតិ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ទុក្កដស្ស ។

[២២៥] ឧបសម្ពុញ្ញោ អនុបសម្ពុទ្ធិំ ឡិសេតុកាមោ
វេទេតុកាមោ មជ្ឈកតុកាមោ ឃីវំ វេទេតិ យេ ទូន

វិនយចំណី មហាវិក័ត

ដោយពាក្យដ៏ថោកទាប ។ បេ ។ ពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយ ពាក្យដ៏ថោកទាប ។ បេ ។ ពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ថោកទាប ដោយ ពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ បេ ។ ពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យ ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺនិយាយសំដៅអនុបសម្បទបុគ្គល ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្ស្រុត ជាធម្មកថិក ដោយពាក្យថា អ្នកឯងជា បណ្ឌិត អ្នកឯងជាអ្នកឈ្លាស អ្នកឯងជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកឯងជាពហុស្ស្រុត អ្នកឯងជាធម្មកថិក ដំណើរអាក្រក់មិនមានដល់អ្នកឯងទេ ដំណើរល្អ តែម្យ៉ាងប្រាកដដល់អ្នកឯង ភិក្ខុនោះត្រូវអាចត្តិទុកដ៏គ្រប់ ។ វេច ។

(២២២) ឧបសម្បទភិក្ខុ ចង់ដេរ ចង់ប្រទេច ចង់បង្ហាបបង្ហាន ចំពោះអនុបសម្បទបុគ្គល ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា ក្នុងលោកនេះ មាន មនុស្សពួកខ្លះ ជាចណ្ឌាល ជាជាន់ត្បាញផែនដីស្បៀ ជាអ្នកនេសាទ ជាជាន់ធ្វើរថ ជាអ្នកចោលសម្រាម ។ បេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ មាន មនុស្សពួកខ្លះ ជាបណ្ឌិត ជាមនុស្សឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្ស្រុត ជាធម្មកថិក មនុស្សទាំងនោះគ្មានគតិអាក្រក់ទេ មនុស្សទាំងនោះមាន តែគតិល្អម្យ៉ាង ភិក្ខុនោះត្រូវអាចត្តិទុកដ៏គ្រប់ ។ វេច ។

(២២៣) ឧបសម្បទភិក្ខុ ចង់ដេរ ចង់ប្រទេច ចង់បង្ហាបបង្ហាន ចំពោះអនុបសម្បទបុគ្គល ហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺនិយាយថា មនុស្ស

២៦៥

បាធិត្តិយកណ្តោ មុសាវាទវគ្គស្ស ទុតិយសិប្បាបទស្ស បទរាជិនីយំ

ចណ្ណាលា វេណា នេសាទា វថកាវា បុក្កសាតិ ភណាតិ
អាបត្តិ វាបាយ វាបាយ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ យេ នូន
បណ្ឌិតា ព្យត្តា មេធាវិលោ ពហុស្សតា ធម្មកថិកាតិ
ភណាតិ អាបត្តិ វាបាយ វាបាយ ទុក្កដស្ស ។ ឧបស-
ម្បន្នោ អនុបសម្បន្នំ ខំសេតុកាមោ វម្ពេតុកាមោ
មដ្ឋកតុកាមោ បិវំ វេទតិ ន មយំ ចណ្ណាលា វេណា
នេសាទា វថកាវា បុក្កសាតិ ភណាតិ ។ បេ ។ ន មយំ
បណ្ឌិតា ព្យត្តា មេធាវិលោ ពហុស្សតា ធម្មកថិកា
នត្ថំ អម្ហាភំ ទុក្កតិ សុកតិយេវ អម្ហាភំ ចាដិកម្ពតិ
ភណាតិ អាបត្តិ វាបាយ វាបាយ ទុក្កដស្ស ។

(២២៦) ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ន ខំសេតុកាមោ

ន វម្ពេតុកាមោ ន មដ្ឋកតុកាមោ ធាវិកម្យតា ហីនេន
ហីនំ វេទតិ ចណ្ណាលំ វេណំ នេសាទំ វថការំ បុក្កសំ

បាបិត្តិយកណ្ណ ឬសារាវរិក្ខ សិក្ខាបទទី ២ បទភាសិនីយ

ទាំងឡាយណាមួយ ជាចណ្ណាល ជាជាន់ត្បាញផែនឫស្សី ជាអ្នក
នេសាទ ជាជាន់ធ្វើរថ ជាអ្នកចោលសម្រាម ត្រូវអាបត្តិទុកដក្រប ៗ
វាចា ។ បេ ។ ថា មនុស្សទាំងឡាយណាមួយ ជាបណ្ឌិត ជាអ្នក
ឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្ស្យត ជាធម្មកថិក ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្រប ៗ វាចា ។ ឧបសម្បន្តភិក្ខុ ប្រាថ្នាដើម្បីដេរ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
ប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន ចំពោះអនុបសម្បន្តបុគ្គល ក៏ពោលយ៉ាងនេះ
ថា យើងទាំងឡាយមិនមែនជាចណ្ណាល មិនមែនជាជាន់ត្បាញផែនឫស្សី
មិនមែនជាអ្នកនេសាទ មិនមែនជាជាន់ធ្វើរថ មិនមែនជាអ្នកចោល
សម្រាម ។ បេ ។ ថា យើងទាំងឡាយមិនមែនជាបណ្ឌិត មិនមែន
ជាអ្នកឈ្លាស មិនមែនជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនមែនជាពហុស្ស្យត មិនមែនជា
ធម្មកថិក ដំណើរអាក្រក់មិនមានដល់យើងទាំងឡាយ ដំណើរល្អតែម្យ៉ាង
ប្រាកដដល់យើងទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិទុកដក្រប ៗ វាចា ។

(២២៦) ឧបសម្បន្តភិក្ខុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បី
ប្រទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន ចំពោះឧបសម្បន្តភិក្ខុផងគ្នា
ប្រាថ្នាតែនិយាយលេង ក៏ពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យ
ដ៏ថោកទាប ក៏ពោលសំដៅបុគ្គលជាមនុស្សចណ្ណាល ជាជាន់
ត្បាញផែនឫស្សី ជាអ្នកនេសាទ ជាជាន់ធ្វើរថ ជាអ្នកចោលសម្រាម

២៦៦

វិនយបំណែ មហាវិរត្តោ

ចណ្ណាលោសិ វេណោសិ នេសាទោសិ រថការោសិ
បុក្កសោសីតិ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុញ្ញាសិ-
តស្ស ។ ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ន ខ្ញុំសេតុកាមោ ន
វេញ្ញតុកាមោ ន មជ្ឈកតុកាមោ ធរកម្សតា ហីនេន
ឧក្កដេន វេទតិ ខត្តិយំ ព្រាហ្មណំ ចណ្ណាលោសិ វេណោសិ
នេសាទោសិ រថការោសិ បុក្កសោសីតិ កណាតិ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ ទុញ្ញាសិតស្ស ។ ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ
ន ខ្ញុំសេតុកាមោ ន វេញ្ញតុកាមោ ន មជ្ឈកតុកាមោ
ធរកម្សតា ឧក្កដេន ហីនំ វេទតិ ចណ្ណាលំ វេណំ
នេសាទំ រថការំ បុក្កសំ ខត្តិយោសិ ព្រាហ្មណោសីតិ
កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុញ្ញាសិតស្ស ។
ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នំ ន ខ្ញុំសេតុកាមោ ន វេញ្ញ-
តុកាមោ ន មជ្ឈកតុកាមោ ធរកម្សតា ឧក្កដេន

វិនយបំណិន មហាវិក្ក

ដោយពាក្យថា លោកជាចណ្ឌាល លោកជាជាន់ត្យាញវែផងឫស្សី
លោកជាអ្នកនេសាទ លោកជាជាន់ធ្វើរថ លោកជាអ្នកចោលសម្រាម
ត្រូវអាបត្តិទុញ្ចាសិតគ្រប់ៗ វាចា ។ ឧបសម្បទ្ធកិក្ខុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ
មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន ចំពោះឧបសម្បទ្ធ
កិក្ខុផងគ្នា ប្រាថ្នាតែនិយាយលេង កំពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
ដោយពាក្យដ៏ថោកទាប គឺនិយាយសំដៅឧបសម្បទ្ធកិក្ខុដែលជាជាតិក្សត្រ
ជាតិព្រាហ្មណ៍ ដោយពាក្យថា លោកជាចណ្ឌាល លោកជាជាន់
ត្យាញវែផងឫស្សី លោកជាអ្នកនេសាទ លោកជាជាន់ធ្វើរថ លោក
ជាអ្នកចោលសម្រាម ត្រូវអាបត្តិទុញ្ចាសិតគ្រប់ៗ វាចា ។ ឧបសម្បទ្ធ
កិក្ខុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់
បង្កាន ចំពោះឧបសម្បទ្ធកិក្ខុផងគ្នា ប្រាថ្នាតែនិយាយលេង កំពោល
សំដៅបុគ្គលថោកទាប ដោយពាក្យខ្ពង់ខ្ពស់ គឺថានិយាយសំដៅឧបសម្បទ្ធ
កិក្ខុជាចណ្ឌាល ជាជាន់ត្យាញវែផង ជាអ្នកនេសាទ ជាជាន់ធ្វើរថ
អ្នកចោលសម្រាម ដោយពាក្យថា លោកជាក្សត្រ លោកជាព្រាហ្មណ៍
ត្រូវអាបត្តិទុញ្ចាសិតគ្រប់ៗ វាចា ។ ឧបសម្បទ្ធកិក្ខុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ
មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន ចំពោះឧបសម្បទ្ធ
កិក្ខុផងគ្នា ប្រាថ្នាតែនិយាយលេង កំពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់

២៦៧

ពោធិ៍ក្តិយកណ្តោ មុសាវាវត្តស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភានីយ៍

ឧក្កដ្ឋំ វទេតិ ខត្តិយំ ព្រាហ្មណំ ខត្តិយោសិ ព្រាហ្មណោ-
សីតិ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុញ្ញាសីតស្ស
។ បេ ។ ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ន ខំសេតុកាមោ
ន វម្ភតុកាមោ ន មជ្ឈកតុកាមោ ទវកម្សតា ហីនេន
ហីនំ វទេតិ ។ បេ ។ ហីនេន ឧក្កដ្ឋំ វទេតិ ។ បេ ។
ឧក្កដ្ឋេន ហីនំ វទេតិ ។ បេ ។ ឧក្កដ្ឋេន ឧក្កដ្ឋំ វទេតិ
បណ្ឌិតំ ព្យត្តំ មេធាវី ពហុស្សតំ ធម្មកថិកំ បណ្ឌិតោសិ
ព្យត្តោសិ មេធាវីសិ ពហុស្សតោសិ ធម្មកថិកោសិ
នត្តិ តុយំ ឧក្កតិ សុគតិយេវ តុយំ ចាដិកដ្ឋតិ កណាតិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុញ្ញាសីតស្ស ។

[២៦៧] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ន ខំសេតុកាមោ
ន វម្ភតុកាមោ ន មជ្ឈកតុកាមោ ទវកម្សតា ឯវំ វទេតិ
សន្តិ វទេកច្ចេ ចណ្ណាលា វេណា ទេសាទា វេណា

ពាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវត្ថុ សំក្កបទទី ២ បទោជនីយ

ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺនិយាយសំដៅទុបសម្បន្នភិក្ខុដែលជាក្សត្រ ជា
ព្រាហ្មណ៍ ដោយពាក្យថា លោកជាក្សត្រ លោកជាព្រាហ្មណ៍ ត្រូវ
អាបត្តិទុត្តាសិតគ្រប់ៗ វាចា ។ បេ ។ ទុបសម្បន្នភិក្ខុមិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ
មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្ហាន ចំពោះទុបសម្បន្ន
ភិក្ខុផងគ្នា ប្រាថ្នាតែនិយាយលេង ក៏ពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ថោកទាប
ដោយពាក្យដ៏ថោកទាប ។ បេ ។ ពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយ
ពាក្យដ៏ថោកទាប ។ បេ ។ ពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យ
ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ បេ ។ ពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
គឺនិយាយសំដៅទុបសម្បន្នភិក្ខុដែលជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្នួល ជាអ្នកប្រាជ្ញ
ជាពហុស្ស្រុត ជាធម្មកថិក ដោយពាក្យថា លោកជាបណ្ឌិត លោកជា
អ្នកឈ្នួល លោកជាអ្នកប្រាជ្ញ លោកជាពហុស្ស្រុត លោកជាធម្មកថិក
ដំណើរពេក្រក់មិនមានដល់លោកទេ ដំណើរល្អតែម្យ៉ាងប្រាកដដល់លោក
ត្រូវអាបត្តិទុត្តាសិតគ្រប់ៗ វាចា ។

(២២៧) ទុបសម្បន្នភិក្ខុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្ហាន ចំពោះទុបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នា ប្រាថ្នាតែ
និយាយលេង ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សពួកខ្លះ
ជាចណ្ឌាល ជាជាន់ត្បាញផងឬស្សី ជាអ្នកនេសាទ ជាជាន់ធ្វើរថ

២៦៨

វិធីបិដក មហាវិរាដ្ឋ

បុក្កសាតិ កណាតិ ។ បេ ។ សន្តិ ឥនេកច្ចេ បណ្ឌិតា
ព្យត្តា មេធាវិទោ ពហុស្សុតា ធម្មកថិកា នត្តិ តេសំ
ទុក្ខតិ សុតតិយេវ តេសំ ពាជិកដ្ឋាតិ កណាតិ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ ទុញ្ញសីតស្ស ។

(២២៨) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ន ខុំសេតុកាមោ
ន វិម្ពតុកាមោ ន មជ្ឈកតុកាមោ ជវកម្យតា
ឃំ វិទេតិ យេ ទ្ធន ចណ្ណាលា វេណា នេសាទា
វេកាវា បុក្កសាតិ កណាតិ ។ បេ ។ យេ ទ្ធន បណ្ឌិតា
ព្យត្តា មេធាវិទោ ពហុស្សុតា ធម្មកថិកាតិ
កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុញ្ញសីតស្ស ។

(២២៩) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជំ ន ខុំសេតុកាមោ
ន វិម្ពតុកាមោ ន មជ្ឈកតុកាមោ ជវកម្យតា
ឃំ វិទេតិ ន មយំ ចណ្ណាលា វេណា នេសាទា វេកាវា

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

ជាអ្នកចោលសម្រាម ។ បេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្សតួកខ្លះ
ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្ស្ទត ជាធម្មកថិក
មនុស្សទាំងនោះគ្មានគតិអាក្រក់ទេ មនុស្សទាំងនោះមានតែគតិល្អម្យ៉ាង
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខស័កត្រប់ ។ វាចា ។

(២៤៤) ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីជេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កាន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុផងគ្នា ប្រាថ្នាតែ
និយាយលេង ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា មនុស្សទាំងឡាយណាមួយ
ជាចណ្ឌាល ជាជាងត្បាញផែនឫស្សី ជាអ្នកនេសាទ ជាជាងធ្វើរថ
ជាអ្នកចោលសម្រាម ។ បេ ។ ថា មនុស្សទាំងឡាយណាមួយ
ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្ស្ទត ជាធម្មកថិក
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខស័កត្រប់ ។ វាចា ។

(២៤៥) ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីជេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កប់បង្កាន ចំពោះឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុផងគ្នា ប្រាថ្នាតែនិ-
យាយលេង ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយមិនមែនជាចណ្ឌាល មិន
មែនជាជាងត្បាញផែនឫស្សី មិនមែនជាអ្នកនេសាទ មិនមែនជាជាងធ្វើរថ

២៦៧

បាបិភ្ល័យកណ្តោ មុសាវាវវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាគីនីយំ

បុក្កសាតិ កណាតិ ។ បេ ។ ន មយំ បណ្ឌិតា ព្យត្តា
មេធាវីនោ ពហុស្សតា ធម្មកថិកា នត្ថំ អម្ពាតំ
ទុក្ខតិ សុកតិយេវ អម្ពាតំ ចាដិកម្ពាតិ កណាតិ អាបតិ
វាចាយ វាចាយ ទុក្ខាសិតស្ស ។

[២៥០] ឧបសម្មន្នោ អនុបសម្មន្នំ ន ទំសេតុ-
កាមោ ន វេម្ពតុកាមោ ន មង្គកត្តកាមោ ធរកម្ស-
តា ហីនេន ហីនំ វេទតិ ។ បេ ។ ហីនេន ឧក្កដ្ឋំ
វេទតិ ។ បេ ។ ឧក្កដ្ឋន ហីនំ វេទតិ ។ បេ ។ ឧក្កដ្ឋន
ឧក្កដ្ឋំ វេទតិ បណ្ឌិតំ ព្យត្តំ មេធាវី ពហុស្សតំ
ធម្មកថិកំ បណ្ឌិតោសិ ព្យត្តោសិ មេធាវីសិ ពហុស្ស-
តោសិ ធម្មកថិកោសិ នត្ថំ តុយំ ទុក្ខតិ សុកតិយេវ
តុយំ ចាដិកម្ពាតិ កណាតិ អាបតិ វាចាយ វាចាយ
ទុក្ខាសិតស្ស ។

[២៥១] ឧបសម្មន្នោ អនុបសម្មន្នំ ន ទំសេតុ-
កាមោ ន វេម្ពតុកាមោ ន មង្គកត្តកាមោ ធរកម្សតា

បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សំព្រាបទទី ២ បទភាគទី ២

មិនមែនជាអ្នកចោលសម្រាម ។ បេ ។ ថា យើងទាំងឡាយមិនមែនជា
បណ្ឌិត មិនមែនជាអ្នកឈ្លាស មិនមែនជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនមែនជាពហុស្ស្យត
មិនមែនជាធម្មកថិក ដំណើរអាក្រក់មិនមានដល់យើងទាំងឡាយទេ ដំណើរ
ល្អតែម្យ៉ាងប្រាកដដល់យើងទាំងឡាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខញ្ចាសិតគ្រប់ៗវាចា ។

(២៥០) ឧបសម្បទភិក្ខុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីជេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច
មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន់ ចំពោះអនុបសម្បទបុគ្គល ប្រាថ្នាតនិយាយ
លេង កំពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យដ៏ថោកទាប ។ បេ ។
ពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យដ៏ថោកទាប ។ បេ ។
ពោលសំដៅបុគ្គលដ៏ថោកទាប ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ បេ ។ ពោល
សំដៅបុគ្គលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ គឺនិយាយសំដៅអនុប-
សម្បទបុគ្គលដែលជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្ស្យត ជា
ធម្មកថិក ដោយពាក្យថា អ្នកឯងជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ
ជាពហុស្ស្យត ជាធម្មកថិក ដំណើរអាក្រក់មិនមានដល់អ្នកឯងទេ ដំណើរ
ល្អតែម្យ៉ាងប្រាកដដល់អ្នកឯង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខញ្ចាសិតគ្រប់ៗវាចា ។

(២៥១) ឧបសម្បទភិក្ខុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីជេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បី
ប្រទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន់ ចំពោះអនុបសម្បទបុគ្គល

២៧០

វិទយបិដកេ មហាវិទ្យោ

ឯវំ វុទេតិ សុទ្ធិ ឥនេកេច្ចេ បណ្ណាលា វេណា នេសាទា
រដកាវា បុក្កសាតិ កណាតិ ។ បេ ។ សុទ្ធិ ឥនេកេច្ចេ
បណ្ណិតា ព្យត្តា មេធាវិទោ ពហុស្សុតា ធម្មកថិកា
នត្ថិ តេសំ ទុក្កតិ សុគតិយេវ តេសំ ចាដិកម្ពុតិ
កណាតិ អាបត្ថិ វាចាយ វាចាយ ទុញ្ញសិវស្ស ។

[២៥២] ឧបសម្បជ្ជោ អនុបសម្បជ្ជំ ន ខុំសេតុ-
កាមោ ន វុទ្ធតុកាមោ ន មជ្ឈកត្តកាមោ ធរកម្យតា
ឯវំ វុទេតិ យេ ទ្ធន បណ្ណាលា វេណា នេសាទា រដកាវា
បុក្កសាតិ កណាតិ ។ បេ ។ យេ ទ្ធន បណ្ណិតា ព្យត្តា
មេធាវិទោ ពហុស្សុតា ធម្មកថិកាតិ កណាតិ អាបត្ថិ
វាចាយ វាចាយ ទុញ្ញសិវស្ស ។

[២៥៣] ឧបសម្បជ្ជោ អនុបសម្បជ្ជំ ន ខុំសេ-
តុកាមោ ន វុទ្ធតុកាមោ ន មជ្ឈកត្តកាមោ ធរកម្យ-
តា ឯវំ វុទេតិ ន មយំ បណ្ណាលា វេណា នេសាទា

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

ប្រាថ្នាតែនិយាយលេង ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្ស ពួកខ្លះជាចណ្ឌាល ជាជាងត្បាញផែនឬស្សី ជាអ្នកនេសាទ ជាជាន់ រថ ជាអ្នកចោលសម្រាម ។ បេ ។ ថា ក្នុងលោកនេះ មានមនុស្ស ពួកខ្លះជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្ស្ទត ជាធម្មកថិក ដំណើរអាត្រក៏មិនមានដល់មនុស្សទាំងឡាយនោះទេ ដំណើរឈ្នួតត្បាញ ប្រាកដដល់មនុស្សទាំងឡាយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខញាសិតត្រប់ ។ វេ ។

(២៥២) ឧបសម្ព័ន្ធកិកុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បីប្រទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន ចំពោះអនុបសម្ព័ន្ធបុគ្គល ប្រាថ្នា តែនិយាយលេង ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា មនុស្សទាំងឡាយណាមួយជា ចណ្ឌាល ជាជាងត្បាញផែនឬស្សី ជាអ្នកនេសាទ ជាជាន់រថ ជាអ្នក ចោលសម្រាម ។ បេ ។ ថា មនុស្សទាំងឡាយណាមួយ ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្ស្ទត ជាធម្មកថិក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខញាសិត ត្រប់ ។ វេ ។

(២៥៣) ឧបសម្ព័ន្ធកិកុ មិនប្រាថ្នាដើម្បីដេរ មិនប្រាថ្នាដើម្បី ប្រទេច មិនប្រាថ្នាដើម្បីបង្កាប់បង្កាន ចំពោះអនុបសម្ព័ន្ធបុគ្គល ប្រា- ថ្នាតែនិយាយលេង ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយមិនមែនជា ចណ្ឌាល មិនមែនជាជាងត្បាញផែនឬស្សី មិនមែនជាអ្នកនេសាទ

២៧១

ពព័ត្តិយកណ្តោ មុសាវាវវគ្គស្ស តតិយសិក្ខាបទស្ស បទោជនីយំ

វេសកាវា បុត្តសាតិ កណាតិ ។ បេ ។ ន មយំ បណ្ឌិតា
ព្យត្តា មេនាវិលោ ពហុស្សតា ធម្មកថិកា នត្តិ អម្ពាតិ
ទុក្ខតិ សុក្ខតិយេវ អម្ពាតិ ចាដិកម្ពាតិ កណាតិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុក្ខាសិក្ខស្ស ។

(២៥៤) អនាបត្តិ អត្តបុរេក្ខារស្ស ធម្មបុរេក្ខារស្ស
អនុសាសនីបុរេក្ខារស្ស ឡុត្តត្តកស្ស ទិត្តចិត្តស្ស វេទ-
នដ្ឋស្ស អាទិកម្ពាតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ធាបិក្ខិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ បទភាជនីយ

មិនមែនជាជាន់ធ្វើរថ មិនមែនជាអ្នកចោលសម្រាម ។ បេ ។ ថា យើង
ទាំងឡាយ មិនមែនជាបណ្ឌិត មិនមែនជាអ្នកឈ្លាស មិនមែនជាអ្នកប្រាជ្ញ
មិនមែនជាពហុស្ស្រត មិនមែនជាធម្មកថិក ដំណើរអាក្រក់មិនមាន
ដល់យើងទាំងឡាយទេ ដំណើរល្អតែម្យ៉ាង ប្រាកដដល់យើងទាំងឡាយ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខាសិតគ្រប់ ៗ វាចា ។

[២៥២] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុធ្វើសេចក្តីអធិប្បាយជាប្រធាន^(១)
ដល់ភិក្ខុធ្វើធម៌ជាប្រធាន^(២) ដល់ភិក្ខុធ្វើពាក្យប្រៀនប្រដៅជាប្រធាន^(៣)
ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុមានចិត្តអវណ្ណតអណ្ណន៍ ដល់ភិក្ខុដែលវេទនាគ្រប
សង្កត់ ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ចតិ ។

សិក្ខាបទទី ២ បទ ។

១ ភិក្ខុពណ៌នាឆ្លូវសេចក្តីអធិប្បាយរបស់បាលី ។ ២ ភិក្ខុបង្រៀនបាលី ។ ៣ ភិក្ខុអាស្រ័យ
ពាក្យប្រៀនប្រដៅ ហើយនិយាយដោយន័យដ៏ដើមថា អ្នកឯងជាបណ្ឌាល អ្នកឯងកុំធ្វើចច
អ្នកឯងបានជាងងឹតហើយ កុំឲ្យងងឹតទៅទៀតឡើយ ។

តតិយសិក្ខាបទ្ធិ

[២៥៥] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភក្កវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ទោ បន សមយេន នព្វក្កិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ កណ្ណន-
ជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបដ្ឋានំ មេសុញ្ញំ ឧប-
សំហារន្តិ ឥមស្ស(១) សុត្វា អមុស្ស(២) អក្ខាយន្តិ ឥមស្ស
កេនាយ អមុស្ស សុត្វា ឥមស្ស អក្ខាយន្តិ អមុស្ស
កេនាយ តេន អនុប្បដ្ឋានិ ចេវ កណ្ណានិ ឧប្បដ្ឋន្តិ
ឧប្បដ្ឋានិ ច កណ្ណានិ ភិយ្យោកាវាយ វេប្បល្លាយ
សំវត្តន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវា ។ មេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ ហំ នាម នព្វក្កិយា
ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ កណ្ណនជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទា-
បដ្ឋានំ មេសុញ្ញំ ឧបសំហារស្សន្តិ ឥមស្ស សុត្វា
អមុស្ស អក្ខាយស្សន្តិ ឥមស្ស កេនាយ អមុស្ស

១-២ កត្តបិ បោត្តកេ ឥមេសំ សុត្វា អមុស្សន្តិ ទិស្សតិ តតោ បរិ អមុស្សមស្សតិ បទំ
ពហុវចនវិសេនេវ យោជិតំ ។

សិក្ខាបទទី ៣

(២៥៥) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់

នៅវត្តជេតវន ជាប់សំអនាថបណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ

ឯង ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុតែងពាំនាំពាក្យញ្ជះញង់របស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែល

បង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ឈ្លោះវិវាទគ្នា ពួកពាក្យភិក្ខុខាងណោះហើយយកទៅ

និយាយប្រាប់ភិក្ខុខាងណោះ ដើម្បីបំបែកភិក្ខុខាងណោះ ពួកពាក្យភិក្ខុខាង

ណោះហើយយកមកនិយាយប្រាប់ភិក្ខុខាងណោះ ដើម្បីបំបែកភិក្ខុខាង

ណោះ ព្រោះហេតុនោះ សេចក្តីកហេតុទាំងឡាយដែលមិនទាន់កើតក៏

កើតឡើងផង សេចក្តីកហេតុទាំងឡាយដែលកើតឡើងហើយក៏រំលឹកតែ

ចំរើនដោយក្រៃលែងឡើងផង ។ ពួកភិក្ខុណាមួយដែលជាអ្នកមានសេចក្តី

ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិចបន្តួច

ថា ហេតុអ្វីបានជាពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុតែងពាំនាំពាក្យញ្ជះញង់របស់ភិក្ខុទាំង

ឡាយ ដែលបង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ឈ្លោះវិវាទគ្នា ពួកពាក្យភិក្ខុខាងណោះ

ហើយយកទៅនិយាយប្រាប់ភិក្ខុខាងណោះ ដើម្បីបំបែកភិក្ខុខាងណោះ

២៧៣

ធម៌ក្តីយកល្ខោ មុសាវាវវិគ្គស្ស ធកិយសិក្ខាបទស្ស បទរាជនីយំ

សុត្តា ឥមស្ស អក្ខាយស្សន្តិ អមុស្ស កេនាយ តេន
អនុប្បញ្ញានិ ចេវ កណ្ណានានិ ឧប្បជ្ឈន្តិ ឧប្បញ្ញានិ ច
កណ្ណានានិ កិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ សំវត្តន្តិតិ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុ
។ បេ ។ សច្ចំ កិវ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនំ កណ្ណានជាតានំ
កលហជាតានំ វិវាទាបញ្ញានំ បេសុញ្ញំ ឧបសំហ-
រេ ឥមស្ស សុត្តា អមុស្ស អក្ខាយេ ឥមស្ស
កេនាយ អមុស្ស សុត្តា ឥមស្ស អក្ខាយេ
អមុស្ស កេនាយ តេន អនុប្បញ្ញានិ ចេវ កណ្ណានានិ
ឧប្បជ្ឈន្តិ ឧប្បញ្ញានិ ច កណ្ណានានិ កិយ្យោភារាយ
វេបុល្លាយ សំវត្តន្តិតិ ។ សច្ចំ កកវតិ ។ វិកវហិ
តុម្ភោ កកវា កេនិ ហិ នាម តុម្ភេ មោយ បុរិសា
ភិក្ខុនំ កណ្ណានជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបញ្ញានំ
បេសុញ្ញំ ឧបសំហរិស្សេ ឥមស្ស សុត្តា អមុស្ស

បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សំបូបទទី ៣ បទអាជីវិយ

ពួកក្សត្រិកុខានិណោរៈហើយយកមកនិយាយប្រាប់ភិក្ខុខានិណោរៈ ដើម្បី
បំបែកភិក្ខុខានិណោរៈ ព្រោះហេតុនោះ សេចក្តីបង្កហេតុទាំងឡាយ
ដែលមិនទាន់កើតក៏កើតឡើងផង សេចក្តីបង្កហេតុទាំងឡាយដែលបាន
កើតឡើងហើយ ក៏រឹងរិតតែចំរើនដោយក្រៃលងផង ។ គ្រានោះ
ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏បានក្រាបទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា
អ្នកទាំងឡាយនៃនំនាំពាក្យញ្ជូនញ្ជាងរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលបង្កហេតុ
ប្រកួតប្រកាន់ ឈ្លោះវែវទ្រុត ពួកក្សត្រិកុខានិណោរៈហើយយកទៅនិយាយ
ប្រាប់ភិក្ខុខានិណោរៈ ដើម្បីបំបែកភិក្ខុខានិណោរៈ ពួកក្សត្រិកុខានិណោរៈ
ហើយយកមកនិយាយប្រាប់ភិក្ខុខានិណោរៈ ដើម្បីបំបែកភិក្ខុខានិណោរៈ
ព្រោះហេតុនោះ សេចក្តីបង្កហេតុទាំងឡាយដែលមិនទាន់កើតក៏កើតឡើង
ផង សេចក្តីបង្កហេតុទាំងឡាយដែលបានកើតឡើងហើយ ក៏រឹងរិតតែចំរើន
ដោយក្រៃលងឡើងផង (រឿងនេះ) ពិតឬ ។ ពួកឧត្តមិយភិក្ខុក៏ក្រាបទូល
ថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ មិនសមបើអ្នកទាំងឡាយ
នឹងនាំពាក្យញ្ជូនញ្ជាងរបស់ពួកភិក្ខុដែលបង្កហេតុ ប្រកួតប្រកាន់ ឈ្លោះ
វែវទ្រុត ពួកក្សត្រិកុខានិណោរៈហើយយកទៅនិយាយប្រាប់ភិក្ខុខានិណោរៈ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អក្ខាយិស្ស័យ ឥមស្ស ភេនាយ អម្មស្ស សុត្វា ឥមស្ស
អក្ខាយិស្ស័យ អម្មស្ស ភេនាយ តេន អនុប្បន្នានិ
បេវ កណ្ណានានិ ឧប្បន្នន្តិ ឧប្បន្នានិ ច កណ្ណានានិ
កិយ្យោកាយ វេបុលាយ សំវត្តន្តិ នេតំ មោយបុរិសា
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ មេ ។ ឃីវត្តា បន
កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យ័យ កិក្ខុបេសុញ្ញ
នាចិត្តិយន្តិ ។

[២៥៦] បេសុញ្ញំ នាម ទ្ធិហាការេហិ បេសុញ្ញំ
ហោតិ បិយកម្មស្ស វា ភេនាទិច្ចាយស្ស វា ។
នសហិ អាការេហិ បេសុញ្ញំ ឧបសំហាវតិ ជាតិតោបិ
នាមតោបិ តោត្តតោបិ កម្មតោបិ សិប្បតោបិ អាពាធ-
តោបិ លិង្គតោបិ កិលេសតោបិ អាបត្តតោបិ អក្កោ-
សតោបិ ។ ជាតិ នាម ទ្វេ ជាតិយោ ហីនា ច
ជាតិ ឧត្តដ្ឋា ច ជាតិ ។ ហីនា នាម ជាតិ
ចណ្ណាលជាតិ វេណាជាតិ នេសាទជាតិ រថការជាតិ

និយមន័យ មហាវិវត្ត

ដើម្បីបំបែកភិក្ខុខាងណោះ ពួកពាក្យភិក្ខុខាងណោះហើយយកមកនិយាយ
ប្រាប់ភិក្ខុខាងណោះ ដើម្បីបំបែកភិក្ខុខាងណោះ ម្ល៉ោះហើយ សេចក្តីបង្ក
ហេតុទាំងឡាយដែលមិនទាន់កើតក៏កើតឡើងផង សេចក្តីបង្កហេតុទាំង
ឡាយដែលបានកើតឡើងហើយ ក៏រលីតតែចំរើនដោយក្រលែងឡើងផង
ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ ក្នុងដែលអ្នកកាលគ្នាធ្វើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លា
ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាផង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងឲ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវតែបត្តិ
បាចិត្តិយ ព្រោះពោលពាក្យព្រះញង់ភិក្ខុផងគ្នា ។

(២៥៦) ដែលហៅថា ពាក្យព្រះញង់ គឺ ព្រះញង់ដោយអាការ
ពីរយ៉ាង បានខាងឯបុគ្គលចង់ឲ្យគេស្រឡាញ់ខ្លួន ១ ចង់បំបែកគេ ១ ។
ភិក្ខុនាំនាំពាក្យព្រះញង់ដោយអាការ ១០ យ៉ាង គឺ ដោយជាតិក្តី ដោយ
នាមក្តី ដោយគោត្តក្តី ដោយការងារក្តី ដោយសិល្បសាស្ត្រក្តី ដោយ
អាពាធក្តី ដោយភេតក្តី ដោយធម៌ជាគ្រឿងសៅហ្មងក្តី ដោយអាបត្តិក្តី
ដោយពាក្យជេរក្តី ។ ដែលហៅថា ជាតិ គឺ ជាតិមានពីរយ៉ាង បាន
ខាងជាតិថោកទាប ១ ជាតិខ្ពង់ខ្ពស់ ១ ។ ដែលហៅថា ជាតិថោក
ទាបនោះ គឺ ជាតិចណ្ឌាល ជាតិជាន់ដែន ជាតិអ្នកនេសាទ ជាតិជាន់រថ

២៧៥

បាចិត្តិយកណ្តោ មុសាវាទវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទអាជីវិយំ

បុគ្គសជាតិ ឯសា ហីនា នាម ជាតិ ។ ឧក្កដា
នាម ជាតិ ខត្តិយជាតិ ក្រាហ្មណជាតិ ឯសា ឧក្កដា
នាម ជាតិ ។ បេ ។ អក្កោសោ នាម ទ្វេ អក្កោសា
ហីនោ ច អក្កោសោ ឧក្កដា ច អក្កោសោ ។
ហីនោ នាម អក្កោសោ ឱដ្ឋាសិ មេឈ្លោសិ តោ-
ណោសិ កទ្រុកោសិ តិរច្ឆានតោសិ ខេយិកោសិ
នត្តិ តុយ្ហំ សុគតិ ទុក្ខតិយេវ តុយ្ហំ ចាដិកផ្លាតិ
យការេន វា ភការេន វា កាដកោដចិកាយ
វា ឯសោ ហីនោនាម អក្កោសោ ។ ឧក្កដា
នាម អក្កោសោ បណ្ឌិតោសិ ព្យត្តោសិ មេធាវីសិ
ពហុស្សតោសិ ធម្មកថិកោសិ នត្តិ តុយ្ហំ ទុក្ខតិ
សុគតិយេវ តុយ្ហំ ចាដិកផ្លាតិ ឯសោ ឧក្កដា នាម
អក្កោសោ ។

(២៧៧) ឧបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នស្ស សុត្តា
ឧបសម្បន្នស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហារតិ ឥត្តិយោ

បាចិញ្ញិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ បទោជនីយ

ជាតិអ្នកចោលសម្រាម ប៉ុណ្ណោះឈ្មោះថា ជាតិថោកទាប ។ ដែល
ហៅថា ជាតិខ្ពង់ខ្ពស់នោះ គឺ ជាតិក្សត្រិ ជាតិព្រាហ្មណ៍ ប៉ុណ្ណោះ
ឈ្មោះថា ជាតិខ្ពង់ខ្ពស់ ។ បេ ។ ដែលហៅថា ពាក្យដេរនោះ គឺ ពាក្យ
ដេរមានពីរយ៉ាង បានខាងពាក្យដេរដីថោកទាប ១ ពាក្យដេរ
ដីខ្ពង់ខ្ពស់ ១ ។ ដែលហៅថា ពាក្យដេរដីថោកទាបនោះ គឺ ដេរ
ថា អ្នកឯងជាសត្វទុដ្ឋ អ្នកឯងជាពពែត អ្នកឯងជាគោ អ្នកឯងជាលា
អ្នកឯងជាសត្វតិរច្ឆាន អ្នកឯងជាសត្វមរក សុគតិរបស់អ្នកឯងគ្មានទេ
ទុគ្គតិភ័យភ័យនឹងប្រាកដដល់អ្នកឯង ពុំនោះសោត ដេរដោយ យអក្ខរៈ^(១)
ឬដោយ ភអក្ខរៈ ឬមួយដោយបុរិសនិមិត្ត នឹងឥតនិមិត្ត ប៉ុណ្ណោះឈ្មោះថា
ពាក្យដេរដីថោកទាប ។ ដែលហៅថា ពាក្យដេរដីខ្ពង់ខ្ពស់នោះ គឺ
ដេរថា អ្នកឯងជាបណ្ឌិត អ្នកឯងជាមនុស្សឈ្វាស អ្នកឯងជាអ្នកប្រាជ្ញ
អ្នកឯងជាពហុស្ស្វត អ្នកឯងជាធម្មកថិក ទុគ្គតិរបស់អ្នកឯងគ្មានទេ សុគតិ
ភ័យភ័យនឹងប្រាកដដល់អ្នកឯង ប៉ុណ្ណោះឈ្មោះថា ពាក្យដេរដីខ្ពង់ខ្ពស់ ។

[២៥៧] ឧបសម្បន្ទភិក្ខុ ឮពាក្យរបស់ឧបសម្បន្ទភិក្ខុហើយ នាំ
ពាក្យព្យាង្គនៃទៅប្រាប់ឧបសម្បន្ទភិក្ខុថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយ

១ ត្រង់ យ អក្ខរ នឹង ភ អក្ខរ ជាឈ្មោះមេប៉ុនធម្ម ។

២៧៦

វិទយចិដិពេ មហាវិកង្កោ

តំ ចណ្ណាលោ វោលោ ធនសាទោ រថកាវោ បុគ្គសោតិ
កណាតិតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៥៨] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នស្ស សុត្វា
ឧបសម្មន្នស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ ឥត្តន្នាមោ តំ
ខត្តិយោ ព្រាហ្មណោតិ កណាតិតិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៥៩] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នស្ស សុត្វា
ឧបសម្មន្នស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ ឥត្តន្នាមោ តំ
អវកណ្ណាកោ ជវកណ្ណាកោ ធនិដ្ឋកោ សវដ្ឋកោ
កុលវឌ្ឍកោតិ កណាតិតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៦០] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នស្ស សុត្វា
ឧបសម្មន្នស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ ឥត្តន្នាមោ
តំ ពុទ្ធក្ខិតោ ធម្មក្ខិតោ សដ្ឋក្ខិតោតិ កណាតិតិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

ចំពោះលោកថា លោកជាជាតិចណ្ឌាល ជាតិជាន់ផែន ជាតិអ្នកទេសាទ
ជាតិជាន់រថ ជាតិអ្នកចោលសម្រាម (ភិក្ខុអ្នកពារព្រាងនោះ) ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយរាល់ៗ មាត់ ។

(២៥៨) ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ នាំពាក្យ
ព្រះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាត្រាត ជាព្រាហ្មណ៍ (ភិក្ខុអ្នកពារព្រាងនោះ) ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយរាល់ៗ មាត់ ។

(២៥៩) ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ នាំពាក្យ
ព្រះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកឈ្មោះអវកណ្តក^(១) ឈ្មោះជវកណ្តក ឈ្មោះធនិដ្ឋក ឈ្មោះស-
វិដ្ឋក ឈ្មោះកុលវង្សក (ភិក្ខុអ្នកពារព្រាងនោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ
រាល់ៗ មាត់ ។

(២៦០) ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ នាំពាក្យ
ព្រះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកឈ្មោះពាទ្ធរក្ខិត ធម្មរក្ខិត សង្ឃរក្ខិត (ភិក្ខុអ្នកពារព្រាងនោះ)
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយរាល់ៗ មាត់ ។

១ ពាក្យកាំងនេះជាឈ្មោះរបស់មនុស្សដែលជាខ្ញុំបម្រើគេ ។

២៧៧

ជាបិក្ខិយកណ្តោ មុសាវិទវិក្កស្ស ធាតិយសំក្កាបទស្ស បទអាជីដយំ

[២៦១] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជស្ស សុត្វា
ឧបសម្បជ្ជស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ ឥត្តន្ទាមោ តំ
កោសិយោ ការទ្ធាជាតិ កណាតីតិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ វាចិក្ខិយស្ស ។

[២៦២] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជស្ស សុត្វា
ឧបសម្បជ្ជស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ ឥត្តន្ទាមោ តំ
តោតមោ មោក្កល្លានោ កក្កាយនោ វាសេដ្ឋោតិ
កណាតីតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ វាចិក្ខិយស្ស ។

[២៦៣] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជស្ស សុត្វា
ឧបសម្បជ្ជស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ ឥត្តន្ទាមោ តំ
កោដ្ឋកោ បុប្ផន្ទុកោតិ កណាតីតិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ វាចិក្ខិយស្ស ។

[២៦៤] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជស្ស សុត្វា
ឧបសម្បជ្ជស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ ឥត្តន្ទាមោ តំ
កសកោ វាលិដោ តោរក្ខោតិ កណាតីតិ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ វាចិក្ខិយស្ស ។

ធាតុចិត្តិយកល្យ មុសាវាទវគ្គ សំក្របទទី ៣ បទភាជនីយ

(២៦១) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ពួញពាក្យរបស់ឧបសម្បន្នភិក្ខុ នាំពាក្យ
ព្រះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នភិក្ខុថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោកថា
លោកជាគោសិយគោត្ត ភាវទ្ធជគោត្ត (ភិក្ខុអ្នកព្រះញង់នោះ) ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយរាល់ៗ មាត់ ។

(២៦២) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ពួញពាក្យរបស់ឧបសម្បន្នភិក្ខុ នាំពាក្យ
ព្រះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នភិក្ខុថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាគោតមគោត្ត មោគ្គល្លានគោត្ត ភិច្ចាយនគោត្ត វាសេដ្ឋ-
គោត្ត (ភិក្ខុអ្នកព្រះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយរាល់ៗ មាត់ ។

(២៦៣) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ពួញពាក្យរបស់ឧបសម្បន្នភិក្ខុ នាំពាក្យ
ព្រះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នភិក្ខុថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាជានិច្ច ជាអ្នកចោលនូវដា (ភិក្ខុអ្នកព្រះញង់នោះ) ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយរាល់ៗ មាត់ ។

(២៦៤) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ពួញពាក្យរបស់ឧបសម្បន្នភិក្ខុ នាំពាក្យ
ព្រះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នភិក្ខុថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាអ្នកត្រូវរស់ ជាអ្នកជួញ ជាអ្នករក្សាគោ (ភិក្ខុអ្នកព្រះញង់នោះ)
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយរាល់ៗ មាត់ ។

វិសយចិវិពេ មហារិកង្កោ

(២៦៥) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជស្ស សុត្តា ឧប-
សម្បជ្ជស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហានិ ឥត្តជ្ជាមោ តំ នធូ-
កាវោ កុម្ភកាវោ បេសកាវោ ចម្មកាវោ នហាបិតោតិ
កណាតីតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

(២៦៦) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជស្ស សុត្តា
ឧបសម្បជ្ជស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហានិ ឥត្តជ្ជាមោ តំ
មុទ្ធិកោ កណាកោ លេខកោតិ កណាតីតិ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

(២៦៧) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជស្ស សុត្តា ឧប-
សម្បជ្ជស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហានិ ឥត្តជ្ជាមោ តំ
កុដ្ឋិកោ កណ្ឌិកោ តិលាសិកោ សោសិកោ អប-
មារិកោតិ កណាតីតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

(២៦៨) ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជស្ស សុត្តា ឧប-
សម្បជ្ជស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហានិ ឥត្តជ្ជាមោ តំ មជ្ជមេ-
ហិកោតិ កណាតីតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

វិនយបិណ្ឌ មហាវិវាទ

(២៦៥) ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ នាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោកថា
លោកជាជាន់វែងបបួស ជាស្នូនធំធេង ជាជាន់ដម្បាញ ជាជាន់ស្បែក ជា
ខ្នងព្រះកស (កិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយរាល់ៗ មាត់ ។

(២៦៦) ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ នាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាអ្នកកប់ដៃទទេ ជាហោរ ជាស្បៀន (កិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ)
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយរាល់ៗ មាត់ ។

(២៦៧) ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ នាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះពាលចំពោះលោក
ថា លោកជាមនុស្សយូង ជាមនុស្សដំបៅពក ជាមនុស្សវែស្រង
ជាមនុស្សកើតរោគវិនិវ ជាមនុស្សឆ្អួតជ្រូក (កិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ) ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយរាល់ៗ មាត់ ។

(២៦៨) ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ នាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាមនុស្សកើតរោគប្រមេរផ្អែម (កិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយរាល់ៗ មាត់ ។

២៧៧

បាចិត្តិយកណ្តោ មុសាវាទវគ្គស្ស គតិយសំព្វាបទស្ស បទអាជីវិយំ

[២៦៧] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នស្ស សុត្វា ឧប-
សម្មន្នស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ ឥត្តន្នាមោ តំ អតិដិ-
យោ អតិរស្សោ អតិកណ្តោ អប្ពោនាតោតិ កណាតិតិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៦៨] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នស្ស សុត្វា
ឧបសម្មន្នស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ ឥត្តន្នាមោ តំ
នាតិដិយោ នាតិរស្សោ នាតិកណ្តោ នាប្ពោនាតោតិ
កណាតិតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៦៩] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នស្ស សុត្វា
ឧបសម្មន្នស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ ឥត្តន្នាមោ តំ
វាគបរិយុដ្ឋិតោ នោសបរិយុដ្ឋិតោ មោហាបរិយុដ្ឋិតាតិ
កណាតិតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៧០] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នស្ស សុត្វា
ឧបសម្មន្នស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ ឥត្តន្នាមោ តំ
វីតវតោ វីតនោសោ វីតមោហោតិ កណាតិតិ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

បាចិក្ខិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ បទអាណិធិយ

[២៦៧] ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ព្វពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ នាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាបុគ្គលខ្ពស់ពេក ទាបពេក ខ្លៅពេក សពេក (កិក្ខុអ្នកញុះញង់
នោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិក្ខិយរាល់ៗ មាត់ ។

[២៧០] ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ព្វពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ នាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាបុគ្គលមិនខ្ពស់ពេក មិនទាបពេក មិនខ្លៅពេក មិនសពេក
(កិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិក្ខិយរាល់ៗ មាត់ ។

[២៧១] ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ព្វពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ នាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាបុគ្គលមានរាត្រៈរូបរឹតហើយ មានទោសៈរូបរឹតហើយ
មានមោហៈរូបរឹតហើយ (កិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិក្ខិយ
រាល់ៗមាត់ ។

[២៧២] ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ព្វពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ នាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោកថា
លោកជាមនុស្សប្រាសចាករាត្រៈ ប្រាសចាកទោសៈ ប្រាសចាកមោហៈ
(កិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិក្ខិយរាល់ៗមាត់ ។

២៨០

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

[២៧៣] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជស្ស សុត្តា
ឧបសម្បជ្ជស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហារតិ ឥត្តន្ទាមោ តំ
ចារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោ សង្កាទិសេសំ អជ្ឈាបន្នោ
ធុល្លច្ចយំ អជ្ឈាបន្នោ ចាចិត្តិយំ អជ្ឈាបន្នោ ចាដិទេស-
និយំ អជ្ឈាបន្នោ ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោ ទុក្ខាសិតំ អជ្ឈា-
បន្នោតិ កណាតិកំ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៧៤] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជស្ស សុត្តា
ឧបសម្បជ្ជស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហារតិ ឥត្តន្ទាមោ តំ
សោតាបន្នោតិ កណាតិកំ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៧៥] ឧបសម្បជ្ជោ ឧបសម្បជ្ជស្ស សុត្តា
ឧបសម្បជ្ជស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហារតិ ឥត្តន្ទាមោ តំ
ឱដ្ឋោ មេល្លោ តោណោ គុទ្ធកោ តិវាទនគតោ
នេយិកោ នត្តិ តស្ស សុកតិ ទុក្កតិយេវ តស្ស
ចាដិកដ្ឋាតិ កណាតិកំ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ចាចិត្តិយស្ស ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

(២៧៣) ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ពូពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ នាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកត្រូវអាបត្តិបាពជកហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ
ត្រូវអាបត្តិថល្យច្ច័យហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាដិទេសនីយហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខសាសិតហើយ
(កិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយរាល់ ៗ មាត់ ។

(២៧៤) ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ពូពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ នាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាបុគ្គលដល់ហើយនូវសោតាបត្តិផល (កិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ)
ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយរាល់ ៗ មាត់ ។

(២៧៥) ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ ពូពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុ នាំពាក្យ
ញុះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធកិក្ខុថា កិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំពោះលោក
ថា លោកជាសត្វឧដ្ឋ ជាសត្វពពែ ជាសត្វគោ ជាសត្វលា ជាសត្វតិរច្ឆាន
ជាសត្វនរក សុគតិរបស់លោកគ្មានទេ ទុក្ខតិវតម្យ"នឹងប្រាកដដល់លោក
(កិក្ខុអ្នកញុះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយរាល់ ៗ មាត់ ។

២៨១

បាចិញ្ញិយកណ្តោ មុសាវាទវគ្គស្ស ភតិយសិក្ខាបទស្ស បទភាជនីយំ

(២៧៦) ឧបសម្មន្ទោ ឧបសម្មន្ទស្ស សុត្តា
ឧបសម្មន្ទស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហាវតិ ឥត្តន្ទាមោ តិ
បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេធាវី ពហុស្សុតោ ធម្មកថិកោ
នត្ថំ តស្ស ទុក្ខតិ សុកតិយេវ តស្ស ចាដិកម្ពាតិ
កណាតិតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។

(២៧៧) ឧបសម្មន្ទោ ឧបសម្មន្ទស្ស សុត្តា
ឧបសម្មន្ទស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហាវតិ ឥត្តន្ទាមោ សន្តិ
ឥនេកកថ្វេ បណ្ឌាលា វេណា នេសាទា រថកាវា
បុក្កសាតិ កណាតិ ន សោ អញ្ញំ កណាតិ តញ្ញាវ
កណាតិតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុក្ខដស្ស ។

(២៧៨) ឧបសម្មន្ទោ ឧបសម្មន្ទស្ស សុត្តា
ឧបសម្មន្ទស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហាវតិ ឥត្តន្ទាមោ សន្តិ
ឥនេកកថ្វេ ខត្តិយា ព្រាហ្មណាតិ កណាតិ ន សោ
អញ្ញំ កណាតិ តញ្ញាវ កណាតិតិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។

ធាបិក្ខិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៣ បទភាគនិយ

(២៧៦) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នានាំ
ពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នភិក្ខុដទៃតែថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយចំ-
ពោះលោកថា លោកជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្នាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្វ័យ
ជាធម្មកថិក ទុក្ខតិរបស់លោកគ្មានទេ សុគតិវត្សន៍នឹងប្រាកដដល់លោក
(ភិក្ខុអ្នកញ្ជះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយកល់ៗ មាត់ ។

(២៧៧) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នានាំ
ពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នភិក្ខុដទៃតែថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ និយាយ
ថា ក្នុងលោកនេះ ជនពួកខ្លះ ជាចណ្ណាល ជាជានិវេសន៍ ជាអ្នកនេសាទ
ជាជានិវេស ជាអ្នកចោលសម្រាម ក៏សឹងមាន ឯភិក្ខុនោះ (ដែលពោល
ពាក្យដូច្នោះ) មិនមែនពោលឲ្យអ្នកដទៃទេ ពោលចំពោះលោកជាប្រាកដ
(ភិក្ខុអ្នកញ្ជះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខកដរាល់ៗ មាត់ ។

(២៧៨) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នានាំ
ពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នភិក្ខុដទៃតែថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយថា
ក្នុងលោកនេះ ជនពួកខ្លះជាក្សត្រ ជាព្រាហ្មណ៍ ក៏សឹងមាន ឯភិក្ខុនោះ
(ដែលពោលពាក្យដូច្នោះ) មិនមែនពោលឲ្យអ្នកដទៃទេ គឺពោលចំពោះ
លោកជាប្រាកដ(ភិក្ខុអ្នកញ្ជះញង់នោះ)ត្រូវអាបត្តិទុក្ខកដរាល់ៗ មាត់ ។ បេ ។

២៨២

វិនយបិដកេ មហាវិវង្កោ

[២៧៧] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នស្ស សុត្តា
ឧបសម្មន្នស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហាវតិ ឥត្តន្ទាមោ សន្តិ
ឥនេកច្ចេ បណ្ឌិតា ព្យត្តា មេដារិលោ ពហុស្សតា
ធម្មកថិកា នត្តិ តេសំ ទុក្ខតិ សុក្ខតិយេ តេសំ
នាដិកដ្ឋាតិ កណាតិ ន សោ អញ្ញំ កណាតិ តញ្ញោ
កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុក្ខជស្ស ។

[២៨០] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នស្ស សុត្តា
ឧបសម្មន្នស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហាវតិ ឥត្តន្ទាមោ យេ
ន្ទន បណ្ឌាលា វេណា នេសាទា វថកាវា បុក្កសាតិ
កណាតិ ន សោ អញ្ញំ កណាតិ តញ្ញោ កណាតិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ ឧប-
សម្មន្នោ ឧបសម្មន្នស្ស សុត្តា ឧបសម្មន្នស្ស បេសុញ្ញំ
ឧបសំហាវតិ ឥត្តន្ទាមោ យេ ន្ទន បណ្ឌិតា ព្យត្តា
មេដារិលោ ពហុស្សតា ធម្មកថិកា នត្តិ តេសំ ទុក្ខតិ

វិនយបិដក មហាវិវត្ត

(២៧៧) ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុផងគ្នាទាំង
ពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុដទៃតថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយថា
ក្នុងលោកនេះ ជនទាំងឡាយពួកខ្លះជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកប្រាជ្ញ
ជាពហុស្សុត ជាធម្មកថិក ក៏សឹងមាន ទុក្ខតិរច្ឆន្ទនាទាំងនោះគ្មានទេ
សុគតិភិក្ខុនិកាយ នឹងប្រាកដដល់លោកទាំងនោះ ឯភិក្ខុនោះ (ដែល
ពោលពាក្យដូច្នោះ) មិនមែនពោលឲ្យអ្នកដទៃទេ គឺពោលបំពោះលោក
ជាប្រាកដ (ភិក្ខុអ្នកញ្ជះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដរាប មាត់ ។

(២៨០) ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុផងគ្នាទាំង
ពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុដទៃតថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយថា
ជនពួកណា ពិតជាបណ្ឌិត ជាជនវៃផង ជាអ្នកទេសាទ ជាជនរម ជា
អ្នកចោលសម្រាម ឯភិក្ខុនោះ (ដែលពោលពាក្យដូច្នោះ) មិនមែនពោល
ឲ្យអ្នកដទៃទេ គឺពោលបំពោះលោកជាប្រាកដ (ភិក្ខុអ្នកញ្ជះញង់នោះ)
ត្រូវអាបត្តិទុកដរាប មាត់ ។ បេ ។ ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុពួកពាក្យរបស់ឧប-
សម្ព័ន្ធភិក្ខុផងគ្នាហើយនាំពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្ព័ន្ធភិក្ខុដទៃត
ថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយថា ជនពួកណា ពិតជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាស
ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សុត ជាធម្មកថិក ទុក្ខតិរច្ឆន្ទនាទាំងនោះគ្មានទេ

២៨៣

ធម៌ត្រិយកល្លោ មុសាវាទវគ្គស្ស បតុត្តសីក្ខាបទស្ស បទអាជនីយំ

សុគតិយេវ តេសំ ចាដិកម្ពុតិ កណាតិ ន សោ
អញ្ញំ កណាតិ តញ្ញោវ កណាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
ទុក្ខដស្ស ។

[២៨០] ឧបសម្មន្នោ ឧបសម្មន្នស្ស សុត្វា
ឧបសម្មន្នស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហាតិ ឥត្តន្ទាមោ ន
មយំ បណ្ឌិតា វេណា នេសាទា វេកាវ បុក្កសាតិ
កណាតិ ន សោ អញ្ញំ កណាតិ តញ្ញោវ កណាតិ
អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។ ឧប
សម្មន្នោ ឧបសម្មន្នស្ស សុត្វា ឧបសម្មន្នស្ស បេសុញ្ញំ
ឧបសំហាតិ ឥត្តន្ទាមោ ន មយំ បណ្ឌិតា ព្យត្តា
មេធាវិនោ ពហុស្សតា ធម្មកដិកា នត្តិ អម្ពាគំ
ទុក្ខតិ សុគតិយេវ អម្ពាគំ ចាដិកម្ពុតិ កណាតិ
ន សោ អញ្ញំ កណាតិ តញ្ញោវ កណាតិ អាបត្តិ
វាចាយ វាចាយ ទុក្ខដស្ស ។

បាបិត្តិយកណ្ណា មុសាវាទវត្ថុ សិក្ខាបទទី ៣ បទភាពិសីយ

សុគតិវត្សម្យាងនឹងប្រាកដដល់ជនទាំងនោះ ឯភិក្ខុនោះ (ដែលពោលពាក្យ ដូច្នោះ) មិនមែនពោលឲ្យអ្នកដទៃទេ គឺពោលចំពោះលោកជាប្រាកដ (ភិក្ខុអ្នកញ្ជះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដរាល់ៗ មាត់ ។

(២៨១) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នានាំ ពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នភិក្ខុដទៃតថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយថា យើងទាំងឡាយ មិនមែនជាចណ្ឌាល មិនមែនជាជាន់ផែង មិនមែនជាអ្នក នេសាទ មិនមែនជាជាន់រថ មិនមែនជាអ្នកចោលសម្រាម ឯភិក្ខុនោះ (ដែលពោលពាក្យដូច្នោះ) មិនមែនពោលឲ្យអ្នកដទៃទេ គឺពោលសំដៅ លោកជាប្រាកដ(ភិក្ខុអ្នកញ្ជះញង់នោះ)ត្រូវអាបត្តិទុកដរាល់ៗ មាត់ ។ បេ។ ឧបសម្បន្នភិក្ខុពួកពាក្យរបស់ឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នាហើយនាំពាក្យញ្ជះញង់ ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នភិក្ខុដទៃតថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះនិយាយថា យើងទាំង ឡាយមិនមែនជាបណ្ឌិត មិនមែនជាអ្នកឈ្នាស មិនមែនជាអ្នកប្រាជ្ញ មិនមែនជាពហុស្មត មិនមែនជាធម្មកថិក ទុគ្គតិរបស់ពួកយើងគ្មានទេ សុគតិវត្សម្យាងនឹងប្រាកដដល់ពួកយើង ឯភិក្ខុនោះ (ដែលពោលពាក្យ ដូច្នោះ) មិនមែនពោលឲ្យអ្នកដទៃទេ គឺពោលសំដៅលោកជាប្រាកដ (ភិក្ខុអ្នកញ្ជះញង់នោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដរាល់ៗ មាត់ ។

២៨៤

វិនយចំពោះ មហាវិវត្តោ

[២៨២] ឧបសម្ពុទ្ធនោ ឧបសម្ពុទ្ធស្ស សុត្តា
ឧបសម្ពុទ្ធស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហារតិ អាបត្តិ វាចាយ
វាចាយ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្ពុទ្ធនោ ឧបសម្ពុទ្ធស្ស
សុត្តា អនុបសម្ពុទ្ធស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហារតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ ឧបសម្ពុទ្ធនោ អនុបសម្ពុទ្ធស្ស សុត្តា
ឧបសម្ពុទ្ធស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហារតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ ឧបសម្ពុទ្ធនោ អនុបសម្ពុទ្ធស្ស សុត្តា
អនុបសម្ពុទ្ធស្ស បេសុញ្ញំ ឧបសំហារតិ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។

[២៨៣] អនាបត្តិ នប្បិយកម្មស្ស នកេនាធិប្បា-
យស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សាតិ ។

ភតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិសយចំណក មហាវិក្ក

(២៨២) ឧបសម្បន្នភិក្ខុ ពួកពាក្យរបស់ឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នានាំ
ពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នភិក្ខុដទៃត ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយកល់ ។
មាត់ ។ ឧបសម្បន្នភិក្ខុពួកពាក្យរបស់ឧបសម្បន្នភិក្ខុផងគ្នាហើយនាំពាក្យញ្ជះ
ញង់ទៅប្រាប់អនុបសម្បន្នបគ្គល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឧបសម្បន្នភិក្ខុពួកពាក្យ
របស់អនុបសម្បន្នបគ្គលហើយ នាំពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់ឧបសម្បន្នភិក្ខុ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ឧបសម្បន្នភិក្ខុពួកពាក្យរបស់អនុបសម្បន្នបគ្គលហើយ
នាំពាក្យញ្ជះញង់ទៅប្រាប់អនុបសម្បន្នបគ្គល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២៨៣) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកមិនចង់ឲ្យគេស្រឡា ញ៉ែន
ដល់ភិក្ខុមិនប្រាថ្នាឲ្យគេបែកគ្នា ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ចប់

បត្តិតសិកាបទី

(២៨៤) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថ វិណ្ឌិកស្ស អាហមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន ធាត្វិយា ភិក្ខុ ឧបាសកេ
បទសោ ធម្មំ វាចេន្តិ ។ ឧបាសកា ភិក្ខុសុ អការវា
អប្បតិស្សា អសភាគុតិកា វិហារន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈយន្តិ ជ័យន្តិ វិហារេន្តិ
កងំ ហិ នាម ធាត្វិយា ភិក្ខុ ឧបាសកេ បទសោ^(១) ធម្មំ
វាចេស្សន្តិ ឧបាសកា ភិក្ខុសុ អការវា អប្បតិស្សា
អសភាគុតិកា វិហារន្តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
ភគវតោ ឧបាសកំ អាហមេសុ ។ បេ ។ សច្ចំ កំ
តុម្ហេ ភិក្ខុវេ ឧបាសកេ បទសោ ធម្មំ វាចេថ ឧបាសកា
ភិក្ខុសុ អការវា អប្បតិស្សា អសភាគុតិកា វិហារន្តិ ។
សច្ចំ ភគវតិ ។ វិគរហិ ពុទ្ធា ភគវា កងំ ហិ

១ បទសោតិ បទី ធម្មគ្គិ បទស្ស វិសេសនគ្គិ យោជនា ។

សិក្ខាបទទី ៤

(២៨២) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគកាលគង់នៅវត្តជេត
ពន ជារបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ពួកឆព្វ-
គ្លិយកិក្ខុបង្ហាញធម៌ជាបទចំពោះពួកឧបាសក ។ ឧបាសកទាំងឡាយក៏ទៅ
ជាមិនមានសេចក្តីគោរព មិនកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តមិនសមគួរដល់កិក្ខុ
ទាំងឡាយ ។ ពួកកិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះ
ក៏ពាលទោសតិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា មិនសម្បីបើ ពួកឆព្វគ្លិយកិក្ខុបង្ហាញ
ធម៌ជាបទចំពោះឧបាសកទាំងឡាយ ។ ក៏ទៅជាមិនមានសេចក្តីគោរព
មិនកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តមិនសមគួរដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ គ្រានោះឯង
ពួកកិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលរឿងនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយបង្ហាញ
ធម៌ជាបទចំពោះឧបាសកទាំងឡាយ ។ ក៏ទៅជាមិនមានសេចក្តីគោរព
មិនកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តមិនសមគួរដល់កិក្ខុទាំងឡាយ (រឿងនេះ) ពិតប្រាកដ ។
កិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ

២៨៦

វិសេយបិដកេ មហាវិកង្កោ

នាម តុម្កេ មោយ បុរិសា ឧបាសកេ បទសោ ធម្មំ
វាចេស្ស្សេ ឧបាសកា ភិក្ខុសុ អការាវា អប្បនិស្សា
អសកាតុត្តិកា វិហារន្តំ នេតំ មោយ បុរិសា អប្ប-
សញ្ញំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវេត្វា បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេ យោ បទ ភិក្ខុ អនុបសម្បន្តំ
បទសោ ធម្មំ វាចេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[២៨៥] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ អនុបសម្បន្តោ នាម ភិក្ខុញ ភិក្ខុនិញ
វេបេត្វា អវសេសោ អនុបសម្បន្តោ នាម ។

[២៨៦] បទសោ នាម^(១) បទំ អនុបទំ អនុក្ការំ
អនុព្យញ្ញំ ។ បទំ នាម ឯកតោ បដ្ឋបេត្វា ឯកតោ
ឱសាបេន្តិ ។ អនុបទំ នាម ចាដេក្កំ បដ្ឋបេត្វា
ឯកតោ ឱសាបេន្តិ ។ អនុក្ការំ នាម រូបំ អនិច្ចន្តិ
វុច្ចមានោ រូតិ ឱចាតតិ ។ អនុព្យញ្ញំ នាម

១ ឧបាយិយោក្កោ ឥទំ ពាបទ្ធវយំ ន ទិស្សតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិភង្គ

មិនសម្បីអ្នកទាំងឡាយបញ្ញត្តិធម៌ជាបទចំពោះពួកគេ ទុក្ខាសក្ខីក៏ទៅ ជាមិន
មានសេចក្តីគោរព មិនកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តិមិនសមគួរដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ម្នាលបុរសទេទេទាំងឡាយ កម្មដែលអ្នកទាំងឡាយធ្វើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះថ្លា
ដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងវិសិកាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
បង្រៀនធម៌ជាបទចំពោះអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២៨៥] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា អនុបសម្បន្ននោះ គឺជន
ទាំងអស់ លើកលែងតែភិក្ខុនឹងភិក្ខុនិចេញ ហៅថា អនុបសម្បន្ន ។

[២៨៦] ដែលហៅថា បទនោះ គឺបទ ១ អនុបទ ១ អនុក្ករៈ ១
អនុព្យញ្ជនៈ^(១) ១ ។ ដែលហៅថា ជាបទនោះ គឺឧបសម្បន្នទាំងអនុប-
សម្បន្នផ្អែមតាំងព្រមគ្នា បញ្ចប់ព្រមគ្នា ។ ដែលហៅថា ជាអនុបទនោះ គឺ
ឧបសម្បន្នទាំងអនុបសម្បន្នផ្អែមតាំងផ្សេងគ្នា បញ្ចប់ព្រមគ្នា ។ ដែលហៅ
ថា អនុក្ករៈនោះ គឺ ឧបសម្បន្នប្រាប់អនុបសម្បន្នថា រូបំ អនិច្ចំ អនុបសម្បន្ន
ទទួលថា រូព្រមគ្នា ។ ដែលហៅថា ជាអនុព្យញ្ជនៈនោះ គឺ ឧបសម្បន្នប្រាប់

១ អក្សរមួយ ។ ហៅថា អនុក្ករៈប្រជុំនៃអក្ខរៈមួយសព្វ ។ ហៅថា អនុព្យញ្ជនៈប្រជុំនៃអក្ខរៈ
នឹងអនុព្យញ្ជនៈហៅថា បទ បទទី ១ ហៅថា បទ បទទី ២ ហៅថា អនុបទ ។

២៨៧

បាបិក្ខិយកណ្តោ មុសាវាវវត្តស្ស តតិយសិក្ខាបទស្ស បទរាជនិយំ

រូបំ អនិច្ចន្តំ វុច្ឆមាណោ វេទនា អនិច្ចាតិ សន្តំ និច្ចា-
វេតិ ។ យញ្ច បទំ យញ្ច អនុបទំ យញ្ច អន្ធក្ខរំ
យញ្ច អនុត្យញ្ញនំ សព្វមេតំ បទសោ ធម្មោ^១ នាម ។
ធម្មោ នាម ពុទ្ធកាសិភោ សាវកកាសិភោ វសិកាសិ-
ភោ ធម្មតាភាសិភោ អត្តបសញ្ញាភោ ធម្មបសញ្ញាភោ ។
វាចេយ្យតិ បទេន វាចេតិ បទេ បទេ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ អក្ខរាយ វាចេតិ អក្ខរក្ខរាយ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៨៧] អនុបសម្បន្នោ អនុបសម្បន្នសញ្ញា បទសោ
ធម្មំ វាចេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អនុបសម្បន្នោ
វេមតិកោ បទសោ ធម្មំ វាចេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ អនុបសម្បន្នោ ឧបសម្បន្នសញ្ញា បទសោ
ធម្មំ វាចេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្នោ
អនុបសម្បន្នសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ឧបសម្បន្នោ
វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ឧបសម្បន្នោ ឧប-
សម្បន្នសញ្ញា អនាបត្តិ ។

១ អតិវេកាយេន វារីតវ្យំ ។

បាបិក្ខិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៤ បទភាជនីយ

អនុបសម្បទថា រូបំ អនិច្ចំ អនុបសម្បទបរេញ្ញាសំឡេង (ដោយរហ័ស) ថា វេទនា អនិច្ចា^(១) ដូច្នោះ ឈ្មោះថា បរេង្រៀនជាអនុព្យញ្ញាន ។ បទណាក្ខី អនុបទណាក្ខី អនុក្ខរណាក្ខី អនុព្យញ្ញានណាក្ខី ទាំងអស់នេះ ឈ្មោះថា ធម៌ជាបទ (គឺជាចំណែក) ។ ពាក្យដែលជាពុទ្ធភាសិត សាវកភាសិត ឥសិកាសិត ទេវតាភាសិត ដែលអាស្រ័យនូវអង្គកថា អាស្រ័យនូវបាលី ឈ្មោះថា ធម៌ ។ ពាក្យថា បរេង្រៀន សេចក្តីថា ភិក្ខុបរេង្រៀន ដោយបទ ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយរាល់ៗ បទ ។ ភិក្ខុបរេង្រៀនដោយអក្ខរ ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយរាល់ៗ អក្ខរៈ ។

(២៨៧) អនុបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្បទពិតមែនហើយ បរេង្រៀនធម៌ជាបទ ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយ ។ អនុបសម្បទពិតមែន តែភិក្ខុ មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបរេង្រៀនធម៌ជាបទ ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយ ។ អនុបសម្បទ តែភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទទៅវិញ ហើយបរេង្រៀនធម៌ជាបទ ត្រូវ អាបត្តិបាបិក្ខិយ ។ ឧបសម្បទ តែភិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្បទទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ឧបសម្បទ តែភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ឧបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទពិតមែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

១ ភិក្ខុប្រាប់ថា រូបំ អនិច្ចំ សាមណោបាបំសូត្រថា វេទនា អនិច្ចា បទខាងដើមពី រូបំ នឹង វេទនានោះជាផ្សេងគ្នា ដល់បទខាងចុងពី អនិច្ចំនឹងអនិច្ចានោះជាត្រូវស្មើគ្នា ត្រូវស្មើគ្រប់ អនិច្ច អនិច្ចនោះឯង ។

២៨៨

វិសយបិដកេ មហាវិរត្តោ

[២ អនាថត្ថិ ឯកតោ ឧទ្ទិសាបេន្តោ^(១)

ឯកតោ សង្ឃាយំ ករោន្តោ^(២) យេកុយ្យេន បគុណំ

គន្ធិំ ភណ្ណំ ឧបាតេតិ^(៣) ឧសារន្តំ ឧបាតេតិ^(៤)

ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

បគុណសិប្បាចទំ និដ្ឋិតំ ។

១ គព្វក្កន្តោយំ ឯកតោ ឧទ្ទិសាបេន្តោតិ អនុបសម្មន្តោន សទ្ធិំ ឯកតោ ឧទ្ទេសំ
គណ្ណន្តោបិ ឯកតោ វទតិ អនាថត្ថិ អន្តោ ។ ល ។ ២ ឯកតោ សង្ឃាយំ ករោន្តោតិ
អនុបសម្មន្តោន សទ្ធិំ ឧបសម្មន្តោ ឯកតោ សង្ឃាយំ ករោន្តោ ភេន សទ្ធិយេវ ភណ្ណតិ
អនាថត្ថិ ។ ល ។ ៣ យេកុយ្យេន បគុណំ គន្ធិំ ភណ្ណំ ឧបាតេតិ សេ ឯកតោយាយ
ឯកតោ បាទោ ន អាគប្បតិ សេសំ អាគប្បតិ អយំ យេកុយ្យេន បគុណតន្តោ នាម ។ ល ។
៤ ឧសារន្តំ ឧបាតេតិ សុត្តំ ឧបារន្តំ បរិសមន្តោ បរិសង្កមាទំ ឯវំ វទេហិតិ ភេន សទ្ធិ
ឯកតោបិ វទន្តស្ស អនាថត្ថាទិ វត្តំ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

[២៨៨] អាបក្កមិនមានដល់ភិក្ខុរៀនបាលីជាមួយ^(១) (នឹងអនុ-
បសម្បទ្ធ) ដល់ភិក្ខុស្វាធារ្យយជាមួយ^(២) (នឹងអនុបសម្បទ្ធ) ដល់ភិក្ខុ
កំពុងសូត្រធម្មិវេដលស្តាត់វេយច្រើន^(៣) ដល់ភិក្ខុជាមួយនឹងអនុប-
សម្បទ្ធកំពុងសូត្រធម្មិ^(៤) ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុអកដើមបញ្ចតិ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

១ ក្នុងអដ្ឋកថា ថា ១ ភិក្ខុរៀនបាលីជាមួយនឹងអនុបសម្បទ្ធ ថាព្រឹមត្ថា មិនត្រូវអាបត្តិ
ឡើយ ។ ល ។ ២ ភិក្ខុស្វាធារ្យយជាមួយនឹងអនុបសម្បទ្ធ សូត្រព្រឹមត្ថាជាមួយនឹងអនុបសម្បទ្ធ
នោះ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ល ។ ៣ បើក្នុងតាមាមួយ (បួនបាទ) អនុបសម្បទ្ធបានចេះ
ស្តាប់បីបាទហើយ នៅមិនទាន់ស្តាប់តែមួយបាទ អនុបសម្បទ្ធបេះ ហៅថា មានគន្ថស្តាប់ហើយ
ដោយច្រើន ។ ល ។ ៤ កាលបើអនុបសម្បទ្ធកំពុងសូត្រធម្មិវេសុត្ត រអាវរក្ខេត្តក្នុងកណ្តាល
ចរិសឡ ភិក្ខុបង្គាប់ថា អ្នកឯងចូរសូត្រយ៉ាងនេះទៅ (បង្គាប់យ៉ាងនេះហើយ) ទុកជាព្រឹមត្ថា
ជាមួយនឹងអនុបសម្បទ្ធនោះទៅ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទី

[២៨៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា អាឡ
វិយំ វិហារតិ អក្កាឡវេ ចេតិយេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន ឧបាសកា អារាមំ អាគច្ឆន្តិ ធម្មស្ស-
វនាយ ។ ធម្ម ភាសិតេ ថេរា ភិក្ខុ យថាវិហារំ
កច្ឆន្តិ ។ នវកា ភិក្ខុ តត្រូវ ឧបដ្ឋានសាលាយំ
ឧបាសកេហិ សន្និ មុដ្ឋស្សតិ អសម្មជាតា នក្កា
វិក្កជ្ជមាតា កាកច្ឆមាតា សេយ្យំ កប្បេន្តិ ។ ឧ-
បាសកា ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិទាចេន្តិ កមំ ហិ
នាម កទ្កន្តា មុដ្ឋស្សតិ អសម្មជាតា នក្កា វិក្កជ្ជមាតា
កាកច្ឆមាតា សេយ្យំ កប្បេស្សន្តិតិ ។ អស្សោសុ
ខោ ភិក្ខុ តេសំ ឧបាសកានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ ទីយន្តានំ
វិទាចេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អម្បីន្តា ។ បេ ។
តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទីយន្តិ វិទាចេន្តិ កមំ ហិ នាម
ភិក្ខុ អនុបសម្មន្នេន សហ សេយ្យំ កប្បេស្សន្តិតិ ។
អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកកតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។

សិក្ខាបទទី ៥

(២៨៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគកាលគង់នៅ
អត្តាឡវេលេតិយ ដិតក្រុងអាឡវី ។ សម័យនោះឯង ពួកទុបាសកតែង
មកកាន់អាភារដើម្បីនឹងស្តាប់ធម៌ ។ កាលបើធម្មកថិកសំដែងធម៌ចប់ហើយ
ពួកភិក្ខុជាថេរក៏ទៅកាន់ទីដែលខ្លួននៅ ។ ភិក្ខុបួសថ្មីទាំងឡាយ ក៏ភ្ជួចសតិ
មិនដឹងខ្លួន ជាអ្នកអាក្រាតកាយថ្លូវស្រមុកដេកលក់ជាមួយនឹងទុបាសក
ទាំងឡាយក្នុងសាលាសម្រាប់ធ្វើបុណ្យនោះឯង ។ ទុបាសកទាំងឡាយ
ក៏ពោលទោស គំរងៀល បន្តបង្កាប់ថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនទំនង
ជាមនុស្សភ្ជួចសតិ មិនដឹងខ្លួន ជាអ្នកអាក្រាតកាយថ្លូវស្រមុកសឹងលក់
ឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យរបស់ទុបាសកទាំងនោះពោលទោស
គំរងៀល បន្តបង្កាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស គំរងៀល បន្តបង្កាប់ថា មិនសម្បី
ភិក្ខុទាំងឡាយសឹងជាមួយនឹងអនុបសម្បទឡើយ ។ ខណៈនោះឯង
ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។

២៧០

វិនយបិដក មហាវិកង្កោ

សច្ចំ កិក្ខុ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អនុបសម្បន្នេន សហ សេយ្យំ
កក្កេយ្យន្តិកំ ។ សច្ចំ កក្កវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា កក្កវា
កងំ ហិ ឆាម តេ កិក្ខុវេ មោយបុរិសា អនុប-
សម្បន្នេន សហ សេយ្យំ កក្កេយ្យន្តិកំ នេតំ កិក្ខុវេ
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន
កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន
កិក្ខុ អនុបសម្បន្នេន សហ សេយ្យំ កក្កេយ្យ
បាចិត្តិយន្តិកំ ។ ឯវញ្ចនំ កក្កវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ចតំ ហោតិ ។

(២៧០) អថខោ កក្កវា អាឡិវិយំ យថាភិវន្តំ វិហា-
វិត្វា យេន កោសម្ពី តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្វេន
ចារិកំ បរមាទោ យេន កោសម្ពី តទរសរិ ។
តត្រ សុទំ កក្កវា កោសម្ពីយំ វិហាវតិ តទរកា-
រាមេ^(១) ។ កិក្ខុ អាយស្មន្តំ រាហុលំ ឯតទរោច្ចំ

១ វិទិវារាមេតិបិ វិស្សតិ ។

វិធីបដិសេធ មហាវិភង្គ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកវាភិក្ខុទៅសីលជាមួយ
នឹងអនុបសម្បន្ន (រឿងនេះ) ពិតឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះមិនទំនងដេក
ជាមួយនឹងអនុបសម្បន្នសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លា
ដល់ជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិក្នុងនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
ដេកជាមួយនឹងអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិបាបិត្តិយ ។ សិទ្ធិក្នុងនេះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ញត្តិដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះឯង ។

(២៧០) គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគភាលគង់នៅក្រុង
អាឡវី គួរដល់ពុទ្ធអច្យាស្រ័យហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារឹកនាគ្រុង
កោសម្ពី ទ្រង់យាងដោយលំដាប់ទៅក៏បានដល់ក្រុងកោសម្ពីនោះឯង ។
បានពួកវា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្រេចឥរិយាបថនៅពេទីការរាមជិត
ក្រុងកោសម្ពីនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានពោលពាក្យនេះនឹងហុល

២៧១

បាចំភ្លៀយកណ្តោ មុសាវាវវត្តស្ស បញ្ចមសិក្ខាបទស្ស ទិពាធំ

ភក្កវតោ អារុសោ វហុល សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ន
អនុបសម្បន្នេន សហ សេយ្យ កេច្ឆេត្តាតិ សេយ្យ
អារុសោ វហុល ជាណាហិតំ ។ អថខោ អាយស្មា
វហុលោ សេយ្យ អលភមាលោ វច្ឆកុដិយា^(១) សេយ្យ
កេច្ឆេសិ ។ អថខោ ភក្កវា វត្តិយា បច្ឆុសសមយំ
បច្ឆុដ្ឋាយ យេន វច្ឆកុដិ តេនុបសម្ព័ន្ធំ ទុបសម្ព័ន្ធំត្វា
ទុក្កាសិ ។ អាយស្មាបិ វហុលោ ទុក្កាសិ ។ កោ
ឯត្តាតិ ។ អហំ ភក្កវា វហុលោតិ ។ កិស្សុ ត្វ
វហុល វេន និបន្នេសិតិ^(២) ។ អថខោ អាយស្មា
វហុលោ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសិ ។ អថខោ
ភក្កវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ ធម្ម
កេនំ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាណាមិ កិក្ខុវេ

១ ភក្កវតោ វច្ឆកុដិយាតិ កត្តបិ បោក្កពេ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ថ. ទំសិស្តេសិកំ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវត្ត សិក្ខាពវទី ៥ និទាន

ដ៏មានអាយថា ម្នាលរាហុលដ៏មានអាយុ សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់បញ្ជាតម្រូវចុះថា ភិក្ខុមិនត្រូវដេកជាមួយនឹងអនុបសប្បន្តទេ
ម្នាលរាហុល (សាមណេរ) ដ៏មានអាយុ អ្នកចូរដឹងនូវទីសីលចុះ ។
ត្រាឆេះ រាហុលដ៏មានអាយុរកទីសីលមិនបាន ក៏ទៅសីលក្នុងវច្ឆកុដី
(បន្តិទ) ។ ខណៈនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់រត័នអំពីយប់ក្នុងវេលា
បច្ចុសសម័យនៃរាត្រីហើយ យាងចូលទៅទីវច្ឆកុដី លុះយាងចូលទៅដល់
ហើយ ទ្រង់ឲ្យនូវព្រះសូរសៀង (គឺត្រវែហមតាមទំនៀមវច្ឆកុដីវត្ត) ។
ឯរាហុលដ៏មានអាយុក៏ត្រវែហមត ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
សួរថា នរណានៅក្នុងវច្ឆកុដីនេះ ។ រាហុលក៏ក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះរាហុល ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ត្រាស់សួរថា ម្នាលរាហុល ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមកដេក ក្នុងវច្ឆកុដី
នេះ ។ ត្រាឆេះ រាហុលដ៏មានអាយុក៏ក្រាបទូលរឿងនុះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្ម័កថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយសំដែង
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ដើម្បីឲ្យអ្នកទាំងឡាយ

២៧២

វិន័យបិដកេ មហាវិវាដោ

អនុបសម្បជ្ជាន ផ្លូវត្តតិរត្តំ សហ សេយ្យំ កក្កេយ្យំ ។
ឯវត្ថុ បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
យោ បន កិក្ខុ អនុបសម្បជ្ជាន ឧត្តវិផ្លូវត្តតិរត្តំ សហ
សេយ្យំ កក្កេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

(២៧០) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អជិប្បតោ
កិក្ខុតិ ។ អនុបសម្បជ្ជោ នាម កិក្ខុំ វេបេត្វា អ-
វសេសោ អនុបសម្បជ្ជោ នាម ។ ឧត្តវិផ្លូវត្តតិរត្តនិ
អតិវក្កផ្លូវត្តតិរត្តំ ។ សហាតិ ឯកតោ ។ សេយ្យា
នាម សព្វច្ឆន្ទា សព្វបរិច្ឆន្ទា យេកុយ្យនច្ឆន្ទា យេ-
កុយ្យន បរិច្ឆន្ទា ។ សេយ្យំ កក្កេយ្យាតិ ចតុត្ត
ទិវសេ អត្តផ្តតេ សុរិយេ អនុបសម្បជ្ជេ និបន្នេ កិក្ខុ
និបន្នតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ កិក្ខុ^(១) និបន្នេ
អនុបសម្បជ្ជោ និបន្នតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

១ កិក្ខុស្ម័ន្តិ បទេស វារីតព្វំ ។

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

សម្រេចនូវទីដេកជាមួយនឹងអនុបសម្បទ្ធអស់ពីរយប់បួនបីយប់បាន ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុណាមួយ សម្រេចនូវទីដេកជាមួយនឹងអនុបសម្បទ្ធ លើសជាងពីរយប់
បួនបីយប់ឡើងទៅ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៧១) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទ
ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណរូបហើយ ។ ដែលហៅថា អនុបសម្បទ្ធនោះ គឺ
លើកលែងតែភិក្ខុចេញ ក្រៅអំពីនោះជាអនុបសម្បទ្ធទាំងអស់ ។ ពាក្យ
ថា លើសជាងពីរយប់បួនបីយប់ឡើងទៅ គឺច្រើនជាងពីរយប់បីយប់ ។
ពាក្យថា ជាមួយ សេចក្តីថា ជាមួយគ្នា ។ ដែលហៅថា ទីដេក
គឺទីដែលគេប្រក់ទាំងអស់ ដែលគេបិទបាំងទាំងអស់ ដែលគេប្រក់ដោយ
ច្រើន ដែលគេបិទបាំងដោយច្រើន ។ ពាក្យថា សម្រេចនូវទីដេក
សេចក្តីថា កាលបើព្រះអាទិត្យក្នុងថ្ងៃជាតំរប់ ៤-អស្តង្គតទៅហើយ កាល
បើអនុបសម្បទ្ធដេក ភិក្ខុក៏នៅដេក ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
កាលបើភិក្ខុដេក អនុបសម្បទ្ធក៏នៅដេក ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២៧៣

បាចិត្តិយករណ្ណេ ធុសាវាវវត្តស្ស បញ្ចមសិក្ខាបវស្ស អនាបត្តិ

ឧកោ វា និបជ្ជន្តិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្មន្ត
បុនប្បន្តិ និបជ្ជន្តិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[២៧២] អនុបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញា ឧត្ត-
វិទ្ធិវត្តតិវត្តំ សហ សេយ្យំ កក្កេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិ-
យស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ វេមតិកោ ឧត្តវិទ្ធិវត្តតិវត្តំ
សហ សេយ្យំ កក្កេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
អនុបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញា ឧត្តវិទ្ធិវត្តតិវត្តំ សហ
សេយ្យំ កក្កេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ឧបឡិច្ឆន្តេ
ឧបឡិច្ឆន្តេ អាបត្តិ ឧក្កជស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ
អនុបសម្បន្នសញ្ញា អាបត្តិ ឧក្កជស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ
វេមតិកោ អាបត្តិ ឧក្កជស្ស ។ ឧបសម្បន្នេ ឧប-
សម្បន្នសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[២៧៣] អនាបត្តិ ទ្វេ តិស្សោ វត្តិយោ វសតិ
ឧនកក្កេតិស្សោ វត្តិយោ វសតិ ទ្វេ វត្តិយោ វសិត្តា
តតិយាយ វត្តិយា បុរាណា និក្ខមិត្តា បុន វសតិ

បាចិញ្ញយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥ អនាបតិ

តុំនោះសោត នៅដេកទាំងពីរនាក់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិញ្ញយ ។ អ្នកទាំង
ពីរនាក់ក្រែកឡើងហើយដេកទៅវិញរឿយៗ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិញ្ញយ ។

(២៧២) អនុបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្បន្ន សម្រេចនូវទី
ដេករួមគ្នាលើសជាងពីរយប់បួនយប់ឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិញ្ញយ ។
អនុបសម្បន្ន តែភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសម្រេចនូវទីដេករួមគ្នា
លើសជាងពីរយប់បួនយប់ឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិញ្ញយ ។ អនុបសម្បន្ន
ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បន្នទៅវិញ ហើយសម្រេចនូវទីដេករួមគ្នាលើស
ជាងពីរយប់បួនយប់ឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិញ្ញយ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុកដ
ក្នុងទីដែលប្រក់បានពាក់កណ្តាល បិទបាំងពាក់កណ្តាល ។ ឧបសម្បន្ន
ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ឧបសម្បន្ន តែភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ឧបសម្បន្ន ភិក្ខុសំគាល់ថា
ឧបសម្បន្ន ពិតមែន ជាអនាបតិ ។

(២៧៣) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុនៅអស់ពីររាត្រីប្តីប្រពន្ធ (គឺដេក
នៅជាមួយអនុបសម្បន្ន) ដល់ភិក្ខុដែលដេកនៅថយអំពីពីរប្តីប្រពន្ធចុះមក
ដល់ភិក្ខុដែលដេកនៅបានពីររាត្រីច្រើនហើយចេញទៅអំពីពេលមុនអុណុរះ

២៧៤

វិសយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

សព្វច្នៃ សព្វអបរិច្នៃ សព្វបរិច្នៃ សព្វអច្នៃ
យេតុយ្យន អច្នៃ យេតុយ្យន អបរិច្នៃ អនុប-
សម្បទ្ធ និបទ្ធ ភិក្ខុ និសីទតិ ភិក្ខុ និបទ្ធ
អនុបសម្បទ្ធ និសីទតិ ឧកោ វា និសីទន្តិ ឌុម្ពត្ត-
កស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ ឥដ្ឋិធំ ។

វិធីយចំណី មហាវិវត្ត

នៃវត្តជាគំរូបឃើញយើងបមកដេកនៅជាថ្មីទៀត ដល់ភិក្ខុដែលដេកនៅ
ក្នុងទីដែលគេប្រក់ទាំងអស់ តែគេមិនបានបិទបាំងទាំងអស់ ដល់ភិក្ខុដែល
ដេកនៅក្នុងទីដែលគេបិទបាំងជិត តែគេប្រក់មិនពេញ ដល់ភិក្ខុដែល
ដេកនៅក្នុងទីដែលគេមិនបានប្រក់ដោយច្រើន (គឺប្រក់បានបន្តិចបន្តួច)
ដល់ភិក្ខុដែលដេកនៅក្នុងទីដែលគេមិនបានបិទបាំងដោយច្រើន (គឺបិទ
បាំងបន្តិចបន្តួច) ដល់ភិក្ខុអកអង្គុយ អនុបសម្បូរដេក ដល់ភិក្ខុដេក
អនុបសម្បូរអង្គុយ ឬភិក្ខុដែលអង្គុយពីរនាក់នឹងអនុបសម្បូរ ដល់ភិក្ខុឆ្លុត
ដល់ភិក្ខុអកដើមបញ្ចតិ ។

សិក្ខាបទទី៥ ចប់ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទី

[២៧៤] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា អនុរុទ្ធា កោស-
លេសុ ជនបទេសុ សាវត្ថី កច្ឆន្តោ^(១) សាយំ អញ្ញាតំ
កាមំ ឧបកច្ឆំ ។ តេន ខោ បន សមយេន តស្មី
តាមេ អញ្ញាតិស្ស ឥត្ថិយា អាវសថាតាវំ បញ្ញត្តិ
ហោតិ ។ អថខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធា យេន សា
ឥត្ថិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តំ ឥត្ថិ ឯតទរោច
សចេ តេ ភគិនិ អកុរុ វសេយ្យមិ ឯករត្ថំ អាវ-
សថាតារតិ ។ វសេយ្យថ កន្តេតិ ។ អញ្ញាបិ អធ្ឆិកា
យេន សា ឥត្ថិ តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា តំ
ឥត្ថិ ឯតទរោចំ សចេ តេ អយ្យេ អកុរុ វសេយ្យម
ឯករត្ថំ អាវសថាតារតិ ។ ឯសោ ខោ អយ្យេ
សមណោ បឋមំ ឧបកតោ សចេ សោ អនុជានាតិ

១ អានប្បន្តោតិបិ ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ៦

[២៧៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគកាលគង់នៅវត្តជេតពាន
ជាប់សំអាចបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះអ-
នុរាជ្ជំមានអាយុនិមន្តទៅក្រុងសាវត្ថី ក្នុងកោសលជនបទ បានចូលទៅ
កាន់ស្រែកម្មយក្នុងវេលាល្ងាច ។ សម័យនោះឯង ក្នុងស្រែកនោះ មានផ្ទះ
សម្រាប់សំណាក់ដែលស្រីម្នាក់បានសង់ទុកហើយ ។ គ្រានោះឯង ព្រះ
អនុរាជ្ជំមានអាយុចូលទៅរកស្រីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយបានពោល
ពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី បើនាងមិនមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់
ទេ អាត្មាសូមនៅក្នុងផ្ទះសំណាក់បានមួយយប់ ។ ស្រីនោះទូលតបថា
និមន្តគង់នៅចុះលោកប្អូន ។ សូម្បីពួកជនអ្នកដំណើរដទៃទៀតក៏ចូលទៅ
រកស្រីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា
បពិត្រនាងជាម្ចាស់ បើនាងមិនមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ទេ យើងទាំងឡាយ
សូមនៅក្នុងផ្ទះសំណាក់បានមួយយប់ ។ ស្រីនោះប្រាប់ថា មានសមណៈ
ជាម្ចាស់ ១ អង្គនេះលោកចូលទៅមុនហើយ បើសមណៈនោះលោកព្រម

វិនយបិដកេ មហាវិវាដោ

វិសេយ្យថាតិ ។ អថខោ តេ អន្តិកា យេនាយស្មា
អនុរុទ្ធោ តេនុបសង្កមីស្ម ឧបសង្កមីត្វា អាយស្មន្តំ
អនុរុទ្ធិ ឯតទលោចំ សចេ តេ កន្លេ អក្ស វិសេយ្យម
ឯករត្តិ អាវសថាតាវេតិ ។ វិសេយ្យថ អាវសោតិ ។
អថខោ សា ឥត្តិ អាយស្មន្តេ អនុរុទ្ធោ សហ ទស្សនេ-
ន បដិពទ្ធិចិត្តា អហោសិ ។ អថខោ សា ឥត្តិ
យេនាយស្មា អនុរុទ្ធោ តេនុបសង្កមី ឧបសង្កមីត្វា
អាយស្មន្តំ អនុរុទ្ធិ ឯតទលោច អយ្យេ កន្លេ ឥវេហិ
មនុស្សេហិ អាកិណ្ណោ ន ជាសុ វិហរិស្សតិ សាជាហំ
កន្លេ អយ្យស្ស មញ្ជុកំ អព្ពន្ធាំ បញ្ញាបេយ្យន្តិ ។
អជិវសេសិ ខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ តុណ្ហិកាវេន ។
អថខោ សា ឥត្តិ អាយស្មតោ អនុរុទ្ធស្ស សាមិ
មញ្ជុកំ អព្ពន្ធាំ បញ្ញាបេត្វា អលង្កតបជ័យត្វា កន្ល-
កន្លិដិ យេនាយស្មា អនុរុទ្ធោ តេនុបសង្កមី ឧបសង្ក-
មីត្វា អាយស្មន្តំ អនុរុទ្ធិ ឯតទលោច អយ្យេ កន្លេ
អក្សតោ ទស្សនិយោ ពាសាទិកោ អហញ្ញម្ហិ អក្សតា

វិធម្មបិដក មហាវិភង្គ

អ្នកទាំងឡាយចូរនៅចុះ ។ គ្រានោះឯង អ្នកដំណើរទាំងនោះ ក៏ចូលទៅ
រកព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានទូលពាក្យនេះនឹង
ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន បើលោកមិនមានសេចក្តី
ចង្អៀតចិត្តទេ ខ្ញុំកុរុណា ទាំងឡាយសូមនៅក្នុងផ្ទះសំណាក់(នេះ)បានមួយ
យប់ផង ។ ព្រះអនុរុទ្ធត្រាបថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
នៅចុះ ។ ឯស្រីនោះក៏មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធក្នុងព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុតាំងអំពី
បានឃើញ ។ លំដាប់នោះ ស្រីនោះក៏ចូលទៅរកព្រះអនុរុទ្ធដ៏មាន
អាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះអនុរុទ្ធដ៏
មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់នឹងគង់នៅច្រឡកច្រឡំ
ដោយមនុស្សទាំងឡាយនេះមិនស្រួលទេ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
ចាំខ្ញុំកុរុណា រៀបចំគ្រឿងចម្រើនខាងក្នុងដើម្បីលោកម្ចាស់ ។ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏
មានអាយុក៏ទទួលព្រមដោយគុណភាព ។ ឯស្រីនោះក៏រៀបចំគ្រឿង
ខាងក្នុងដោយខ្លួនឯងដើម្បីព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ហើយប្រដាប់តាក់តែង
អាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពិតពាក្យនេះនឹងព្រះអនុរុទ្ធដ៏មាន
អាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់មានរូបល្អ គួរទស្សនាភារ
ទាំងកន្លះសេចក្តីដែរថ្វី ឯខ្ញុំកុរុណាក៏ជាស្រីមានរូបល្អដែរ គួរមើលមើល

២៧៧

ធាតុវិញ្ញាណ មុសាវាវវត្ថុស្ស ធម្មសិក្ខាបទស្ស និកាម

ទស្សនីយោ ចាសាទិកា សាធាហំ កន្តេ អយ្យស្ស
បថាបតិ កវេយ្យន្តំ ។ ឃវំ វុត្តេ អាយស្មា អនុរុទ្ធា
តុណ្ហី អហោសិ ។ ធុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។ តតិយម្បិ
ខោ សា ឥត្ថិ អាយស្មន្តំ អនុរុទ្ធិ ឯតទរោច អយ្យ
កន្តេ អក្កិរោ ទស្សនីយោ ចាសាទិកា អហព្វម្បិ
អក្កិរោ ទស្សនីយោ ចាសាទិកា សាធុ កន្តេ អយ្យ
មញ្ជាវ សម្មដិច្ចតុ^(១) សព្វព្វ សាបតេយ្យន្តំ ។
តតិយម្បិ ខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធា តុណ្ហី អហោសិ ។
អថខោ សា ឥត្ថិ សាដកំ ធុត្តិបិត្វា អាយស្មតោ
អនុរុទ្ធស្ស បុរតោ ចន្តមតិបិ តិដ្ឋតិបិ ធុសិទតិបិ
សេយ្យម្បិ កប្បេតិ ។ អថខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធា
ឥន្ទ្រិយាធិ ធុត្តិបិត្វា តំ ឥត្ថិ ធាវ ធុលោកេសិ ធិបិ
អាលបិ ។ អថខោ សា ឥត្ថិ អច្ឆរិយំ វត កោ
អត្ធកំ វត កោ ពហ្វ មេ មនុស្សា សតេនបិ
សហស្សនបិ បហំណាន្តិ អយំ បទ សមណោ

១ ឱ. ម. បដិច្ចតុ ។

ពាប់ត្ថិយកណ្ណា មសាវាទវគ្គ សំព្វបទទី ៦ និទាន

នាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លាវែងរ បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំកុរុណា សូមធ្វើជាប្រ-
ពន្ធរបស់លោកម្ចាស់ ។ កាលដែលស្រីនោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ព្រះ
អនុរុទ្ធដ៏មានអាយុកុំស្ងៀមនៅ ។ ស្រីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះ
អនុរុទ្ធដ៏មានអាយុជាគំរប់ពីរដងទៀត ។ ថេ ។ ជាគំរប់បីដងទៀតថា
បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់មានបុណ្យ គួរទស្សនាការ នាំមកនូវសេច
ក្តីជ្រះថ្លា ឯខ្ញុំកុរុណា ក៏ជាស្រីមានបុណ្យ គួរមិលមើល នាំមកនូវសេចក្តីជ្រះ
ថ្លាវែងរ បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ព្រមទទួលយកនូវខ្ញុំកុរុណា
នឹងសម្បត្តិទាំងពួងចុះ។ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុកុំស្ងៀមនៅអស់រវះជាគំរប់
បីដង ។ ឯស្រីនោះក៏ដាក់សម្ពត្តិសាដកទាំងអស់ផុតចេញ (ពីខ្លួន)
ហើយ ដើរខ្លះ ឈរខ្លះ អង្គុយខ្លះ ដេកខ្លះ ខាងមុខនៃព្រះអនុរុទ្ធដ៏មាន
អាយុ ។ ខណៈនោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុក៏សង្រួមទូរ័ត្រនិយទាំងឡាយ
ហើយមិនបានក្រឡេកមើលមិនបានចរចានឹងស្រីនោះឡើយ ។ ឯស្រីនោះ
ក៏លានមាត់ថា អើហ្ន៎⁺គួរឲ្យអស្ចារ្យពេកណាស់ អើហ្ន៎⁺មិនដែលឃើញទេភី
មនុស្សទាំងឡាយជាច្រើនរំមែងបញ្ជូនមកដោយរយកហាបណៈខ្លះ ដោយ
ពាន់កហាបណៈខ្លះ ដើម្បីរូបអញ ឯសមណៈនេះអញខ្ញុំល្អណែនលម្អើរ

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

មយា សាមំ យាចិយមាណោ ន ឥច្ឆតិ មញ្ជា
សម្មជិច្ឆតិ^(១) សត្វញ្ច សាបតេយ្យន្តំ សាដកំ និ-
វាសេត្វា អាយស្មតោ អនុវុទ្ធស្ស ចានេសុ សិរសា
និបតិក្ខា អាយស្មន្តំ អនុវុទ្ធិ ឯតទវោច អច្ចយោ
មំ កន្តេ អច្ចកមា យថាពាលំ យថាម្ពុទ្ធិ យថា-
អកុសលំ យាហំ ឯវមមកាសី តស្សា មេ កន្តេ
អយ្យោ អច្ចយំ អច្ចយតោ បដិក្កណាតុ អាយតិ
សំវរាយាតិ ។ ឥច្ឆតិ តំ កតិណិ អច្ចយោ អច្ចកមា
យថាពាលំ យថាម្ពុទ្ធិ យថាអកុសលំ យា ត្ថំ
ឯវមកាសី យតោ ច ខោ ត្ថំ កតិណិ អច្ចយំ
អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិកករោសិ តន្តេ មយំ
បដិក្កណាម វុឡិ ហោសា កតិណិ អរិយស្ស វិទយេ
យោ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិកករោតិ
អាយតិ^(២) សំវរំ អាបជ្ជតិកិ ។ អថខោ សា ឥត្តិ
តស្សា វត្តិយា អច្ចយេន អាយស្មន្តំ អនុវុទ្ធិ បណ្ឌិ-
តេន ខាទដិយេន កោដដិយេន សហត្តា សន្តប្បត្តា

១ ឱ. ម. បដិច្ឆតិ ។ ២ ឱ. ម អាយតិ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ដោយខ្លួនឯង ក៏ដោះហានត្រូវការចំពោះខ្លួនអញ នឹងទ្រព្យសម្បត្តិទាំងពួង
ដល់តិចសោះ(ថាដូច្នោះ)ហើយក៏ស្ងៀកសម្តុតសាដកហើយក្រាបចុះដោយ
ត្បូងទៀបបា ទានព្រះអន្តរទ្ធីដ៏មានអាយុ ហើយសូមទម្លាក់ទោសនឹងព្រះ
អន្តរទ្ធីដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាជាស្រីមានកំហុស
ហើយ ព្រោះខ្ញុំព្រះករុណាជាស្រីពាល ជាស្រីល្ងង់ ជាស្រីមិនឈ្លាស ខ្ញុំ
ឯណាដែលបានធ្វើនូវកំហុសមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ បពិត្រលោកដ៏
ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ទទួលនូវកំហុសតាមទោសរបស់ខ្ញុំព្រះករុណា នោះ
ដើម្បីនឹងសង្រួមតទៅទៀត ។ ព្រះអន្តរទ្ធីក៏តបថា ម្ចាស់បួនស្រី ល្អើយចុះ
នាងមានកំហុសហើយ ព្រោះនាងជាស្រីពាល ជាស្រីល្ងង់ ជាស្រីមិន
ឈ្លាស នាងណាដែលបានធ្វើនូវកំហុស មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ
ម្ចាស់បួនស្រី តែនាងឯងបានឃើញនូវកំហុសដោយកំហុសពិត ហើយ
សំដែងដោយសមគួរតាមធម៌ យើងនឹងទទួលនូវកំហុសរបស់នាងឯងនោះ
បាន អ្នកណាមួយបានឃើញនូវកំហុស ដោយកំហុសពិត ហើយសំដែង
ដោយសមគួរតាមធម៌ ហើយតាំងនៅក្នុងសេចក្តីសង្រួមតទៅ ម្ចាស់បួន
ស្រី ការនេះជាសេចក្តីចំរើនរបស់អ្នកនោះ ក្នុងអរិយវិន័យ ។ ឯស្រីនោះ
លុះកន្លងរាត្រីនោះទៅក៏បរវារណា និមន្តព្រះអន្តរទ្ធីដ៏មានអាយុឲ្យឆាន់
បង្អែមនឹងចំអាបដ៏ផិតផ្លង់ដោយវ័ជ្ជខ្លួនឯង ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ

២៧៧

បាចិគ្គិយកណ្តោ មុសាវាទវិគ្គស្ស ធម្មិសិញ្ញាបទស្ស ធិនាតំ

សម្បវាទេនា អាយស្មនំ អនុរុទ្ធិ កុតារី ធិនិចបត្តនា-
ណី ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទំ ខោ
តំ ឥត្តិ អាយស្មា អនុរុទ្ធា ធម្មិយា កថាយ
សន្តស្សសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជសិ សម្បហំ-
សេសិ ។ អថខោ សា ឥត្តិ អាយស្មតា អនុរុទ្ធន
ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សតា សមាទបេតា សមុត្តេ-
ជិតា សម្បហំសិតា អាយស្មនំ អនុរុទ្ធិ ឯតទរោច
អភិក្កនំ កន្ត អភិក្កនំ កន្ត សេយ្យថាបិ កន្ត
និក្កដិតំ វា ឧក្កដេយ្យ បដិច្ចនំ វា វិវេយ្យ ម្ពឡស្ស
វា មត្តំ អាចិត្តេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បដោតំ
ជារយ្យ ចក្កមន្តោ រូបាជំ ធន្តន្តិតិ ឯវមេវ^(១) អយ្យេន
អនុរុទ្ធន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសា-
ហំ កន្ត តំ កកវន្តំ សរណំ កត្តាមិ ធម្មញ្ញំ កិក្ខុសង្ឃញ្ញំ
ឧបាសិកំ មំ អយ្យោ ជារតុ អន្តតក្ក ចាណុបេតំ
សរណំ កត្តនំ ។ អថខោ អាយស្មា អនុរុទ្ធា

១ សព្វត្ថ ឯវមេវតិ បាយោ បញ្ញាយតិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ និទាន

ជាមួយនឹងព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុវែងលធានហើយ នឹងលាងបាត្រលាងដៃ
រួចហើយ ។ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុបានពន្យល់ស្រីវែងលក្ខណ៍យក្នុងទីដ៏សម
គួរនោះឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យទទួលយក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយវាចា
ប្រកបដោយធម៌ ។ ឯស្រីនោះ លុះព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុបានពន្យល់
ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យទទួលយក ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ ដោយវាចា
ប្រកបដោយធម៌ហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះអនុរុទ្ធដ៏មាន
អាយុថា បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន ពាក្យនេះ ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បតិគ្រលោក
ដ៏ចំរើន ពាក្យនេះ ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន បុគ្គល
ផ្សាឡើងនូវកាជនដែលគេដាច់ចុះ ឬបើកចេញនូវវត្ថុដែលគេបិទបាំងទុក
តុំនោះសោតដូចបុគ្គលប្រាប់ផ្លូវដល់មនុស្សដែលវង្វែងផ្លូវ ឬដូចបុគ្គល
កាន់ប្រទីបទ្រាលក្នុងទីជិត បំភ្លឺដល់មនុស្សដែលមានចក្ខុឲ្យឃើញរូប
គ្នាបាន សេចក្តីនេះមានមហាដូចម្តេចមិញ ព្រះអនុរុទ្ធជាម្ចាស់បានប្រ-
កាសធម៌ដោយបរិយាយដ៏ច្រើន ក៏មានមហាយ្យដូច្នោះដែរ បតិគ្រលោក
ដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណា នេះសូមដល់នូវព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះព្រមទាំងព្រះ
ធម៌នឹងព្រះភិក្ខុសង្ឃជាទីពឹងទីរលឹក សូមលោកម្ចាស់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះ
ករុណា ថាជាទុបាសិកាដល់នូវ (វិត្រ) សរណៈស្មើដោយជីវិត ចាប់
ដើមគាំដំរើវិជ្ជាជនជាដើមគទៅ ។ គ្រានោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ

៣០០

វិសយបិដកេ មណារិកត្តោ

សារីត្ថំ កត្តោ ភិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ អាពោចេសំ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បត្តា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ឱយន្តិ
វិទាចេន្តិ កងំ ហិ ឆាម អាយស្មា អនុរុទ្ធា មា-
តុត្តាមេន សហ សេយ្យំ កក្កេស្មីតិ ។ អថខោ
តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាពោចេសំ ។ បេ ។
សច្ចំ កំ ត្វំ អនុរុទ្ធា មាតុត្តាមេន សហ សេយ្យ
កក្កេស្មីតិ ។ សច្ចំ កកវតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា កកវ
កងំ ហិ ឆាម ត្វំ អនុរុទ្ធា មាតុត្តាមេន សហ
សេយ្យំ កក្កេស្មីសិ នេតិ អនុរុទ្ធា អប្បសន្នានំ
វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្សា បន ភិក្ខុវេ ឥម
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ មាតុត្តា-
មេន សហ សេយ្យំ កក្កេយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[២៧៥] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អនិច្ចេតោ
ភិក្ខុតិ ។ មាតុត្តាមោ ឆាម មនុស្សីតិ ន យក្ខិ
ន បេតិ ន តិវ្វានកតា អន្តមសោ តនហ្មជាតាបិ

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

និមន្តទៅក្រុងសាវត្ថីហើយបានប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាគឺថា ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏
ពោលទោស គំរងៀល បន្តិចបន្តួចថា ព្រះអន្តរាទ្ធដ៏មានអាយុមិនគួរនឹងទៅ
អាស្រ័យទីដេកនៅជាមួយនឹងមាតុត្រាមសោះ ។ ខណៈនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក៏បានទូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់អន្តរាទ្ធ បានឮថា អ្នកសម្រេចនូវទីដេកជាមួយនឹងមាតុត្រាម
ពិតមែនឬ ។ ព្រះអន្តរាទ្ធត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះ
ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គំរងៀលថា ម្ចាស់អន្តរាទ្ធ
អ្នកមិនគួរនឹងសម្រេចនូវទីដេកជាមួយនឹងមាតុត្រាមទេ ម្ចាស់អន្តរាទ្ធ អំពើ
ដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលបិទចាន់ជ្រះថ្លា
ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយសម្រេចនូវទីដេកជាមួយនឹងមាតុ-
ត្រាម ត្រូវអាបត្តិបាបិគ្គិយ ។

(២៩៥) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-
បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ បេ ។ ដែលហៅថា មាតុត្រាមនោះ គឺស្រី
មនុស្ស ឯយក្សស្រី ប្រេតស្រី តិរច្ឆានញី មិនហៅថាមាតុត្រាមទេ ដោយ
ហោចទៅសូម្បីតែក្មេងស្រីដែលកើតក្នុងផ្ទះនោះ (គឺហៅថាមាតុត្រាមដែរ)

បាចិត្តិយកណ្តោ មុណវាទវត្ថុស្ស ធម្មិសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

នាវិកា បកេវ មហាន្តតិ^(១) ។ សហាតិ ឯកតោ ។
សេយ្យា នាម សព្វច្ឆន្ទា សព្វបរិច្ឆន្ទា យេកុយ្យេនច្ឆន្ទា
យេកុយ្យេន បរិច្ឆន្ទា ។ សេយ្យំ កក្សេយ្យាតិ អត្តត្ថំតេ
សុរិយេ មាតុត្តាមេ និបន្នេ ភិក្ខុ និបជ្ជតិ អាបត្តិ
នាចិត្តិយស្ស ។ ភិក្ខុ^(២) និបន្នេ មាតុត្តាមោ និបជ្ជតិ
អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។ ឧកោ វា និបជ្ជន្តិ អាបត្តិ
នាចិត្តិយស្ស ។ ឧដ្ឋហិត្វា បុនប្បនំ និបជ្ជន្តិ អាបត្តិ
នាចិត្តិយស្ស ។

[២៧៦] មាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញិ សហ សេយ្យំ
កក្សេតិ អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្តាមេ វេមតិកោ
សហ សេយ្យំ កក្សេតិ អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។
មាតុត្តាមេ អមាតុត្តាមសញ្ញិ សហ សេយ្យំ កក្សេតិ
អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។ ឧបឡ្យច្ឆន្នេ ឧបឡ្យបរិច្ឆន្នេ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ យត្វិយា វា បេតិយា វា បណ្ឌាកេន
វា តិវច្ឆានកតិវិយា វា សហ សេយ្យំ កក្សេតិ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អមាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញិ

១ ឧ.ម. មហានី ។ ២ ភិក្ខុស្មីត្តិ បទេស វារិវត្តំ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៦ សិក្ខាបទវិវត្ត

នឹងបាច់ពេលថ្ងៃ ដល់មនុស្សស្រីដែលធំ ។ ពាក្យថា ជាមួយ គឺក៏ដឹងថា
មួយគ្នា ។ ដែលហៅថា ទីដេក គឺទីដេកដែលគេប្រក់ទាំងអស់ គេ
បិទបាំងទាំងអស់ គេប្រក់ដោយច្រើន គេបិទបាំងដោយច្រើន ។ ពាក្យថា
សម្រេចទីដេក សេចក្តីថា វេលាព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយមាតុត្រាមដេក
ភិក្ខុក៏ដេកដែរ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលភិក្ខុដេក មាតុត្រាមក៏ដេក
ដែរ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពុំនោះសោតជនទាំងពីរគឺភិក្ខុនឹងមាតុត្រាម
ដេកព្រមគ្នា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ជនទាំងពីរនោះក្រោកឡើងហើយ
ដេកទៅវិញរឿយ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២៧៦] មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថា មាតុត្រាមពិតមែន ហើយ
សម្រេចទីដេកជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម តែភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ហើយសម្រេចទីដេកជាមួយគ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនមាតុត្រាម ហើយសម្រេចទីដេកជាមួយ
គ្នា ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ (ព្រោះដេក) ក្នុងទីដេក
ដែលគេប្រក់បានពាក់កណ្តាល គេបិទបាំងបានពាក់កណ្តាល ។ ភិក្ខុ
សម្រេចទីដេកជាមួយនឹងយក្សស្រីក្តី ប្រេតស្រីក្តី ជនខ្មោចក្តី តិរច្ឆានញី
ក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្រាម

៣០២

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អមាតុត្តាមេ វេមត្តិកោ អាបត្តិ

ទុក្ខដស្ស ។ អមាតុត្តាមេ អមាតុត្តាមសញ្ញា អនាបត្តិ ។

(២៧៧) អនាបត្តិ សត្វច្ឆន្ទេ សត្វអបរិច្ឆន្ទេ សត្វ-

បរិច្ឆន្ទេ សត្វអច្ឆន្ទេ យេតុយ្យេន អច្ឆន្ទេ យេតុយ្យេន

អបរិច្ឆន្ទេ មាតុត្តាមោ និបន្នេ ភិក្ខុ និសីទតិ ភិក្ខុ

និបន្នេ មាតុត្តាមេ និសីទតិ ឡកោ វា និសីទន្តិ

ឧត្តត្ថកស្ស អាទិកម្មត្ថកស្សាតិ ។

ធម្មសិក្ខាបទំ ធិដ្ឋិតំ ។

វិនយចិដិក មហាវិវត្ត

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ មិនមែនមាតុត្រាម តែភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនមាតុត្រាម
មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២៧៧) (អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុសម្រេចទីដេកជាមួយនឹងមាតុត្រាម)
ក្នុងទីដែលគេប្រក់ទាំងអស់ តែមិនបានបិទបាំងជុំវិញ ដល់ភិក្ខុដែលដេក
ជាមួយនឹងមាតុត្រាមក្នុងទីដែលគេបិទបាំងជុំវិញ តែគេមិនបានប្រក់សោះ
ឡើយ ដល់ភិក្ខុដែលដេកជាមួយនឹងមាតុត្រាមក្នុងទីដែលគេមិនបានប្រក់
ដោយច្រើន គឺប្រក់បានបន្តិចបន្តួច គេមិនបានបិទបាំងដោយច្រើន គឺបិទ
បាំងបន្តិចបន្តួច ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយ មាតុត្រាមដេក ដល់ភិក្ខុដេក
មាតុត្រាមអង្គុយ ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយ មាតុត្រាមក៏អង្គុយទាំងពីរនាក់
ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញតិ ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទី

(២៧៨) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយំ សាវត្ថយំ
កុលុបកោ ហោតិ ពហុកានំ កុលានំ ឧបសង្កមតិ ។
អថខោ អាយស្មា ឧទាយំ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា
បត្តចីវរមាណយ យេន អញ្ញាវំ កុលំ តេនុបសង្កមិ ។
តេន ខោ បន សមយេន យវណំ និវេសនទ្ធាវ
និសិដ្ឋា ហោតិ ។ យវសុណ្ណា អារសេនទ្ធាវ និសិដ្ឋា
ហោតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧទាយំ យេន យវណំ
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា យវណិយា ឧបកណ្ណាកេ
ធម្មំ នេសេសិ ។ អថខោ យវសុណ្ណាយ វេតន-
ហោសិ កំឡ ខោ សោ សមណោ សស្សយា
ជាវោ ឧទាហុ ឱកាសតីតិ ។ អថខោ អាយស្មា
ឧទាយំ យវណិយា ឧបកណ្ណាកេ ធម្មំ នេសេត្វា
យេន យវសុណ្ណា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា

សិក្ខាបទទី ៧

(២៧៨) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលទ្រង់ឆន់
នៅវត្តជេតពាន ជាប់រស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។
កាលណោះឯង ទទាយដ៏មានអាយុ ជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងក្រុង
សាវត្ថី តែងចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយច្រើន ។ លំដាប់នោះ
ទទាយដ៏មានអាយុ វេលាព្រឹកព្រហាមកំស្ងៀកស្បង់ហើយប្រដាប់ដោយ
បាត្រចីវរចូលទៅរកត្រកូលមួយ ។ គ្រានោះឯង ស្រីជាមេផ្ទះ
អង្គុយជិតទ្វារផ្ទះ ។ ស្រីជាកូនប្រសាវនៃស្រីមេផ្ទះនោះ ក៏អង្គុយជិត
ទ្វារផ្ទះសំណាក់ ។ លំដាប់នោះ ទទាយដ៏មានអាយុ ចូលទៅរក
ស្រីជាមេផ្ទះ លុះចូលទៅហើយក៏សំដែងធម៌ជិតត្រចៀកស្រីជាមេ
ផ្ទះ ។ ទើបស្រីជាកូនប្រសាវនៃស្រីមេផ្ទះនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ
ថា សមណៈនោះជាសហាយរបស់ម្តាយក្មេក ឬនិយាយចង់គ្នា ។
ពេលនោះ ទទាយដ៏មានអាយុ លុះសំដែងធម៌ជិតត្រចៀកស្រីជាមេផ្ទះ
ហើយ ក៏ចូលទៅរកស្រីជាកូនប្រសាវនៃស្រីមេផ្ទះ លុះចូលទៅហើយ

វិន័យបិដកេ មហាវិភង្គោ

យវសុណ្ណាយ ឧបកណ្ណាកេ ធម្មំ ទេសេសី ។ អថខោ
យវណីយា ឧតទហោសី ភិក្ខុ ខោ សោ សមណោ
យវសុណ្ណាយ ជាពេ ឧទាហុ ឱកាសត័តិ ។ អថខោ
អាយស្មា ឧទាយំ យវសុណ្ណាយ ឧបកណ្ណាកេ ធម្មំ
ទេសេត្វា បក្កាមី ។ អថខោ យវណី យវសុណ្ណំ
ឧតទកេច ហេ ជេ កី តេ សោ^(១) សមណោ
អកេចាតិ ។ ធម្មំ មេ អយ្យេ ទេសេសី អយ្យាយ
បន កី អកេចាតិ ។ មយ្យបិ ធម្មំ ទេសេសីតិ ។
តា ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារេន្តិ កេបំ ហំ នាម
អយ្យោ ឧទាយំ មាតុតាមស្មា ឧបកណ្ណាកេ ធម្មំ
ទេសេស្សតិ នន្ទុ នាម វិស្សជ្ជន វិវេជន ធម្មោ
ទេសេតញ្ចាតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តាសំ
តត្ថំនំ ឧជ្ឈាយន្តំនំ ទីយន្តំនំ វិចារេន្តំនំ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ
វិចារេន្តិ កេបំ ហំ នាម អាយស្មា ឧទាយំ មាតុ-
តាមស្មា ធម្មំ ទេសេស្សតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ

១ ឱ. ធម្មោ ។

វិទេយបិដក មហាវិរាដ្ឋ

ក៏សំដែងធម៌ជិតត្រចៀកស្រីជាកូនប្រសាវនស្រីមេផ្ទះ (នោះទៀត) ។
ទើបស្រីជាមេផ្ទះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា សមណៈនោះជាសហាយ
របស់ស្រីជាកូនប្រសាវនអញជាមេផ្ទះ ឬថានិយាយចង់គ្នា ។ លំដាប់នោះ
ទុទាយដ៏មានអាយុ លុះសំដែងធម៌ជិតត្រចៀកស្រីជាកូនប្រសាវនស្រី
មេផ្ទះហើយ ក៏ចៀសចេញទៅ ។ គ្រានោះឯង ស្រីជាមេផ្ទះបាន
និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីជាកូនប្រសាវនខ្លួនជាមេផ្ទះថា វៃហង់ សមណៈ
នោះ បាននិយាយពាក្យអ្វីខ្លះនឹងហង់ឯង ។ ស្រីជាកូនប្រសាវនបថា
បតិត្រអ្នកមែ សមណៈនោះសំដែងធម៌ដល់ខ្ញុំ ចំណែកឯអ្នកមែ សមណៈ
នោះ បាននិយាយពាក្យអ្វីខ្លះ ។ ម្តាយភ្នែកប្រាប់ថា សមណៈ
នោះសំដែងធម៌ដល់អញដែរ ។ ស្រីទាំងពីរនាក់នោះក៏ពោលទោស
តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា លោកម្ចាស់ទុទាយ មិនសម្បីបើនឹងសំដែង
ធម៌ (ខ្សឹប) ជិតត្រចៀកមាតុត្រាមសោះ ធម្មតាសមណៈគួរតែសំដែងធម៌
ដោយសំឡេងក្សសក្សាយ ដោយច្បាស់លាស់ទេតើ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយបានឮពាក្យស្រីទាំងនោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់
ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ទុទាយដ៏មានអាយុ
មិនសម្បីបើនឹងសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមសោះ ។ ឯភិក្ខុទាំងនោះ

៣០៥

បាចិញ្ជិយកណ្តោ មុសាវាវវុស្ស សន្តមសំពាបវស្ស បញ្ញត្តិ

កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេស្មំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិរ
ត្តំ ឌុទាយំ មាតុត្តាមស្ស ធម្មំ ទេសេសីតិ ។ សច្ចំ
កកវតិ ។ វិកវហំ ពុទ្ធា កកវា កកថំ ហិ ធាម
ត្តំ មោយបុរិស មាតុត្តាមស្ស ធម្មំ ទេសេស្សសិ
នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសាធាយ ។ បេ ។
ឃវញ្ច បន កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបធំ ឌុទ្ធិសេយ្យាថ
យោ បន កិក្ខ មាតុត្តាមស្ស ធម្មំ ទេសេយ្យ
មាចិញ្ជិយធំ ។ ឃវញ្ចំ កកវតា កិក្ខធំ សិក្ខាបធំ
បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

(២៧៧) តេន ខោ បន សមយេន ឌុទាសីកា

កិក្ខ បស្សិតា ឯតទកេច្ចំ ឥឌ្ឍ អយ្យា ធម្មំ ទេសេ-
មាតិ ។ ន កកិធំ កកប្បតិ មាតុត្តាមស្ស ធម្មំ
ទេសេត្តិធំ ។ ឥឌ្ឍ អយ្យា ធម្បញ្ចវាចាហិ ធម្មំ
ទេសេថ សក្កា ឯតុកេនបិ ធម្មា អញ្ញត្តិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាវវត្ត សិញ្ញបទទី ៧ បញ្ញត្តិ

ក៏នាំគ្នាគ្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ទទាយ បានឮថាអ្នកឯងសំដែងធម៌ដល់
មាតុត្រាម ពិតមែនឬ ។ ទទាយភិក្ខុគ្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា
ប្រោស ពិតមែនហើយ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះ
ដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងសំដែងធម៌ដល់
មាតុត្រាមទេ ម្ចាស់មោឃបុរស កំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គល
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយសំដែងធម៌ដល់
មាតុត្រាម ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខា-
បទនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

(២៧៧) សម័យនោះឯង ពួកឧបាសិកាយើញភិក្ខុទាំងឡាយ
ក៏និយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកខ្ញុំកុរុណា សូម
អារាធនា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយមេត្តាសំដែងធម៌ឲ្យទាន ។ ពួកភិក្ខុ
ឆ្លើយថា ម្ចាស់បួនស្រី ការសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមមិនគួរទេ ។ ពួក
ឧបាសិកាទូលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកខ្ញុំកុរុណា សូមអារាធនា
សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ មេត្តាសំដែងធម៌ត្រឹមប្រាំមាត់ឬប្រាំមួយមាត់ឲ្យ
ទានចុះ ពួកខ្ញុំកុរុណា អាចចាំធម៌បានដោយពាក្យមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។

៣០៦

វិទយបំដីពេ មហាវិកង្កោ

ន កក្កំនំ កក្កប្បតិ មាតុត្តាមស្ស ធម្មំ ទេសេតុន្តំ
កក្កប្បាយនា ន ទេសេសុំ ។ ឧបាសិកា ឧជ្ឈា-
យន្តំ ធីយន្តំ វិចារេន្តំ កក្កំ ហិ ធាម អយ្យា
អម្មេហិ យាចិយមាណ ធម្មំ ន ទេសេស្សន្តំតិ ។
អស្សេសុំ ខោ កិក្ខុ តាសំ ឧបាសិកានំ ឧជ្ឈា-
យន្តំនំ ធីយន្តំនំ វិចារេន្តំនំ ។ អថខោ តេ កិក្ខុ
កក្កវតោ ឧតមត្តំ អាណេចេសុំ ។ អថខោ កក្កវ
ឧតស្មី ធិនានេ ឧតស្មី បក្កវណេ ធម្មំ កក្កំ កត្តា
កិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ កិក្ខុវេ មាតុត្តាមស្ស
ធម្មញ្ញាវាចាហិ ធម្មំ ទេសេតុំ ឯវញ្ញ បន កិក្ខុវេ
តមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ
មាតុត្តាមស្ស ឧត្តវធម្មញ្ញាវាចាហិ ធម្មំ ទេសេយ្យ
ចាចិតិយន្តំ ។ ឯវញ្ញំ កក្កវតោ កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(៣០០) តេន ខោ បន សមយេន ធម្មត្តិយា

កិក្ខុ កក្កវតោ អនុញ្ញតំ មាតុត្តាមស្ស ធម្មញ្ញាវា-
ចាហិ ធម្មំ ទេសេតុន្តំ ។ តេ អវិញ្ញំ បុរិសវិក្កហំ

វិនយបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

ពួកភិក្ខុនិយាយថា ម្នាលប្អូនស្រី ការសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមមិនគួរ
ទេ ថាដូច្នោះហើយក៏មានសេចក្តីរឿងសទានសំដែងធម៌ទៅ ។ ពួក
ឧបាសិកាក៏ពោលទោស គិរិដៀល បន្តបង្គាប់ថា មិនសមបើបើ
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ពួកយើងទំអង្វរទាំងម៉្លេះ ក៏មិនសំដែងធម៌ឲ្យ
ទានសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យឧបាសិកាទាំងនោះពោលទោស
គិរិដៀល បន្តបង្គាប់ហើយ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាក្រាបទូលសេចក្តី
នុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មកថា ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធដ៏កា
ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាម
បានត្រឹមប្រាំមាត់ប្តូរប្រាំមួយមាត់ប៉ុណ្ណោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយសំដែង
ធម៌ដល់មាតុត្រាមលើសពីប្រាំមាត់ប្តូរប្រាំមួយមាត់ឡើងទៅ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ញត្តិសិទ្ធិបទនេះដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

(៣០០) សម័យនោះឯង ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុបានដឹងថា ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគបានអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមបានត្រឹមប្រាំមាត់ប្តូរ
ប្រាំមួយមាត់ហើយ ។ ពួកឆត្វគ្រិយភិក្ខុទាំងនោះក៏ឲ្យបុរសដែលមិនដឹងក្តី

៣០៧

បាចំន្តិយកណ្តោ មុសាវាវវគ្គស្ស សត្តមសិក្ខាបរស្ស ទី៣៦

ឧបនិសីទាបេត្វា មាតុក្កាមស្ស ឧត្តរិធប្បញ្ចវាចាហិ
ធម្មំ ទេសេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិ វិទាចេន្តិ កកដំ ហិ នាម ធាតុក្កិយា
ភិក្ខុ អវិញ្ញំ បុរិសវិក្កហំ ឧបនិសីទាបេត្វា មាតុក្កា-
មស្ស ឧត្តរិធប្បញ្ចវាចាហិ ធម្មំ ទេសេស្សន្តិតំ ។
អថទោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ បេ ។
សច្ចំ កិរ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ អវិញ្ញំ បុរិសវិក្កហំ ឧបនិសីទា-
បេត្វា មាតុក្កាមស្ស ឧត្តរិធប្បញ្ចវាចាហិ ធម្មំ ទេសេ-
ថាតំ ។ សច្ចំ ភក្កវតំ ។ វិករហិ ពុទ្ធា ភក្កវា
កកដំ ហិ នាម តុម្ភេ មោយបុរិសា អវិញ្ញំ បុរិសវិក្កហំ
ឧបនិសីទាបេត្វា មាតុក្កាមស្ស ឧត្តរិធប្បញ្ចវាចាហិ
ធម្មំ ទេសេស្សថ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសម្ពាទំ
វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឃីវញ្ញំ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ

ធាបិណ្ឌិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ ជំពាទ

អង្គុយជិត ហើយសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមលើសពីប្រាំមាត់ឬប្រាំមួយមាត់
ឡើងទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះក៏ពាលទោស គិតដៀល បន្ទះបង្ហាប់ថា មិនសម្បីបើពួកធួ-
ត្តិយភិក្ខុឲ្យបុរសដែលមិនដឹងក្តីអង្គុយជិត ហើយសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាម
លើសពីប្រាំមាត់ឬប្រាំមួយមាត់ឡើងទៅសោះ ។ ឯភិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នា
ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយឲ្យបុរស
ដែលមិនដឹងក្តីអង្គុយជិត ហើយសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមលើសពីប្រាំមាត់
ឬប្រាំមួយមាត់ឡើងទៅ ពិតមែនឬ ។ ពួកធួត្តិយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់
គិតដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ មិនសម្បីបើអ្នកទាំងឡាយឲ្យ
បុរសដែលមិនដឹងក្តីអង្គុយជិត ហើយសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមលើសពីប្រាំ
មាត់ឬប្រាំមួយមាត់ឡើងទៅទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ
មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា

៣០៨

វិទេយបិដកេ មហាវិកត្តោ

សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាជ យោ បន ភិក្ខុ មាតុត្តាមស្ស
ឧត្តរិធប្បញ្ចវាចាហិ ធម្មំ ទេសេយ្យ អញ្ញត្រ វិញ្ញា
ប្រិសវិក្ខហោន ទាចិត្តិយន្តិ ។

[៣០១] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ មាតុត្តាមេ ធាម មនុស្សតិ ន យក្ខ
ន បេតិ ន តិវច្ឆានកតា វិញ្ញ បដិពលា សុភាសិត-
ទុញ្ញាសិតំ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្វំ អាជាទិតំ ។ ឧត្តរិធប្បញ្ច-
វាចាហិតិ អតិវេកធប្បញ្ចវាចាហិ ។ ធម្មា ធាម
ពុទ្ធកាសិតោ សាវកកាសិតោ ឥសិកាសិតោ ទេវតាកា-
សិតោ អត្តបសញ្ញតោ ធម្មបសញ្ញតោ ។ ទេសេយ្យតិ
បទេន ទេសេតិ បទេ បទេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
អក្ខរាយ ទេសេតិ អក្ខរក្ខរាយ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
អញ្ញត្រ វិញ្ញា ប្រិសវិក្ខហោនាតិ ឋបេត្វា វិញ្ញំ ប្រិស-
វិក្ខហំ ។ វិញ្ញ ធាម ប្រិសវិក្ខហោ បដិពលោ ហោតិ
សុភាសិតទុញ្ញាសិតំ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្វំ អាជាទិតំ ។

នៃយប់ជិត មហាវិវាទ

ភិក្ខុណាមួយ សំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមលើសពីប្រាំមាត់ឬប្រាំមួយមាត់
ឡើងទៅ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀរវៃលងតែមានបុរសដែលដឹងក្តី
(អង្គុយជិត) ។

(៣០១) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-
បទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា មាតុត្រាម គឺមនុស្សស្រី
ដែលដឹងក្តីអាចដឹងពាក្យល្អពាក្យអាក្រក់ ពាក្យត្រគោះពាក្យមិនត្រគោះ
ឯយក្សស្រី ប្រេតស្រី តិរច្ឆានញី មិនហៅថាមាតុត្រាមទេ ។ ពាក្យថា
លើសពីប្រាំមាត់ឬប្រាំមួយមាត់ឡើងទៅ គឺច្រើនជាងប្រាំមាត់ឬប្រាំមួយ
មាត់ ។ ដែលហៅថា ធម៌ គឺធម៌ដែលព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់សំដែងទុក
ហើយ សារកសំដែងទុកហើយ ឥសីសំដែងទុកហើយ ទេវតាសំដែងទុក
ហើយ ដែលអាស្រ័យនូវអង្គថា អាស្រ័យនូវបាលី ។ ពាក្យថា សំដែង
គឺភិក្ខុសំដែងដោយបទ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រាល់ៗបទ ។ ភិក្ខុសំដែង
ដោយអក្ខរៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រាល់ៗអក្ខរៈ ។ ពាក្យថា រៀរវៃលងតែ
មានបុរសដែលដឹងក្តី គឺលើកលែងតែបុរសដែលដឹងក្តី ។ ដែលហៅថា
អ្នកដឹងក្តី គឺបុរសដែលអាចដឹងនូវពាក្យល្អពាក្យអាក្រក់ ពាក្យត្រគោះ
ពាក្យមិនត្រគោះ ។

៣០៧

ចាបិទ្ធិយកល្ហោ មុសាវាទវិគ្គស្ស សត្តមសំព្វាបទស្ស អាបត្តិវិហា

[៣០២] មាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញា ឧត្តរិធម្បញ្ញា-
 វាចាហិ ធម្មំ ទេសេតិ អញ្ញាត្រ វិញ្ញាណ បុរិសវិគ្គហោន
 អាបត្តិ ទាចិទ្ធិយស្ស ។ មាតុត្តាមេ វេមតិកោ
 ឧត្តរិធម្បញ្ញាវាចាហិ ធម្មំ ទេសេតិ អញ្ញាត្រ វិញ្ញាណ
 បុរិសវិគ្គហោន អាបត្តិ ទាចិទ្ធិយស្ស ។ មាតុត្តាមោ
 អមាតុត្តាមសញ្ញា ឧត្តរិធម្បញ្ញាវាចាហិ ធម្មំ ទេសេតិ
 អញ្ញាត្រ វិញ្ញាណ បុរិសវិគ្គហោន អាបត្តិ ទាចិទ្ធិយស្ស ។
 យត្តិយា វា បេតិយា វា បណ្ណាកស្ស វា តិវច្ឆានកត-
 មនុស្សវិគ្គហិតិយា វា ឧត្តរិធម្បញ្ញាវាចាហិ ធម្មំ ទេសេតិ
 អញ្ញាត្រ វិញ្ញាណ បុរិសវិគ្គហោន អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អមាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អមាតុត្តាមេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អមាតុត្តាមេ អមាតុត្តាមសញ្ញា អនាបត្តិ ។

៣០៦ ចំណុចយកណ្តា មុស្ហាវាវធ្ម សំក្ខាបទទី ៧ អាបត្តិវារ

(៣០៦) មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្រាម ហើយសំវែដងធម៌
ឲ្យលើសពីប្រាំមាត់ឬប្រាំមួយមាត់ឡើងទៅ ដោយគ្មានបុរសដឹងក្តី (នៅ
ជិតខាង) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
ហើយសំវែដងធម៌ឲ្យលើសពីប្រាំមាត់ឬប្រាំមួយមាត់ឡើងទៅ ដោយគ្មាន
បុរសដឹងក្តី (នៅជិតខាង) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់
ថា មិនមែនមាតុត្រាម ហើយសំវែដងធម៌ឲ្យលើសពីប្រាំមាត់ឬប្រាំមួយមាត់
ឡើងទៅ ដោយគ្មានបុរសដឹងក្តី (នៅជិតខាង) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុសំវែដងធម៌ឲ្យលើសពីប្រាំមាត់ឬប្រាំមួយមាត់ឡើងទៅ ដល់យក្សស្រី
ក្តី ប្រេតស្រីក្តី ជនឡើយក្តី តិរច្ឆានញីមានរាងកាយដូចមនុស្សស្រីក្តី
ដោយគ្មានបុរសដឹងក្តី (នៅជិតខាង) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនមាតុ-
ត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាជាមាតុត្រាម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនមាតុត្រាម
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសំ-
គាល់ថាមិនមែនមាតុត្រាម មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

ព្យ ១០

វិធីយប់ដំកេ មហាវិវត្តោ

[៣០៣] អនាបត្តិ វិញ្ញាណ បុរិសវិត្តហេន ធម្មញ្ញ-
វាចាហិ ធម្មំ ទេសេតិ ខុនកធម្មញ្ញវាចាហិ ធម្មំ
ទេសេតិ ឧដ្ឋហិត្វា បុន និសីទិត្វា ធម្មំ ទេសេតិ
មាតុត្តាមោ ឧដ្ឋហិត្វា បុន និសីទតិ តស្មី ទេសេតិ
អញ្ញស្ស មាតុត្តាមស្ស ទេសេតិ បញ្ចំ បុច្ឆតិ បញ្ចំ
បុដ្ឋា កថេតិ អញ្ញស្សត្ថាយ កណ្ឌំ មាតុត្តាមោ
សុណាតិ ឧច្ឆត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

សត្តមសិក្ខាបទំ ដំដឹង ។

វិធីបិដក មហាវិក្កង

(៣០៣) ភាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសំដែងធម៌ (ដល់មាតុត្រាម)
មានបុរសដឹងក្តី (នៅជិតខាង) ដល់ភិក្ខុសំដែងធម៌ត្រឹមប្រាំមាត់ឬប្រាំមួយ
មាត់ ដល់ភិក្ខុសំដែងធម៌តិចជាងប្រាំមាត់ឬប្រាំមួយមាត់ ដល់ភិក្ខុសំដែង
ធម៌ប្រាំមាត់ឬប្រាំមួយមាត់ក្រោកឡើង ហើយអង្គុយទៅវិញសំដែងទៀត
ដល់ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមដែលក្រោកឡើងហើយ អង្គុយទៅវិញ
ក្នុងខណៈនោះ ដល់ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់មាតុត្រាមឯទៀត (ក្រៅពី
មាតុត្រាមដែលបានសំដែងឲ្យស្តាប់ហើយ) ដល់ភិក្ខុដែលមាតុត្រាមសួរ
ប្រស្នាហើយឆ្លើយដោះប្រស្នា (នោះ) ដល់ភិក្ខុសំដែងធម៌ឲ្យអ្នកដទៃស្តាប់
មាតុត្រាមអង្គុយស្តាប់ផង ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ចតិ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

អង្គបសិក្ខាបទី

[៣០៤] តេន សមយេន តុន្នោ ភកក វេសាលីយំ

វិហរតិ មហរវេនេ ក្យជាតារសាលាយំ ។ តេន ខោ

បន សមយេន សម្ពហុលា សង្កិដ្ឋា សម្ពត្តា ភិក្ខុ

វុត្តម្ពនាយ នទិយា តិវេ វស្សំ ឧបកង្ខីសុ ។ តេន

ខោ បន សមយេន វដ្ឋិ ទុត្តិក្ខា ហោតិ ទ្ធិហិតិកា

សេតដ្ឋិកា សលាការុត្តា ន សុកក ឧញ្ញេន បក្ក-

ហេន យាបេតុំ ។ អថខោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯតទហោសិ

ឯតហិ ខោ វដ្ឋិ ទុត្តិក្ខា ទ្ធិហិតិកា សេតដ្ឋិកា

សលាការុត្តា ន សុកក ឧញ្ញេន បក្កហេន យាបេតុំ

កេន នុ ខោ មយំ ឧបាយេន សមត្តា សម្មោ-

នមាណ អវេនមាណ ជាសុកំ វស្សំ វសេយ្យម

សិក្ខាបទទី ៧

[៣០៤] សម័យនោះ ព្រះភគវន្តសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់កាលគង់នៅក្នុង
តារសាលា ព្រៃមហាវន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះឯង មានភិក្ខុ
ច្រើនរូបជាមិត្តបានជួបប្រទះគ្នាថ្មីនឹងមិត្តសិទ្ធសាលមាំមួន បាននៅចាំ
វស្សាប្របន្នរស្មីវត្តមុតា ។ វេលានោះឯង ដែនវដ្តីកើតទុរិក្ស(អត់បាយ)
មនុស្សទាំងឡាយ ចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រក្រៃពេក ក៏ដល់នូវសេចក្តី
ស្លាប់មានឆ្អឹងស (ដេរជាសលើផែនដី) នឹងទិញដូរស្រូវអង្ករ លុះវតមាន
ស្លាកកាន់ជាសំគាល់ ទើបទិញដូរបាន មនុស្សទាំងអស់ក្នុងដែននោះ
មិនងាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយការព្យាយាមវស្សាវរកអាហារ ។ ខណៈនោះ
ភិក្ខុទាំងនោះគិតគ្នាដូច្នោះថា ឥឡូវនេះ ដែនវដ្តីកើតទុរិក្ស (អត់បាយ)
មនុស្សទាំងឡាយ ចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយកម្រក្រៃពេក ក៏ដល់នូវសេចក្តី
ស្លាប់មានឆ្អឹងស (ដេរជាសលើផែនដី) នឹងទិញដូរស្រូវអង្ករលុះវតមាន
ស្លាកកាន់ជាសំគាល់ ទើបទិញដូរបាន មនុស្សទាំងអស់ក្នុងដែន
នោះ មិនងាយនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយការព្យាយាមវស្សាវរកអាហារឡើយ
តើយើងនឹងគិតធ្វើទុំបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យបានសាមគ្គីស្មោះស្រា កុំឲ្យមាន
វិវាទទាស់ទែងគ្នា នៅចាំវស្សាឲ្យបានស្រួលផង កុំឲ្យលំបាក

៣១២

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ន ច បិណ្ឌាកេន កិលមិស្សាមាតិ ។ ឯកច្ចេ
ឯវមាហំសុ ហន្ត មយំ អាវុសោ កិហំនំ កម្មន្តំ
អធិដ្ឋេន ឯវន្ត អម្ពាភំ ទាតុំ មញ្ញិស្សន្តំ ឯវំ មយំ
សមត្តា សម្មោទមាណា អវិទមាណា ជាសុកំ វស្សំ
វសេយ្យម ន ច បិណ្ឌាកេន កិលមិស្សាមាតិ ។
ឯកច្ចេ ឯវមាហំសុ អលំ អាវុសោ កិ កិហំនំ
កម្មន្តំ អធិដ្ឋេន ហន្ត មយំ អាវុសោ កិហំនំ
ទ្ធរេយ្យំ ហរាម ឯវន្ត អម្ពាភំ ទាតុំ មញ្ញិស្សន្តំ
ឯវំ មយំ សមត្តា សម្មោទមាណា អវិទមាណា ជាសុកំ
វស្សំ វសេយ្យម ន ច បិណ្ឌាកេន កិលមិស្សា-
មាតិ ។ ឯកច្ចេ ឯវមាហំសុ អលំ អាវុសោ កិ
កិហំនំ កម្មន្តំ អធិដ្ឋេន កិ កិហំនំ ទ្ធរេយ្យំ
មាដេន ហន្ត មយំ អាវុសោ កិហំនំ អញ្ញមញ្ញស្ស
ទុត្តរិមនុស្សធម្មស្ស វណ្ណំ កាសិស្សាម អសុកោ ភិក្ខុ
បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិ អសុកោ ភិក្ខុ ទុតិ-
យស្ស ឈានស្ស លាភិ អសុកោ ភិក្ខុ តតិយស្ស

វិនយបិដក មហារិក្ខុ

ដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង ។ ភិក្ខុពួកខ្លះឆ្លើយថា អារុសោ បើ ដូច្នោះ យើងត្រូវទទួលរ៉ាប់រងការងាររបស់គ្រហស្ថចុះ កាលបើយើងធ្វើ យ៉ាងនេះហើយ គ្រហស្ថទាំងនោះ គង់នឹងនឹកនាឲ្យអាហារដល់យើង មិនខាន កាលបើបានអាហារយ៉ាងនេះហើយ យើងក៏បានសាមគ្គី ស្មោះសរ មិនរីកទោសវៃទង់គ្នា នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលផង ហើយ មិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង ។ ភិក្ខុពួកខ្លះឆ្លើយថា អារុសោ កុំឡើយ ប្រយោជន៍អ្វី នឹងទទួលរ៉ាប់រងការងាររបស់គ្រហស្ថនោះ អារុសោ រណ្តើយចុះ យើងត្រូវធ្វើជាអ្នកបម្រើ នាំដំណឹងដល់ពួក គ្រហស្ថវិញ កាលបើយើងធ្វើយ៉ាងនេះហើយ គ្រហស្ថទាំងនោះគង់ នឹងនឹកនាឲ្យអាហារបិណ្ឌបាតដល់យើងមិនខាន កាលបើបានអាហារ យ៉ាងនេះហើយ យើងនឹងព្រមព្រៀងស្មោះសរ មិនរីកទោសវៃទង់គ្នា នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលផង ហើយមិនលំបាក ដោយអាហារបិណ្ឌបាត ផង ។ ភិក្ខុពួកខ្លះឆ្លើយថា អារុសោ កុំឡើយ ប្រយោជន៍អ្វីនឹង ទទួលរ៉ាប់រងការងាររបស់គ្រហស្ថ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងធ្វើជាអ្នកបម្រើ នាំ ដំណឹងដល់ពួកគ្រហស្ថ អារុសោ រណ្តើយចុះ យើងនឹងពោលសរ- សើរនូវឧត្តរិមនុស្សធម៌របស់គ្នានឹងគ្នាដល់ពួកគ្រហស្ថវិញថា ភិក្ខុឯណោះ បានឈានទី ១ ភិក្ខុឯណោះបានឈានទី ២ ភិក្ខុឯណោះបានឈានទី ៣

៣១៣

បាចន្តិយកណ្តោ មុសាវាទវិទ្យស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស និទានំ

ឈានស្ស លាភី អសុកោ ភិក្ខុ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស
លាភី អសុកោ ភិក្ខុ សោតាបដ្ឋោ អសុកោ ភិក្ខុ
សកទាតាមី អសុកោ ភិក្ខុ អនាតាមី អសុកោ
ភិក្ខុ អរហា អសុកោ ភិក្ខុ តេវិជ្ជោ អសុកោ ភិក្ខុ
ធម្មភិញ្ញាតិ ឯវន្ត អម្ពាភំ ទានុំ មញ្ញស្សន្តិ ឯវំ
មយំ សមត្តា សម្មោទមាណ អវិទមាណ ជាសុគំ
វស្សំ វសេយ្យម ន ច ចិណ្ណាកេន កិលមិស្សាមាតិ
ឯសោយេវ ខោ អារុសោ សេយ្យោ យោ អម្ពាភំ
ភិហំនំ អពាមញ្ញស្ស ឧត្តរមនុស្សធម្មស្ស វណ្ណ
ភាសិតោតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភិហំនំ អពា-
មញ្ញស្ស ឧត្តរមនុស្សធម្មស្ស វណ្ណំ ភាសីសុ អសុកោ
ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភី ។ បេ ។ អសុកោ
ភិក្ខុ ធម្មភិញ្ញាតិ ។ អថខោ តេ មនុស្ស លាភា
វត ដោ សុលទ្ធិំ វត ដោ យេសំ ដោ ឯវុចា
ភិក្ខុ វស្សំ ឧបកតា ន វត ដោ តតោ បុត្រ
ឯវុចា ភិក្ខុ វស្សំ ឧបកតា យថាយិមេ ភិក្ខុ សីល-
វន្តោ កល្យាណធម្មាតិ ។ តេ ន តាទិសានិ កោជនានិ

៣បីត្ថិយកណ្ត មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ នំទាន

ភិក្ខុឯណោះបានឈានទី ៤ ភិក្ខុឯណោះជាសោតាបន្ន ភិក្ខុឯណោះជា
សកតាតាមី ភិក្ខុឯណោះជាអនាតាមី ភិក្ខុឯណោះជាព្រះអរហន្ត ភិក្ខុឯ-
ណោះបានវិជ្ជា ៣ ភិក្ខុឯណោះបានអភិញ្ញា ៦ កាលបើយើងពោលយ៉ាង
នេះហើយ គ្រហស្ថតាំងនោះគង់នឹងនឹកនាឲ្យអាហារបិណ្ឌ បាតដល់យើង
មិនខាន បើបានអាហារយ៉ាងនេះហើយ យើងក៏នឹងមានសេចក្តីសាមគ្គី
ស្មោះសរ មិនវិវាទទាស់ទែងគ្នាទេ នៅចាំវិស្សក៏ស្រួលហើយមិនលំបាក
ដោយបិណ្ឌបាតផង ។ ភិក្ខុតាំងនោះក៏យល់ព្រមថា អាវុសោ ពួកយើង
ពោលសរសើរគុណ គួរមនុស្សធម៌ណា របស់គ្នាយើង ទៅវិញទៅ
មកដល់ពួកគ្រហស្ថ ការពោលសរសើរគុណ គួរមនុស្សធម៌នេះស្រួល
ហើយ ។ លំដាប់នោះភិក្ខុតាំងនោះ ក៏បានពោលសរសើរគុណ គួរមនុស្ស-
ធម៌ទៅវិញទៅមកដល់ពួកគ្រហស្ថថា ភិក្ខុឯណោះបានឈានទី ១ ។ បេ ។
ភិក្ខុឯណោះបានអភិញ្ញា ៦ ។ គ្រានោះ មនុស្សតាំងឡាយនោះក៏និ-
យាយគ្នាថា អើហ្ន៎យើងរាល់គ្នាបានភិក្ខុបែបនេះមកនៅចាំវិស្ស ហៅពេញ
ជាលាភរបស់យើង ឈ្មោះថាយើងបានបុណ្យដោយងាយណា ស្ម័គ្រ តាំង
ពីដើមមកដល់ឥឡូវនេះ យើងរាល់គ្នាមិនដែលបានពួកភិក្ខុមានសីលមាន
ធម៌ជាតុសលដូចបែបនេះមកនៅចាំវិស្សសោះឡើយ ។ មនុស្សតាំងនោះ

៣១៤

វិធីបិដកេ មហាវិកត្តោ

អត្តនា ភិក្ខុវាណិ មាតាបិតុនំ ទេន្តិ បុត្តនាវស្ស ទេន្តិ
នាសកម្មករោវសស្ស ទេន្តិ មិត្តាមច្ចាទំ ទេន្តិ ញាតិ-
សាលោហិតានំ ទេន្តិ យាទិសានំ ភិក្ខុនំ ទេន្តិ ន
តានិសានំ ខាននិយានំ សាយនិយានំ ចានានំ អត្តនា
បិតុនំ មាតាបិតុនំ ទេន្តិ បុត្តនាវស្ស ទេន្តិ នាសកម្ម
ករោវសស្ស ទេន្តិ មិត្តាមច្ចាទំ ទេន្តិ ញាតិសា-
លោហិតានំ ទេន្តិ យាទិសានំ ភិក្ខុនំ ទេន្តិ ។
អថទោ តេ ភិក្ខុ វណ្ណវន្តោ អហោសុំ បីនិទ្រិយា
ថសន្តមុខវណ្ណា វិប្បសន្តច្បវណ្ណា ។

(៣០៥) អាចិណ្ណំ ទោ បនេតំ វស្សំ វុត្តានំ
ភិក្ខុនំ ភក្ខវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមិតុំ ។ អថទោ
តេ ភិក្ខុ វស្សំ វុត្តា តេមាសច្ចយេន សេនា-
សនំ សំសាមេត្តា ចត្តបិវមាទាយ យេន វេសាលី

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

តែងប្រគេនភោជនាហារ^(១) យ៉ាងណា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភោជនាហារ
យ៉ាងនោះមិនហ៊ានបរិភោគមាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនបានជូនទៅមាតា
បិតា កូនប្រពន្ធ ខ្ញុំក៏ដរ កម្មករបុរស មិត្ត អាមាត្យ នឹងញាតិ
សាលោហិតសោះឡើយ (ម្យ៉ាងទៀត) ធ្លាប់ប្រគេនខាទនីយ^(២) គ្រឿង
សម្រាប់ភ្នក់^(៣) នឹងទឹកបាន^(៤) យ៉ាងណា ដល់ភិក្ខុភិក្ខុ ខាទនីយ
នឹងគ្រឿងភ្នក់ ទឹកបានយ៉ាងនោះ ក៏មិនហ៊ានបរិភោគដីកខ្លួនឯងឡើយ
ហើយមិនបានជូនទៅមាតាបិតា កូនប្រពន្ធ ខ្ញុំក៏ដរ កម្មករបុរស មិត្ត
អាមាត្យ នឹងញាតិសាលោហិតសោះឡើយ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុ
ទាំងនោះ (លុះបានអាហារឆាន់បរិច្ចណ៍) ក៏មានសម្បុរល្អ មានឥន្ទ្រិយ
ពេញលេញ មានសម្បុរមុខស្រស់បស់ សម្បុរស្បែកក៏ផ្សរផង ។

(៣០៥) ភិក្ខុទាំងឡាយកាលបើចេញវស្សាចូលហើយ តែងនាំគ្នា
ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាទំនៀមមិនដែលខានឡើយ ។ វេលា
នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះលុះបាននៅចាំវស្សាគ្រប់ ៣ ខែហើយ ក៏រៀបចំទុក
ដាក់គ្រឿងសេនាសនៈ រួចនាំយកបាត្រនឹងចីវរចូលទៅក្រុងវេសាលី ដើរ

១ ហោជនមាត ៥ យ៉ាង តិបាយ ១ អំ ១ សត្ត ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ខាទនីយ បានខាង
ឯមើមឈើ ផ្លែឈើជាដើម ។ ៣ បានខាងឯគ្រឿងសម្រាប់បរិភោគ គឺទឹកដោះរាវ ១
ទឹកដោះខាប់ ១ ប្រេង ១ ទឹកឃ្មុំ ១ ទឹកអំពៅ ១ ។ ៤ ទឹកបាននោះ បានខាងទឹកបាន ៨ យ៉ាង
មានទឹកបានធ្វើពីផ្លែស្វាយ ផ្លែត្រីងជាដើម ។

៣១៥

បាធិដ្ឋិយកណ្តោ មុសាវាទវន្តស្ស អដ្ឋិមសិក្ខាបទស្ស ទំពាំង

តេនុបសង្កមីសុ អនុបុព្វេន យេន វេសាលី មហាវំនំ
ក្សជាតារសាលា យេន ភកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្ក-
មីត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ វិសីទីសុ ។ តេន
ទោ បន សមយេន ទិសាសុ វស្សំ វត្តា ភិក្ខុ
ភិសា ហោន្តិ លូទា ធុញ្ញោ ឧប្បណ្ណុប្បណ្ណាកជាតា
ធមទិសន្តតកត្តា ។ វកម្មនាភិយោ បន ភិក្ខុ វណ្ណ-
វត្តោ ហោន្តិ បិដ្ឋិយា បសន្តមុទវណ្ណា វិប្បស-
ន្តប្បវណ្ណា ។ អាចិណ្ណំ ទោ បនេតំ ពុទ្ធានំ ភក-
វត្តានំ អាគន្ធកេហិ ភិក្ខុហិ សន្តិ បដិសម្មោទិតុំ ។
អថទោ ភកវា វកម្មនាភិយោ ភិក្ខុ ឯតទរោច កថ្ចិ
ភិក្ខុវេ ឧមនិយំ កថ្ចិ យាបនិយំ កថ្ចិ សមត្តា
សម្មោទមាណា អវិទមាណា ជាសុកំ វស្សំ វសីត្ត
ន ច បិណ្ណាកេន កិលមិត្តាតិ ។ ឧមនិយំ
ភកវា យាបនិយំ ភកវា សមត្តា ច បយំ កន្ត
សម្មោទមាណា អវិទមាណា ជាសុកំ វស្សំ វសីត្ត

បាបិក្ខិយកណ្តា មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៨ និទាន

ទៅតាមលំដាប់ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលគង់នៅឯក្នុងគារ-
សាលាក្នុងវត្តមហាវន ទៀបក្រុងវេសាលី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាប
ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ សម័យនោះ
ឯង ពួកភិក្ខុដែលនៅចាំវស្សាក្នុងទិសទាំងឡាយ សឹងមានកាយស្នាំងស្នម
សៅហ្មង មានសម្បុរអាត្រកកើតជាពេគលៀងស្លេកស្លាំង មានខួនរាម
ដោយសរសៃ ។ ចំណែកខាងពួកភិក្ខុដែលនៅទៀបត្រើយស្ទឹងវត្តមុតា
មានសម្បុរល្អមានឥន្ទ្រិយពេញលេញ មានសម្បុរមុខក៏ស្រស់របស់ សម្បុរ
វស្សាក៏ផ្សំផង ។ ឯទំនៀមរបស់ព្រះគតវន្តសម្ពុទ្ធទាំងឡាយព្រះអង្គតែង
ស្មោះសរចំពោះជាមួយនឹងអាគន្ធភិក្ខុ ភិក្ខុដែលទើបនឹងមកដល់ថ្មី ។ គ្រូ
នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរទៅពួកភិក្ខុដែលនៅទៀប
ឆ្នេរស្ទឹងវត្តមុតាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាល្មមអត់ធន់បានឬទេ
អ្នករាល់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលឬទេ អ្នកទាំងឡាយមានសេចក្តី
សាមគ្គីស្មោះសរមិនវិវាទ ពស់ទង់គ្នា នៅចាំវស្សាស្រួលបួលមិនលំបាក
ដោយអាហារបិណ្ឌបាតទេឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ យើងខ្ញុំរាល់គ្នាល្មមអត់ធន់បាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំ
រាល់គ្នាល្មមប្រព្រឹត្តទៅបាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំរាល់គ្នាមាន
នៅចាំវស្សាក៏ស្រួលបួល

៣១៦

វិធីបិណ្ឌ បហាវិក្កោ

ន ច ចំណូលកេន កំលមីត្តាតិ ។ ជាជន្លាប តថាគតា
បុច្ឆន្តិ ជាជន្លាប ន បុច្ឆន្តិ កាលំ វិទិត្តា បុច្ឆន្តិ
កាលំ វិទិត្តា ន បុច្ឆន្តិ អត្តសញ្ញាតិ តថាគតា បុច្ឆន្តិ
នោ អនត្តសញ្ញាតិ អនត្តសញ្ញាតេ សេតុយាតោ តថាគ-
តានំ ។ ទ្ធិហាការេហិ ពុទ្ធា ភកវន្តោ ភិក្ខុ បដិបុច្ឆន្តិ
ធម្មំ វា នេសេស្សម សាវកានំ វា សិក្ខាបទំ បញ្ញា-
បេស្សមាតិ ។ អថខោ ភកវ វត្តមុនាតិវិយេ ភិក្ខុ
ឯតទេវេច យថាកថំ បន តុម្ហេ ភិក្ខុវេ សមត្តា សម្មា-
នមាណា អវិទមាណា ជាសុកំ វស្សំ វសិត្ត ន ច ចំណូល-
កេន កំលមីត្តាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯត-
មត្តំ អាហេចេសុំ ។ កត្តិ បន វោ ភិក្ខុវេ ភូតន្តិ ។
ភូតំ ភកវតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា ភកវ កថំ ហិ ធាម

វិទយបិដក មហាវិក្ក

មិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាតផង ។ ព្រះគុថាគតទាំងឡាយទ្រង់ជ្រាប
នូវហេតុហើយត្រាស់សួរក៏មាន ជ្រាបហើយមិនត្រាស់សួរក៏មាន ជ្រាប
ច្បាស់នូវកាលគួរហើយត្រាស់សួរក៏មាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលគួរហើយ
មិនត្រាស់សួរក៏មាន ព្រះគុថាគតទាំងឡាយទ្រង់ត្រាស់សួរតែកម្មដែល
ប្រកបព្រមដោយប្រយោជន៍ កម្មដែលមិនប្រកបព្រមដោយប្រយោជន៍
ព្រះអង្គមិនទ្រង់ត្រាស់សួរឡើយ ព្រះគុថាគតទាំងឡាយព្រះអង្គផ្តាច់ចង់
នូវកម្មមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ដោយអរិយមគ្គដែរស្រលះអស់ហើយ ។
ព្រះភគវន្តសម្មទូទាំងឡាយ ទ្រង់សួរបញ្ជាក់ពួកភិក្ខុដោយហេតុពីរប្រការ
គឺសួរដោយទ្រង់ព្រះដំរិះថា គុថាគតនឹងសំដែងធម៌១ នឹងបញ្ញត្តិបុស្កា-
បដេលពួកសាវក១ ។ កាលនោះ ព្រះដំរិះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរទៅ
ពួកភិក្ខុដែលនៅទៀបឆ្នេរស្ទឹងវត្តមុនាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយបានជាមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះស្រស់ មិនវិវាទទាស់ទែងគ្នា នៅចាំ
វស្សាក៏ស្រួលបួល មិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ឌបាត តើដោយហេតុ
អ្វី ។ គ្រានោះ ភិក្ខុអម្បាលនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដំ
មានព្រះភាគ (ដោយសព្វគ្រប់) ។ ទើបព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា វិនិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពាក្យរបស់អ្នកទាំងឡាយ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាប
ទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះភគវន្តសម្មទូ

៣១៧

បាចិត្តិយកណ្តោ មុសាវាវវុស្ស អន្តិមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិរាដ្ឋោ

តុម្រេ ភិក្ខុវេ ឧទរស្ស កាវណា ភិហំនំ អញ្ញមពាស្ស
ឧត្តរិមនុស្សធម្មស្ស វណ្ណំ កាសិស្សថ ទេតំ ភិក្ខុវេ
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឃវញ្ច បន ភិក្ខុវេ
ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ យោ បន ភិក្ខុ អនុ-
បសម្បន្នស្ស ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ អាហេបេយ្យ ក្ខតស្មី
នាចិត្តិយន្តិ ។

[៣០៦] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អនិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
អនុបសម្បន្នោ នាម ភិក្ខុញ្ច ភិក្ខុនិញ្ច បេត្រា
អវសេសោ អនុបសម្បន្នោ នាម ។

[៣០៧] ឧត្តរិមនុស្សធម្មោ នាម យានំ វិមោក្ខោ
សមាធិ សមាបត្តិ ញ្ញាណទស្សនំ មគ្គការីនា ដល-
សច្ចិកិរិយា កិលេសប្បហានំ វិធីវណាតា ចិត្តស្ស
សុញ្ញតារេ អភិវតិ ។

[៣០៨] យានន្តិ បឋមំ យានំ ទុតិយំ យានំ
តតិយំ យានំ ចតុត្ថំ យានំ ។ វិមោក្ខាតិ សុញ្ញ-
តោ វិមោក្ខោ អនិមិត្តោ វិមោក្ខោ អប្បណិហិតោ

បាឋន្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៨ សិក្ខាបទវិវត្ត

(ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកពាល់គ្នាមិនសមរម្យនឹងហ៊ាន
ពោលសរសើរគុណទុក្ខិមនុស្សធម៌របស់គ្នានឹងគ្នា ចំពោះពួកគ្រហស្ថ
ព្រោះហេតុតែចង់ផ្អែកផ្អែទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើ
នេះមិនបាននាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ
។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយប្រាប់ទុក្ខិមនុស្សធម៌ ដល់អនុបសម្បន្ន
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះទុក្ខិមនុស្សធម៌នោះភិក្ខុបានពិតមែន ។

(៣០៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
បារាជិកកណ្ណសិក្ខាបទទី១ហើយ ។ ដែលហៅថា អនុបសម្បន្ននោះ គឺ
លើកលែងតែភិក្ខុនឹងភិក្ខុនិរេចញ ក្រៅអំពីនោះហៅថា អនុបសម្បន្ន
ទាំងអស់ ។

(៣០៧) ដែលហៅថា ទុក្ខិមនុស្សធម៌^(១)នោះ សំដៅយក
ឈាន១ វិមោក្ខ១ សមាធិ១ សមាបត្តិ១ ញាណទស្សនៈ១ មគ្គការវនា១
ផលសច្ចិកិរិយា១ កិលេសប្បហាន១ ចិត្តវិនិវរណៈ១ សុញ្ញាគារអភិរតិ១ ។

(៣០៨) បទថា ឈាន គឺសំដៅយកបឋមជ្ឈាន ទុតិយជ្ឈាន
តតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន ។ បទថា វិមោក្ខ គឺសំដៅយកសុញ្ញាតវិមោក្ខ

១ ពួកទុក្ខិមនុស្សធម៌នេះ បានអធិប្បាយក្នុងបារាជិកទី ២ រួចហើយ ។

៣១៨

វិនយបិដកេ មហាវិរគ្គោ

វិមោក្ខោ ។ សមាធិតិ សុញ្ញតោ សមាធិ អនិមិត្តោ
សមាធិ អប្បណិហិតោ សមាធិ ។ សមាបត្តិតិ សុ-
ញ្ញតោ សមាបត្តិ អនិមិត្តោ សមាបត្តិ អប្បណិហិតោ
សមាបត្តិ ។ ញ្ញាណនិ តិស្សោ វិជ្ជា ។ មគ្គការវនាតិ
ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ
សិទ្ធិទានា បញ្ចិន្ទិយានិ បញ្ច ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ។ ដលសច្ចិកិរិយានិ សោ-
តាបត្តិដលស្ស សច្ចិកិរិយា សត្តនាតាមិដលស្ស
សច្ចិកិរិយា អនាតាមិដលស្ស សច្ចិកិរិយា អរហ-
ត្តដលស្ស សច្ចិកិរិយា ។ តិលេសប្បហាននិ វាគស្ស
បហានំ ទោសស្ស បហានំ មោហស្ស បហានំ ។
វិជីវណតា ចិត្តស្សតិ វាតា ចិត្តស្ស វិជីវណតា
ទោសា ចិត្តស្ស វិជីវណតា មោហា ចិត្តស្ស វិជីវ-
ណតា ។ សុញ្ញតារ អភិរតិ បឋមេន ឈានេន
សុញ្ញតារ អភិរតិ ទុតិយេន ឈានេន សុញ្ញតារ
អភិរតិ តតិយេន ឈានេន សុញ្ញតារ អភិរតិ ច-
តុត្តេន ឈានេន សុញ្ញតារ អភិរតិ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

អនិមិត្តវិមោក្ខ អប្បណិហិតវិមោក្ខ ។ បទថា សមាធិគីសំដៅយក
សុញ្ញតសមាធិ អនិមិត្តសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិ ។ បទថា សមា-
បត្តិ គីសំដៅយក សុញ្ញតសមាបត្តិ អនិមិត្តសមាបត្តិ អប្បណិហិត-
សមាបត្តិ ។ បទថា ញ្ញាណ គីសំដៅយកវិជ្ជា ញ ។ បទថា មគ្គការវនា
គីសំដៅយក សតិបដ្ឋាន ៤ សម្មប្បធាន ៤ ឥទ្ធិបាទ ៤ ឥន្ទ្រិយ ៥
ពល ៥ ពោជ្ឈង្គ ៧ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ។ បទថា
ផលសច្ចិកិរិយា គីកិរិយាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល កិរិយាធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់នូវសកតាតាមិផល កិរិយាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាតាមិផល
កិរិយាធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផល ។ បទថា កិលេសប្បហាន
គីកិរិយាលះរាគៈ លះទោសៈ លះមោហៈ ។ បទថា ចិត្តវិនិវរណៈ
គីចិត្តវែលព្រាសចាករាគៈ ចិត្តវែលព្រាសចាកទោសៈ ចិត្តវែលព្រាស
ចាកមោហៈ ។ សុញ្ញតារអភិវត្តិ គីសេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ដោយ
បឋមជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ដោយទុតិយជ្ឈាន សេចក្តី
ត្រេកអរក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ដោយតតិយជ្ឈាន សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់
ដោយចតុត្ថជ្ឈាន ។

៣១៧

បាចិត្តិយកណ្ណោ មុសាវាវេក្កស្ស អន្តិមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិរាដ្ឋោ

[៣០៧] អាភោចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមំ
ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ កណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
អាភោចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមំ ឈានំ សមា-
បដ្ឋាមីតិ កណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អាភោ-
ចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមំ ឈានំ សមាបន្នោតិ
កណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អាភោចេយ្យាតិ
អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិម្ហិតិ ក-
ណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អាភោចេយ្យាតិ
អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមស្ស ឈានស្ស វសិម្ហិតិ ក-
ណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អាភោចេយ្យាតិ
អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមំ ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ
កណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣០៨] អាភោចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស ទុតិយំ
ឈានំ តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ
សមាបដ្ឋាមី សមាបន្នោ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភិម្ហិតិ
វសិម្ហិតិ ចតុត្ថំ ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ កណាន្តស្ស
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

បាបិក្ខិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ សិក្ខាបទវិវត្ត

[៣០៧] ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិកុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បន្ន
ថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានរួចហើយ ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយ ។ ពាក្យថា
ប្រាប់ គីកិកុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បន្នថា អាត្មាកំពុងចូលបឋមជ្ឈាន
ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិកុនិយាយប្រាប់ដល់អនុប-
សម្បន្នថា អាត្មាជាអ្នកចូលបឋមជ្ឈានហើយ ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយ ។
ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិកុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បន្នថា អាត្មាជាអ្នក
បានបឋមជ្ឈាន ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិកុ
និយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បន្នថា អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងបឋមជ្ឈាន ត្រូវ
អាបត្តិបាបិក្ខិយ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិកុនិយាយប្រាប់ដល់
អនុបសម្បន្នថា បឋមជ្ឈានអាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាបិក្ខិយ ។

[៣១០] ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិកុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បន្ន
ថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល ទុតិយជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន
ចតុត្ថជ្ឈាន អាត្មាជាអ្នកបាននូវចតុត្ថជ្ឈាន អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន
ចតុត្ថជ្ឈានអាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយ ។

៣២០

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៣០០] អាពោចេយ្យតិ អនុបសឡន្ទស្ស សុញ្ញតំ
វិមោក្ខំ អនិមិត្តំ វិមោក្ខំ អប្បណិហិតំ វិមោក្ខំ សុញ្ញតំ
សមាធិ អនិមិត្តំ សមាធិ អប្បណិហិតំ សមាធិ សមា-
បដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ អប្បណិហិតស្ស សមា-
ធិស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ អប្បណិហិតោ សមាធិ សច្ចិកតោ
មយាតិ កណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣០២] អាពោចេយ្យតិ អនុបសឡន្ទស្ស សុញ្ញតំ
សមាបត្តិ អនិមិត្តំ សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ
សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ អប្បណិហិតាយ
សមាបត្តិយា លាភិម្ហំ វសិម្ហំ អប្បណិហិតោ សមាបត្តិ
សច្ចិកតោ មយាតិ កណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣០៣] អាពោចេយ្យតិ អនុបសឡន្ទស្ស តិស្សោ
វិជ្ជា សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ តិស្សន្ទំ វិជ្ជានំ
លាភិម្ហំ វសិម្ហំ តិស្សោ វិជ្ជា សច្ចិកតោ មយាតិ
កណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣០៤] អាពោចេយ្យតិ អនុបសឡន្ទស្ស
ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

(៣១១) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធហា
អាត្មាបានដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ នូវសុញ្ញតវិមោក្ខ អនិមិត្តវិមោក្ខ
អប្បណិហិតវិមោក្ខ សុញ្ញតសមាធិ អនិមិត្តសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិ
អាត្មាជាអ្នកបាននូវអប្បណិហិតសមាធិ អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងអប្បណិហិត-
សមាធិ អប្បណិហិតសមាធិអាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។

(៣១២) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធហា
អាត្មាបានចូល កំពុងចូល ជាអ្នកចូល នូវសុញ្ញតសមាបត្តិ អនិមិត្តសមាបត្តិ
អប្បណិហិតសមាបត្តិ អាត្មាជាអ្នកបាននូវអប្បណិហិតសមាបត្តិ អាត្មា
ជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងអប្បណិហិតសមាបត្តិ អប្បណិហិតសមាបត្តិអាត្មាបានធ្វើ
ឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣១៣) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធហា
អាត្មាបានដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ នូវត្រិវិជ្ជា អាត្មាជាអ្នកបាននូវ
ត្រិវិជ្ជា អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងត្រិវិជ្ជា ត្រិវិជ្ជាអាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣១៤) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បទ្ធហា
អាត្មាបានដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ នូវសតិបដ្ឋាន៤ សម្បជ្ជាន៤

៣២១

ពាចិត្តិយកណ្ណោ មុសាវាទវគ្គស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស វិរាគោ

ឥទ្ធិហានេ សមាបជ្ជី សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ ចតុដ្ឋ
ឥទ្ធិហានាធំ លាភិម្ហំ វសិម្ហំ ចត្តារោ ឥទ្ធិហានា សច្ចិកតា
មយាតិ កណ្ណាន្តស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣០៥] អាពោចេយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បញ្ចុដ្ឋិ-
យានិ បញ្ចុ ពលានិ សមាបជ្ជី សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ
បញ្ចុដ្ឋិ ពលានិ លាភិម្ហំ វសិម្ហំ បញ្ចុ ពលានិ សច្ចិក-
តានិ មយាតិ កណ្ណាន្តស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣០៦] អាពោចេយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស សត្ត
ពោជ្ឈន្តំ សមាបជ្ជី សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ សត្តន្តំ
ពោជ្ឈន្តានំ លាភិម្ហំ វសិម្ហំ សត្ត ពោជ្ឈន្តា សច្ចិកតា
មយាតិ កណ្ណាន្តស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣០៧] អាពោចេយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សមាបជ្ជី សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ
អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មត្តស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សច្ចិកតោ មយាតិ កណ្ណាន្តស្ស
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

បាចិត្តយកល្អា មុសាវាវវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ វិភង្គ

ឥទ្ធិបាទេ ភាត្តាជាអ្នកបាននូវឥទ្ធិបាទទាំង៤ ភាត្តាជាអ្នកស្នាត់ក្នុង
ឥទ្ធិបាទទាំង៤ ឥទ្ធិបាទទាំង៤ ភាត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣១៥) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បន្នថា
ភាត្តាបានដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ នូវឥន្ទ្រិយ ៥ ពលៈ ៥ ភាត្តាជាអ្នក
បាននូវពលៈ ៥ ភាត្តាជាអ្នកស្នាត់ក្នុងពលៈ ៥ ពលៈ ៥ ភាត្តាបានធ្វើឲ្យ
ច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣១៦) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បន្នថា
ភាត្តាបានដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ នូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ភាត្តាជាអ្នក
បាននូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ភាត្តាជាអ្នកស្នាត់ក្នុងពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ពោជ្ឈន្ត
ទាំង ៧ ភាត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣១៧) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បន្នថា
ភាត្តាបានដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គទាំង ៨
ដ៏ប្រសើរ ភាត្តាជាអ្នកបាននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គទាំង ៨ ដ៏ប្រសើរ
ភាត្តាជាអ្នកស្នាត់ក្នុងមគ្គប្រកបដោយអង្គទាំង ៨ ដ៏ប្រសើរ មគ្គប្រកប
ដោយអង្គទាំង ៨ ដ៏ប្រសើរភាត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអា-
បត្តិបាចិត្តិយ ។

វិធីយចំណែក មហាវិវាដ្តោ

[៣០៨] អាពេចយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស សោតា-
បត្តិដលំ សកទាតាមិដលំ អទាតាមិដលំ អរហត្តដលំ^(១)
សមាបជ្ជី សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ អរហត្តដលស្ស
លាភិម្ហិ វសិម្ហិ អរហត្តដលំ សច្ចិកតំ មយាតិ
កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣០៩] អាពេចយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស វគោ មេ
ចត្តោ ទោសោ មេ ចត្តោ មោហោ មេ ចត្តោ វន្តោ មុត្តោ
បហំនោ បដិទិស្សដ្ឋោ ឧត្តេជិតោ សមុត្តេជិតោតិ
កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣១០] អាពេចយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស វគា
មេ ចិត្តំ វិទីវរណំ ទោសា មេ ចិត្តំ វិទីវរណំ មោហា
មេ ចិត្តំ វិទីវរណំ កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣១១] អាពេចយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស សុញ្ញា-
តារេ បឋមំ ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ
ចតុត្តំ ឈានំ សមាបជ្ជី សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ

១ ឧ ម. អរហត្តំ ។ ឯវំ សព្វត្ថ ញាតត្ថំ ។

វិនយចីនិត មហាវិកង្គ

[៣១៨] ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បន្តថា អាត្មាបានដល់ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់ នូវសោតាបត្តិផល សកទាតាមិ- ផល អនាតាមិផល អរហត្តផល អាត្មាជាអ្នកបាននូវអរហត្តផល អាត្មា ជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងអរហត្តផល អរហត្តផល អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣១៩] ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បន្ត ថា ពតៈអាត្មាបានលះបង់ហើយ ទោសៈអាត្មាបានលះបង់ហើយ ហេហៈ អាត្មាបានលះបង់ហើយ បានខ្ចាក់ចោលហើយ បានជម្រះចោលហើយ បានបន្ស្រក់ចោលហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានរើឡើងហើយ បានគាស់រំលើងហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣២០] ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បន្ត ថា ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកពតៈ ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកទោសៈ ចិត្ត របស់អាត្មាប្រាសចាកហេហៈ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣២១] ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បន្ត ថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈាន ទុតិ- យជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ អាត្មាជាអ្នកបាន

៣២៣

បាធិគ្គិយកណ្តុ មុសាវាទវគ្គស្ស អដ្ឋិមសិក្ខាបទស្ស វិរត្តោ

សុញ្ញតារ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ
សុញ្ញតារ ចតុត្ថំ ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ កណ្តន្តស្ស
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣២២) អាវោចេយ្យាតិ អនុបសម្បន្នស្ស បឋ-
មញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ សមាបជ្ជី សមាបជ្ជាមិ
សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស ទុតិយស្ស ច ឈា-
នស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ បឋមញ្ច ឈានំ ទុតិយញ្ច ឈានំ
សច្ចិកតំ មយាតិ កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
អាវោចេយ្យាតិ អនុបសម្បន្នស្ស បឋមញ្ច ឈានំ
ទុតិយញ្ច ឈានំ ។ បេ ។ បឋមញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច
ឈានំ សមាបជ្ជី សមាបជ្ជាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស ច
ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ
បឋមញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ
កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣២៣) អាវោចេយ្យាតិ អនុបសម្បន្នស្ស
បឋមញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច វិមោក្ខំ អនិមិត្តញ្ច
វិមោក្ខំ អប្បណិហិតញ្ច វិមោក្ខំ សុញ្ញតញ្ច សមាជី

បាចិត្តិយកណ្ណា មុណវាខន្ត សិក្ខាបទទី ៧ វិភង្គ

នូវចតុត្ថជ្ឈាន អាត្មាជាអ្នកស្នាក់ក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ចតុត្ថជ្ឈាន
អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣២២) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្ន
ថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង ទុតិយ-
ជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបាននូវបឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង អាត្មាជា
អ្នកស្នាក់ក្នុងបឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈាន
ផង អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្នថា អាត្មាបានចូលហើយ
កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង ។ បេ ។
បឋមជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបាននូវបឋមជ្ឈានផង ចតុត្ថ-
ជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកស្នាក់ក្នុងបឋមជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង បឋមជ្ឈាន
ផង ចតុត្ថជ្ឈានផង អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។

(៣២៣) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្ន
ថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញា-
វិមោក្ខផង អនិមិត្តវិមោក្ខផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង សុញ្ញតសមាធិផង

៣២៤

វិសយបិដកេ មហាវិក្កោ

អនិមិត្តញ្ច សមាធិ អប្បណិហិតញ្ច សមាធិ សមាបដ្ឋិ
សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
អប្បណិហិតស្ស ច សមាធិស្ស លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បឋ-
មញ្ច ឈានំ អប្បណិហិតោ ច សមាធិ សច្ចិកតោ
មយាតិ កណានុស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣២៤] អាពោចយ្យានិ អនុបសម្បន្នស្ស បឋមញ្ច
ឈានំ សុញ្ញតញ្ច សមាបត្តិ អនិមិត្តញ្ច សមាបត្តិ
អប្បណិហិតញ្ច សមាបត្តិ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស អប្បណិហិតាយ
ច សមាបត្តិយា លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បឋមញ្ច ឈានំ
អប្បណិហិតោ ច សមាបត្តិ សច្ចិកតោ មយាតិ ក-
ណានុស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣២៥] អាពោចយ្យានិ អនុបសម្បន្នស្ស បឋមញ្ច
ឈានំ តិស្សោ ច វិជ្ជា សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស តិស្សន្នញ្ច វិជ្ជានំ
លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បឋមញ្ច ឈានំ តិស្សោ ច វិជ្ជា
សច្ចិកតោ មយាតិ កណានុស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

អនិមិត្តសមាធិផង អប្បណិហិតសមាធិផង អាត្មាជាអ្នកបាននូវបឋមជ្ឈាន
ផង អប្បណិហិតសមាធិផង អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងបឋមជ្ឈានផង អប្បណិ-
ហិតសមាធិផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាធិផង អាត្មាបានធ្វើឲ្យ
ច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣២៤) ពាក្យថា ប្រាប់ គីតិកូនិយាយ ប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្នថា
អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញត-
សមាបត្តិផង អនិមិត្តសមាបត្តិផង អប្បណិហិតសមាបត្តិផង អាត្មាជាអ្នក
បាននូវបឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាបត្តិផង អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងបឋ-
មជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាបត្តិផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាបត្តិ
ផង អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣២៥) ពាក្យថា ប្រាប់ គីតិកូនិយាយ ប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្ន
ថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង ត្រៃ-
វិជ្ជាផង អាត្មាជាអ្នកបាននូវបឋមជ្ឈានផង ត្រៃវិជ្ជាផង អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់
ក្នុងបឋមជ្ឈានផង ត្រៃវិជ្ជាផង បឋមជ្ឈានផង ត្រៃវិជ្ជាផង អាត្មាបានធ្វើ
ឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៣២៥

បាចិត្តិយកណ្ណោ មុសាវាទវិគ្គស្ស អដ្ឋមសិក្ខាវទស្ស វិវាដ្ឋោ

[៣២៦] អាពោចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមញ្ច
ឈានំ ចត្តារោ ច សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ច សម្មប្បធានេ
ចត្តារោ ច ឥទ្ធិទានេ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ
បឋមស្ស ច ឈានស្ស ចតុន្ទញ្ច ឥទ្ធិទានំ លាភិម្ម
វសិម្មិ បឋមញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច ឥទ្ធិទានា សច្ចិកតា
មយាតិ កណ្ណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣២៧] អាពោចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមញ្ច
ឈានំ បញ្ច ច ឥន្ទ្រិយានំ បញ្ច ច ពលានំ សមាបដ្ឋិ
សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
បញ្ចន្ទញ្ច ពលានំ លាភិម្ម វសិម្មិ បឋមញ្ច ឈានំ
បញ្ច ច ពលានិ សច្ចិកតានិ មយាតិ កណ្ណាន្តស្ស
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣២៨] អាពោចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមញ្ច
ឈានំ សត្ត ច ពោជ្ឈន្តេ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
សមាបដ្ឋោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស សត្តន្ទញ្ច ពោជ្ឈន្តា-
នំ លាភិម្ម វសិម្មិ បឋមញ្ច ឈានំ សត្ត ច ពោជ្ឈន្តា
សច្ចិកតា មយាតិ កណ្ណាន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

បាចិត្តិយកណ្ណ មុណាវាវវត្ត សិល្បបទទី ៨ វិវត្ត

(៣២៦) ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធ
ថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង សតិបដ្ឋាន
៤ ផង សម្មប្បធាន៤ ផង ឥទ្ធិបាទ៤ ផង អាត្មាជាអ្នកបាននូវបឋមជ្ឈានផង
ឥទ្ធិបាទ៤ ផង អាត្មាជាអ្នកស្អាតក្នុងបឋមជ្ឈានផង ឥទ្ធិបាទ៤ ផង បឋ-
មជ្ឈានផង ឥទ្ធិបាទ៤ ផង អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។

(៣២៧) ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិក្ខុប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធ
អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង ឥទ្ធិយ ៥
ផង ពលៈ ៥ ផង អាត្មាជាអ្នកបាននូវបឋមជ្ឈានផង ពលៈ ៥ ផង អាត្មាជា
អ្នកស្អាតក្នុងបឋមជ្ឈានផង ពលៈ ៥ ផង បឋមជ្ឈានផង ពលៈ ៥ ផង
អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣២៨) ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទ្ធ
ថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង
ពោជ្ឈន្តិ ៧ ផង អាត្មាជាអ្នកបាននូវបឋមជ្ឈានផង ពោជ្ឈន្តិ ៧ ផង អាត្មា
ជាអ្នកស្អាតក្នុងបឋមជ្ឈានផង ពោជ្ឈន្តិ ៧ ផង បឋមជ្ឈានផង ពោជ្ឈន្តិ
៧ ផង អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៣២៦

វិទយបិដក មហាវិកង្កោ

[៣២៧] អាពេចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមញ្ច
ឈានំ អរិយញ្ច អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ
សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស អរិយស្ស ច
អដ្ឋង្គិកស្ស មត្តស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ បឋមញ្ច ឈានំ
អរិយោ ច អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សច្ចិកតោ មយាតិ
កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣២៨] អាពេចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមញ្ច
ឈានំ សោតាបត្តិដលញ្ច សកទាតាមិដលញ្ច អនា-
តាមិដលញ្ច អរហត្តដលញ្ច សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ
សមាបន្នោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស អរហត្តដលស្ស
ច លាភិម្ហំ វសិម្ហំ បឋមញ្ច ឈានំ អរហត្តដលញ្ច
សច្ចិកតំ មយាតិ កណ្តន្តស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣២៩] អាពេចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស ប-
ឋមញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ

វិនយបិដក មហាវិរាដ្ឋ

(៣២៧) ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិកុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្ធ ថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង មគ្គ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរផង អាត្មាជាអ្នកបាននូវបឋមជ្ឈានផង មគ្គ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរផង អាត្មាជាអ្នកស្នាក់ក្នុងបឋមជ្ឈានផង មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរផង បឋមជ្ឈានផង មគ្គប្រកបដោយ អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរផង អាត្មាបានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិ បាចិត្តិយ ។

(៣៣០) ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិកុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្ធ ថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូលបឋមជ្ឈានផង សោតា- បត្តិផលផង សកទាតាមិផលផង អនាតាមិផលផង អរហត្តផលផង អាត្មាជាអ្នកបាននូវបឋមជ្ឈានផង អរហត្តផលផង អាត្មាជាអ្នកស្នាក់ ក្នុងបឋមជ្ឈានផង អរហត្តផលផង បឋមជ្ឈានផង អរហត្តផលផង អាត្មាបានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៣១) ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិកុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុប- សម្បន្ធថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង

៣២៧

ពហិក្កិយកណ្តោ មុសាវាវុត្តស្ស អន្តិមសិក្ខាបទស្ស វិរត្តោ

រាតោ ច មេ ចត្តោ ទោសោ ច មេ ចត្តោ មោហោ ច
មេ ចត្តោ វន្តោ មុត្តោ បហីនោ បដិទិស្សន្តោ ទុក្ខេដិ-
តោ សមុក្ខេដិតោតិ កណ្តាទ្ធស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣៣២] អាហេចេយ្យាតិ អនុបសម្មន្នស្ស បវេស្ស
ឈានំ សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ រាតា
ច មេ ចិត្តំ វិនិវរណំ ទោសា ច មេ ចិត្តំ វិនិវរណំ
មោហា ច មេ ចិត្តំ វិនិវរណាន្តិ កណ្តាទ្ធស្ស អាបត្តិ
ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣៣៣] អាហេចេយ្យាតិ អនុបសម្មន្នស្ស ទុតិយញ្ច
ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ ។ មេ ។ ទុតិយញ្ច ឈានំ
ចតុត្តញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ
ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស ចតុត្តស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហិ
វសិម្ហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្តញ្ច ឈានំ សច្ចិកតិ
មយាតិ កណ្តាទ្ធស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អាហេ-
ចេយ្យាតិ អនុបសម្មន្នស្ស ទុតិយញ្ច ឈានំ ។ មេ ។

បាចិត្តិយកណ្ណា មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៧ វិកង្គ

អាត្មាលះបង់រាគៈហើយផង អាត្មាលះបង់ទោសៈហើយផង អាត្មាលះ
បង់មោហៈហើយផង រាគៈ ទោសៈ មោហៈ អាត្មាបានខ្ចាក់ចោលហើយ
បានដម្រះចោលហើយ បានបន្យត់ចោលហើយ បានរលាស់ចោល
ហើយ បានរើឡើងហើយ បានគាស់រលើងហើយ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។

(៣៣២) ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិកុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្ន
ថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង
ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាករាគៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកទោសៈផង
ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកមោហៈផង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៣៣) ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិកុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្ន
ថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល ទុតិយជ្ឈានផង
តតិយជ្ឈានផង ។ លេ ។ ទុតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នក
បាននូវទុតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកស្មាត់ក្នុងទុតិយជ្ឈាន
ផង ចតុត្ថជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង អាត្មាបានធ្វើឲ្យ
ច្បាស់រលាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិកុ
និយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្នថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល

វិធីបិដក មហាវិក្កោ

មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ កណ្ណោ អាបត្តិ
 ទាចិត្តិយស្ស ។ អាហោចេយ្យាតិ អនុបសម្មន្នស្ស ទុត្តិ-
 យញ្ច ឈានំ បឋមញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋី សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបន្នោ ទុត្តិយស្ស ច ឈានស្ស បឋមស្ស ច
 ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ ទុត្តិយញ្ច ឈានំ បឋមញ្ច
 ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ កណ្ណោ អាបត្តិ ទាចិត្តិ-
 យស្ស ។ មេ ។ អាហោចេយ្យាតិ អនុបសម្មន្នស្ស មោហា
 ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ បឋមញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋី សមា-
 បដ្ឋាមិ សមាបន្នោ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ បឋ-
 មស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ មោហា ច មេ ចិត្តំ
 វិជីវណំ បឋមញ្ច ឈានំ សច្ចិកតំ មយាតិ កណ្ណោ អាបត្តិ
 ទាចិត្តិយស្ស ។ មេ ។ អាហោចេយ្យាតិ អនុប-
 សម្មន្នស្ស មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ ទោសា ច
 មេ ចិត្តំ វិជីវណំ កណ្ណោ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

(៣៣២) អាហោចេយ្យាតិ អនុបសម្មន្នស្ស បឋ-
 មញ្ច ឈានំ ទុត្តិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ
 ចតុត្តញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច វិមោក្ខំ អនិមិត្តញ្ច

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

ជាអ្នកចូលទុតិយជ្ឈានផង ។ មេ ។ ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកមោហៈផង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះ អនុបសម្បន្នថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូលទុតិយជ្ឈាន ផង បឋមជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបាននូវទុតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងទុតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈានផង អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មេ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្ន ថា ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកមោហៈផង អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូល បឋមជ្ឈានផង ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកមោហៈផង អាត្មាជាអ្នកបាននូវបឋមជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងបឋមជ្ឈានផង ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកមោហៈផង បឋមជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់ លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ មេ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិក្ខុ និយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្នថា ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកមោហៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកមោហៈផង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៣២) ពាក្យថា ប្រាប់ គីកិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្ន ថា អាត្មាបានដល់ហើយនូវបឋមជ្ឈានផង ទុតិយជ្ឈានផង តតិយ- ជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈានផង សុភោគវិមោក្ខផង អនិមត្តវិមោក្ខផង

៣២៧

បាបិភ្ល័យកណ្តោ មុសាវាទវគ្គស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស វិរោធិ៍

វិរោធិ៍ កុំ អប្បណិហិតញ វិរោធិ៍ សុញ្ញតញ សមាធិ
អនិមិត្តញ សមាធិ អប្បណិហិតញ សមាធិ សុញ្ញត-
ញ សមាបត្តិ អនិមិត្តញ សមាបត្តិ អប្បណិហិតញ
សមាបត្តិ តិស្ស ច វិជ្ជា ចត្តារោ ច សត្តប្បដ្ឋានេ
ចត្តារោ ច សម្មប្បធានេ ចត្តារោ ច ឥន្ទ្រិច្ឆានេ ចញ
ច ឥន្ទ្រិយានិ ចញ ច ពលានិ សត្ត ច ពោជ្ឈដ្ឋេ
អរិយញ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សោតាបត្តិដលញ សកទា-
តាមិដលញ អនាតាមិដលញ អរហត្តដលញ សមា-
បដ្ឋិ ។ មេ ។ រាតោ ច មេ ចត្តោ នោសោ ច មេ
ចត្តោ មោហោ ច មេ ចត្តោ វន្តោ មុត្តោ បហីនោ
បដិទិស្សដ្ឋោ ឧត្តេដិតោ សមុត្តេដិតោ រាតា ច មេ
ចិត្តំ វិជីវណំ នោសា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា
ច មេ ចិត្តំ វិជីវណានិ កណានុស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣៣៥] អាហេចេយ្យតិ អនុបសម្មនុស្ស បឋមំ
យានំ សមាបដ្ឋិក្ខំ វត្តកាមា ទុតិយំ យានំ សមាបដ្ឋិក្ខំ
កណានុស្ស បដិវិជានុស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស នប្ប-
ដិវិជានុស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អាហេចេយ្យតិ

បាចិញ្ចយកណ្ត ធុសារាទវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ វគ្គ

អប្បណិហិតវិមាត្ថផល សុញ្ញតសមាធិផល អនិមិត្តសមាធិផល អប្បណិហិត
សមាធិផល សុញ្ញតសមាបត្តិផល អនិមិត្តសមាបត្តិផល អប្បណិហិតសមា-
បត្តិផល វិជ្ជា ៣ ផល សតិបង្គាន ៤ ផល សម្មប្បធាន ៤ ផល ឥទ្ធិបាទ
៤ ផល ឥន្ទ្រិយ៥ ផល ពលៈ ៥ ផល ពោជ្ឈន្ត ៧ ផល មគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរផល សោតាបត្តិផលផល សកទាតាមិផលផល អនា-
តាមិផលផល អរហត្តផលផល ។ បេ ។ រតៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយ
ផល ទោសៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផល មោហៈអាត្មាបានកំចាត់
ចេញហើយផល រតៈទោសៈមោហៈអាត្មាបានខ្ចាត់ចោលហើយ បាន
ដម្រះចោលហើយ បានបន្យាត់ចោលហើយ បានរលាស់ចោលហើយ
បានរើឡើងហើយ បានគាស់រើលើងហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាក
រតៈផល ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកទោសៈផល ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាក
មោហៈផល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៣៥) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុប្រាថ្នានឹងនិយាយប្រាប់ចំពោះ
អនុបសម្បន្នថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ តែត្រឡប់ជាពោល
ថា អាត្មាបានចូលទុតិយជ្ឈានទៅវិញ បើអនុបសម្បន្នដឹងសេចក្តីច្បាស់
ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអនុបសម្បន្ន មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
ភិក្ខុនោះត្រូវត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុប្រាថ្នានឹង

៣៣០

វិនយបិដកេ មហាវិវាដោ

អនុបសម្បទ្ធស្ស បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តកាមោ
តតិយំ ឈានំ ចតុត្តំ ឈានំ សុញ្ញតំ វិមោក្ខំ អនិមិត្តំ
វិមោក្ខំ អប្បណិហិតំ វិមោក្ខំ សុញ្ញតំ សមាដី អនិមិត្តំ
សមាដី អប្បណិហិតំ សមាដី សុញ្ញតំ សមាបត្តំ
អនិមិត្តំ សមាបត្តំ អប្បណិហិតំ សមាបត្តំ តិស្សេនុ វិជ្ជា
ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ សម្មប្បធានេ ចត្តារោ
ឥទ្ធិទានេ បញ្ចវ្រ្មិយានិ បញ្ច ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈន្ត
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សោតាបត្តិដលំ សកទានាតាមិដលំ
អនាតាមិដលំ អរហត្តដលំ សមាបដ្ឋី រកោ មេ ចត្តោ
នោសោ មេ ចត្តោ មោហោ មេ ចត្តោ វន្តោ មុត្តោ
បហីនោ បដិទិស្សដ្ឋោ ឧក្ខេដិសោ សមុក្ខេដិសោ រកា
មេ ចិត្តំ វិជីវណំ ខោសា មេ ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា
មេ ចិត្តំ វិជីវណានិ កណានុស្ស បដិវិជានុស្ស អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស នប្បដិវិជានុស្ស អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៣៣៦] អាហេចេយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស មុតិយំ
ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តកាមោ ។ បេ ។ មោហា មេ ចិត្តំ

វិនយចំណែក មហាវិញ្ញ

និយាយប្រាប់អនុបសម្បន្នថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយ ត្រឡប់
ជាពោលថា អាត្មាបានចូលតតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន សុញ្ញតិវិមោក្ខ
អនិមិត្តិវិមោក្ខ អប្បណិហិតិវិមោក្ខ សុញ្ញតិសមាធិ អនិមិត្តសមាធិ
អប្បណិហិតសមាធិ សុញ្ញតិសមាបត្តិ អនិមិត្តសមាបត្តិ អប្បណិហិត-
សមាបត្តិ ត្រៃវិជ្ជា សតិបដ្ឋាន ៤ សម្មប្បធាន ៤ ឥទ្ធិបាទ ៤
អន្ទ្រិយ ៥ ពលៈ ៥ ពោជ្ឈន្ត ៧ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
សោតាបត្តិផល សកទាតាមិផល អនាតាមិផល អរហត្តផល រាគៈ
អាត្មាបានលះបង់ហើយ ទោសៈអាត្មាបានលះបង់ហើយ មោហៈអាត្មា
បានលះបង់ហើយ រាគៈទោសៈមោហៈអាត្មាបានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន
ជម្រះចោលហើយ បានបន្ទាត់ចោលហើយ បានរលាស់ចោលហើយ
បានរើឡើងហើយ បានតាស់រើលើងហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាក
រាគៈ ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកទោសៈ ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកមោហា
បើអនុបសម្បន្នដឹងសេចក្តីច្បាស់ ក៏កុំនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអនុប-
សម្បន្នមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៣៣៦) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺកុំប្រាថ្នានឹងនិយាយប្រាប់ដល់
អនុបសម្បន្នថា អាត្មាបានចូលទុតិយជ្ឈានហើយ ។ បេ ។ តែត្រឡប់
ជាពោលថា ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកមោហៈទៅវិញ បើអនុបសម្បន្ន

៣៣១

បាចិវ្តិយកណ្តោ មុសាវាវុត្តស្ស អដ្ឋមសំព្វាមវស្ស វិរាដ្ឋោ

វិធីវណ្ណន្តិ កណ្ណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស នប្បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អាភេ-
ចេយ្យាតិ អនុបសម្បន្នស្ស ទុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ
វត្តកាមោ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ កណ្ណន្តស្ស
បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស នប្បដិវិជានន្តស្ស
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អាភេចេយ្យាតិ អនុប-
សម្បន្នស្ស មោហា មេ ចិត្តិ វិធីវណ្ណន្តិ វត្តកាមោ
បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ កណ្ណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស នប្បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ក-
ជស្ស ។ បេ ។ អាភេចេយ្យាតិ អនុបសម្បន្នស្ស មោហា
មេ ចិត្តិ វិធីវណ្ណន្តិ វត្តកាមោ ទោសា មេ ចិត្តិ
វិធីវណ្ណន្តិ កណ្ណន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ចា-
ចិត្តិយស្ស នប្បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អាភេចេយ្យាតិ អនុបសម្បន្នស្ស បឋមញ្ច ឈានំ
ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្តញ្ច
ឈានំ ។ បេ ។ ទោសា មេ ចិត្តិ វិធីវណ្ណន្តិ

៣០ ចម្លើយកណ្តា មុសាវាទវគ្គ សំណួរ១៩ ៨ វិភង្គ

ដឹងសេចក្តីច្បាស់ គិតនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអនុបសម្បទមិនដឹង
សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវត្រឹមអាបត្តិទុក្ខ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គិតក្តីប្រាថ្នា
នឹងពោលដល់អនុបសម្បទា អាត្មាបានចូលទុក្ខិយជ្ឈានហើយ តែត្រ-
ឡប់ជាពោលថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានទៅវិញ បើអនុបសម្បទដឹង
សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអនុបសម្បទមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
ត្រូវត្រឹមអាបត្តិទុក្ខ ។ បេ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គិតក្តីប្រាថ្នានឹងពោលដល់
អនុបសម្បទា ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកមោហាៈ តែត្រឡប់ជាពោលថា
អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយទៅវិញ បើអនុបសម្បទដឹងសេចក្តីច្បាស់
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអនុបសម្បទមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវត្រឹមអាបត្តិ
ទុក្ខ ។ បេ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គិតក្តីប្រាថ្នានឹងពោលដល់អនុបសម្បទា
ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកមោហាៈ តែត្រឡប់ជាពោលថា ចិត្តរបស់អាត្មា
ប្រាសចាកទោសៈទៅវិញ បើអនុបសម្បទដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ បើអនុបសម្បទមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវត្រឹមអាបត្តិទុក្ខ ។
ពាក្យថា ប្រាប់ គិតក្តីប្រាថ្នានឹងពោលដល់អនុបសម្បទា អាត្មាបាន
ចូលបឋមជ្ឈានផង ទុក្ខិយជ្ឈានផង ភតិយជ្ឈានផង ចក្ខុជ្ឈានផង
។ បេ ។ ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកទោសៈ តែត្រឡប់ជាពោលថា

៣៣២

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

វត្តកាមោ មោហា មេ ចិត្តំ វិនិវេណាន្តំ កណ្ណាន្តស្ស
បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ពាចិត្តិយស្ស ធម្មដិវិជានន្តស្ស
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៣៣៧] អាពោចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស ទុតិ-
យញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្តញ្ច ឈានំ ។ មេ ។
មោហា ច មេ ចិត្តំ វិនិវេណាន្តំ វត្តកាមោ បឋមំ ឈានំ
សមាបជ្ជន្តំ កណ្ណាន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ពាចិ-
តិយស្ស ធម្មដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៣៣៨] អាពោចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស យោ
តេ វិហារេ វសំ សោ ភិក្ខុ បឋមំ ឈានំ សមាបជ្ជ
សមាបជ្ជតិ សមាបន្នោ សោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស
លាភី វសំ តេន ភិក្ខុនា បឋមំ ឈានំ សច្ចិកតន្តំ
កណ្ណាន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អាពោចេយ្យាតិ
អនុបសម្បទ្ធស្ស យោ តេ វិហារេ វសំ សោ ភិក្ខុ
ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ ចតុត្តំ ឈានំ សមា-
បជ្ជិ សមាបជ្ជតិ សមាបន្នោ សោ ភិក្ខុ ចតុត្តស្ស
ឈានស្ស លាភី វសំ តេន ភិក្ខុនា ចតុត្តំ ឈានំ

វិន័យបិដក មហាវិហារ

ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកមោហៈទៅវិញ បើអនុបសម្បន្នដឹងសេចក្តីច្បាស់
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអនុបសម្បន្នមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវត្រឹម
អាបត្តិទុកដ ។

(៣៣៧) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់
អនុបសម្បន្នថា អាត្មាបានចូលទុតិយជ្ឈានផង តតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថ-
ជ្ឈានផង ។ បេ ។ ចិត្តរបស់អាត្មាប្រាសចាកមោហៈផង តែត្រឡប់ជា
និយាយថា អាត្មាបានចូលបឋមជ្ឈានហើយទៅវិញ បើអនុបសម្បន្នដឹង
សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ បើអនុបសម្បន្នមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
ត្រូវត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។

(៣៣៨) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ដល់អនុបសម្បន្នថា
ភិក្ខុអង្គណាទៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក ភិក្ខុអង្គនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល
ជាអ្នកចូលបឋមជ្ឈាន ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាននូវបឋមជ្ឈាន ភិក្ខុនោះជាអ្នក
ស្ងាត់ក្នុងបឋមជ្ឈាន បឋមជ្ឈាន ភិក្ខុនោះបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុប-
សម្បន្នថា ភិក្ខុណាទៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ
កំពុងចូល ជាអ្នកចូលទុតិយជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន ភិក្ខុនោះ
ជាអ្នកបាននូវចតុត្ថជ្ឈាន ភិក្ខុនោះជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន

៣៣៣

បាបិគ្គិយកណ្តោ មុសាវីវរិក្ខស្ស អន្តិមសិក្ខាបទស្ស វិរត្តោ

សច្ចិកតន្តិ ភណ្ឌន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អាពោចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស យោ តេ វិហារេ
វសី សោ ភិក្ខុ សុញ្ញតំ វិមោក្ខំ អនិមិត្តំ វិមោក្ខំ
អប្បណិហិតំ វិមោក្ខំ សុញ្ញតំ សមាធិ អនិមិត្តំ
សមាធិ អប្បណិហិតំ សមាធិ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជតិ
សមាបន្នោ សោ ភិក្ខុ អប្បណិហិតស្ស សមា-
ធិស្ស លាភី វសី តេន ភិក្ខុនា អប្បណិហិតោ
សមាធិ សច្ចិកតោតិ ភណ្ឌន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខ-
ជស្ស ។ អាពោចេយ្យាតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស យោ តេ
វិហារេ វសី សោ ភិក្ខុ សុញ្ញតំ សមាបត្តិ អនិមិត្តំ
សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ តិស្សោ វិជ្ជា ចត្តា-
រោ សតិប្បដ្ឋាន ចត្តារោ សម្មប្បធានេ ចត្តារោ
ឥន្ទ្រិនានេ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ បញ្ច ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សោតាបត្តិដលំ សក-
នាតាមិដលំ អនាតាមិដលំ អរហត្តដលំ សមាបជ្ជិ
។ បេ ។ តស្ស ភិក្ខុនោ រាគោ ចត្តោ នោសោ ចត្តោ
មោហោ ចត្តោ វន្តោ មត្តោ បហីនោ បដិទិស្សដោ

ពាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៨ វិវាទ

ភិក្ខុនោះបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ពាក្យថា ប្រាប់
គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្នថា ភិក្ខុណា នៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក
ភិក្ខុនោះបានដល់ហើយ កំពុងដល់ ជាអ្នកដល់នូវសុញ្ញតវិមោក្ខ
អនិមិត្តវិមោក្ខ អប្បណិហិតវិមោក្ខ សុញ្ញតសមាធិ អនិមិត្តសមាធិ
អប្បណិហិតសមាធិ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាននូវអប្បណិហិតសមាធិ ភិក្ខុនោះ
ជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងអប្បណិហិតសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិ ភិក្ខុនោះ
បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ពាក្យថា ប្រាប់
គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្នថា ភិក្ខុណា នៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក
ភិក្ខុនោះបានដល់ហើយនូវសុញ្ញតសហបត្តិ រាជិបត្តិសហបត្តិ រាប្បណិ-
ហិតសហបត្តិ ត្រៃវិជ្ជា សតិប្បដ្ឋាន ៤ សម្មប្បធាន ៤ ឥទ្ធិបាទ ៤ ឥន្ទ្រិយ ៥
ពលៈ ៥ ពោជ្ឈន្ត ៧ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សោតាបត្តិផល
សកទាតាមិផល អនាតាមិផល អរហត្តផល ។ បេ ។ រតៈភិក្ខុនោះ
បានលះបង់ហើយ ទោសៈភិក្ខុនោះបានលះបង់ហើយ មោហៈភិក្ខុនោះបាន
លះបង់ហើយ រតៈទោសៈមោហៈភិក្ខុនោះបានខ្ចាក់ចោលហើយ បាន
ដម្រិះចោលហើយ បានបន្ទាត់ចោលហើយ បានរលាស់ចោលហើយ

៣៣៤

វិទ្យបិដកេ មហាវិកង្កោ

ទុក្ខដិតោ សម្មក្ខេដិតោ តស្ស ភិក្ខុនោ រាតា
ចិត្តំ វិជីវណំ នោសា ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា ចិត្តំ
វិជីវណានិ កណានុស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អាហោ-
ចេយ្យតិ អនុបសម្មន្តស្ស យោ តេ វិហារេ វសិ
សោ ភិក្ខុ សុញ្ញតារេ បឋមំ ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ
តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជតិ
សមាបន្នោ សោ ភិក្ខុ សុញ្ញតារេ ចតុត្ថស្ស
ឈានស្ស លាភី វសិ តេន ភិក្ខុនោ សុញ្ញតារេ ចតុត្ថំ
ឈានំ សច្ចិកតនិ កណានុស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អាហោចេយ្យតិ អនុបសម្មន្តស្ស យោ តេ វិហារំ បរិ-
កុញ្ញិ យោ តេ ចីវំ បរិកុញ្ញិ យោ តេ បិណ្ឌទានំ បរិកុញ្ញិ
យោ តេ សេនាសនំ បរិកុញ្ញិ យោ តេ កំលានប្បត្ថ-
យកេសជ្ជបរិក្ការំ បរិកុញ្ញិ សោ ភិក្ខុ សុញ្ញតារេ
ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជតិ សមាបន្នោ សោ
ភិក្ខុ សុញ្ញតារេ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភី វសិ
តេន ភិក្ខុនោ សុញ្ញតារេ ចតុត្ថំ ឈានំ សច្ចិកតនិ
កណានុស្ស អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិវត្ត

បានរើឡើងហើយ បានគាស់រលើងហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះប្រាស
ចាកភគៈ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះប្រាសចាកទោសៈ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះប្រាស
ចាកមោហៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់
ចំពោះអនុបសម្បទថា ភិក្ខុណា នៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបាន
ចូលហើយ កំពុងចូល ជាអ្នកចូលបឋមជ្ឈាន ទុតិយជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន
ចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាននូវចតុត្ថជ្ឈាន ភិក្ខុនោះជា
អ្នកស្ងាត់ក្នុងចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះ
បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ គឺ
ភិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បទថា ភិក្ខុណា នៅគ្រប់គ្រងវិហាររបស់
អ្នក ភិក្ខុណា ប្រើប្រាស់ចីវររបស់អ្នក ភិក្ខុណា បរិភោគបិណ្ឌបាតរបស់
អ្នក ភិក្ខុណា ប្រើប្រាស់សេនាសនៈរបស់អ្នក ភិក្ខុណា បរិភោគតិលាន-
នប្បច្ចយភេសជ្ជបរិការរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល
ជាអ្នកចូល ចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាននូវចតុត្ថជ្ឈាន
ភិក្ខុនោះជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ចតុត្ថជ្ឈានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់
ភិក្ខុនោះបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

៣៣៥

ធម៌ត្ថិយកណ្តោ មុសាវាទវិគ្គស្ស អដ្ឋមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវិបា

(៣៣៧) អាហោចេយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស យេន
តេ វិហារេ បរិកុត្តោ យេន តេ ចីវរំ បរិកុត្តំ យេន តេ
បិណ្ឌាទាតោ បរិកុត្តោ យេន តេ សេនាសនំ បរិកុត្តំ
យេន តេ គិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារេ បរិកុត្តោ សោ
ភិក្ខុ សុញ្ញតារេ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបជ្ជិ សមាបជ្ជតិ
សមាបន្នោ សោ ភិក្ខុ សុញ្ញតារេ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស
លាភី វសី តេន ភិក្ខុនា សុញ្ញតារេ ចតុត្ថំ ឈានំ
សច្ចិកតត្ថិ កលាន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(៣៤០) អាហោចេយ្យតិ អនុបសម្បទ្ធស្ស យំ ត្វំ
អាគម្ម វិហារំ អនាសិ ចីវរំ បិណ្ឌាទាតំ សេនាសនំ
គិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារំ អនាសិ សោ ភិក្ខុ សុញ្ញ-
តារេ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបជ្ជិ ។ បេ ។ តេន ភិក្ខុនា
សុញ្ញតារេ ចតុត្ថំ ឈានំ សច្ចិកតត្ថិ កលាន្តស្ស
អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(៣៤១) អនាបត្តិ ទុបសម្បទ្ធស្ស ក្ខតំ អាហោចេសិ
អាទិកម្មិកស្សតិ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ មុសាវាវត្ត សិក្ខាបទទី ៧ អនាបតិកា

(៣៣៧) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុបសម្បន្ន
ថា វិហាររបស់អ្នកភិក្ខុណា បាននៅគ្រប់គ្រងហើយ ចីវររបស់អ្នកភិក្ខុណា
បានប្រើប្រាស់ហើយ បិណ្ឌបាតរបស់អ្នកភិក្ខុណា បានបរិភោគហើយ
សេនាសនរបស់អ្នកភិក្ខុណា បានប្រើប្រាស់ហើយ គិលានប្បច្ចយកេសដ្ឋ-
បរិក្ខាររបស់អ្នកភិក្ខុណា បានបរិភោគហើយ ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុង
ចូល ជាអ្នកចូល ចតុត្ថជ្ជានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបាននូវចតុត្ថ-
ជ្ជាន ភិក្ខុនោះជាអ្នកស្ងាត់ក្នុងចតុត្ថជ្ជានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ចតុត្ថជ្ជានក្នុងផ្ទះ
ដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៣៤០) ពាក្យថា ប្រាប់ គឺភិក្ខុនិយាយប្រាប់ចំពោះអនុប-
សម្បន្នថា អ្នកឯងបានឲ្យវិហារ អ្នកឯងបានឲ្យចីវរ អ្នកឯងបានឲ្យបិណ្ឌ-
បាត អ្នកឯងបានឲ្យសេនាសនៈ អ្នកឯងបានឲ្យគិលានប្បច្ចយកេសដ្ឋបរិក្ខារ
ព្រោះអាស្រ័យនូវភិក្ខុណា ភិក្ខុនោះបានចូលហើយនូវចតុត្ថជ្ជានក្នុងផ្ទះ
ដ៏ស្ងាត់ ។ បេ ។ ចតុត្ថជ្ជានក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះបានធ្វើឲ្យច្បាស់
លាស់ហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៣៤១) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលប្រាប់ទុក្ខវិមនុស្សធម៌ដែល
ខ្លួនបានពិតប្រាកដ ដល់របស់សម្បន្ធបុគ្គល ១ ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

និមិត្តប្រទេស

[៣៤២] តេជ សមយេន ពុទ្ធនោ ភគវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេជ
ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ
ធាតុតិយេហិ ភិក្ខុហិ សង្កឹ កណ្ណានកតោ ហោតិ ។
សោ សញ្ចេតនិកំ សុក្កវិសង្កឹ អាបត្តិ^(១) អាបជ្ឈិត្តា
សង្ឃំ តស្ស អាបត្តិយា បរិវាសំ យាថិ ។ តស្ស
សង្ឃោ តស្ស អាបត្តិយា បរិវាសំ អនាសិ ។ តេជ
ខោ បន សមយេន សាវត្ថយំ អញ្ញាតស្ស ប្ចកស្ស
សង្ឃកតំ ហោតិ ។ សោ បរិវាសន្តោ^(២) កត្តក្ក អាស-
នបរិយន្តេ និសិទិ ។ ធាតុតិយា ភិក្ខុ តេ ឧបាសកេ
ឯតទវេចំ ឯសោ អាវុសោ អាយស្មា ឧបនន្ទោ
សក្យបុត្តោ តុម្ហាតំ សម្មារិកោ កុលុបកោ យេ
នេវ ហត្ថេន សន្ទាទេយ្យំ កុញ្ញតិ តេនេវ ហត្ថេន
ឧបក្កមិត្តា អសុចិ ហោចេសិ សោ សញ្ចេតនិកំ

១ ឧ. ម. សុក្កវិសង្កឹ អាបត្តិ ។ ២ បរិវាសំ បរិវាសន្តោតិបិ ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ៧

(៣៤២) សម័យនោះ ព្រះកតវត្តសម្ពុទ្ធ កាលគង់នៅវត្តជេតពន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ឧបនន្ទ
សក្យបុត្រដ៏មានអាយុបុរាណ ឈ្មោះនឹងពួកឆត្វត្ថិយកិកុ (គឺកិកុមានពួក ៦) ។
ឧបនន្ទនោះ ត្រូវអាចត្តិសព្វោតនិកៈ (សង្ឃទិសេស) គឺធ្វើទឹកស្អុកឱ្យ
យូរចេញ ហើយបានសូមបរិវាសអំពីជំនុំសង្ឃ ដើម្បីអាចត្តិនោះ ។ ជំនុំ
សង្ឃក៏បានឱ្យបរិវាសដល់ឧបនន្ទនោះ ដើម្បីអាចត្តិនោះ ។ វេលានោះឯង
ក្រុងសាវត្ថីមានជនមួយពួក (គេបានចាត់ចែង) កត់ថ្វាយសង្ឃ ។
ឯឧបនន្ទនោះ ក៏ពុំនៅក្នុងបរិវាសបានអង្គុយចុងអាសនៈក្នុងរោងកត់ ។
ពួកឆត្វត្ថិយកិកុក៏បាននិយាយប្រាប់ឧបាសកទាំងនោះថា អារុសោ ឧប
នន្ទសក្យបុត្រដ៏មានអាយុនេះជាទីសរសើរ ជាដ៏គុំរបស់អ្នកទាំងឡាយ
តែងធាន់ភោជនដែលគេឱ្យ ដោយសទ្ធា ដោយវែងឆ្ងាយ យកវែងនោះ
ឯងព្យាយាមធ្វើឱ្យទឹកស្អុកចេញ ឧបនន្ទនោះត្រូវអាចត្តិសព្វោតនិកៈ

ព្យាបាល

បាធិគ្គិយកណ្តោ មុសាវាវវិញ្ញស្ស ឆវិមសិក្ខាបទស្ស និទានំ

សុក្កវិសង្កំ អាចត្តិ អាចដ្ឋិត្យា សង្ឃំ តស្ស អាចត្តិយា
បរិវាសំ យាចំ តស្ស សង្ឃោ តស្ស អាចត្តិយា
បរិវាសំ អនាសិ សោ បរិសន្តោ^(១) អាសនបរិយន្តោ
និសិទ្ធាតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ទុដ្ឋាយន្តំ ទ័យន្តំ វិទាចេន្តំ កងំ ហិ ឆាម
នព្វតិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ទុដ្ឋលំ អាចត្តិ អនុប-
សម្បន្នស្ស អាហោចេស្សន្តិ ។ អដទោ តេ ភិក្ខុ
កកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេស្សំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ
តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស ទុដ្ឋលំ អាចត្តិ អនុប-
សម្បន្នស្ស អាហោចេសាតិ ។ សច្ចំ កកវតិ ។
វិវាហំ តុន្តោ កកវា កងំ ហិ ឆាម តុម្ភេ មោយបុ-
រិសា ភិក្ខុស្ស ទុដ្ឋលំ អាចត្តិ អនុបសម្បន្នស្ស
អាហោចេស្សនំ នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្តា បន ភិក្ខុវេ តមំ

១ បរិវាសំ បរិសន្តោតិបំ ទិស្សតិ ។

៣. ចិត្តិយវណ្ណ មុសាវាទវគ្គ សិក្ខាបទទី ៩ និទាន

ព្រោះធ្វើទឹកស្អុយឱ្យយូរចេញ ហើយបានសូមបរិវាសអំពីជំនុំសង្ឃ ដើម្បី
កាបត្តិនោះ ជំនុំសង្ឃក៏បានឱ្យបរិវាសដល់ ឧបនន្ទនោះ ដើម្បីកាបត្តិនោះ
ឧបនន្ទនោះឥឡូវកំពុងនៅបរិវាស ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីបំផុតភាសនៈ ។
ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះក៏ពាលទោស តិះ
ដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកឆព្វគ្លីយភិក្ខុមិនសមបើនឹងហ៊ានប្រាប់ទុដ្ឋល្លាបត្តិ
របស់ភិក្ខុផងគ្នាដល់អនុបសម្បន្នបគ្គលសោះ ។ ត្រា នោះ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយបាន
ប្រាប់ទុដ្ឋល្លាបត្តិរបស់ភិក្ខុផងគ្នា ដល់អនុបសម្បន្នបគ្គល ពិតមែនឬ ។ ពួក
ឆព្វគ្លីយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះ
ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយមិនសមបើនឹងហ៊ានប្រាប់ទុដ្ឋល្លាបត្តិរបស់ភិក្ខុផងគ្នា ដល់
អនុបសម្បន្នបគ្គលសោះ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើ
នេះនឹងបានដឹកនាំពួកមនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឱ្យបានជ្រះថ្លាឡើង
ក៏ទៅដែរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រាស់ដឹងឡើង

៣៣៨

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

សំគ្គោបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បទ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស
ឧទ្ទិស្សំ អាបត្តិ អនុបសម្បទ្ធស្ស អាហោចេយ្យ អញ្ញត្ត
ភិក្ខុសម្មតិយា ចាចិត្តិយន្តិ ។

(៣៤៣) យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថ អធិប្បន្តោ
ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុស្សាតិ អញ្ញស្ស ភិក្ខុស្ស ។ ឧទ្ទិស្សា
នាម អាបត្តិ ចត្តារិ ច ចារាជីកានិ តោស ច
សម្ពុទ្ធិសេសា ។ អនុបសម្បទ្ធនោ នាម ភិក្ខុញ
ភិក្ខុទិញ វេបេត្តា អវសេសោ អនុបសម្បទ្ធនោ នាម ។
អាហោចេយ្យាតិ អាហោចេតិ ឥត្តិយា វា បុរិសស្ស វា
កហដ្ឋស្ស វា បព្វជិតស្ស វា ។ អញ្ញត្ត ភិក្ខុ-
សម្មតិយាតិ វេបេត្តា ភិក្ខុសម្មតិ ។

(៣៤៤) អត្ថិ ភិក្ខុសម្មតិ អាបត្តិបរិយន្តា ន
កុលបរិយន្តា អត្ថិ ភិក្ខុសម្មតិ កុលបរិយន្តា ន
អាបត្តិបរិយន្តា អត្ថិ ភិក្ខុសម្មតិ អាបត្តិបរិយន្តា
ច កុលបរិយន្តា ច អត្ថិ ភិក្ខុសម្មតិ ទេវ អាបត្តិ-
បរិយន្តា ន កុលបរិយន្តា ។ អាបត្តិបរិយន្តា នាម

វិធីបំណិក មហាវិភង្គ

នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ ប្រាប់ទុដ្ឋល្ងាបត្តិរបស់ភិក្ខុផង គឺ ដល់អនុបសម្បទនុបត្ថល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ រៀនវេលាវិភង្គភិក្ខុដែលសង្ឃ សន្មតឱ្យប្រាប់ ។

(៣៤៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង បារាណិកសិក្ខាបទទី ១ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុ គឺភិក្ខុដទៃ ។ អាបត្តិបា- រាណិក ៤ នឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ១៣ ឈ្មោះថា ទុដ្ឋល្ងាបត្តិ ។ ដែលហៅថា អនុបសម្បទនោះ គឺលើកវេលាវិភង្គភិក្ខុនឹងភិក្ខុនិចេញ ក្រៅ អំពីនោះ ហៅថា អនុបសម្បទាាំងអស់ ។ ពាក្យថា ប្រាប់ ភិក្ខុ ប្រាប់ដល់ស្រីក្តី ដល់ប្រុសក្តី ដល់គ្រហស្ថក្តី ដល់អ្នកបួសក្តី ។ ពាក្យថា រៀនវេលាវិភង្គភិក្ខុដែលសង្ឃសម្មតឱ្យប្រាប់ គឺលើកវេលាវិភង្គភិក្ខុដែលបាន សេចក្តីសម្មតិអំពីសង្ឃ ។

(៣៤៤) ឯសេចក្តីសម្មតិរបស់ភិក្ខុដែលសង្ឃកំណត់ឱ្យមាន៤យ៉ាង គឺសម្មតិកំណត់អាបត្តិ មិនកំណត់ត្រកូល ១ សម្មតិកំណត់ត្រកូល មិន កំណត់អាបត្តិ ១ សម្មតិកំណត់អាបត្តិនឹងត្រកូល ១ សម្មតិមិនកំណត់ អាបត្តិមិនកំណត់ត្រកូល ១ ។ ដែលហៅថា កំណត់អាបត្តិនោះ

ញញួរ

បាពិគ្គិយកល្យោ មុសាវាវវុស្ស ឥវមសិក្ខាវេស្ស ចទោជនីយំ

អាមត្តិយោ បរិគ្គហិតាយោ ហោន្ណិ ឯត្តកាហិ អាមត្តិ-
ហិ អាវោចេតព្វោតិ ។ កុលបរិយន្តា នាម កុលានិ
បរិគ្គហិតានិ ហោន្ណិ ឯត្តកេសុ កុលេសុ អាវោចេ-
តព្វោតិ ។ អាមត្តិបរិយន្តា ច កុលបរិយន្តា ច
នាម អាមត្តិយោ ច បរិគ្គហិតាយោ ហោន្ណិ កុលានិ
ច បរិគ្គហិតានិ ហោន្ណិ ឯត្តកាហិ អាមត្តិហិ ឯត្ត
កេសុ កុលេសុ អាវោចេតព្វោតិ ។ នេវ អាមត្តិ-
បរិយន្តា ន កុលបរិយន្តា នាម អាមត្តិយោ ច
អបរិគ្គហិតាយោ ហោន្ណិ កុលានិ ច អបរិគ្គហិតានិ
ហោន្ណិ ឯត្តកាហិ អាមត្តិហិ ឯត្តកេសុ កុលេសុ
អាវោចេតព្វោតិ ។

[៣៤៥] អាមត្តិបរិយន្តោ យា អាមត្តិយោ បរិគ្គហិ-
តាយោ ហោន្ណិ តា អាមត្តិយោ វេយេត្វា អញ្ញាហិ អាមត្តិ-
ហិ អាវោចេតិ អាមត្តិ នាមត្តិយស្ស ។ កុលបរិយន្តោ
យានិ កុលានិ បរិគ្គហិតានិ ហោន្ណិ តានិ កុលានិ

ធាបិក្ខិយកណ្តា មុសាវាវេន្ត សិក្ខាបទទី ៧ បទភាគទី៧

គឺអាបត្តិ (ប៉ុន្មាន) ដែលសង្ឃកំណត់ឲ្យហើយ ភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតត្រូវ
ប្រាប់អាបត្តិប៉ុណ្ណោះ ។ ដែលហៅថា កំណត់ត្រកូល (នោះ) គឺត្រកូល
(ប៉ុន្មាន) ដែលសង្ឃកំណត់ឲ្យហើយ ភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មត ត្រូវប្រាប់
(អាបត្តិ) ដល់ត្រកូលប៉ុណ្ណោះ ។ ដែលហៅថា កំណត់អាបត្តិនឹងកំណត់
ត្រកូល (នោះ) គឺអាបត្តិ (ប៉ុន្មាន) ដែលសង្ឃកំណត់ឲ្យហើយ នឹងត្រកូល
(ប៉ុន្មាន) ដែលសង្ឃកំណត់ឲ្យហើយ ភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតត្រូវប្រាប់
(អាបត្តិប៉ុណ្ណោះ) ដល់ត្រកូលប៉ុណ្ណោះបាន ។ ដែលហៅថា មិនកំណត់
អាបត្តិមិនកំណត់ត្រកូល (នោះ) គឺអាបត្តិ (ប៉ុន្មាន) ដែលសង្ឃមិនកំណត់ឲ្យ
ហើយ នឹងត្រកូល (ប៉ុន្មាន) ដែលសង្ឃមិនកំណត់ឲ្យហើយ ភិក្ខុដែលសង្ឃ
សន្មតត្រូវប្រាប់អាបត្តិដែលសង្ឃមិនកំណត់ឲ្យប៉ុណ្ណោះ ដល់ត្រកូលដែល
សង្ឃមិនកំណត់ឲ្យប៉ុណ្ណោះបាន ។

(៣៤៥) (ម្យ៉ាងទៀត) ត្រង់ពាក្យថា កំណត់អាបត្តិ គឺពួកអាបត្តិ
ណាដែលសង្ឃបានកំណត់ឲ្យហើយ ភិក្ខុមិនប្រាប់អាបត្តិទាំងនោះ ទៅ
ប្រាប់ពួកអាបត្តិដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិបាបិក្ខិយ ។ ពាក្យថា កំណត់
ត្រកូល គឺពួកត្រកូលណាដែលសង្ឃបានកំណត់ឲ្យហើយ ភិក្ខុមិន

៣៤០

វិន័យចំណែក មហាវិវាទោ

ឋេមត្តា អញ្ញោសុ កុលេសុ អាហោចេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ អាមត្តិបរិយន្តេ ច កុលបរិយន្តេ ច យា
រាមត្តិយោ បរិក្កហិតាយោ ហោន្តិ តា អាមត្តិយោ ឋេមត្តា
យានិ កុលានិ បរិក្កហិតានិ ហោន្តិ តានិ កុលានិ
ឋេមត្តា អញ្ញាហិ អាមត្តិហិ អញ្ញោសុ កុលេសុ អាហោ-
ចេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ នេវ រាមត្តិបរិយន្តេ ន
កុលបរិយន្តេ អនាមត្តិ ។

[៣៤៦] ទុដ្ឋល្លាយ អាមត្តិយា ទុដ្ឋល្លាមត្តិសញ្ញា
អនុបសម្មន្នស្ស អាហោចេតិ អញ្ញត្តិ ភិក្ខុសម្មតិយា
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ទុដ្ឋល្លាយ អាមត្តិយា វេម-
តិកោ អនុបសម្មន្នស្ស អាហោចេតិ អញ្ញត្តិ ភិក្ខុសម្ម-
តិយា អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ទុដ្ឋល្លាយ អាមត្តិយា
អទុដ្ឋល្លាមត្តិសញ្ញា អនុបសម្មន្នស្ស អាហោចេតិ អញ្ញត្តិ
ភិក្ខុសម្មតិយា អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

ប្រាប់ពួកត្រកូលនោះ ថែជាប្រាប់ត្រកូលទាំងឡាយដទៃវិញ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា កំណត់អាបត្តិនឹងកំណត់ត្រកូល គឺពួកអាបត្តិណា
ដែលសង្ឃបានកំណត់ឲ្យក្តី ពួកត្រកូលណា ដែលសង្ឃបានកំណត់ឲ្យក្តី
ភិក្ខុនោះមិនប្រាប់អាបត្តិទាំងនោះ មិនប្រាប់ត្រកូលទាំងនោះ ទៅប្រាប់
អាបត្តិឯទៀត ត្រកូលឯទៀតវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
មិនកំណត់អាបត្តិ មិនកំណត់ត្រកូល (នោះ) គឺភិក្ខុនោះប្រាប់អនុបសម្បន្ន
ដោយអាបត្តិណា ។ ត្រកូលណា ។ ក៏ដោយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៣៤៦) ទុដ្ឋល្លាបត្តិ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថា ទុដ្ឋល្លាបត្តិ ហើយប្រាប់
ដល់អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែភិក្ខុដែលសង្ឃសប្បុត
ឲ្យប្រាប់ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងទុដ្ឋល្លាបត្តិ ហើយប្រាប់ដល់
អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតឲ្យ
ប្រាប់ ។ ទុដ្ឋល្លាបត្តិ ភិក្ខុសំគាល់ថាអទុដ្ឋល្លាបត្តិ ហើយប្រាប់ដល់អនុ-
បសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀរលែងតែភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតឲ្យប្រាប់ ។

៣៤១

ពាចិគ្គិយកល្លោ ធុសាវាទវគ្គស្ស វិមសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវាចា

[៣៤៧] អនុជ្ជល្លំ អាបត្តិ អាហោចេតិ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធស្ស ទុជ្ជល្លំ វា អនុជ្ជល្លំ
វា អន្ន្នាចារំ អាហោចេតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អនុជ្ជល្លាយ
អាបត្តិយា ទុជ្ជល្លាបត្តិសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អនុជ្ជល្លាយ អាបត្តិយា វេសតិកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អនុជ្ជល្លាយ អាបត្តិយា អនុជ្ជល្លាបត្តិសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។

[៣៤៨] អនាបត្តិ វត្តំ អាហោចេតិ វោ អាបត្តិ
អាបត្តិ អាហោចេតិ វោ វត្តំ វិក្កិសម្មតិយា ទុប្បត្តិ-
កស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

វិមសិក្ខាបទ ឆិដ្ឋិតំ ។

បាបិដ្ឋិយកណ្ណ បុស្សាវាទវិគ្គ សិក្ខាបទទី ៩ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[៣៤៧] ភិក្ខុប្រាប់អទុដ្ឋលាបត្តិ (ដល់អនុបសម្បន្ន) ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុប្រាប់អដ្ឋាចារាត្រកក្កិ^(១) មិនសូវអាត្រកក្កិ^(២) របស់
អនុបសម្បន្ន គឺសាមណេរ (ដល់អនុបសម្បន្នដទៃ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
អទុដ្ឋលាបត្តិ ភិក្ខុសំគាល់ថា ទុដ្ឋលាបត្តិវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ក្នុងអទុដ្ឋលាបត្តិ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ អទុដ្ឋ-
លាបត្តិ ភិក្ខុសំគាល់ថា អទុដ្ឋលាបត្តិ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៤៨] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលប្រាប់តែវត្ថុ^(៣) មិនប្រាប់
អាបត្តិ ដល់ភិក្ខុដែលប្រាប់តែអាបត្តិ^(៤) មិនប្រាប់វត្ថុ ដល់ភិក្ខុដែលបាន
សេចក្តីសម្មតិអំពីសង្ស័យ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៩ ចប់ ។

១ សាមណេរប្រព្រឹត្តិខុសក្នុងសិក្ខាបទ ៥ ខាងដើម ឈ្មោះថាអដ្ឋាចារាត្រកក្កិ - ២ សាមណេរប្រព្រឹត្តិខុសក្នុងសិក្ខាបទ ៥ ខាងចុង ឈ្មោះថាអដ្ឋាចារមិនសូវអាត្រកក្កិ ។ ៣ ភិក្ខុប្រាប់ថា ភិក្ខុនេះត្រូវសុត្តវិសុទ្ធិ (ភិក្ខុសុត្តវិសុទ្ធិឃ្លាតចេញ) ជាដើម ហៅថា ប្រាប់តែវត្ថុ ។ ៤ ភិក្ខុប្រាប់ថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិយារាជិក ត្រូវអាបត្តិសង្ស័យទិសេសជាដើម ហៅថា ប្រាប់តែអាបត្តិ ។

ទស្សនវិស័យ

[៣៤៧] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភកកា អាឡវិយំ
វិហារតិ អត្តាឡេវ បេតិយេ ។ តេជ ខោ បន សមយេន
អាឡវិកា ភិក្ខុ ធរកម្មំ ករោត្តា បឋវី ខណ្ឌិបិ
ខណ្ឌបេតិបិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ធិយន្តិ វិចារេតិ
កងំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា បឋវី ខណ្ឌិ-
ស្សនិបិ ខណ្ឌបេស្សនិបិ ឯកិទ្ធិយំ សមណា សក្យ-
បុត្តិយា ដីវី វិហារេតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ
មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ធិយន្តានំ វិចារេត្តានំ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ធិយន្តិ វិចា-
រេតិ កងំ ហិ នាម អាឡវិកា ភិក្ខុ បឋវី ខណ្ឌស្សនិបិ
ខណ្ឌបេស្សនិបិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកកា ឯត-
មត្តំ អាណេសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ តាវ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
បឋវី ខណ្ឌបិ ខណ្ឌបេបិ ។ សច្ចំ ភកកាតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

[៣៤៧] សម័យនោះ ព្រះភិក្ខុវន្តសម្ពុទ្ធ កាលគង់នៅអគ្គាឡវ-
ចេតិយ ក្បែរក្រុងអាឡវី ។ ត្រាពោះឯង ពួកអាឡវិកភិក្ខុ កាល
ធ្វើនវកម្ម ក៏ដឹកដោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដឹកខ្លះ នូវវេជនដី ។
មនុស្សទាំងឡាយក៏ពាលទោស ភិនង្រៀល បន្តិចបន្តួចថា ពួកសមណៈជា
កូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រមិនសមបើនឹងហ៊ានដឹកដោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើ
អ្នកដទៃឲ្យដឹកខ្លះ នូវវេជនដីសោះ ពួកសមណៈធាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យ-
បុត្រហ៊ានបៀតបៀនវត្តសេវដែលមានឥន្ទ្រិយមួយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮ
មនុស្សទាំងនោះពាលទោស ភិនង្រៀល បន្តិចបន្តួចហើយ ។ ពួកភិក្ខុណា
បានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះក៏ពាលទោស ភិនង្រៀល
បន្តិចបន្តួចថា ពួកអាឡវិកភិក្ខុ មិនគួរបើនឹងហ៊ានដឹកដោយខ្លួនឯងខ្លះ
ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដឹកខ្លះ នូវវេជនដីសោះ ។ វេលានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំងឡាយដឹក
ដោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដឹកខ្លះ នូវវេជនដី ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះក្រាបទូលតបវិញថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ការនោះពិតមែន ។

៣៤៣

បាចិវ្តិយកណ្តោ មុសាវាវវត្តស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស វិរត្តោ

វិកាហិ ពុទ្ធា ភកកា កតិ ហិ នាម តុម្ពេ មោយ បុរិសា
បឋវី ខណ្ឌស្សដបិ ខណ្ឌបេស្សដបិ ជីវសុញ្ញានោ ហិ
មោយ បុរិសា មនុស្សា បឋវីយា នេតំ មោយ បុរិសា អប្ប-
សន្នាធំ វា បសាទាយ បសន្នាធំ វា កិយ្យោតាវាយ
។ បេ ។ ឯវត្ថុ បន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យា
ដ យោ បន កិក្ខុ បឋវី ខណោយ្យ វា ខណា-
បេយ្យ វា នាចិត្តិយន្តិ ។

[៣៥០] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អនិប្បោតោ
កិក្ខុតិ ។ បឋវី នាម ទ្វេ បឋវីយោ ជាតា ច បឋវី
អជាតា ច បឋវី ។ ជាតា នាម បឋវី សុទ្ធិប័សុ
សុទ្ធិមត្តិកា អប្បនាសាណា អប្បសត្វាវា អប្បគ-
វលា អប្បមរុត្តា អប្បពាលិកា យេកុយ្យន ប័សុ

៣០៧ យកណ្ណ មុសវាទវគ្គ សំក្លាបទី ១០ វិភង្គ

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ មិនគួរបើនឹងហ៊ានដកដោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដក
ខ្លះ ឬរើផែនដីទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ ព្រោះពួកមនុស្សមាន
សេចក្តីសំគាល់ថាផែនដីជាវត្ថុមានជីវិត នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើ
ដែលអ្នកធ្វើនេះ នឹងបានដកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង
ឬពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរើនីវិតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសំដែងឡើងឲ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុណាមួយដកដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដកក្តី ឬរើផែនដី
ត្រូវអាបត្តិបាបិគ្គិយ ។

(៣៥០) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារាជិកកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ផែនដី បានដល់
ផែនដីមានពីរយ៉ាង គឺជាតបបរិ ផែនដីមានដីច្រើនជាងវត្ថុឯទៀត ១
អជាតបបរិ ផែនដីមានដីតិចជាងវត្ថុឯទៀត ១ ។ ដែលហៅថា ជាតបបរិ
(នោះ)គឺអាចដីសុទ្ធ ដីស្អិតសុទ្ធ ដីមានឫតិច មានក្រសតិច មាន
បំណែកអវិម្សនតិច មានក្រសរវនតិច មានខ្សាច់តិច មានអាចដីច្រើន

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

យេកុយ្យេន មត្តិកា អនុឡាបិ វុច្ឆតិ ជាតា បឋវី ។
យោបិ បំសុបុញ្ញោ វា មត្តិកាបុញ្ញោ វា អតិរក-
តានុម្ពាសំ ឌីវដ្ឋោ អយម្មិ វុច្ឆតិ ជាតា បឋវី ។
អជាតា នាម បឋវី សុទ្ធិនាសាណា សុទ្ធិសត្តវា សុទ្ធិ-
កម្មលា សុទ្ធិមរុត្តា សុទ្ធិពាលិកា អប្បបំសុ អប្ប-
មត្តិកា យេកុយ្យេន នាសាណា យេកុយ្យេន សត្តវា
យេកុយ្យេន កម្មលា យេកុយ្យេន មរុត្តា យេកុយ្យេន
ពាលិកា អនុឡាបិ វុច្ឆតិ អជាតា បឋវី ។ យោបិ
បំសុបុញ្ញោ វា មត្តិកាបុញ្ញោ វា ខុនកតានុម្ពាសំ(១)
ឌីវដ្ឋោ អយម្មិ វុច្ឆតិ អជាតា បឋវី ។

[៣៥០] ខណោយ្យាតិ សយំ ខណាតិ អាបត្តិ
នាចិត្តិយស្ស ។ ខណាបេយ្យាតិ អញ្ញំ ខណាបេតិ
អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។ សកី អាណាត្តោ ពហុកំបិ
ខណាតិ អាបត្តិ នាចិត្តិយស្ស ។

១ ឧ. ម. ឧបកថត្តម្ភសំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិវាហ

មានដីស្អិតច្រើន ឬជាផែនដីគេមិនដែលដុត គឺជាគតហៅថា ជាតបបរី ។
ម្យ៉ាងទៀតគំនរអាចម៍ដីណាក្តី គំនរដីស្អិតណាក្តី ដែលមានភ្លៀងធ្លាក់
ត្រូវជាន់ ៤ ខែ គំនរនេះឯង គឺជាគតហៅថា ជាតបបរីដែរ ។ ដែលហៅថា
អជាតបបរី (នោះ) គឺផែនដីដែលមានថ្មស្នួរ មានក្រសស្នួរ មានចំ-
ណែកអម្បែងស្នួរ មានក្រសរោងស្នួរ មានខ្សាច់ស្នួរ មានអាចម៍ដីតិច
មានដីស្អិតតិច មានថ្មច្រើន មានក្រសច្រើន មានចំណែកអម្បែងច្រើន
មានក្រសរោងច្រើន មានខ្សាច់ច្រើន ជាផែនដីដែលគេដុតហើយ គឺថា
គតហៅថា អជាតបបរី ។ ម្យ៉ាងទៀតគំនរអាចម៍ដីណាក្តី គំនរដីស្អិត
ណាក្តី ដែលមានភ្លៀងធ្លាក់ចុះថយពី ៤ ខែមក ផែនដីនេះគឺជាគត
ហៅថា អជាតបបរីដែរ ។

(៣៥១) ត្រង់ពាក្យថា ដីកដោយខ្លួនឯង គឺភិក្ខុដីកដោយខ្លួនឯង
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដីក គឺភិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃ
ឲ្យដីក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុបង្គាប់មនុស្សឲ្យដីកតែម្តង មនុស្ស
នោះទៅដីកច្រើនដង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ (១) ។

៣៤៥

បាចិត្តិយកណ្ណេ មុសាវាទវិក្កស្ស ទសមសំព្វាធស្ស អនាបត្តិវារោ

[៣៥២] បឋវីយា បឋវីសញ្ញា ខណាតិ វា ខណាបេតិ

វា ភិទ្ធតិ វា ភេនាបេតិ វា ធមាតិ វា ធមាបេតិ វា

អាចត្តិ វា ចិត្តិយស្ស ។ បឋវីយា វេមតិកោ ខណាតិ

វា ខណាបេតិ វា ភិទ្ធតិ វា ភេនាបេតិ វា ធមាតិ វា

ធមាបេតិ វា អាចត្តិ ធុក្កជស្ស ។ បឋវីយា អបឋវីសញ្ញា

ខណាតិ វា ខណាបេតិ វា ភិទ្ធតិ វា ភេនាបេតិ វា

ធមាតិ វា ធមាបេតិ វា អនាបត្តិ ។ អបឋវីយា បឋវីសញ្ញា

អាចត្តិ ធុក្កជស្ស ។ អបឋវីយា វេមតិកោ អាចត្តិ

ធុក្កជស្ស ។ អបឋវីយា អបឋវីសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[៣៥៣] អនាបត្តិ ឥមំ ជាន ឥមំ ទេហំ ឥមំ

អាហារ ឥមំនា អន្តោ ឥមំ កប្បិយំ ករោហិត

កណាតិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជានន្តស្ស ធុត្ត-
កស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

បាចិណ្ឌិយកណ្ត មុសាវាទវិញ សិក្ខាបទ ទី ១០ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

[៣៥២] ផែនដីមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាផែនដី ហើយដីកដោយខ្លួនឯង
ក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដីកក្តី ទំលាយដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យទំលាយក្តី
ដុតដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដុតក្តី ត្រូវអាបត្តិបាចិណ្ឌិយ ។ ផែនដីមែន
តែភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដីកដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដីក
ក្តី ទំលាយដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យទំលាយក្តី ដុតដោយខ្លួនឯងក្តី
ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដុតក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ផែនដីមែន ភិក្ខុមានសេចក្តី
សំគាល់ថាមិនមែនផែនដី ហើយដីកដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដីកក្តី
ទំលាយដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យទំលាយក្តី ដុតដោយខ្លួនឯងក្តី
ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដុតក្តី មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ទីដែលមិនមែនជាផែនដី
ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថាផែនដី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ទីមិនមែនជាផែនដី
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ទីមិនមែនជាផែនដី ភិក្ខុ
សំគាល់ថាមិនមែនផែនដី មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៣៥៣] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលពោលថា អ្នកឯងចូរដឹង
នូវវត្ថុនេះ អ្នកឯងចូរឲ្យនូវវត្ថុនេះ អ្នកឯងចូរនាំមកនូវវត្ថុនេះ អាត្មា
ត្រូវការដោយវត្ថុនេះ អ្នកឯងចូរធ្វើនូវវត្ថុនេះឲ្យជារបស់សមគួរ ដល់ភិក្ខុមិន
បានក្លែង ដល់ភិក្ខុភាគស្មារតី ដល់ភិក្ខុកាលមិនដឹង ដល់ភិក្ខុឆត
ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីប ណៃ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារឿវ ទុកក្នុងគេហទំព័រ ៥០០០ ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

៣៤៦

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តស្សុទ្ធានំ ។

មុសាឌិមសមេសុញ្ញំ បទសេយ្យាយ វេ ទុវេ
អញ្ញាត្រវិញ្ញាណ ភូតា ទុដ្ឋល្លាបត្តិ ខណោតាតិ^(១) ។

ទសមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

មុសាវិទវត្តោ បរមោ^(២) ។

១ ខណោតាតិបិ បារោ ។ ២ ឧ. ម. បរមោ វត្តោ ។

វិទយបិដក មហាវិញ្ញ

ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងមុស្សាវតីវគ្គនោះ គឺ

សម្បជានមុស្សាវតី ១ ធម្មសវតី ១

បេសុញ្ញាវតី ១ បទសោធម្ម ១

បឋមសហសេយ្យ ១ ទុតិយសហសេយ្យ ១

ធម្មទេសនា ១ ភូតារោចនៈ ១

ទេវល្លាបតី ១ បឋវីខណៈ ១

សិក្ខាបទទី ១០ ចប់ ។

មុស្សាវតី ជាដំបូង ។

ភ្នំតាមរិត្តស្ស៊ី បឋមសិក្ខាបទ

[៣៥៤] តេន សមយេន តុន្នោ កកវា អាឡិយំ
វិហារតិ អត្តាឡិយេ ចេតិយេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អាឡិយាកា ភិក្ខុ លក្ខម្មំ កកោន្តា រុក្ខំ ជិន្ននិប័
ធនាបេន្តិប័^(១) ។ អញ្ញាតកេបិ អាឡិយាកោ ភិក្ខុ រុក្ខំ
ជិន្ននិ ។ តស្មី រុក្ខេ អដ្ឋត្តា ទេវតា តំ ភិក្ខុ
ឯតទកេច មា កន្តេ អត្តោ កវំ កត្តកាមោ
មយំ កវំ ជិន្ននិ^(២) ។ សោ ភិក្ខុ អនាទិយន្តោ
ជិន្និយេវ តស្ស ច ទេវតាយ ទារកស្ស ពាហ្មំ
អាណាដេសិ ។ អថខោ តស្ស ទេវតាយ ឯតទ-
ហោសិ យន្តនាហំ ឥមំ ភិក្ខុំ ឥដេវ ជីវិតា វេកេ-
បេយ្យន្តិ ។ អថខោ តស្ស ទេវតាយ ឯតទហោសិ
ន ខោ បនេតំ^(៣) ចជ្ជរូបំ យាហំ ឥមំ ភិក្ខុំ ឥដេវ
ជីវិតា វេកេបេយ្យំ យន្តនាហំ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាណេបេយ្យន្តិ ។ អថខោ សា ទេវតា យេន កកវា

កត្តបិ បោត្តពេ ជិន្នាបេន្តិបិទិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ជិន្និទិ ។ ៣ ឱ. ម. មេតិ ។

ភ្នំតតាមវិត្ត សិក្ខាបទទី ១

[៣៥៤] សម័យនោះ ព្រះភគវន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ កាលគង់នៅអគ្គាឡវ-
ចេតិយ ទៀបក្រុងអាឡវី ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនៅក្នុងក្រុងអាឡវី
កាលធ្វើនវកម្ម ក៏កាប់ដោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើអ្នកដទៃឲ្យកាប់ខ្លះ នូវដើម
ឈើ ។ មានភិក្ខុ ១ រូបនៅក្រុងអាឡវី កាប់ឈើមួយដើម ។ មាន
ទេវតា១អង្គអាស្រ័យនៅលើដើមឈើនោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹង
ភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចង់ធ្វើទីនៅរបស់ខ្លួន មិនត្រូវ
កាប់ទីនៅរបស់ខ្លួនទេ ។ ភិក្ខុនោះមិនអើពើ (នឹងពាក្យទេវតានោះ) ក៏ចេះវែត
កាប់ឈើនោះទៅ ក៏ត្រូវវែសពររបស់ទេវតានោះ ។ វេលានោះឯង
ទេវតានោះត្រិះរិះដូច្នោះថា បើដូច្នោះ ខ្លួនអញត្រូវសម្លាប់ភិក្ខុនេះក្នុងទី
នេះ ។ ខណៈនោះឯង ទេវតានោះត្រិះរិះដូច្នោះវិញថា ខ្លួនអញសម្លាប់
ភិក្ខុនេះក្នុងទីនេះដោយអំពើណា អំពើនេះមិនសមគួរដល់ខ្លួនអញសោះ
ឡើយ បើដូច្នោះ អញត្រូវក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សិន ។ គ្រានោះឯង ទេវតានោះក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

វិសយចំដំពេ មហាវិកង្កោ

តេនុបសង្កមី ឧបសង្កមីត្វា កកវតោ ឯតមន្តំ អាហេ-
បេសិ ។ សាធុ សាធុ ទេវតេ សាធុ ខោ ត្ថំ
ទេវតេ តំ កិក្ខុំ ន ជីវិតា វេហេបេសិ សចជ្ជ ត្ថំ ទេវតេ
តំ កិក្ខុំ ជីវិតា វេហេបេយ្យាសិ ពហំ ប ត្ថំ ទេវតេ
អប្បញ្ញំ បសេវេយ្យាសិ កច្ច ត្ថំ ទេវតេ អម្បកស្មី
ឌីកាសេ រុក្ខោ វិវិត្តោ តស្មី ឧបកច្ឆាតិ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈាយន្តំ ឌីយន្តំ វិចារេន្តំ កកដំ ហំ ឆាម សមណា
សក្យបុត្តិយា រុក្ខំ ធិន្តិស្សន្តិបិ ធនោបេស្សន្តិបិ^(១)
ឯកំ ឆ្ន័យំ សមណា សក្យបុត្តិយា ជីវំ វិហាបេន្តិតិ ។
អស្សោសុំ ខោ កិក្ខុំ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ
ឌីយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខុំ អប្បញ្ញំ ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ឌីយន្តំ វិចារេន្តំ កកដំ ហំ ឆាម
អាឡវិកា កិក្ខុំ រុក្ខំ ធិន្តិស្សន្តិបិ ធនោបេស្សន្តិបិ^(២) ។

១-២ កត្តបិ ពោត្តកេ ធិន្តិស្សន្តិបិ វិស្សតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិវាហ

ត្រង់ទីដែលព្រះអង្គគង់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានក្រាបទូល
សេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ (ដោយសព្វគ្រប់) ។ ព្រះសាស្តាជា
ម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេវតា ពាក្យដែលអ្នកថាប្រពៃពេកណាស់
ម្ចាស់ទេវតា អ្នកឯងមិនបានសម្លាប់ភិក្ខុនោះត្រូវពិតហើយ ម្ចាស់ទេវតា
បើអ្នកសម្លាប់ភិក្ខុនោះក្នុងថ្ងៃនេះហើយ ម្ចាស់ទេវតា អ្នកឯងត្រូវ
បាននូវបាបជាច្រើន នៃទេវតា អ្នកឯងចូរត្រឡប់ទៅវិញចុះ ក្នុងទី
ឯណោះមានឈើមួយដើមយ៉ាងស្ងាត់ អ្នកឯងចូរទៅនៅគាស្រីយនូវឈើ
នោះចុះ ។ មនុស្សទាំងឡាយ កំពោលទោស តិះដៀល បន្ត
បង្កាប់ថា ពួកសមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ មិនគួរនឹងហ៊ាន
កាប់ដោយខ្លួនឯងផង ប្រើអ្នកដទៃកាប់ផង នូវដើមឈើសោះ ពួក
សមណៈជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ វាមិនបៀតបៀននូវវត្ថុដែលមាន
ជីវិតមានដទៃយក ១ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យមនុស្សទាំងឡាយ
នោះពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្កាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះ កំពោលទោស
តិះដៀល បន្តបង្កាប់ថា ពួកភិក្ខុនៅក្នុងក្រុងអាឡវី មិនគួរនឹងហ៊ាន
កាប់ដោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើអ្នកដទៃកាប់ខ្លះ នូវដើមឈើសោះ ។

៣៤៧

បាចិត្តិយកណ្តោ ក្ខតតាមវត្តស្ស បឋមសិក្ខាបទស្ស បញ្ញត្តិ

អថខោ តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេស្សំ ។ បេ ។
សច្ចំ កិវ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ វុត្តំ ធិន្ទប័បិ ធនាបេថប័តិ^(១) ។
សច្ចំ ភក្ខវតិ ។ វិក្ខវហិ ពុទ្ធា ភក្ខវ កាបំ ហិ
នាម តុម្ភេ មោយបុរិសា វុត្តំ ធិន្ទស្សប័បិ ធនាបេស្ស-
ថប័^(២) ជីវសញ្ញា ហិ មោយបុរិសា មនុស្សា វុត្តស្សី
នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ប-
សន្នានំ វា ភិយ្យោភារាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ
សមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យថ ក្ខតតាមទាតព្យតាយ
ទាចិត្តិយន្តំ ។

[៣៥៥] ក្ខតតាមោ នាម បញ្ច តំជជាតានិ ម្ភល-

តំជំ ទន្ធតំជំ ធិន្ទតំជំ អត្តតំជំ តំជតំជមេ^(៣) បញ្ចមំ ។

១ ធិត្ថយេប័បិ ។ ២ ធិត្ថាបេស្សថប័បិ ។ ៣ ឧ. ម. ពិនិត្យ ។

បាណិក្ខយកណ្ណ ភូតតាមវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ត្រាឆនោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ៗ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកអ្នកទាំងឡាយកាប់ដោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើអ្នកដទៃឲ្យកាប់ខ្លះ នូវដើម
ឈើ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តា
ប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បន្ទោសថា នៃពួកមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយមិនគួរបើនឹងហ៊ានកាប់
ដោយខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើអ្នកដទៃឲ្យកាប់ខ្លះ នូវដើមឈើទេ នៃមោឃបុរស
ទាំងឡាយ ព្រោះពួកមនុស្សមានសេចក្តីសំគាល់ថាដើមឈើមានជីវិត
នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកមនុស្ស
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកមនុស្សដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យ
រឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង-
ឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុធ្វើក្នុងគាម^(១) មាន
ឈើនឹងស្មៅជាដើមឲ្យវិនាស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣៥៥] ពូជមាន ៥ យ៉ាងគឺ ពូជកើតពីរមីមបុប្ផស ១ ពូជកើត
ពីដើម ១ ពូជកើតពីម្លឹង ១ ពូជកើតពីចុងឬគល់ ១ ពូជកើតពីពូជ
(គឺផ្លែ) ១ ពូជទាំង ៥ នេះហៅថា ក្នុងគាម ។ ដែលហៅថា

១ រដ្ឋកថា សំដៅយកស្មៅនឹងដើមឈើស្រស់ ដែលមានពូជដុះទៅទៀតបានជាដើម ។

៣៥០

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

មូលតីដំ ឆាម ហឡឺង្គំ^(១) សិទ្ធិកេរ្តិ៍ វចំ វចន្តំ អតិវិសំ
កដុកកេហាណី ឡសិរំ កទ្ធម្មត្តកំ យានិ វា ប-
នញ្ញានិបិ អត្តំ មូលេ ជាយន្តិ មូលេ សញ្ញាយន្តិ ឯតំ
មូឡតីដំ ឆាម ។ ខន្ធតីដំ ឆាម អស្សុដ្ឋោ និក្រោតោ
បិលក្ខោ ឡទ្ធម្មកេ កច្ចកោ កបិមនោ យានិ វា
បនញ្ញានិបិ អត្តំ ខន្ធវេ ជាយន្តិ ខន្ធវេ សញ្ញាយន្តិ
ឯតំ ខន្ធតីដំ ឆាម ។ ធម្មតីដំ ឆាម ឡច្ច វេឡ
នឡោ យានិ វា បនញ្ញានិបិ អត្តំ បព្វេ ជាយន្តិ បព្វេ
សញ្ញាយន្តិ ឯតំ ធម្មតីដំ ឆាម ។ អក្កតីដំ ឆាម
អន្តកំ ដណិដ្ឋកំ ហិរិកេ យានិ វា បនញ្ញានិបិ អត្តំ
អក្ក ជាយន្តិ អក្ក សញ្ញាយន្តិ ឯតំ អក្កតីដំ ឆាម ។

១ ឧ. ម. ពលីទ្ធិ ។

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

ពូជកើតពីមើមប្តូប្តូស (នោះសំដៅយក) រមៀត ខ្ចី លំពាន់ ប្រស
អាចក្តីស រំជេង ស្ស្រវ័កាំង នឹងក្រពញាជ្រូក មិនតែប៉ុណ្ណោះ សូម្បីវត្ត
ទាំងឡាយដទៃណាកើតពីមើមប្តូប្តូស ដុះពីមើមប្តូប្តូស វត្តប៉ុណ្ណោះឈ្មោះ
ថា ពូជកើតពីមើមប្តូប្តូស (ដូចគ្នា) ។ ដែលហៅថា ពូជកើតពីដើម
(នោះសំដៅយក) ដើមពោធិ ដើមដៃដៃ ដើមលៀប ដើមល្ងា ដើមដៃដៃក្រិម
ដើមក្រសាំង មិនតែប៉ុណ្ណោះ សូម្បីវត្តទាំងឡាយដទៃណាកើតពីដើម ដុះ
ពីដើម វត្តប៉ុណ្ណោះហៅថាពូជកើតពីដើម ។ ដែលហៅថា ពូជកើតពីម្លាំង
(នោះសំដៅយក) អំពៅ ឫស្សី នឹងបបូស មិនតែប៉ុណ្ណោះ សូម្បីវត្ត
ទាំងឡាយដទៃណាកើតពីម្លាំង ដុះពីម្លាំង វត្តប៉ុណ្ណោះហៅថាពូជកើត
ពីម្លាំង ។ ដែលហៅថា ពូជកើតពីចុងប្តូគល់ (នោះសំដៅយក) ដី
លីងលាក់ ស្លឹកគ្រៃ វល្ល៍អណ្តាតត្រកួត ម្យ៉ាងទៀតសូម្បីវត្តទាំងឡាយ
ណាកើតពីចុងប្តូគល់ ដុះពីចុងប្តូគល់ វត្តប៉ុណ្ណោះហៅថាពូជកើតពីចុង
ប្តូគល់ (ដូចគ្នា) ។ ដែលហៅថា ពូជកើតពីពូជ (នោះសំដៅយក)

៣៥១

បាបិគ្គិយកណ្តែង រូតនាមវគ្គស្ស បរមសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវិហ

តីដតីដំ ឆាម បុព្វណ្ណំ អបរណ្ណំ យានិ វា បនញ្ញានិប

អត្ថំ តីដេ ជាយន្តំ តីដេ សញ្ញាយន្តំ ឯតំ តីដតីដំ

ឆាម បញ្ចមំ ។

[៣៥៦] តីដេ តីដសញ្ញា ធិន្តតិ វា ឆេនាបេតិ វា

ភិណ្ឌតិ វា គេនាបេតិ វា បចតិ វា បចាបេតិ វា អាបត្តិ

ចាចិគ្គិយស្ស ។ តីដេ វេមតិកោ ធិន្តតិ វា ឆេនាបេតិ វា

ភិណ្ឌតិ វា គេនាបេតិ វា បចតិ វា បចាបេតិ វា អាបត្តិ

ទុក្ខជស្ស ។ តីដេ អតីដសញ្ញា ធិន្តតិ វា ឆេនាបេតិ

វា ភិណ្ឌតិ វា គេនាបេតិ វា បចតិ វា បចាបេតិ វា

អនាបតិ ។ អតីដេ តីដសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អតីដេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អតីដេ អតីដ-

សញ្ញា អនាបតិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ភូតតាមវគ្គ សំពាចទី ១ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

បុព្វណ្ណជាតិ បានដល់ស្រូវ៧ប្រការ មានស្រូវស ស្រូវក្រហមនឹង
ពោតជាដើម អបរណ្ណជាតិ បានដល់សណ្តែកបាយ សណ្តែករាជមាស
ជាដើម ម្យ៉ាងទៀត សូម្បីវត្ថុទាំងឡាយណាកើតពីពូជ ដុះពីពូជ វត្ថុ
ប៉ុណ្ណោះហៅថាពូជកើតពីពូជជាតំរប់ ៥ ។

[៣៥៦] វត្ថុជាពូជមែន ក៏កុំសំគាល់ថាពូជ ហើយកាប់ដោយ
ខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃកាប់ក្តី ទម្ងាយដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃ
ឲ្យទម្ងាយក្តី ចំអិនដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃចំអិនក្តី ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ពូជមែន ក៏កុំមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយកាប់ដោយខ្លួនឯងក្តី
ប្រើអ្នកដទៃកាប់ក្តី ទម្ងាយដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យទម្ងាយក្តី
ចំអិនដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃចំអិនក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ពូជ
មែន ក៏កុំសំគាល់ថាមិនមែនពូជ ហើយកាប់ដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នក
ដទៃកាប់ក្តី ទម្ងាយដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យទម្ងាយក្តី ចំអិន
ដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃចំអិនក្តី មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ វត្ថុមិន
មែនពូជ ក៏កុំសំគាល់ថាពូជ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ វត្ថុមិនមែនពូជ តែក៏កុំ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ វត្ថុមិនមែនពូជ ក៏កុំសំគាល់ថា
មិនមែនពូជ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិលីណែ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវណ្ណៗ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

៣៥២

វិធីបំពេញ មហាវិវត្តោ

(៣៥៧) អនាថត្តំ សមំ ជានំ សមំ ទេហំ សមំ

អាហារំ សមិទា អន្តោ សមំ កក្ក្យំយំ ត្តារោហិតំ ក-

ណាតិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អនាទន្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស

អាទិកម្មកស្សាតិ ។

បរិមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិន័យបំណិក មហាវិវាទ

(៣៥៧) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលនិយាយថា អ្នកចូរដឹងនូវ

វត្តនេះ អ្នកចូរឲ្យនូវវត្តនេះ អ្នកចូរនាំមកនូវវត្តនេះ អាត្មាត្រូវការដោយ

វត្តនេះ អ្នកចូរធ្វើនូវវត្តនេះឲ្យសមគួរ ដល់ភិក្ខុមិនបានក្នុង ដល់ភិក្ខុភ្នាក់

ស្មារតី ដល់ភិក្ខុកាលមិនដឹង ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិប្បបទទី ១ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ

[៣៥៨] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកំ កោសម្ព័យំ

វិហារតិ យោសិកាវាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន

អាយស្មា ធន្នោ សយំ អនាចារំ អាចរិត្តា សង្ឃមជ្ឈេ

អាចតិយា អនុយុញ្ជិយមាណោ អញ្ញោនញ្ញំ បដិចរិតិ កោ

អាចន្នោ កី អាចន្នោ កិស្មី អាចន្នោ កងំ អាចន្នោ

កំ កណាថ កី កណាថាតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា

។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ឌីយន្តិ វិនាចន្តិ កងំ ហិ ធាម

អាយស្មា ធន្នោ សង្ឃមជ្ឈេ អាចតិយា អនុយុញ្ជិយមា-

ណោ អញ្ញោនញ្ញំ បដិចរិស្សតិ កោ អាចន្នោ កី អាចន្នោ

កិស្មី អាចន្នោ កងំ អាចន្នោ កំ កណាថ កី

កណាថាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកកំតោ ឯតបត្តំ

អាណេចស្មី ។ អថខោ ភកកំ អាយស្មន្តំ ធន្តំ បដិច្ចតិ

សំក្តាប់ទី ២

[៣៥៨] សម័យនោះ ព្រះដ៏ទ្រង់យសកាលគង់នៅក្នុងយេសូសា-
រាម ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះឯង ឆន្ទកិក្ខុដ៏មានអាយុប្រព្រឹត្តិអ-
នាថារដោយខ្លួនឯង កាលភិក្ខុសាកសួរដោយអាបតិក្ខណ៍កណ្តាលដំនុំសង្ឃ
កំពោលបិទបាំងនូវពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃ (គឺពោលពាក្យបន្ថែមបន្ថប់)
ទៅវិញដោយពាក្យថា នរណាត្រូវអាបតិ ត្រូវអាបតិអ្វី ត្រូវអាបតិព្រោះ
វត្ថុអ្វី ត្រូវអាបតិដោយប្រការដូចម្តេច លោកទាំងឡាយពោលចំពោះ
បុគ្គលណា លោកទាំងឡាយពោលថាអ្វី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ កំពោលទោស គំរងៀល
បន្ទះបង្គាប់ថា ឆន្ទកិក្ខុដ៏មានអាយុ កាលភិក្ខុសាកសួរដោយអាបតិក្ខណ៍
កណ្តាលដំនុំសង្ឃ ហើយមិនសមបើនឹងពោលបិទបាំងនូវពាក្យដទៃដោយ
ពាក្យដទៃថា នរណាត្រូវអាបតិ ត្រូវអាបតិអ្វី ត្រូវអាបតិព្រោះវត្ថុអ្វី
ត្រូវអាបតិដោយប្រការដូចម្តេច លោកទាំងឡាយពោលចំពោះបុគ្គល
ណា លោកទាំងឡាយពោលថាអ្វី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ គ្រានោះឯង
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សួរបញ្ជាក់ទៅនឹងឆន្ទកិក្ខុដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់ឆន្ទ

៣៥៤

វិទយចិដិកេ មហាវិរត្តោ

សច្ចំ កីរំ ត្វំ ធន្នំ សង្ឃមជ្ឈេ អាមត្តិយា អនុយុញ្ជិយ-
មាណោ អញ្ញោនញំ បដិចរសិ កោ អាមន្នោ ។ បេ ។
កី កណាថាតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកហិ ពុទ្ធា កកវា
កងំ ហិ នាម ត្វំ មោយបុរិស សង្ឃមជ្ឈេ អាមត្តិយា
អនុយុញ្ជិយមាណោ អញ្ញោនញំ បដិចរស្សសិ កោ អា-
មន្នោ ។ បេ ។ កី កណាថាតិ នេតំ មោយបុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិកហិត្វា ធម្មិ
កងំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ សង្ឃោ
ធន្នស្ស ភិក្ខុនោ អញ្ញាវាទកំ រោបេតុ ។ ឃវញ្ច បន
ភិក្ខុវេ រោបេតត្វំ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ
ញោបេតញោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ
ធន្នោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ អាមត្តិយា អនុយុញ្ជិយមាណោ

វិនយបិដក មហាវិវាទ

បានឮថា អ្នកឯង កាលដែលភិក្ខុសាកសួរដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
ហើយពោលបិទបាំងនូវពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃវិញថា នរណា ត្រូវអា-
បត្តិ ។ បេ ។ លោកទាំងឡាយពោលថាដូចម្តេច ពាក្យនេះពិតមែនឬ ។
ឆន្ទភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពាក្យនេះពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នៃមោឃបុរស អ្នកឯង
កាលដែលភិក្ខុសាកសួរដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ហើយមិនគួរបើ
នឹងពោលបិទបាំងនូវពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃថា នរណា ត្រូវអាបត្តិ
។ បេ ។ លោកទាំងឡាយពោលដូចម្តេច នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកធ្វើ
នេះនឹងបានដឹកនាំមនុស្សទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យបានជ្រះថ្លា
ឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស រួចទ្រង់ធ្វើនូវធម្មកថា
ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ
សង្ឃចូរលើកនូវអញ្ញាត្តកម្ម^(១) ដល់ឆន្ទភិក្ខុចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សង្ឃត្រូវលើកនូវអញ្ញាត្តកម្មយ៉ាងនេះ ភិក្ខុដែលឈ្លាសអង្គអាចត្រូវ
ប្រកាសសង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់
នូវពាក្យខ្ញុំ (ជ្រិត) ឆន្ទភិក្ខុនេះ កាលភិក្ខុសាកសួរដោយអាបត្តិក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ក៏ពោលបិទបាំងនូវពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃវិញ ។

១ អំពើដែលសង្ឃត្រូវធ្វើដល់ភិក្ខុអ្នកពោលពាក្យដទៃ គឺពោលពាក្យបន្ថែមបន្ថប់ ។

៣៥៥

ពោធិ៍ត្តិយកណ្តោ ភូតតាមវគ្គស្ស ទុតិយុសំក្ខបទស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

អញ្ញោនព្វំ បដិចរតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ
សង្ឃោ ធន្នស្ស ភិក្ខុនោ អញ្ញារាជកំ រោមេយ្យ ។ ឃសា
ញត្តិ ។ សុណានុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ធន្នោ ភិក្ខុ
សង្ឃមង្គេ អាចត្តិយា អនុយុញ្ជិយមាលោ អញ្ញោនព្វំ
បដិចរតិ ។ សង្ឃោ ធន្នស្ស ភិក្ខុនោ អញ្ញារាជកំ រោ-
មេតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ធន្នស្ស ភិក្ខុនោ អញ្ញ-
ារាជកស្ស រោបថា សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នត្តមតិ
សោ កាសេយ្យ ។ រោមិតំ សង្ឃោ ធន្នស្ស ភិក្ខុនោ
អញ្ញារាជកំ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុណ្ណំ ។ ឃមេតំ
នារយាមីតិ ។

(៣៥៧) អថខោ ភក្កវា អាយស្មន្តំ ធន្តំ អនេក-
បរិយាយេន វិករហិត្វា ទុក្ខតាយ ។ មេ ។ ឃវត្ថុ បន
ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ អញ្ញារាជកេ
នាចិត្តិយន្តំ ។ ឃវត្ថុនំ ភក្កវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

បាណិយកណ្ណ ពួកតាមវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាធម្មត្រ

បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវលើកនូវអញ្ញាវិញ្ញាណកម្ម
ដល់ឆន្ទភិក្ខុ ។ នេះជារបៀបសម្រាប់ផ្សំសង្ឃឱ្យដឹង ។ បពិត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំ (ដ្បិត) ឆន្ទភិក្ខុនេះ
កាលភិក្ខុសាកសួរដោយអាបត្តិ ក្នុងកណ្តាលដំនុំសង្ឃ ក៏ពោលបិទ
បាំងនូវពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃវិញ ។ ឥឡូវនេះ ព្រះសង្ឃលើក
នូវអញ្ញាវិញ្ញាណកម្មដល់ឆន្ទភិក្ខុ ។ ការលើកនូវអញ្ញាវិញ្ញាណកម្មដល់ឆន្ទ-
ភិក្ខុ សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះគួរស្រៀម
(បើ) មិនសមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណាទេ លោកម្ចាស់អង្គនោះ
ត្រូវពោលឡើង ។ អញ្ញាវិញ្ញាណកម្ម សង្ឃបានលើកដល់ឆន្ទភិក្ខុហើយ ។
អញ្ញាវិញ្ញាណកម្មសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាព្រះសង្ឃ
ស្រៀមនៅ ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយភរិយាស្រៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៣៩៧) ត្រាតោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទាសឆន្ទភិក្ខុដ៏មាន
អាយុ ដោយអនេកបរិយាយ ។ បេ ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះពោលនូវពាក្យដទៃ ។ សិក្ខាបទនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

៣៤៦

វិទយបិដកេ មហាវិរត្តោ

[៣៦០] តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា
ឆន្ទោ សង្ឃមជ្ឈោ អាបត្តិយា អនុយុញ្ជិយមាណោ អញ្ញា-
នញ្ញំ បដិចរន្ទោ អាបត្តិ អាបជ្ជិស្សាមីតិ តុណ្ហិក្ខតោ
សង្ឃំ វិហាសេតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បវិទ្ធា ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ឱយន្តំ វិចារេន្តំ កេដំ ហិ នាម អាយស្មា
ឆន្ទោ សង្ឃមជ្ឈោ អាបត្តិយា អនុយុញ្ជិយមាណោ តុណ្ហិ-
ក្ខតោ សង្ឃំ វិហាសេស្សាមីតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ កក-
វតោ ឯតមត្តំ អាហារេចសុំ ។ បេ ។ អថខោ កកវា
អាយស្មន្តំ នន្តំ បដិបុត្តំ សច្ចំ កិវ ត្វំ នន្ត សង្ឃមជ្ឈោ
អាបត្តិយា អនុយុញ្ជិយមាណោ តុណ្ហិក្ខតោ សង្ឃំ វិហា-
សេសីតិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា កកវា កេដំ
ហិ នាម ត្វំ មោយបុរិស សង្ឃមជ្ឈោ អាបត្តិយា អនុ-
យុញ្ជិយមាណោ តុណ្ហិក្ខតោ សង្ឃំ វិហាសេស្សាសិ នេតិ
មោយបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។

និយមន័យ មហាវិវាទ

(៣៦០) សម័យនោះឯង ឆន្ទកិក្ខុដ៏មានអាយុ កាលភិក្ខុកំពុង
សាកសួរ ដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ក៏គិតថាអាត្មាអញកាល
ពោលបិទបាំងនូវពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃ មុខជានឹងត្រូវអាបត្តិ (មិន
ខានឡើយ) ហើយក៏ស្ងៀមនៅមិនស្តី នាំឲ្យសង្ឃលំបាក ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ឆន្ទកិក្ខុដ៏មានអាយុ កាលភិក្ខុ
សាកសួរដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ មិនសមបើនឹងស្ងៀមនៅមិន
ស្តីនាំឲ្យសង្ឃលំបាកសោះ ។ ត្រាោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់សួរឆន្ទកិក្ខុដ៏មានអាយុថា នៃឆន្ទ បានឮថាអ្នកឯងកាលដែល
ភិក្ខុសាកសួរដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ហើយស្ងៀមនៅមិនស្តី
នាំឲ្យសង្ឃលំបាក ពិតមែនឬ ។ ឆន្ទកិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា
ប្រោស ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
បន្ទាសថា នៃមោឃបុរស អ្នកឯង កាលដែលភិក្ខុសាកសួរដោយ
អាបត្តិក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ មិនសមបើនឹងស្ងៀមនៅមិនស្តីនាំឲ្យសង្ឃ
លំបាកទេ នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះ នឹងបានដឹកនាំមនុស្ស
ទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេដែរ ។ បេ ។

៣៥៧

បាបិក្ខិយកណ្តោ ភូតពាមវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស វិហោសកំ

វិកាហិត្វា ធម្មី កដំ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ
កិក្ខុវេ សង្ឃោ ធន្នស្ស កិក្ខុនោ វិហោសកំ រោបេតុ ។
ឯវញ្ច បន កិក្ខុវេ រោបេតតំ ព្យត្តេន កិក្ខុនា បដិពាលេន
សង្ឃោ ញាបេតពោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ
ធន្នោ កិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ អាបតិយា អនុយុញ្ជិយមាលោ
តុណ្ហិក្ខតោ សង្ឃំ វិហោសេតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
បត្តកលំ សង្ឃោ ធន្នស្ស កិក្ខុនោ វិហោសកំ រោ-
បេយ្យ ។ ឯសា ញតិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
អយំ ធន្នោ កិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈេ អាបតិយា អនុយុញ្ជិ-
យមាលោ តុណ្ហិក្ខតោ សង្ឃំ វិហោសេតិ ។ សង្ឃោ
ធន្នស្ស កិក្ខុនោ វិហោសកំ រោបេតិ ។ យស្សាយស្មតោ
ខមតិ ធន្នស្ស កិក្ខុនោ វិហោសកស្ស រោបនា
សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។

បាចំភ្លឺយកណ្ណ ភូតតាមវគ្គ សំព្វាបទទំ ២ និយាយអំពីការនាំឲ្យសង្ឃលំបាក

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស រួចទ្រង់ធ្វើនូវធម្មិកថា ហើយត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ សង្ឃបូរលើកនូវ
វិហេសកកម្ម^(១)ដល់ឆន្ទភិក្ខុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវ
លើកនូវវិហេសកកម្មយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុដែលវេទនាអង្គ អាចក្នុងរៀងសង្ឃឲ្យ
ដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំ (ដ្បិត)
ឆន្ទភិក្ខុនេះ កាលដែលភិក្ខុសាកសួរ ដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
ក៏ស្ងៀមនៅមិនស្តី នាំឲ្យសង្ឃលំបាក ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរ
ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវលើកនូវវិហេសកកម្មដល់ឆន្ទភិក្ខុ ។ នេះ
ជាពាក្យរៀងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម
ព្រះសង្ឃស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំ (ដ្បិត) ឆន្ទភិក្ខុនេះ កាលដែលសង្ឃសាក
សួរដោយអាបត្តិក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ក៏ស្ងៀមនៅមិនស្តី នាំឲ្យសង្ឃ
លំបាក ។ ឥឡូវសង្ឃលើកនូវវិហេសកកម្មដល់ឆន្ទភិក្ខុ ។ ការដែល
លើកនូវវិហេសកកម្មដល់ឆន្ទភិក្ខុ សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀមនៅ (បើ) មិនសមគួរដល់លោក
ដ៏មានអាយុអង្គណាទេ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវពោលឡើង ។

១ អំពើដែលសង្ឃត្រូវធ្វើដល់ភិក្ខុអ្នកនាំសង្ឃឲ្យបានសេចក្តីលំបាក ។

៣៥៨

វិទយបំណិកេ មហ.វិរាដ្ឋោ

ហេតិកំ សង្ឃន ធន្នស្ស កិក្ខុនោ វិហោសកំ ។ ឧមតំ
សង្ឃស្ស វស្មា តុល្លា ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

[៣៦១] អថទោ កកវំ អាយស្មន្តំ ធន្នំ អនេក-
បរិយាយេន វិកាហិត្វា ទុត្តរតាយ ។ មេ ។ ឯវេត្វ បន
វិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ អញ្ញវំនកេ
វិហោសកេ ទាតិត្តយន្តិ ។

[៣៦២] អញ្ញវំនកោ នាម សង្ឃមជ្ឈេ វត្តស្មី វំ
អាបត្តយា វំ អនុយុត្តិយមាលោ តំ ន កថេតុកាមោ
តំ ន ឧត្តរាដេតុកាមោ អញ្ញនពំ បដិចារតិ កោ អា-
បន្នោ កី អាបន្នោ កីស្មី អាបន្នោ កថំ អាបន្នោ កំ
កណាថ កី កណាថាតិ ឯសោ អញ្ញវំនកោ នាម ។

វិធីយប់ដក មហាវិកត្ត

វិហោសកកម្ម សង្ឃប្បានលើកដល់ឆន្ទភិក្ខុរួចហើយ ។ ការដែលលើក
នូវវិហោសកកម្ម សមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃ
ស្ងៀមនៅមិនស្តី ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៣៦១) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសឆន្ទភិក្ខុដ៏មាន
តាយុដោយអនេកបរិយាយ ។ បេ ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះពោលនូវពាក្យដទៃ(ឬ)ព្រោះធ្វើឲ្យសង្ឃ
បានសេចក្តីលំបាក ។

(៣៦២) ដែលហៅថា ពោលនូវពាក្យដទៃ (នោះ) គឺភិក្ខុ (ណា
មួយ) ដែលភិក្ខុកំពុងសាកសួរចំពោះវត្តក្តី ចំពោះអាបត្តិក្តី ក្នុងកណ្តាល
ជំនុំសង្ឃ មិនប្រាថ្នានឹងពោលនូវវត្តនឹងអាបត្តិនោះ មិនប្រាថ្នានឹងបង្ហើប
ឡើងនូវវត្តនឹងអាបត្តិនោះ ត្រឡប់ជាបិទបាំងនូវពាក្យដទៃដោយពាក្យ
ដទៃវិញថា នរណាបានត្រូវអាបត្តិ ត្រូវអាបត្តិអ្វី ត្រូវអាបត្តិព្រោះវត្តអ្វី
ត្រូវអាបត្តិដោយប្រការដូចម្តេច លោកទាំងឡាយពោលនឹងនរណា
លោកទាំងឡាយពោលដូចម្តេច ភិក្ខុនេះឈ្មោះថាពោលនូវពាក្យដទៃ ។

៣៥៧

ធាបិគ្គិយកណ្តោ ក្បតតាមវគ្គស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អាចត្តិវាណ

[៣៦៣] វិហោសកោ នាម សង្ឃមជ្ឈេ វត្តស្មី
វា អាចត្តិយា វា អនុយុញ្ជិយមាណោ តំ ន កថេតុកាមោ
តំ ន ឧត្តរាដេតុកាមោ តុណ្ហិក្ខតោ សង្ឃំ វិហោសេតិ
ឯសោ វិហោសកោ នាម ។

[៣៦៤] អរោបិទេ អញ្ញាវនកេ សង្ឃមជ្ឈេ វត្តស្មី
វា អាចត្តិយា វា អនុយុញ្ជិយមាណោ តំ ន កថេតុ-
កាមោ តំ ន ឧត្តរាដេតុកាមោ អញ្ញាវនំ បដិចរតិ
កោ អាចន្នោ កី អាចន្នោ កិស្មី អាចន្នោ កថំ
អាចន្នោ កំ កណាថ កី កណាថាតិ អាចត្តិ ទុក្កជស្ស ។
អរោបិទេ វិហោសកេ សង្ឃមជ្ឈេ វត្តស្មី វា អាចត្តិយា
វា អនុយុញ្ជិយមាណោ តំ ន កថេតុកាមោ តំ ន
ឧត្តរាដេតុកាមោ តុណ្ហិក្ខតោ សង្ឃំ វិហោសេតិ អាចត្តិ
ទុក្កជស្ស ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ពូតកាមវត្ត សិល្បបទទី ២ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

[៣៦៣] ដែលហៅថា ធ្វើឲ្យសង្ឃបានសេចក្តីលំបាក (នោះ) គឺ
ភិក្ខុ (ណាមួយ) ដែលភិក្ខុកំពុងសាកសួរចំពោះវត្តក៏ ចំពោះអាបត្តិក៏ ក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ មិនប្រាថ្នានឹងពោលនូវវត្តនឹងអាបត្តិនោះ មិនប្រាថ្នានឹង
បង្កើបនូវវត្តនឹងអាបត្តិនោះ ហើយស្ងៀមមិនស្តី នាំឲ្យសង្ឃបានសេចក្តី
លំបាក ភិក្ខុនេះឈ្មោះថាធ្វើឲ្យសង្ឃបានសេចក្តីលំបាក ។

[៣៦៤] កាលបើអញ្ញាវាទេកកម្មសង្ឃមិនបានលើកឡើងទេ ភិក្ខុ
(ណាមួយ) ដែលភិក្ខុកំពុងសាកសួរចំពោះវត្តក៏ ចំពោះអាបត្តិក៏ ក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ហើយមិនប្រាថ្នានឹងពោលនូវវត្តនឹងអាបត្តិនោះ មិន
ប្រាថ្នានឹងបង្កើបឡើងនូវវត្តនឹងអាបត្តិនោះ ត្រឡប់ជាពោលបិទបាំងនូវ
ពាក្យដទៃដោយពាក្យដទៃវិញថា នរណាបានត្រូវអាបត្តិ ត្រូវអាបត្តិអ្វី
ត្រូវអាបត្តិព្រោះវត្តអ្វី ត្រូវអាបត្តិដោយប្រការដូចម្តេច លោកទាំងឡាយ
ពោលនឹងនរណា លោកទាំងឡាយពោលដូចម្តេច ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ កាលបើវិហសកកម្មដែលសង្ឃមិនបានលើកឡើងទេ ភិក្ខុណា
ដែលភិក្ខុកំពុងសាកសួរចំពោះវត្តក៏ ចំពោះអាបត្តិក៏ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ
ហើយមិនប្រាថ្នានឹងពោលនូវវត្តនឹងអាបត្តិនោះ មិនប្រាថ្នានឹងបង្កើបឡើង
នូវវត្តនឹងអាបត្តិនោះ ស្ងៀមមិនស្តី នាំឲ្យសង្ឃបានសេចក្តីលំបាក ភិក្ខុ
នោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

៣៦០

វិនយបិដកេ មហាវគ្គោ

[៣៦៥] ពេបិតេ អញ្ញវាទកេ សង្ឃមជ្ឈេ វត្តស្មី
វា អាបត្តិយា វា អនុយុញ្ជិយមាណោ តំ ន កថេតុ-
កាមោ តំ ន ឧត្តរាដេតុកាមោ អញ្ញាទញ្ញំ បដិចរតិ
កោ អាបន្នោ ។ បេ ។ កី កណាដាតិ អាបត្តិ ទា-
ចិត្តិយស្ស ។ ពេបិតេ វិហាសកេ សង្ឃមជ្ឈេ វត្តស្មី
វា អាបត្តិយា វា អនុយុញ្ជិយមាណោ តំ ន កថេ-
តុកាមោ តំ ន ឧត្តរាដេតុកាមោ តុណ្ហិក្ខតោ សង្ឃ
វិហាសេតិ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣៦៦] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ អញ្ញវាទកេ
វិហាសកេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកោ
អញ្ញវាទកេ វិហាសកេ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។
ធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញំ អញ្ញវាទកេ វិហាសកេ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

(៣៦៥) កាលបើអញ្ញាវេទកកម្មដែលសង្ឃបានលើកឡើងហើយ
ភិក្ខុ (ណាមួយ) ដែលភិក្ខុកំពុងសាកសួរចំពោះវត្ថុក្តី ចំពោះអាបត្តិក្តី ក្នុង
កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ហើយមិនប្រាថ្នានឹងពោលនូវវត្ថុនឹងអាបត្តិនោះ មិន
ប្រាថ្នានឹងលើកឡើងនូវវត្ថុនឹងអាបត្តិនោះ ត្រឡប់ជាពោលបិទបាំងនូវពាក្យ
ដទៃដោយពាក្យដទៃវិញថា នរណាត្រូវអាបត្តិ ។ បេ ។ លោកទាំង
ឡាយពោលដូចម្តេច ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលបើវិហេសក-
កម្មដែលសង្ឃបានលើកឡើងហើយ ភិក្ខុ (ណាមួយ) ដែលភិក្ខុកំពុងសាក
សួរចំពោះវត្ថុក្តី ចំពោះអាបត្តិក្តី ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ មិនប្រាថ្នានឹង
ពោលនូវវត្ថុនឹងអាបត្តិនោះ មិនប្រាថ្នានឹងបង្កើតនូវវត្ថុនឹងអាបត្តិនោះស្បែម
មិនស្តី នាំឲ្យសង្ឃបានសេចក្តីលំបាក ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៦៦) កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
តែពោលនូវពាក្យដទៃ នាំឲ្យសង្ឃបានសេចក្តីលំបាក ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយ
ពោលនូវពាក្យដទៃ នាំឲ្យសង្ឃបានសេចក្តីលំបាក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។
កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌វិញ
ហើយពោលនូវពាក្យដទៃ នាំឲ្យសង្ឃបានសេចក្តីលំបាក ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថាកម្ម

ញាតិ

បាបិភ្លិយកណ្តោ ភូតជាមវិជ្ជស្ស ទុតិយសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវាចា

អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ អនម្មកម្មេ អនម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។

(៣៦៧) អនាបត្តិ អជាទន្តោ បុច្ឆតិ តិលានោ
ន កថេតិ សង្ឃស្ស កណ្ណាជំ វា កលហោ វា
វិត្តហោ វា វិវាទោ វា កវិស្សត្តិ វា ន កថេតិ សង្ឃកោ
វា សង្ឃវាជិ វា កវិស្សត្តិ វា ន កថេតិ អនម្មេន
វា វត្តេន វា ន កម្មារហស្ស វា កម្មំ កវិស្សត្តិ
ន កថេតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

បាចិញ្ជិយកណ្ណំ ភូតតាមវគ្គ សិក្ខាបទទី ២ វិវះផែលមិឧត្តរវិភាគត្តិ

ប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកម្មមិន

ប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសិគាល់

ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

[៣៦៧] អាបត្តិមិនត្រូវដល់ភិក្ខុដែលមិនដឹងសេចក្តីហើយសួរ ដល់

ភិក្ខុដែលមានជម្ងឺហើយមិននិយាយ ដល់ភិក្ខុដែលមិននិយាយដោយគិត

ថា ការបង្ក ហេតុប្រកួតប្រកាន់ ជម្លោះ វិវាទនឹងនាំឲ្យរាល់ដល់សង្ស័យ ដល់

ភិក្ខុដែលមិននិយាយដោយគិតថា ក្រែងសង្ស័យបែកគ្នា (ឬ) ក្រែងសង្ស័យថ្នាំ

ថ្នាំកន្លងគ្នា ដល់ភិក្ខុដែលមិននិយាយដោយគិតថា សង្ស័យមុខជានឹងធ្វើ

កម្ម មិនត្រូវតាមធម៌ផង ជាពួកផង ចំពោះភិក្ខុដែលមិនគួរដល់កម្មផង

ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុរដឹមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ២ ចប់ ។

តតិយសិក្ខាបទ

(៣៦៨) តេន សមយេន តុទ្ធោ ភក្កវា វាជគុហា
វិហរតិ វេជ្ឈវេន កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្តោ សង្ឃស្ស
សេនាសនញ្ច បញ្ញាបេតិ ភត្តានិ ច ឧទ្ទិសតិ ។
តេន ខោ បន សមយេន មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ
នវកា ចេវ ហោន្តិ អប្បបុញ្ញា ច យានិ សង្ឃស្ស
លាមកានិ សេនាសនានិ តានិ តេសំ ចាបុណានិ
លាមកានិ ច ភត្តានិ ។ តេ អាយស្មន្តំ ទតំ
មល្លបុត្តំ ភិក្ខុ ឧជ្ឈាបេន្តិ ធន្ទាយ ទព្វោ មល្លបុត្តោ
សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ធន្ទាយ ច ភត្តានិ ឧទ្ទិសតិ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខ័យន្តិ
វិចារេន្តិ កងំ ហំ នាម មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ
អាយស្មន្តំ ទតំ មល្លបុត្តំ ភិក្ខុ ឧជ្ឈាបេស្សន្តិ ។

សិក្ខាបទ ទី ៣

[៣៦៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្ត
វេឡូវនៃ កលទ្ធកនិវេសន្ត ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ព្រះទេព-
មល្លបុត្រដ៏មានអាយុ តែងត្រាលន្ទវសេនាសនៈផង តែងទទួលសូត្រកត្តផង
ដល់សង្ឃ ។ លំដាប់នោះ ពួកមេត្តិយភូមជកភិក្ខុ ទើបនឹងបួសច្រើន
ជាមនុស្សមានបុណ្យតិចផង អស់ទាំងសេនាសនៈណា ដំបៅកថយរបស់
សង្ឃ សេនាសនៈទាំងនោះ ត្រូវបានមកពួកភិក្ខុទាំងនោះ មួយទៀត
កត្តទាំងឡាយណា ដំបៅកថយ ក៏ត្រូវបានមកពួកភិក្ខុទាំងនោះដែរ ។
ពួកមេត្តិយភូមជកភិក្ខុនោះ ក៏បង្ហាបង្ហាបង្ហា ឲ្យពោលពោសព្រះ
ទេពមល្លបុត្រដ៏មានអាយុថា ព្រះទេពមល្លបុត្រ ក្រាលសេនាសនៈគាមសេចក្តី
គាប់ចិត្តរបស់ខ្លួន ម្យ៉ាងទៀត លោកទទួលសូត្រកត្តាមសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់
ខ្លួន ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោល
ពោសតិះវៀល បន្តិះបង្ហាបង្ហា មេត្តិយភូមជកភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើនឹង
បង្ហាបង្ហាបង្ហា ឲ្យពោលពោសព្រះទេពមល្លបុត្រដ៏មានអាយុសោះ ។

៣៦៣

ពាបក្តិយកណ្តោ ភូតធាមវគ្គស្ស ឥតិយសិក្ខាបទស្ស ឃប់មប្បញ្ញត្តិ

អដខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេសុំ ។

អដខោ ភកវា ។ បេ ។ មេត្តិយកុម្មជកោ ភិក្ខុ

បដិប្បន្តំ សច្ចំ កិវ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ ទតំ មល្លបុត្តំ ភិក្ខុ

ឧជ្ឈាបេថាតិ ។ សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិកហិ ពុទ្ធា

ភកវា កដំ ហិ នាម តុម្ហេ មោយបុរិសា ទតំ

មល្លបុត្តំ ភិក្ខុ ឧជ្ឈាបេស្សេ ទេតំ មោយបុរិសា

អប្បសន្នាទំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បទ

ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេ ឧជ្ឈាបនកោ

ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវញ្ចទំ ភកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ

បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៣៦៧] តេន ខោ បទ សមយេន មេត្តិយកុម្មជកោ

ភិក្ខុ ភកវតា ឧជ្ឈាបនកំ បដិក្ខិតន្តិ ឯតាវតា ភិក្ខុ

សោស្សន្តិភិ ភិក្ខុនំ សាមញ្ញា អាយស្សន្តិ ទតំ មល្លបុត្តំ

បាចិត្តិយកណ្ណ ក្នុងពាមវត្ថុ សិក្ខាបទទី ៣ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង

ត្រាខោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាម្ចាស់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ សួរចំពោះពួកមេត្តិយក្នុងកិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថាអ្នកទាំង ឡាយ បង្គាប់ភិក្ខុទាំងឡាយឱ្យពោលទោសទព្វមល្លបុត្ត ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នក ទាំងឡាយមិនសមបើនឹងបង្គាប់ពួកភិក្ខុ (ដទៃ) ឱ្យពោលទោសទព្វមល្លបុត្ត សោះ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះនឹងបានដឹកនាំ ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឱ្យជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុ (ដទៃ) ឱ្យពោលទោសភិក្ខុផងគ្នា ត្រូវអាចត្តិបា- ចិត្តិយ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ជាក់ដល់ពួកភិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

(៣៦៧) សម័យនោះឯង ពួកមេត្តិយក្នុងកិក្ខុគិតគ្នាថា ការដែល ប្រើភិក្ខុ (ដទៃ) ឱ្យពោលទោស ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានហាមរួចហើយ ព្រោះហេតុនោះភិក្ខុទាំងឡាយមុខជានឹងបានឮ ដោយពាក្យមានប្រមាណ ប៉ុណ្ណោះ ហើយក៏តិះដៀលព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុជិតពួកភិក្ខុ (ដទៃ)

៣៦៤

វិទយចំណីពេ មហារិក្ខោ

ទីយន្តិ ធន្ទាយ ធន្ទោ មល្លបុត្តា សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ
ធន្ទាយ ច ភត្តានំ ឧទ្ទិសតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ វិចារេន្តិ កដំ
ហិ នាម មេត្តិយក្កដកោ ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ ទតំ
មល្លបុត្តំ ទីយស្មន្តិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាវោចេសុំ ។ អថខោ ភកវ ។ បេ ។
មេត្តិយក្កដកោ ភិក្ខុ បដិប្បន្តំ សច្ចំ កិរ តុម្រេ
ភិក្ខុវេ ទតំ មល្លបុត្តំ ទីយថាតិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។
វិកវហិ តុម្រោ ភកវ កដំ ហិ នាម តុម្រេ មោ-
យបុរិសា ទតំ មល្លបុត្តំ ទីយស្មន្ត ទេតំ មោយបុរិសា
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ
តមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ឧជ្ឈាបនកោ ទីយ-
នកោ ចាចិត្តិយន្តិ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ថា ព្រះទព្វមល្លបុត្តរៀបចំសេនាសនៈតាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត (របស់ខ្លួន) ផង
ចាត់ចែងភក្តីតាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត (របស់ខ្លួន) ផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្គាប់ថា ពួកមេត្តិយក្នុងកិក្ខុមិនសមបើនឹងហ៊ានតិះដៀលព្រះទព្វម-
ល្លបុត្តដ៏មានអាយុសោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបទូលសេចក្តី
+ នុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។
ទ្រង់ត្រាស់សួរចំពោះនឹងពួកមេត្តិយក្នុងកិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានឮថា អ្នកទាំងឡាយតិះដៀលទព្វមល្លបុត្ត ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នែមោឃបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយ មិនសមបើនឹងតិះដៀលទព្វមល្លបុត្តទេ នែមោឃបុរសទាំងឡាយ
អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យបាត
ជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុដទៃឲ្យពោល
ទោស (ភិក្ខុផងគ្នាឬ) តិះដៀល (ភិក្ខុផងគ្នា) ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៣៦៥

ពាចិក្ខិយកណ្តោ ភូតតាមវគ្គស្ស តតិយសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវិហា

[៣៧០] ឧជ្ឈាបនកំ ឆាម ឧបសម្បជ្ជំ សង្ឃេន
សម្មតំ សេនាសនប្បញ្ញាបតំ វា កត្តន្តេសកំ វា
យាត្តកាជកំ វា ផលកាជកំ វា ខុដ្ឋកាជកំ វា
អប្បមត្តករិសជ្ជកំ វា អវណ្ណំ កត្តកាមោ អយសំ
កត្តកាមោ មថ្មកត្តកាមោ^(១) ឧបសម្បជ្ជំ ឧជ្ឈាបេតិ
វា ខ័យតិ វា អាបត្តិ ទាចិក្ខិយស្ស ។

[៣៧១] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ ឧជ្ឈាបនកេ
ខ័យនកេ អាបត្តិ ទាចិក្ខិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេម-
តិកោ ឧជ្ឈាបនកេ ខ័យនកេ អាបត្តិ ទាចិក្ខិយស្ស ។
ធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញំ ឧជ្ឈាបនកេ ខ័យនកេ
អាបត្តិ ទាចិក្ខិយស្ស ។

១ ឧ. មង្គំ កត្តកាមោ ។

បាយ័តិយកណ្ណ ភូតពាមវត្ត សំព្វាចទទី ៣ វិវេដែលត្រូវអាបត្តិ

(៣៧០) ដែលហៅថា ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុដទៃឲ្យពោលទោស(នោះ)
គឺភិក្ខុមានប្រាថ្នានឹងធ្វើនូវសេចក្តីតិះដៀល មានប្រាថ្នានឹងធ្វើនូវសេចក្តី
បង្គាប់យស មានប្រាថ្នានឹងធ្វើនូវសេចក្តីបង្គាប់បង្គោនចំពោះទបសម្បទ
បុគ្គលដែលសង្ឃសន្តឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសេនាសនៈក្តី ឲ្យជាអ្នកចាត់ចែង
នូវភត្តក្តី ឲ្យជាអ្នកចែកនូវបបរក្តី ឲ្យជាអ្នកចែកនូវវង្សឈើក្តី ឲ្យជាអ្នក
ចែកនូវបង្អែមក្តី ឲ្យជាអ្នកចែកចាយនូវវត្ថុមានប្រមាណតិចតួចក្តី ហើយ
បង្គាប់ភិក្ខុដទៃឲ្យពោលទោស ឬតិះដៀលទបសម្បទបុគ្គល (នោះ)
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៧១) កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
ហើយបង្គាប់ភិក្ខុដទៃឲ្យពោលទោស(ឬ) តិះដៀល (ភិក្ខុផង្គា) ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយ
បង្គាប់ភិក្ខុដទៃឲ្យពោលទោស (ឬ) តិះដៀល (ភិក្ខុផង្គា) ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ តែភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មនៃប្រកបដោយ
ធម៌វិញ ហើយបង្គាប់ភិក្ខុដទៃឲ្យពោលទោស (ឬ) តិះដៀល (ភិក្ខុផង្គា)
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៣៦៦

វិនយបិដកេ មហាវិក្កោ

[៣៧២] អនុបសម្បជ្ជំ ឧជ្ឈាបេតិ វា ទីយតិ
វា អាមត្តិ ទុក្ខិកជស្ស ។ ឧបសម្បជ្ជំ សង្ខេន អ-
សម្មតំ សេនាសនប្បញ្ញាបកំ វា កត្តុទ្ទេសកំ វា
យាគុកាជកំ វា ផលកាជកំ វា ខន្ធកាជកំ វា
អប្បមត្តករិសន្និកំ វា អវណ្ណំ កត្តកាមោ អយសំ
កត្តកាមោ មដ្ឋកត្តកាមោ ឧបសម្បជ្ជំ វា អនុ-
បសម្បជ្ជំ វា ឧជ្ឈាបេតិ វា ទីយតិ វា អាមត្តិ
ទុក្ខិកជស្ស ។ អនុបសម្បជ្ជំ សង្ខេន សម្មតំ វា
អសម្មតំ វា សេនាសនប្បញ្ញាបកំ វា កត្តុទ្ទេសកំ
វា យាគុកាជកំ វា ផលកាជកំ វា ខន្ធកាជកំ
វា អប្បមត្តករិសន្និកំ វា អវណ្ណំ កត្តកាមោ
អយសំ កត្តកាមោ មដ្ឋកត្តកាមោ ឧបសម្បជ្ជំ វា

វិសយបិដក មហាវិកង្គ

(៣៧២) ភិក្ខុបន្តិបកិក្ខុដទៃឲ្យពោលទោសក្តី តិះដៀលដោយ
ខ្លួនឯងក្តី នូវអនុបសម្បន្នបុគ្គល ត្រូវគាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុមានប្រាថ្នា
នឹងធ្វើនូវសេចក្តីតិះដៀល មានប្រាថ្នានឹងធ្វើនូវសេចក្តីបន្តិបយស មាន
ប្រាថ្នានឹងធ្វើនូវសេចក្តីបន្តិបបង្កើនចំពោះទុបសម្បន្នបុគ្គល ដែលសង្ឃ
មិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលសេនាសនៈក្តី ឲ្យជាអ្នកចាត់ចែងនូវភត្តក្តី ឲ្យ
ជាអ្នកចែកនូវបបរក្តី ឲ្យជាអ្នកចែកនូវផ្លែឈើក្តី ឲ្យជាអ្នកចែកនូវបង្កែមក្តី
ឲ្យជាអ្នកចែកទាយនូវវត្ថុមានប្រមាណតិចតួចក្តី ហើយបន្តិបកិក្ខុដទៃឲ្យ
ពោលទោសក្តី តិះដៀលដោយខ្លួនឯងក្តី នូវទុបសម្បន្នបុគ្គលក្តី នូវ
អនុបសម្បន្នបុគ្គលក្តី ត្រូវគាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុមានប្រាថ្នានឹងធ្វើនូវសេចក្តី
តិះដៀល មានប្រាថ្នានឹងធ្វើនូវសេចក្តីបន្តិបយស មានប្រាថ្នានឹងធ្វើ
នូវសេចក្តីបន្តិបបង្កើនចំពោះអនុបសម្បន្នបុគ្គល ដែលសង្ឃបានសន្មត ឬ
មិនបានសន្មត ឲ្យជាអ្នកក្រាលនូវសេនាសនៈក្តី ឲ្យជាអ្នកចាត់ចែងនូវភត្តក្តី
ឲ្យជាអ្នកចែកនូវបបរក្តី ឲ្យជាអ្នកចែកផ្លែឈើក្តី ឲ្យជាអ្នកចែកនូវបង្កែម
ក្តី ឲ្យជាអ្នកចែកទាយនូវវត្ថុមានប្រមាណតិចតួចក្តី ហើយបន្តិបកិក្ខុដទៃ
ឲ្យពោលទោស ឬតិះដៀលដោយខ្លួនឯង នូវទុបសម្បន្នបុគ្គលក្តី

៣៦៧

បាបិភ្នំយកល្ខោ ពួកធាមវិជ្ជស្ស តតិយសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវារោ

អនុបសម្បជ្ជំ វា ទុជ្ឈាបេតិ វា ទីយតិ វា អាបត្តិ

ទុក្ខជស្ស ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ អាបត្តិ

ទុក្ខជស្ស ។ អធម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

(៣៧៣) អនាបត្តិ បកតិយា ធម្មា នោសា

ហោហា ភយា តារោន្តំ ទុជ្ឈាបេតិ វា ទីយតិ វា

ទុម្ពត្តកស្ស អាសិកម្មិកស្សាតិ ។

តតិយសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

ធម្មបទដ្ឋកថា ភូតតាមវគ្គ សិញ្ញបទទី ៣ វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

អនុបសម្បទនបគុលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុ
មានសេចក្តីសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយធម៌វិញ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ក្នុងកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអា-
បត្តិទុកដ ។

[៣៧៣] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលបង្កប់ភិក្ខុដទៃ ឲ្យពោល
ទោសក្តី តិះដៀលដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យភិក្ខុដែលជាអ្នកធ្វើការសង្ឃ ដោយ
ឆន្ទាគតិ ទោសាគតិ មោហាគតិ ភយាគតិជាប្រក្រតី ដល់ភិក្ខុត្រួត
ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិញ្ញបទទី ៣ ចប់ ។

បឋមសិក្ខាបទំ

(៣៧៤) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
ចោ បន សមយេន ភិក្ខុ ហេមន្តិកេ កាលេ អដ្ឋោ-
កាលេ សេនាសនំ បញ្ញាបេត្វា កាយំ ឱតាបេត្វា
កាលេ អារោចិតេ តំ បក្កមន្តា នេវ ឧទ្ធហស្ស ន ឧទ្ធហ-
រាបេស្ស អនាប្បន្តា បក្កមីស្ស ។ សេនាសនំ ឱវដ្ឋ
ហោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ បេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តិ ឱយន្តិ វិហារេន្តិ កថំ ហិ នាម ភិក្ខុ
អដ្ឋោកាលេ សេនាសនំ បញ្ញាបេត្វា តំ បក្កមន្តា
នេវ ឧទ្ធហស្សន្តិ ន ឧទ្ធហរាបេស្សន្តិ អនាប្បន្តា បក្ក-
មីស្សន្តិ សេនាសនំ ឱវដ្ឋន្តិ ។ អថចោ តេ ភិក្ខុ
ភកកតោ ឯតមត្តំ អារោចេស្ស ។ អថចោ ភកកា
ភិក្ខុ បដិប្បន្តិ សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អដ្ឋោកាលេ

សិក្ខាបទទី ៤

[៣៧៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
វត្តព្រះជេតពន ជាអារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបត្រង់សាវត្ថី ។
លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយបានតែងតាំងគ្រឿងសេនាសនៈ នៅទីវាល
ហើយកំដៅកាយ ក្នុងកាលហោមន្តរដូវ (សម័យដែលមានទឹកសន្សើម)
កាលបើគេប្រាប់កត្តកាលគឺនិមន្តនានា ហើយកាលនឹងដើរចេញទៅចាកទី
នោះ មិនរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគេឲ្យរើយកមកទុកដាក់ នូវសេ-
នាសនៈនោះហើយឥតទាំងបានប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ស្រាប់តែដើរចេញទៅ ។
ឯគ្រឿងសេនាសនៈទទឹកដោយទឹកសន្សើមជាកសស ។ ពួកភិក្ខុណាដែល
មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្តិះបង្គាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនសមបើនឹងតែងតាំងគ្រឿងសេនាសនៈនៅ
ទីវាលហើយកាលនឹងដើរចេញទៅ មិនរើយកមកទុកដាក់មិនបានប្រើគេឲ្យ
រើយកមកទុកដាក់ នូវសេនាសនៈនោះ ហើយឥតទាំងបានប្រាប់ (អ្នកដទៃ)
ស្រាប់តែដើរចេញទៅ គ្រឿងសេនាសនៈក៏ជាកង្វែរដោយទឹកសន្សើម
ត្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបចូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានត្រាស់សួរនូវភិក្ខុទាំងឡាយ

៣៦៧

ធាបិគ្គិយកណ្តោ ភូតគាមវគ្គស្ស ចទុក្ខសំព្វបទស្ស បញ្ញត្តិ

សេនាសនំ បញ្ញាបេត្តា តំ បក្កមន្តា នេវ ឧទ្ធករន្តិ
ន ឧទ្ធករេន្តិ អនាបុត្រា បក្កមន្តិ សេនាសនំ ឡិ-
វដ្ឋន្តិ ។ សច្ចំ ភក្កវតិ ។ វិការហំ ពុទ្ធា ភក្កវ-
កេនំ ហំ នាម តេ ភិក្ខុវេ មោឃបុរិសា អដ្ឋោ-
កាសេ សេនាសនំ បញ្ញាបេត្តា តំ បក្កមន្តា នេវ
ឧទ្ធករស្សន្តិ ន ឧទ្ធករេស្សន្តិ អនាបុត្រា បក្កមស្សន្តិ ។
សេនាសនំ ឡិវដ្ឋំ នេតិ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វា បសា-
នាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិ-
សេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ សង្ឃិកំ មញ្ចំ វា បីមំ វា
ភិសី វា កោច្ឆំ វា អដ្ឋោកាសេ សន្តវត្តា វា សន្ត-
រាបេត្តា វា តំ បក្កមន្តា នេវ ឧទ្ធករេយ្យ ន ឧទ្ធករេយ្យ

បាចិត្តិយកណ្ណ ភូតតាមវគ្គ សំបូបទី ៤ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុបានតែងតាំងគ្រឿងសេនាសនៈនៅទី
ពេល កាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគេឲ្យ
រើយកមកទុកដាក់ នូវសេនាសនៈនោះ ហើយឥតទាំងបានប្រាប់ (អ្នកដទៃ)
ស្រាប់តែដើរចេញទៅ គ្រឿងសេនាសនៈក៏ជាកដាំដោយទឹកសឿមៗ
ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់បន្ទោសថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ
មោឃបុរសទាំងនោះ មិនសមច្រើននឹងតែងតាំងគ្រឿងសេនាសនៈនៅទីពេល
ហើយកាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើ
គេឲ្យរើយកមកទុកដាក់ នូវសេនាសនៈនោះ ហើយឥតទាំងបានប្រាប់
(អ្នកដទៃ) ស្រាប់តែដើរចេញទៅ ឯគ្រឿងសេនាសនៈ ក៏ជាកដាំដោយ
ទឹកសឿម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកជន
ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសំភូបទនេះយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុណា មួយលាតបួសនឹងខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេលាតក្តី នូវគ្រឿង តាំងក្តី ពួកក្តី
កៅអីក្តី ដែលជាប់របស់សង្ឃក្នុងទីពេល ហើយកាលនឹងដើរចេញទៅ
មិនបានរើយកគ្រឿងសេនាសនៈ មានគ្រឿងដើមនោះ មកទុកដាក់ឯង

៣៧០

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អនាប្បុរ្នំ វា កុច្ឆេយ្យ ចាចិត្តិយន្តំ ។ ឯវត្ថុនំ កតវតា
ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៣៧៥] តេន ខោ ថន សមយេន ភិក្ខុ អន្លោ-
កាសេ វសិត្តា កាលស្មេដ្ឋ វេនាសនំ អតិចារន្តំ ។
អន្តសា ខោ កតវា តេ ភិក្ខុ កាលស្មេដ្ឋ វេនាសនំ
អតិហរន្តេ ។ ទិស្វាន ឯស្មី ទិណានេ ឯស្មី
បករណេ ធម្មី កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាបន្តេសិ
អនុដានាមិ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ មាសេ អវស្សិកេសន្តេតេ
មណ្ឌាបេ វា វុត្តម្ភលេ វា យត្ត កាតា វា ទុរលលា
វា ន ទុហានន្តំ តន្តោ^(១) វេនាសនំ វិក្ខុចិត្តិយន្តំ ។

[៣៧៦] យោ មនាតិ យោ យោទិសោ ។ ថេ ។
ភិក្ខុតិ ។ ថេ ។ អយំ វេស្មី អត្តេ អនិវ្យតោ
ភិក្ខុតិ ។ សដ្ឋិកំ ធាម សដ្ឋស្ស ទិដ្ឋំ ហោតិ
បរិច្ចតំ ។ មព្វា ធាម ចត្តារោ មព្វា មសារកោ

១ ឱ. ពន្ល ។

និយមន័យ មហាវិក្ក

មិនបានប្រើគេឲ្យឃើញកមកទុកដាក់ ហើយឥតបានប្រាប់(អ្នកដទៃ)ស្រាប់
តែដើរចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៣៧៥) សម័យនោះ មានភិក្ខុច្រើនរូបនៅក្នុងទីវាល លុះត្រឹក
ឡើងក៏នាំគ្នាជញ្ជូនយកគ្រឿងសេនាសនៈទៅ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បានទេតឃើញភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពុទ្ធតែជញ្ជូនយកគ្រឿងសេនាសនៈទៅ
អំពីត្រឹក ។ លុះទ្រង់បានទេតហើយ ទើបទ្រង់ធ្វើនូវធម្មកថា ព្រោះរឿង
នេះ ដំណើរនេះ ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយដោយព្រះពុទ្ធដីកថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វក្អែកក្អី ពួកសត្វខ្លាំងក្លី មិនបានបន្ទោបង់
នូវទុច្ចារៈដាក់ក្នុងទីណា តថាគតអនុញ្ញាតឲ្យទុកដាក់គ្រឿងសេនាសនៈក្នុង
ទីនោះ គឺដូចជាមណ្ឌប ឬ រុក្ខមូល (ទ្រូបឈើ) អសកាល ៨ ខែ គឺកំណត់
យកខែដែលគ្មានភ្លៀង ។

(៣៧៦) គ្រងពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
សិក្ខាបទទី១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ សេនាសនៈដែលគេបានប្រគេន ឬ
បានលះដល់សង្ឃ ហៅថាសេនាសនៈរបស់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា ត្រៃ
បានដល់ត្រៃ យ៉ាង គឺត្រៃដែលគេបញ្ចូលទៅក្នុងដំណាប់ជើង ១

ព្យាង្គ

ហឋិក្ខិយកណ្តោ ក្សត្តិយវគ្គស្ស ចតុត្ថសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិរាដ្ឋោ

ពុទ្ធិកាតទ្ធោ កុល្យានាទកោ អាហាច្ឆនាទកោ ។

បីបំ ឆាម ចត្តារិ បីហឺនិ មសារកំ ពុទ្ធិកាតទ្ធំ

កុល្យានាទកំ អាហាច្ឆនាទកំ ។ ភិសំ ឆាម បញ្ច

ភិសិយោ ទុណ្ណភិសិ វកកភិសិ ចោលភិសិ តិណ-

ភិសិ បណ្ណភិសិ ។ កោច្ឆំ ឆាម វកកមយំ វា

ទុស្ថិរមយំ វា មុញ្ញមយំ វា បត្តជមយំ វា អន្តោ

សំវេវេត្វា ពុទ្ធិ ហោតិ ។ សន្តវិត្វាតិ សយំ

សន្តវិត្វា ។ សន្តវាបេត្វាតិ អញ្ញំ សន្តវាបេត្វា ។

អនុបសម្មន្តំ សន្តវាបេតិ តស្ស បលីពោដោ ។

ទុបសម្មន្តំ សន្តវាបេតិ សន្តវាកស្ស បលីពោដោ ។

៣០ ចិត្តិយកណ្ណ ភូតតាមវគ្គ សំព្វបទទី ៤ សំព្វបទវិវត្ត

ត្រៃដែលមានមេជាប់នឹងជើង ១ ត្រៃដែលមានជើងដូចជាជើងក្តាម^(១) ១
ត្រៃដែលមានជើងច្រូច ឬត្រៃដែលគេបញ្ចូលជើងទៅក្នុងដំណាបមេ ១ ។
ដែលហៅថា តាំង បានដល់តាំងមាន ៤ យ៉ាង គឺតាំងដែលគេបញ្ចូល
មេទៅក្នុងដំណាបជើង ១ តាំងដែលមានមេគេបង្ហាជាប់នឹងជើង ១ តាំង
ដែលមានជើងដូចជាជើងក្តាម^(២) ១ តាំងដែលមានជើងច្រូច ឬតាំងដែល
គេបញ្ចូលជើងទៅក្នុងដំណាបមេ ១ ។ ដែលហៅថា ពូក បានដល់ពូក
៥ យ៉ាង គឺពូកដែលគេញាត់ដោយរោមសត្វ ១ ពូកដែលគេញាត់សម្បក
ឈើ ១ ពូកដែលគេញាត់កំណាត់សំពត់ ១ ពូកដែលគេញាត់ស្មៅ ១
ពូកដែលគេញាត់ស្លឹកឈើ ១ ។ ដែលហៅថា កៅអី គឺកៅអីដែល
គេធ្វើដោយសម្បកឈើក្តី ធ្វើដោយស្បូវភ្នាំងក្តី ធ្វើដោយស្មៅយ៉ាច្នុងក្តី
ធ្វើដោយស្មៅដំណេកទន្សាយក្តី ដែលគេរុំហើយចងក្តាប់គ្នាខាងក្នុង ។
ពាក្យថា លាត គឺដម្កល់ទុកដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ប្រិគ
ឲ្យលាត គឺប្រិបុគ្គលដទៃឲ្យដម្កល់ទុក ។ ភិក្ខុប្រិអនុបសម្បនុបគ្គលឲ្យ
ដម្កល់ទុក សេចក្តីខ្វល់នឹងមានដល់ភិក្ខុអ្នកប្រិនោះ ។ ភិក្ខុប្រិបសម្បនុ
បុគ្គលឲ្យដម្កល់ទុក សេចក្តីខ្វល់នឹងមានដល់អ្នកដម្កល់ទុកនោះ ។

១-២ ត្រៃដែលមានជើងដូចជាជើងសេះ ជើងពពែជាដើម ឯតាំងវិវត្តមានជើងដូចជាត្រៃដែរ ។

៣៧២

វិនយចំណែក មហាវិវត្តោ

តំ បក្កមន្តោ នេវ ឧទ្ធករេយ្យាតិ ន សយំ ឧទ្ធករេយ្យ ។
ន ឧទ្ធករេយ្យាតិ ន អញ្ញំ ឧទ្ធករេយ្យ ។
អនាប្បុច្ឆំ វា កច្ឆេយ្យាតិ កិក្ខុំ វា សាមណេវំ វា
អាវាមិកំ វា អនាប្បុត្តា មជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស
លេឡិទាតំ អតិក្កមន្តស្ស អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។

[៣៧៧] សង្ឃិកេ សង្ឃិកសញ្ញំ អដ្ឋោកាសេ

សន្ទវិត្តា វា សន្ទរាបេត្តា វា តំ បក្កមន្តោ នេវ
ឧទ្ធករេយ្យ ន ឧទ្ធករេយ្យ អនាប្បុច្ឆំ វា កច្ឆេយ្យ
អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ សង្ឃិកេ វេមតិកោ
អដ្ឋោកាសេ សន្ទវិត្តា វា សន្ទរាបេត្តា វា តំ
បក្កមន្តោ នេវ ឧទ្ធករេយ្យ ន ឧទ្ធករេយ្យ អនាប្បុច្ឆំ
វា កច្ឆេយ្យ អាបត្តិ ទាចិត្តិយស្ស ។ សង្ឃិកេ

និយមន័យ មហាវិវត្ត

ពាក្យថា កាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់នូវគ្រឿង
សេនាសនៈនោះ គឺមិនបានរើយកមកទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា
មិនបានប្រើគេឲ្យរើយកមកទុកដាក់ គឺមិនបានប្រើអ្នកដទៃឲ្យរើយកមក
ទុកដាក់ ។ ពាក្យថា ឥតបានប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ហើយដើរចេញទៅ គឺកាល
ដែលភិក្ខុមិនបានប្រាប់ភិក្ខុផងគ្នាភ្នំ សាមណេរភ្នំ ញោមវត្តភ្នំ ហើយដើរ
កន្លង១ លេខបាត^(៦)របស់មជ្ឈិមបុរសទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៧៧) របស់សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ថារបស់សង្ឃ ហើយដម្កល់
ទុកដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យដម្កល់ទុកនៅក្នុងទីវាល កាលនឹងដើរ
ចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង មិនបានប្រើអ្នកដទៃ
ឲ្យរើយកមកទុកដាក់នូវគ្រឿងសេនាសនៈនោះ ឬមិនបានប្រាប់ (អ្នកដទៃ)
ហើយដើរចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុង
របស់សង្ឃ ហើយដម្កល់ទុកដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឲ្យដម្កល់ទុកក្នុងទី
វាល កាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង មិន
បានប្រើអ្នកដទៃឲ្យរើយកមកទុកដាក់ នូវគ្រឿងសេនាសនៈនោះ ឬមិនបាន
ប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ហើយចេញដើរទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ របស់សង្ឃ

៦ ចម្ងាយមួយបោះដុំដី ដែលមជ្ឈិមបុរសបោះបោលទៅ ។

៣៧៣

បាចិណ្ណិយកណ្ណោ ភូតាមវិគ្គស្ស ចក្កុសិក្ខាបទស្ស អាបត្តិវាហ

បុគ្គលិកសញ្ញា អដ្ឋោកាសេ សន្តវិទ្ធា វា សន្តរា-

បេត្វា វា នំ បក្កមន្តោ នេវ ឧទ្ធករយ្យ ន ឧទ្ធករាបេយ្យ

អនាបុត្តំ វា កច្ឆេយ្យ អាបត្តិ ចាចិណ្ណិយស្ស ។

ចិម៌កំ វា ឧត្តរត្តរណំ វា កុម្មត្តរណំ វា តដ្ឋិកំ

វា ចម្មុឡណំ វា ចាទបុញ្ញនី វា ដលកម៌បំ

វា អដ្ឋោកាសេ សន្តវិទ្ធា វា សន្តរាបេត្វា វា

នំ បក្កមន្តោ នេវ ឧទ្ធករយ្យ ន ឧទ្ធករាបេយ្យ អនាបុត្តំ

វា កច្ឆេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បុគ្គលិកេ សង្ឃិក-

សញ្ញា អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បុគ្គលិកេ វេមតិកោ

អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បុគ្គលិកេ បុគ្គលិកសញ្ញា

អញ្ញស្ស បុគ្គលិកេ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អត្តនោ

បុគ្គលិកេ អនាបត្តិ ។

បាចិត្តិយកណ្ណ ភូតភាមវត្ត សិប្បបទទី ៤ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថាជារបស់បុគ្គលទៅវិញ ហើយដម្កល់ទុកដោយ
ខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដម្កល់ទុកក្តី នៅក្នុងទីវាល កាលនឹងចៀសចេញ
ទៅមិនបាន រឺយកមកទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង មិនបានប្រើអ្នកដទៃឲ្យរឺយក
មកទុកដាក់ នូវគ្រឿងសេនាសនៈនោះ ឬមិនបានប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ហើយ
ចៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុដម្កល់ទុកដោយខ្លួនឯង ឬ
ប្រើអ្នកដទៃឲ្យដម្កល់ទុក នូវគ្រឿងទ្រនាប់ក្តី គ្រឿងកម្រាលគ្រឿងប្រដាប់ក្តី
គ្រឿងកម្រាលផែនដីក្តី កន្ទេលទន់ក្តី ច្រមុខណ្ឌ គឺគ្រឿងកម្រាលដែល
គេធ្វើដោយស្បែកខ្លាជាដើមក្តី គ្រឿងសម្រាប់ដួតដើងក្តី តាំងដែលគេ
ធ្វើដោយផែនកាក្តី នៅក្នុងទីវាល កាលនឹងចៀសចេញទៅ មិនបានរឺ
យកមកទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង មិនបានប្រើអ្នកដទៃឲ្យរឺយកមកទុកដាក់
នូវគ្រឿងសេនាសនៈតាំងនោះ ឬមិនបានប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ហើយចៀស
ចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ របស់បុគ្គល ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថា
ជារបស់សង្ឃវិញ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹម ក្នុង
របស់បុគ្គល ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ របស់បុគ្គល ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ថា
ជារបស់បុគ្គល រតជារបស់បុគ្គលនៃភិក្ខុឯទៀត (ដែលមិនមែនជាវិស្វាសៈ)
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ រតជារបស់បុគ្គល ភិក្ខុកាន់យកដោយសេចក្តី (សិទ្ធ
ស្គាល) ដូចជារបស់ខ្លួន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្វិចណែ និងស្វាមី ព្រមទាំងកូនចៅ
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុន សារស្សី។ ទុកក្នុងគេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន។

៣៧៤

វិន័យប័ណ្ណ មហាវិវាដ្ឋា

(៣៧៨) អនាថត្ថិ ឧទ្ធកិច្ចា កច្ចតិ ឧទ្ធកាថេត្វា កច្ចតិ
អាបុច្ឆិ កច្ចតិ ឱតាថេន្តោ កច្ចតិ កោណថិ បលីតុច្ឆិ
ហោតិ អាបមាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាធិកម្ម្ហកស្សតិ ។

បព្ពត្តសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិន័យបិដក មហាវិកត្ត

(៣៧៨) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលបានឃើញក្រឡឹងសេនាសនៈ

មកទុកដាក់ដោយខ្លួនឯងហើយដើរចេញទៅ ដល់ភិក្ខុដែលបានប្រើអ្នក
ដទៃឲ្យឃើញក្រឡឹងសេនាសនៈមកទុកដាក់ហើយដើរចេញទៅ ដល់ភិក្ខុ
ដែលបានប្រាប់(អ្នកដទៃ)ហើយដើរចេញទៅ ដល់ភិក្ខុដែលហាលក្រឡឹង
សេនាសនៈហើយដើរចេញទៅ (ដោយគិតថានឹងត្រឡប់មកយកទុកវិញ)
ដល់ភិក្ខុដែលមានក្រឡឹងសេនាសនៈ ដែលមានបុគ្គលណាមួយមកចៀត
ចៀន^(១) ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ^(២) ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុ
ដើមចញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៤ ចប់ ។

១ បើមានភិក្ខុចាស់ចង្កាប់ភិក្ខុនោះឲ្យប្រាកដចេញចាកទីសេនាសនៈ ហើយកាន់យកដោយ
ខ្លួនលោកភ្នំ ឬមានយក្សភ្នំ ប្រេតភ្នំ វាមកអន្តរាយនៅលើសេនាសនៈនោះ ឬមានជនជាតំណាមួយ
មកជល់ហើយកាន់យកគ្រឿងសេនាសនៈនោះ គ្រឿងសេនាសនៈនោះ ឈ្មោះថាមានបុគ្គលណា
មួយមកចៀតចៀន ។ ម្យ៉ាងទៀត កាលបើមានពួកសត្វ មានជសីប័យ័នីនិខ្លាជាដើម វាមក
ក្នុងប្រទេសហើយ ឈរនៅជិតគ្រឿងសេនាសនៈនោះ គ្រឿងសេនាសនៈនោះឈ្មោះថាមាន
បុគ្គលណាមួយមកចៀតចៀនដូចគ្នាដែរ ។ តែមានបុគ្គលណាមួយមកចៀតចៀនយ៉ាងនេះ
ហើយ ទុកជាភិក្ខុមិនបានឃើញគ្រឿងសេនាសនៈនោះមកទុកដាក់ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។
២ គឺអន្តរាយជីវិត ឬអន្តរាយព្រហ្មចរិយនមិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទី

[៣៧៧] តេន សមយេន តុន្នោ ភកវា សា-
វត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន សត្តរសវត្ថិយា ភិក្ខុ ស-
ហាយកា ហោន្តិ ។ តេ វសន្តាបិ ឯកតោវ វសន្តិ
បក្កមន្តាបិ ឯកតោ វ បក្កមន្តិ ។ តេ អញ្ញាត-
វស្មី សង្ឃិកេ វិហារេ សេយ្យំ សន្តវត្ថា តំ បក្កមន្តា
នេវ ឧទ្ធកិស្សុ ន ឧទ្ធការេស្សំ អនាបុច្ឆា បក្កមិស្សុ ។
សេនាសនំ ឧបចិកាហិ ខាយតំ ហោតិ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ
វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម សត្តរសវត្ថិយា ភិក្ខុ
សង្ឃិកេ វិហារេ សេយ្យំ សន្តវត្ថា តំ បក្កមន្តា នេវ
ឧទ្ធកិស្សន្តិ ន ឧទ្ធការេស្សន្តិ អនាបុច្ឆា បក្កមិស្សន្តិ
សេនាសនំ ឧបចិកាហិ ខាយតន្តិ ។ អថខោ

សំក្រាបទី ៥

[៣៧៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានរង្គត កាលឆន្ទៈឆ
វត្តព្រះជេតពន របស់អនាថចិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង
ភិក្ខុមានពួក ១៧ ជាសំឡាញ់នឹងគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងនោះកាលនឹងនៅក៏នៅ
ជាមួយគ្នា កាលនឹងដើរក៏ដើរជាមួយគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងនោះឯង បានក្រាល
គ្រឿងកម្រាលសម្រាប់ដេក ក្នុងវិហារជាប់សង្ឃណាមួយ ហើយ
កាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើអ្នកដទៃឲ្យ
រើយកមកទុកដាក់វិញ នូវគ្រឿងកម្រាលសម្រាប់ដេកនោះ ហើយឥតទាំង
ប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ឡើយ ស្រាប់តែចៀសចេញទៅ ។ ឯពួកសត្វកណ្តៀរក៏
ការកាត់គ្រឿងសេនាសនៈខូចអស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា
គោតវត្តភិក្ខុទាំង ១៧ ប្រហារក្រាលគ្រឿងកម្រាលសម្រាប់ដេក ក្នុងវិហារ
ជាប់សង្ឃ ហើយកាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់
មិនបានប្រើគេឲ្យរើយកមកទុកដាក់ នូវគ្រឿងកម្រាលសម្រាប់ដេកនោះ
ហើយឥតទាំងប្រាប់ (អ្នកដទៃ) ឡើយ ស្រាប់តែចៀសចេញទៅ ឯពួក
សត្វកណ្តៀរក៏ការកាត់គ្រឿងសេនាសនៈខូចអស់ ។ លំដាប់នោះ

៣៧៦

វិទយចំណីពេ ខហារិកង្កោ

តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាហារេចសុំ ។ អថខោ
ភក្ខវា ភិក្ខុ បដិប្បច្ឆំ សច្ចំ កិរ ភិក្ខុវេ សត្តរ-
សវត្តិយា ភិក្ខុ សង្ឃិកេ វិហារេ សេយ្យំ ស-
ន្ទវត្តា តំ បក្កមន្តា លេវ ឧទ្ធកិស្សុ ន ឧទ្ធការេសុំ
អនាប្បថា បក្កមីស្សុ សេនាសនំ ឧបចិកាហិ ខា-
យំតន្តំ ។ សច្ចំ ភក្ខវតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា ភក្ខវា
កមំ ហិ នាម តេ ភិក្ខុវេ មោយប្បវិសា សង្ឃិកេ
វិហារេ សេយ្យំ សន្ទវត្តា តំ បក្កមន្តា លេវ ឧទ្ធក-
ិស្សន្តិ ន ឧទ្ធការេស្សន្តិ អនាប្បថា បក្កមីស្សន្តិ
សេនាសនំ ឧបចិកាហិ ខាយំតំ នេតំ ភិក្ខុវេ អប្ប-
សុន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្តា បន ភិក្ខុវេ
តមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុ

វិន័យចំណីក មហាវិញ្ញាណ

ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ ក៏បានក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
(ដោយសព្វគ្រប់) ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរចំពោះ
ភិក្ខុទាំងនោះថា វៃភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុមានពួក ១៧ រូបបាន
ក្រាលកម្រាលសម្រាប់ដេកក្នុងវិហារជារបស់សង្ឃ ហើយកាលដែលដើរ
ចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគេឱ្យរើយកមកទុកដាក់
នូវកម្រាលសម្រាប់ដេកនោះ ឥតទាំងបានប្រាប់(អ្នកដទៃ)ឡើយ ស្រាប់តែ
ដើរចេញទៅ គ្រឿងសេនាសនៈពួកសត្វកណ្តៀរព័ក៏ការកាត់ខូចអស់ ជា
ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកមោឃបុរស
ទាំងនោះ មិនសមបើនឹងក្រាលគ្រឿងកម្រាលសម្រាប់ដេកក្នុងវិហារជា
របស់សង្ឃ ហើយកាលដែលដើរចេញទៅ ក៏មិនបានរើយកមកទុកដាក់
មិនបានប្រើគេឱ្យរើយកមកទុកដាក់ នូវគ្រឿងសេនាសនៈនោះ ហើយឥត
ទាំងប្រាប់(អ្នកដទៃ)សោះឡើយ ស្រាប់តែដើរចេញទៅ គ្រឿង
សេនាសនៈទាំងនោះ ពួកសត្វកណ្តៀរព័ក៏ការកាត់ខូចអស់ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ រំពើនេះនឹងបានដឹកនាំពួកមនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឱ្យបានជ្រះថ្លាឡើងក៏ទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ

ព្យាដ

បាបិក្កិយកណ្តោ ពូជនាមវិគ្គស្ស បព្វមសិក្ខាបទស្ស សិក្ខាបទវិវាតោ

សង្ឃកោ វិហារេ សេយ្យំ សន្តវិត្វា វា សន្តរាបេត្វា
វា តំ បក្កមន្តោ នេវ ឧទ្ធករយ្យ ន ឧទ្ធករាបេយ្យ
អនាបុច្ឆំ វា កច្ឆេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(៣៨០) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អនិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ សង្ឃកោ នាម វិហារោ សង្ឃស្ស
ទិដ្ឋោ ហោតិ បរិច្ចតោ ។ សេយ្យំ នាម ភិសិ
ចិមលីកា ឧត្តរត្តរណំ កម្មត្តរណំ តដ្ឋិកា ចម្ម-
ខាល្លា ទិសីទទំ បច្ចត្តរណំ វិណាសន្តារោ បណ្ណា-
សន្តារោ ។ សន្តវិត្វាតិ សយំ សន្តវិត្វា ។ សន្ត-
រាបេត្វាតិ អញ្ញំ សន្តរាបេត្វា ។ តំ បក្កមន្តោ នេវ
ឧទ្ធករយ្យតិ ន សយំ ឧទ្ធករយ្យ ។ ន ឧទ្ធករាបេយ្យតិ
ន អញ្ញំ ឧទ្ធករាបេយ្យ ។ អនាបុច្ឆំ វា កច្ឆេយ្យតិ

៣០៦ យកណ្ណ ភូតតាមវគ្គ សិក្ខាបទទី ៥ សិក្ខាបទវិភង្គ

ក្រាលឬប្រើគេឲ្យក្រាលនូវកម្រាលសម្រាប់ដេកក្នុងវិហារជារបស់សង្ឃ
ហើយកាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគេឲ្យ
រើយកមកទុកដាក់ នូវគ្រឿងសេនាសនៈនោះ ឬឥតបានប្រាប់(អ្នកដទៃ)
ស្រាប់តែដើរចេញទៅ ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៨០) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
បឋមបុរាណិកសិក្ខាបទខាងដើមហើយ ។ វិហារដែលគេបានប្រើគេ
ឬគេបានលះបង់ដល់សង្ឃហើយ ហៅថាវិហាររបស់សង្ឃ ។ ពួកគ្រឿង
ទ្រនាប់ កម្រាលត្រីឬតាំង កម្រាលផែនដី កន្ទេលទន់ ច្រមុខណ្ឌ
(កំណាត់វិស្សក) ទិសីទនៈ (សំពត់សម្រាប់ទ្រាប់អង្គុយ) កម្រាលដែល
គេធ្វើដោយស្មៅ កម្រាលដែលគេធ្វើដោយស្លឹក ហៅថាកម្រាលសម្រាប់
ដេក ។ ពាក្យថា ក្រាល គឺក្រាលដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា ប្រើគេ
ឲ្យក្រាល គឺប្រើអ្នកដទៃឲ្យក្រាល ។ ពាក្យថា កាលនឹងដើរចេញ
ទៅមិនបានរើយកគ្រឿងកម្រាលនោះមកទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង គឺមិន
បានរើយកមកទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង ។ ពាក្យថា មិនបានប្រើគេឲ្យ
រើយកមកទុកដាក់ គឺមិនបានប្រើអ្នកដទៃឲ្យរើយកមកទុកដាក់ឡើយ ។
ពាក្យថា ឥតបានប្រាប់(អ្នកដទៃ) ហើយដើរចេញទៅ គឺមិនបានប្រាប់

៣៧៨

វិធីបិដក មហាវិកង្កោ

ភិក្ខុំ វា សាមណេវំ វា អារាមិកំ វា អនាបុត្តា
បរិក្ខិត្តិស្ស អារាមស្ស បរិក្ខេបំ អតិក្កមន្តស្ស
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អបរិក្ខិត្តស្ស អារាមស្ស
ឧបចារំ អតិក្កមន្តស្ស អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣៨០) សង្ឃិកេ សង្ឃិកសញ្ញិ សេយ្យំ សន្ត-
វិត្តា វា សន្តរាមេត្តា វា តំ បក្កមន្តោ នេវ ឧទ្ធករយ្យ
ន ឧទ្ធករមេយ្យ អនាបុត្តំ វា កច្ចេយ្យ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ សង្ឃិកេ វេមតិកោ សេយ្យំ សន្តវិត្តា
វា សន្តរាមេត្តា វា តំ បក្កមន្តោ នេវ ឧទ្ធករយ្យ
ន ឧទ្ធករមេយ្យ អនាបុត្តំ វា កច្ចេយ្យ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ សង្ឃិកេ បុគ្គលិកសញ្ញិ សេយ្យំ
សន្តវិត្តា វា សន្តរាមេត្តា វា តំ បក្កមន្តោ នេវ
ឧទ្ធករយ្យ ន ឧទ្ធករមេយ្យ អនាបុត្តំ វា កច្ចេយ្យ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ វិហារស្ស ឧបចារេ វា

វិធម៌ជិត មហាវិក័ត

ភិក្ខុក្តី សាមណេរក្តី ញោមវត្តក្តី ហើយដើរទៅកន្លងរបងវត្ត ដែលគេ
បិទបាំង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុកាលបើដើរកន្លងរបងវត្តដែល
គ្មានរបង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(៣៨១) វិហាររបស់សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់សង្ឃ ហើយ
ក្រាលដោយខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យក្រាលនូវកម្រាលសម្រាប់ដេក កាលនឹង
ដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគេឲ្យរើយកមកទុក
ដាក់ នូវកម្រាលសម្រាប់ដេកនោះ ឬឥតប្រាប់(អ្នកដទៃ)ឡើយ ស្រាប់តែ
ដើរចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងវិហារជា
របស់សង្ឃ ហើយក្រាលដោយខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យក្រាលនូវកម្រាល
សម្រាប់ដេក កាលដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបាន
ប្រើគេឲ្យរើយកមកទុកដាក់ នូវកម្រាលសម្រាប់ដេកនោះ ឬឥតបាន
ប្រាប់(អ្នកដទៃ) ស្រាប់តែដើរចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហាររបស់
សង្ឃ ភិក្ខុសំគាល់ថាជារបស់បុគ្គលទៅវិញ ហើយក្រាលដោយខ្លួនឯង
ឬប្រើគេឲ្យក្រាល នូវកម្រាលសម្រាប់ដេក ហើយកាលនឹងដើរចេញទៅ
មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនប្រាប់គេឲ្យរើយកមកទុកដាក់ នូវកម្រាល
សម្រាប់ដេកនោះ ឬឥតបានប្រាប់(អ្នកដទៃ) ស្រាប់តែដើរចេញទៅ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុកាលដោយខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យក្រាល

៣៧៧

បាចិទ្ធិយុកល្ខោ ពូតធាមវគ្គស្ស បញ្ចមសិញ្ញបទស្ស អាបត្តិវារោ

ឧបដ្ឋានសាលាយំ វា មណ្ឌាបេ វា វុត្តម្ភលេ វា
សេយ្យំ សន្តវិត្វា វា សន្តវាបេត្វា វា តំ បក្កមន្តោ
នេវ ទុទ្ធកេយ្យ ឧ ទុទ្ធកាបេយ្យ អនាប្បុន្នំ វា កច្ឆេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ មញ្ចំ វា បីបំ វា វិហារេ
វា វិហារស្ស ឧបទារេ វា ឧបដ្ឋានសាលាយំ វា
មណ្ឌាបេ វា វុត្តម្ភលេ វា សន្តវិត្វា វា សន្តវា-
បេត្វា វា តំ បក្កមន្តោ នេវ ទុទ្ធកេយ្យ ឧ ទុទ្ធកា-
បេយ្យ អនាប្បុន្នំ វា កច្ឆេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
បុគ្គលំកេ សង្ឃិកសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
បុគ្គលំកេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុគ្គ-
លំកេ បុគ្គលិកសញ្ញំ អញ្ញស្ស បុគ្គលំកេ អាបត្តិ
ទុក្កជស្ស ។ អត្តនោ បុគ្គលំកេ អនាបត្តិ ។

បាចិត្តិយេកណ្ណំ ពួកតាមវគ្គ សំបូរទំ ៨ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

នូវកម្រាលសម្រាប់ដេក ក្នុងទម្រង់វិហារក្តី ក្នុងពេលសម្រាប់ឆាន់ក្តី ក្នុង
មណ្ឌបក្តី ទៀបគល់ឈើក្តី ហើយកាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមក
ទុកដាក់ មិនបានប្រាប់គេឲ្យរើយកមកទុកដាក់នូវកម្រាលសម្រាប់ដេកនោះ
ឬឥតបានប្រាប់(អ្នកដទៃ) ស្រាប់តែដើរចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុ
ក្រាលដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យក្រាលក្តី នូវត្រែប្រតិបត្តិក្នុងវិហារក្តី ក្នុងទម្រង់
វិហារក្តី ក្នុងពេលសម្រាប់ឆាន់ក្តី ក្នុងមណ្ឌបក្តី ទៀបគល់ឈើក្តី ហើយ
កាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើយកមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគេឲ្យរើ
យកមកទុកដាក់ នូវត្រែនឹងតាំងនោះ ឬឥតបានប្រាប់(អ្នកដទៃ) ស្រាប់តែ
ដើរចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល ភិក្ខុសំគាល់ថាជា
របស់សង្ឃទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងវិហារ
ជារបស់បុគ្គល ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ វិហារជារបស់បុគ្គល ភិក្ខុដឹងច្បាស់ថា
ជារបស់បុគ្គល គឺវិហារដែលជារបស់បុគ្គលនៃភិក្ខុដទៃ (ដែលមិនមែនជា
វិស្សាសៈ) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ វិហារជារបស់បុគ្គល(ដែលជាទីស្និទ្ធស្នាល
នឹងខ្លួន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

៣៨០

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

(៣៨២) អនាបត្តិ ឡង្ការិកា កង្ការិកា ឡង្ការិកា
កង្ការិកា អាប្បុរិកា កង្ការិកា កេនិចិ បលិតុក្កិ ហោតិ
សាបេត្តោ កង្ការិកា កត្តា បិកោ អាប្បុរិកា កេនិចិ
បលិតុក្កោ ហោតិ អាបនាសុ ឡង្ការិកាស្ស អាជិ-
កង្ការិកាស្សាតិ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ និដ្ឋិតំ ។

វិធម្មបទិក មហាវិក័ត

[៣៨២] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលបានរើកម្រាលយកមកទុក
ដាក់ដោយខ្លួនឯង រួចហើយដើរចេញទៅ ដល់ភិក្ខុដែលបានប្រើគេឲ្យរើ
យកមកទុកដាក់ ហើយដើរចេញទៅ ដល់ភិក្ខុដែលបានប្រាប់(អ្នកដទៃ)រួច
ហើយដើរចេញទៅ ដល់ភិក្ខុមានកម្រាលដែលមានបុគ្គលណាមួយចូល
ទៅបៀតបៀន^(១) ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអាឡោះអាលីយ៍^(២) បានដើរ
ចេញទៅឈរក្នុងទីនោះប្រាប់ (បុគ្គលណាមួយ) ថា ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
អន្តរាយនីមួយមកបៀតបៀនហើយ ដល់ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ^(៣) ភីត
ឡើង ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ចប់ ។

១-២ បានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ៤ ខាងដើមរូបជាស្រេច ។ ៣ តាមន័យក្នុងអដ្ឋិកថា
ថាភិក្ខុកាលចេញដើរទៅ គិតថាអាត្មាអញនឹងត្រឡប់មករៀបចំទុកដាក់កម្រាលវិញក្នុងថ្ងៃនេះ
លុះទៅដល់ទីដែលខ្លួនប្រាថ្នានឹងទៅនៅនោះ ក៏មានសេចក្តីអន្តរាយកើតឡើងមិនអាចនឹងត្រឡប់
មកវិញបាន ។

សង្ឃកថាផ្ទុយប្រាប់មាតិកា

៣៨១

និស្សត្តិយកណ្ណា

លេខទំព័រ

បីវេត្ត សិក្ខាបទទី ១

១

និទានធម្មតិយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាធម្មតា	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាចន្ទប់ នឹងសិក្ខាបទវិកង្គ	៤
បទភាជនីយ នឹងវារៈដែលត្រូវអាបត្តិ	៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៨

សិក្ខាបទទី ២

១០

និទានភិក្ខុប្រើនរូប	១០
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាធម្មតា	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាចន្ទប់ នឹងសិក្ខាបទវិកង្គ	១៤
បទភាជនីយ	១៥
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៣

សិក្ខាបទទី ៣

២៤

និទានភិក្ខុ ១ រូប	២៤
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាធម្មតា	២៦
សិក្ខាបទវិកង្គ	២៧
វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ	៣១
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣២

សង្ខេប ចក្ខុលច្រាបមាតិកា

៣៨២

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៤

៣៣

និទានស្រីបុរាណទុតិយិកា របស់ឧទាយិកិក្ខុ	៣៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣៦
សិក្ខាបទទី ៤ នឹងបទអាជីវិក្ខុ	៣៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៨

សិក្ខាបទទី ៥

៤០

និទាននាងឧប្បាលវណ្ណារិក្ខុនី	៤១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៤២
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទទី ៥	៤៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៤៤

សិក្ខាបទទី ៦

៤៨

និទានឧបនន្តសក្យបុត្ត	៤៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៥០
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទទី ៦	៥១
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៥២

សិក្ខាបទទី ៧

៥៧

និទានធាតុត្រីយកិក្ខុ	៥៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទទី ៧	៥៩
បទអាជីវិក្ខុ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៦០

សង្ឃីកថន្តលទ្រាប់មាតិកា

៣៨៣

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៨

៦២

និទានឧបន្ថសក្យបុគ្គ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៦៤
សិក្ខាបទវិរាង្គ និងបទពាជនីយ	៦៥
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៦៧

សិក្ខាបទទី ៩

៦៨

និទានឧបន្ថសក្យបុគ្គ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៧០
សិក្ខាបទវិរាង្គ	៧១
វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ	៧៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៧៤

សិក្ខាបទទី ១០

៧៥

និទានឧបន្ថសក្យបុគ្គ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៧៦
សិក្ខាបទវិរាង្គ	៨១
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៨៥
ឧទ្ទាននៃជីវិត	៨៦

កោសិយវគ្គ សិក្ខាបទទី ១

៨៧

និទានពង្សនិយកិក្ខ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិរាង្គ	៧៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៨០

៦៥

៣៨៤ សិក្ខាបទដ្ឋល ច្រាប់មាត់កា

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ២

៧១

និទានធម្មត្តិយភិក្ខុ	៧១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៧២
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៧៣

សិក្ខាបទទី ៣

៧៤

និទានធម្មត្តិយភិក្ខុ	៧៤
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៧៥
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៧៧

សិក្ខាបទទី ៤

៧៨

និទានភិក្ខុប្រើសូប	៧៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាធម្មត្តិ	៧៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៨០
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៨១

សិក្ខាបទទី ៥

៨៥

និទានឧបសេនវិន័យបញ្ញត្តិភិក្ខុ	៨៥
ប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាងនៃការបញ្ញត្តិព្រះវិន័យ	៨៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៨៧
វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ	៨៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៨៩

សិក្ខាបទ ៥ (ចាប់មាតិកា

៣៨៥

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦

១១៥

និទានភិក្ខុ ១ រូប	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១១៦
សិក្ខាបទវិរាង្គ	១១៧
បទភាជនីយ	១១៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១១៩

សិក្ខាបទទី ៧

១២០

និទានធាតុត្តិយភិក្ខុ	១២
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិរាង្គ	១២២
បទភាជនីយ	១២៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១២៥

សិក្ខាបទទី ៨

១២៦

និទានបទនុសក្សបត្តិ	១២
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១២៨
សិក្ខាបទវិរាង្គ	១២៩
បទភាជនីយ	១៣១
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៣២

សិក្ខាបទទី ៩

១៣៣

និទានធាតុត្តិយភិក្ខុ	១៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិរាង្គ	១៣៤

ព្យាស ៦ សិក្ខាបទទី ១០ (ប្រាំបីមាត់កា)

លេខទំព័រ

បទភាជនីយ៍	១៣៥
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៣៨

សិក្ខាបទទី ១០ ១៣៧

និទានឧបនន្តសក្យបុត្ត	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិរាង	១៤១
បទភាជនីយ៍	១៤២
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៤៣
ទទួលនៃកោសិយវិគ្គ	១៤៤

បត្តវគ្គ សិក្ខាបទទី ១ ១៤៥

និទានចព្វត្តិយភិក្ខុ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	១៤៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទវិរាង	១៤៧
បទភាជនីយ៍	១៤៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៥១

សិក្ខាបទទី ២ ១៥៣

និទានភិក្ខុប្រើសូប	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៥៧
សិក្ខាបទវិរាង	១៥៨
ការសន្មតិភិក្ខុឲ្យជាអ្នកច្រកលំហត្រិ	១៥៩
បទភាជនីយ៍	១៦០
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៦៦

សង្ខេបប្បវត្តិ ច្បាប់មាតិកា

៣៨៧

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៣

១៦៧

និទានបិណ្ឌវិញ្ញាណ	១៦៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៦៨
សិក្ខាបទវិភង្គ	១៦៩
វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ	១៧០
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៧១

សិក្ខាបទទី ៤

១៧២

និទានធម្មតិយភិក្ខុ	១៧២
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៧៣
សិក្ខាបទវិភង្គ	១៧៤
បទភាជនីយ	១៧៥
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៧៦

សិក្ខាបទទី ៥

១៧៧

និទានបទន្តសក្យបុត្ត	១៧៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	១៧៨
បទភាជនីយ	១៧៩
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៨០

សិក្ខាបទទី ៦

១៨១

និទានធម្មតិយភិក្ខុ	១៨១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៨២
សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាជនីយ	១៨៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១៨៤

៣៨៨ សិក្ខាបទដ្ឋលទ្ធិប្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៧

១៧៤

និទានឧបនន្ទសក្យបុត្ត	»
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៧៨
សិក្ខាបទវិវាដ្ត	១៧៩
បទភាជនីយ	២០១
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២០២

សិក្ខាបទទី ៨

២០៣

និទានមហា អមាត្យឃ្លាត	»
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	២០៥
សិក្ខាបទវិវាដ្ត	២០៦
បទភាជនីយ	២០៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២០៨

សិក្ខាបទទី ៩

២០៧

និទានភិក្ខុប្រិន្យប	»
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាដ្ត	២១១
បទភាជនីយ	២១៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២១៤

សិក្ខាបទទី ១០

២១៥

និទានឆព្វត្តិយភិក្ខុ	»
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាដ្ត	២១៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២១៧
ទទួននៃបត្តវិញ	២២០

សង្ខីករ ច ង្គ ល ច្រាប មាតិកា ៣៨៧
ពាចិគ្គិយកណ្ណ លេខទំព័រ

មូសាវាទវគ្គ-សិក្ខាបទទី ១ ២២១

និទានឯហត្ថកកិច្ចសក្យបុត្ត	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	២២៣
សិក្ខាបទវិវាឌ	២២៤
បទភាជនីយ	២២៥
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៣៥

សិក្ខាបទទី ២ ២៣៦

និទានឯព្វគ្គិយកិច្ច	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិវាឌ	២៤០
បទភាជនីយ	២៤១
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៧១

សិក្ខាបទទី ៣ ២៧២

និទានឯព្វគ្គិយកិច្ច	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិវាឌ	២៧៤
បទភាជនីយ	២៧៥
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៧៤

សិក្ខាបទទី ៤ ២៧៥

និទានឯព្វគ្គិយកិច្ច	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិវាឌ	២៧៦
បទភាជនីយ	២៧៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៧៧

៣៧០ សិទ្ធិកិច្ចបញ្ញត្តិប្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៥

២៨៧

និទាននវកភិក្ខុប្រើនរូប	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិរាង្គ	២៩២
បទភាជនីយ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៩៣

សិក្ខាបទទី ៦

២៩៥

និទានព្រះអនុទូត្ថេរ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិរាង្គ	៣០០
បទភាជនីយ	៣០១
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣០២

សិក្ខាបទទី ៧

៣០៣

និទានទាយភិក្ខុ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាជម្ងឺ	៣០៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	៣០៦
សិក្ខាបទវិរាង្គ	៣០៧
បទភាជនីយ	៣០៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣១០

សិក្ខាបទទី ៨

៣១១

និទានភិក្ខុប្រើនរូប	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិរាង្គ	៣១៧
បទភាជនីយ	៣១៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៣៥

សន្ធិកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា ព្យា ១

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៧ ព្យា ២

និទានឧបន្ថសក្សបុត្ត	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទទី៧	៣៣៧
បទភាគីនីយ	៣៣៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៤១

សិក្ខាបទទី ១០ ព្យា ២

និទានអាឡារិកភិក្ខុទាំងឡាយ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទទី១០	៣៤៣
បទភាគីនីយ និងវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៤៥
ទទួលនៃមុសាវាទវត្ថុ	៣៤៦

ភិក្ខុភាមវត្ថុ សិក្ខាបទទី ១ ព្យា ៧

និទានអាឡារិកភិក្ខុទាំងឡាយ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទទី១	៣៤៧
បទភាគីនីយ	៣៥១
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៥២

សិក្ខាបទទី ២ ព្យា ៧

និទានធនភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៣៥៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ នឹងសិក្ខាបទទី២	៣៥៧
បទភាគីនីយ	៣៥៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៦១

៣៧២ សង្ខេបបទ្យាយាមប្រាជ្ញាមាតិកា

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៣

៣៦២

និទានទស្សន្តបុត្តភិក្ខុ	៣៦៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៣៦៤
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	៣៦៥
សិក្ខាបទវិវាទ្ត នឹងបទភាជនីយ	៣៦៦
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៦៧

សិក្ខាបទទី ៤

៣៦៨

និទានភិក្ខុប្រើនរូប	៣៦៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣៧០
សិក្ខាបទវិវាទ្ត	៣៧២
បទភាជនីយ	៣៧៤
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៧៥

សិក្ខាបទទី ៥

៣៧៥

និទានសត្វសវត្តិយភិក្ខុ	៣៧៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិវាទ្ត	៣៧៨
បទភាជនីយ	៣៧៩
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៨០

